

විනය පිටකයෙහි

03 වන ග්‍රන්ථය

මහා වග්ග පාලි

ද්විතීය භාගය

ලඞ්කා බෞද්ධ මණ්ඩලයේ ආරාමිකයෙක්

අම්බලමගොඩ ශාසනාදය පරිච්ඡායික

පණ්ඩිත

අම්බලමගොඩ ධම්මකුසල සථවිරයන් වහන්සේ

විසින් කරණලද

සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්තයි.

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 4

The Third Book in the
Vinaya-Pitaka

3

MAHĀVAGGAPĀLI (II)

With the Sinhala translation by

The Venerable Pandita
Ambalamgoda Dhammakusala Thera
Principal of Sāstrodaya Pirivena, Ambalamgoda

නමෝ තස්ස භගවතෝ සබ්බධම්මේසු අප්පටිභතඤාණචාරස්ස දසබලධරස්ස
චතුර්වේසාරජ්ජවිසාරදස්ස සබ්බසත්තුත්තමස්ස ධම්මිස්සරස්ස ධම්මරාජස්ස ධම්මස්සාමිස්ස
තථාගතස්ස සබ්බඤ්ඤානො සම්මාසම්බුද්ධස්ස !!!

භාග්‍යවත් වූ සියලු ධර්මයන්හි නොපැකිලි ඥානචාර සහිත වූ දසබලධාරී වූ
චතුර්වේශාරදත්ත විශාරද වූ සියලු සත්වයන්ට උත්තම වූ ධර්මයට ඊශ්වර වූ ධර්මරාජ වූ
ධර්මස්වාමී වූ තථාගත වූ සර්වඥ වූ සම්මා සම්බුදුන්ට නමස්කාර කරමි !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද
මාගේ නමස්කාරය පිළිගනිත්වා !!!

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා
පරිගණක ගත කර නොමිලයේ බෙදාහැරීමේ
මහා ධර්ම දානය මූණාකර්මය

**“අපාරුකා තේසං අමතස්ස ද්වාරා
යේ සෝතවන්තෝ පමුඤ්චන්තු සද්ධං”**

**“කන් ඇත්තාහු සැදැහැ මුදත්වා
මවුනට අමා දොර විවෘත කරන ලදි”**

අප භාග්‍යවත් අර්හත් සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ප්‍රථම අනුසාසනය මෙහි ලා සිහි
කිරීම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය පරිශීලනය කරන්නා වූ පින්වතුන්ගේ අභිවාද්ධිය පිණිස ම වන
බව අපගේ හැඟීම ය.

සෑම කල්හි ඥාන සම්ප්‍රයුක්ත ව ක්‍රියා කරන්නා වූ සියලු සම්මා සම්බුදුරජාණන්
වහන්සේලාගේ පලමු අනුශාසනය, බුද්ධ රත්නය කෙරෙහි ගෞරව කරන්නා වූ
බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සම්මා සම්බුදු බෝධිය අදහන්නා වූ කවර නම් පුද්ලයෙකු නො
සළකා හිදිත් ද ? චතුර්වේශාරදත්ත සහිත වූ දශ බල සහිත වූ අනාවරණ ඥාන සහිත වූ
සච්ඡ චූ මහා කාරුණිකයන් වහන්සේ පවා නිවන අවබෝධ කර ගැනීම පිණිස
ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව ආරම්භ කරන පුද්ගලයා තුල ‘සද්ධා’ නම් වූ ගුණය අත්‍යාවශ්‍ය ය
යන්න අවධාරනය කරන සේක.

මෙම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය සැක නොකළ යුතු ය. සැක කරමින් හදාරන ලෝකික ශිල්ප
ශාස්ත්‍ර පවා පරිපූර්ණ ව නො පිහිටන බව සිහි ඇතිව බැලීමෙන් නුවණ ඇත්තාහට දැක ගත
හැකි ය. පුරුෂයා ශ්‍රේෂ්ඨ බවට පමුණු වන්නා වූ සද්ධා ධනය සහිත ව (“සද්ධිං චිත්තං
පුරිසස්ස සෙට්ඨං”) මෙම ධර්ම රත්නය පරිශීලනය කරන්නාහට සද්ධා අංගයෙන් ලැබිය
යුතු සියල්ල ලැබෙනු නො අනුමාන ය. එසේ ම සිහියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද
වීර්යයෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද සමාධියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද ප්‍රඥාවෙන් ලැබිය යුතු
කොටස ද ලැබෙන පරිදි සද්ධා, සති, විරිය, සමාධි සහ ප්‍රඥා යන පංච ධර්මයන් තමා තුල
ඇති කර ගෙන මහත් වූ ගෞරවය සහිත ව ධර්මාවබෝධය පිණිස ම යොමු වූ දැඩි
අධිෂ්ඨානයෙන් මෙම ධර්ම පුස්තක පරිශීලනය කළ යුතු ය. අපගේ බුද්ධ ශාසනයෙහි

ධර්ම ශ්‍රවනයෙන් මග ඵල ලැබුවෝ ම අධික ය. විමුක්තිය ලබන්නා වූ ක්‍රම වේදයන් පහක් විස්තර කරන්නා වූ අංගුත්තර පංචක නිපාතයෙහි 'විමුක්තායතන' සූත්‍රයෙහි නිවන ලබන ක්‍රම වේද සතරක් ම ධර්ම දේශණාමය සහ ධර්ම සවනාමය පුණ්‍ය කර්ම ඇසුරින් සිදුවන බව පැහැදිලි කර ඇත. පස්වැනි ක්‍රම වේදය භාවනාමය පුණ්‍ය කර්මය ප්‍රගුණ කිරීමෙන් සාර්ථක වන බව ද එහි සඳහන් වේ.

මහත් වූ ගෞරවාදරයෙන් මහා සුගතයන් වහන්සේගේ අනුශාසනය පිළිපදින්නා වූ අප්‍රමාදී ව ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපදාව වඩන්නා වූ සියලු සත්තට, ත්‍රෛකාලික වූ සියලු දුකින් මිදී ලබන්නා වූ අජර වූ අමර වූ අමා මහ නිවන අවබෝධ වීම පිණිස මෙම මහඟු පුණ්‍ය කර්මය උපනිශ්‍රය වේවා !

ආර්යයන් වහන්සේලා පහළවීමෙන් සිරිලක බැබළුවා !

බුද්ධ ශාසනය දියුණුවී චිරස්ථිතික වේවා !

ලෝ සත්තට සෙත් වේවා !

"අමතං දදෝ ව සෝ භෝති, යෝ ධම්මමනුසාසති"

(යමෙක් ධර්මානුශාසනය කරන්නේ ද, හේ අමෘතය දෙන්නේ ය)

මෙම ධර්ම දානමය පුණ්‍ය කර්මය

මෝහ නිවීම විධිවිසනය කරන්නා වූ ලොවට උතුම් ආලෝකය වූ මහා කාරුණික වූ සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සච්ඡෙදා ඥානයට ද මහා කරුණා ගුණයට ද පූජෝපහාරයක් ම වේවා !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද අපගේ පුණ්‍ය කර්මය අනුමෝදන් වෙත්වා !!!

ශාසනාභිවාද්ධිකාමී,

සමිත්ද රණසිංහ.

2009.06.28

စိန္တယ်ပိတက
မဟာပဏ္ဍိတ

စိန္တယ်ပိတက
မဟာပဏ္ဍိတ

**“තථාගතප්පවේදිනො භික්ඛවෙ ධම්මචිත්තයො විච්චො විරොචති
නො පටිච්ඡන්තො” –**

**“මහණෙනි,, තථාගතයන්වහන්සේ විසින් දෙශනා කරනු ලද ධර්ම හා
විනය විවාත වූයේ – ප්‍රකට වූයේ ම බබලයි වැසුනේ නො ම බබලයි.”**

(අඹුතුංගරහස්, භික්ෂු චරිත - හරණවිග්න, 9 පූභූමි)

සැලකිය යුතුය : මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 7 හි ඇතුළත් කර ඇත. එම පටුනෙහි මාතෘකාවන් හා පිටු අංක අදාළ පිටු සමඟ සම්බන්ධ කර ඇත. මෙහි කියවීමට ඇති ප්‍රදේශයට වම් පසින් ඇති 'පිටු යොමුව' භාවිතා කිරීමෙන් නැවත පටුනට පැමිණීමට පුළුවන. වම් පසින් පාළි පිටුව ද දකුණු පසින් අදාළ සිංහල පිටුව ද කියවීම සඳහා VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS යන ක්‍රමය භාවිතා කරන්න.

Please note : The TABLE OF CONTENTS of this book is located in page no:7 and it is linked with associated pages in the book for your convenience. You can easily click on the page number or content description in the 'Table of Contents' and you will be directed to the relevant page. Bookmarks located to the left of reading area can be used to navigate back to 'Table of Contents' Page. If you would like to view Pali page on your left and the relevant Sinhala page on your right select the menu items as follows; VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS.

පටුන

CONTENTS

සබ්‍යකතනිරූපණය	I
පාලි භෝගිය	II

මහාවග්ගපාලියා දුතියො භාගො

6. හෙසජ්ඣකකිකං 520 - 628

පඤ්චාසකපා 520. මුලාදිහෙසජ්ඣකපා 524. පිලිඤ්චවජ්ඣකපා 530. භුලාදිඅනුජානනා 542. අනෙතාද්වයාදිපටිකෙට්ඨකපා 542. උග්ගතිතපටිග්ගහනං 546. පටිග්ගතිතාදිඅනුජානනා 548. සසා-කමමපටිකෙට්ඨකපා 552. මනුසංසංස පටිකෙට්ඨකපා 554. හන්ති-මංසාදිපටිකෙට්ඨකපා 558. සාගුමධුගොලකානුජානනා 562. තරුණ-පාසනාමහාමෙත්තවජ්ඣ 564. බෙලට්ඨකව්වානවජ්ඣ 568. පාටලි-ගාමවජ්ඣ 572. සුනිඛවසාකාරවජ්ඣ 574. කොට්ඨාමෙ සව්වකපා 578. අමමපාලිවජ්ඣ 580. ලිච්චිවජ්ඣ 580. සිහසෙනාපතිවජ්ඣ 584. කපටිය-භූමි අනුජානනා 596. මෙණ්ඩකගතපතිවජ්ඣ 600. පඤ්චොරසාදි අනුජානනා 610. කෙණ්ඩපච්චවජ්ඣ 612. රොජමල්ලවජ්ඣ 616. බුඤ්ඤපච්චවජ්ඣ 620. වතුමහාපදෙයකපා 624. උද්දනගාමා 626.

7. කසිනකකිකං 628 - 670

කසිනානුජානනා 628. ආදයසත්තකං 632. සමාදයසත්තකං 634. ආදයජ්ඣකං 636. සමාදයජ්ඣකං 638. ආදයපණ්ණරසකං 640. සමාදයපණ්ණරසකාදීති 642. විපකතසමාදය පණ්ණරසකං 642. අනාසාආදසකං 648. ආසාආදසකං 652. කරණියආදසකං 656. අපචිතයනවකං 660. ථාගුච්ඡාරපඤ්ඤකං 664. පට්ඨොධාපට්ඨොධා-කපා 666. උද්දනගාමා 668.

8. විවරකකිකං 672 - 754

ජිවකවජ්ඣ 674. සෙට්ඨිහරියාවජ්ඣ 616. බිම්බසාරරාජවජ්ඣ 680. රාජගහසෙට්ඨිවජ්ඣ 682. සෙට්ඨිපුත්තවජ්ඣ 686. පජ්ජොතරජවජ්ඣ 688. සිවෙය්‍යකදුස්සසුගකපා 692. සමතිංසවිරෙවනකපා 692. වරයාවතා 696. කම්මලානු ජානනාදිකපා 698. පංසුකුලපරිඤ්ඤකං 700. විවරපටිග්ගානකසමමුඨි 700. හණ්ඩාගාරසමමුඨි 702. විවර රජතං 706. ජිනකවිවරානුජානනා 708. තිච්චිවරානුජානනා 708. අතිරෙකවිවරකපා 710. විසාඛාවජ්ඣ 714. තිසිදකාදිඅනුජානනා 722. පච්ඡිමපිකපනුපගවිවරදිකපා 726. සඤ්ඤකවිවරාපාදකපා 728. උපනඤ්ඤකපනුපගවිවරදිකපා 732. ගිලානවජ්ඣ 734. මහසත්තකකපා 736. නග්ගිපටිකෙට්ඨපො 740. කුසවීරදිපටිකෙට්ඨපො 740. සබ්බ-නිලකාදිපටිකෙට්ඨපො 742. වස්සංථුප්පාතං අනුපානනවිවරකපා 744. සබ්බෙතිනෙත්තවිවරාපාදකපා 746. දුග්ගතිතසුග්ගතිතාදිකපා 746. අට්ඨවිවරමාතිකා 748. උද්දනගාමා 752.

කසාපගොතනවච්ඡු 756. අධමෙතනවග්ගාදිකථා 762. ඤානතිවිපනන-
කමාදිකථා 766. වඩුවග්ගකරණාදිකථා 772. පාරිවාසකාදිකථා
778. ද්වේනිසාරණාදිකථා 780. අධමෙකමාදිකථා 784. උපාලි-
පුච්ඡා 788. තප්පනියකමම 798. නියසාසකමම 804. පබ්බාජනිය-
කමම 804. පටිසාරණියකමම 804. ආපතනියා අදස්සනෙ උකේඛ-
පනියකමම 804. ආපතනියාඅප්පටිකමෙම උකේඛපනියකමම 806.
ආපතනියා අප්පටිනිසාසග්ගෙ උකේඛපනියකමම 806. තප්පනියකමම
පටිපසාසාද්ධි 808. නියසාසකමමපටිපසාසාද්ධි 814. පබ්බාජනියකමම-
පටිපසාසාද්ධි 814. පටිසාරණියකමමපටිපසාසාද්ධි 816. ආපතනියා
අදස්සනෙ උකේඛපනියකමමපටිපසාසාද්ධි 816. ආපතනියා අප්පටි-
කමෙම උකේඛපනියකමමපටිපසාසාද්ධි 816. ආපතනියාඅප්පටිනිසාස-
ග්ගෙන උකේඛපනියකමමපටිපසාසාද්ධි 818. තප්පනියකමමවිවාද-
කථා 818. නියසාසකමමවිවාදකථා 822. පබ්බාජනියකමම විවාදකථා
822. පටිසාරණියකමමවිවාදකථා 824. ආපතනියාඅදස්සනෙ උකේඛ-
පනියකමමවිවාදකථා 824. ආපතනියා අප්පටිකමෙම උකේඛපනිය-
කමමවිවාදකථා 824. ආපතනියා අප්පටිනිසාසග්ගෙ උකේඛපනිය-
කමම විවාදකථා 826. තප්පනියකමමපටිපසාසාද්ධිවිවාදකථා 826.
නියසාසකමමපටිපසාසාද්ධිවිවාදකථා 830. පබ්බාජනියකමමපටිපසා-
සාද්ධි විවාදකථා 830. පටිසාරණියකමමපටිපසාසාද්ධිවිවාදකථා
830. ආපතනියා අදස්සනෙ උකේඛපනියකමම පටිපසාසාද්ධි විවාද-
කථා 832. අපතනියා අප්පටිකමෙම උකේඛපනියකමමපටිපසාසාද්ධි
විවාදකථා 832. ආපතනියා අප්පටිනිසාසග්ගෙ උකේඛපනියකමම
පටිපසාසාද්ධිවිවාදකථා 834. උද්දනගාථා 834.

10. කොසමකතනිකං

842 - 900

කොසමකවිවාදකථා 842. දීඝාට්ඨවච්ඡු 858. බාලකලොණකගමන
කථා 870. පාචිනවංසදගගමනකථා 872. පාරිලෙය්ගකගමනකථා
876. අට්ඨාරසවච්ඡු 880. ඔසාරණානුජානනා 886. සබ්බසාමග්ගි 888.
උපාලි සබ්බසාමග්ගි පුච්ඡා 890. උද්දනගාථා 894.

ගාථාදිපාදසූචි	897 - 900
සංඝඤ්ඤානාමසූචි	901 - 903
පද්මනුකතමණිකා	904 - 959
ශුද්ධිපත්‍රය	960 - 964

සංකේතකතීරූපණං

ABBREVIATIONS

අවි.	—	‘අම්බලම්ගොඩ’-මහාවිහාර-නාලපණ්ණපොළකං
ජ.පි.	—	‘කික්කඩු’-ජනනාශ්වරාම විහාර-නාලපණ්ණපොළකං
තො.වි.	—	‘තොටගමු’-මහාවිහාර-නාලපණ්ණපොළකං
මනුප.	—	‘මහනුවර-පත්තිරිප්පු’පොළකාලය-නාලපණ්ණ පොළකං
සි.මු.	—	සිංහලකතර-මුද්දිත පොළකං
මජ්ඣ.	—	මජ්ඣිමනිකායා-පොළකං
සි.	—	සංඝමකතර-පොළකං
PTS.	—	Pali Text Society-Mahāvagga

THE PĀLI ALPHABET

IN SINHALESE CHARACTERS.

VOWELS

අ a ආ ā ඉ i ඊ ī උ u ඌ ū එ ē ඔ o

CONSONANTS

කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ඛ්ṇa			
චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඤṇa			
ටṭa	ඨṭha	ඳḍa	ඬḍha	ණṇa			
තta	ථtha	දda	ධdha	නna			
පpa	ඵpha	බba	භbha	මma			
යya	රra	ලla	වva	සsa	හha	ල ෙla	අංam
ක ka	කා kā	කි ki	කී kī	කු ku	කූ kū	කෙ kē	කෝ kō
ඛ kha	ඛා khā	ඛි khi	ඛී khī	ඛු khu	ඛූ khū	ඛෙ khē	ඛෝ khō
ග ga	=	=	=	=	=	=	=

Conjunct - Consonants

කක kka	ඡඣ jjha	ඡඨ ttha	ඞ් bra
කඛ kkha	ඤඤ ṇṇa	ඞ් tva, භ් tra	ඞ් mpa
කය kya	ඤ, ඤ	ද් dda	ඞ් mpha
කි kri	ඤ, ඞ ṇca	ඳ්, ඩ ddha	ඞ, ඩ mba
කච kva	ඡ, ඤ ṇcha	ද් dra	ඞ mbha
කඡ kha	ඡ, ඤ ṇja	ඞ, ඳ dva	ඞ mma
කඨ khva	ඤඣ ṇjha	ඞ dhva	ඞ mha
කඛ ṅka	ඞ ṭṭa	න nta	ය, ය yya
කඬ ṅkha	ඞ, ඞ ṭṭha	න ntha	ය ya
ග ga	ඞ ḍḍa	න nda	ල la
ග gga	ඞ ḍḍha	න ndha	ල ly
ග gra	ණ ṇṇa	න nna,	ල lha
ඛ ṅga	ණ ṇṭa	න nha	ඞ wha
ඛ ṅgha	ණ ṇṭha	ප ppa	ස ssa
ච cca	ඞ, ඞ ṇḍa	ප ppha	ස sma
ච ccha	ණ ṇha	බ bba	ස swa
ඡ jja	න tta	ඞ bbha	හ hma
	හ hva	ල lha	

විනයපිටකෙ

මහාවග්ගපාලියා

දුතියො භාගො

විනයපිටකෙ

මහාවග්ගපාලියා

දුතියො භාගො

— 8 —

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සමමාසමුදාසස්.

6

හෙසජ්ජකඛ්ඛිකං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවජ්ඣං විහරති ඡේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛූනං සාරදි-කෙන ආබාධෙන පුට්ඨානං යාගුපි පිතා උග්ගච්ඡති. භත්තමපි භුත්තං උග්ගච්ඡති. තෙ තෙන කිසාභොනති ලුබා දුබ්බණ්ණං උප්පණ්ණප්පණ්ණකජාතා ධම්මිසස්සතගත්තා. අද්දසා බො භගවා තෙ භික්ඛු කිසෙ ලුබෙ දුබ්බණ්ණං උප්පණ්ණප්පණ්ණකජාතෙ ධම්මිසස්සතගත්තෙ. දිස්වාන ආයස්මනං ආනිඤං ආමනෙත්ති: “කිනත්තුවො ආනඤ ඵතරහි භික්ඛු කිසා ලුබා දුබ්බණ්ණං උප්පණ්ණප්පණ්ණකජාතා ධම්මිසස්සතගත්තා?”ති.

2. “ඵතරහි භනෙත භික්ඛූනං සාරදිකෙන ආබාධෙන පුට්ඨානං යාගුපි පිතා උග්ගච්ඡති. භත්තමපි භුත්තං උග්ගච්ඡති. තෙ තෙන කිසාභොනති¹ ලුබා දුබ්බණ්ණං උප්පණ්ණප්පණ්ණකජාතා ධම්මිසස්සතගත්තා” ති.

3. අථ බො භගවතො රතොගතස්ස පතිසලලීනස්ස ඵලං වෙනසො පරිවිතකෙකා උදපාදි: “ඵතරහි බො භික්ඛූනං සාරදිකෙන ආබාධෙන පුට්ඨානං යාගුපි පිතා උග්ගච්ඡති. භත්තමපි භුත්තං උග්ගච්ඡති. තෙ තෙන කිසා ලුබා දුබ්බණ්ණං උප්පණ්ණප්පණ්ණකජාතා ධම්මිසස්සතගත්තා. කිනත්තුවො අතං භික්ඛූනං හෙසජ්ජං අනුජානෙය්‍යං, යං හෙසජ්ජඤ්ච අස්ස හෙසජ්ජසම්මතඤ්ච ලොකස්ස. ආකාරත්ඤ්ච ඵරෙය්‍ය. න ච ඔලාරිකො ආභාරො පඤ්ඤයෙය්‍යා” ති.

විනයපිටකයෙහි

මහවග

භික්ඛීය භාගය

— 8 —

ඒ භාග්‍යවත් අයින් සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට
නමස්කාර වේවා.

6

හෙසජ්ජකඛ්ඛකය

1. එකල්හි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ **සැවැත්නුවර** ජෙනවුනෙහි වූ අනේපිඬුසිඬුහුගේ ආරාමයෙහි වාසය කරණ සේක. එකල්හි ශරත්කාලයෙහි හටගත් පිත්තරොගයෙන් පහස්නා ලද භික්ෂූන්හට බොන ලද කැඳ ද (නො දිරීමෙන්) නැගෙයි. අනුතව කළ බන් ද (නො දිරීමෙන්) නැගෙයි. ඒ හෙතුවෙන් ඒ භික්ෂූහු වැරැණු රළු සිරුරු ඇත්තාහු දුෂ්ණ වූවාහු ඉතා පඬුවන් වූවාහු නහර ඉල්පුහු සිරුරු ඇත්තාහු වෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැරැණු රළු සිරුරු ඇති දුෂ්ණ වූ ඉතා පඬුවන් වූ නහර ඉල්පුහු සිරුරු ඇති ඒ භික්ෂූන් දුටු සේක. දූක “ආනඤ්ඤ, දැන් භික්ෂූහු කුමක් හෙයින් වැරැණු රළු සිරුරු ඇත්තාහු දුෂ්ණ වූවාහු ඉතා පඬුවන් වූවාහු නහර ඉල්පුහු සිරුරු ඇත්තාහු ද” යි අනද-තෙරැන් ඇමතු සේක.

2. “සාමිති, දැන් ශරත්කාලයෙහි වූ රොගයෙන් පහස්නා ලද භික්ෂූන්හට බොන ලද කැඳ ද උඩට එයි. අනුතව කළ බන් ද උඩට එයි. ඒ හෙතුවෙන් ඒ භික්ෂූහු වැරැණුණාහු ය. රළු වූ සිරුරු ඇත්තෝ ය. දුෂ්ණ වූවෝ ඉතා පඬුවන් වූවෝ ය. නහර ඉල්පුහු සිරුරු ඇත්තෝ ය.”

3. ඉක්බිති රහොගත වූ විවෙකයට පැමිණ හුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිතෙහි “දැන් ශරත්කාලයෙහි වූ රොගයෙන් පහස්නා ලද භික්ෂූන්හට බොන ලද කැඳ ද උඩට එයි. අනුතව කළ බන් ද උඩට එයි. ඒ හෙතුවෙන් ඒ භික්ෂූහු වැරැණුණෝ ය. රළු වූවෝ ය. දුෂ්ණ වූවෝ ඉතා පඬුවන් වූවෝ ය. නහර ඉල්පුහු සිරුරු ඇත්තෝ ය. එහෙයින් යමක් බෙහෙත් වන්නේ ද, ලොකයා විසින් බෙහෙතැ යි සමමතත් කරණ ලද්දේ ද, අහරකිසත් සපයන්නේ ද, දළආහාරයක් සේ නො පෙනෙන්නේ ද, එබඳු වූ බෙහෙදක් මම භික්ෂූන්ට කීම අනුදන්නෙමි ද” යි අදහසෙක් පහළ වූයේ ය.

4. අප්ථ ඛො භගවතො එතද්දතොසි: “ඉමානි ඛො පඤ්ච හෙසර්ඡානි. සෙය්‍යපිදං: සප්පි නවතිතං තෙලං මධු ඵාණ්ණං හෙසර්ඡානි වෙච්ච හෙසර්ඡසම්මතානි ච ලොකස්ස. ආහාරත්ඤ්ඤා ඵරන්ති. න ච ඔලාරිකො ආහාරො පඤ්ඤායති. යන්ත්‍රුනාහං භික්ඛුනං ඉමානි පඤ්ච හෙසර්ඡානි අනුජානෙය්‍යං කාලෙ පටිග්ගහෙත්වා කාලෙ පරිභුඤ්ජතු” නති.

5. අප්ථ ඛො භගවා සායන්හසමිං* පතිසල්ලානා වුට්ඨිතො එතසමිං නිදුනෙ එතසමිං පකරණෙ ධම්මිං කපං කත්වා භික්ඛු ආමනෙතසි: “ඉධ මග්ගං. භික්ඛවෙ, රතොගතස්ස පතිසල්ලිතස්ස ඵචං වෙනසො පරිවිතකෙකා උද්පාදි. ‘එතරහි ඛො භික්ඛුනං සාරදිකෙන ආබාධෙන පුට්ඨානං යාගුපි පිතා උග්ගච්ඡති. භත්තමපි භුත්තං උග්ගච්ඡති. තෙ තෙන කිසා දුබ්බණ්ණං උප්පණ්ණුප්පණ්ණකර්ථා ධම්මිසස්ථගත්තා. කිනත්‍ර ඛො අහං භික්ඛුනං හෙසර්ඡං අනුජානෙය්‍යං යං ඛො¹ හෙසර්ඡං වෙච්ච අස්ස, හෙසර්ඡසම්මතඤ්ඤා ලොකස්ස. ආහාරත්ඤ්ඤා ඵරෙය්‍ය. න ච ඔලාරිකො ආහාරො පඤ්ඤායෙය්‍යා” ති.

6. තස්ස මග්ගං භික්ඛවෙ, එතද්දතොසි: “ඉමානි ඛො පඤ්ච හෙසර්ඡානි. සෙය්‍යපිදං: සප්පි නවතිතං තෙලං මධු ඵාණ්ණං හෙසර්ඡානි වෙච්ච හෙසර්ඡසම්මතානි ච ලොකස්ස. ආහාරත්ඤ්ඤා ඵරන්ති. න ච ඔලාරිකො ආහාරො පඤ්ඤායති. යන්ත්‍රුනාහං භික්ඛුනං ඉමානි පඤ්ච හෙසර්ඡානි අනුජානෙය්‍යං කාලෙ පටිග්ගහෙත්වා කාලෙ පරිභුඤ්ජතු” නති. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තානි පඤ්ච හෙසර්ඡානි කාලෙ පටිග්ගහෙත්වා කාලෙ පරිභුඤ්ජතු” නති.

7. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු තානි පඤ්ච හෙසර්ඡානි කාලෙ පටිග්ගහෙත්වා කාලෙ පරිභුඤ්ජන්ති. තෙසං යානිපි තානි පාකතිකානි දුබ්බානි භොජනානි, තානිපි නච්ඡාදෙත්ති. පගෙච සෙනෙසිකානි². තෙ තෙන වෙච්ච සාරදිකෙන ආබාධෙන පුට්ඨා ඉමිනා ච භත්තච්ඡාදකෙන³ තදුගයෙන භියොසොමත්තාය කිසා භොගති දුබ්බා දුබ්බණ්ණං උප්පණ්ණුප්පණ්ණකර්ථා ධම්මිසස්ථගත්තා.

8. අද්දසා ඛො භගවා තෙ භික්ඛු භියොසොමත්තාය කිසෙ දුබ්බෙ දුබ්බණ්ණං උප්පණ්ණුප්පණ්ණකර්ථා ධම්මිසස්ථගත්තෙ. දිස්වාන ආයසමන්තං ආනාඤං ආමනෙතසි: “කිනත්‍ර ඛො ආනඤ, එතරහි භික්ඛු භියොසොමත්තාය කිසා දුබ්බා දුබ්බණ්ණං උප්පණ්ණුප්පණ්ණකර්ථා ධම්මිසස්ථගත්තා?” නි.

9. “එතරහි භනෙත භික්ඛු තානි පඤ්ච හෙසර්ඡානි කාලෙ පටිග්ගහෙත්වා කාලෙ පරිභුඤ්ජන්ති. තෙසං යානිපි තානි පාකතිකානි දුබ්බානි භොජනානි තානිපි නච්ඡාදෙත්ති. පගෙච සෙනෙසිකානි. තෙ තෙන වෙච්ච සාරදිකෙන ආබාධෙන පුට්ඨා ඉමිනා ච භත්තච්ඡාදකෙන තදුගයෙන භියොසොමත්තාය කිසා දුබ්බා දුබ්බණ්ණං උප්පණ්ණුප්පණ්ණකර්ථා ධම්මිසස්ථගත්තා” ති.

1. “ඛො” උතං. ම ඡ සං.

2. “සිනෙසිකානි” කථෙති “සිනෙසිකානි” ම ඡ සං. (යොජනා)

3. “භත්තච්ඡාදකෙන, ම ඡ සං. භත්තච්ඡාදකෙන” ඉතිපි.

4. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මේ බෙහෙත් පසෙක් වේ. එනම්: ගිතෙල් වෙඩරු තලතෙල් මීපැණි උක්සකුරු යන මේ ය. මොහු බෙහෙත් ද වෙති. ලෝකයා විසින් බෙහෙතැ යි ද සම්මතයහ අහර කියත් සිදු කෙරෙත්. දළආහාරයක් සේ නො පෙනෙත්. මම භික්ෂුන්හට මේ පස් බෙහෙත් සුදුසු කාලයෙහි පිළිගෙණ සුදුසු කාලයෙහි වැළඳීමට අනුදන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි මේ සිත් වි ය.

5. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සවස් කාලයෙහි විවෙකයෙන් නැගී සිටි සේක් මේ නිදනයෙහි මේ කරුණෙහි දෘෂ්‍මි කතා කොට “මහණෙනි, මෙහි රහොගත ව විවෙකයට පැමිණ හුන් මාගේ සිතෙහි ‘දැන් ශරත්කාලයෙහි වූ රොගයෙන් පහස්නා ලද භික්ෂුන්හට බීජ කැද ද උඩට එයි. වැළඳු බත් ද උඩට එයි. ඒ හේතුවෙන් ඒ භික්ෂුහු වැරුණෝ ය. රළු වූවෝ ය. දුප්ඤ්ඤ වූවෝ ය. ඉතා පඬුවන් වූවෝ නහර ඉල්පුනු සිරුරු ඇත්තෝ ය. (එහෙයින්) යමක් බෙහෙත් වේ ද, ලෝකයා විසින් බෙහෙතැ යි සම්මතත් කරණ ලද්දේ ද, අහරකියත් සිදු කරන්නේ ද, දළආහාරයක් සේ නො පෙනෙන්නේ ද, (එළු වූ) බෙහෙතක් මම භික්ෂුන්ට කීම අනුදන්නෙමි ද’ යි අදහසෙක් උපත.

6. “මහණෙනි, ඒ මට - ‘මේ බෙහෙත් පසෙක් වේ. එනම්: ගිතෙල් වෙඩරු තලතෙල් මීපැණි උක්සකුරු යන මේ ය. මොහු බෙහෙත් ද වෙති. ලෝකයා විසින් බෙහෙතැ යි ද සම්මතයහ අහර කියත් සිදු කෙරෙත්. දළ ආහාරයක් සේ නො පෙනෙත්. මම භික්ෂුන්හට මේ පස් බෙහෙත් සුදුසු කාලයෙහි පිළිගෙණ සුදුසු කාලයෙහි වළඳන්නට අනුදන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ’ යි මේ සිත් වි ය. මහණෙනි, ඒ බෙහෙත් පස සුදුසු කාලයෙහි පිළිගෙණ සුදුසු කාලයෙහි වළඳන්නට අනුදනිමි” යි.

7. එකල්හි භික්ෂුහු ඒ පස් බෙහෙත් සුදුසු කාලයෙහි පිළිගෙණ සුදුසු කාලයෙහි පරිභෝග කෙරෙත්. ඒ භික්ෂුන්හට යම් ඒ ස්වාභාවික වූ රළුආහාරයෝ වෙත් ද, ඒ ආහාරයෝ ද රුචි නො වෙත්. සිතිලු ආහාරයෝ රුචි නොවෙත් යනු කීම? ඒ භික්ෂුහු ශරත්කාලයෙහි හටගත් ඒ රොගයෙන් ද මේ ආහාරඅරුචියෙන් ද යන ඒ දෙකින් පහස්නා ලද්දහු බොහෝ සෙයින් වැරුණෝ ය. රළු වූවෝ ය. දුප්ඤ්ඤ වූවෝ ය. ඉතා පඬුවන් වූ නහර ඉල්පුනු සිරුරු ඇත්තෝ ය.

8 භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉතා තදින් වැරුණු රළු වූ දුප්ඤ්ඤ ඉතා පඬුවන් වූ නහර ඉල්පුනු සිරුරු ඇති ඒ භික්ෂුන් දුටු සේක. දැක, “ආනන්දය, කුමක් නිසා දැන් භික්ෂුහු ඉතා තදින් වැරුණාහු ද? රළු වූවාහු ද? දුප්ඤ්ඤ වූවාහු ද? ඉතා පඬුවන් වූවාහු ද? නහර ඉල්පුනු සිරුරු ඇත්තාහු ද?” යි අනෙකු තෙරුන් ඇමතු සේක.

9. “ස්වාමීනි, භික්ෂුහු දැන් ඒ පස් බෙහෙත් සුදුසු කාලයෙහි පිළිගෙණ සුදුසු කාලයෙහි වළඳන්. ඔවුන්ට යම් ඒ ස්වාභාවික වූ රළු ආහාරයෝ වෙත් ද, ඒ ආහාරයෝ ද රුචි නො වෙත්. සිතිලු ආහාරයෝ කියනු කීම? ඒ භික්ෂුහු ශරත්කාලයෙහි හටගත් ඒ රොගයෙන් ද මේ ආහාරඅරුචියෙන් ද යන ඒ දෙකින් පහස්නා ලද්දහු බොහෝ සෙයින් වැරුණාහු ය. රළු වූවාහු ය. දුප්ඤ්ඤ වූවාහු පඬුවන් වූවාහු ය. නහර ඉල්පුනු සිරුරු ඇත්තාහු ය” යි.

10. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණේ ධම්මං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තාති පඤ්ච හෙසජ්ජාති පටිග්ගහෙතො කාලෙපි විකාලෙපි පරිභුඤ්ජතු” නති.

11. තෙන බො පන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛුනං වසෙහි හෙසජ්ජෙහි අන්තො හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ වසාති හෙසජ්ජාති: අවුත්ථසං මවුත්ථසං සුසුකාවසං සුකරවසං ගද්දවසං කාලෙ පටිග්ගහිතං කාලෙ නිප්පකකං¹ කාලෙ සංසන්නං² තෙලපරිභොගෙන පරිභුඤ්ජතුං. විකාලෙ වෙ භික්ඛවෙ, පටිග්ගහිතං විකාලෙ නිප්පකකං විකාලෙ සංසන්නං, තඤ්ඤෙ පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපතති තිණ්ණං දුක්ඛවානං. කාලෙ වෙ භික්ඛවෙ, පටිග්ගහිතං විකාලෙ නිප්පකකං විකාලෙ සංසන්නං, තඤ්ඤෙ පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපතති දව්‍යං දුක්ඛවානං. කාලෙ වෙ භික්ඛවෙ, පටිග්ගහිතං කාලෙ නිප්පකකං විකාලෙ සංසන්නං, තං වෙ පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛචක්ඛං. කාලෙ වෙ භික්ඛවෙ, පටිග්ගහිතං කාලෙ නිප්පකකං කාලෙ සංසන්නං, තඤ්ඤෙ පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, අනාපතති” ති.

12. තෙන බො පන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛුනං මූලෙහි හෙසජ්ජෙහි අන්තො හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, මූලාති හෙසජ්ජාති: හලිද්දිං සිඛගිවෙරං වචං වචන්ථං අතිවිසං කට්ඨකරොතිණ්ණං උසිරං හද්දමුත්තකං. යාති වා පනඤ්ඤාතිපි අත්ථි මූලාති හෙසජ්ජාති නෙව බාදනීයෙ බාදනීයන්ථං ඵරනති, න භොජනීයෙ භොජනීයන්ථං ඵරනති, තාති පටිග්ගහෙතො යාවජ්චං පරිහරිතුං, සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජතුං. අසති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජන්නස්ස ආපතති දුක්ඛචක්ඛං” ති.

13. තෙන බො පන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛුනං මූලෙහි හෙසජ්ජෙහි පිට්ඨෙහි අන්තො හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, නිසදං නිසදපොතක” නති³

14. තෙන බො පන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛුනං කසාවෙහි හෙසජ්ජෙහි අන්තො හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, කසාවාති හෙසජ්ජාති: නිමිකසාවං කුට්ටකසාවං පටොලකසාවං සිග්ගවකසාවං නත්තමාලකසාවං. යාති වා පනඤ්ඤාතිපි අත්ථි කසාවාති⁴ හෙසජ්ජාති නෙව බාදනීයෙ බාදනීයන්ථං ඵරනති, න භොජනීයෙ භොජනීයන්ථං ඵරනති, තාති පටිග්ගහෙතො යාවජ්චං පරිහරිතුං, සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජතුං. අසති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජන්නස්ස ආපතති දුක්ඛචක්ඛං” ති.

15. තෙන බො පන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛුනං පණ්ණෙහි හෙසජ්ජෙහි අන්තො හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පණ්ණොති හෙසජ්ජාති: නිමිපණ්ණං කුට්ටපණ්ණං පටොලපණ්ණං සුලසිපණ්ණං කප්පාසිපණ්ණං⁵. යාති වා පනඤ්ඤාතිපි අත්ථි පණ්ණොති හෙසජ්ජාති නෙව බාදනීයෙ බාදනීයන්ථං ඵරනති, න භොජනීයෙ භොජනීයන්ථං ඵරනති, තාති පටිග්ගහෙතො යාවජ්චං පරිහරිතුං, සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජතුං. අසති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජන්නස්ස ආපතති දුක්ඛචක්ඛං” ති.

1. “නිපකකං” ඉතිපි. 2. “සංසධං” විකා.

3. “නිසදපොතනති” අ. වි. තො. වි. PTS. ජ. වි. 4. “කසාව” ම ජ. සං.

5. “කප්පාසිපණ්ණං” ම ජ. සං.

,, “කප්පාසිකපණ්ණං” PTS.

15. එකල්හි හිලන්මහනුන්ට කොළබෙහෙතින් ප්‍රයෝජන වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, කොසඟිකොළ කෙළිඳකොළ දුම්මැල්ලකොළ තලාකොළ කපුකොළ යන කොළ බෙහෙත් ද යම් අනෙක් කොළබෙහෙතක් කැසූතු දැයෙහි ලා කැමෙහි ප්‍රයෝජනය නො සපයයි ද, අනුතට කටයුතු දැයෙහි ලා අනුතට කිරීමේ ප්‍රයෝජනය නො සපයයි ද, එබඳු කොළබෙහෙත් පිළිගෙන දිව් ඇති තාක් පරිහරණය කරන්නටද හෙතුවක් ඇති කල්හි වැළඳීමට ද අනුදනිමි. හෙතුවක් නැති කල්හි වළඳන්නනුට දුකුලාඥාවක් වේ” යි.

16. තෙන ඛො ජන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛූනං ඵලෙහි හෙසජ්ඣෙහි අජො හොති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඵලාති හෙසජ්ඣාති: පිළඬහං පිප්පලිං මර්වං හරිටකං පිභිටකං ආමලකං ගොට්ඨප්ලං¹, යාති වා ජනඤ්ඤාති පි අත්ථි ඵලාති හෙසජ්ඣාති, නෙව බාදනීයෙ බාදනීයන්ථං ඵරනති, න හොජනීයෙ හොජනීයන්ථං ඵරනති, තාති පටිග්ගහෙකො යාවජ්ථං පරිහරිතුං. සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජිතුං. අසති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජනස්ස ආපතති දුක්ඛටස්සා” ති.

17. තෙන ඛො ජන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛූනං ජතුහි හෙසජ්ඣෙහි අජො හොති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ජතුහි හෙසජ්ඣාති: හිංගු හිංගුජතු² හිංගුසිපාටිකං තකං තකපතති. තකපණ්ණේ සජ්ජුලසං, යාති වා ජනඤ්ඤාති පි අත්ථි ජතුහි හෙසජ්ඣාති නෙව බාදනීයෙ බාදනීයන්ථං ඵරනති, න හොජනීයෙ හොජනීයන්ථං ඵරනති, තාති පටිග්ගහෙකො යාවජ්ථං පරිහරිතුං. සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජිතුං. අසති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජනස්ස ආපතති දුක්ඛටස්සා” ති.

18. තෙන ඛො ජන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛූනං ලොණෙහි හෙසජ්ඣෙහි අජො හොති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ලොණාති හෙසජ්ඣාති: සාමුද්දං කාලලොණං සිඤ්චං උබ්භිදං බිලාලං³, යාති වා ජනඤ්ඤාති පි අත්ථි ලොණාති හෙසජ්ඣාති, නෙව බාදනීයෙ බාදනීයන්ථං ඵරනති, න හොජනීයෙ හොජනීයන්ථං ඵරනති, තාති පටිග්ගහෙකො යාවජ්ථං පරිහරිතුං. සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජිතුං. අසති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජනස්ස ආපතති දුක්ඛටස්සා” ති.

19. තෙන ඛො ජන සමයෙන ආයසමතො ආනිඤ්ඤා උපජ්ඣායස්ස ආයසමතො බෙලට්ඨිසිසස්ස⁴ ථුලලකච්ඡාබාධො හොති. තස්ස ලසිකාය විවරාති කායෙ ලග්ගනති. තාති භික්ඛු උදකෙන තෙමෙකො තෙමෙකො අපකසින්නති.

20. අද්දසා ඛො භගවා සෙනාසනචාරිකං ආභිණ්ඨනො තෙ භික්ඛු තාති විවරාති උදකෙන තෙමෙකො තෙමෙකො අපකසින්නො. දිස්වාන යෙන තෙ භික්ඛු තෙනුපසඬකම්. උපසඬකම්නො තෙ භික්ඛු ඵතදවොච: “කිං ඉමස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො ආබාධො” ති. “ඉමස්ස භනෙන ආයසමතො ථුලලකච්ඡාබාධො. ලසිකාය විවරාති කායෙ ලග්ගනති. තාති මයං උදකෙන තෙමෙකො තෙමෙකො අපකසිමා” ති.

21. අථ ඛො භගවා ඵතස්මිං නිදනෙ ඵතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කතො භික්ඛු ආමනෙතසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යස්ස කණ්ඞු වා පිලකා වා අස්සාවො වා ථුලලකච්ඡ වා ආබාධො, කායො වා දුග්ගකො, වුණ්ණොති හෙසජ්ඣාති. අගිලානස්ස ජකණං මතතිකං රජනනිසංකකං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උදුක්ඛලමුසල” නති.

1. කොට්ඨප්ලං ඉති පි

3. “බිලං” ම ජ සං.

2. “හිංගුං” “හිංගුජතුං” ජ ම සං.

4. “බෙලට්ඨිසිසස්ස” ම ජ සං. P T S.

16. එකල්හි ගිලන්මහණන්ට පලබ්භෙතීන් ප්‍රයෝජන වේ. භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, වලභසාල් තිප්පිලි ගම්මිරිස් අරළු බුළු තෙල්ලි ගොඩුපල (කුකුළු පක් = කුකුළු මුවන්) යන පලබ්භෙතීන් ද, යම් අතෙක් පලබ්භෙතීන් කැසූකු දෑයෙහි ලා කෑමෙහි ප්‍රයෝජනය නොසපයයි ද, අනුභව කටයුතු දෑයෙහි ලා අනුභව කිරීමේ ප්‍රයෝජනය නොසපයයි ද, එබඳු පලබ්භෙතීන් පිළිගෙන දිවි ඇති තාක් පරිහරණය කරන්නට ද හෙතුවක් ඇති කල්හි වලදන්නට ද අනුදනිමි. හෙතුවක් නැති කල්හි වලදන්නහුට දුකුලාආවාත් වේ” යි.

17. එකල්හි ගිලන්මහණන්ට මැලියම්බෙතීන් ප්‍රයෝජන වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, හිඩ්දු (= පෙරුම් කායම්) හිඩ්දුකු තම්බා ගත් මැලියම්, හිඩ්දුකොළ තම්බා ගත් මැලියම්, රුක් කරපියෙන් වැහෙන මැලියම්, රුක්හි කොළවලින් වැහෙන මැලියම්, රුක්හි මේරු කොළ තම්බා ගත් මැලියම්, දුම්මල යන මැලියම් බෙහෙත් ද, යම් අතෙක් මැලියම්බෙතීන් කැසූකු දෑයෙහි ලා කෑමෙහි ප්‍රයෝජනය නොසපයයි ද, අනුභව කටයුතු දෑයෙහි ලා අනුභව කිරීමේ ප්‍රයෝජනය නොසපයයි ද, එබඳු මැලියම්බෙතීන් පිළිගෙන දිවි ඇති තාක් පරිහරණය කරන්නට ද, හෙතුවක් ඇති කල්හි වලදන්නට ද අනුදනිමි. හෙතුවක් නැති කල්හි වලදන්නහුට දුකුලාආවාත් වේ” යි.

18. එකල්හි ගිලන්මහණන්ට ලුණුබෙහෙතීන් ප්‍රයෝජන වේ. භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මුදුලුණු, කළුලුණු, සිකුල්පතපදයෙහි උපන් ලුණු, සුවස ලුණු, බලල් ලුණු යන ලුණුමුඛ බෙහෙත් ද, යම් අතෙක් ලුණුබෙහෙතක් කැසූකු දෑයෙහි ලා කෑමෙහි ඵලය නොසිදු කෙරේ ද, අනුභව කටයුතු දෑයෙහි ලා අනුභව කිරීමේ ඵලය නොසිදු කෙරේ ද, එබඳු ලුණුබෙහෙත් පිළිගෙන දිවි ඇති තාක් පරිහරණය කරන්නට ද, හෙතුවක් ඇති කල්හි වලදීමට ද අනුදනිමි. හෙතුවක් නැති කල්හි වලදන්නහුට දුකුලාආවාත් වේ” යි.

19. එකල්හි ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරුන්ගේ උපාධ්‍යය වූ ආයුෂමත් බෙලට්ඨිසිස සඨරියන් වහන්සේට මහත් කැසීම රොගයක් වේ. සැරව-ඕපසින් සිටුරු උන්වහන්සේගේ සිරුරෙහි ඇලෙයි. හිසුහු ඒ සිටුරු දියෙන් තෙමතෙමා බැහැර කෙරෙත්.

20. සෙනාසනවාරිකාවෙහි වසින්නා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ සිටුරු දියෙන් තෙමතෙමා ඉවත් කරන්නා වූ ඒ හිසුන් දුටු සේක. දෑක ඒ හිසුන් වෙතට වැඩි සේක. වැඩ ඒ හිසුන්ගෙන් “මහණෙනි, මේ මහණහුගේ ආබාධය කීමැ” යි ඇසූහ. “සාමිනි, මේ ආයුෂමතුන්ට පුලුකල්පාබාධය වේ. සැරව ඕපසින් සිටුරු සිරුරෙහි ඇලෙයි. අපි ඒ සිටුරු දියෙන් තෙමතෙමා ඉවත් කරමු” යි.

21. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කරුණෙහි දැනුම් කතා කොට “මහණෙනි, යම් මහණකුහට කැසීමෙන් හෝ පොලක් හෝ ඕපස් ගැලීමෙන් හෝ දැඩි කැසීම ආබාධයක් හෝ වේ ද, කය හෝ දුගඳ වේ ද, (ඔහුට) සුණු බෙහෙත් අනුදනිමි” යි හිසුන් ඇමතු සේක. නොගිලන්මහණහුට ගොමබෙට්, මැටි, රජතකසට අනුදනිමි. මහණෙනි, වංගෙහිය හා මොහොල අනුදනිමි” යි.

22. එකල්හි හිලන්මහණන්ට සලන ලද බෙහෙත්සුණුවෙන් ප්‍රයෝජන වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සුණු සලන පෙරහනක් අනුදනිමි”යි. සියුම් සුණුවෙන් ප්‍රයෝජන වේ. “මහණෙනි, රෙදිපෙරහනක් අනුදනිමි” යි.

23. එකල්හි එක්තරා මහණකුට අමනුෂ්‍යාබාධයෙක් වේ. ආවායශී-උපාධ්‍යායයෝ ඔහුට උවැටන් කරන්නෝ නිරෝග කරන්නට නො හැකි වූහ. ඒ මහණ තෙමේ උතුරන් මරණ තැනකට ගොස් අමුමස් කැයේ ය. අමුලේ ද බිඳේ ය. (ආරිඡට වූ අමනුෂ්‍යයා මස් ලේ කා බී ගිණේ ය යි සුඤ්ඤාය.) ඔහුගේ ඒ අමනුෂ්‍යාබාධය සන්සිඳුනේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අමනුෂ්‍යයන් නිසා හටගත් රෝගයෙහි අමුමස් අමුලේ අනුදනිමි” යි.

24. එකල්හි එක්තරා මහණකුට ඇස්ලෙඩක් වේ. භික්ෂුහු ඔහු අල්වා ඔසොවා ගෙන මල ද මුත්‍ර ද පහ කරවත්.

25. සෙනාසනවාරිකාවෙහි වඩින්නා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මහණහු අල්වා ඔසොවා ගෙන මල ද මුත්‍ර ද පහ කරවන්නා වූ ඒ භික්ෂුන් දුටු සේක. දැක ඒ භික්ෂුන් වෙත එළඹි සේක. එළඹ ඒ භික්ෂුන්ගෙන් “මහණෙනි, මේ මහණහුගේ ආබාධය කිමැ” යි පිළිවිසූහ. “සාමිනි, මේ මහණහුට ඇස්ලෙඩකි. අපි මේ මහණහු අල්වා ගෙන මල ද මුත්‍ර ද පහ කරවමු” යි.

26. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කරුණෙහි දූතමි කතා කොට “මහණෙනි, කළුඅඳුන්, රසදුන්, ගං තෝ ආදියෙහි උපදින අඳුන්, ලොතෝඅඳුන්, සුවන්ගුරුඅඳුන්, පහන්සිළුඅඳුන් යන අඳුන් අනුදනිමි” යි භික්ෂුන් ඇමතු සේක. අඳුන් පිණිස ගල ගා ගත් බෙහෙතින් ප්‍රයෝජන වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සඳුන්, තුවරලා, කළුඅගිල්, තලිස්. වම්මුතු අනුදනිමි” යි.

27. එකල්හි භික්ෂුහු පිටිඅඳුන් තලු තැටියෙහි ද මලාවෙහි ද බහත්. තණසුන්තෙන් ද පසින් ද ගැටසි ගණිත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අඳුන්කුලාවක් (නළයක්) අනුදනිමි” යි.

28. එකල්හි සවගමහණෝ රණින් කළ රිදියෙන් කළ උස් පහන් අගය ඇති අඳුන්කුලා දරත්. මිනිස්සු “කාමහොනි ගිහින් සේ” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෝස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, උසස් පහන් අඳුන්කුලා නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාඇවැත් වේ. මහණෙනි, ඇටෙන් කළ, දතින් කළ, අඟින් කළ, බටදඹුවෙන් කළ, උණදඹුවෙන් කළ, ලියෙන් කළ, ලාකඹින් කළ, පැසුනුපලයෙන් කළ, ලොහයෙන් කළ, සක්තැබින් කළ අඳුන්කුලා අනුදනිමි” යි.

29. එකල්හි අඳුන්කුලාවෝ නො වසන ලද්දහු වෙත්. තණසුන්තෙන් හා පසින් ද ගැටසි ගණිත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පියනක් අනුදනිමි” යි. පියන වැටේ. “මහණෙනි, හුයකින් පියන බැඳ අඳුන්කුලාවෙහි බදින්නට අනුදනිමි” යි. කුලාව පැළෙයි. “මහණෙනි, හුයෙන් විදිනට අනුදනිමි” යි.

30. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අඛගුලියා අඤ්ඤානි. අකඛිති දුක්ඛානි හොනති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිසලාක” නති.

31. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු උච්චාවචා අඤ්ඤානි-සලාකායො ධාරෙන්නි සොවණ්ණමයං රුපිමයං.¹ මනුස්සා උජ්ඣායනති, ඩියනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමහොගිනො”ති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, උච්චාවචා අඤ්ඤානිසලාකා ධාරෙතඛො, යො ධාරෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අට්ඨිමයං -පෙ-සඬිනාභිමය” නති.

32. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානිසලාකා භූමියං පතීනා ඵරුසා හොති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සලා-කොධානිය” නති².

33. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අඤ්ඤානිමපි අඤ්ඤානිසලාකමපි භන්දෙන පරිහරනති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිත්ථික” නති. අංසටටකො³ න හොති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අංසටටකං⁴ ඛකිනසුත්ත” නති.

34. තෙන බො පන සමයෙන ආයසවතො පිලිඤ්චවජ්ජං⁵ සීසාභිතාපො හොති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, මුද්ධති තෙලක” නති. නක්ඛමණියො හොති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, නන්දකම” නති. නන්දි ගලති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, නන්දිකරණි” නති.

35. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු උච්චාවචා නන්දිකරණියො ධාරෙන්නි සොවණ්ණමයං රුපිමයං. මනුස්සා උජ්ඣායනති, ඩියනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමහොගිනො”ති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, උච්චාවචා නන්දිකරණි ධාරෙතඛො, යො ධාරෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අට්ඨිමයං -පෙ-සඬිනාභිමය” නති. නන්දිං විසමං ආසිඤ්ඤානි⁶. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යමකං නන්දිකරණි” නති.⁷ නක්ඛමණියො හොති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. ‘අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ධූමං පාතු’ නති. තඤ්ඤෙව වට්ඨිං ආලිමෙපනො පිටතති. කණ්ණෙය්⁸ ඛතති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ධූමනෙත්ත” නති.

36. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු උච්චාවචානි ධූමනෙත්තානි, ධාරෙන්නි සොවණ්ණමයං රුපිමයං. මනුස්සා උජ්ඣායනති, ඩියනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමහොගිනො”ති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, උච්චාවචානි ධූමනෙත්තානි ධාරෙතඛො, යො ධාරෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අට්ඨිමයං -පෙ-සඬිනාභිමය” නති.

37. තෙන බො පන සමයෙන ධූමනෙත්තානි අපාරුකානි හොනති. පාණකා පපිසනති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අපිධාන” නති.

1. “රුපිමයං” ම ඡ සං.

2. “සලාකාධානියනති” ම ඡ සං. “සලාකාධානියනති” ම නු ප.

3. “අංසටටකො” ම ඡ සං. PTS. 4. “අංසටටකං” ම ඡ සං. PTS.

5. “පිලිඤ්චවජ්ජං” ම ඡ සං. PTS. අ ඩි. හො ඩි.

6. “ආසිඤ්ඤානි” ම ඡ සං. PTS. 7. “යමකං නන්දිකරණිනති” ම ඡ සං. PTS.

8. “කණ්ණෙ” PTS.

30. එකල්හි තික්ඝුණු ඇඟිල්ලෙන් අඳුන් ගාති. ඇස් පෙළෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අඳුන්කුරු (අඳුන්ලහ) අනුදනිමි” යි.

31. එකල්හි සභගමහණෝ රණින් කළ, රිදියෙන් කළ උසස් පහන් අඳුන්කුරු දරන්. මිනිස්සු “කාමහොති ගිහින් සේ” යි අවමන් කෙරෙත්. තින්ද කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, උසස් පහන් අඳුන්කුරු නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ. මහණෙනි, ඇටෙන් කළ -පෙ- සක්නැබිත් කළ අඳුන්කුරු අනුදනිමි” යි.

32. එකල්හි අඳුන්කුරු බිම වැටුනේ රළු වෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අඳුන්කුරු ලන කොපුවක් අනුදනිමි” යි.

33. එකල්හි තික්ඝුණු අඳුන්කුලා ද අඳුන්කුරු ද අතින් පරිහරණය කරන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අඳුන් පසුම්බියක් අනුදනිමි” යි. අංසවට්ටකයෙක් (උරහිස ලන පටියක්) නො වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අස්වටක් බඳිනුයක් අනුදනිමි” යි.

34. එකල්හි ආයුෂමත් පිළිඤ්චස් තෙරුන්ට හිසරැදුවක් වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, හිසෙහි තෙල් ගැම අනුදනිමි” යි. ඉවසිය හැක්කේ නො වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, නසා කිරීම අනුදනිමි” යි. නසාය වැගිරේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, නසාකරණියක්= නැහැඹුරුවක් අනුදනිමි” යි.

35. එකල්හි සභගමහණෝ රණින් කළ, රිදියෙන් කළ උසස් පහන් නසාකරණින් දරන්. මිනිස්සු “කාමහොති ගිහින් සේ” යි අවමන් කෙරෙත්. තින්ද කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, උසස් පහන් නසාකරණි නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ. මහණෙනි, ඇටෙන් කළ -පෙ- සක්නැබිත් කළ නසාකරණි අනුදනිමි” යි. නසාය විෂම ව වැගිරේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, යමක (සමදෙණි දෙකකින් යුත්) නසාකරණියක් අනුදනිමි” යි. නො ඉවසිය හැකි වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දුම් බිම අනුදනිමි” යි. ඒ දුන්වැටිය ම දල්වා බොත්. උගුර දූවේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දුම්කෝවක් (=නළයක්) අනුදනිමි” යි.

36. එකල්හි සභගමහණෝ රණින් කළ, රිදියෙන් කළ චටිනා කමින් වැසි අඩු දුම්කෝව දරන්. මිනිස්සු “කාමහොති ගිහින් සේ” යි අවමන් කෙරෙත්. තින්ද කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, උසස් පහන් දුම්කෝව නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ. මහණෙනි, ඇටෙන් කළ -පෙ- සක්නැබිත් කළ දුම්කෝව අනුදනිමි” යි.

37. එකල්හි දුම්කෝව නො වැසුනේ වේ. සත්තු වඳිත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පියනක් අනුදනිමි” යි.

38. තෙන බො උන සමයෙන භික්ඛු බුමනෙතතාති හතේන පරිහරන්ති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, බුමනෙතතන්ති” නති. එකතො සංඝියන්ති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යමකන්ති” නති. අංසවටකො න හොති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අංසවටකං ඛක්ඛන්ති” නති.

39. තෙන බො උන සමයෙන ආයසමතො ‘පිලිඤ්චවජ්ඣා’ වාතාවාමො හොති. වෙජ්ජා එවමාහංසු: “තෙලං පවිතරං” නති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තෙලපාකං” නති. තසමිං බො උන තෙලපාකෙ මජ්ඣං පකඛිපිතරං හොති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තෙලපාකෙ මජ්ඣං පකඛිපි” නති.

40. තෙන බො උන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු අතිපකඛිතතමජ්ජාති තෙලාති පවන්ති. තාති පිටිකා මජ්ඣං නති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අතිපකඛිතතමජ්ජං තෙලං පාතරං. යො පිට්ඨො, යථා ධම්මො කාරෙතරෙබ්බො. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යසමිං තෙලපාකෙ මජ්ඣං න ව ච්ඡෙද්ධං¹ න ව ගඤ්ඤා න ව රසො පඤ්ඤායති, එවරුපං මජ්ජපකඛිතං තෙලං පාතු” නති.

41. තෙන බො උන සමයෙන භික්ඛුනං බහුං අතිපකඛිතතමජ්ජං තෙලං පකකං හොති. අථ බො භික්ඛුනං එතද්දහොසි: “කථනනු බො අතිපකඛිතතමජ්ජං තෙලෙ පටිපජ්ජතරං” නති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අඛඤ්ඤානං අධිධාතු” නති.

42. තෙන බො උන සමයෙන ආයසමතො පිලිඤ්චවජ්ඣා බහුං තෙලං පකකං හොති. තෙලභාජනං න විජ්ජති². භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තීති තුමොති: ලොහතුමං කඨාතුමං ඵලතුමං” නති.

43. තෙන බො උන සමයෙන ආයසමතො පිලිඤ්චවජ්ඣා අභගවතො හොති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සෙද-කමම” නති. නකමතිකො හොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සමහාරසෙද” නති. නකමතිකො හොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ මහාසෙද” නති. නකමතිකො හොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, හඤ්ඤාදකං” නති. නකමතිකො හොති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උදකකොධිකං” නති.

44. තෙන බො උන සමයෙන ආයසමතො පිලිඤ්චවජ්ඣා පබ්බාවාමො හොති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ලොහිකං මොවෙතු” නති. නකමතිකො හොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ලොහිකං මොවෙත්වා විසාණෙන ගහෙතු” නති.³

45. තෙන බො උන සමයෙන ආයසමතො පිලිඤ්චවජ්ඣා පාද, ඵලිකා⁴ හොනති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පාදභඤ්ඤානං” නති. නකමතිකො හොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පජ්ජං අභිසංකප්පිතු” නති.

1. “මජ්ඣං න ච්ඡෙද්ධං” ම ඡ සං. P.T.S.

2. “සංචිජ්ජති” ම ඤු ප. P.T.S. 3. “හානෙතුන්ති” ම ඡ සං. චතා වි. අ වි.

4. “ඵලිකා” සී.මු.

38. එකල්හි භික්ෂුහු දුම්කෝව අතින් පරිතරණය කරත්. භාග්‍ය-
වතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දුම්කෝව ලන පසුම්බියක්
අනුදනිමි” යි. එකට හැපෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.
“මහණෙනි, බියලි (කොපු) දෙකක් ඇති පසුම්බියක් අනුදනිමි” යි.
අංසවට්ටකයෙක් නොවේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.
“මහණෙනි, අංසවට්ටකයක් බදිනාහුයක් අනුදනිමි” යි.

39. එකල්හි ආයුෂමත් පිලිඤ්චවස් තොරුන්ට වාතාබාධයෙක් වේ.
වෙද්දු “තෙලක් පිසිය යුතු ය” යි මෙසේ කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය
සැලකලහ. “මහණෙනි, බෙහෙත්තෙල් පිසීම අනුදනිමි” යි. ඒ තෙල් පිසීමෙහි
මද්‍ය බැතිය යුත්තේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.
“මහණෙනි, බෙහෙත් පිණිස පිසන තෙලෙහි මද්‍ය බැතීම අනුදනිමි” යි.

40. එකල්හි සමගමහණෝ වැඩියක් බැහු මද්‍ය ඇති තෙල් පිසත්.
ඒ තෙල් පානය කොට මත් වෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල
කලහ. “මහණෙනි, වැඩියක් බැහු මද්‍ය ඇති තෙල් නො පිය යුතු ය.
යමෙක් බොත්තේ නම්, ඇවැත් පරිදි කරවිය යුතු ය. මහණෙනි, යම්
තෙල් පිසීමෙක මද්‍යයෙහි පැහැය නො පෙනේ ද, ගඳ නො පෙනේ ද,
රසය නො පෙනේ ද, එබඳු වූ මද්‍ය බැහු තෙල් බීම අනුදනිමි” යි.

41. එකල්හි භික්ෂුන්ට මද්‍ය වැඩියක් බැහු බොහෝ තෙල් පිසන
ලද්දේ වේ. එකල්හි භික්ෂුන්ට “ඉතා වැඩියක් මද්‍ය බැහු තෙලෙහි
කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද” යි මේ සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය
සැලකලහ. “මහණෙනි, ඇඟ ගල්වන තෙලක් කොට ඉටීමට අනුදනිමි” යි.

42. එකල්හි ආයුෂමත් පිලිඤ්චවස් තොරුන්ට බොහෝ තෙල් පිසන
ලද්දේ වේ. තෙල්බඳුනෙක් නැත්තේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය
සැලකලහ. “මහණෙනි, ලොහොසැළිය, ලීසැළිය, මේරු පලයෙන් කළ
සැළිය යන සැළි තුනක් අනුදනිමි” යි.

43. එකල්හි ආයුෂමත් පිලිඤ්චවස් තොරුන්ට අභ්‍යවාතයෙක්
(=ඇතරැදුවෙක්) වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි,
සෝදය (බහ ගැන්වීම) අනුදනිමි” යි. නො ඉවසිය හැක්කේ වේ. -පෙ-
“මහණෙනි, කොළ වග්ගී වලින් සෝද ගැන්වීම අනුදනිමි” යි. පහසු නො වේ.
-පෙ- “මහණෙනි, මහාසෝද ගැන්වීම* අනුදනිමි” යි. පහසු නො වේ.
-පෙ- “මහණෙනි, (සෝද ගැන්වීමට) කොළ නැම්බූ දිය අනුදනිමි” යි.
පහසු නො වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි,
(සෝද ගැන්වීමට) දියකොටුවක්* අනුදනිමි” යි.

44. එකල්හි ආයුෂමත් පිලිඤ්චවස් තොරුන්ට පුරුක්වාතයෙක්
(=හන්දිරැදුවක්) වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි,
ලේ ඇටීම අනුදනිමි” යි. පහසු නො වේ. -පෙ- “මහණෙනි, ලේ මුද
අහකින් ගන්නට අනුදනිමි” යි.

45. එකල්හි ආයුෂමත් පිලිඤ්චවස් තොරුන්ගේ පාදයෝ පැළෙනාහු
වෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පය ගල්
වන තෙලක් අනුදනිමි” යි. පහසු නො වේ. -පෙ- “මහණෙනි, පයට හිත වූ
බෙහෙත්තක් පිළියෙල කරන්නට (පිසන්නට) අනුදනිමි” යි.

46. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො ගණ්ඩාබාධො හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සන්ඛම්මම” නති. කසාවොදකෙන අන්තො හොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, කසාවොදක” නති. නිලකකෙකන අන්තො හොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, නිලකකක” නති. කමලිකාය අන්තො හොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, කමලික” නති. වණ්ඛකිනවොලකෙන¹ අන්තො හොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වණ්ඛකිනවොලක” නති. වණො කණ්ඩුවති. -පෙ- “අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සාසපකුණෙකින² ථොසිතු” නති.³ වණො කිලිජ්ජන්ත⁴ -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, “ධුමං කාතු” නති. වසිමංසං⁵ වුට්ඨාති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ලොණසකඛරිකාය ජ්ඣිතු” නති. වණො න රුහති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වණ්ඨෙල” නති. තෙලං ගලති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, විකාසිකං සබ්බං වණ්ඨෙල” නති.

47. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු අභිනා දට්ඨො හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වත්තාරි මහාවිකටාති දාතුං ගුථං මුත්තං ඡාරිකං මත්තික” නති. අථ බො භික්ඛුනං එතදහොසි: “අපට්ඨනභිනානි නු බො උදුහු පට්ඨනගෙනබ්බානි” නි. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සති කප්පියකාරකෙ පට්ඨනහාපෙදුං, අසති කප්පියකාරකෙ සාමං ගහෙචා පරිභුඤ්ජතු” නති.

48. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙන භික්ඛුනා විසං පීතං හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගුථං පායෙතු” නති. අථ බො භික්ඛුනං එතදහොසි: “අපට්ඨනභිනො නු බො උදුහු පට්ඨනගෙනබ්බො” නි. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යං කාරොනෙතා පතිගණ්ඨානි, සෙව වට්ඨනගො කතො හොති. න පුත පට්ඨනහාපෙතබ්බො” නි.

49. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො සරදිනන-කාබාධො හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සීතාලොලිං පායෙතු” නති.

50. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු දුට්ඨගහණ්ණො හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ආමිසබාරං පායෙතු” නති.

51. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො පණ්ඩු-රොගාබාධො හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, මුත්තහරිටකං පායෙතු” නති.

52. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො ජ්විදෙසා-බාධො හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගකිංලෙපං කාතු” නති.

1. “වණ්ඛකිනවොලක” ම ඡ සං. PTS, අ චි. ජ චි.

2. “සාසපකුණෙකින” සී මු. “සාසපකුණෙකින” ම ඡ සං. PTS ජ චි

3. “ධොමිතුත්ති” ම කු ප. ජ චි + “කිලිජ්ජන්ත” සී මු. 5 “වණ්ඨෙල” PTS

4. “ථොසිතු” සී. මු. ජුසිතු?

46. එකල්හි එක්තරා මහණකුහට ගණකාබාධයෙක් වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, සැත්කම් අනුදනිමි” යි. කහට වතුරෙන් ප්‍රයෝජන වේ. -පෙ- “මහණෙනි, කහටවතුර අනුදනිමි” යි. තල-කල්කයෙන් ප්‍රයෝජන වේ. -පෙ- “මහණෙනි, තලකල්කය අනුදනිමි” යි. කබොළුවකින් (පැලැස්තරයකින්) ප්‍රයෝජන වේ. -පෙ- “මහණෙනි, කබොළුවක් අනුදනිමි” යි. වණ බඳින රෙදි කඩකින් ප්‍රයෝජන වේ. -පෙ- “මහණෙනි, වණ බඳින රෙදිකඩක් අනුදනිමි” යි. වණය කසයි. -පෙ- “මහණෙනි, අබකුඩුවෙන් උලන්තට අනුදනිමි” යි. වණය තෙත් ව ය. -පෙ- “මහණෙනි, දුම් (වේදු) ඇල්ලීමට අනුදනිමි” යි. වැඩෙන මස්දළු නගී. -පෙ- “මහණෙනි, ලුණුපුරුකින් සිඳින්නට අනුදනිමි” යි. වණය ගොඩ නො වේ. -පෙ- “මහණෙනි, වණතෙල් අනුදනිමි” යි. තෙල් වැගිරෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, වණවැටියක් (තෙල් රඳවන කඩක්) ද සියලු වණ පිළියම් ද අනුදනිමි” යි.

47. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ සපියකු විසින් දළඬු කරණ ලද්දේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, මල, මුත්‍ර, උණුඅළු, මැටි යන සතර මහාවිකටය දෙන්නට අනුදනිමි” යි. එකල්හි භික්ෂූන්ට “නො පිළිගත් මල ආදීහු ද? නොහොත් පිළිගතයුතු මල ආදීහු ද?” යි මේ සිත් ව ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, කැටකරුවකු ඇති කල්හි පිළිගන්වා ගන්නට ද, කැටකරුවකු නැති කල්හි තමන් ගෙණ වළඳන්නට ද අනුදනිමි” යි.

48. එකල්හි එක්තරා මහණකු විසින් විස බොන ලද්දේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, අගුරි පොවන්නට අනුදනිමි” යි. එකල්හි භික්ෂූන්ට නො පිළිගත් මල ද නොහොත් පිළිගත යුතු මල ද?” යි මේ සිත් ව ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, පහ කරමින් යමක් පිළිගනී ද, ඒ ම පිළිගැනීම වේ. නැවත පිළිගන්වා ගත යුත්තේ නො වේ” ය යි අනුදනිමි.

49. එකල්හි එක්තරා මහණකුහට සරදින්නාබාධයෙක් (සරණිය = ගෙනහු දුන් වසිකරණ බෙහෙදක් බිමෙන් හටගත් ආබාධයෙක්) වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, හිට්ට (නගුලෙහි) ඇලුනු මඩ දියෙන් කලතා පෙවීමට අනුදනිමි” යි.

50. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ නපුරු ග්‍රහණිරොග ඇත්තේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, විශලිඛත් පුළුස්සා දිය කොට පෙරා ගත් බන්ධාරම පොවන්නට අනුදනිමි” යි.

51. එකල්හි එක්තරා මහණකුහට පණ්ණිරොගාබාධයෙක් වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, ගොමුත්‍රයෙහි ලූ අරළු පොවන්නට අනුදනිමි” යි.

52. එකල්හි එක්තරා මහණකුහට ජව්දෙශාබාධයෙක් වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, සුගකුද්‍රව්‍යය ආලෙප කරන්නට අනුදනිමි” යි.

53. තෙන බො උන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු අභිසන්තකායො හොති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, විරෙචනං උතු” නති. අවුත්තඤ්ඤා අනො හොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අවුත්තඤ්ඤා” නති. අකට්ඨසෙන අනො හොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අකට්ඨස” නති. කටාකටෙන අනො හොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, කටාකට” නති පටිච්ඡාදනීයෙන අනො හොති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පටිච්ඡාදනීය” නති.

54. තෙන බො උන සමයෙන ආයසමා පිළිඤ්චවෙණ රාජගහෙ උඛාරං සොධාපෙති ලෙණං කන්තුකාමො. අථ බො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො යෙනායසමා පිළිඤ්චවෙණ තෙනුපසඛකම්. උපසඛකමිත්වා ආයසමන්තං පිළිඤ්චවණං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො බො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො ආයසමන්තං පිළිඤ්චවණං එතදවොච: “කිං භනෙන ථෙරො කාරාපෙති” ති. “උඛාරං මහාරාජ, සොධාපෙති ලෙණං කන්තුකාමො” ති. “අනො භනෙන, අයස්ස ආරාමිකෙනා” ති. “න බො මහාරාජ, භගවතා ආරාමිකො අනුඤ්ඤාතො” ති. “තෙන හි භනෙන, භගවන්තං පටිපුච්ඡන්තා මම ආරොවෙය්‍යාමි” ති. “එවං මහාරාජා” ති බො ආයසමා පිළිඤ්චවෙණ රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස උච්චෙස්සාසි.

55. අථ බො ආයසමා පිළිඤ්චවෙණ රාජානං මාගධං සෙනියං බිම්බිසාරං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි. සමාදපෙසි. සමුත්තෙජෙසි. සමපතංසෙසි. අථ බො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො ආයසමා පිළිඤ්චවෙණ ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තෙජ්ඤො සමපතංසිතො උට්ඨායාසනා ආයසමන්තං පිළිඤ්චවණං අභිවාදෙත්වා පදකම්භං කත්වා උකකාමි.

56. අථ බො ආයසමා පිළිඤ්චවෙණ භගවතො සන්තිකෙ දුතං පාහෙසි: “රාජා භනෙන, මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො ආරාමිකං දුතුකාමො. කථනනු බො භනෙන¹ පටිපජ්ජන්තං” නති. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පඤ්ඤානෙ ධම්මං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙහෙ: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ආරාමික” නති.

57. දුතියමපි බො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො යෙනායසමා පිළිඤ්චවෙණ තෙනුපසඛකම්. උපසඛකමිත්වා ආයසමන්තං පිළිඤ්චවණං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො බො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො ආයසමන්තං පිළිඤ්චවණං එතදවොච: “අනුඤ්ඤාතො භනෙන, භගවතා ආරාමිකො” ති. “එවං මහාරාජා” ති. “තෙන හි භනෙන, අයස්ස ආරාමිකං දමමි” ති.

53. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ දෙස් කීපුනු සිරුරු ඇත්තේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, විරෙවනයක් බොන්නට අනුදනිමි” යි. පෙරා ගත් කැඳවතුරෙන් ප්‍රයොජන වේ. -පෙ- “මහණෙනි, බත් නැති කැඳවතුර අනුදනිමි” යි. දුරු මිරිස් නො යෙදූ මුංඇට තැම්බු වතුරෙන් ප්‍රයොජන වේ. -පෙ- “මහණෙනි, මුං ඇට තැම්බු වතුර අනුදනිමි” යි. මුංඇට තම්බා ඇට නැති සේ පෙරා ගත් වතුරෙන් ප්‍රයොජන වේ. -පෙ- “මහණෙනි, මුංඇට තම්බා ඇට නැති සේ පෙරා ගත් වතුර අනුදනිමි” යි. මස්රසයෙන් ප්‍රයොජන වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මස්රසය අනුදනිමි” යි.

54. එකල්හි ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් සථවිර තෙමේ ලෙණක් කරණු කැමැත්තේ රජගහනුවර ගුවාවක් ශුද්ධ කරව යි. ඉක්බිති මගධෙඤ්චර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජතෙමේ පිළිඤ්චවත් තෙරුන් වෙත ගියේ ය. ගොස් ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් තෙරුන් සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් මගධෙඤ්චර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජතෙමේ ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් තෙරුන්ගෙන් “සවාමිනි, සථවිර තෙමේ කුමක් කරවා ද” යි ඇසී ය. “මහරජ, ලෙණක් කරණු කැමැත්තෙමි ගුවාවක් පිරිසිදු කරවමි” යි. “සවාමිනි, ඔබවහන්සේට ආරාමිකයකුගෙන් ප්‍රයොජන වේ ද” යි (ඇසී ය). “මහරජ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ආරාමිකයෙක් නො අනුදන්නා ලද්දේ ය” යි. “සවාමිනි, එසේ නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් පිළිවිස මට දන්වනු මැනවි” යි. ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් සථවිර තෙමේ “මහරජ, එසේ ය” යි මගධෙඤ්චර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජහට පිළිවදන් දුන්නේ ය.

55. ඉක්බිති ආයුෂමත් වූ පිළිඤ්චවත් සථවිර තෙමේ මගධෙඤ්චර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජ දහැමිකතාවෙන් කරුණු දැක්වී ය. සමාදන් කරවී ය. නියුණු කරවී ය. සතුටු කරවී ය. ඉක්බිති මගධෙඤ්චර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජතෙමේ ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් තෙරුන් විසින් දහැමි කතාවෙන් කරුණු දක්වන ලද්දේ සමාදන් කරවන ලද්දේ නියුණු කරවන ලද්දේ සතුටු කරවන ලද්දේ හුතස්තෙන් නැගිට ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් තෙරුන් සකසා වැද පාදකුණු කොට ගියේ ය.

56. ඉක්බිති ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් සථවිර තෙමේ “සවාමිනි, මගධෙඤ්චර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජ තෙමේ ආරාමිකයකු දෙනු කැමැත්තේ ය. සවාමිනි, එහි දී කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයට දුතයකු යැවී ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දහැමි කතා කොට “මහණෙනි, ආරාමිකයකු අනුදනිමි” යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක.

57. දෙවනු ද මගධෙඤ්චර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජ තෙමේ ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් තෙරුන් වෙත ගියේ ය. ගොස් ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් තෙරුන් සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් මගධෙඤ්චර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජ තෙමේ ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් තෙරුන්ගෙන් “සවාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ආරාමිකයෙක් අනුදන්නා ලද්දේ ද” යි ඇසී ය. “මහරජ, එසේ ය”. “සවාමිනි, එසේ නම්, සවාමිනි වහන්සේට ආරාමිකයකු දෙමි” යි.

58. අථ බො රාජා මාගධො සෙනිඨො බිච්චිසාරො ආයසමනො පිළිඤ්චවජ්ජා ආරාමිකං පටිසසුතා විස්සරිතා විරෙන සතිං පටිලභිතා අඤ්ඤාතරං සබ්බස්සං මහාමත්තං ආමනෙත්ති: “යො මයා හණේ, අය්‍යස්ස ආරාමිකො පටිසසුතො, දිනෙතා සො ආරාමිකො” ති. “න බො දෙව අය්‍යස්ස ආරාමිකො දිනෙතා” ති. “කිච්චි රතනා බො හණේ, ඉතො හි¹ තං හොති” ති. අථ බො සො මහාමත්තො රත්තියො විගණෙත්තා² රාජානං මාගධං සෙනිඨං බිච්චිසාරං එතදවොච: “පඤ්ච දෙව රත්තිසතාති” ති. “තෙන හි හණේ, අය්‍යස්ස පඤ්ච ආරාමිකසතාති දෙති” ති.³ “එවං දෙවා” ති බො සො මහාමත්තො රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙනිඨස්ස බිච්චිසාරස්ස පටිසසුතා ආයසමනො පිළිඤ්චවජ්ජා පඤ්ච ආරාමිකසතාති පාදසි. පාටියෙකෙකා ගාමො නිවිසි. ආරාමිකගාමොතිපි⁴ නං ආහංසු. පිළිඤ්චගාමොතිපි⁵ නං ආහංසු.

59. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමා පිළිඤ්චවෙජ්ඣ තසමිං ගාමකෙ ඤාප්පගො හොති. අථ බො ආයසමා පිළිඤ්චවෙජ්ඣ පුබ්බත්තසමයං* නිවාසෙතා පත්තවිවරං ආදය පිළිඤ්චගාමං පිණ්ඩාය පාවිසි.

60. තෙන බො පන සමයෙන තසමිං ගාමකෙ උස්සවො හොති. දුරකා අලඛිකිතා⁶ මාලාකිතා කීලනති. අථ බො ආයසමා පිළිඤ්චවෙජ්ඣ පිළිඤ්චගාමකෙ සපදනං පිණ්ඩාය වරමානො යෙන අඤ්ඤාතරස්ස ආරාමිකස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතා පඤ්ඤාතෙන ආසනෙ නිසිදි.

61. තෙන බො පන සමයෙන තස්සා ආරාමිකිනියා ධිතා අඤ්ඤා දුරකෙ අලඛිකිතෙ මාලාකිතෙ පසසිතා රොදති: “මාලං මෙ දෙව, අලංකාරං මෙ දෙව” ති. අථ බො ආයසමා පිළිඤ්චවෙජ්ඣ නං ආරාමිකිනී එතදවොච: “කිස්සායං දුරිකා රොදති” ති. “අයං හනෙත, දුරිකා අඤ්ඤා දුරකෙ අලඛිකිතෙ මාලාකිතෙ පසසිතා රොදති: ‘මාලං මෙ දෙව, අලංකාරං මෙ දෙව’ ති. ඤාතො අමොකං දුග්ගතානං මාලා, ඤාතො අලඛිකාතො” ති.

62. අථ බො ආයසමා පිළිඤ්චවෙජ්ඣ අඤ්ඤාතරං තිණණ්ඩුපකං ගතෙතා නං ආරාමිකිනී එතදවොච: “හජ්ජමං තිණණ්ඩුපකං තස්සා දුරිකාය සීසෙ පටිමුඤ්චා” ති. අථ බො සා ආරාමිකිනී නං තිණණ්ඩුපකං ගතෙතා තස්සා දුරිකාය සීසෙ පටිමුඤ්චි. සා අගොසි සුවණ්ණමාලා අභිරුපා දස්සනීයා පාසාදිකා. නත්ති තාදිසා රඤ්ඤාපි අනෙතපුරෙ සුවණ්ණමාලා. මනුස්සා රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙනිඨස්ස බිච්චිසාරස්ස ආරොවෙසුං: “අමුකස්ස දෙව, ආරාමිකස්ස සරෙ සුවණ්ණමාලා අභිරුපා දස්සනීයා පාසාදිකා. නත්ති තාදිසා දෙවස්සාපි අනෙතපුරෙ සුවණ්ණමාලා, ඤාතො තස්ස දුග්ගතස්ස? තිස්සංසයං වොරිකාය ආහතා” ති. අථ බො රාජා මාගධො සෙනිඨො බිච්චිසාරො නං ආරාමිකඤාලං බ්බාපෙසි.

1. “ඉතො රතනී” සි. 2. “ගණෙතා” ම ඡ සං. 3. “දෙවති” සිලු.

4. “ආරාමික ගාමකොතිපි” 5. “පිළිඤ්චගාමකොතිපි” ම ඡ සං.

6. “අලඛිකතා” ම ඡ සං.

58. ඉක්බිති මගධෙයවර වූ සෙනා ඇති බිමිසාර රජ තෙමේ ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් තෙරුන්ට ආරාමිකයකු ගිවිස සිති නොකොට කල් ගෙවා සිති ලැබ සියලුකටයුතුවල අධිපති වූ එක්තරා මහආමානියකු අමතා “සගය, මා විසින් ආයාසයන් වහන්සේට යම් ආරාමිකයෙක් (දීමට) ප්‍රතිඥ කරණ ලද්දේ ද, ඒ ආරාමික තෙමේ දෙන ලද්දේ ද” යි ඇසී ය. “දෙවයන් වහන්ස, ආරාමිකයෙක් නො දෙන ලද්දේ ය” යි. “සගය, මෙදවසින් එදවස කෙනෙක් කල් ද” යි (ඇසී ය). ඉක්බිති ඒ මහාමාත්‍ය තෙමේ රු ගණන් කොට මගධෙයවර වූ සෙනා ඇති බිමිසාර රජුට “දෙවයන් වහන්ස, රු පන්සියයකැ” යි කීයේ ය. “සගය, එසේ නම් ආයාසයන් වහන්සේට ආරාමිකයන් පන්සියයක් දෙවු” යි. “දෙවයන් වහන්ස, එසේ ය” යි ඒ මහාමාත්‍ය තෙමේ මගධෙයවර වූ සෙනා ඇති බිමිසාර රජුට ගිවිස ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් තෙරුන්ට ආරාමිකයන් පන්සියයක් දුන්නේ ය. වෙන ම (වෙන් වූ) ගමක් පිහිටියේ ය. ඒ ගම ආරාමිකගම යි ද කීන. ඒ ගම පිළිඤ්ඤම යි ද කීන.

59. එකල්හි ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් සථවිර තෙමේ ඒ ගමෙහි කුලුපග වේ. ඉක්බිති ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් සථවිර තෙමේ පෙරවරු කාලයෙහි හැඳ පොරවා පා සිටුරු ගෙන පිළිඤ්ඤමට පිඬු පිණිස පිටිසිසේ ය.

60. එකල්හි ඒ ගමෙහි උත්සවයෙක් වේ. එහි දරුවෝ අබරණින් සැරසුනෝ පැලඳි මල්මාලා ඇත්තෝ ක්‍රීඩා කෙරෙත්. ඉක්බිති ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් සථවිර තෙමේ පිළිඤ්ඤමෙහි ගෙපිළිවෙළින් පිඬු සිතා හැසිරෙන්නේ එක්තරා ආරාමිකයකුගේ ගෙට වැඩියේ ය. වැඩ පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන්නේ ය.

61. එකල්හි ඒ ආරාමිකබිරින්දූගේ දුටු අබරණින් සැරසුනු පැලඳි මල්මාලා ඇති අන් දරුවන් දක “මට මල්මාලාවක් දෙවු. මට ආහරණ දෙවු” යි හඬයි. ඉක්බිති ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් සථවිර තෙමේ “මේ දූරිය කුමක් නිසා හඬා ද” යි ඒ ආරාමිකබිරින්දූගෙන් ඇසී ය. “සවාමිනි, මේ ලදූරිය අබරණින් සැරසුනු පැලඳි මල්මාලා ඇති අන් දරුවන් දක “මට මල්මාලාවක් දෙවු. මට ආහරණ දෙවු” යි හඬයි. දුප්පත් වූ අපට මල්මාලා කොසින් ද ? ආහරණ කොසින් ද” යි (බිතොමෝ කීවා ය.)

62. ඉක්බිති ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් සථවිර තෙමේ එක්තරා තණ දරණුවක් ගෙන ඒ ආරාමිකබිරින්දූට “එසේ නම් මේ තණදරණුව ඒ ලදූරියගේ හිසෙහි පලඳව” යි කීයේ ය. ඉක්බිති ඒ ආරාමික බිරින්ද ඒ තණදරණුව ගෙන ඒ ලදූරියගේ හිසෙහි පැලඳවා ය. ඒ මාලාව මනා රු ඇති දැකුම් කටයුතු සිත් ගන්නා රත්මාලාවක් වී ය. රජුගේ ද අන්‍යායුරයෙහි එබඳු වූ රත්මාලාවක් නැත. මිනිස්සු “දෙවයන් වහන්ස, අසවල් ආරාමිකයාගේ ගෙය මනා රු ඇති දැකුම් කටයුතු සිත් ගන්නා රත්මාලාවක් ඇත. එබඳු වූ රත්මාලයක් දෙවයන් වහන්සේගේ අන්‍යායුරයෙහි ද නැත. ඒ දුප්පතාට (එබඳු රත් මාලයක්) කොසින් ද ? නිසැකයෙන් සොරකමින් ගෙනෙන ලද ය” යි මගධෙයවර වූ සෙනා ඇති බිමිසාර රජුට දන්වූන. ඉක්බිති මගධෙයවර වූ සෙනා බිමිසාර රජ තෙමේ ඒ ආරාමිකකුලය බැඳවී ය. (සිර කරවී ය.)

63. දුතියමපි බො ආයසමා පිළිඤ්චවෙත්ථ පුබ්බණ්ණකමයං නිවාසෙනා පතනවිවරං ආදය පිළිඤ්ඣාමං පිණ්ඩාය පාවිසි. පිළිඤ්ඣාමකෙ සපද්ගං පිණ්ඩාය වරමානො යෙන තස්ස ආරාමිකස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිනා පටිවිසුසකෙ පුච්ඡී: “කහං ඉමං ආරාමිකකුලං ගත” නති. “එතිස්සා හනෙන, සුවණ්ණමාලාය කාරණා රඤ්ඤා ඛක්ඛාපිත” නති.

64. අථ බො ආයසමා පිළිඤ්චවෙත්ථ යෙන රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙතියස්ස බිම්බිසාරස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිනා පඤ්ඤාතෙන ආසනෙ නිසිදි. අථ බො රාජා මාගධො සෙතියො බිම්බිසාරො යෙනායසමා පිළිඤ්චවෙත්ථ තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිනා ආයසමනනං පිළිඤ්චවත්ථ අභිවාදෙතා එකමනනං නිසිදි. එකමනනං නිසිනනං බො රාජානං මාගධං සෙතියං බිම්බිසාරං ආයසමා පිළිඤ්චවෙත්ථ එතදවොච: “කිස්ස මහාරාජ ආරාමිකකුලං ඛක්ඛාපිත” නති. “තස්ස හනෙන, ආරාමිකස්ස සරෙ සුවණ්ණමාලා අභිරුපා දස්සනියා පාසාදිකා. තඤ්ච තාදිසා අමොකමපි අනෙතපුරෙ සුවණ්ණමාලා. කුතො තස්ස දුග්ගතස්ස? නිස්සංසයං වොරිකාය ආහතා” ති.

65. අථ බො ආයසමා පිළිඤ්චවෙත්ථ රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙතියස්ස බිම්බිසාරස්ස පාසාදං සුවණ්ණනති අභිමුච්චි. සො අගොසි සබ්බසොචණ්ණං මයො. “ඉදං පත තෙ මහාරාජ, තාව බහුං සුවණ්ණං කුතො” ති. “අඤ්ඤාතං හනෙන, අයසස්ස එසො¹ ඉද්ධානුභාවො” ති තං ආරාමිකකුලං මුඤ්චාපෙසි. මනුස්සා “අයෙසන කිර පිළිඤ්චවෙත්ථ සරාජ්කාය පරිසාය උත්තරිමනුස්සධමො² ඉද්ධිපාවිහාරියං දස්සිත” නති අතතමනා අභිපසනනා ආයසමතො පිළිඤ්චවත්ථස්ස පඤ්ච තෙසජ්ජාති අභිහරිංසු. සෙය්‍යපීදං: සප්පි³ නවතිතං තෙලං මධු⁴ එාණ්ඤ” නති.

66. පකතියාපි ච ආයසමා පිළිඤ්චවෙත්ථ ලාභී හොති පඤ්චනනං හෙසජ්ජානං. ලද්ධං ලද්ධං පරිසාය විස්සජෙති. පරිසා වස්ස හොති ඛානුලිකා⁵. ලද්ධං ලද්ධං කොලමෙඛි සපෙපි පුරෙතා පටිසාමෙති⁶. පරිස්සාවතානිපි එවිකායොපි පුරෙතා වාතපානෙසු ලග්ගෙති. තාති ඔලිතවිලිතාති නිට්ඨනති. උඤ්ඤෙතිපි විකාර ඔක්ඛණ්ණා වික්ඛණ්ණා හොනති. මනුස්සා විහාරවාරිකං ආභිණ්ඩනනා පසසිතා උජ්ඣායනති, බියනති, විපාවෙනති: “අනෙතා කොට්ඨාගාරිකා ඉමෙ සමණා සක්කපුත්තියා සෙය්‍යථාපි රාජා මාගධො සෙතියො බිම්බිසාරො” ති.

67. අස්සොසුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනනානං බියනනානං විපාවෙනනානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨත්ථ තෙ උජ්ඣායනති, බියනති, විපාවෙනති: “කථං හි තාම භික්ඛු එවරුපාය ඛානුලලාය වෙනෙස්සනති” ති. අථ බො තෙ භික්ඛු⁷ හගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසුං. “සච්චං කිර භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවරුපාය ඛානුලලාය වෙනෙන්නති”⁸ ති. “සච්චං හගවා”. -පෙ- විගරහිතා ධමමි. කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි. “යාති බො පත තාති හිලානානං භික්ඛුනං පටිසායනියාති තෙසජ්ජාති, සෙය්‍යපීදං: සප්පි නවතිතං තෙලං මධු එාණ්ඤ, තාති පටිග්ගහෙතා සත්තාහපරමං සනතිධිකාරකං පරිභුඤ්ජිතබ්බාති. තං අතිකකාමයතො යථා ධමෙමා කාරෙතබ්බො” ති.

හෙසජ්ජඅනුඤ්ඤානිභාණවාරො පඨමො

1. “අයසස්සවෙසො” ම ඡ සං. 2. “උත්තරිමනුස්ස ධමො” ම ඡ සං. PTS.

3. “සප්පි” ම ඡ සං. PTS.

4. “මධු” ම ඡ සං.

5. “ඛානුලලිකා” ම ඡ සං. PTS.

6. “පටිසාමෙති” අ වි. ජ වි.

7. “තෙ අනෙකපරිසායෙන විගරහිතා” ම ඡ සං.

8. “වෙනෙස්සනති” සී මු.

63. දෙවනු ද ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් සථවිර තෙමේ පෙරවරු කාලයෙහි හැඳ පොරවා පාසිටුරු ගෙණ පිළිඤ්චමට පිඩු පිණිස ගියේ ය. පිළිඤ්චමෙහි ගෙපිළිවෙළින් පිඩු පිණිස හැසිරෙන්නේ ඒ ආරාමිකයාගේ ගෙට එළඹියේ ය. එළඹ “මේ ආරාමිකයාගේ කොහි ගියේ ද” යි අසල් වාස්සන් අතින් විමාළේ ය. “සාමිනි, ඒ රත්මාලාව හෙතු කොට රජු විසින් බඳවන ලද්දේ ය” යි කීහ.

64. ඉක්බිති ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් සථවිර තෙමේ මගබෙය්වර වූ සෙනා ඇති බිම්බසාර රජුගේ මාලිගාවට ගියේ ය. ගොස් පැණවූ අයුනෙහි හුන්නේ ය. ඉක්බිති මගබෙය්වර වූ සෙනා ඇති බිම්බසාර රජු තෙමේ ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් තෙරුන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් තෙරුන් සකසා වැඳ පසෙක හුන්නේ ය. ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් සථවිර තෙමේ පසෙක හුන් මගබෙය්වර වූ සෙනා ඇති බිම්බසාර රජුගෙන් “මහරජ, කුමක් හෙයින් ආරාමිකයා බඳවන ලද ද” යි ඇසී ය. “සාමිනි, ඒ ආරාමිකයාගේ ගෙයි මහාරු ඇති දැකුම්කලු සිත් ගන්නා රත්මාලයක් තිබේ. එබඳු වූ රත්මාලාවක් අපගේ අන්තරායයෙහි ද නැත. ඒ දුෂ්ටතාව රත්මාලයක් කොසින් ද ? නිසැකයෙන් සොරකමින් ගෙණ එන ලද ය”.

65. ඉක්බිති ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් සථවිර තෙමේ “මගබෙය්වර වූ සෙනා ඇති බිම්බසාර රජුගේ ප්‍රාසාදය රත් වේවා” යි ඉටුගියේ ය. ඒ ප්‍රාසාදය සියල්ල රත් වී ය. “මහරජ, ඔබට මේ තරම් බොහෝ රත් කොසින් ද ?” “සාමිනි, දැන ගන්නා ලද්දේ ය. ආයුධයන් වහන්සේගේ මේ සාධාරණ-භාව ය” යි ඒ ආරාමිකයාගේ නිදහස් කොට හැරියේ ය. මිනිස්සු “සාමි වූ පිළිඤ්චවත් තෙරුන් විසින් රජුන් සහිත වූ පිරිසෙහි උතුරුමිනිස්දමින් ඉදුපෙලහරක් දක්වන ලද්දේ ල” යි සතුටු සිත් ඇත්තාහු විශෙෂයෙන් පහන් වුවෝ ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් තෙරුන්ට පස් බෙහෙත් එළවූහ. එනම් ගිතෙල් වෙඩරු තලතෙල් මිපැණි සකුරු යන මේ ය.

66. ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් සථවිර තෙමේ ප්‍රකෘතියෙන් ම පස් බෙහෙත් ලබනසුලු වේ. ලත් ලත් දෙය පිරිසට පරිත්‍යාග කරයි. උන්වහන්සේගේ පිරිස ද ප්‍රත්‍යයයන්ගේ බහුලභාවය පිණිස පිළිපත්තේ වේ. ලත් ලත් දෙය මහසෑයු ද කළ ද පුරවා තැන් පත් කරයි. පෙරහන් ද පසුමිනි ද පුරවා වාකවුළුවල එල්ලයි. ඒ වැහිරි වැහිරි තිබේ. මිසත්ගෙන් ද ආවාසයෝ හැම අතින් ගැවසී ගත්තාහු වෙත්. මිනිස්සු විහාරවාරිකාවෙහි ඇවිදින්නෝ (ඒ දැක) “ශාක්‍යපුත්‍රීය වූ මේ ශ්‍රමණයෝ ඇතුළත කොටුගල් ඇත්තෝ ය. මගබෙය්වර වූ සෙනා ඇති බිම්බසාර රජු වැනි ය” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

67. භික්ෂුහු අවමන් කරණ නින්දා කරණ දෙස් කියන ඒ මිනිසුන්ගේ කතාව ඇසූහ. යම් ඒ භික්ෂුහු ආශා රහිත වූවාහු ද, ඒ භික්ෂුහු “කෙසේ නම් භික්ෂුහු මෙබඳු වූ ප්‍රත්‍යයයන්ගේ බහුලභාවය පිණිස (ප්‍රත්‍යයයන් බොහෝ සේ රැස් කිරීමට) සිතූහ ද” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, භික්ෂුහු මෙබඳු වූ ප්‍රත්‍යයයන්ගේ බහුලභාවය පිණිස සිත් ල, සැබෑ ද” යි. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය”. -පෙ- ගරහා දැහැමි කතා කොට “ගිලන් භික්ෂුන් විසින් වැළඳිය යුතු වූ (රස විඳිය යුතු වූ) යම් ඒ බෙහෙත් එනම් ගිතෙල් වෙඩරු තලතෙල් මිපැණි සකුරු වේද, ඒ පිළිගෙණ සහියක් නගා නබා වැළඳිය යුතු ය. ඒ නියමිත කාලය (සත්‍යය) ඉක්මවන්නකුට ඇවැත් පරිදි කරවිය යුතු ය” යි භික්ෂුන් ඇමතු සේක.

බෙහෙත් අනුදත් පළමුමණවර නිමි.

1. අථ බො භගවා ඝාමස්ථිං යථාභිරතං විහරිතා යෙන රාජගහං තෙන වාරිකං පක්කාමි.

2. අද්දසා බො ආයස්මා කඛ්ඛාරෙවතො අනනරාමග්ගෙ ගුලකරණං ඕක්කමිතා ගුලෙ පිට්ඨමපි ඡාරිකමපි පක්ඛිපනො. දිස්වාන “අකපපියො ගුලො. සාමිසො. න කාපථි ගුලො විකාලෙ පරිභුඤ්ඤා” නති කුක්කුචවා-යනො සපරිසො ගුලං න පරිභුඤ්ඤා. යෙපිස්ස සොතබ්බං මඤ්ඤානති, තෙපි ගුලං න පරිභුඤ්ඤා. භගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසුං. “කිමන්ථාය¹ භික්ඛවෙ, ගුලෙ පිට්ඨමපි ඡාරිකමපි පක්ඛිපනති” ති. “ඛක්කන්ථාය² භගවා” ති. “සවෙ භික්ඛවෙ, ඛක්කන්ථාය³ ගුලෙ පිට්ඨමපි ඡාරිකමපි පක්ඛිපනති, සො ච ගුලොතෙව සඬ්ඛං ගව්ඨති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යථාසුඛං ගුලං පරිභුඤ්ඤා” නති.

3. අද්දසා බො ආයස්මා කඛ්ඛාරෙවතො අනනරාමග්ගෙ වචෙව මුග්ගං ජාතං. පස්සිතා “අකපපියා මුග්ගා. පක්කාපි මුග්ගා ජායන්ති” ති කුක්කුචවායනො සපරිසො මුග්ගං න පරිභුඤ්ඤා. යෙපිස්ස සොතබ්බං මඤ්ඤානති තෙපි මුග්ගං න පරිභුඤ්ඤා. භගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසුං. “සවෙ භික්ඛවෙ, පක්කාපි මුග්ගා ජායන්ති, අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යථාසුඛං මුග්ගං පරිභුඤ්ඤා” නති.

4. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුතො උදරවාතාබාධො හොති. සො ලොණසොචරිකං අපාසි. තස්ස සො උදරවාතාබාධො පටිපස්සමහි. භගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඛිලානස්ස ලොණසොචරිකං අභිලානස්ස උදකසමහිනං පානපරිභොගෙන පරිභුඤ්ඤා” නති.

5. අථ බො භගවා අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන රාජගහං තදවසරි. තත්ත සුදං භගවා රාජගහෙ විහරති චෙට්ඨමනෙ කලඤ්ඤාතිවාපෙ. තෙන බො පන සමයෙන භගවතො උදරවාතාබාධො හොති.

6. අථ බො ආයස්මා ආනාසෙය් “පුබ්බෙපි භගවතො උදරවාතාබාධො තෙකටුලාය⁴ යාගුයා එසු හොති” ති සාමං තිලමපි තණ්ඤුලමපි මුග්ගමපි විඤ්ඤාපෙතා අනොවාසෙතා අනො සාමං පටිතා භගවතො උපතාමෙසි “පිච්ඡ භගවා තෙකටුලයාගු” නති.

7. ජානනාපි තථාගතා පුච්ඡන්ති. ජානනාපි න පුච්ඡන්ති, කාලං විදිතා පුච්ඡන්ති. කාලං විදිතා න පුච්ඡන්ති. අන්තංගිතං තථාගතා පුච්ඡන්ති. නො අන්තංගිතං. අන්තංගිතෙ සෙතුස්සො තථාගතානං. දථිභි ආකාරෙහි බුද්ධා භගවතො භික්ඛු පටිපුච්ඡන්ති: “ධම්මං වා දෙසිස්සාම සාවකානං වා සිත්ඛාපදං පඤ්ඤාපෙස්සාමා” ති.

8. අථ බො භගවා ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමනෙතසි “කුතො‘යං⁵ ආනන්ද, යාගු” ති.

1. “කිමන්ථාය” ම ඡ සං. PTS.

2. “ඛක්කන්ථාය” ම ඡ සං.

3. “ඛක්කන්ථාය” PTS.

4. “ඛක්කන්ථාය” ම ඡ සං. සිමු - කන්ථ වි

5. “කුතො” ම ඡ සං.

6. “කුතො” ම ඡ සං. PTS.

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර කැමති තාක් වාසය කොට රජගහනුවර බලා වාරිකාවෙහි වැඩි සේක.

2. ආයුෂමත් කඛ්ඛාරෙවන සථවිර තෙමේ අතරමග උක්භකුරු කරණ නැතකට ඇතුල් ව උක්භකුරුවල පිටි ද අළු ද බහන්නවුන් දුටුයේ ය. දැක “උක්භකුරු අකැප වේ. ආමස සහිත වේ. නො කල්හි වළඳන්නට උක්භකුරු කැප නො වේ ය” යි කුකුස් කරන්නේ පිරිස් සහිත ව උක්භකුරු නො වළඳයි. උන්වහන්සේගේ වචනය අදහන්නෝ ද උක්භකුරු නො වළඳත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, කුමක් සඳහා උක්භකුරුවල පිටින් අළුත් බහන් ද?”. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, බඳිනු (කැටි කරණු) සඳහා ය.” “මහණෙනි, කැටි කිරීම සඳහා උක්භකුරුවල පිටින් අළුත් බහන් නම්, එ ද උක්භකුරු ම ය යි සඛ්ඛ්‍යාවට යෙයි. මහණෙනි, උක්භකුරු කැමැති සේ වළඳන්නට අනුදැනිමි” යි.

3. ආයුෂමත් කඛ්ඛාරෙවන සථවිර තෙමේ අතර මග දී වර්වස්සි හටගත් මුං (මුංපැළ) දුටුයේ ය. දැක “මුං නො කැප ය. තැම්බු මුං ද පැළ වේ ය” යි කුකුස් කරමින් පිරිස් සහිත ව මුං නො වළඳයි. උන්වහන්සේගේ වචනය අදහන්නෝ ද මුං නො වළඳත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, තැම්බු මුං හටගණිතත් මහණෙනි, කැමැති සේ (තැම්බු) මුං වළඳන්නට අනුදැනිමි” යි.

4. එකල්හි එක්තරා මහණකුහට උදරවාතාබාධයෙක් වේ. හෙ තෙමේ ලොණසොචීරකය* බිණේ ය. ඔහුගේ ඒ උදරබාධය සංසිඳුනේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, ගිලනහුට ලොණසොචීරකය අනුදැනිමි. නො ගිලනහුට දිය හා මුසු කළ ලොණසොචීරකය පානපරි භොගයෙන් වළඳන්නට අනුදැනිමි” යි.

5. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙළින් වාරිකා කරණ සේක් රජගහනුවරට වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි රජගහනුවර කලඤ්ඤාකතීවාපයෙහි වූ වෙළුම්පනායෙහි වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට උදරවාතාබාධයෙක් වේ.

6. ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනඤ්ඤ සථවිර තෙමේ “පෙරත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ උදරවාතාබාධය තිකුළුකැඳෙන් පහසු වූයේ වේ ය” යි තෙමේ තල ද සහල් ද මුං ද විණවා (ඉල්ලා) හේතුළ තබා ඇතුළත තමා විසින් පිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තිකුළුකැඳ වළඳන සේක්වා” යි එළඹී ය.

7. තථාගතවරයෝ දන්නෝ ද විවාරත්. දන්නෝ ද නො විවාරත්. කල් දැන විවාරත්. කල් දැන නො විවාරත්. තථාගතවරයෝ අතී සහිත වූවක් විවාරත්. අතතීයෙන් යුක්ත වූවක් නො විවාරත්. තථාගතවරයන්ට අතතීයෙන් යුක්ත වූවෙහි හෙතු නැසීම මාතීයෙන් සිදු ය. භාග්‍යවත් බුදුවරයෝ “ධම්ම හෝ දෙසන්නෙමු. ශ්‍රාවකයන්ට ශික්ෂාපද හෝ පණවන්නෙමු” යි දෙඅයුරකින් හිඤ්ඤාත් විවාරත්.

8. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “ආනඤ්ඤ, මේ කැඳ කො තැනින් ලැබුනේ ද” යි ආයුෂමත් අනදතෙරුන් විවාළ සේක.

9. අථ ඛො ආයසමා ආනන්දො භගවතො එතමන්. ආරොවෙසි. විගරහි බුද්ධො භගවා “අනුභුලොමිකං අප්පනිරූපං අස්සාමණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථං හි නාම ත්වං ආනන්ද, එවරූපාය බාහුලාය වෙතෙස්සසි ? යදපි ආනන්ද, අනෙතා වුත්ථ¹, තදපි අකප්පියං. යදපි අනෙතා පකකං, තදපි අකප්පියං. යදපි සාමං පකකං, තදපි අකප්පියං. තෙතං ආනන්ද, අප්පසන්නාතං වා පසාදය” -පෙ- විගරහිනා බමිමිං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙතසි: “න භික්ඛවෙ, අනෙතා වුත්ථං අනෙතා පකකං සාමං පකකං පරි භුඤ්ජතබ්බං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. අනෙතා වෙ භික්ඛවෙ, වුත්ථං අනෙතා පකකං සාමං පකකං. තඤ්ඤ පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති නිණ්ණං දුක්ඛටානං. අනෙතා වෙ භික්ඛවෙ, වුත්ථං අනෙතා පකකං අඤ්ඤෙහි පකකං, තඤ්ඤ පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති ද්වන්තං දුක්ඛටානං. අනෙතා වෙ භික්ඛවෙ, වුත්ථං ඛහි පකකං සාමං පකකං, තඤ්ඤ පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති ද්වන්තං දුක්ඛටානං. ඛහි වෙ භික්ඛවෙ, වුත්ථං අනෙතා පකකං සාමං පකකං, තඤ්ඤ පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති ද්වන්තං දුක්ඛටානං. අනෙතා වෙ භික්ඛවෙ වුත්ථං ඛහි පකකං අඤ්ඤෙහි පකකං, තඤ්ඤ පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. ඛහි වෙ භික්ඛවෙ, වුත්ථං අනෙතා පකකං අඤ්ඤෙහි පකකං, තඤ්ඤ පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. ඛහි වෙ භික්ඛවෙ, වුත්ථං ඛහි පකකං සාමං පකකං, තඤ්ඤ පරිභුඤ්ජෙය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. ඛහි වෙ භික්ඛවෙ, වුත්ථං ඛහි පකකං අඤ්ඤෙහි පකකං, තඤ්ඤ පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, අනාපත්ති” ති.

10. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු “භගවතා සාමංපාකො පටිකඛිභේතා” ති පුන පාකෙ කුක්ඛුච්චායනති. භගවතො එතමන්. ආරොවෙද්ධං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පුන පාකං පච්ඡා” නති.

11. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජගහං දුබ්භිකං ගොති. මනුස්සා ලොණමපි තෙලමපි තඤ්ඤලමපි බාදනියමපි ආරාමං ආහරන්ති. තාති භික්ඛු ඛහි වාසෙතති. උක්ඛපිණ්ඩිකාපි බාදන්ති. වොරාපි. හරන්ති. දමකාපි හරන්ති. භගවතො එතමන්. ආරොවෙද්ධං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අනෙතා වාසෙතු” නති. අනෙතා වාසෙතා ඛහි පාවෙතති. දමකා පරිවාරෙතති. භික්ඛු අවිස්සන්තා² පරිභුඤ්ජන්ති. භගවතො එතමන්. ආරොවෙද්ධං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අනෙතා පච්ඡා” නති. දුබ්භිකෙක කප්පියකාරකා බහුතරා හරන්ති. අප්පහරං භික්ඛුනං දෙතති. භගවතො එතමන්. ආරොවෙද්ධං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සාමං පච්ඡා. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අනෙතා වුත්ථං³ අනෙතා පකකං සාමං පකක” නති.

12. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛු කාසිපු වස්සං වුත්ථා⁴ රාජගහං ගච්ඡන්තා භගවන්තං දස්සනාය අනන්තරාමග්ගෙ න ලභිංසු ලුබ්භස්ස වා පණ්ණිතස්ස වා තොජ්ජනස්ස යාවදන්තං පාරිපුරිං. බහුඤ්ච ඵලබාදනියං අගොසි. කප්පියකාරකො ව න අගොසි අථ ඛො තෙ භික්ඛු කිලුන්නරූපා යෙන රාජගහං වෙඨවනං කුලන්දකුතිවාපො යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤිතා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු.

1. “අනෙතා වුත්ථං” ම ඡ සං.

2. “අවිසන්තා” ම ඡ සං. P.T.S.

3. “අනෙතාවුත්ථං” ම ඡ සං.

,, “අවිසන්තාය” තො චි. ම නු ප.

4. “වස්සං වුත්ථං” ම ඡ සං.

9. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් ආනන්ද සථවිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “ආනන්දය, නුසුදුස්සෙක. අනුලොමී නො වූවෙක. නො ගැලපෙන්නක. නො මහණකමෙක. අකැප වූවෙක. නො කටයුත්තෙක. ආනන්දය, කෙසේ නම් තෝ මෙබඳු වූ ප්‍රත්‍යයයන්ගේ බහුලභාවය පිණිස සිතුවෙති ද?” යි ගැරුසු සේක. “ආනන්දය, යමක් ඇතුළත තුබුයේ ද, එ ද නො කැප ය. යමක් ඇතුළත පිසන ලද්දේ ද, එ ද නො කැප ය. යමක් තමන් විසින් පිසන ලද්දේ ද, එ ද නො කැප ය. ආනන්දය, මෙය නො පැහැදිනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වේ” යි -පෙ- ගරහා දහැමි කතා කොට “මහණෙනි, ඇතුළත තබන ලද ඇතුළත පිසන ලද තමන් විසින් පිසන ලද දෙය නො වැළඳිය යුතු ය. යමෙක් වළඳන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, ඇතුළත තබන ලද ඇතුළත පිසන ලද තමන් විසින් පිසන ලද දෙය වළඳන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් තුණක් වේ. මහණෙනි, ඇතුළත තබන ලද ඇතුළත පිසන ලද අනුන් විසින් පිසන ලද දෙය වළඳන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් දෙකක් වේ. මහණෙනි, ඇතුළත තබන ලද පිටත පිසන ලද තමන් විසින් පිසන ලද දෙය වළඳන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් දෙකක් වේ. මහණෙනි, පිටත තබන ලද ඇතුළත පිසන ලද තමන් විසින් පිසන ලද දෙය වළඳන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් දෙකක් වේ. මහණෙනි, ඇතුළත තබන ලද පිටත පිසන ලද අනුන් විසින් පිසන ලද දෙය වළඳන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, පිටත තබන ලද ඇතුළත පිසන ලද අනුන් විසින් පිසන ලද දෙය වළඳන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, පිටත තබන ලද පිටත පිසන ලද තමන් විසින් පිසන ලද දෙය වළඳන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, පිටත තබන ලද පිටත පිසන ලද අනන් විසින් පිසන ලද දෙය වළඳන්නේ නම්, ඇවැත් නො වේ ය” යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක.

10. එකල්හි භික්ෂූහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තමන් විසින් පිසීම ප්‍රතික්ෂේප කරණ ලද්දේ ය” යි පිසූ දෙය නැවැත පිසීමෙහි කුකුස් කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, නැවැත පිසීම අනුදනිමි” යි.

11. එකල්හි රජගහනුවර දුර්භික්ෂ වේ. මිනිස්සු ලුණු ද තෙල් ද සහල් ද කෑ යුතු දෙය ද ආරාමයට ගෙන එත්. භික්ෂූහු ඒ ද පිටත තබවත්. බලේ මි මුගටි ආදිහු ද කත්. සොරු ද පැහැර ගනිත්. ඉඳුල් කන්නෝ ද ගෙන යත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ඇතුළත තබවන්ට අනුදනිමි” යි. ඇතුළත තබවා පිටත පිසවත්. ඉඳුල් කන්නෝ පිරිවරා ගනිත්. භික්ෂූහු විශාස රහිත වූවාහු (සැකඇත්තෝ) වළඳත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ඇතුළත පිසන්නට අනුදනිමි” යි. දුර්භික්ෂයෙහි කැපකරුවෝ ඉතා වැඩියක් ගෙන යත්. භික්ෂූන්ට ඉතා සවිලාසක් දෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, තමන් විසින් පිසන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, අතුළත තබන ලද්ද, ඇතුළත පිසන ලද්ද, තමන් විසින් පිසන ලද්ද අනුදනිමි” යි.

12. එකල්හි බොහෝ භික්ෂූහු කාසිදන්තවෙහි වස් වැස නිම කළෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැක්මට රජගහනුවරට යන්නෝ අහර මග දී රළු වූ හෝ මිහිරි වූ හෝ බොජුන් සැහෙන පමණ නො ලැබූහ. බොහෝ කැයුතු එළවළු විය. කැපකරුවෙක් නො වී ය. ඉක්බිති ඒ භික්ෂූහු කලාන්තසව්භාව ඇත්තෝ රජගහ නුවර කලඤ්ඤානිවාසය වූ වෙළඳවනයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හුන් තැනට එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්හ.

13. ආවිණ්ණං බො ජනෙන බුද්ධානං භගවන්තානං ආගන්තුකෙහි භික්ඛුහි සද්ධිං පටිසම්මොදිතුං. අථ බො භගවා නෙ භික්ඛු ඵතදවොච: “කච්චි භික්ඛවෙ, ඛමනීයං? කච්චි යාපනීයං? කච්චිත්ථ අප්පකිලමථෙන අද්ධානං ආගතා? කුතො ච තුමෙන භික්ඛවෙ, ආගච්ඡ්ථා?” නි. “ඛමනීයං භගවා. යාපනීයං භගවා. ඉධ මයං තනෙන කාසිසු වස්සං වුත්ථා රාජගහං ආගච්ඡන්තා භගවන්තං දස්සන්තාය අන්තරාමගෙන න ලභිමා ලුබ්බස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදත්ථ. පාරිසුරිං. ඛත්තඤ්ච ඵලබාදනීයං අහොසි. කප්පියකාරකො ච න අහොසි. තෙන මයං කිලන්තරුපා අද්ධානං ආගතා” නි.

14. අථ බො භගවා ඵතස්මිං නිදනෙ ඵතස්මිං පකරණෙ ධම්මෙ කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතෙහි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යත්ථ ඵලබාදනීයං පස්සති, කප්පියකාරකො ච න භොති, සාමං ගතෙතා හරිතා කප්පියකාරකං¹ පසිසිතා භූමියං නික්ඛිපිතා පටිග්ගහාපෙතා පරිභුඤ්ජිතුං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උග්ගතිතපටිග්ගතිත” නනි².

15. තෙන බො ජන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නවා ච නිලා නවඤ්ච මධු උප්පන්නා භොනති. අථ බො තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස ඵතදහොසි: “යනන්තාහං නවෙ ච නිලෙ නවං ච මධු. බුද්ධපමුඛස්ස භික්ඛුසමිසස්ස දදෙය්‍ය” නනි. අථ බො සො බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිතා භගවතා සද්ධිං සම්මොදි³. සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං විනිසාරෙතා ඵකමන්තං අට්ඨාසි. ඵකමන්තං සිනො බො සො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං ඵතදවොච: “අධිවාසෙතු මෙ භවං ගොතමො සවාතනාය භන්තං සද්ධිං භික්ඛුසමෙසනා” නි. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හි-භාවෙන. අථ බො සො බ්‍රාහ්මණො භගවතො අධිවාසනං විදිතා පකකාමි.

16. අථ බො සො බ්‍රාහ්මණො තස්ස රත්තියා අවචයෙන පණීතං බාදනීයං භොජනීයං පටියාදපෙතා භගවතො කාලං ආරොවාපෙසි: “කාලො භො ගොතම, නිට්ඨිතං භන්ත” නනි. අථ බො භගවා පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙතා පත්තවිවරං ආදය යෙන තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිතා පඤ්ඤාතෙන ආසනෙ නිසිදි සද්ධිං භික්ඛුසමෙසන.

17. අථ බො සො බ්‍රාහ්මණො බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසමිසං පණීතෙන බාදනීයෙන භොජනීයෙන සහත්ථා සන්තප්පෙතා සමප්පාරෙතා භගවන්තං භුත්තාචිං ඔනිතපත්තපාණිං ඵකමන්තං නිසිදි. ඵකමන්තං නිසින්නං බො තං බ්‍රාහ්මණං භගවා ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙතා සමාදපෙතා සමුත්තෙ-ජෙතා සමපහංසෙතා උට්ඨායාසනා පකකාමි.

18. අථ බො තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අවිරපකකන්තස්ස භගවතො ඵතදහොසි: “යෙසං බො මයා අත්ථාය බුද්ධපමුඛො භික්ඛුසමෙසා නිමනතිතො නවෙ ච නිලෙ නවං ච මධු. දස්සාමි” නි තෙ මයා පමුච්චා⁴ දුතුං. යනන්තාහං නවෙ ච නිලෙ නවඤ්ච මධු. කොලමේහි ච සට්ඨෙහි ච ආරාමං ආහරා-පෙය්‍ය” නනි⁵.

1. “කප්පියකාරකො” ම ඡ සං.

2. “උග්ගතිතං පටිග්ගතිතනනි” ම ඡ සං.

3. “පටිසම්මොදි” ම ඡ සං.

4. “පමුච්චා” ම ඡ සං.

5. “භත්තපෙය්‍යනනි”

13. භාග්‍යවත් බුදුරජුන් විසින් ආගන්තුක භික්ෂූන් සමග මේ පිළිසඳර කතා කිරීම පුරුදු කරණ ලද්දේ ම ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, කිම ඉවසිය හැකි ද? කිම යැපිය හැකි ද? කිම නිදිකින් අඩන් මග ආවාහු ද? මහණෙනි, තෙපි කොතැනින් එවු ද?” යි ඒ භික්ෂූන් විවාල සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඉවසිය හැකි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යැපිය හැකි ය. ස්වාමීනි, අපි මෙහි කසිදනව්වෙහි වුසු වස් ඇත්තමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැක්මට රජගහ නුවරට එන්නමෝ අතර මග දී රථ වූ හෝ මිහිරි වූ හෝ සැහෙන පමණ බොජුන් නො ලැබීමු. බොහෝ කැයුතු එලවහී ද වී ය. කැපකරුවෙක් ද නො වූයේ ය. එයින් අපි කලාන්තසව්‍යාව ඇත්තමෝ අඩන්මග ආවෝ වෙමු” යි.

14. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දෑහමි කතා කොට “මහණෙනි, යම් තැනෙක කැයුතු එලවහී දකී ද, කැපකරුවෙක් නො වේ ද, (එය) තමන් ගෙණ ගොස් කැපකරුවෙකු දැක බිම හෙළා පිළිගන්වා ගෙණ වළඳන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, උග්ගතිතපටිග්ගතිතය (තමා විසින් ගත් එළාදිය වැලඳියට වුව තැවත පිළිගන්වා ගැනීම) අනුදනිමි” යි භික්ෂූන් ඇතු සේක.

15. එකල්හි එක්තරා බමුණකුහට අළුත් තල ද අළුත් මිපැණි ද ලැබුනේ වේ. ඉක්බිති ඒ බමුණාහට “මම අළුත් තලත් අළුත් මි පැණිත් බුද්ධප්‍රමුඛභික්ෂූසංඝයාට දෙන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි මේ සිත් වි ය. එකල්හි ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටුවිය යුතුවූ සිත් ගන්නා කතා කොට නිමවා පසෙක සිටියේ ය. පසෙක සිටියා වූ ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේහට “හවන් ගෞතම තෙමේ භික්ෂූසංඝයා සමග හෙට පිණිස මාගේ බත ඉවසාවා” යි (කී ය). භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුෂණිභාවයෙන් ඉවසා වදල සේක. එකල්හි ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉවසීම දැන නික්ම ගියේ ය.

16. ඉක්බිති ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ ඒ රැය ඉක්ම යෑමෙන් (පසු) ප්‍රණීත වූ කැයුතු දෑ බිදිය යුතු දෑ පිළියෙල කරවා “හවන් ගෞතමය, දන් කාල ය යි. බත් නිමියේ ය” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කල් දන්වා ලී ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු කාලයෙහි හැඳ පොරොවා පා සිටුවා ගෙණ ඒ බ්‍රාහ්මණයාගේ ගෙට වැඩී සේක. වැඩ භික්ෂූසංඝයා සමග පැණවූ අසුතෙහි වැඩ හුන් සේක.

17. එවිට ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ බුද්ධප්‍රමුඛභික්ෂූසංඝයා ප්‍රණීත වූ කැයුතු දෙයින් බිදිය යුතු දෙයින් සියනින් සතප්වා හොඳින් වළඳවා වළඳ අවසන් කළ, පාත්‍රයෙන් බැහැර කළ අත් ඇති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි පසෙක හුන්නේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක හුන් ඒ බ්‍රාහ්මණයාට දෑහමි කතාවෙන් කරුණු දක්වා සමාදන් කරවා තිසුණු කරවා සතුටු කරවා හුනස්නෙන් නැගිට වැඩී සේක.

18. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩී නොබෝ වේලාවක දී ඒ බමුණාහට “අළුත්තල ද අළුත්මි ද දෙන්නෙමි යි මා විසින් යමක් පිණිස බුද්ධප්‍රමුඛභික්ෂූසංඝ තෙමේ පවරණ ලද්දේ ද, මා විසින් ඒ දෑ දීමට සිහිපත් නො කරණ ලදී. මම අළුත්තලත් අළුත්මිපැණිත් මහසෑලිවලින් ද කළවලින් ද ආරාමයට ගෙන්වා ගෙණ යන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි මේ සිත් වි ය.

19. අථ බො සො බ්‍රාහ්මණො නවෙ ච තිලෙ නවඤ්ච මධුං කොලමෙහි ච සටෙහි ච ආරාමං ආනරුපෙතො යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිනා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං සීතො බො සො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච: “යෙසං බො මයා නො ගොතම, අත්ථාය බුද්ධපමුඛො භික්ඛුසංඝො නිමන්තිතො ‘නවෙ ච තිලෙ නවඤ්ච මධුං දස්සාමි’ ති, තෙ මයා පච්චුට්ඨා දුක්ඛා. පඤ්ඤානාතු මෙ හවං ගොතමො නවෙ ච තිලෙ නවඤ්ච මධු” නති. “තෙන හි බ්‍රාහ්මණ, භික්ඛුතං දෙහි” ති.

20. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු දුබ්භිකෙඛ අප්පමන්තකෙපි පචාරෙන්නති. පටිසඤ්ඤාපි පටිකම්පන්නති. සබ්බො ච සබ්බො පචාරිතො හොති. භික්ඛු කුකකුල්වායන්තා න පඤ්ඤානති. “පඤ්ඤානාථ භික්ඛවෙ, පරිභුඤ්ජථ. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තතො නිහවං භූත්තාපිනා පචාරිතෙන අනතිරිත්තං පරිභුඤ්ජතු” නති.

21. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මතො උපනිෂදස්ස සක්ඛාපුත්තස්ස උපට්ඨාකතුලං සමස්ස අත්ථාය බාදනීයං පාතෙහි: “ඉදං බාදනීයං² අයස්ස උපනිෂදස්ස දස්සොති සමස්ස දුතබ්බ” නති.

22. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා උපනිෂදෙ සක්ඛාපුත්තො ගාමං පිණ්ඩාය පටිට්ඨො හොති.

23. අථ බො තෙ මනුස්සා ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛු පුච්ඡිංසු: “කතං භනෙත, අයො උපනිෂදෙ” ති. එසාමුසො ආයස්මා උපනිෂදෙ සක්ඛාපුත්තො ගාමං පිණ්ඩාය පටිට්ඨො” ති. “ඉදං භනෙත බාදනීයං අයස්ස උපනිෂදස්ස දස්සොති සමස්ස දුතබ්බ” නති. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “තෙන හි භික්ඛවෙ, පටිග්ගහෙති නික්ඛිපථ යාව උපනිෂදෙ ආගම්ති” ති.

24. අථ බො ආයස්මා උපනිෂදෙ සක්ඛාපුත්තො පුරෙහන්තං කුලාති පසිරුපාසිති දිවා ආගම්ති.

25. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු දුබ්භිකෙඛ අප්පමන්තකෙපි පචාරෙන්නති. පටිසඤ්ඤාපි පටිකම්පන්නති. සබ්බො ච සබ්බො පචාරිතො හොති. භික්ඛු කුකකුල්වායන්තා න පඤ්ඤානති. “පඤ්ඤානාථ භික්ඛවෙ, පරිභුඤ්ජථ. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පුරෙහන්තං පටිග්ගහිතං භූත්තාපිනා පචාරිතෙන අනතිරිත්තං පරිභුඤ්ජතු” නති.

26. අථ බො භගවා රාජගහෙ යථාභිරත්තං විහරිතො යෙන සාවස්ථි තෙන වාරිකං පකකාමි. අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන සාවස්ථි තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා සාවස්ථියං විහරති ජෙනවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ.

27. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මතො සාවිපුත්තස්ස කායඛාතා-බාධො හොති.

1. “පටිග්ගහිතං” ම ඡ සං.

2. “ඉදං බාදනීයං” ඉති මරමකකරපොක්කෙ න දිස්සතෙ.

19. එවිට ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ අඵත්තලත් අඵත්මිපැණින් මහ සැළිවලින් ද කළවලින් ද ආරාමයට ගෙන්වා ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියේ ය. ගොස් පසෙක සිටියේ ය. පසෙක සිටියා වූ ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ “හවන් ගෞතමයන් වහන්ස, “අඵත්තලත් අඵත් මිපැණින් දෙන්නෙමු” යි මා විසින් යමක් පිණිස බුද්ධපුත්‍රබභික්‍ෂුසඛ්‍ය තෙමේ පවරණ ලද්දේ ද, ඒ ද දීමට මා විසින් සිහි නො කරණ ලදී. හවන් ගෞතම තෙමේ මාගේ අඵත්තලත් අඵත්මිපැණින් පිළිගණිවා” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය. “බ්‍රාහ්මණය, එසේ නම් භික්‍ෂුන්ට දෙව”.

20. එකල්හි භික්‍ෂුහු දුර්භික්‍ෂයෙහි සුඵදෙයක් දුන් කල්හි ද පවරන්. සලකා ද ප්‍රතික්‍ෂෙප කෙරෙත්. සියලු සඛ්‍ය තෙමේ තොර්න (වළඳ) පවරණය කෙළේ වෙයි. භික්‍ෂුහු කුකුස් කරන්නෝ නො පිළිගණින්. “මහණෙනි, පිළිගණිවු. වළඳවු. මහණෙනි, වැළඳු නැතිත් ගෙණ එන ලද අතිරික්ත නො වූ ආහාරය (පඨම පවරණා සික්කාපදයෙහි කී ලෙසින් අසිරිත් නො කළ ආහාරය) වළඳ අවසන් කළ පැවරු මහණහු විසින් වළඳන්නට අනුදනිමු” යි.

21. එකල්හි ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපනඤ්ඤ තෙරුන්ගේ උපස්ථා-යකකුලයක් සඛ්‍යයා පිණිස “මේ කැ යුතු දෑ ස්වාමී වූ උපනඤ්ඤ තෙරුන්ට පෙන්වා සඛ්‍යයාට දිය යුතු ය” යි කැමක් යැවී ය.

22. එකල්හි ශාක්‍යපුත්‍ර ආයුෂමත් උපනඤ්ඤ සඨවිර තෙමේ පිඩු පිණිස ගමට පිවිසියේ වේ.

23. ඉක්බිති ඒ මිනිස්සු ආරාමයට ගොස් “ස්වාමීනි, ස්වාමී වූ උපනඤ්ඤ සඨවිර තෙමේ කොහි ද” යි භික්‍ෂුන් විමාලහ. “ඇවැත්නි, මේ ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපනඤ්ඤ සඨවිර තෙමේ පිඩු පිණිස ගමට පිවිසියේ” යි. “ස්වාමීනි, මේ කැම ස්වාමී වූ උපනඤ්ඤ තෙරුන්ට පෙන්වා සඛ්‍යයාට දිය යුතු ය” යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, එසේ නම් පිළිගෙණ උපනඤ්ඤයන් එන තුරු බහා තබවු”.

24. ඉක්බිති ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපනඤ්ඤ සඨවිර තෙමේ පෙරවරු කාලයෙහි කුලයන් ඇසුරු කරමින් සිට ඉතා දහවල් එයි.

25. එකල්හි භික්‍ෂුහු දුර්භික්‍ෂයෙහි සුඵදෙයක් දුන් කල්හි ද පවරන්. සලකා ද ප්‍රතික්‍ෂෙප කෙරෙත්. “සියලු සඛ්‍ය තෙමේ පැවරුයේ වේ ය” යි භික්‍ෂුහු කුකුස් කරන්නෝ නො පිළිගණින්. “මහණෙනි, පිළිගණිවු. වළඳවු. මහණෙනි, පෙරවරුයෙහි පිළිගන්නා ලද අතිරික්ත නො වූ ආහාරය වළඳ අවසන් කළ පැවරු (=හොජන ප්‍රතික්‍ෂෙප කළ) මහණහු විසින් වළඳන්නට අනුදනිමු” යි.

26. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර කැමැති තාක් වාසය කොට සැවැත්තුවර බලා වාරිකාවෙහි වැඩි සේක. පිළිවෙළින් වාරිකා කරණ සේක් සැවැත්තුවරට වැඩියහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි සැවැත්තුවර ජේතවනයෙහි වූ අනේපිඩුසිටුහුගේ ආරාමයෙහි වසන සේක.

27. එකල්හි ආයුෂමත් ශාපිපුත්‍ර සඨවිරයන් වහන්සේට කායදහ ආබාධයෙක් (කයදුච්ඡේදය) වේ.

28. අථ බො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො යෙනායස්මා සාරිපුත්තො තෙනුපසඬකම්. උපසඬකමිනා ආයස්මනං සාරිපුත්තං එතදවොච: “පුබ්බෙ තෙ ආවුසො සාරිපුත්ත, කායඛාතාබාධො කෙන එාසු හොති” ති. “භිසෙති ච මෙ ආවුසො මුලාලිකාති වා” ති.

29. අථ බො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො සෙය්ථාපි නාම බලවා පුරිසො සමම්ඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්, පසාරිතං වා බාහං සමම්ඤ්ජෙය්, එවමෙවං ජෙතවනෙ අනතරභිනො මඤ්ඤිනියා පොකඛරණියා තීරෙ පාතුරහොසි.

30. අදදසා බො අඤ්ඤතරො නාගො ආයස්මනං මහාමොග්ගල්ලානං දුරතොච ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන ආයස්මනං මහාමොග්ගල්ලානං එතදවොච: “එතු බො භනෙන අය්සා මහාමොග්ගල්ලානො. ස්වාගතං භනෙන අය්සා මහාමොග්ගල්ලානස්ස. කෙන භනෙන, අය්සා අද්දො? කිං දමම්” ති. “භිසෙති ච මෙ ආවුසො අද්දො මුලාලිකාති වා” ති.

31. අථ බො සො නාගො අඤ්ඤතරං නාගං ආණාපෙසි: “තෙන භි භණෙ අය්සා භිසෙ ච මුලාලිකායො ච යාවද්දන්ථං දෙහි” ති. අථ බො සො නාගො මඤ්ඤිනියං පොකඛරණියං ඔගාහෙත්වා සොණ්ඨාය භිසඤ්ච භිසමුලාලිකඤ්ච¹ අඛ්ඛාහෙත්වා² සුචිකඛාලිතං විකඛාලෙත්වා භණ්ඨිකං බක්ඛිත්වා යෙනායස්මා මහාමොග්ගල්ලානො තෙනුපසඬකම්.

32. අථ බො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො සෙය්ථාපි නාම බලවා පුරිසො සමම්ඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්, පසාරිතං වා බාහං සමම්ඤ්ජෙය්, එවමෙවං මඤ්ඤිනියා පොකඛරණියා තීරෙ අනතරභිනො ජෙතවනෙ පාතුරහොසි.

33. සොපි බො නාගො මඤ්ඤිනියා පොකඛරණියා තීරෙ අනතරභිනො ජෙතවනෙ පාතුරහොසි. අථ බො සො නාගො ආයස්මතො මහාමොග්ගල්ලානස්ස භිසෙ ච මුලාලිකායො ච පටිග්ගභාපෙත්වා ජෙතවනෙ අනතරභිනො මඤ්ඤිනියා පොකඛරණියා තීරෙ පාතුරහොසි.

34. අථ බො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස භිසෙ ච මුලාලිකායො ච උපනාමෙසි. අථ බො ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස භිසෙ ච මුලාලිකායො ච පරිභුත්තස්ස³ කායඛාතාබාධො පටිප්පස්සමිති. බහු භිසා ච මුලාලිකායො ච අවසිට්ඨා හොත්ති.

35. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු දුබ්භිකෙබ් අප්පමත්තකෙපි පචාරෙත්ති. පටිසඬ්ඛාපි පටිකම්පන්ති. සබ්බො ච සබ්බො පචාරිතො හොති. භික්ඛු භුක්ඛුවචායන්තා න පතීගණ්හන්ති. “පතීගණ්හාථ භික්ඛවෙ, පරිභුඤ්ජථ. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, චනට්ඨං පොකඛරට්ඨං භුත්තාපිනා පචාරිතෙන අනතිරිත්තං පරිභුඤ්ජතු” නති.

1. “භිස මුලාලි.” සි මු.

2. “අඛ්ඛාහෙත්වා” ම හු ට. හොඹ. “අඛ්ඛාහිත්වා” ම ජ සං. 3. “භුත්තස්ස” ම ජ සං.

28. ඉක්බිති ආයුෂමත් මහාමොද්ගලයායන සථිරයන් වහන්සේ ශාරීපුත්‍ර සථිරයන් වහන්සේ වෙතට එළඹියහ. එළඹ “ඇවැත්ති, ශාරීපුත්‍ර සථිරයන් වහන්ස, පෙර ඔබගේ කයදවිල්ල කුමකින් පහසු වී ද?” යි ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථිරයන් වහන්සේගෙන් ඇසූහ. “ඇවැත්ති, මාගේ රෝගය නෙළුම්පලයෙන් ද නෙළුම්පලයෙන් ද පහසු වී ය”.

29. ඉක්බිති ආයුෂමත් මහාමොද්ගලයායන සථිරයන් වහන්සේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකිළූ අත දිගු කරන්නේ යම් සේ ද, දිගු කළ අත හකුළන්නේ යම් සේ ද, එපරිද්දෙන් ජෙනවනයෙහි අතුරුදහන් වූ සේක් මඤ්ඤිනි පොකුණ ඉටුරෙහි පහළ වූ සේක.

30. එක්තරා ඇතෙක් එන්නා වූ ආයුෂමත් මහාමොද්ගලයායන සථිරයන් වහන්සේ දුර දී ම දුටුයේ ය. දැක ආයුෂමත් මහාමොද්ගලයායන සථිරයන් වහන්සේට “සාමිනි, සාමි වූ මහාමොද්ගලයායන සථිරයන් වහන්සේ වඩින සේක්වා. සාමිනි, සාමි වූ මහාමොද්ගලයායන සථිරයන් වහන්සේගේ යහපත් පැමිණීමෙකි. සාමිනි, සාමිනි වහන්සේට කුමකින් ප්‍රයෝජන වේ ද, (මම) කුමක් දෙමි ද” යි කීයේ ය. “ඇවැත්ති, මම නෙළුම්පලයෙන් ද, නෙළුම්පලයෙන් ද ප්‍රයෝජන වේ”.

31. එවිට ඒ ඇත්තෙමේ එක්තරා ඇතකුට “කොළ, එසේ නම් සාමිනි වහන්සේට නෙළුම්පල ද නෙළුම්පල ද සැහෙන පමණ දෙව” යි අණ කෙළේ ය. ඉක්බිති ඒ ඇත්තෙමේ මඤ්ඤිනිපොකුණට බැස හොඬින් නෙළුම්පල ද නෙළුම්පල ද උපුටා ගෙන මනා කොට සෝදා මිටියක් බැඳ ආයුෂමත් මහාමොද්ගලයායන සථිරයන් වහන්සේ වෙතට පැමිණියේ ය.

32. ඉක්බිති ආයුෂමත් මහාමොද්ගලයායන සථිරයන් වහන්සේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකිළූ අත දිගු කරන්නේ යම් සේ ද, දිගු කළ අත හකුළන්නේ යම් සේ ද, එපරිද්දෙන් වහා මඤ්ඤිනි පොකුණ ඉටුරෙහි අතුරුදහන් වූ සේක් ජෙනවනයෙහි පහළ වූ සේක.

33. ඒ ඇත්තෙමේ ද මඤ්ඤිනිපොකුණ ඉටුරෙහි අතුරුදහන් ව ජෙනවනයෙහි පහළ වූයේ ය. ඉක්බිති ඒ ඇත්තෙමේ ආයුෂමත් මහාමොද්ගලයායන සථිරයන් වහන්සේට නෙළුම්පල ද නෙළුම්පල ද පිළිගන්වා ජෙනවනයෙහි අතුරුදහන් ව මඤ්ඤිනිපොකුණ ඉටුරෙහි පහළ වූයේ ය.

34. ඉන් පසු ආයුෂමත් මහාමොද්ගලයායන සථිරයන් වහන්සේ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථිරයන් වහන්සේට නෙළුම්පල ද නෙළුම්පල ද එළවූහ. නෙළුම්පල ද නෙළුම්පල ද වැළඳ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථිරයන් වහන්සේගේ කයේ දෑවිල්ල සංසිදුනේ ය. බොහෝ නෙළුම්පල ද නෙළුම්පල ද ඉතිරි වී ය.

35. එකල්හි භික්ෂුහු දුර්භික්ෂයෙහි සාමුප්පාදයක් දුන් කල්හි ද පවරන්. දැන ද ප්‍රතික්ෂෙප කෙරෙත්. සියලු සංඝ නෙමේ ද පැවරුයේ වේ. භික්ෂුහු කුකුළු කරමින් නො පිළිගනිත්. “මහණෙනි, පිළිගනිවු. වළඳවු. මහණෙනි, වළඳ අවසන් කළ මහණහු විසින් වනයෙහි හටගත් පිශුම්ගසෙහි හටගත් අතිරික්ත නො වූ වළඳන්නට අනුදනිමි”.

36. තෙන බො උත සමයෙන සාවඤ්ඤියං ඛන්ධං ඵලබ්භාදනීයං උප්පන්නං¹ හොති. කප්පියකාරකො ව න හොති. භික්ඛු කුකකුල්වායන්නා ඵලං න පරිභුඤ්ජනති. භගවතො ඵතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අභිජං නිබ්බට්ඨිජං² අකතකප්පං ඵලං පරිභුඤ්ජතු” නති.

37. අථ බො භගවා සාවඤ්ඤියං යථාභිරත්තං විහරිත්වා යෙන රාජගහං තෙන වාරිකං පකකාමි. අනුපුබ්බත වාරිකං වරමානො යෙන රාජගහං තදවසරි. තත්තු සුදං භගවා රාජගහෙ විහරති වෙඨවනෙ කලඤ්ඤානිවාපෙ.

38. තෙන බො උත සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුනො භගඤ්ඤාබ්බාධො හොති. ආකාසගොතොනා වෙඤ්ජො සඤ්ඤාමමං කරොති. අථ බො භගවා සෙත්තාසනවාරිකං ආභිඤ්ඤානො යෙන තස්ස භික්ඛුනො විහාරො තෙනුපසම්බන්ධි. අද්දසා බො ආකාසගොතොනා වෙඤ්ජො භගවන්නං දුරතොව ආගච්ඡන්නං. දිස්වාන භගවන්නං ඵතදවොච: “ආගච්ඡතු භවං ගොතමො, ඉමස්ස භික්ඛුනො වච්චමග්ගං පස්සතු සෙය්‍යථාපි ගොධාමුඛ” නති.

39. අථ බො භගවා “මමං³ ඛවායං මොඤ්ජුරිසො උප්පණ්ණෙති” ති තතොව පටිනිවත්තනිකා ඵතසමි. නිදනෙ ඵතසමි. පකරණෙ භික්ඛුසම්බන්ධං සන්තිපාතාපෙත්වා භික්ඛු පටිපුච්ඡී: “අඤ්ඤි⁴ භික්ඛවෙ, අමුකසමි. විහාරෙ භික්ඛු හිලානො?” ති. “අඤ්ඤි භගවා” ති. “කිං තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො ආබාධො?” ති. “තස්ස භගෙන ආයස්මතො භගඤ්ඤාබ්බාධො. ආකාසගොතොනා වෙඤ්ජො සඤ්ඤාමමං කරොති” ති. විගරහි බුද්ධො භගවා: “අනුච්ඡව්චියං භික්ඛවෙ, තස්ස මොඤ්ජුරිසස්ස අනනුප්පාදිකං අප්පඤ්ඤාපං අස්සාමණ්ඩකං අකප්පියං අකරණීයං. කථං හි නාම සොභික්ඛවෙ, මොඤ්ජුරිසො සම්බාධෙ සඤ්ඤාමමං කාරාපෙස්සති. සම්බාධෙ භික්ඛවෙ, සුබ්බමා ඡවි. දුරොපයො වණො. දුප්පරිහාරං සඤ්ඤං. තෙනං භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදය - පෙ - විගරහිකා ඛමමි. කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙත්ති: “න භික්ඛවෙ, සම්බාධෙ සඤ්ඤාමමං කාරාපෙත්තබ්බං. යො කාරාපෙය්‍ය, ආපනති ථුල්ලච්චයස්සා” ති.

40. තෙන බො උත සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු “භගවතා සඤ්ඤාමමං පටිකම්බන්ත” නති වඤ්ඤාමමං කාරාපෙත්ති. යෙ තෙ භික්ඛු අප්පච්ඡා තෙ උජ්ඣායනති, ඕසනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු වඤ්ඤාමමං කාරාපෙස්සන්ති” ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං.

41. “සච්චං කිර භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු වඤ්ඤාමමං කාරා - පෙත්ති” ති. “සච්චං භගවා” - පෙ - විගරහිකා ඛමමි. කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙත්ති: “න භික්ඛවෙ, සම්බාධස්ස සාමන්තා ඤ්ඤාමමං සඤ්ඤාමමං වා වඤ්ඤාමමං වා කාරාපෙත්තබ්බං. යො කාරාපෙය්‍ය, ආපනති ථුල්ලච්චයස්සා” ති.

1. “උප්පන්නං” සි මු.

3. “සො මං” ම ඡ සං.

2. “නිබ්බන්ධිජං” ම ඡ සං.

4. “අඤ්ඤි කිර” ම ඡ සං. P T S.

36. එකල්හි සැවැත්නුවර කැයුතු බොහෝ ඵලවතී උපන්නේ වේ. කැපකරුවෙක් ද නො වේ. භික්ෂුහු කුකුස් කරමින් ඵල නො වළඳන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මුහු කළ ඇට නැත්තා වූ ද (පැළවෙන) ඇට ඉවත් කළා වූ ද කැප නො කළා වූ ඵලවතී වළඳන්නට අනුදනිමි” යි.

37. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර කැමැති තාක් කල් වාසය කොට රජගහනුවර බලා වාරිකාවෙහි වැඩි සේක. පිළිවෙළින් වාරිකා කරණ සේක් රජගහනුවරට වැඩිසේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි රජගහනුවර කලඤ්ඤානිවාසයෙහි වූ චෛථනාරාමයෙහි වාසය කරණ සේක.

38. එකල්හි එක්තරා මහණකුහට භගඤ්ඤාරාමයෙක් වේ. ආකාස-ගොතන වෙද තෙමේ සැත්කම් (ශල්‍යකම්යක්) කරයි. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෙනාසනවාරිකාවෙහි වඩිනා සේක් ඒ මහණහුගේ විහාරයට වැඩි සේක. ආකාසගොතන වෙද තෙමේ වඩින්නා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුර දී ම දුටුයේ ය. දෑක “හවන් ගෙනම. තෙමේ (මෙහි) ඒවා. මේ මහණහුගේ කලගොසි කට වැනි වූ වසමග බලාවා” යි කීයේ ය.

39. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මේ හිස් පුරුෂ තෙමේ මට විසුළු බස් බෙණේ ය” යි එයින් ම පෙරළා අවුත් මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි භික්ෂුසංඝයා රැස් කරවා “මහණෙනි, අසුචල් වෙහෙර ගිලන් මහණෙක් ඇත්තේ ද” යි භික්ෂුන් විවාල සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඇත්තේ ය.” “මහණෙනි, ඒ මහණහුගේ රොගය කුමක් ද?” “සාමිනි, ඒ ආයුෂමතුන් හට භගඤ්ඤාරාමයෙකි. ආකාසගොතන වෙද තෙමේ ශල්‍යකම් කෙරෙයි.” භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරහු සේක. “මහණෙනි, ඒ හිස් පුරුෂයාගේ ක්‍රියාව නො ගැලපෙන්නක. අනුලොමී නො වූවෙක. නුසුදුස්සෙක. මහණකමට නො හොබෙන්නේ ය. අකැප වූවෙක. නො කටයුත්තෙක. මහණෙනි, ඒ හිස් පුරුෂ තෙමේ කෙසේ නම් සම්බාධ සථානයෙහි (වස මග පස මග අතර) ශල්‍යකම් කරවී ද? මහණෙනි, ලිඛිතප්‍රදේශයෙහි සිටිය සිසුම් ය. වණය සුව කරණු අපහසු ය. ආයුධය ක්‍රියා කරවීම දුෂ්කර ය. මහණෙනි, මෙය නො පැහැදිනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වේ ය” යි -පෙ- ගරහා දෑහැමි කතා කොට “මහණෙනි, ලිඛිතප්‍රදේශයෙහි ශල්‍යකම් නො කරවිය යුතු ය. යමෙක් කරවන්නේ නම්, පුළස්ඇවැත් වේ ය” යි වදාළ සේක.

40. එකල්හි සචගමහණෝ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ශල්‍යකම්ය ප්‍රතික්ෂේප කරණ ලද” යි වසානිකම්ය කරවන්. අලොච්ඡ වූ යම් ඒ භික්ෂුහු වෙත් ද, ඒ භික්ෂුහු “සචගමහණෝ කෙසේ නම් වසානිකම් කරවන් ද” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. එකල්හි භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.

41. “මහණෙනි, සචගමහණෝ වසානිකම් කරවන් ල යනු සැබෑ ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය.” -පෙ- ගරහා දෑහැමි කතා කොට “මහණෙනි, ලිඛිතප්‍රදේශය නාත්පස දෑගුලකින් ඇතුළත ශල්‍යකම්ය ද (සම්බාධයෙහි) වසානිකම්ය (වසානිපීඩනය) ද නො කරවිය යුතු ය. යමෙක් කරවා නම්, පුළස්ඇවැත් වේ ය” යි වදාළ සේක.

42. අථ බො භගවා රාජගහෙ යථාභිරතතං විහරිතා යෙන බාරාණසී තෙන වාරිකං පසකාමි. අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන බාරාණසී තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා බාරාණසියං විහරති ඉසිපතනෙ මිගදයෙ.

43. තෙන බො පන සමයෙන බාරාණසියං සුප්පියො ව උපාසකො සුප්පියො ව උපාසිකා උහො පසන්නා¹ තොනති දයකා කාරකා සමසුපට්ඨාකා. අථ බො සුප්පියා උපාසිකා ආරාමං ගන්ත්වා විහාරෙන විහාරං පරිවෙණෙන පරිවෙණං උපසඬකමිතා භික්ඛු පුච්ඡති: “කො භනෙන ගිලානො, කස්ස කිං ආභරියතු” ති.

44. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙන භික්ඛුනා විරෙවනං පිතං තොති. අථ බො සො භික්ඛු සුප්පියං උපාසිකං එතදවොච: “මයා බො භගිනි, විරෙවනං පිතං. අත්ථො මෙ පටිච්ඡාදනියෙනා” ති. “සුට්ඨ අය්‍ය, ආභරියස්සති” ති. ඝරං ගන්ත්වා අනෙතවාසිං ආණාපෙසි: “ගච්ඡ භණේ, පවත්තමංසං ජානාති” ති. “එවං අය්‍ය” ති බො සො පුරිසො සුප්පියාය උපාසිකාය පටිස්සුතා කෙවලකපං බාරාණසීං ආභිණ්ඩනොන අදදස පවත්තමංසං. අථ බො සො පුරිසො යෙන සුප්පියා උපාසිකා තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිතා සුප්පියං උපාසිකං එතදවොච: “තත්ථයෙ පවත්තමංසං, මාඝානො අජ්ජා” ති.

45. අථ බො සුප්පියාය උපාසිකාය එතදහොසි: “තස්ස බො ගිලානස්ස භික්ඛුනො පටිච්ඡාදනියං අලභන්නස්ස ආබාධොවා අභිවඩ්ඪිස්සති. කාල-කිරියා වා භවිස්සති. න බො මෙ තං පනිරුප්පා, යාතං පටිස්සුතා න හරාපෙය්‍ය” තති. පොත්ථනිකං ගතොවා උඡාරමංසං උක්කන්තමිතා දසියා අදසි: “තඤ් ජේ ඉමං මංසං සමපාදෙතා, අමුක්ඛමිං විහාරෙ භික්ඛු ගිලානො, තස්ස දජේජ්ඣ². යො ව මං පුච්ඡති, ගිලානාති පටිවෙදෙති” ති උත්තරාසඬෙගන උඡාරං පවෙසෙත්වා³ ඔවරකං පටිසිතා මඤ්චකෙ නිපජ්ජි.

46. අථ බො සුප්පියො උපාසකො ඝරං ගන්ත්වා දසිං පුච්ඡි: “කහං සුප්පියා” ති. “එසය්‍ය⁴ ඔවරකෙ නිපන්නා” ති. අථ බො සුප්පියො උපාසකො යෙන සුප්පියා උපාසිකා තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිතා සුප්පියං උපාසිකං එතදවොච: “කස්ස නිපන්නාසි” ති. ගිලානමිති⁵. “කිනෙත ආබාධො” ති. අථ බො සුප්පියා උපාසිකා සුප්පියස්ස උපාසකස්ස එතමත්ථො ආරොපෙසි.

47. අථ බො සුප්පියො උපාසකො “අච්ඡරියං වත හො! අබ්භුතං වත හො! යාවසඤායං සුප්පියා පසන්නා, යත්‍ර හි නාම අත්තනොපි මංසාති පරිච්චතනාති, කිම්පනිමාය⁶ අඤ්ඤං කිඤ්චි අදෙය්‍යං භවිස්සති” ති ගට්ඨො උදග්ගො යෙන භගවා තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිතා භගවතනං අභි-වාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි.

1. “උහංතා පසන්නා” ම ඡ සං. PTS. අ ච. නො ච.

2. “දජ්ජාති” ම ඡ සං. 3. “වෙදෙත්වා” ම ඡ සං. 4. “එසය්‍ය” ම ඡ සං.

5. “ගිලානාමතිති” ම ඡ සං. 6. “කිම්පිමාය” ම ඡ සං. නො ච.

42. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර කැමැති තාක් කල් වාසය කොට බරණැස්නුවර බලා වාරිකාවෙහි වැඩි සේක. පිළිවෙළින් වාරිකා කරණ සේක් බරණැස් නුවරට වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි බරණැස්නුවර මාගදය නම් වූ ඉසිපතනාරාමයෙහි වසන සේක.

43. එකල්හි බරණැස් නුවර සුප්‍රසිද්ධාභිකා නෙමේ ද සුප්‍රසිද්ධා උපාසිකා නොමේ ද යන දෙදෙනා පැහැදුනෝ වෙත්. දයකයෝ වෙත්. කාරකයෝ වෙත්. සමෙකාපස්ථායකයෝ වෙත්. එකල්හි සුප්‍රසිද්ධාභිකා නොමේ ආරාමයට ගොස් වෙහෙරෙන් වෙහෙරට පිරිවෙණෙන් පිරිවෙණට එළඹ “සාමිනි, කවරෙක් ගිලන් වේ ද? කවරකුට කුමක් ගෙනෙහු සුතු ද?” යි භික්ෂූන් අතින් විචාරයි.

44. එකල්හි එක්තරා මහණකු විසින් පිරෙවන බෙහෙතක් බොන ලද්දේ වේ. ඉක්බිති ඒ මහණ නෙමේ “බුහුනනිය, මා විසින් පිරෙවන බෙහෙතක් බොන ලදී. මට මස් රසයෙන් ප්‍රයෝජන වේ” යි සුප්‍රසිද්ධා උපාසිකාවට කී ය. “ආයතීයන් වහන්ස, හොඳ යි. ගෙනෙහු ලබන්නේය” යි ගෙට ගොස් අතැවැසියකුට “සගය, යථ. කඩපිළෙහි විකිණීමට තැබූ මස් දනුව” යි අණ කළා ය. “ආයතීවෙනි, එසේ ය” යි ඒ පුරුෂ තෙමේ සුප්‍රසිද්ධාභිකාවට පිළිවදන් දී ගොස් මුළු බරණැස් ඇවිදින්නේ කඩපිළෙහි විකිණීමට තැබූ මසක් නො දුටුයේ ය. ඉක්බිති ඒ පුරුෂ තෙමේ සුප්‍රසිද්ධාභිකාව වෙතට ගියේ ය. ගොස් “ආයතීවෙනි, කඩපිළෙහි විකිණීමට තැබූ මසක් තැන්තේ ය. අද මාඝාත ය” (සතුන් මැරීම තහනම් ය) යි සුප්‍රසිද්ධාභිකාවට දැන්වී ය.

45. එවිට සුප්‍රසිද්ධාභිකාවට “මස් රසය නො ලබන ඒ ගිලන් මහණහුගේ රොගය හෝ වැඩෙන්නේ ය. කළුරිය කිරීම හෝ වන්නේ ය. මම යමක් දීමට පොරොන්දු දී එය නො යවන්නෙමි නම්, එය මට නුසුදුසු ය” යි මෙබඳු සිතෙක් විය. මස් කපන කැත්ත ගෙණ කළවා මස් කපා “කෙල්ල, මේ මස පිස සකස් කොට, අසවල් වෙහෙර ගිලන් මහණෙක් වේ. ඒ මහණහුට දෙව” යි දැසියට දුන්නී ය. “යමෙක් මා ගැණ විචාරා නම්, ගිලන් වූවා යි කියව” යි උතුරුසඵවෙන් කළවය වෙලා ගෙණ ඔවරකයට (නිදනගෙට) ඇතුල් ව ඇදෙහි හොත්තා ය.

46. ඉක්බිති සුප්‍රසිද්ධාභිකා නෙමේ ගෙට ගොස් “සුප්‍රසිද්ධා භිකානි දැ” යි දැසිය විචාලේ ය. “ආයතීය, නිදනගෙයි හෝනී ය”. එවිට සුප්‍රසිද්ධාභිකා නෙමේ සුප්‍රසිද්ධාභිකාව වෙතට ගියේ ය. ගොස් “කුමක් හෙයින් හෝනිනි දැ” යි සුප්‍රසිද්ධාභිකාවගෙන් ඇසී ය. “මම ගිලන්මි”. “නිගේ ආබාධය කුමක් ද?” එවිට සුප්‍රසිද්ධාභිකා නොමේ සුප්‍රසිද්ධාභිකායාට මේ කාරණය කී ය.

47. ඉක්බිති සුප්‍රසිද්ධාභිකා නෙමේ “හවන්ති, අරුමයක! හවන්ති, පෙර නො වූවෙක! මේ සුප්‍රසිද්ධාභිකානොමේ නිරවශෙෂයෙන් ශුද්ධාවන් ය. නිරවශෙෂයෙන් ප්‍රසන්න ය. තමන්ගේ ම මස් මෙසේ පරිත්‍යාග කරණ ලද නම්, මැය විසින් නො දිය හැකි වූ අන් කුමක් වන්නේ දැ” යි සතුටු වූයේ ඔදවැසියේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය.

48. එකමන්තං නිසිනොතා බො සුප්පියො උපාසකො භගවන්තං එතදවොච: “අධිවාසෙහු මෙ භන්ත භගවා ස්වාතනාය භන්තං සද්ධිං භික්ඛුසමෙසනා” නි. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හිභාවෙන, අථ බො සුප්පියො උපාසකො භගවතො අධිවාසනං විදිතා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභි-වාදෙතා පදකම්භං කතා පකකාමි.

49. අථ බො සුප්පියො උපාසකො තස්සා රත්තියා අවමයෙන පණීතං බාදනීයං භොජනීයං පටියාදුපෙතා භගවතො කාලං ආරොවාපෙසි: “කාලො භන්තෙ, නිට්ඨිතං භන්ත” නති. අථ බො භගවා පුබ්බණ්හ සමයං නිවාසෙතා පත්තව්වරං ආදාය යෙන සුප්පියස්ස උපාසකස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භා පඤ්ඤාතො ආසනෙ නිසීදි සද්ධිං භික්ඛුසමෙසන.

50. අථ බො සුප්පියො උපාසකො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භා භගවන්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඩිතං බො සුප්පියං උපාසකං භගවා එතදවොච: “කහං සුප්පියා” නි. “ගිලානා භගවා” නි. “තෙන හි ආගච්ඡතු” නි. “න භගවා උස්සහති” නි. “තෙන හි පරිග්ගහෙතොපි ආනෙථා” නි. අථ බො සුප්පියො උපාසකො සුප්පියං උපාසිකං පරිග්ගහෙතා ආනෙසි. තස්සා සහදස්සනෙන භගවතො තාව මහාවණො රුළොහා අගොසි සුවඡ්චි ලොමජානො.

51. අථ බො සුප්පියො ච උපාසකො සුප්පියා ච උපාසිකා “අච්ඡරියං වත භො! අබ්භුතං වත භො! තථාගතස්ස මහිද්ධිකතා මහානුභාවතා, යත්ත හි නාම සහදස්සනෙන භගවතො තාව මහාවණො රුළොහා හවිස්සති සුවඡ්චි ලොමජානො” නි හට්ඨා උදග්ගා බුද්ධිපමුඛං භික්ඛුසමං පණීතෙන බාදනීයෙන භොජනීයෙන සහජා සන්තපෙතා සමපවාරෙතා භගවන්තං භුත්තාවිං ඔනීත්තපත්තපාණිං එකමන්තං නිසීදංසු. අථ බො භගවා සුප්පියං ච උපාසකං සුප්පියං ච උපාසිකං ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙතා සමාදපෙතා සමුත්තොරෙතා සමපහංසෙතා උට්ඨායාසනා පකකාමි.

52. අථ බො භගවා එතසම් නිදනෙ එතසම් පකරණෙ භික්ඛුසමං සන්තිපාතාපෙතා භික්ඛු පටිපුච්ඡ: “කො භික්ඛවෙ, සුප්පියං උපාසිකං මංසං විඤ්ඤාපෙසි” නි. එවං වුත්තො සො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච: “අහං බො භන්තෙ සුප්පියං උපාසිකං මංසං විඤ්ඤාපෙසි” නති. “ආහරිසිත්ථ භික්ඛු” නි. “ආහරිසිත්ථ භගවා” නි. “පරිභුඤ්ජි ත්ථං භික්ඛු” නි. “පරිඤ්ජාහං¹ භගවා” නි. “පටිවෙකම් ත්ථං භික්ඛු” නි. “නාහං භගවා පටිවෙකම්” නති.

53. විගර්හි බුද්ධො භගවා -පෙ- “කථං හි නාම ත්ථං මොඤ්ජුරස, අප්පටිවෙකම්භා මංසං පරිභුඤ්ජිස්සාසි. මනුස්සමංසං බො තයා මොඤ්ජුරස, පරිභුත්තං. තෙන මොඤ්ජුරස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය -පෙ- විගර්හිත්වා ධම්මං කථං කතා භික්ඛු ආමන්තෙසි: “සන්ති භික්ඛවෙ, මනුස්සා සද්ධා පසන්නා. තෙහි අත්තනොපි මංසානි පරිච්චන්තාති. න භික්ඛවෙ, මනුස්සමංසං පරිභුඤ්ජිතබ්බං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති පුලලවට්ඨස්ස. න ච භික්ඛවෙ, අප්පටිවෙකම්භා මංසං පරිභුඤ්ජිතබ්බං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛකට්ඨස්සා” නි.

48. පසෙක හුන් සුප්පියඋපාසක තෙමේ “සවාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුසංඝයා සමග හෙටට මාගේ බත ඉවසා වදරණ සේක්වා” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුෂණිභාවයෙන් ඉවසූ සේක. ඉක්බිති සුප්පියඋපාසක තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉවසීම දැන හුනස්තෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට තික්ම ගියේ ය.

49. ඉක්බිති සුප්පියඋපාසක තෙමේ ඒ රූය ඉක්ම යෑමෙන් පසු ප්‍රණීත වූ කැසුකු දෙය බිදිය යුතු දෙය පිළියෙල කරවා “සවාමීනි, දන් මේ කාලය යි, බත තිබියේ ය” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකරවී ය. එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරාකාලයෙහි හැද පොරොවා පා සිටුරු ගෙණ සුප්පියඋපාසකයාගේ ගෙට වැඩි සේක. වැඩ භික්ෂුසංඝයා සමග පැණවූ අසුතෙහි හුන් සේක.

50. ඉක්බිති සුප්පියඋපාසක තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක සිටියේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක සිටි සුප්පිය උපාසකයාගෙන් “සුප්පියාව කොහි ද” යි අසා වදාළ සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, (ඕ නොමෝ) ගිලන් වූවා ය” යි. “එසේ නම් මෙහි ඒවා” යි. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, නො හැකිය”. “එසේ නම් ඔසොවා ගෙණ එව්” යි. ඉක්බිති සුප්පියඋපාසක තෙමේ සුප්පියාඋපාසිකාව ඔසොවා ගෙණායේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දැකීම සමග ම ඇගේ ඒ මහත් වූ වණය ගොඩ වී මනා සිටි ඇත්තේ විය. ලොම් හටගත්තේ විය.

51. එවිට සුප්පියඋපාසක තෙමේ ද සුප්පියාඋපාසිකා නොමෝ ද “භාග්‍යවතුන්ගේ දැකීම සමග එපමණ මහත් වූ වණය ගොඩ වූයේ මනා සිටි ඇත්තේ හටගත් ලොම් ඇත්තේ වී නම්, නාභගතයන් වහන්සේගේ ඒ මහත් සෘණි ඇති බව මහත් අනුභාව ඇති බව, හවත්ති, අරුමයකි! හවත්ති, සුදුමයකි!” යි සතුටු වූවෝ ඔද වැසියානු බුද්ධප්‍රමුඛ භික්ෂුසංඝයා ප්‍රණීත වූ කැසුකු දෙසින් බිදිය යුතු දෙයින් සියතින් සතප්වා පවරා, වළඳ අවසන් කළ පාත්‍රයෙන් බැහැර කළ අත් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පසෙක හුන්හ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සුප්පියඋපාසකයා ද සුප්පියාඋපාසිකාව ද දහැමි කතාවෙන් කරුණු දක්වා සමාදන් කරවා තිසුණු කරවා සතුටු කරවා හුනස්තෙන් නැගිට වැඩි සේක.

52. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කරුණෙහි භික්ෂුසංඝයා රැස් කරවා “මහණෙනි, කවරෙක් සුප්පියාඋපාසිකාව මස් විභවුයේ ද” යි භික්ෂුන් විචාළ සේක. මෙසේ විචාළ කල්හි ඒ මහණ තෙමේ “සවාමීනි, මම සුප්පියා උපාසිකාව මස් විභවු (ඉල්ලු)යෙමි” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලේ ය. “මහණ, ගෙනෙහු ලැබී ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ගෙනෙහු ලැබී ය”. “මහණ, තෝ වැළඳුයෙහි ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම වැළඳුයෙමි”. “මහණ තෝ කිනම් මසක් ද” යි විචාලෙහි (විමසුවෙහි) ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම නො විමසුවෙමි”.

53. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරහු සේක. “සිස් පුරුෂය, තෝ කෙසේ නම් නො විචාරා (පරික්ෂා නො කොට) මස් වැළඳුයෙහි ද? සිස් පුරුෂය, තා විසින් වළඳන ලද්දේ මනුෂ්‍යමාංසයෙකි. සිස් පුරුෂය මෙය නො පැහැදනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වේ” යි -පෙ- ගරහා දහැමි කතා කොට “මහණෙනි, ශ්‍රද්ධාවන් වූ ප්‍රසන්න වූ මනුෂ්‍යයෝ වෙති. ඔවුන් විසින් තමන්ගේ මස් ද පුදන ලද්දේ ය. මහණෙනි, මිනිස් මස් නො වැළඳිය යුතු ය. යමෙක් වළඳන්නේ නම්, ථූලසිඤ්ඤාවන් වේ” යි භික්ෂුන් ට වදාළ සේක. “මහණෙනි, නො විචාරා මස් නො වැළඳිය යුතු ය. යමෙක් වළඳන්නේ නම්, දුකුලාඥාවන් වේ” යි.

54. තෙන ඛො පන සමයෙන රඤ්ඤා හත්ථි මරනති. මනුස්සා දුබ්භිකෙඛ හත්ථිමංසං පරිභුඤ්ජනති. භික්ඛූනං පිණ්ඩාය වරන්තානං හත්ථිමංසං දෙනති. භික්ඛූ හත්ථිමංසං පරිභුඤ්ජනති. මනුස්සා උජ්ඣායනති, ඩියනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සක්ඛ්‍යපුත්තියා හත්ථිමංසං පරිභුඤ්ජස්සනති. රාජඛං හත්ථි. සවෙ රාජා ජානෙය්‍ය, න තෙසං¹ අත්තමනො අස්සා” ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, හත්ථිමංසං පරිභුඤ්ජතඛං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා” ති.

55. තෙන ඛො පන සමයෙන රඤ්ඤා අස්සා මරනති. මනුස්සා දුබ්භිකෙඛ අස්සමංසං පරිභුඤ්ජනති. භික්ඛූනං පිණ්ඩාය වරන්තානං අස්සමංසං දෙනති. භික්ඛූ අස්සමංසං පරිභුඤ්ජනති. මනුස්සා උජ්ඣායනති, ඩියනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සක්ඛ්‍යපුත්තියා අස්සමංසං පරිභුඤ්ජස්සනති. රාජඛං අස්සා. සවෙ රාජා ජානෙය්‍ය, න තෙසං අත්තමනො අස්සා” ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අස්සමංසං පරිභුඤ්ජතඛං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා” ති.

56. තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා දුබ්භිකෙඛ සුත්තමංසං පරිභුඤ්ජනති. භික්ඛූනං පිණ්ඩාය වරන්තානං සුත්තමංසං දෙනති. භික්ඛූ සුත්තමංසං පරිභුඤ්ජනති. මනුස්සා උජ්ඣායනති, ඩියනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සක්ඛ්‍යපුත්තියා සුත්තමංසං පරිභුඤ්ජස්සනති. ජෙගුවෙජ්ඣ, සුත්තඛො පටිකකුලො” ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සුත්තමංසං පරිභුඤ්ජතඛං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා” ති.

57. තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා දුබ්භිකෙඛ අභිමංසං පරිභුඤ්ජනති. භික්ඛූනං පිණ්ඩාය වරන්තානං අභිමංසං දෙනති. භික්ඛූ අභිමංසං පරිභුඤ්ජනති. මනුස්සා උජ්ඣායනති, ඩියනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සක්ඛ්‍යපුත්තියා අභිමංසං පරිභුඤ්ජස්සනති. ජෙගුවෙජ්ඣ, අභි පටිකකුලො” ති.

58. සුඵසෙසාපි² නාගරාජා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අධ්‍යාසි. එකමන්තං ධීතො ඛො සුඵසෙසා නාගරාජා භගවන්තං එතදවොච: “සන්ති හි³ භනෙන, නාගා අස්සඤ්ඤා අප්පසන්නා. තෙ අප්පමත්තකෙතිපි භික්ඛූ විතෙසෙය්‍යං. සාධු භනෙන අය්‍යා අභිමංසං න පරිභුඤ්ජෙය්‍ය” නති.

59. අථ ඛො භගවා සුඵසෙසා නාගරාජානං ධම්මියා කථාය සන්දෙස්සෙසි. සමාදපෙසි. සමුත්තෙතජෙසි. සමපතංසෙසි. අථ ඛො සුඵසෙසා නාගරාජා භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දෙස්සෙතො සමාදපිතො සමුත්තෙතජෙතො සමපතංසිතො භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකම්ණං කත්වා පක්ඛාමි.

60. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදුනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: “න භික්ඛවෙ, අභිමංසං පරිභුඤ්ජතඛං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා” ති.

1. “නෙසං” ම ඡ සං.

2. “සුඵසෙසාපි” ම ඡ සං. P T S. 3. “සන්ති” ම ඡ සං. P T S.

54. එකල්හි රජුගේ ඇත්තු මැරෙත්. මිනිස්සු දුර්භික්ඛයෙහි ඇත් මස් අනුභව කරත්. පිඩු සිභා හැසිරෙණ භික්ෂුන්ට ඇත්මස් දෙත්. භික්ෂුහු ඇත්මස් වලඳත්. මිනිස්සු “ශාක්‍යපුත්‍රිය වූ ශ්‍රමණයෝ කෙසේ නම් ඇත්මස් වලඳන් ද? ඇත් තෙමේ රජුගේ සෙනා අවයවයෙකි. රජ තෙමේ දන්තේ නම්, ඔවුන්ට සතුටු සිත් ඇත්තේ නො වන්නේය” යි අවමන් කෙරෙත්. නිත්‍ය කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ඇත්මස් නො වැලඳිය යුතු ය. යමෙක් වලඳන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ” යි.

55. එකල්හි රජුගේ අශ්වයෝ මැරෙත්. මිනිස්සු දුර්භික්ඛයෙහි අශ්ව-මාංස අනුභව කරත්. පිඩු සිභා හැසිරෙණ භික්ෂුන්ට අශ්වමාංස දෙත්. භික්ෂුහු අශ්වමාංස වලඳත්. මිනිස්සු “ශාක්‍යපුත්‍රිය වූ ශ්‍රමණයෝ කෙසේ නම් අශ්වමාංස වලඳන් ද? අශ්වයෝ රජුගේ සේනා අවයවයෙකි. රජ තෙමේ දන්තේ නම්, ඔවුන්ට සතුටු සිත් ඇත්තේ නො වන්නේය” යි අවමන් කෙරෙත්. නිත්‍ය කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අශ්වමාංස නො වැලඳිය යුතු ය. යමෙක් වලඳන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ” යි.

56. එකල්හි මිනිස්සු දුර්භික්ඛයෙහි බලමස් අනුභව කරත්. පිඩු සිභා හැසිරෙණ භික්ෂුන්ට බලමස් දෙත්. භික්ෂුහු බලමස් වලඳත්. මිනිස්සු “ශාක්‍යපුත්‍රිය වූ ශ්‍රමණයෝ කෙසේ නම් බලමස් වලඳන් ද? බලු තෙමේ නිඤ්ඤාය. පිළිකුල් ය” යි අවමන් කෙරෙත්. නිත්‍ය කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, බලුමස් නො වැලඳිය යුතු ය. යමෙක් වලඳන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ” යි.

57. එකල්හි මිනිස්සු දුර්භික්ඛයෙහි සප්තමාංස අනුභව කරත්. පිඩු සිභා හැසිරෙණ භික්ෂුන්ට සප්තමාංස දෙත්. භික්ෂුහු සප්තමාංස වලඳත්. මිනිස්සු “ශාක්‍යපුත්‍රිය වූ ශ්‍රමණයෝ කෙසේ නම් සප්තමාංස වලඳන් ද? සප්තමාංස නිරිකිත ය. පිළිකුල් ය” යි අවමන් කෙරෙත්. නිත්‍ය කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

58. සුඵසා නාරජ තෙමේ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ පසෙක සිටියේ ය. පසෙක සිටියා වූ සුඵසා නාරජ තෙමේ “සවාමීනි, ශ්‍රද්ධා නැති නො පහන් නාගයෝ ඇත්තාහ. ඔහු සවරපයකින්හුදු භික්ෂුන් පෙළන්නාහු ය. සවාමීනි, ආයුධයන් වහන්සේලා සප්තමාංස නො වලඳන්නාහු නම්, යෙහෙකැ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලේ ය.

59. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සුඵසා නාරජ දහැම කතාවෙන් කරුණු දක්වූ සේක. සමාදන් කරවූ සේක. තිසුණු කරවූ සේක. සතුටු කරවූ සේක. ඉක්බිති සුඵසා නාරජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දහැම කතාවෙන් කරුණු දක්වන ලද්දේ සමාදන් කරවන ලද්දේ තිසුණු කරවන ලද්දේ සතුටු කරවන ලද්දේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ පැදකුණු කොට නික්ම ගියේ ය.

60. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දහැම කතා කොට භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, සප්තමාංස නො වැලඳිය යුතු ය. යමෙක් වලඳන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ” යි.

61. තෙන බො පන සමයෙන ලුද්දකා සීහං හන්චා සීහමංසං පරිභුඤ්ජන්ති. භික්ඛුනං පිණ්ඩාය වරන්තානං සීහමංසං දෙනති. භික්ඛු සීහමංසං පරිභුඤ්ජන්ති ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සීහමංසං පරිභුඤ්ජන්ති. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛංසංසා” ති.

62. තෙන බො පන සමයෙන ලුද්දකා ව්‍යග්ගං හන්චා ව්‍යග්ග මංසං පරිභුඤ්ජන්ති. භික්ඛුනං පිණ්ඩාය වරන්තානං ව්‍යග්ගමංසං දෙනති. භික්ඛු ව්‍යග්ගමංසං පරිභුඤ්ජන්ති ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, ව්‍යග්ගමංසං පරිභුඤ්ජන්ති. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛංසංසා” ති.

63. තෙන බො පන සමයෙන ලුද්දකා දීපිං හන්චා දීපිමංසං පරිභුඤ්ජන්ති. භික්ඛුනං පිණ්ඩාය වරන්තානං දීපිමංසං දෙනති. භික්ඛු දීපිමංසං පරිභුඤ්ජන්ති ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, දීපිමංසං පරිභුඤ්ජන්ති. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛංසංසා” ති.

64. තෙන බො පන සමයෙන ලුද්දකා අච්ඡං හන්චා අච්ඡමංසං පරිභුඤ්ජන්ති. භික්ඛුනං පිණ්ඩාය වරන්තානං අච්ඡමංසං දෙනති. භික්ඛු අච්ඡමංසං පරිභුඤ්ජන්ති ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අච්ඡමංසං පරිභුඤ්ජන්ති. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛංසංසා” ති.

65. තෙන බො පන සමයෙන ලුද්දකා තරච්ඡං හන්චා තරච්ඡමංසං පරිභුඤ්ජන්ති. භික්ඛුනං පිණ්ඩාය වරන්තානං තරච්ඡමංසං දෙනති. භික්ඛු තරච්ඡමංසං පරිභුඤ්ජන්ති ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, තරච්ඡමංසං පරිභුඤ්ජන්ති. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛංසංසා” ති.

සුපසිසානාමාරො දුතියො.

1. “සීහමංසගකෙන” ම ඡ සං. 3. “දීපිමංසගකෙන” ම ඡ සං.
2. “ව්‍යග්ගමංසගකෙන” ” 4. “අච්ඡමංසගකෙන” ”
5. “තරච්ඡමංසගකෙන” ම ඡ සං.

61. එකල්හි වැද්දේ සිංහයන් මරා සිංහමස් අනුභව කරත්. පිඬු සිභා හැසිරෙණ භික්ෂූන්ට සිංහමස් දෙත්. භික්ෂූහු සිංහමස් වලඳ වනයෙහි වෙසෙත්. සිංහයෝ මස්ගදිත් භික්ෂූන් නසත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සිංහමස් නො වැලඳිය යුතු ය. යමෙක් වලඳන්නේ නම්, දුකුලාආවාත් වේ” යි.

62. එකල්හි වැද්දේ ව්‍යාඝ්‍රයන් නසා ව්‍යාඝ්‍රමස් අනුභව කරත්. පිඬු සිභා හැසිරෙණ භික්ෂූන්ට ව්‍යාඝ්‍රමස් දෙත්. භික්ෂූහු ව්‍යාඝ්‍රමස් වලඳ වනයෙහි වෙසෙත්. ව්‍යාඝ්‍රයෝ මස්ගදිත් භික්ෂූන් නසත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ව්‍යාඝ්‍රමස් නො වැලඳිය යුතු ය. යමෙක් වලඳන්නේ නම්, දුකුලාආවාත් වේ” යි.

63. එකල්හි වැද්දේ දිවියන් නසා දිවිමස් අනුභව කරත්. පිඬු සිභා හැසිරෙණ භික්ෂූන්ට දිවිමස් දෙත්. භික්ෂූහු දිවිමස් වලඳ වනයෙහි වෙසෙත්. දිවියෝ මස්ගදිත් භික්ෂූන් නසත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දිවිමස් නො වැලඳිය යුතු ය. යමෙක් වලඳන්නේ නම්, දුකුලාආවාත් වේ” යි.

64. එකල්හි වැද්දේ වලස්ත් නසා වලස්මස් අනුභව කරත්. පිඬු සිභා හැසිරෙණ භික්ෂූන්ට වලස්මස් දෙත්. භික්ෂූහු වලස්මස් වලඳ වනයෙහි වෙසෙත්. වලස්ත් මස්ගදිත් භික්ෂූන් නසත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, වලස්මස් නො වැලඳිය යුතු ය. යමෙක් වලඳන්නේ නම්, දුකුලාආවාත් වේ” යි.

65. එකල්හි වැද්දේ කර්මානාවලස්ත් නසා කර්මානාවලස්මස් අනුභව කරත්. පිඬු සිභා හැසිරෙණ භික්ෂූන්ට කර්මානාවලස්මස් දෙත්. භික්ෂූහු කර්මානාවලස්මස් වලඳ වනයෙහි වෙසෙත්. කර්මානාවලස්ත් මස්ගදිත් භික්ෂූන් නසත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, කර්මානාවලස්මස් නො වැලඳිය යුතු ය. යමෙක් වලඳන්නේ නම්, දුකුලාආවාත් වේ” යි.

දෙවන සුප්පියබණ්ඩර.

1. අප්ඵ බො භගවා බාරාණසියං යථාභිරතතං විහරිත්වා යෙන අකිකච්ඡං තෙන වාරිකං පක්කාමි මහතා භික්ඛුසංඝෙන සද්ධිං අසිං-තෙලසෙති භික්ඛුසතෙති.

2. තෙන බො පන සමයෙන ජානපද මුනස්සා බහුං ලොණමපි තෙලමපි තණ්ඩුලමපි බාදනියමපි සකපෙසු ආරොපෙත්වා බුද්ධපමුඛස්ස භික්ඛුසංඝස්ස පිට්ඨිතො, පිට්ඨිතො අනුබ්බා¹ තොනති “යද පටිපාටිං ලභිස්සාම, තද භතතං කරිස්සාම” ති. පඤ්චමත්තාති ව විසාසාදසතාති.

3. අප්ඵ බො භගවා අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන අකිකච්ඡං තදවසරී. අප්ඵ බො අඤ්ඤතරස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස පටිපාටිං අලභන්නස්ස එතදහොසි: “අධිකාති² බො මෙ දො මාසාති බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසංඝං අනුබ්බන්නස්ස ‘යද පටිපාටිං ලභිස්සාමි, තද භතතං කරිස්සාමි’ ති. න ව මෙ පටිපාටි ලබ්බති. අහඤ්චමි එකකො³. ඛු ව මෙ සරාවාසන්තො භායති. යනනුතාහං භත්තග්ගං ඔලොකෙය්‍යං, යං භත්තග්ගෙ නාස්ස, තං පටියාදෙය්‍ය” නති. අප්ඵ බො සො බ්‍රාහ්මණො භත්තග්ගං ඔලොකෙනෙතො දො නාදුස: යාගුඤ්ච මධුගොලකඤ්ච.

4. අප්ඵ බො සො බ්‍රාහ්මණො යෙනායස්මා ආනිජ්‍යෙ තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිත්වා ආයස්මන්තා ආනඤ්ච එතදවොච: “ඉධ මෙ තො ආනඤ්ච, පටිපාටිං අලභන්නස්ස එතදහොසි: ‘අධිකාති බො මෙ දො මාසාති බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසංඝං අනුබ්බන්නස්ස ‘යද පටිපාටිං ලභිස්සාමි තද භතතං කරිස්සාමි’ ති. න ව මෙ පටිපාටි ලබ්බති. අහඤ්චමි එකකො. ඛු ව මෙ සරාවාසන්තො භායති. යනනුතාහං භත්තග්ගං ඔලොකෙය්‍යං, ‘යං භත්තග්ගෙ නාස්ස තං පටියාදෙය්‍ය’ නති සො බො අහං තො ආනඤ්ච, භත්තග්ගං ඔලොකෙනෙතො දො නාදුස: යාගුඤ්ච මධුගොලකඤ්ච. සවාහං තො ආනඤ්ච, පටියාදෙය්‍යං යාගුඤ්ච මධුගොලකඤ්ච, පතීගණ්හය්‍ය මෙ භවං ගොතමො” ති. “තෙන හි බ්‍රාහ්මණ, භගවන්තං පටිපුච්ඡිස්සාමි” ති.

5. අප්ඵ බො ආයස්මා ආනඤ්ච භගවතො එතමන්තං ආරොවෙසි. “තෙනභානඤ්ච, පටියාදෙතු” ති. “තෙන හි බ්‍රාහ්මණ, පටියාදෙති” ති. අප්ඵ බො සො බ්‍රාහ්මණො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන පහුතං යාගුඤ්ච මධුගොලකඤ්ච පටියාදපෙත්වා භගවතො උපතාමෙසි: “පතීගණ්හාතු මෙ භවං ගොතමො යාගුඤ්ච මධුගොලකඤ්ච” ති. “තෙන හි බ්‍රාහ්මණ, භික්ඛුතං දෙති” ති. භික්ඛු කුක්කුච්චායන්තා න පතීගණ්හනති. “පතීගණ්හාථ භික්ඛවො, පරිභුඤ්ජා” ති.

6. අප්ඵ බො සො බ්‍රාහ්මණො බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසංඝං පහුතාය යාගුයා ව මධුගොලකෙන ව සත්ථා සන්තපෙත්වා සමප්චාරෙත්වා භගවන්තං ඛොතහන්තං ඔතිත්තපත්තපාණි: එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං බො තං බ්‍රාහ්මණං භගවා එතදවොච: “දස ඉමෙ බ්‍රාහ්මණ, ආතිසංසා යාගුයා,⁴ යාගුං දෙනෙතො ආයුං දෙති. වණ්ණං දෙති. සුඛං දෙති. බලං දෙති. පටිභාණං දෙති. යාගු පිතා බුදු⁵ පටිගන්ති⁶. පිපාසං පටිවිනෙති⁷. වාතං අනුලොමෙති. චන්ද්‍රිං සොධෙති. ආමාවසෙසං පාවෙති. ඉමෙ බො බ්‍රාහ්මණ, දසාතිසංසා යාගුයා” ති.

1. “අනුබ්බා” සි මු. ම ඡ සං. 2. “අධිකාති” ම ඡ සං. PTS.

3. “එකත්ථකො” ම ඡ සං. 4. “කතමෙ දස” ම ඡ සං. PTS.

5. “බුද්දං” ම ඡ සං. 6. “පටිගන්ති” ම ඡ සං. PTS. 7. “විනෙති” ම ඡ සං.

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බරණස්නුවර කැමැති තාක් කල් වාසය කොට අකිකච්ඡය බලා එක්දහස්දෙසියපණසක් වූ මහත් භික්ෂුසංඝයා සමග වාරිකාවෙහි වැඩි සේක.

2. එකල්හි දනටුවැසි මිනිස්සු බොහෝ පුණ්‍ය ද, තෙල් ද, සහල් ද කැපූකු දෙය ද ගැල්වල නගා “යම් විටෙක පිළිවෙල වාරය ලබන්නෙමු ද එවිට බත් පිළියෙල කරන්නෙමු” යි බුද්ධපුත්‍රබභික්ෂුසංඝයාගේ පිටිපස ලුහු බැඳ ගියාහු වෙත්. පත්සියයක් පමණ ඉඳුල් කන්නෝ (සිහන්නෝ) ද (මේ පිරිස හා) ගියහ.

3. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙළින් වාරිකා කරණ සේක් අකිකච්ඡයට වැඩි සේක. එකල්හි (බත්) පිළිවෙල වාරය නො ලබන්නා වූ එක්තරා බමුණකුහට “යම් විටෙක පිළිවෙල වාරය ලබන්නෙමු ද, එවිට බත් පිළියෙල කරන්නෙමු යි බුද්ධපුත්‍රබභික්ෂුසංඝයා ලුහු බඳනා මට දෙමසකට වැඩියක් ඉක්ම ගියේ ය. මාහට බත් පිළිවෙල වාරය නො ලැබේ. මම ද තනි වූයෙමි. මාගේ බොහෝ වූ ද ගෘහවාසය පිළිබඳ කටයුතු පිරිහෙයි. මම බත්හල බලන්නෙමි නම් යෙහෙක. බත්හලෙහි යමක් නො වන්නේ ද, එය පිළියෙල කරන්නෙමු” යි මෙබඳු සිතක් උපන. එවිට ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ බත්හල බලන්නේ දෙකක් - කැඳත් මිපිඩුන් නො දුටුයේ ය.

4. ඉක්බිති ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරුන් වෙත ගියේ ය. ගොස් “පින්වත් ආනන්දස්ථවිරයන් වහන්ස, බත්වාරය නො ලබන්නා වූ ‘යම් විටෙක බත් වාරය ලබන්නෙමු ද, එවිට බත් පිළියෙල කරන්නෙමු’ යි බුද්ධපුත්‍රබභික්ෂුසංඝයා ලුහු බඳනා මට දෙමසකට වැඩියක් ඉක්ම ගියේ ය. මාහට බත්වාරය නො ලැබේ. මම ද තනි වූයෙමි. මාගේ බොහෝ වූ ගෘහවාසය පිළිබඳ කටයුතු පිරිහෙයි. මම බත්හල බලන්නෙමි නම් යෙහෙක. බත්හලෙහි යමක් නො වන්නේ ද, එය පිළියෙල කරන්නෙමු” යි මෙබඳු සිතක් උපන. පින්වත් ආනන්ද ස්ථවිරයන් වහන්ස, ඒ මම බත්හල බලන්නෙමි කැඳත් මිපිඩුන් යන දෙක නො දුටුයෙමි. පින්වත් ආනන්ද ස්ථවිරයන් වහන්ස, මම කැඳත් මිපිඩුන් පිළියෙල කරන්නෙමි නම්, හවත් ගෞතම තෙමේ මාගේ කැඳ හා මිපිඩු පිළිගන්නේ දැ” යි ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරුන්ගෙන් විචාලේ ය. “බ්‍රාහ්මණය, එසේ නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් විචාරන්නෙමු” යි.

5. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් ආනන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “ආනන්දය, එසේ නම් පිළියෙල කෙරේවා” යි. “බ්‍රාහ්මණය, එසේ නම් පිළියෙල කරව” යි. ඉක්බිති ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ ඒ රැය ඉක්ම යැමෙන් පසු බොහෝ වූ කැඳත් මිපිඩුන් පිළියෙල කරවා “පින්වත් ගෞතම තෙමේ මාගේ කැඳත් මිපිඩුන් පිළිගණිවා” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹී ය. “බ්‍රාහ්මණය, එසේ නම් භික්ෂුන්ට දෙව” යි. භික්ෂුහු කුකුළු කරන්නෝ නො පිළිගණිත්. “මහණෙනි, පිළිගණිවු. වළඳවු” යි.

6. නැවත ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ බුද්ධපුත්‍රබභික්ෂුසංඝයා බොහෝ වූ කැඳින් ද මිපිඩුවෙන් ද සියතින් සතළුවා වළඳවා, සේදූ අත් ඇති පාත්‍රයෙන් බැහැර කළ අත් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පසෙක හුන්නේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක හුන් ඒ බමුණාට “බ්‍රාහ්මණය, කැඳෙහි මේ ආනිසංස දසයෙක් මේ: කැඳ දෙන්නේ ආයුෂ්ම දෙයි. වණ්ණ දෙයි. සැපය දෙයි. බලය දෙයි. නුවණ දෙයි. පාතය කළ කැඳ බඩගිනි නසයි. පිපාසාව දුරු කෙරෙයි. වාතය අනුලෝම කරයි. වෘත්තිය පිරිසිදු කරයි. නො පැසි ගෙම වූ ආහාරය පැසවයි. බ්‍රාහ්මණය, කැඳෙහි මේ ආනිසංස දසය” යි වදාළ සේක.

7. යො සඤ්ඤානානං පරදත්තහොජිතං
කාලෙන සකකච්ච දදුනි යාගං,
දසස්ස ධානානි අනුප්පවෙච්ඡති
ආයුඤ්ච චණ්ණඤ්ච සුඛං බලඤ්ච.
8. පටිභාණමස්ස උපජායතෙ තතො
බුදං පිපාසං¹ ව්‍යපනෙති වාතං,
සොධෙති වන්ථිං පරිණාමෙති භුත්තං²
හෙසජ්ඣමෙනං සුගතෙන චණ්ණිනං.
9. තසමා හි යාගං අලමෙව දදුං
නිච්චං මනුස්සෙන සුඛන්තිකෙන,
දිබ්බානි වා පජ්ඣන්තා³ සුඛානි
මනුස්සසොතග්ගතම්ච්ඡන්තා⁴ වානි.

10. අථ බො භගවා තං බ්‍රාහ්මණං ඉමානි ගථානි අනුමොදිත්වා
උට්ඨායාසනා පකකාමි. අථ බො භගවා එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා
භික්ඛු ආමනෙත්ති: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යාගුඤ්ච මධුගොලකඤ්චා”ති.

11. අස්සොසුං බො මනුස්සා “භගවතා කිර භික්ඛුනං⁵ යාගු අනුඤ්ඤාතා
මධුගොලකඤ්චා” ති. තෙ කාලස්සෙව හොජ්ජායාගං පටියාදෙත්ති මධු-
ගොලකඤ්ච. භික්ඛු කාලස්සෙව හොජ්ජාය යාගුයා⁶ ධාතා මධුගොලකෙන
ව භත්තග්ගෙන විත්තරුපං භුඤ්ජන්ති.⁷

12. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙන තරුණපසකෙනනං⁸
මහාමනෙතන ස්වාතනාය බුද්ධිපමුඛො භික්ඛුසඛෙසා නිමන්තිතො හොති.
අථ බො තස්ස තරුණපසකනස්ස මහාමනතස්ස එතදගොසි: “යනනුනාකං
අසිත්තෙලසානං භික්ඛුසතානං අසිත්තෙලසානි මංසපාතිසතානි පටියාදෙය්‍යං,
එකමෙකස්ස භික්ඛුනො එකමෙකං මංසපාතිං උපනාමෙය්‍ය” තති. අථ
බො සො තරුණපසකෙනා මහාමනෙනා තස්සා රත්තියා අච්චයෙන පණිතං
බාදනීයං හොජ්ජීයං පටියාදුපෙත්වා අසිත්තෙලසානි ව මංසපාතිසතානි
භගවතො කාලං ආරොවාපෙසි: “කාලො භනෙන, නිට්ඨිතං භත්ත” තති.
අථ බො භගවා සුඛඤ්ඤාසමයං නිවාසෙත්වා පත්තපීචරං ආදාය යෙන
තස්ස තරුණපසකනස්ස මහාමනතස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඤ්ඤාමි.
උපසඤ්ඤාමිත්වා පඤ්ඤාතෙන ආසනෙ නිසීදි සද්ධිං භික්ඛුසඛෙසන.

13. අථ බො සො තරුණපසකෙනා මහාමනෙනා භත්තග්ගෙ භික්ඛු
පරිවිසති. භික්ඛු එවමානංසු: “ථොකං ආට්ඨසො දෙහි” ති. “මා බො
කුමෙහ භනෙන, ‘අයං තරුණපසකෙනා මහාමනෙනා’ ති ථොකං ථොකං
පතිගණ්හිත්ථ⁹. බහුං මෙ බාදනීයං හොජ්ජීයං පටියත්තං අසිත්තෙලසානි¹⁰
මංසපාතිසතානි. එකමෙකං මංසපාතිං උපනාමෙස්සාමි¹¹. පතිගණ්හාථ
භනෙන යාවදත්ථ” තති. “න බො මයං ආට්ඨසො එතංකාරණා ථොකං ථොකං
පතිගණ්හාම. අපි ව මයං කාලස්සෙව හොජ්ජාය යාගුයා ධාතා මධුගොලකෙන
ව. තෙන මයං ථොකං ථොකං පතිගණ්හාමා” ති.

1. “පිපාසඤ්ච” ම ඡ සං. PTS 2. “භත්තා” ම ඡ සං. ඡ ටි තො ටි. ම නු ප තො ටි.

3. “පජ්ඣන්තා” -

4. “ඉට්ඨිතං” අට්ඨසථා.

5. “භගවතා කිර යාග” ම ඡ සං.

6. “හොජ්ජායාගයා” ම ඡ සං. PTS.

7. “පරිභුඤ්ජන්ති” ම ඡ සං.

8. “තරුණපසකෙනන” ම ඡ සං.

9. “පතිගණ්හාම” ම ඡ සං. PTS.

10. “අසිත්තෙලසානි ව” ම ඡ සං.

11. “උපනාමෙස්සාමි” ම ඡ සං. තො ටි.

7. යමෙක් කායසංයමාදියෙන් යුත් අනුන් විසින් දුන්දෙය වළඳන-
සුළුවන්ට සුදුසු කාලයෙහි සකස් කොට කැඳ දේ ද, හෙතෙමේ ඔහුට
අනුසස් (කරුණ) දසයක් දෙයි. ආයුෂය ද වණිය ද සැපය ද බලය ද
(දෙයි.)

8. ඔහුට එයින් නුවණ උපදියි. (කැඳ) බඩසය හා පවස ද දුරු
කෙරෙයි. වාතය දුරු කෙරෙයි. වෘත්තිය ශුඛ කෙරෙයි. වැලඳුදය දිරවයි.
මේ බුදුරජුන් විසින් වණිතා කරණ ලද බෙහෙතකි.

9. එබැවින් සුව කැමැති වූ දිව්‍යසම්පත් හෝ පතන්තාවූ මනුෂ්‍ය
සම්පත් හෝ කැමැත්තා වූ මිනිසා විසින් නීති කැඳ දන් දීම සුදුසු වේ ම ය.

10. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ බමුණාට මේ ගාථාවන්ගෙන්
අනුමොදන් කොට හුනස්තෙන් තැනී වැඩී සේක. අනතුරු ව භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දහමි කතා කොට හිඤ්ඤා
ඇමතු සේක: “මහණෙනි, කැඳත් මිපිටුන් අනුදනිමි” යි.

11. මිනිස්සු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කැඳත් මිපිටුන් අනුදන්තා
ලද” යි ඇසූහ. ඔහු බුදිතකැඳ ද මිපිටු ද උදුසන ම පිළියෙල කෙරෙන්.
හිඤ්ඤා කළින් ම බුදිතකැඳින් ද මිපිටුවෙන් ද තෘණ වූවෝ බත්
(බොජුන්)ගලෙහි දී සිත් සේ බත් නො වළඳත්.

12. එකල්හි එක්තරා අළුත පැහැදුනු මහඥාමනියකු විසින් බුද්ධප්‍රමුඛ
හිඤ්ඤාසංඝ තෙමේ පවරණ ලද්දේ වේ. ඉක්බිති අළුත පැහැදුනු ඒ මහ
ඥාමනියාගට “මම එක්දහස්දෙසියපණසක් හිඤ්ඤාට එක්දහස්දෙසිය
පණසක් මස්තලී පිළියෙල කරන්නෙමි නම්, එක එක මහණනුට එක
එක මස්තලිය එළවන්නෙමි නම්, යෙනෙකැ” යි සිත් වී ය. ඉක්බිති
අළුත පැහැදුනු ඒ මහඥාමනී තෙමේ ඒ රැය ඉක්ම යෑමෙන් පසු ප්‍රණීත
වූ කැ යුතු දෑ බිදිය යුතු දෑ එක්දහස්දෙසියපණසක් මස්තලී ද පිළියෙල
කරවා “සාමිති, මේ කාලය යි. බත් නිමිසේ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට
කල් දැන්වී ය. එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු කාලයෙහි හැඳ
පොරොවා පා සිටුවුරු ගෙන අළුත පැහැදුනු ඒ මහඥාමනියාගේ ගෙට වැඩී
සේක. වැඩ හිඤ්ඤාසංඝයා සමග පැණ වූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක.

13. ඉක්බිති අළුත පැහැදුනු ඒ මහඥාමනී තෙමේ බත්ගලෙහි හිඤ්ඤා
වළඳවයි. හිඤ්ඤා “ඇවැත්නි, ටිකක් දෙව. ඇවැත්, ටිකක් දෙව” යි
මෙසේ කීහ. “සාමිති, භ්‍රම වහන්සේලා මේ තෙමේ අළුත පැහැදුනු
මහඥාමනියෙකැ” යි ටික ටික නො පිළිගන්නා සේක්වා. මා විසින් බොහෝ
කැ යුතු දෙය ද බිදිය යුතු දෙය ද පිළියෙල කරණ ලද්දේ ය. එක්දහස්
දෙසියපණසක් මස්තලී එක එක එළවන්නෙමි. සාමිති, සැහෙන පමණ
පිළිගන්නා සේක්වා. “ඇවැත්නි, මේ කරුණෙන් අපි ටික ටික
පිළිගන්නමෝ නො වෙමු. අපි උදුසන ම තොණ්ඩාගුවෙන් ද මිපිටුවෙන්
ද සැහුනෝ වමින. එහෙයින් අපි ටික ටික පිළිගනිමු” යි.

14. අථ බො සො තරුණසසනො මහාමනො උජ්ඣායති, ඩියති, විපාවෙති: “කථං හි නාම තදන්තා මයා නිමන්තිතා අඤ්ඤාසා භොජ්ජායාං පරිභුඤ්ජායානති. න වාහං පටිච්චො යාවදන්. දායා” නති කුටිනො අනත්තමනො ආසාදනාපෙකෙඛා භික්ඛුනං පනෙත පුරෙන්නො අගමාසි “භුඤ්ජ චා හරථ චා” ති.

15. අථ බො සො තරුණසසනො මහාමනො බුද්ධිපමුඛං භික්ඛු සඛිසං පණිනෙත බාදනියෙන නොජනියෙන සහන්තා සන්තපෙතො සමචාරෙතො භගවන්තං භුත්තාපිං ඔනිතපත්තපාණිං එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං බො තං තරුණසසනං මහාමන්තං භගවා ධම්මො කථාය සද්දසෙසො සමාදපෙතො සමුත්තෙජෙතො සමපහංසෙතො උට්ඨා-යාසනා පකකාමි.

16. අථ බො තස්ස තරුණසසනාස්ස මහාමන්තස්ස අචිරපකකන්තස්ස භගවතො අනුදෙව කුකකුච්චං. අනු විපට්ඨසාරො: “අලාභා වත මෙ, න වත මෙ ලාභා, දුලලංඛං වත මෙ, න වත මෙ සුලලංඛං, යොහං කුටිනො අනත්තමනො ආසාදනාපෙකෙඛා භික්ඛුනං පනෙත පුරෙන්නො අගමාසිං ‘භුඤ්ජ චා හරථ චා’ ති. කීනනු බො මයා ඛන්තං පසුතං පුඤ්ඤං චා අපුඤ්ඤං චා?” ති.

17. අථ බො සො තරුණසසනො මහාමනො යෙන භගවා නෙත්තපසඛකමි. උපසඛකමිතො භගවන්තං අභිවාදෙතො එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො බො සො තරුණසසනො මහාමනො භගවන්තං එතදෙවොච: “ඉධ මයං භනෙත අචිරපකකන්තස්ස භගවතො අනුදෙව කුකකුච්චං. අනු විපට්ඨසාරො: ‘අලාභා වත මෙ, න වත මෙ ලාභා, දුලලංඛං වත මෙ, න වත මෙ සුලලංඛං, යොහං කුටිනො අනත්තමනො ආසාදනාපෙකෙඛා භික්ඛුනං පනෙත පුරෙන්නො අගමාසිං ‘භුඤ්ජ චා හරථ චා’ ති. කීනනු බො මයා ඛන්තං පසුතං පුඤ්ඤං චා අපුඤ්ඤං චා?’ ති. කීනනු බො මයා භනෙත ඛන්තං පසුතං පුඤ්ඤං චා අපුඤ්ඤං චා?’ ති. “යදගෙන තසා ආවුසො, ස්වාත්තාය බුද්ධිපමුඛො භික්ඛුසඛෙසා නිමන්තිතො, තදගෙන තෙ ඛන්තං පුඤ්ඤං පසුතං. යදගෙන තෙ එකමෙකෙන භික්ඛුනා එකමෙකං සිත්ථං පටිගහතිතං, තදගෙන තෙ ඛන්තං පුඤ්ඤං පසුතං. සග්ගා තෙ ආරඤ්ඤා” ති.

18. අථ බො සො තරුණසසනො මහාමනො “ලාභා කිර මෙ, සුලලංඛං කිර මෙ, ඛන්තං කිර මයා පුඤ්ඤං පසුතං. සග්ගා කිර මෙ ආරඤ්ඤා” ති හට්ඨො උදගො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙතො පදකම්ඤං කතො පකකාමි. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඛිසං සන්තිපාතාපෙතො භික්ඛු පටිපුච්ඡි: “සච්චං කිර භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤානු නිමන්තිතා අඤ්ඤාසා භොජ්ජායාං පරිභුඤ්ජායානති” ති. “සච්චං භගවා” ති. විගර්භී බුද්ධො භගවා: “කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ, මොසපුරිසා අඤ්ඤානු නිමන්තිතා අඤ්ඤාසා භොජ්ජායාං පරිභුඤ්ජායානති. තෙනං භික්ඛවෙ, අසසන්නානං චා පසාදය” -පෙ- විගර්භීතො ධම්මං කථං කතො භික්ඛු ආමන්තෙයි: “න භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානු නිමන්තිතෙත අඤ්ඤාසා භොජ්ජායාං පරිභුඤ්ජායානති. යො පරිභුඤ්ජායාං යථා ධම්මො කාරෙතබ්බො” ති.

14. ඉක්බිති තුරුණුපහන් ඒ මහඥාමනී තෙමේ “කෙසේ නම් ස්වාමීන් වහන්සේලා මා විසින් පවරණ ලද්දේ අන්‍යයකුගේ බුදින-කැඳ වැළඳුනු ද? මම සැහෙන පමණ දෙන්නට අපොහොසත් වෙමි දැ” යි අවමන් කෙරෙයි. නින්දා කෙරෙයි. දෙස් කියයි. (මෙසේ) කිපියේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ වොදනාවෙන් පෙළුනු කැමැත්තේ “වළඳවු, නැතහොත් ගෙණ යවු” යි භික්ෂුන්ගේ පාත්‍ර පුරවමින් ගියේ ය.

15. ඉක්බිති තුරුණුපහන් ඒ මහඥාමනී තෙමේ බුද්ධප්‍රමුඛභික්ෂු සංඝයා ප්‍රණීත වූ කැසුනු දෙසින් ද බිදිය යුතු දෙසින් ද සියනින් සතප්වා වළඳවා, වළඳ අවසන් කළ පාත්‍රයෙන් බැහැර කළ අත් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පසෙක හුන්නේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක හුන් තුරුණුපහන් ඒ මහඥාමනීයා දැහැමි කතාවෙන් කරුණු දක්වා සමාදන් කරවා තියුණු කරවා සතුටු කරවා හුතස්නෙන් නැගිට වැඩි සේක.

16. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩ නො බෝ වේලාවක දී තුරුණුපහන් ඒ මහඥාමනීයාගට “ඒ මම කිපියෙමි නො සතුටු සිත් ඇත්තෙමි වොදනා කරණු කැමැත්තෙමි ‘වළඳවු, නැතහොත් ගෙණ යවු’ යි භික්ෂුන්ගේ පාත්‍ර පුරවමින් ගියෙමි ද, ඒ මාගට අලාභ ය. මාගට ලාභයෙක් නො වේ. මා විසින් අයහපතක් ලද්දේ ය. මා විසින් යහපතක් නො ලද්දේ ය. කීමෙක් ද, මා විසින් බොහෝ කුසල් හෝ අකුසල් හෝ රැස් කරණ ලද්දේ දැ?” යි කුකුසෙක් වූයේ ය. විපිළිසරෙක් වූයේ ය.

17. ඉක්බිති තුරුණුපහන් ඒ මහඥාමනී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් තුරුණුපහන් ඒ මහඥාමනී තෙමේ “ස්වාමීනි, මෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩ නො බෝ වේලාවකින් මට - ‘යම්සේ මම කිපියෙමි නො සතුටු සිත් ඇත්තෙමි නින්දා කිරීම බලාපොරොත්තු වන්නෙමි ‘වළඳවු, නැත් නම් ගෙණ යවු’ යි භික්ෂුන්ගේ පාත්‍ර පුරවමින් ගියෙමි ද, ඒ මාගට අලාභ ය. මාගට ලාභයෙක් නො වේ. මා විසින් අයහපතක් ලද්දේ ය. මා විසින් යහපතක් නො ලද්දේ ය. කීමෙක් ද, මා විසින් බොහෝ කුසල් හෝ අකුසල් හෝ රැස් කරණ ලද්දේ දැ?” යි කුකුසෙක් වූයේ ය. විපිළිසරෙක් වූයේ ය. “ස්වාමීනි, කිම මා විසින් බොහෝ පින් හෝ පමි හෝ රැස් කරණ ලද දැ?” යි විචාලේ ය. ඇවැත, යම් දිනෙක පටන් නා විසින් හෙටට බුද්ධප්‍රමුඛ භික්ෂුසංඝ තෙමේ පවරණ ලද්දේ ද, එදින පටන් නා විසින් බොහෝ පින් රැස් කරණ ලද්දේ ය. යම් මේලක පටන් එක එක මහණහු විසින් තොපගේ එක එක බත්තුළ පිළිගන්නා ලද්දේ ද, එවේලෙහි පටන් තොප විසින් බොහෝ පින් රැස් කරණ ලද්දේ ය. තොප විසින් ස්වගීයෝ සතුටු කරණ ලද්දහ” යි.

18. ඉක්බිති තුරුණුපහන් ඒ මහඥාමනී තෙමේ “මට ලාභයෙක් ල. මා විසින් මොනවට ලද්දේ ල. මා විසින් බොහෝ පින් රැස් කරණ ලද්දේ ල. මා විසින් ස්වගීයෝ සතුටු කරණ ලද්දේ ල” යි සතුටු වූයේ ඔදවැඩියේ හුතස්නෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ පැදකුණු කොට නික්ම ගියේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කාරණයෙහි භික්ෂුසංඝයා රැස් කරවා “මහණෙනි, අන් තැනක පවරණ ලද්දේ අනෙකකුගේ බුදිනකැඳ වළඳන් ල යනු සැබෑ දැ” යි භික්ෂුන් විචාල සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය”. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “මහණෙනි, කෙසේ නම් ඒ සිස් පුරුෂයෝ අන් තැනක පවරණ (ආරාධනා) ලද්දේ අන්‍යයකුගේ බුදිනකැඳ වැළඳුවාහුදැයි ගැරහු සේක. “මහණෙනි, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වේ” යි -පෙ- ගරහා දැහැමි කතා කොට “මහණෙනි, අන් තැනක පවරණ ලද්දහු විසින්, අනෙකකුගේ බුදිනකැඳ නො වැළඳිය යුතු ය. යමෙක් වළඳන්නේ නම්, ඇවැත් පරිදි කර විය යුතු ය” යි වදාළ සේක.

19. අථ බො භගවා අකිකච්ඡෙදෙ යථාභිරතනං විහරිතො යෙන රාජගහං තෙන වාරිකං පක්කාමි මහතා භික්ඛුසසෙසන සද්ධං අද්ධිතෙලසෙති භික්ඛුසතෙති.

20. තෙන බො පන සමයෙන බෙලටෙය්‍යා කච්චානො රාජගහා අකිකච්ඡෙදං අද්ධානමග්ගපටිපන්නො හොති පඤ්චමතෙනති සකටසතෙති සබ්බෙහෙව ගුලකුමාසුරෙති. අද්දසා බො භගවා බෙලටෙය්‍යා කච්චානං දුරතොව ආගච්ඡන්තං. දිසාන මග්ගා ඔක්කමම අඤ්ඤාතරස්මිං රුක්ඛමුලෙ නිසීදි.

21. අථ බො බෙලටෙය්‍යා කච්චානො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භා භගවන්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං සීතො බො බෙලටෙය්‍යා කච්චානො භගවන්තං එතදවොච: “ඉච්ඡාමහං භනෙත එකමෙකස්ස භික්ඛුතො එකමෙකං ගුලකුමාං දාතු” නති. “තෙන හි ත්වං කච්චාන, එකංයෙව ගුලකුමාං ආතරා” ති. “එවං භනෙත” ති බො බෙලටෙය්‍යා කච්චානො භගවතො පටිස්සුතා. එකංයෙව ගුලකුමාං ආදාය යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භා භගවන්තං එතදවොච: “ආතටො¹ භනෙත, ගුලකුමෙහා. කථාහං භනෙත, පටිපජ්ජාමි” ති. “තෙන හි ත්වං කච්චාන, භික්ඛුතං ගුලං දෙති” ති. “එවං භනෙත” ති බො බෙලටෙය්‍යා කච්චානො භගවතො පටිස්සුතා භික්ඛුතං ගුලං දදාං භගවන්තං එතදවොච: “දිනෙතා භනෙත, භික්ඛුතං ගුලො. බහු වායං ගුලො අවසිටෙය්‍යා. කථාහං භනෙත, පටිපජ්ජාමි” ති. “තෙන හි ත්වං කච්චාන, භික්ඛුතං ගුලං යාවදන්තං දෙති” ති. “එවං භනෙත” ති බො බෙලටෙය්‍යා කච්චානො භගවතො පටිස්සුතා භික්ඛුතං ගුලං යාවදන්තං දදාං භගවන්තං එතදවොච: “දිනෙතා භනෙත, භික්ඛුතං ගුලො යාවදන්තො. බහු වායං ගුලො අවසිටෙය්‍යා. කථාහං භනෙත, පටිපජ්ජාමි” ති. “තෙන හි ත්වං කච්චාන, භික්ඛු ගුලෙති සන්තපෙසති” ති. “එවං භනෙත” ති බො බෙලටෙය්‍යා කච්චානො භගවතො පටිස්සුතා භික්ඛු ගුලෙති සන්තපෙසසි. එකචෙව භික්ඛු පනෙතපි පුරෙස්සං. පරිස්සාවතාතිපි එවිකායොපි පුරෙස්සං.

22. අථ බො බෙලටෙය්‍යා කච්චානො භික්ඛු ගුලෙති සන්තපෙසති භගවන්තං එතදවොච: “සන්තප්පිතා භනෙත භික්ඛු ගුලෙති. බහු වායං ගුලො අවසිටෙය්‍යා. කථාහං භනෙත, පටිපජ්ජාමි” ති. “තෙන හි ත්වං කච්චාන විසාසාදනං ගුලං දෙති” ති. “එවං භනෙත” ති බො බෙලටෙය්‍යා කච්චානො භගවතො පටිස්සුතා විසාසාදනං ගුලං දදාං භගවන්තං එතදවොච: “දිනෙතා භනෙත, විසාසාදනං ගුලො. බහු වායං ගුලො අවසිටෙය්‍යා. කථාහං භනෙත, පටිපජ්ජාමි” ති. “තෙන හි ත්වං කච්චාන, විසාසාදනං ගුලං යාවදන්තං දෙති” ති “එවං භනෙත” ති බො බෙලටෙය්‍යා කච්චානො භගවතො පටිස්සුතා විසාසාදනං ගුලං යාවදන්තං දදාං භගවන්තං එතදවොච: “දිනෙතා භනෙත, විසාසාදනං ගුලො යාවදන්තො. බහු වායං ගුලො අවසිටෙය්‍යා. කථාහං භනෙත, පටිපජ්ජාමි” ති. “තෙන හි ත්වං කච්චාන, විසාසාදෙ ගුලෙති සන්තපෙසති” ති. “එවං භනෙත” ති බො බෙලටෙය්‍යා කච්චානො භගවතො පටිස්සුතා විසාසාදෙ ගුලෙති සන්තපෙසසි. එකචෙව විසාසාද නොලමෙහි ඤෙට්ඨි පුරෙස්සං. පිටිකාතිපි උච්ඡිකෙහි පුරෙස්සං.

19. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අකිකච්ඡදයෙහි කැමැති තාක් වාසය කොට භික්ෂූන් එක් දහස් දෙසිය පණසක් වූ මහාභික්ෂූසංඝයා සමග රජගහනුවර බලා වාරිකාවෙහි වැඩි සේක.

20. එකල්හි බෙලට්ඨකච්චාන නෙමේ රජගහනුවරින් අකිකච්ඡදය බලා උක්භකුරුකලවලින් ම පිරුණු පන්සියයක් පමණ ගැල් සමග දීඝිමාගී-යට පිළිපත්තේ මේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එන්නා වූ බෙලට්ඨකච්චානයා දුර දීම දුටු සේක. දෑක මාගීයෙන් ඉවත් ව එක්තරා ගසක් මුල වැඩි හුන් සේක.

21. එවිට බෙලට්ඨකච්චාන නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක සිටියේ ය. පසෙක සිටියා වූ බෙලට්ඨකච්චාන නෙමේ “ස්වාමීනි, මම එක එක මහණහුට එක එක උක්භකුරුකලයක් දීමට කැමැත්තෙමි” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකෙළේ ය. “කච්චානය, එසේ නම්, තෝ එක ම උක්භකුරුකලයක් ගෙණ එව.” “ස්වාමීනි, එසේ ය” යි බෙලට්ඨකච්චාන නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී එක ම උක්භකුරුකලයක් ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ “ස්වාමීනි, උක්භකුරුකලයක් ගෙණ එන ලද්දේ ය. ස්වාමීනි, මම කෙසේ පිළිපදිමි ද” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකෙළේ ය. “කච්චානය, එසේ නම්, තෝ භික්ෂූන්ට උක්භකුරු දෙව”. “ස්වාමීනි එසේ ය” යි බෙලට්ඨකච්චාන නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී භික්ෂූන්ට උක්භකුරු දී “ස්වාමීනි, භික්ෂූන්ට උක්භකුරු දෙන ලද්දේ ය. මේ බොහෝ උක්භකුරු ඉතිරි වූයේ ය. ස්වාමීනි, මම කුමක් කරමි ද” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකෙළේ ය. “කච්චානය, එසේ නම්, තෝ භික්ෂූන්ට උක්භකුරු සැහෙන පමණ දෙව”. “ස්වාමීනි, එසේ ය” යි බෙලට්ඨකච්චාන නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී, භික්ෂූන්ට සැහෙන පමණ උක්භකුරු දී “ස්වාමීනි, භික්ෂූන්ට සැහෙන පමණ උක්භකුරු දෙන ලද්දේ ය. මේ බොහෝ උක්භකුරු ඉතිරි වූයේ ය. ස්වාමීනි, මම කුමක් කරමි ද” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකෙළේ ය. “කච්චානය, එසේ නම්, තෝ භික්ෂූන් උක්භකුරු වලින් සතප්පව”. “ස්වාමීනි එසේ ය” යි බෙලට්ඨකච්චාන නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී භික්ෂූන් උක්භකුරුවලින් සැතැප්වී ය. ඇතැම් භික්ෂූහු පාත්‍ර ද පිරවූහ. පෙරහන් ද පසුම්බි ද පිරවූහ.

22. ඉක්බිති බෙලට්ඨකච්චාන නෙමේ භික්ෂූන් උක්භකුරුවලින් සතප්පා “ස්වාමීනි, භික්ෂූහු උක්භකුරුවලින් සතප්පන ලද්දහ ය. මේ බොහෝ උක්භකුරු ඉතිරි වූයේ ය. ස්වාමීනි මම කුමක් කරමි ද” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකෙළේ ය. “කච්චානය එසේ නම්, තෝ ඉදුල් කන්නන්ට (යාවකයන්ට) උක්භකුරු දෙව”. “ස්වාමීනි, එසේ ය” යි බෙලට්ඨකච්චාන නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී යාවකයන්ට උක්භකුරු දී “ස්වාමීනි, යාවකයන්ට උක්භකුරු දෙන ලද්දේ ය. මේ බොහෝ උක්භකුරු ඉතිරි වූයේ ය. ස්වාමීනි, මම කුමක් කරමි ද” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් ඇසී ය. “කච්චානය, එසේ නම්, තෝ යාවකයන්ට උක්භකුරු සැහෙන පමණ දෙව.” “ස්වාමීනි, එසේ ය” යි බෙලට්ඨකච්චාන නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී යාවකයන්ට උක්භකුරු සැහෙන පමණ දී “ස්වාමීනි, යාවකයන්ට උක්භකුරු සැහෙන පමණ දෙන ලද්දේ ය. මේ බොහෝ උක්භකුරු ඉතිරි වූයේ ය. ස්වාමීනි, මම කුමක් කරමි ද” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් ඇසී ය. “කච්චානය, එසේ නම් තෝ යාවකයන් උක්භකුරුවලින් සතප්පව”. “ස්වාමීනි, එසේ ය” යි බෙලට්ඨකච්චාන නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී යාවකයන් උක්භකුරුවලින් සැතැප්වී ය. ඇතැම් යාවකයෝ මහසෑලි ද කල ද පැස් ද පුරවාගත්හ. ඔබොක්කු ද පුරවාගත්හ.

23. අථ බො බෙලට්ඨො කච්චානො විසාසාදෙ ගුලෙහි සන්නයෙත්වා හගවන්තං එතදවොච: “සන්නප්පිතා භනෙන විසාසාද ගුලෙහි. බහු වායං ගුලො අවසිට්ඨො. කථානං භනෙන පටිපජ්ජාමි” ති. “නාහං තං කච්චාන, පසාමි සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරතෙ සබ්බත්තකෙ සසුමණ්ණානම්ඤ්ඤා පජාය සදෙවමනුසාය යසෙසසො ගුලො¹ පරිතුන්නො සමමා පරිණාමං ගවේජය්‍ය අඤ්ඤානු තථාගතස්ස වා තථාගතසාවකස්ස වා. තෙන හි ත්වං කච්චාන, තං ගුලං අප්පහරිතෙ වා ඡබ්බෙති. අප්පාණකෙ වා උද්දක ඔපිලාපෙති” ති. “එවං භනෙන” ති බො බෙලට්ඨො කච්චානො හගවතො පටිසුත්වා තං ගුලං අප්පාණකෙ උදකෙ ඔපිලාපෙති². අථ බො සො ගුලො උදකෙ පකඛින්නො විච්චිට්ඨායති. විච්චිට්ඨායති. සක්ඛුපායති³. සමපඛුපායති. සෙය්‍යථාපි නාම ඵාලො දිවසසන්නන්නො⁴ උදකෙ පකඛින්නො විච්චිට්ඨායති, විච්චිට්ඨායති, සක්ඛුපායති, සමපඛුපායති, එවමෙව සො ගුලො උදකෙ පකඛින්නො විච්චිට්ඨායති. විච්චිට්ඨායති. සක්ඛුපායති. සමපඛුපායති.

24. අථ බො බෙලට්ඨො කච්චානො සංවිතො ලොමහට්ඨජානො යෙන හගවා තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිත්වා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නස්ස බො බෙලට්ඨස්ස කච්චානස්ස හගවා ආනුපුබ්බිකථං කපෙසි. සෙය්‍යපීදං: දානකථං පිලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සංකිලෙසං තෙකඛමෙම ආනිසංසං පකාසෙසි. යද්‍ය හගවා අඤ්ඤාසි බෙලට්ඨො කච්චානං කල්ලචිත්තං මුදුචිත්තං විනිවරණ චිත්තං උදගචිත්තං පසන්නචිත්තං, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්ඛකංසිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාසෙසි. [සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වජ්‍රං අපගතකාලකං සමමදෙව රජනං පටිගණෙහය්‍ය,] එවමෙව බෙලට්ඨස්ස කච්චානස්ස තස්මිංසෙව ආසනෙ පිරජං චිත්තමලං ධම්මවක්ඛුං උදපාදි: “යං කිඤ්චි සමුද්දංගමං, සබ්බන්තං නිරොධිධමම” නති.

25. අථ බො බෙලට්ඨො කච්චානො දිට්ඨධම්මො පත්තධම්මො විදිතධම්මො පරියොගාලකධම්මො තිණණ්චිචිකිට්ඨො විගතකථකපො වෙසාරජ්ජප්පන්නො අපරප්පච්චයො සන්ද්විසාසනෙ හගවන්තං එතදවොච: “අභිකක්ඛන්තං භනෙන, අභිකක්ඛන්තං භනෙන, සෙය්‍යථාපි භනෙන, නිකක්ඛජ්ජිතං වා උක්ඛජ්ජය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මූලකස්ස වා මග්ගං ආවිකෙහිය්‍ය, අකුකාරෙ වා තෙලපජ්ජානං ධාරෙය්‍ය; චක්ඛමන්නො රූපානි දකඛිනාති ති, එවමෙව- හගවතා අනෙකපරිභාසෙන ධම්මො පකාසිතො. එසානං භනෙන හගවන්තං සරණං ගච්ජාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසමිසඤ්ච. උපාසකං මං හගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්ණපෙන සරණං ගත” නති.

1. “යසස සො ගුලො” ම ඡ සා. PTS.

2. “ඔපිලාපෙති” ම ඡ සා.

3. “පඛුපායති” ම ඡ සා.

4. “දිවසසන්නන්නො” ම ඡ සා.

23. ඉක්බිති බෙලට්ඨකච්චාන තෙමේ යාවකයන් උක්භකුරුවලින් සතප්ථා “සාමිනි, යාවකයෝ උක්භකුරුවලින් සතප්ථන ලද්දහ. මේ බොහෝ උක්භකුරු ඉතිරි වූයේ ය. සාමිනි, කුමක් කරමි ද” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් ඇසී ය. “කච්චානස, මම, යමකු විසින් මේ උක්භකුරු අනුනව කරණ ලද්දේ මැනවින් දිරවීමට යන්නේ ද, තථාගතයන් හෝ තථාගත ශ්‍රාවකයකු හෝ හැර එබන්නකු දෙවියන් සහිත වූ මරුන් සහිත වූ බඹුන් සහිත වූ ලොකයෙහි ද, මහණබමුණන් සහිත වූ දෙවි මිනිසුන් සහිත වූ ප්‍රජාවෙහි ද, මම නො දක්මි. කච්චානස, එසේ නම්, තෝ ඒ උක්භකුරු තණකොළ නැති තැනක හෝ දමව. සතුන් තැනි දියෙහි හෝ පා කොට හරුව”. “සාමිනි, එසේ ය” යි බෙලට්ඨකච්චාන තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී ඒ උක්භකුරු සතුන් තැනි දියෙහි පා කොට හැරියේ ය. දියෙහි ලූ ඒ උක්භකුරු විට විට යන හඬ නගයි. විටි විටි යන හඬ නගයි. හැම අතින් දුමසි. හැම අතින් වැසියක් දුමසි. දවසක් රත් කළ සිවැලක් (නගුල් තලයක්). දියෙහි ලන ලද්දේ යම් සේ විට විට යන හඬ නගා ද, විටි විටි යන හඬ නගා ද, හාත්පසින් දුමසි යේ ද, හාත්පසින් වැසියක් දුමසි යේ ද, එපරිද්දෙන් ම ඒ උක්භකුරු දියෙහි ලන ලද්දේ විට විට යන හඬ නගයි. විටි විටි යන හඬ නගයි. හාත්පසින් දුමසි. හාත්පසින් වැසියක් දුමසි.

24. ඉක්බිති හටගත් බිය ඇති හටගත් ලොමුදහගැණීම ඇති බෙලට්ඨකච්චාන තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක හුන් බෙලට්ඨකච්චානසාහට පිළිවෙලකතාව වදල සේක. එනම්: දුතකථාව සීලකථාව සවර්ගථාව ද කාමයන් දුක්ඛව ලාමකඛව කෙලෙසීමට හෙතුවන බව ද, පැවිද්දෙහි අනුසස් ද ප්‍රකාශ කළ සේක. යම් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බෙලට්ඨකච්චානසා සුදුසු සිත් ඇත්තෙක, මොළොක් වූ සිත් ඇත්තෙක, නො හැකුළුනු සිත් ඇත්තෙක, ඔදවැසි සිත් ඇත්තෙක, පහන් සිත් ඇත්තෙකැ යි දත් සේක් ද, එකල්හි බුදුවරයන්ගේ සෘමුක්කංසික වූ යම් ධර්මදෙශනාවක් වේ ද, දුඛසත්‍යය සමුදයසත්‍යය නිරෝධසත්‍යය මාර්ගසත්‍යය යන ඒ වතුරායෂී-සත්‍යය ප්‍රකාශ කළ සේක. [පිරිසිදු වූ පහ වූ කිලිටු ඇති වස්ත්‍රයක් මතා ව සායම් ගන්නේ යම් සේ ද,] එපරිද්දෙන් ම බෙලට්ඨකච්චානසාහට ඒ අසුනෙහි දී ම “හටගැණීම සවතාවය කොට ඇති යම් කිසිවක් වේ ද, ඒ සියල්ල නිරාඥා වීම සවතාවය කොට ඇතැ” යි රාගාදීරජස් රහිත වූ පහ වූ කෙලෙස්මල ඇති සොතාපතනිමග්ගඤ්ඤය පහල වූයේ ය.

25. ඉක්බිති බෙලට්ඨකච්චාන තෙමේ දක්නා ලද දහම් ඇත්තේ පැමිණි දහම් ඇත්තේ අවබෝධ කළ දහම් ඇත්තේ වෙසෙසින් බැස ගත් දහම් ඇත්තේ දුරු කළ සැක ඇත්තේ පහ වූ කෙසේ කෙසේ ද යි පැවැති සැක ඇත්තේ විශාරදභාවයට පැමිණියේ බුදුසස්තෙහි (අවබෝධය සදහා) අනුන්ගේ උපකාරයක් (මිනැ) නැත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිනි, ඉතා යහපත. සාමිනි, ඉතා යහපත. සාමිනි, යටිකුරු කරණ ලද්දක් යම් සේ උඩුකුරු කරන්නේ ද, වසන ලද්දක් යම් සේ විදහා පාන්නේ ද, මං මුළා වුවහුට යම් සේ මග කියන්නේ ද, ‘ඇස් ඇත්තෝ රූප දක්නාහු’ යි ගතදුරෙහි තෙල්පහනක් යම් සේ දරන්නේ ද, එපරිද්දෙන් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් ක්‍රමයෙන් ධර්මය තෙමේ ප්‍රකාශ කරණ ලද්දේ ය. සාමිනි, ඒ මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද නවලොකොත්තරධර්මය ද අභ්‍යාධර්මප්‍රදාලතික්ඛුසඬ්ඤා ද සරණ කොට යමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අද පටන් දිවිහිම කොට සරණ ගියා වූ මා උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා” යි සැලකෙලේ ය.

26. අථ බො භගවා අනුපුබ්බන් වාරිකං වරමානො යෙන රාජගහං තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා රාජගහෙ විහරති චෙඨවතො කලඤ්ඤානිවාසෙ. තෙන බො පන සමයෙන රාජගහෙ ගුලො උසානො හොති. තික්ඛු “ගිලානස්සව භගවතා ගුලො අනුඤ්ඤානො. නො අගිලානස්සා” නි කුක්ඛුච්චායනා ගුලං න පරිභුඤ්ඤති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙත්සං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගිලානස්ස ගුලං. අගිලානස්ස ගුලොදක” නති.

27. අථ බො භගවා රාජගහෙ යථාභිරතනං විහරිත්වා යෙන පාටලිගාමො තෙන වාරිකං පක්කාමි මහතා තික්ඛුසංඝෙන සද්ධිං අබ්බිතෙලසෙති තික්ඛුසතෙති. අථ බො භගවා අනුපුබ්බන් වාරිකං වරමානො යෙන පාටලිගාමො තදවසරි. අස්සොස්සං බො පාටලිගාමිකා උපාසකා “භගවා කීර පාටලිගාමං අනුසුතො” නි. අථ බො පාටලිගාමිකා උපාසකා යෙන භගවා තෙනුපසංඝමිංසු. උපසංඝමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නෙ බො පාටලිගාමිකෙ උපාසකෙ භගවා ධම්මයා කථාය සද්දස්සෙසි. සමාදපෙසි. සමුත්තෙජෙසි. සමපතංසෙසි. අථ බො පාටලිගාමිකා උපාසකා භගවතා ධම්මයා කථාය සද්දස්සිත්වා සමාදපිත්වා සමුත්තෙජ්ජතා සමපතංසිත්වා භගවන්තං එතදවොචුං: “අධිවාසෙතු නො හනෙත භගවා ආවසථාගාරං සද්ධිං තික්ඛුසංඝෙනා” නි. අධිවාසෙසි භගවා භුණ්ඨිතාවෙන.

28. අථ බො පාටලිගාමිකා උපාසකා භගවතො අධිවාසනං විදිත්වා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකම්ණං කත්වා යෙන ආවසථාගාරං තෙනුපසංඝමිංසු. උපසංඝමිත්වා සබ්බසන්ථරි. ආවසථාගාරං සන්ථරිත්වා ආසනානි පඤ්ඤාපෙත්වා උදකමණ්ණිකං පනිට්ඨාපෙත්වා තෙලපපදීපං ආරොපෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසංඝමිංසු. උපසංඝමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං සිත්වා බො පාටලිගාමිකා උපාසකා භගවන්තං එතදවොචුං: “සබ්බසන්ථරිං සන්ථරං¹ හනෙත, ආවසථා ගාරං. ආසනානි පඤ්ඤාත්තානි. උදකමණ්ණිකො පනිට්ඨාපිතො. තෙලපපදීපො ආරොපිතො. යස්සදානි හනෙත, භගවා කාලං මඤ්ඤති” නි. අථ බො භගවා නිවාසෙත්වා පත්තවිවරං ආදාය සද්ධිං තික්ඛුසංඝෙන යෙන ආවසථාගාරං තෙනුපසංඝමි. උපසංඝමිත්වා පාදෙ පක්ඛාලෙත්වා ආවසථා ගාරං පවිසිත්වා මජ්ඣමං ඵලං නිස්සාය පුරන්ථාභිමුඛො නිසීදි. තික්ඛු සංඝෙස්සාපි බො පාදෙ පක්ඛාලෙත්වා ආවසථාගාරං පවිසිත්වා පච්ඡිමං භිත්තිං නිස්සාය පුරන්ථාභිමුඛො නිසීදි භගවන්තංයෙව පුරක්ඛත්වා. පාටලිගාමිකාපි බො උපාසකා පාදෙ පක්ඛාලෙත්වා ආවසථාගාරං පවිසිත්වා පුරන්ථමං භිත්තිං නිස්සාය පච්ඡිමාභිමුඛො නිසීදිංසු භගවන්තංයෙව පුරක්ඛත්වා.

1. සබ්බසන්ථරිසන්ථරං” ම ඡ සං.

26. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙළින් වාරිකාවෙහි වසිනා සේක් රජගහනුවරට වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි රජගහනුවර කලඤ්ඤිවාසයෙහි වූ වෙළුමාරාමයෙහි වසන සේක. එකල්හි රජගහනුවර උක්භතුරු බහුල වේ. භික්ෂුහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ගිලනනුව ම උක්භතුරු අනුදන්නා ලද්දේ ය. නොගිලන් වුවහොත් අනුදන්නා ලද්දේ ය” යි කුකුස් කරමින් උක්භතුරු නො වලඳන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගිලන් වුවහොත් උක්භතුරු ද, නො ගිලන් වුවහොත් උක්භතුරුදිය (උක්භතුරු කලතා ගත් දිය) ද අනුදනිමි” යි.

27. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර කැමැති තාක් කල් වාසය කොට පාටලිග්‍රාමය බලා එක්දහස්දෙසියපණසක් වූ මහාභික්ෂු සංඝයා සමග වාරිකාවෙහි වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙළින් වාරිකා කරණ සේක් පාටලිග්‍රාමයට වැඩි සේක. පාටලිග්‍රාමයෙහි උපාසකයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පාටලිග්‍රාමයට වැඩිසේක් ල” යි ඇසූහ. එවිට පාටලිග්‍රාමයෙහි වැඩි උපාසකයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක හුන් පාටලිග්‍රාමයෙහි උපාසකයන් දැනුම් කතාවෙන් කරුණු දක්වූහ. සමාදන් කරවූහ. නියුණු කර වූහ. සතුටු කරවූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දැනුම් කතාවෙන් කරුණු දක්වන ලද සමාදන් කරවන ලද නියුණු කරවන ලද සතුටු කරවන ලද පාටලිග්‍රාමයෙහි උපාසකයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සවාමිනි, භික්ෂුසංඝයා සමග භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපගේ ආගන්තුකාගාරය පිළිගන්නා සේක්වා” යි (කීහ). භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුෂ්ණිභාවයෙන් ඉවසූ සේක.

28. ඉක්බිති පාටලිග්‍රාමයෙහි උපාසකයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉවසීම දැන හුනසනෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට ආගන්තුකාගාරයට ගියහ. ගොස් ආගන්තුකාගාරය සියලු තැන අතුරා අසුන් පණවා මහදියබඳුනක් පිහිටුවා තෙල්පහන් තහා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගියහ. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක සිටියහ. පසෙක සිටි පාටලිග්‍රාමයෙහි උපාසකයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සවාමිනි, ආගන්තුකාගාරය සියලු තැන අතුරුණ ලදී. අසුන් පණවන ලදී. දිය බඳුනක් තබන ලදී. තෙල්පහන් තහන ලදී. සවාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් යමකට කල් බලාපොරොත්තු වන සේක් නම්, මේ ඊට කාල ය” යි සැලකලහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හැද පොරොවා පාසිවුරු ගෙණ භික්ෂුසංඝයා සමග ආගන්තුකාගාරයට වැඩි සේක. වැඩ පා සෝද ආගන්තුකාගාරයට පිවිස මැදකණුව නිසා පෙරදිගට මුහුණ දී වැඩ හුන් සේක. භික්ෂුසංඝයා නෙමේ ද පා සෝද ආගන්තුකාගාරයට පිවිස පැසුළු බිත්තිය නිසා පෙරදිගට මුහුණ දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම පෙරටු කොට හුන්නේ ය. පාටලිග්‍රාමයෙහි උපාසකයෝ ද පා සෝද ආගන්තුකාගාරයට ඇතුල් ව පෙරදිග බිත්තිය නිසා පැසුළු දිගට මුහුණ දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම පෙරටු කොට හුන්හ.

29. අථ බො භගවා පාටලිගාමිකෙ උපාසකෙ ආමනෙතසි: “පඤ්චමෙ ගහපතයො, ආදීනවා දුස්සීලස්ස සීලවිපතනියා. කතමෙ පඤ්ච? ඉධ ගහපතයො, දුස්සීලො සීලවිපනෙතො පමාදුධිකරණං මහනිං භොගභානිං නිගව්ඡති. අයං පඨමො ආදීනවො දුස්සීලස්ස සීලවිපතනියා. පුනචපරං ගහපතයො, දුස්සීලස්ස සීලවිපනනස්ස පාපකො කිත්තිසඤ්ඤා අබ්බුග්ගව්ඡති. අයං දුතියො ආදීනවො දුස්සීලස්ස සීලවිපතනියා. පුනචපරං ගහපතයො, දුස්සීලො සීලවිපනෙතො යඤ්ඤදෙව පරිසං උපසඬකමති: යදි බත්තිසපරිසං යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං යදි ගහපතිපරිසං යදි සමණපරිසං, අවිසාරදෙ උපසඬකමති මඩ්ඛුගුණො. අයං තතියො ආදීනවො දුස්සීලස්ස සීලවිපතනියා. පුනචපරං ගහපතයො, දුස්සීලො සීලවිපනෙතො සමමුලොකා කාලං කරොති. අයං චතුස්ථො ආදීනවො දුස්සීලස්ස සීලවිපතනියා. පුනචපරං ගහපතයො, දුස්සීලො සීලවිපනෙතො කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතා තිරයං උපපජ්ජති. අයං පඤ්චමො ආදීනවො දුස්සීලස්ස සීලවිපතනියා. ඉමෙ බො ගහපතයො, පඤ්ච ආදීනවා දුස්සීලස්ස සීලවිපතනියා.

30. පඤ්චමෙ ගහපතයො, ආනිසංසා සීලවතො සීලසම්පදය. කතමෙ පඤ්ච? ඉධ ගහපතයො, සීලවා සීලසම්පනෙතො අපමාදුධිකරණං මහනනං භොගකඩකං අබිගව්ඡති. අයං පඨමො ආනිසංසො සීලවතො සීලසම්පදය. පුනචපරං ගහපතයො, සීලවතො සීලසම්පනනස්ස කල්‍යාණො කිත්තිසඤ්ඤා අබ්බුග්ගව්ඡති. අයං දුතියො ආනිසංසො සීලවතො සීලසම්පදය. පුනචපරං ගහපතයො, සීලවා සීලසම්පනෙතො යඤ්ඤදෙව පරිසං උපසඬකමති: යදි බත්තිසපරිසං යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං යදි ගහපතිපරිසං යදි සමණපරිසං, විසාරදෙ උපසඬකමති අමිඬ්ඛුගුණො. අයං තතියො ආනිසංසො සීලවතො සීලසම්පදය. පුනචපරං ගහපතයො, සීලවා සීලසම්පනෙතො අසමමුලොකා කාලං කරොති. අයං චතුස්ථො ආනිසංසො සීලවතො සීලසම්පදය. පුනචපරං ගහපතයො, සීලවා සීලසම්පනෙතො කායස්ස හෙද පරමමරණා සුග්ගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. අයං පඤ්චමො ආනිසංසො සීලවතො සීලසම්පදය. ඉමෙ බො ගහපතයො, පඤ්ච ආනිසංසා සීලවතො සීලසම්පදයා” ති.

31. අථ බො භගවා පාටලිගාමිකෙ උපාසකෙ බහුදෙව රතනිං ධම්මියා කථාය සඤ්ඤාසාධා සමාදායෙතො සමුත්තෙජෙතො සම්පනංසෙතො උසෙයාජෙසි “අභිකක්කන්තා බො ගහපතයො, රතනි. යස්සදුති කාලං මඤ්ඤාථා” ති. “එවං භනෙන්” ති බො පාටලිගාමිකා උපාසකා භගවතො පටිසුප්පා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙතො පදකම්මණං කතො පක්කමිංසු. අථ බො භගවා අවිරපක්කන්තෙත්තු පාටලිගාමිකෙත්තු උපාසකෙත්තු සුඤ්ඤාගාරං පාටිසි.

32. තෙන බො පන සමයෙන සුනිධවස්සකාරා මග්ගමහාමන්තා පාටලිගාමෙ නගරං මාපෙත්ති වජ්ජිතං පටිච්ඡාගාය. අද්දසා බො භගවා රතනියා පච්චුප්පසමයං පච්චුට්ඨාය දිබ්බෙත වක්ඛුතා විසුඤ්ඤාන අභිකක්කන්ත මානුසකෙත සමබ්බුලා දෙවතායො පාටලිගාමෙ වජ්ජිති පරිගණහන්තියො. යසම් පදෙස මහෙසකකා දෙවතා වජ්ජිති පරිගණහන්ති, මහෙසකකානං තත්ථ රාජ්ජිතං රාජමහාමන්තානං විත්තාති නමන්ති නිවෙසනාති මාපෙත්තු. යසම් පදෙසෙ මජ්ඣිමා දෙවතා වජ්ජිති පරිගණහන්ති, මජ්ඣිමානං තත්ථ රාජ්ජිතං රාජමහාමන්තානං විත්තාති නමන්ති නිවෙසනාති මාපෙත්තු. යසම් පදෙසෙ නිවා දෙවතා වජ්ජිති පරිගණහන්ති, නිවානං තත්ථ රාජ්ජිතං රාජමහාමන්තානං විත්තාති නමන්ති නිවෙසනාති මාපෙත්තු.

29. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පාටලිගම්වැසි උපාසකයන් ඇමතු සේක: “ගැහැවියෙකි, දුශ්ශීලයාගේ ශීලවිපතතියෙහි මේ දෙස් පසෙක් වේ. **කවරපසෙක්ද ?** ගැහැවියෙකි, මෙහි දුශ්ශීල තෙමේ ශීලවිපතතියට පැමිණියේ ප්‍රමාදහෙතුවෙන් මහත් භොගහානියට පැමිණේ. මේ දුශ්ශීලයාගේ ශීලවිපතතියෙහි පළමුවන දෙස වේ. නැවැත ද ගැහැවියෙකි, සිල්විපතට පැමිණි දුශ්ශීලයා පිළිබඳ අයහපත් කීර්තිරාවයෙක් පැන නගිනි. මේ දුශ්ශීලයාගේ ශීලවිපතතියෙහි දෙවන දෙස වේ. නැවැත ද ගැහැවියෙකි, සිල්විපතට පැමිණි දුශ්ශීල තෙමේ ඤාණය පිරිස බමුණුපිරිස ගැහැවි පිරිස මහණපිරිස යන යම් යම් පිරිසක් වෙතට එළඹේ ද, බිය ඇති ව තෙද රහිත ව එළඹෙයි. මේ දුශ්ශීලයාගේ ශීලවිපතතියෙහි තෙවන දෙස වේ. නැවැත ද ගැහැවියෙකි, සිල්විපතට පැමිණි දුශ්ශීල තෙමේ මූලා වූයේ කුලුරිය කරයි. මේ දුශ්ශීලයාගේ ශීලවිපතතියෙහි සිවුවන දෙස වේ. නැවැත ද ගැහැවියෙකි, සිල්විපතට පැමිණි දුශ්ශීල තෙමේ ජීවිතෙක්ඤ්‍යවිනාශයෙන් මරණින් පසු සැපයෙන් පහ වූ දුකට පිහිට වූ අකමැත්තෙන් ම (දුබල ව) පතිත වන්නා වූ තරකයෙහි උපදී. මේ දුශ්ශීලයාගේ ශීලවිපතතියෙහි පස්වන දෙස වේ. ගැහැවියෙකි, මේ දුශ්ශීලයාගේ ශීලවිපතතියෙහි දෙස් පස ය.”

30. “ගැහැවියෙකි, සිල්වත්තූගේ සීලසම්පතතියෙහි මේ අනුසස් පසෙක් වේ. කවර පසෙක් ද ? ගැහැවියෙකි, මෙහි සිල් ඇත්තේ සීලයෙන් යුක්ත වූයේ අප්‍රමාදහෙතුවෙන් මහත් වූ භොගරාශියක් ලබයි. මේ සිල්වත්තූගේ සීලසම්පතතියෙහි පළමුවන ආනිසංසය වේ. නැවැත ද ගැහැවියෙකි, සිල්වත් වූ සීලයෙන් යුක්ත වූවුන්ගේ යහපත් කීර්තිරාවයෙක් පැන නගිනි. මේ සිල්වත්තූගේ සීලසම්පතතියෙහි දෙවන ආනිසංසය වේ. නැවැත ද ගැහැවියෙකි, සිල් ඇත්තේ සීලයෙන් යුක්ත වූයේ ඤාණය පිරිස බමුණුපිරිස ගැහැවිපිරිස මහණපිරිස යන යම් යම් පිරිසක් වෙතට එළඹේ ද, තිහිය ව තෙද සහිත ව එළඹේ. මේ සිල්වත්තූගේ සීලසම්පතතියෙහි තෙවන ආනිසංසය වේ. නැවැත ද ගැහැවියෙකි, සිල් ඇත්තේ සීලයෙන් යුක්ත වූයේ නො මූලා ව කුලුරිය කෙරේ. මේ සිල්වත්තූගේ සීලසම්පතතියෙහි සිවුවන ආනිසංසය වේ. නැවැත ද ගැහැවියෙකි, සිල් ඇත්තේ සීලයෙන් යුක්ත වූයේ ජීවිතෙක්ඤ්‍යවිනාශයෙන් මරණින් පසු මනා ගති ඇති ස්වභාවිකයෙහි උපදී. මේ සිල්වත්තූගේ සීලසම්පතතියෙහි පස්වන ආනිසංසය වේ. ගැහැවියෙකි, මේ සිල්වත්තූගේ සීලසම්පතතියෙහි අනුසස් පස ය.”

31. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පාටලිගම්වැසි උපාසකයන් රැ බොහෝ වේලාවක් ම දූතාමිකාවෙන් කරුණු දක්වා සමාදන් කරවා තිසුණු කරවා සතුවූ කරවා “ගැහැවියෙකි, රාත්‍රිනොමේ ඉක්ම ගියා ය. දන් යම් ගමනකට බලාපොරොත්තු වන්නහු නම්, එයට කාලය දැනිවු” යි වදාළහ. පාටලිගම්වැසි උපාසකයෝ “ස්වාමීනි, එසේ ය” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී හුනස්නෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට ගියහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පාටලිගම්වැසි උපාසකයන් ගිය නොබෝ වේලාවකින් ශුන්‍යාගාරයට පිවිසි සේක.

32. එකල්හි සුනිධි-වසකකාර නම් මගධමහාමාත්‍යයෝ වජ්ජීන් වලකනු පිණිස පාටලිගම්හි නුවරක් ගොඩ නගන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රැ අලුයම් වේලෙහි නැගී සිට පාටලිගම්හි ගෙබිම් පරිග්‍රහණ කරන්නා වූ (=අරක් ගන්නා වූ) බොහෝ දෙවියන් මිනිසුන් ඉක්ම වූ පිරිසිදුවූ දිවැසින් දුටුසේක. මහෙඤ්ඤා දෙවියෝ යම් පෙදෙසක ගෙබිම් පරිග්‍රහණ කෙරෙත් (=දූෂිත හෙළිම් වසයෙන් ගණිත්) ද, එහි ගෙවල් ගොඩ නගන්නට මහෙඤ්ඤා වූ රජුන්ගේ ද රජමහ ඇමැතියන්ගේ ද සිත් නැමේ. මධ්‍යම වූ දෙවියෝ යම් පෙදෙසක ගෙබිම් පරිග්‍රහණ කෙරෙත් ද, එහි ගෙවල් ගොඩ නගන්නට මධ්‍යම වූ රජුන්ගේ ද රජමහ ඇමැතියන්ගේ ද සිත් නැමේ. පහත් වූ දෙවියෝ යම් පෙදෙසක ගෙබිම් පරිග්‍රහණ කෙරෙත් ද, එහි ගෙවල් ගොඩ නගන්නට පහත් රජුන්ගේ ද රජමහ ඇමැතියන්ගේ ද සිත් නැමේ.

33. අථ බො භගවා ආයස්මත්තං ආනන්දං ආමනෙත්ති: “කො භු බො තෙ ආනන්ද, පාටලිගාමෙ නගරං මාපෙත්ති” ති. “සුනිධිවස්සකාරා භනෙත, මගධමහාමත්තා පාටලිගාමෙ නගරං මාපෙත්ති වජ්ජිතං පටිබාහායා” ති. “සෙය්‍යථාපි ආනන්ද, දෙවෙහි තාවතීංසෙහි සද්ධිං මනෙත්තා, එවමෙව බො ආනන්ද, සුනිධිවස්සකාරා මගධමහාමත්තා පාටලිගාමෙ නගරං මාපෙත්ති වජ්ජිතං පටිබාහාය. ඉධාහං ආනන්ද, රතතියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය අද්දසං දිබ්බෙන වකඛුතා විසුඛෙන අතිකක්කන්තමානුසකෙන සමිත්තලා දෙවතායො පාටලිගාමෙ වජ්ජති පරිගණහන්තියො. යසම් පදෙසෙ මහෙසකඛා දෙවතා වජ්ජති පරිගණහන්ති, මහෙසකඛානං තත් රාජ්ජනං රාජමහාමත්තානං චිත්තාති නමන්ති නිවෙසනාති මාපෙතුං. යසම් පදෙසෙ මජ්ඣිමා දෙවතා වජ්ජති පරිගණහන්ති, මජ්ඣිමානං තත් රාජ්ජනං රාජමහාමත්තානං චිත්තාති නමන්ති නිවෙසනාති මාපෙතුං. යසම් පදෙසෙ නිවා දෙවතා වජ්ජති පරිගණහන්ති, නිවානං තත් රාජ්ජනං රාජමහාමත්තානං චිත්තාති නමන්ති නිවෙසනාති මාපෙතුං. යාවතා ආනන්ද, අරියං ආයතනං, යාවතා වණ්ණිප්පථො, ඉදං අග්ගනගරං භවිස්සති පාටලිපුත්තං පුට්ඨෙදනං. පාටලිපුත්තස්ස බො ආනන්ද, තයො අනන්තරායා භවිස්සන්ති අග්ගිතො වා උදකතො වා අබහන්නරතො වා මිට්ඨහෙද” ති.

34. අථ බො සුනිධිවස්සකාරා මගධමහාමත්තා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්පු. උපසඛකම්පිතා භගවතා සද්ධිං සමමාදිංසු. සමමාදනීයං කථං සාරාණීයං විනිසාරෙතා එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං සීතා බො සුනිධිවස්සකාරා මගධමහාමත්තා භගවතා එතදවොචු: “අධිවාසෙතු නො භවං ගොතමො අජ්ජතතාය භතනං සද්ධිං භික්ඛුසඛෙසනා” ති. අධිවාසෙසි භගවා භුණ්ඨිභාවෙන. අථ බො සුනිධිවස්සකාරා මගධමහාමත්තා භගවතො අධිවාසනං විදිත්වා පකකම්පු.

35. අථ බො සුනිධිවස්සකාරා මගධමහාමත්තා පණීතං බාදනීයං භොජනීයං පටියාදුපෙත්වා භගවතො කාලා ආරොවාපෙසු: “කාලො භො ගොතම, නිට්ඨිතං භතන” නති. අථ බො භගවා පුබ්බණ්ණ සමයං නිවාසෙත්වා පත්තවීරං ආදය යෙන සුනිධිවස්සකාරානං මගධමහාමත්තානං පරිවෙසනා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්පිතා පඤ්ඤතො ආසනෙ නිසීදි සද්ධිං භික්ඛුසඛෙසන.

36. අථ බො සුනිධිවස්සකාරා මගධමහාමත්තා බුද්ධිපමුඛං භික්ඛුසඛසං පණීතෙන බාදනීයෙන භොජනීයෙන සහත්වා සන්තප්පෙත්වා සමපවාරෙත්වා භගවතාං සුත්තාපිං ඔනීතපත්තපාණිං එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසිතො බො සුනිධිවස්සකාරෙ මගධමහාමත්තෙ භගවා ඉමාති ගාථාති අනුමොදි:

37. “යසම් පදෙසෙ කප්පෙති වාසං පණ්ඨිතජාතියො,
සීලවනෙත්ති භොජෙත්වා සඤ්ඤතෙ බ්‍රහ්මචාරයො².

38. යා තත් දෙවතා ආසුං තාසං දක්ඛිණමාදිසෙ,
තා පූජිතා පූජයන්ති මානිතා මාතයන්ති තං.

39. තතො නං අනුකම්පන්ති මාතා පුත්තංව ඔරසං,
දෙවතානුකම්පිතො පොසො සද් භද්‍රාති පස්සති” ති.

33. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “ආනන්දය, ඒ කවර කෙනෙක් පාටලිගමිනි නුවරක් ගොඩ නගන් ද” යි ආයුෂ්මත් ආනන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේගෙන් ඇසූ සේක. “සාමිනි, සුනිධ ය, වස්සකාර ය යන මගධ-මහාමාත්‍යයෝ වජ්ජීන් පිළිබහනු (=වලක්වනු) පිණිස පාටලිගමිනි නුවරක් ගොඩනගන්” යි (සාලකෙළිය.) “ආනන්දය, සුනිධ-වස්සකාර මගධමහාමාත්‍යයෝ තච්චිසාවාසී දෙවියන් හා මනුෂ්‍යය කොට ගෙන (කරන්නා) සේ, ආනන්දය, වජ්ජීන් වලක්වනු පිණිස පාටලිගමිනි නුවරක් ඉදි කෙරෙන්. ආනන්දය, මම මෙහි රු අලුයම් වෙලෙහි නැගී සිට පාටලිගමිනි ගෙබිම් පරිග්‍රහණය කරන්නා වූ බොහෝ දෙවියන් මිනිසුන් ඉක්ම වූ පිරිසිදු වූ දිවැසින් දුටුවෙමි. මහෙශ්වරාදෙවියෝ යම් පෙදෙසක ගෙබිම් පරිග්‍රහණ කෙරෙත් ද, එහි ගෙවල් ගොඩ නගන්නට මහෙශ්වරාජ්ජන්ගේ හා රජමහ-ඇමැතියන්ගේ ද සිත් නැමේ. මධ්‍යම වූ දෙවියෝ යම් පෙදෙසක ගෙබිම් පරිග්‍රහණ කෙරෙත් ද, එහි ගෙවල් ගොඩ නගන්නට මධ්‍යම වූ රජ්ජන්ගේ හා රජමහඇමැතියන්ගේ සිත් නැමේ. පහත් වූ දෙවියෝ යම් පෙදෙසක ගෙබිම් පරිග්‍රහණ කෙරෙත් ද, එහි ගෙවල් ගොඩ නගන්නට පහත් වූ රජ්ජන්ගේ හා රජමහඇමැතියන්ගේ සිත් නැමේ. ආනන්දය, ආයුධායනාය (=ආයුධායනාය - ආයුධ මිනිසුන් ගැවසෙන තැන්) යම් තැන් ද, වණික්පථය (=වෙළඳ මග - වෙළෙඳුන් බඩු විකුණන හෝ වසන තැන්) යම් තැන් ද, එහි (නන් දෙසින් ගෙනෙන වෙළෙඳ) බඩු පොදි ලිහන මේ පාටලිපුත්‍රය අග්‍රනගරය වන්නේ ය. ආනන්දය, පාටලිපුත්‍ර නගරයට ගින්නෙන් ද ජලයෙන් ද (රටවැස්සන්) උනුන් බිඳීමෙන් ඇතුළතින් ද යි අන්තරාය තුණෙක් වන්නේ ය” යි වදාළසේක.

34. එකල්හි සුනිධ-වස්සකාර මගධමහාමාත්‍යයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සතුටු වූහ. සතුටු විය යුතු සිත් ඇලවිය යුතු වූ කතා කොට නිමවා පසෙක සිටියහ. පසෙක සිටි සුනිධ-වස්සකාර මගධමහාමාත්‍යයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “භවත් ගෞතම තෙමේ භික්ෂුසමිසයාත් සමග අදට අපගේ බත ඉවසාවා” යි සාලකළහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුණ්ණිඤ්ඤාවයෙන් ඉවසා වදාළ සේක.

35. ඉක්බිති සුනිධ-වස්සකාර මගධමහාමාත්‍යයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉවසීම දැන ඉන් තිත්ම ගියහ. අනතුරු ව සුනිධ-වස්සකාර මගධමහාමාත්‍යයෝ ප්‍රණීත වූ කැ යුතු බිදිය යුතු දේ පිළියෙල කරවා “භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, මේ කාලය වේ. බත් නිමයේ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කල් සාලකරවූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවැරු කාලයෙහි තැද පොරොවා පාසිවුරු ගෙන සුනිධ-වස්සකාර මගධමහාමාත්‍යයන්ගේ පරිවෙසනයට (=වලදවන තැනට) වැහි සේක. වැසි සේවා තුළු අප්‍රනෙහි භික්ෂුසමිසයාත් සමග වැඩ හුන් සේක.

36. එවිට සුනිධ-වස්සකාර මගධමහාමාත්‍යයෝ බුද්ධප්‍රච්ඡික්ෂුසමිසයා ප්‍රණීත වූ කැ යුතු බිදිය යුතු දෙයින් සියතින් සතප්වා පවරා, වලඳ අවසන් කළ පාත්‍රයෙන් බැහැරට ගත් අත් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පසෙක හුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක හුන් සුනිධ-වස්සකාර මගධමහාමාත්‍යයන් මේ ගාථාවලින් අනුමොදනා කළ සේක.

37. “යම් පෙදෙසක පණ්ණිත වූවෙක් වාසය කෙරේ නම්, එහි සිල්වත් සංයත වූ බ්‍රහ්මචාරීන් වලඳවා-

38. එහි යම් දේවතාවෝ වූවාහු ද, ඔවුනට පින් දෙන්නේ ය. (මෙසේ) පුදන ලද දෙවියෝ ඔහු ද පුදත්. බ්‍රහ්මන් කරණ ලද දෙවියෝ ඔහුට බ්‍රහ්මන් කරත්.

39. එසින්, මවු තොමෝ ලෙහි හොවා වඩන පුතුට මෙන්, ඔහුට අනුකම්පා කෙරෙත්. දෙවියන් විසින් අනුකම්පා කරණ ලද පුරුෂ තෙමේ සියලු කල්හි යතපත දකී යි.

40. අථ බො භගවා සුනිධවස්සකාරෙ මගධමහාමනෙත ඉමාහි ගාථාහි අනුමොදිතා උට්ඨායාසනා පක්කාමි. තෙන බො පන සමයෙන සුනිධවස්සකාරා මගධමහාමනතා භගවන්තං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබ්බා හොන්ති: “යෙන අප්ප සමණො ගොතමො ආරෙන නික්කමිස්සති, තං ගොතමද්ධාරං නාම භවිස්සති. යෙන තිස්සේන ගඛං නදිං උත්තරිස්සති, තං ගොතමතිස්සං නාම භවිස්සති” ති. අථ බො භගවා යෙන ආරෙන නික්කමි, තං ගොතමද්ධාරං නාම අහොසි. අථ බො භගවා යෙන ගඛං නදී, තෙනුපසඛකමි. තෙන බො පන සමයෙන ගඛානදී පුරා හොති සමතිත්තිකා කාකපෙය්‍යා. මනුස්සා අඤ්ඤා නාවං පරියෙසන්ති; අඤ්ඤා උඵමං පරියෙසන්ති, අඤ්ඤා කුලං ඛකින්නති ඔරා පාරං ගනතුකාමා.

41. අද්දසා බො භගවා තෙ මනුස්සෙ අඤ්ඤා නාවං පරියෙසන්තො අඤ්ඤා උඵමං පරියෙසන්තො අඤ්ඤා කුලං ඛකින්නො ඔරා පාරං ගනතුකාමෙ. දිස්වාන සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ජෙය්‍ය, ඵවමෙව¹ භගවා ගඛාය නදියා ඔරිමතිරෙ අන්තරිහිතො පාරිමතිරෙ පච්චුට්ඨාසි සද්ධිං භික්ඛුසඤ්ඤා. අථ බො භගවා ඵතමස්සං විදිතා තායං වෙලායං ඉමං උද්ගං උද්ගෙනසි:

42. “යෙ තරන්ති අණ්ණං සරං සෙත්තුං කන්ධාන විසල් පලලානි, කුලං හි ජනො පබ්බතී² තිණ්ණා මෙධාපිනො ජනා”ති.

43. අථ බො භගවා යෙන කොට්ඨාමො තෙනුපසඛකමි. තත්‍ර සුදං භගවා කොට්ඨාමෙ විහරති. තත්‍ර බො භගවා භික්ඛු ආමන්තෙසි: “චතුන්නං භික්ඛවෙ, අරියසච්චානං අනනුබොධා අප්පට්ඨෙධා ඵවමිදං දීඝමඤ්ඤානං සංකාපිතං සංසරිතං මමඤ්ඤෙව තුම්භාකඤ්ඤා. කතමෙසං චතුන්නං? දුක්ඛස්ස භික්ඛවෙ, අරියසච්චස්ස අනනුබොධා අප්පට්ඨෙධා ඵවමිදං දීඝමඤ්ඤානං සංකාපිතං සංසරිතං මමඤ්ඤෙව තුම්භාකඤ්ඤා. දුක්ඛසමුදයස්ස අරියසච්චස්ස -පෙ- දුක්ඛනිරෝධස්ස අරියසච්චස්ස -පෙ- දුක්ඛනිරෝධගාමිතියා පටිපද්ධා³ අරියසච්චස්ස අනනුබොධා අප්පට්ඨෙධා ඵවමිදං දීඝමඤ්ඤානං සංකාපිතං සංසරිතං මමඤ්ඤෙව තුම්භාකඤ්ඤා. තසිදං භික්ඛවෙ, දුක්ඛං අරියසච්චං අනුබුද්ධං පටිවිද්ධං. දුක්ඛසමුදයං අරියසච්චං අනුබුද්ධං පටිවිද්ධං. දුක්ඛනිරෝධං අරියසච්චං අනුබුද්ධං පටිවිද්ධං. දුක්ඛනිරෝධගාමිතිපටිපද්ධං අරියසච්චං අනුබුද්ධං පටිවිද්ධං. උච්ඡින්නා භවතණ්ණා, භිණ්ණා භවතෙත්ති, තත්ථිද්දති පුත්තඛොවො” ති.

44. “චතුන්නං අරියසච්චානං යථාභුතං අදස්සනා, සංසිතං⁴ දීඝමඤ්ඤානං තාසු තාස්සෙව ජාතිසු.

45. නාති ඵතාති දිට්ඨාති භවතෙත්ති සමුහතා, උච්ඡින්නා මුලං⁵ දුක්ඛස්ස තත්ථිද්දති පුත්තඛොවොති.

1. “ඵවමෙව බො භගවා” ම ජ සං. 2. “ඛකිති” ම ජ සං.

3. “දුක්ඛනිරෝධගාමිතිපටිපද්ධා” සි මු. 4. “සාසිතා” සි මු.

5. “උච්ඡින්නමුලං” සි මු. තො වි. ජ වි. ම නු ට.

40. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සුනිධි-වස්සකාරමගධමහාමාත්‍යයන් මේ ගාථාවලින් අනුමොදනා කොට හුනස්නෙන් නැගිට වැඩි සේක. එකල්හි සුනිධි-වස්සකාරමගධමහාමාත්‍යයෝ “අද ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ යම් දෙරකින් නික්මෙන්නේද, ඒ දෙර ගෞතමදොර නම් වන්නේ ය. යම් තොටකින් ගඟහානදිය තරණය කරන්නේද, ඒ තොට ගෞතමනිසී නම් වන්නේ ය” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පිටිපස ලුහු බැන්දහු වෙන්. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් දෙරකින් නික්මුනු සේක්ද, ඒ දෙර ගෞතමදොර නම් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගඟහානදිය වෙතට එළඹි සේක. එකල්හි ගඟහානදිය ගංඉවුර සම ව පිරුණේ වෙසි. කවුඩන් විසින් පිට තැනි වේ. මේ ගොසින් එ ගොඩට යනු කැමැති වූ මිනිස්සු සමහරු නැළී සොයන්. සමහරු (දඬු) පහුරු සොයන්. සමහරු (උණ බට ආදියෙන්) පහුරු බඳින.

41. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ ගොසින් එ ගොඩට යනු කැමැති වූ මිනිසුන්, නැළී සොයන සමහරුන්, පහුරු සොයන සමහරුන්, පහුරු බඳින සමහරුන් දුටු සේක. දැක, බලවත් පුරුෂයෙක් ගැනිඵා අත යම් සේ දිගු කරන්නේ නේ වේද, දිගු කළ අත යම් සේ හකුළන්නේ නේ වේද, එපරිද්දෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගඟහානදියෙහි මේ ගොඩ ඉවුරෙහි අතුරුදහන් වූ සේක් එ ගොඩ ඉවුරෙහි භික්ෂුසංඝයා සමග පහළ වූ සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ දැන ඒ වෙලෙහි මේ උදන් ඇතුළු සේක.

42. “යම් කෙනෙක් දියවතුරු හැර ගැඹුරු වූ (තෘෂණ) තදිය ම තරණය කෙරෙත් ද, ඔහු ආයාච්ඡායීය හෙය කොට එය තරණය කෙරෙත්. මහජන තෙමේ දියත්තක් තරණය කිරීමට ද පහුරු බඳියි. නුවණැති බුද්ධාදිප්තයෝ පහුරක් නැති ව ම එතෙර වූවාහු ය.”

43. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොට්ඨාමයට වැඩි සේක. භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ එහි කොට්ඨාමයෙහි වසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, මා විසින් ද තොප විසින් ද වතුරායාච්ඡායීය අවබෝධ නො කිරීමෙන් ප්‍රතිවේධ නො කිරීමෙන් මේ දිගු කලක් මෙසේ ධාවනය කරණ ලද්දේ ය. සැරිසරණ ලද්දේ ය. කවර සතරක් අවබෝධ ප්‍රතිවේධ නො කිරීමෙන් ද ? යත්: ‘මහණෙනි, මා විසින් ද, තොප විසින් ද දුඃඛායාච්ඡායීය අවබෝධ නො කිරීමෙන් ප්‍රතිවේධ නො කිරීමෙන් මේ දිගුකලක් මෙසේ ධාවනය කරණ ලද්දේ ය. සැරි සරණ ලද්දේ ය. මා විසින් ද තොප විසින් ද දුඃඛසමුදයායාච්ඡායීය -පෙ- දුඃඛනිරෝධායාච්ඡායීය -පෙ- දුඃඛනිරෝධගාමිනිප්‍රතිපදායාච්ඡායීය අවබෝධ නො කිරීමෙන් ප්‍රතිවේධ නො කිරීමෙන් මේ දිගු කලක් මෙසේ ධාවනය කරණ ලද්දේ ය. සැරි සරණ ලද්දේ ය. මහණෙනි, ඒ මේ දුඃඛායාච්ඡායීය අවබෝධ කරණ ලද්දේ ය. ප්‍රතිවේධ කරණ ලද්දේ ය. දුඃඛසමුදයායාච්ඡායීය අවබෝධ කරණ ලද්දේ ය. ප්‍රතිවේධ කරණ ලද්දේ ය. දුඃඛනිරෝධායාච්ඡායීය අවබෝධ කරණ ලද්දේ ය. ප්‍රතිවේධ කරණ ලද්දේ ය. දුඃඛනිරෝධගාමිනිප්‍රතිපදායාච්ඡායීය අවබෝධ කරණ ලද්දේ ය. ප්‍රතිවේධ කරණ ලද්දේ ය. හවතෘෂණාව සිදින ලද්දේ ය. හවතෙතනිය ඝෘය කරණ ලද්දේ ය. දැන් පුනභිවයෙක් නැත්තේ ය” යි භික්ෂූන්ට වදාළ සේක:

44. “වතුරායාච්ඡායීයයන් තත් වූ පරිදි නො දැක්මෙන් ම දිගු කලක් ඒ ඒ ජාතීන්හි සැරිසරණ ලද්දේ ය.

45. ඒ මේ වතුරායාච්ඡායීයයන් දක්නා ලදහ. හවතෙතනිය නසන ලද්දේ ය. දුකෙහි මුල් සිදින ලද්දේ ය. දැන් නැවත ඉපැත්මෙන් නැත්තේ ය.”

46. අසොසාසි බො අමබපාලි ගණිකා “භගවා කීර කොට්ඨාමං අනුප්පනෙතා” ති. අථ බො අමබපාලි ගණිකා භද්‍රානි භද්‍රානි යානානි යොජාපෙතා භද්‍රං යානං¹ අභිරුහිතා භද්‍රෙහි භද්‍රෙහි යානෙහි වෙසාලියා නියතාසි භගවන්තං දස්සනාය. යාවතිකා යානස්ස භූමි, යානෙන ගන්තා යානා පච්චොරොතිතා පනතිකාව යෙන භගවා නෙත්‍රපසඛකම්. උපසඛකමිතා භගවන්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තං බො අමබපාලි ගණිකං භගවා ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙයි. සමාදපෙසි. සමුත්තෙපෙසි. සමපතංසෙසි. අථ බො අමබපාලි ගණිකා භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතා සමාදපිතා සමුත්තෙජිතා සමපතංසිතා භගවන්තං එතදවොච: “අභිවාසෙතු මෙ භනෙන භගවා ස්වාභතාය භතනං සද්ධිං භික්ඛුසඤ්ඤා” ති. අභිවාසෙසි භගවා තුණ්හිභාවෙන. අථ බො අමබපාලි ගණිකා භගවතො අභිවාසනං විදිතා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙතා පදකම්ණං කතා පක්කාමි.

47. අසොසාසුං බො වෙසාලිකා ලිච්ඡි “භගවා කීර කොට්ඨාමං අනුප්පනෙතා” ති. අථ බො වෙසාලිකා ලිච්ඡි භද්‍රානි භද්‍රානි යානානි යොජාපෙතා භද්‍රං භද්‍රං යානං අභිරුහිතා භද්‍රෙහි භද්‍රෙහි යානෙහි වෙසාලියා නිසිංසු² භගවන්තං දස්සනාය. අප්පෙකච්චෙ ලිච්ඡි නිලා තොනති නිලවණ්ණා නිලවත්ථා නිලාලඛකාරා. අප්පෙකච්චෙ ලිච්ඡි පිතා තොනති පිතවණ්ණා පිතවත්ථා පිතාලඛකාරා. අප්පෙකච්චෙ ලිච්ඡි ලොහිතකා තොනති ලොහිතකවණ්ණා³ ලොහිතකවත්ථා ලොහිතකාලඛකාරා. අප්පෙකච්චෙ ලිච්ඡි ඔද්දතා තොනති ඔද්දතවණ්ණා ඔද්දතවත්ථා ඔද්දතාලඛකාරා.

48. අථ බො අමබපාලි ගණිකා දහරානං දහරානං ලිච්ඡිනං ඊසාය ඊසං යුගෙන යුගං චකෙකන් චක්කං අකෙකන් අකං පත්ථිවෙට්ඨි. අථ බො තෙ ලිච්ඡි අමබපාලි ගණිකං එතදවොචු: “කිස්ස ජෙ අමබපාලි, අමනාකං⁴ දහරානං දහරානං ලිච්ඡිනං ඊසාය ඊසං යුගෙන යුගං චකෙකන් චක්කං අකෙකන් අකං පත්ථිවෙට්ඨි” ති. “තථා හි පන මයා අය්‍යපුත්තා, ස්වාභතාය බුද්ධපමුබො භික්ඛුසඤ්ඤා නිමන්තිතො” ති. “දෙහි ජෙ අමබපාලි, අමනාකං එතං භතනං සතසතස්සොනා” ති. “සචෙපි මෙ අය්‍යපුත්තා වෙසාලිං සාහාරං දජ්ජෙය්‍යාථ, තෙව දජ්ජා භතන” නති.

49. අථ බො තෙ ලිච්ඡි අභ්‍යුලිං පොඤ්ඤා: “පරාජිතමා⁵ වත හො අමබකාය. පරාජිතමා වත හො අමබකායා” ති.

50. අථ බො තෙ ලිච්ඡි යෙන භගවා නෙත්‍රපසඛකම්සු. අදදසා බො භගවා තෙ ලිච්ඡි දුරතොව ආගමන්තො. දිස්වාන භික්ඛු ආමන්තෙසි: “යෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි දෙවා තාවතීංසා අදිට්ඨපුබ්බා, ඔලොකෙථ භික්ඛවෙ, ලිච්ඡිපරිසං. අපලොකෙථ භික්ඛවෙ, ලිච්ඡිපරිසං. උපසංහරථ භික්ඛවෙ, ලිච්ඡිපරිසං තාවතීංසපරිසං” නති.

1. “භද්‍රං භද්‍රං යානං” තොමි. ම සු ප. 2. “නියසු” ම ඡ සං. PTS.

3. “ලොහිතවණ්ණා” ම ඡ සං. PTS. 4. “අමබපාලි දහරානං” ම ඡ සං.

5. “ජිතමා” ම ඡ සං. අ වී තො වී.

46. අමබපාලි නම් ගණිකා නොමෝ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොටි-
ග්‍රාමයට වැඩි සේක් ල” යි ඇසූ ය. ඉක්බිති අමබපාලි ගණිකා නොමෝ හොඳ
හොඳ යානයන් යොදවා හොඳ යානයකට නැගී හොඳ හොඳ යානාවලින්
යුක්ත ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නා පිණිස විශාලාමහනුවරින් නික්ම
ගියා ය. යානයෙන් යා ගැනී බිම් යම් පමණ ද, එපමණ තැන් යාන-
යෙන් ගොස් යානයෙන් බැස පාහමනින් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
වෙතට ගියා ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක
හුන් නී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක හුන් අමබපාලි ගණිකාව දෑහැඟි
කතාවෙන් කරුණු දැක්වූහ. සමාදන් කරවූහ. තියුණු කරවූහ. සතුටු
කරවූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෑහැඟි කතාවෙන් කරුණු
දක්වන ලද සමාදන් කරවන ලද තියුණු කරවන ලද සතුටු කරවන
ලද අමබපාලි ගණිකා නොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමීති, භාග්‍ය-
වතුන් වහන්සේ භික්ෂුසංඝයා සමග ගෙටට මාගේ බන පිළිගන්නා
සේක්වා” යි සැලකළා ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුෂණිභාවයෙන් ඉවසා
වදාළ සේක. ඉක්බිති අමබපාලි ගණිකා නොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ
ඉවසීම දැන හුනස්නෙන් නැගිට සකසා වැද පැදකුණු කොට ගියා ය.

47. විශාලාමහනුවර වැසි ලිච්ඡවිහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොටි-
ග්‍රාමයට වැඩි සේක් ල” යි ඇසූහ. ඉක්බිති විශාලාමහනුවර වැසි ලිච්ඡවිහු
හොඳ හොඳ යානයන් යොදවා හොඳ හොඳ යානයන්ට නැගී හොඳ හොඳ
යානයන්ගෙන් යුක්ත ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට විශාලාමහනුවරින්
නික්ම ගියහ. ඇතැම් ලිච්ඡවිහු නිල් වෙත්. නිල්පැහැ ඇත්තෝ වෙත්.
නිල්වත් ඇත්තෝ වෙත්. නිල්අබරණ ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම් ලිච්ඡවිහු
රන්වත් වෙත්. රන්වත් පැහැ ඇත්තෝ වෙත්. රන් වත් වත් ඇත්තෝ
වෙත්. රන්වත් අබරණ ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම් ලිච්ඡවිහු රතු වෙත්.
රතුපැහැ ඇත්තෝ වෙත්. රතුවත් ඇත්තෝ වෙත්. රතුඅබරණ
ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම් ලිච්ඡවිහු සුදු වෙත්. සුදුපැහැ ඇත්තෝ වෙත්.
සුදුවත් ඇත්තෝ වෙත්. සුදුඅබරණ ඇත්තෝ වෙත්.

48. ඉක්බිති අමබපාලිගණිකා නොමෝ තරුණලිච්ඡවීන්ගේ රියහිස
රියහිසෙන් ද විසදණකි විසදණකින් ද චක්‍රය චක්‍රයෙන් ද අකුර අකුරෙන් ද
ගැටුවා ය. ඉක්බිති ඒ ලිච්ඡවිහු අමබපාලි ගණිකාවට “කෙල්ල අමබපාලි,
කුමක් ගෙයින් අපගේ ලිච්ඡවී තරුණයන්ගේ රියහිස රියහිසෙන් විසදණකි
විසදණකින් චක්‍රය චක්‍රයෙන් අකුර අකුරෙන් ගැටුවා ද” යි ඇසූහ.
“ආයථිපුත්‍රයෙනි, එසේ ම ය. මා විසින් ගෙට බතට බුද්ධිපුත්‍රභික්ෂුසංඝ
තෙමේ පවරණ ලද්දේ” යි. “කෙල්ල, අමබපාලි, ලක්‍ෂයකින් (ලක්‍ෂයක්
ගෙණ) මේ බත අපට දෙව”. “ආයථිපුත්‍රයෙනි, ඉදින් ජනපද සහිත වූ
විශාලාමහානගරය මට දෙන්නහු ද, මම ඒ බත නොම දෙන්නෙමි” යි.

49. ඉක්බිති ඒ ලිච්ඡවිහු “හවත්ති, ගැහැණියක විසින් පරදවන
ලද්දේ වෙමු. හවත්ති, ගැහැණියක විසින් පරදවන ලද්දේ වෙමු” යි
අසුර ගැසූහ.

50. ඒ ලිච්ඡවිහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ එන්නා වූ ඒ ලිච්ඡවීන් දුර දීම දුටු සේක. දැක භික්ෂූන් අමතා
“මහණෙනි, යම් භික්ෂූන් විසින් නවතිසාවැසි දෙවියෝ පෙර නො දන්නා
ලද්දේ ද, මහණෙනි, (ඒ නෙපි) ලිච්ඡවීපිරිස බලවූ. මහණෙනි, ලිච්ඡවීපිරිස
බලවූ. ලිච්ඡවීපිරිස නවතිසාපිරිස ය යි සලකවු” යි වදාළ සේක.

51. අථ බො තෙ ලිච්ඡී යාවතිකා යානස්ස භූමි යානෙන ගන්තා යානා පච්චාරොහිත්වා පතතිකාව යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්සු. උපසඛකම්සවා භගවන්තා අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නො බො තෙ ලිච්ඡී භගවා ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි. සමාදපෙසි. සමුත්තෙතරෙසි. සමපහංසෙසි. අථ බො තෙ ලිච්ඡී භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතා සමාදපිතා සමුත්තෙතරිතා සමපහංසිතා භගවන්තං එතදවොචුං: “අභිවාසෙතුනො භනෙත භගවා සවානතාය භන්තං සද්ධිං භික්ඛුසංඝෙහ” ති. “අභිවුත්තොමහි ලිච්ඡී, සවානතාය අමබ්පාලියා ගණිකාය භන්ත” තති. අථ බො තෙ ලිච්ඡී අභිභූලිං පොඨෙසුං: “පරාජිතමහ වත තො අමබ්කාය. පරාජිතමහ වත තො අමබ්කාය” ති. අථ බො තෙ ලිච්ඡී භගවතො නාසිතං අභිතන්තො අනුමොදිත්වා උට්ඨායාසතා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකම්ණං කත්වා පකකම්සු.

52. අථ බො භගවා කොට්ඨාසෙ යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන නානිකා¹ තෙනුපසඛකම්. තත්තු සුදං භගවා නානිකෙ විහරති ගිඤ්ඤකාවසථෙ. අථ බො අමබ්පාලි ගණිකා කස්සා රත්තියා අව්වයෙන සකෙ ආරාමෙ පණීතං බාදනීයං තොජනීයං පටියාදපෙත්වා භගවතො කාලං ආරොවාපෙසි: “කාලො භනෙත, නිට්ඨිතං භන්ත” තති. අථ බො භගවා සුබ්බණ්ඩසමයං නිවාසෙත්වා පත්තවිවරං ආදාය යෙන අමබ්පාලියා ගණිකාය පරිවෙසතා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්සවා පඤ්ඤානෙන ආසනෙ නිසීදි සද්ධිං භික්ඛුසංඝෙහ.

53. අථ බො අමබ්පාලි ගණිකා බුද්ධිපමුඛං භික්ඛුසංඝං පණීතෙන බාදනීයෙන තොජනීයෙන සහත්වා සන්තප්පෙත්වා සමපවාරෙත්වා භගවන්තං භුත්තාපි. ඕනිතපත්තපාණිං එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නා බො අමබ්පාලි ගණිකා භගවන්තං එතදවොච: “ඉමානං භනෙත, අමබ්වතං බුද්ධි පමුඛස්ස භික්ඛුසංඝස්ස දමම්” ති. පටිග්ගහෙසි භගවා ආරාමං.

54. අථ බො භගවා අමබ්පාලිං ගණිකං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙතරෙත්වා සමපහංසෙත්වා උට්ඨායාසතා යෙන මහාවග්ගං තෙනුපසඛකම්. තත්තු සුදං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවග්ගෙ කුටාගාරසාලායං.

ලිච්ඡිනාණවාරො තනියො.

51. ඉක්බිති ඒ ලිච්ඡවීහු යානයෙන් යා හැකි බිම යම් පමණ ද, එපමණ යානයෙන් ගොස් යානයෙන් බැස පාගමනින් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියහ. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක හුන් ඒ ලිච්ඡවීන්ට දැනුම් කතාවෙන් කරණු දක්වූහ. (එහි ඔවුන්) සමාදන් කරවූහ. තිසුණු කරවූහ. සතුටු කරවූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දැනුම් කතාවෙන් කරුණු දක්වන ලද සමාදන් කරවන ලද තිසුණු කරවන ලද සතුටු කරවන ලද ඒ ලිච්ඡවීහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තිසුණු සංඝයා සමග හෙට අපේ බත ඉවසන සේක්වා” යි සැලකූහ. “ලිච්ඡවීනි, අමෙපාලිගණිකාව විසින් හෙට බත පිණිස ආරාධිත වෙමි” යි (වදාලසේක). ඉක්බිති ඒ ලිච්ඡවීහු “භවත්ති, ගෑහැණියක විසින් පරදවන ලද්දේ වෙමු. භවත්ති, ගෑහැණියක විසින් පරදවන ලද්දේ වෙමු” යි අසුර ගැසූහ. එකල්හි ඒ ලිච්ඡවීහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාසිතය සතුටින් පිළිගෙන අනුමෝදන් ව හුනස්නෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට ගියහ.

52. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොට්ඨාසයෙහි කැමැති තාක් කල් වාසය කොට නාතිකාගමට වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි නාතිකාගමෙහි ගඬොළින් කළ හෙයින් ගිඤ්ඤාචාර්ය නම් වූ ගෙභිගෙසි වැඩ වසන සේක.

53. ඉක්බිති අමෙපාලිගණිකාව ඒ රූ ඉක්ම යෑමෙන් පසු සිය අරමෙහි ප්‍රණීත වූ කැ යුතු බිදිය යුතු දෙය පිළියෙල කරවා “ස්වාමීනි, කාලය වේ. බත් නිමිසේ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කල් සැලකරවූ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු කාලයෙහි හැඳ පොරොවා පාසිවුරු ගෙන අමෙපාලිගණිකාවගේ පරිවෙසනයට (බොජුන්හලට) වැඩි සේක. වැඩ තිසුණුසංඝයා සමග පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක.

54. ඉක්බිති අමෙපාලිගණිකාව බුද්ධපුත්‍රබතිසුසංඝයා ප්‍රණීත වූ කැ යුතු දෙයින් බිදිය යුතු දෙයින් සියතින් සතප්පා පවරා, වළඳ අවසන් කළ පාත්‍රයෙන් බැහැර කළ අත් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පසෙක හුන්හි ය. පසෙක හුන් අමෙපාලිගණිකාව භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ස්වාමීනි, මම මේ අභිරුද්ධ බුද්ධපුත්‍රබතිසුසංඝයාට දෙමි” යි සැලකූවා ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආරාමය පිළිගත් සේක.

55. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අමෙපාලිගණිකාව දැනුම් කතාවෙන් කරුණු දක්වා සමාදන් කරවා තිසුණු කරවා සතුටු කරවා හුනස්නෙන් නැගිට මහාවනයට වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි විශාලාමහ-නුවර මහාවනයෙහි වූ කුටාගාරශාලාවෙහි වැඩ වසන සේක.

ලිච්ඡවිබණ්ඩර තෙවැනි ය.

1. තෙන බො පන සමයෙන අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා ලිච්ඡි සන්ධාගාරෙ¹ සන්තිසින්නා සන්තිපතිනා අනෙකපරියායෙන බුද්ධියා වණණං භාසන්ති. ධම්මස්ස වණණං භාසන්ති. සංඝස්ස වණණං භාසන්ති.

2. තෙන බො පන සමයෙන සීහො සෙනාපති නිගණ්ඨසාවකො තස්ස පරිසායං නිසින්නො හොති. අථ බො සීහස්ස සෙනාපතියා එතද්දොසි: “නියංසයං බො සො හගවා අරතං සමමාසමුද්ධො හටියස්සති. තථා හි මෙ අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා ලිච්ඡි සන්ධාගාරෙ සන්තිසින්නා සන්තිපතිනා අනෙකපරියායෙන බුද්ධියා වණණං භාසන්ති. ධම්මස්ස වණණං භාසන්ති. සංඝස්ස වණණං භාසන්ති. යනනුනාහං තං හගවන්තං දස්සනාය උප-සංඝකමෙය්‍යං අරහන්තං සමමාසමුද්ධං” නති.

3. අථ බො සීහො සෙනාපති යෙන නිගණ්ඨො නාතපුත්තො² තෙත්තපසංඝමි. උපසංඝමිත්වා නිගණ්ඨො නාතපුත්තං අභිවාදෙත්වා³ එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො බො සීහො සෙනාපති නිගණ්ඨො නාතපුත්තං එතද්දොවො: “ඉච්ඡාමහං හතෙන, සමණං ගොතමං දස්සනාය උප-සංඝකමිතු” නති. “කිං පන ත්වං සීහ, කිරියවාදෙ සමානො අකිරියවාදං සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසංඝකමියස්සි? සමණො හි සීහ, ගොතමො අකිරියවාදෙ අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ව සාවකො විනෙති” ති. අථ බො සීහස්ස සෙනාපතියා යො අහොසි ගමිකාභිසංඛාරො⁴ හගවන්තං දස්සනාය සො පටිපසස්සමිති.

4. දුතියමපි බො -පෙ- තතියමපි බො අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා ලිච්ඡි සන්ධාගාරෙ සන්තිසින්නා සන්තිපතිනා අනෙකපරියායෙන බුද්ධියා වණණං භාසන්ති. ධම්මස්ස වණණං භාසන්ති. සංඝස්ස වණණං භාසන්ති. තතියමපි බො සීහස්ස සෙනාපතියා එතද්දොසි: “නියංසයං බො සො හගවා අරතං සමමාසමුද්ධො හටියස්සති. තථා හි මෙ අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා ලිච්ඡි සන්ධා-ගාරෙ සන්තිසින්නා සන්තිපතිනා අනෙකපරියායෙන බුද්ධියා වණණං භාසන්ති. ධම්මස්ස වණණං භාසන්ති. සංඝස්ස වණණං භාසන්ති. කිං හි මෙ කිරියානති නිගණ්ඨො අපලොකිනා වා අනපලොකිනා වා? යනනුනාහං අනපලොකෙත්වා නිගණ්ඨො තං හගවන්තං දස්සනාය උපසංඝකමෙය්‍යං අරහන්තං සමමාසමුද්ධං” නති.

5. අථ බො සීහො සෙනාපති පඤ්චති රථසතෙති දිවාදිවස්ස වෙසාලියා නිය්‍යාසි හගවන්තං දස්සනාය. යාවනිකා යාතස්ස භූමි යාතෙන ගන්ත්වා යානා පච්චාරොතිත්වා පත්තිකොව යෙන හගවා තෙත්තපසංඝමි. උපසංඝක-මිත්වා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො බො සීහො සෙනාපති හගවන්තං එතද්දොවො: “සුතමෙත්තං හතෙන, අකිරියවාදෙ සමණො ගොතමො අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ව සාවකො විනෙති. යෙ තෙ හතෙන එවමාහංසු: ‘අකිරියවාදෙ සමණො ගොතමො අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ව සාවකො විනෙති’ ති. කච්චි තෙ හතෙන, හගවතො චූතතවාදිතො? න ව හගවන්තං අභූතෙන අභිභාෂිකකන්ති? ධම්මස්ස වානුධම්මං ව්‍යාකරොන්ති? න ව කොච්චි සහ-ධම්මිකො වාදනුවාදෙ ගාරස්සං ථානං ආගච්ඡති? අතඛන්ධාතුකාමා හි මයං හතෙන හගවන්තං” නති.

1. “සන්ධාගාරෙ” ම ඡ සං. 2. “නිගණ්ඨනාප” සි. සි. මු. “නිගණ්ඨනාප” ම ඡ සං.

3. “අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො බො සීහො සෙනාපති නිගණ්ඨො නාතපුත්තං” ඉති අයං පාඨො න දිස්සතෙ මරමඤ්ඤාපොත්තෙ.

4. “ගමියාභිසංඛාරො”

5. “වාදනුපාතො” සංඛප්පි.

1. එකල්හි ඉතා ප්‍රසිද්ධ වූ (වැදගත්) ලිච්ඡවීහු සන්ඝාගාර (රැස්වීම්) සාලාවෙහි රැස් ව නොයෙක් කරුණෙන් බුදුන්ගේ ගුණ කියත්. ධර්මයෙහි ගුණ කියත්. සංඝයාගේ ගුණ කියත්.

2. එවේලෙහි නිර්ග්‍රන්ථශ්‍රාවක වූ සිහසෙනාපති තෙමේ ඒ පිරිසෙහි හුන්නේ වේ. ඉක්බිති සිහසෙනාපතිහුනට “නිසැකයෙන් ම ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අර්භත් සමාසක් සමුද්ධා වෙති. එතෙසින් ම මේ ඉතා ප්‍රසිද්ධ ලිච්ඡවීහු සන්ඝාගාරයෙහි රැස් ව හුන්නෝ නොයෙක් අයුරින් බුදුන්ගේ ගුණ කියත්. ධර්මයේ ගුණ කියත්. සංඝයාගේ ගුණ කියත්. මම රහත් වූ සමාසක්සමුද්ධා වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට එළඹෙන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි සිතෙක් වී ය.

3. ඉක්බිති සිහසෙනාපති තෙමේ නිර්ග්‍රන්ථශ්‍රාවක පුත්‍රයා වෙත ගියේ ය. ගොස් නිර්ග්‍රන්ථශ්‍රාවකපුත්‍රයා සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් සිහසෙනාපති තෙමේ නිර්ග්‍රන්ථශ්‍රාවකපුත්‍රයානට “ස්වාමීනි, මම ශ්‍රමණ ගෞතමයන් දක්නට යෑමට කැමැත්තෙමි” යි කියේ ය. “සිහය, ක්‍රියාවාදී වූ තෝ අක්‍රියාවාදී වූ ශ්‍රමණ ගෞතමයන් දක්නට කුමක් නිසා එළඹෙන්නෙහි ද? සිහය, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ අක්‍රියාවාදී ය. නො කිරීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවයි”. එකල්හි සිහසෙනාපතිහුනට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැකීමට යෑමෙහි යම් උත්සාහයෙක් වී ද, එය සංහිදී ගියේ ය.

4. දෙවනු ද -පෙ- තෙවනු ද ඉතා ප්‍රසිද්ධ වූ ලිච්ඡවීහු සන්ඝාගාරයෙහි රැස් ව හුන්නාහු නොයෙක් කරුණෙන් බුදුන්ගේ ගුණ කියත්. ධර්මයෙහි ගුණ කියත්. සංඝයාගේ ගුණ කියත්. තෙවනු ද සිහසෙනාපතියානට “ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිසැකයෙන් ම අර්භත් සමාසක් සමුද්ධා වෙති. එබැවින් ම මේ ඉතා ප්‍රසිද්ධ ලිච්ඡවීහු සන්ඝාගාරයෙහි රැස් ව හුන්නාහු නොයෙක් අයුරින් බුදුන්ගේ ගුණ කියත්. ධර්මයෙහි ගුණ කියත්. සංඝයාගේ ගුණ කියත්. නිගණ්ඨයෝ විචාරණ ලද්දේ හෝ නො විචාරණ ලද්දේ හෝ මානට කුමක් කරන්නාහු ද? මම නිගණ්ඨයන් නො විචාරා ම රහත් වූ සමාසක්සමුද්ධා වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නා පිණිස යන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි සිත් වී ය.

5. ඉක්බිති සිහසෙනාපති තෙමේ රිය පත්සියයකින් යුක්ත ව ඉර- මුදුන් දවල් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නා පිණිස විශාලාමහානගරයෙන් නික්ම ගියේ ය. යානයෙන් යා යුතු සීමාව යම් පමණ ද, (එපමණ) යානයෙන් ගොස් යානයෙන් බැස පාගමනින් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් සිහසෙනාපති තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ස්වාමීනි, ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ අක්‍රියාවාදී වේ. නො කිරීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ශ්‍රාවකයන් ද හික්මවා’ යි මා විසින් මෙය අසන ලද්දේ ය. ස්වාමීනි, යම් ඒ කෙනෙක් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ අක්‍රියාවාදී වේ. නො කිරීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ශ්‍රාවකයන් ද හික්මවා’ යි මෙසේ කිනු ද, ස්වාමීනි, කිමෙක් ද, ඔහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කියන ලද්දක් කියන්නාහු ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බොරුවෙන් ගටා නො කියත් ද? කාරණයට එකක වූවක් ප්‍රකාශ කෙරෙත් ද? (එයින්) කරුණු සහිත වූ කිසියම් වාදයෙක් හෝ අනුවාදයක් ගැරහිය යුතු තැනට නො පැමිණේ ද? ස්වාමීනි, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට බොරුවෙන් ගටා වොදනා නො කරණු කැමැත්තෝ ම වෙමු” යි (සැලකෙළේ ය).

6. “අඤ්ඤා සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍යා: ‘අකිරියවාදෙ සමණො ගොතමො අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

7. “අඤ්ඤා සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍යා: ‘කිරියවාදෙ සමණො ගොතමො කිරියාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

8. “අඤ්ඤා සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍යා: ‘උචේද්දවාදෙ සමණො ගොතමො උචේද්දාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

9. “අඤ්ඤා සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍යා: ‘ජේගුවච්ඡි සමණො ගොතමො ජේගුවච්ඡිතාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

10. “අඤ්ඤා සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍යා: ‘වෙනසිකො සමණො ගොතමො විනයාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

11. “අඤ්ඤා සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍යා: ‘තපස්සී සමණො ගොතමො තපස්සිතාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

12. “අඤ්ඤා සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍යා: ‘අපගබ්බො සමණො ගොතමො අපගබ්බතාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

13. “අඤ්ඤා සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍යා: ‘අස්සන්ධො සමණො ගොතමො අස්සන්ධාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

14. “කතමො ච සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍යා: ‘අකිරියවාදෙ සමණො ගොතමො අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති. අහං හි සීහ, අකිරියං වදාමි කායසුචරිතස්ස චේද්ද්වරිතස්ස මනොසුචරිතස්ස. අනෙකච්ඡිතානං පාප-කානං අකුසලානං ධම්මානං අකිරියං වදාමි. අයං බො සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍යා: ‘අකිරියවාදෙ සමණො ගොතමො අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

15. “කතමො ච සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍යා: ‘කිරියවාදෙ සමණො ගොතමො කිරියාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති. අහං හි සීහ, කිරියං වදාමි කායසුචරිතස්ස චේද්ද්වරිතස්ස මනොසුචරිතස්ස. අනෙකච්ඡිතානං කුසලානං ධම්මානං කිරියං වදාමි. අයං බො සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍යා: ‘කිරියවාදෙ සමණො ගොතමො කිරියාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

6. “සීහය, මෑතවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ අක්‍රියාවාද ඇත්තේ නො කිරීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, එබඳු ක්‍රමයෙක් ඇත්තේ ය.

7. “සීහය, මෑතවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ක්‍රියාවාද ඇත්තේ කිරීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, එබඳු ක්‍රමයෙක් ඇත්තේ ය.

8. “සීහය, මෑතවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ උචේදවාද ඇත්තේ සිදු ලීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, එබඳු ක්‍රමයෙක් ඇත්තේ ය.

9. “සීහය, මෑතවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ පිළිකුල් කරන්නේ පිළිකුල්බව පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, එබඳු ක්‍රමයෙක් ඇත්තේ ය.

10. “සීහය, මෑතවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ විනාශ කරන්නේ විනාශය පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, එබඳු ක්‍රමයෙක් ඇත්තේ ය.

11. “සීහය, මෑතවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ තපස් ඇත්තේ (නවත්තේ) තෑවීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, එබඳු ක්‍රමයෙක් ඇත්තේ ය.

12. “සීහය, මෑතවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ හීන වූ ගැබ් ඇත්තේ (ගභීවාස - ඉපදීම නැත්තේ) ගැබ් (ඉපදීම) ඊත කිරීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, එබඳු ක්‍රමයෙක් ඇත්තේ ය.

13. “සීහය, මෑතවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ අස්වැසුනේ අස්වැසුම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, එබඳු ක්‍රමයෙක් ඇත්තේ ය.

14. “සීහය, මෑතවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ අක්‍රියාවාද ඇත්තේ නො කිරීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, ඒ ක්‍රමය කවරේ ද? සීහය, මම කායසුචරිතය වච්ඡුචරිතය මනෝසුචරිතය නො කිරීම කියමි. (සෙසු) තාතාවිධ ලාමක අකුශල ධර්මයන් නො කිරීම කියමි. සීහය, මෑතවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ අක්‍රියාවාද ඇත්තේ නො කිරීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, මේ ඒ ක්‍රමය වේ.”

15. “සීහය, මෑතවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ක්‍රියාවාද ඇත්තේ කිරීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, ඒ ක්‍රමය කවරේ ද? සීහය, මම කායසුචරිතය වච්ඡුචරිතය මනෝසුචරිතය කිරීම කියමි. තාතාවිධ කුශලධර්මයන්ගේ කිරීම කියමි. සීහය, මෑතවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ක්‍රියාවාද ඇත්තේ කිරීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, මේ ඒ ක්‍රමය වේ.”

16. “කතමො ච සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘උචේදවාදො සමණො ගොතමො උචේද්‍ය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති. අහං හි සීහ, උචේදං වදුමි රාගස්ස දොසස්ස මොහස්ස. අනෙකවිභිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං උචේදං වදුමි. අයං බො සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘උචේදවාදො සමණො ගොතමො උචේද්‍ය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

17. “කතමො ච සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘ජෙගුච්ඡි සමණො ගොතමො ජෙගුච්ඡිතාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති. අහං හි සීහ, ජ්ගුච්ඡාමි කාය-දුච්චරිතෙන වච්ඡුච්චරිතෙන මනොදුච්චරිතෙන. අනෙකවිභිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපනතියා ජ්ගුච්ඡාමි. අයං බො සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: “ජෙගුච්ඡි සමණො ගොතමො ජෙගුච්ඡිතාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

18. “කතමො ච සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘වෙනසිකො සමණො ගොතමො විනයාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති. අහං හි සීහ, විනයාය ධම්මං දෙසෙමි රාගස්ස දොසස්ස මොහස්ස. අනෙකවිභිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං විනයාය ධම්මං දෙසෙමි. අයං බො සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘වෙනසිකො සමණො ගොතමො විනයාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

19. “කතමො ච සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘තපස්සී සමණො ගොතමො තපස්සිතාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති. තපනීයාහං සීහ, පාපකො අකුසලෙ ඛමෙම වදුමි කායදුච්චරිතං වච්ඡුච්චරිතං මනොදුච්චරිතං. යස්ස බො සීහ, තපනීයා පාපකා අකුසලා ධම්මා පභිණ්‍යා උච්ඡින්නමුලා තාලාවඤ්ඤකතා අතභාවකතා¹ ආයතිං අනුපාදාමිමමා, තමහං තපස්සීති වදුමි. තථාගතස්ස බො සීහ, තපනීයා පාපකා අකුසලා ධම්මා පභිණ්‍යා උච්ඡින්නමුලා තාලා-වඤ්ඤකතා අතභාවකතා ආයතිං අනුපාදාමිමමා. අයං බො සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: තපස්සී සමණො ගොතමො තපස්සිතාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

16. “සීහය, මැනවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ උචේද්වාද ඇත්තේ සිදු ලිම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, ඒ ක්‍රමය කවරේ ද? සීහය, මම රාගයාගේ දෙසයාගේ මොහයාගේ සිද්ධිම කියමි. නානාච්ච ලාමක අකුශලධර්මයන්ගේ සිද්ධිම කියමි. සීහය, මැනවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ උචේද්වාද ඇත්තේ සිදු ලිම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, මේ ඒ ක්‍රමය වේ.”

17. “සීහය, මැනවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ පිළිකුල් කරන්නේ පිළිකුල්බව පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, ඒ ක්‍රමය කවරේ ද? සීහය, මම කායදුච්චරිතය වච්චුච්චරිතය මනෝදුච්චරිතය පිළිකුල් කරමි. නානාච්ච ලාමක වූ අකුශලධර්මයන්ගේ ඉපදීම පිළිකුල් කරමි. සීහය, මැනවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ පිළිකුල් කරන්නේ පිළිකුල්බව පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, මේ ඒ ක්‍රමය වේ.”

18. “සීහය, මැනවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ විනාශ කරන්නේ විනාශය පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, ඒ ක්‍රමය කවරේ ද? සීහය, මම රාගය දෙසය මොහය වැනසීම පිණිස දහම් දෙසමි. නානාච්ච ලාමක අකුශලධර්මයන්ගේ විනාශය පිණිස දහම් දෙසමි. සීහය, මැනවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ විනාශකාර වූයේ විනාශය පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, මේ ඒ ක්‍රමය වේ.”

19. “සීහය, මැනවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ තවත්තේ තැවීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, ඒ ක්‍රමය කවරේ ද? සීහය, මම කායදුච්චරිතය වච්චුච්චරිතය මනෝදුච්චරිතය තැවිය යුතු වූ ලාමක අකුශලධර්මය යි කියමි. සීහය, යමකුගේ තැවිය යුතු වූ ලාමක අකුශලධර්මයෝ ප්‍රතිණ වූවාහු ද, සිද්ධින ලද මුල් ඇත්තාහු ද, මුද්ධ සිදු දුමු (තැවත නො වැඩෙන) තල්ගසක් සේ කරණ ලද්දහු ද, පසු ව නුපදනා සේ විනාශයට පමුණුවන ලද්දහු ද, මත්තෙහි නුපදනා ස්වභාවය ඇත්තාහු ද, මම ඔහු තපසී යි කියමි. සීහය තපාගතයන් වහන්සේගේ තැවිය යුතු වූ ලාමක වූ අකුශලධර්මයෝ ප්‍රතිණ වූහ. සිද්ධින ලද මුල් ඇත්තාහ. මුද්ධ සිදු දුමු තල්ගසක් සේ කරණ ලදහ. තැවත නුපදනා සේ විනාශයට පමුණුවන ලදහ. මත්තෙහි නුපදනා ස්වභාවය ඇත්තාහ. සීහය, මැනවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ තවත්තේ තැවීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, මේ ඒ ක්‍රමය වේ.”

20. “කතමො ච සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘අපගබ්බො සමණො ගොතමො අපගබ්බනාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති. යස්ස බො සීහ, ආයතීං ගබ්බසෙය්‍යා පුනබ්බවාහිතිබ්බන්ති පභිණා උච්ඡින්නමුලා තාලාවජ්ඣකතා අනභාවකතා ආයතීං අනුප්පාදධම්මා, තමහං අපගබ්බොති වදාමි. තථාගතස්ස බො සීහ, ආයතීං ගබ්බසෙය්‍යා පුනබ්බවාහිතිබ්බන්ති පභිණා උච්ඡින්නමුලා තාලාවජ්ඣකතා අනභාවකතා ආයතීං අනුප්පාදධම්මා. අයං බො සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘අපගබ්බො සමණො ගොතමො අපගබ්බනාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

21. “කතමො ච සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘අස්සන්ධො සමණො ගොතමො අස්සාසාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති. අහං හි සීහ, අස්සන්ධො පරමෙන අස්සාසෙන. අස්සාසාය ව¹ ධම්මං දෙසෙමි. තෙන ච සාවකෙ විනෙමි. අයං බො සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘අස්සන්ධො සමණො ගොතමො අස්සාසාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

22. එවං වුත්තෙ සීහො සෙනාපති භගවන්තං එතදවොච: “අභික්ඛන්තං භන්තෙ. අභික්ඛන්තං භන්තෙ. සෙය්‍යථාපි භන්තෙ නික්ඛුජ්ජිතං වා උක්ඛුජ්ජය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මුලනස්ස වා මග්ගං ආවිකෙඛය්‍ය, අක්ඛාරෙ වා තෙලපච්චොතං ධාරෙය්‍ය: ‘වක්ඛුමන්තො රූපානි දක්ඛිනතී’ ති, එවමෙවං භගවතා අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එසාහං භන්තෙ, භගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසම්ඤ්ඤව. උපාසකං මං භගවා ධාරෙතු අජ්ඣතග්ගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගත” ති.

23. අනුච්චවකාරං බො සීහ, කරොති. අනුච්චවකාරො තුමහාදිසානං ඤාතමනුස්සානං සාධු හොති ති. ඉමිනාපහං භන්තෙ භගවතො වචනෙන භියොසොමන්තාය² අත්තමනො අභිරඥො, යං මං භගවා එවමාග: “අනුච්චවකාරං බො සීහ, කාරොති. අනුච්චවකාරො තුමහාදිසානං ඤාතමනුස්සානං සාධු හොති” ති. මමං හි භන්තෙ අඤ්ඤතිත්ථියා සාවකං ලභිත්වා කෙවලකප්පං වෙසාලිං පටාකං පරිහරෙය්‍යු: ‘සීහො³ අමහාකං සෙනාපති සාවකත්තං උපගතො’ ති. අථ ච පන මං භගවා එවමාග: “අනුච්චවකාරං බො සීහ, කාරොති. අනුච්චවකාරො තුමහාදිසානං ඤාතමනුස්සානං සාධු හොති” ති. එසාහං භන්තෙ දුතියමපි භගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසම්ඤ්ඤව. උපාසකං මං භගවා ධාරෙතු අජ්ඣතග්ගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගත” ති.

1. “අස්සාසාය” ම ඡ සං.

2. “භගවතො භියොසොමන්තාය” ම ඡ සං.

3. “සීහො බො” ම ඡ සං.

20. “සීහය, මෑතවිත් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ගැබ් නැත්තේ’ ගැබ් නැසීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, ඒ ක්‍රමය කවරේ ද? සීහය, යමකුගේ මතු ගැබෙක හොඳිම (මවුකුස විසීම) නැවැත භවයක ඉපදීම ප්‍රතිණ වී ද, සිද දූමු මුල් ඇත්තේ ද, මුදුන සිද දූමු නැවත හට නො ගන්නා තල්ගසක් සේ කරණ ලද්දේ ද, අභාවයට පමුණුවන ලද්දේ ද, මත්තෙහි නුපදනා ස්වභාවය ඇත්තේ ද, මම ඔහු අපගබ්‍යය යි කියමි. සීහය, තථාගතයන්ගේ මතු මවුකුස විසීම නැවැත භවයෙක ඉපදීම ප්‍රතිණ වී ය. සිදින ලද මුල් ඇත්තේ ය. මුදුන සිද දූමු තල්ගසක් සේ කරණ ලද්දේ ය. අභාවයට පමුණුවන ලද්දේ ය. මත්තෙහි නුපදනා ස්වභාවය ඇත්තේ ය. සීහය, මෑතවිත් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ගැබ් නැත්තේ’ ගැබ් නසනු පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, මේ ඒ ක්‍රමය වේ”.

21. “සීහය, මෑතවිත් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ අස්වැසුනේ අස්වැසීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, ඒ ක්‍රමය කවරේ ද? සීහය, මම උතුම් වූ (සිවුමගපල) අස්වැසීමෙන් සැතපුනේ වෙමි. අස්වැසීම පිණිස දහම් දෙසමි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවමි. සීහය, මෑතවිත් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ අස්වැසුනේ අස්වැසීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, මේ ඒ ක්‍රමය වේ.”

22. මෙසේ වදාළ කල්හි සීහසෙනාපති තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිනි, ඉතා යහපත් ය. සාමිනි, ඉතා යහපත් ය. සාමිනි, යටිකුරු කරණ ලද්දක් යම් සේ උඩුකුරු කරන්නේ ද, වසන ලද්දක් යම් සේ විවෘත කරන්නේ ද, මං මුලා වුවකුට යම් සේ මග කියන්නේ ද, ‘ඇස් ඇත්තෝ රූප දකින්නාහු ය’ යි ගතදුරෙහි තෙල්පහනක් යම් සේ දරන්නේ ද, එපරිද්දෙන් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් ක්‍රමයෙන් දහම් දෙසන ලද්දේ ය. සාමිනි, ඒ මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද, නව ලොකොත්තර ධර්මය ද, අභ්‍යාසීපුද්ගල භික්ෂුසංඝයා ද සරණ කොට යමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අද පටන් දිවි හිමි කොට සරණ ගියා වූ උපාසකයකු කොට මා දරණ සේක්වා” යි සැළ කෙළේය.

23. සීහය, දූත (සීතා බලා) ක්‍රියා කරව, තොප වැනි ප්‍රසිද්ධ මිනිසුන්ට සලකා බලා ක්‍රියා කිරීම සුදුසු වේ. සාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “සීහය, දූත ක්‍රියා කරව. තොප වැනි ප්‍රසිද්ධ මිනිසුන්ට සලකා බලා කිරීම සුදුසු වේ” යි මෙසේ මට යම් වචනයක් වදාළ සේක් ද, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ මේ වචනයෙන් ඉතා බොහෝ සේ සතුටු වූයෙහි ඇලුනෙහි වෙමි. “සාමිනි, අන්‍යතීථිකයෝ (නම්) මා වැනි ශ්‍රාවකයකු ලැබ ‘සීහසෙනාපති තෙමේ අපගේ ශ්‍රාවකභාවයට පැමිණියේ’ යි මුළු විශාලා මහනුවර දද නංවා (හඬ නගා) ඇවිදින්නාහු ය. එහෙත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘සීහය, දූත ක්‍රියා කරව. තොප වැනි ප්‍රසිද්ධ මිනිසුන්ට දූත කිරීම සුදුසු වේ’ යි මට මෙසේ වදාළ සේක. සාමිනි, මේ මම දෙවනු ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද, නවලොකොත්තරධර්මය ද, අභ්‍යාසීපුද්ගල භික්ෂුසංඝයා ද සරණ කොට යමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අද පටන් දිවි හිමි කොට සරණ ගියා වූ උපාසකයකු කොට මා දරණ සේක්වා.”

24. දීඝරතනං බො තෙ සීහ, නිගණ්ඨානං ඔපානභුතං කුලං, යෙන තෙසං උපගතානං පිණ්ඩකං¹ දුතබ්බං මඤ්ඤායාසී ති. ඉමිතාපහං භනෙන, භගවතො වචනෙන භියොසොමන්තාය අත්තමනො අභිරුද්ධා, යං මං භගවා ඵවමාන: “දීඝරතනං බො තෙ සීහ, නිගණ්ඨානං ඔපානභුතං කුලං, යෙන තෙසං උපගතානං පිණ්ඩකං දුතබ්බං මඤ්ඤායාසී” ති.

25. සුඛං මෙතං භනෙන, “සමණො ගොතමො ඵවමාන: මය්හමෙව දුතං දුතබ්බං. න අඤ්ඤාසං දුතං දුතබ්බං. මය්හමෙව සාවකානං දුතං දුතබ්බං. න අඤ්ඤාසං සාවකානං දුතං දුතබ්බං. මය්හමෙව දින්නං මහපථලං. න අඤ්ඤාසං දින්නං මහපථලං. මය්හමෙව සාවකානං දින්නං මහපථලං. න අඤ්ඤාසං සාවකානං දින්නං මහපථල” නති. අථ ච පන මං භගවා නිගණ්ඨසුප්පි දුතෙ සමාදාපෙති. අපි ච භනෙන, මයමෙත්ථ කාලං ජාතිස්සාමි. ඵසාහං භනෙන, තතීයමපි භගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසම්ඝඤ්ච. උපාසකං මං භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගත නති.

26. අථ බො භගවා සීහස්ස සෙනාපතීස්ස ආනුපුබ්බිකථං කපේසි සෙය්‍යථීදං: දුතකථං සීලකථං සග්ගකථං, කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සංකිලෙසං. තෙකම්මෙම ආතිසංසං පකාසෙසි. යද්ද භගවා අඤ්ඤාසි සීහ සෙනාපතීං කල්ලවිත්තං මුදුරිත්තං විනිවර්ණවිත්තං උදග්ගවිත්තං පසන්ත-
විත්තං, අථ යා බුද්ධානං සාමුකකංසිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාසෙසි: දුකඛං සමුදයං නිරොධං මග්ගා. සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වත්ථං අපගතකාලකං සම්මදෙව රජනං පතිගණ්ණෙය්‍ය, ඵවමෙව සීහස්ස සෙනාපතීස්ස තස්මිංයෙව ආසනෙ විරජං චීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදාදි: “යංකිඤ්චි සමුදයධම්මං සබ්බං තං නිරොධධම්මං” නති.

27. අථ බො සීහො සෙනාපතී දිට්ඨධම්මො පත්තධම්මො විදිතධම්මො පරියොගාලකධම්මො තිණ්ණවිචිකිචේඨා විගතකථඛකථො වෙසාරජ්ජ-
ප්පත්තො අපරප්පච්චයො සඤ්ඤාසනෙ භගවන්තං ඵතදවොච: “අඛිවාසෙතු මෙ භනෙන භගවා ස්වාතන්ත්‍යාය භතතං සද්ධිං භික්ඛුසම්ඝෙනා” ති. අඛිවාසෙසි භගවා තුණ්හිභාවෙන. අථ බො සීහො සෙනාපතී භගවතො අඛිවාසනං විදිත්වා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකකිණං කත්වා පක්කාමි.

28. අථ බො සීහො සෙනාපතී අඤ්ඤාතරං පුරිසං ආණාපෙසි: “ගච්ඡ භණෙ, පවත්තමංසං ජානාමි” ති. අථ බො සීහො සෙනාපතී තස්සා රත්තියා අවචයෙන පණීතං බාදනීයං ගොජනීයං පටියාදුපෙත්වා භගවතො කාලං ආරොවාපෙසි: “කාලො භනෙන, නිට්ඨිතං භත්ත” නති. අථ බො භගවා පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙත්වා පත්තවිවරමාදුය යෙන සීහස්ස සෙනාපතීස්ස නිවෙසනං තෙනුපසම්ඝමි. උපසම්ඝමිත්වා පඤ්ඤානෙන ආසනෙ නිසීදි සද්ධිං භික්ඛුසම්ඝෙන.

24. සීහය, තොපගේ කුලය (නිවෙස) බොහෝ කලක් නිසඤ්ඤයන්ට පැත්ත පොකුණක් සේ සිටියේ ය. එහෙයින් (තොප) වෙත පැමිණි නිසඤ්ඤයන්ට පිණිසාභාරය දිය යුතු ය යි සිතව'. (බුදුන් සරණ ගිය මුත් නිසඤ්ඤයන් පැමිණි කල ඔවුන්ට දෙන දෑ නොසිදු දිය යුතු ම ය යි යු සේ සි.) ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්ස, 'සීහය, තොපගේ කුලය බොහෝ කලක් නිසඤ්ඤයන්ට පැත්ත පොකුණක් සේ විය. එහෙයින් වෙත පැමිණි නිසඤ්ඤයන්ට පිළි දිය යුතු ය යි සිතව' යි මට යම් වචනයක් වදාළ සේත් ද, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ මේ වචනයෙන් ද ඉතා බොහෝ සේ සතුටු වූයෙහි ඇළුනෙමි වෙමි.

25. ස්වාමීනි, "ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ 'මට ම දන් දිය යුතු ය. අන්තට දන් නො දිය යුතු ය. මාගේ ම ශ්‍රාවකයන්ට දන් දිය යුතු ය. අන්‍යයන්ගේ ශ්‍රාවකයන්ට දන් නො දිය යුතු ය. මට ම දෙන ලද්ද මහත්පල ඇත්තේ ය. අන්තට දෙන ලද්ද මහත්පල ඇත්තේ නො වේ. මාගේ ම ශ්‍රාවකයන්ට දෙන ලද්ද මහත්පල ඇත්තේ නො වේ' යි මෙසේ වදාරන්නේ ය" යි මා විසින් අසන ලද්දේ ය. එහෙත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිගණ්ඨයන් කෙරෙහි ද දීමෙහි මා සමාදන් කරවන සේක. (මෙතෙසවන සේක). ස්වාමීනි, වේවා; අපි මෙහි කල් දන්නෙමු. ස්වාමීනි, මේ මම තෙවනු ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද, නවලොකොත්තරධර්මය ද අභ්‍යාසන-පුද්ගලභික්ෂුසංඝයා ද, සරණ කොට යමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අද පටන් දිවි හිමි කොට සරණ ගියා වූ උපාසකයකු කොට මා දරණ සේත්වායි.

26. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිහසෙනාපතිහුට දනකථාව සිලකථාව සමාසකථාව කාමයන් දුක්ඛව ලාමකඛව කෙලෙසීමට හෙතු වන බව යන පිළිවෙලකථාව වදාළසේක. පැවිද්දෙහි අනුසස් ද ප්‍රකාශ කළ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් විටෙක සිහසෙනාපතියා සුදුසු සිත් ඇතැ යි, මොළොක් සිත් ඇතැ යි, නිවරණ රහිත වූ සිත් ඇතැ යි, ඔදවැසි සිත් ඇතැ යි, පහත් සිත් ඇතැ යි, දන් සේත් ද, එකල බුදුවරුන්ගේ නමන් (=සමභාවයෙන්) ම උත්කාෂට වූ ධර්මදෙශනාව - දුඛසත්‍යය සමුදයසත්‍යය නිරෝධසත්‍යය මාර්ගසත්‍යය යන මේ චතුරාර්‍ය්‍යසත්‍යය ප්‍රකාශ කළ සේක. පහ වූ කිලුටු ඇති පිරිසිදු වස්ත්‍රයෙක් යම් සේ මනා කොට සායම් ගන්නේ ද, එසේ ම සිහසෙනාපතිහුට ඒ ආසනයෙහි දි ම "යම් කිසිවක් හටගැනීම සමභාවය කොට ඇත්තේ ද, ඒ සියල්ල නිරුඳ්ධ වීම සමභාවය කොට ඇතැ" යි පහ වූ රාගාදි රජස් ඇති පහ වූ කෙලෙස්මල ඇති සොනාපතනි-මහඤ්ඤය පහළ වූයේ ය.

27. ඉක්බිති දක්නා ලද දහමි ඇති පැමිණි දහමි ඇති අවබෝධ කළ දහමි ඇති වෙසෙසින් බැස ගත් දහමි ඇති තරණය කළ විවිකිව්‍යා ඇති පහ වූ කෙසේ කෙසේ දෑ යි පැවැති සැක ඇති විශාරදභාවයට පැමිණි, බුද්දහමෙහි අනුන්ගේ උපකාරයක් නො වුව මනා වූ සිහසෙනාපති තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට "ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂු-සංඝයා සමග හෙට මාගේ බත ඉවසන සේත්වා" යි සැලකෙළේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුෂණිලභාවයෙන් ඉවසු සේක. අනතුරු ව සිහසෙනාපති තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉවසීම දැන හුතස්නෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට ගියේ ය.

28. ඉක්බිති සිහසෙනාපති තෙමේ "සගය, යව. ප්‍රවාත්තමාංස (වකුණන මස්) තිබේ දෑ යි දනුව" යි එක්තරු පුරුෂයකුට ඇණවී ය. නැවැත සිහසෙනාපති තෙමේ ඒ රැය ඉක්ම යෑමෙන් පසු ප්‍රණීත වූ කැ යුතු වූ බිදිය යුතු වූ දෙය පිළියෙල කරවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට "ස්වාමීනි, මේ කාල ය යි. බත් නිමියේ" යි කල් සැලකරවී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු වේලෙහි තැද පොරොවා පාසිවුරු ගෙණ සිහසෙනාපතියාගේ නිවෙසට වැඩි සේක. වැඩි භික්ෂුසංඝයා සමග පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක.

29. තෙන බො පන සමයෙන සමබ්බුලා නිගණ්ඨා වෙසාලියං රථියා රථියං¹ සිඛ්ඝාටකෙන සිඛ්ඝාටකං බාහා පගගගා කන්දන්ති: “අජ් ජීහෙන සෙනාපතිනා ථූලං පසුං² වගිත්වා සමණස්ස ගොතමස්ස භත්තං කතං, නං සමණො ගොතමො ජානං උද්දියුකං මංසං පරිභුඤ්ජන් පටිච්චකමම” නති.

30. අථ බො අඤ්ඤානරො පුරිසො යෙන සීහො සෙනාපති තෙනු-පසඬකමි. උපසඬකමිත්වා සීහස්ස සෙනාපතිස්ස උපකණ්ණතෙක ආරොවෙසි: “යගෙක භනෙන, ජානෙය්‍යාසි? එතෙ සමබ්බුලා නිගණ්ඨා වෙසාලියං රථියා රථියං සිඛ්ඝාටකෙන සිඛ්ඝාටකං බාහා පගගගා කන්දන්ති: අජ් ජීහෙන සෙනාපතිනා ථූලං පසුං වගිත්වා සමණස්ස ගොතමස්ස භත්තං කතං, නං සමණො ගොතමො ජානං උද්දියුකං මංසං පරිභුඤ්ජන් පටිච්චකමම” නති.

31. “අලං අයෙයා, දීඝරත්තමපි තෙ ආයසමන්තා අවණණකාමා බුද්ධස්ස. අවණණකාමා ධම්මස්ස. අවණණකාමා සඛ්ඝස්ස. න ච පන තෙ ආයසමන්තා ජීරනති³ නං භගවන්තං අසවා භූවජා මුසා අභූතෙන අඛ්ඛාවික්ඛන්තා. න ච මයා ජීරිතගෙනුපි සඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා වොරොපෙය්‍යාමා” නි.

32. අථ බො සීහො සෙනාපති බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසඛ්ඝං පණීතෙන බාදනීයෙන තොජනීයෙන සහන්ඨා සන්තපෙපත්වා සමපචාරෙත්වා භගවන්තං භූත්තාපිං ඔනිතපත්තපාණං එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තං බො සීහං සෙනාපතිං භගවා ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්වා සමාදපෙත්වා සමු-තෙතජෙත්වා සමපහංසෙත්වා උට්ඨායාසනා පකකාමි.

33. අථ බො භගවා එතසමිං නිදුතෙ එතසමිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙත්ති: “න භික්ඛවෙ, ජානං උද්දියුකං මංසං පරිභුඤ්ජන්තං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛංසං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තිකොට්ඨපරිසුද්ධං මච්ඡමංසං: අදිට්ඨං අසුතං අපරිසඬිති” නති.

34. තෙන බො පන සමයෙන වෙසාලි සුභික්ඛා ගොති සුසස්සා⁴ සුලභනිණ්ඛා. සුකරා උඤ්ඤන් පගගගෙන යාපෙත්වා.

35. අථ බො භගවතො රගොගතස්ස පඨිසලලිනස්ස එවං වෙනසො පරිවතකෙකා උදපාදි: “යාති තාති මයා භික්ඛුතං අනුඤ්ඤානාති දුබ්බිකෙක දුස්සස්ස දුලලභනිණ්ඛා අනෙතා වුත්ථං අනෙතා පකකං සාමං පකකං, උග්ගතිතපටිග්ගතිතකං, තතො නීගටං, පුරෙහත්තං පටිග්ගතිතං, වතට්ඨං, පොකකරට්ඨං, අජාපි වු බො තාති භික්ඛු පරිභුඤ්ජන්ති” නි.

1. “රථියාය රථිකා” ම ඡ සං.

2. “ථූලං පසුං” ම ඡ සං.

3. “ජීරිදන්ති” ම ඡ සං.

4. “සුසස්සා” සි මු.

29. එසමයෙහි බොහෝ නිගණ්ඨයෝ විශාලාමහනුවර විවිසෙන් විවිසෙහි සතරමංසකියෙන් සතරමංසකියෙහි (සිටගෙණ) දෙඅත් ඔසොවා ගෙණ “අද සීහසෙනාපතියා විසින් තරබාරු සිවුපාවකු මරා ශ්‍රමණ ගෞතමයාට බත් කරණ ලද්දේ ය. ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ තමන් උදෙසා කළ (මරණ ලද) තමන් නිමිති කොට (කන්නා විසින් ද ස්පර්ශී කරණ ප්‍රාණඝාතකම්) ඇති ඒ මස් දෑන ගෙණ වළඳ” යි විලාප (අඥනා) කියත්.

30. එවිට එක්තරු පුරුෂයෙක් සීහසෙනාපතියා වෙතට ගියේ ය. ගොස් සීහසෙනාපතියාට “සවාමිනි, දන්නෙහි ද? මේ බොහෝ නිගණ්ඨයෝ විශාලාමහනුවර විවිසෙන් විවිසට සතරමංසකියෙන් සතරමංසකියට පැමිණ ‘අද සීහසෙනාපතියා විසින් තරබාරු සිවුපාවකු මරා ශ්‍රමණ ගෞතමයාට බත් කරණ ලද්දේ ය. ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ තමන් උදෙසා කළ තමන් නිමිති කොට ඇති ඒ මස් දෑන ගෙණ වළඳ’ යි දෙඅත් ඔසොවා ගෙණ අඥනා කියත්” යි කණ ලඟ (කොඳුරා) දැන්වී ය.

31. “පින්වත, කම් නැත. ඒ ආයුෂමන්ත්‍ර බොහෝ කලක් ම බුදුන්ගේ අගුණ කියනු කැමැත්තෝ ය. ධර්මයෙහි අගුණ කියනු කැමැත්තෝ ය. සංඝයාගේ අගුණ කියනු කැමැත්තෝ ය. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නැත්තා වූ හිස් වූ බොරු වූ අවිද්‍යාමාන වූ කරුණකින් ගටා කියන්නා වූ ඒ ආයුෂමන්ත්‍ර නො දිරත්. (වොදනාවෙහි කෙළවරට නො පැමිණෙත්.) අපි ජීවිතභෙතුවෙන් වත් දෑන දෑන ප්‍රාණියකු ජීවිතයෙන් තොර නො කරන්නෙමු.”

32. ඉක්බිති සීහසෙනාපති තෙමේ බුදුප්‍රමුඛභික්ෂුසංඝයා ප්‍රණීත වූ කෑ යුතු දෙසින් බිඳිය යුතු දෙසින් සියතින් සතප්පා පවරා, වළඳ අවසන් කළ පාත්‍රයෙන් බැහැරට ගත් අත් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පසෙක හුන්නේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක හුන් සීහසෙනාපතියා දෑතැම් කතාවෙන් කරුණු දන්වා සමාදන් කරවා නියුණු කරවා සතුටු කරවා හුනස්නෙන් නැගිට වැඩි සේක.

33. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දෑතැම් කතා කොට භික්ෂූන් අමතා “මහණෙනි, දෑන දෑන තමන් උදෙසා කළ මස් නො වැළඳිය යුතු ය. යමෙක් වළඳන්නේ නම් දුකුලා-ඇවැත් වේ” යි වදාළ සේක. “මහණෙනි, තමන් විසින් නො දුටු, නො ඇසූ, සැක නො කළ, ත්‍රිකොට්ඨප්‍රගුණි මහසංමාස අනුදැනිමි”.

34. එකල්හි විශාලාමහනුවර සුලභ වූ භික්ෂා ඇත්තේ යහපත් සස්‍ය ඇත්තේ සුව සේ ලැබිය හැකි ආහාර ඇත්තේ පාත්‍රය ගෙණ පිඬු සිතා යෑමෙන් යැපීමට පහසු වූයේ වේ.

35. ඉක්බිති රතොගත වූ විවෙකයට පැමිණ හුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිතෙහි මෙබඳු කල්පනාවෙන් පහළ විය: “භික්ෂා නැති සස්‍ය නැති දුර්ලභ වූ පිඬු ඇති කාලයෙහි - ඇතුළත තබන ලද ඇතුළත පිසන ලද තමන් විසින් පිසන ලද්ද, පෙර පිළිගන්නා ලද නැවැත පිළිගත් දෙය, වැළඳු නැතින් ගෙණෙන ලද්ද, පෙරවරායෙහි පිළිගන්නා ලද්ද, වනයෙහි ගටගත් දෙය, පිසුම්ගසෙහි ගටගත් දෙය යන යම් ඒ දෑ මා විසින් භික්ෂූන්ට අනුදන්නා ලද ද භික්ෂූහු ඒ දෑ අදත් පරිභෝග කෙරෙත්ද” යි (කියාසි).

36. අථ බො භගවා සායණහසමයං පතිසලානා වුට්ඨිතො ආයසමන්තං ආනන්දං ආමනෙතසි: “යාති තාති ආනන්ද, මයා භික්ඛුනං අනුඤ්ඤාතාති දුබ්භිකෙඛ දුස්සයෙස දුලලහපිණෙඛ අනෙතා වුත්ථං අනෙතා පක්කං සාමං පක්කං, උග්ගතිතපට්ඨගතිතකං, තතො නිහටං, පුරෙහත්තං පට්ඨගතිතං, චතට්ඨං, පොක්ඛරට්ඨං, අජ්ජාපි නු බො තාති භික්ඛු පරිභුඤ්ජන්ති” ති. “පරිභුඤ්ජන්ති භගවා” ති.

37. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි: “යාති තාති භික්ඛවො, මයා භික්ඛුනං අනුඤ්ඤාතාති දුබ්භිකෙඛ දුස්සයෙස දුලලහපිණෙඛ අනෙතා වුත්ථං අනෙතා පක්කං සාමං පක්කං, උග්ගතිතපට්ඨගතිතකං, තතො නිහටං, පුරෙහත්තං පට්ඨගතිතං, චතට්ඨං, පොක්ඛරට්ඨං, තානාහං අජ්ජතග්ගෙ පට්ඨකථාමි. න භික්ඛවො, අනෙතා වුත්ථං අනෙතා පක්කං සාමං පක්කං, උග්ගතිතපට්ඨගතිතකං පරිභුඤ්ජන්තබ්බං. යො පරිභුඤ්ජස්ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ය. න ච භික්ඛවො, තතො නිහටං, පුරෙහත්තං පට්ඨගතිතං, චතට්ඨං, පොක්ඛරට්ඨං භුත්තාවිතා පචාරිතෙන අනතිරිත්තං පරිභුඤ්ජන්තබ්බං. යො පරිභුඤ්ජස්ය, යථා ධම්මො කාරෙතබ්බො” ති.

38. තෙන බො පන සමයෙන ජානපද මනුස්සා බහුං ලොණමපි තෙලමපි තණ්ඩුලමපි බාදනීයමපි සකටෙසු ආරොපෙතා බහාරාමකොට්ඨකෙ සකටපරිවත්තං කරිතා අවජන්ති: “යද පටිපාටිං ලභිස්සාම, තද භත්තං කරිස්සාමා” ති. මහා ච මෙඝො උග්ගතො ගොති.

39. අථ බො තෙ මනුස්සා යෙනායස්මා ආනන්දෙ තෙහුපසඞ්ගමිංසු. උපසඞ්ගමිතා ආයසමන්තං ආනන්දං එතදවොචු: “ඉධ භනෙත ආනන්ද, බහුං ලොණමපි තෙලමපි තණ්ඩුලමපි බාදනීයමපි සකටෙසු ආරොපිතා¹ තිට්ඨන්ති. මහා ච මෙඝො උග්ගතො. කථනනුබො භනෙත ආනන්ද,² පටිපජ්ජන්තබ්බං” නති.

40. අථ බො ආයස්මා ආනන්දෙ භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසී. “තෙනහානන්ද, සබ්බො පච්චන්තිමං විහාරං කප්පියභුමිං සමමන්තිතා තත්ථ වාසෙභු, යං සබ්බො ආකඞ්ඛති විහාරං වා අදිස්සොගං වා පාසාදං වා ගමිමිදං වා ගුහං වා. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවො, සමමන්තිතබ්බො³- ව්‍යතෙතන භික්ඛුනා පටිච්චෙත සබ්බො ඤ්ඤෙතබ්බො: “සුඤ්ඤා මෙ භනෙත, සබ්බො. යදි සබ්බස්ස පත්තකල්ලං, සබ්බො ඉත්ථන්තාමං. විහාරං කප්පියභුමිං සමමනෙත්ය, එසා ඤ්ඤති. සුඤ්ඤා මෙ භනෙත, සබ්බො. සබ්බො ඉත්ථන්තාමං විහාරං කප්පියභුමිං සමමන්තිති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්තාමස්ස විහාරස්ස කප්පියභුමියා සමමුති, සො ධුණ්ඤාස්ස. යස්ස නක්ඛමති. සො භාසෙත්ය. සමමතො සබ්බස්ස ඉත්ථන්තාමො විහාරො කප්පියභුමි. ඛමති සබ්බස්ස. තස්මා ධුණති. එවමෙතං ධාරයාමි” ති.

1. “ආරොපෙතා” සි වු.

2. “භනෙත” ම ඡ සං.

3. “සමමන්තිතබ්බො” ම ඡ සං.

36. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සවස් වේලෙහි විවේකයෙන් නැති සිටි සේක් “ආනන්දය, භික්‍ෂා, නැති සසා නැති පිඬු දුර්ග වූ කාලයෙහි-ආතුලන තබන ලද ආතුලන පිසන ලද තමන් විසින් පිසන ලද දෙය, පෙර පිළිගන්නා ලද නැවැත පිළිගත් දෙය, වැළඳු නැතින් ගෙණෙන ලද්ද, පෙරවැරැ පිළිගන්නා ලද්ද, වනයෙහි හටගත් දෙය පිසුම්ගසෙහි හටගත් දෙය යන යම් ඒ දෑ මා විසින් භික්‍ෂුන්ට අනුදන්තා ලද ද භික්‍ෂුහු ඒ දෑ අදත් වලඳන් දෑ” යි ආශුෂමත් අතද තෙරුන් විවෘල සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, වලඳන්” යි අතද තෙරහු සැලකලහ.

37. අනතුරු ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දූතමි කතා කොට “මහණෙනි, භික්‍ෂා, නැති සසා නැති දුර්ග වූ පිඬු ඇති කාලයෙහි - ආතුලන තබන ලද ආතුලන පිසන ලද තමන් විසින් පිසන ලද දෙය, පෙර පිළිගන්නා ලද නැවැත පිළිගත් දෙය, වැළඳු නැතින් ගෙණෙන ලද්ද, පෙරවැරැයෙහි පිළිගන්නා ලද්ද, වනයෙහි හටගත් දෙය, පිසුම්ගසෙහි හටගත් දෙය යන යම් ඒ දෑ මා විසින් භික්‍ෂුන්ට අනුදන්තා ලද ද, මම අද පටන් ඒ දෑ ප්‍රතික්‍ෂෙප කරමි. මහණෙනි, ආතුලන තබන ලද ආතුලන පිසන ලද තමන් විසින් පිසන ලද දෙය, පෙර පිළිගන්නා ලද නැවැත පිළිගත් දෙය, නො වැළඳිය යුතු ය. යමෙක් වලඳන්තේ නම්, දුකුලාආවාත් වේ. මහණෙනි, වලඳ අවසන් කළ පචාරණය කළ මහණහු විසින් වැළඳු නැතින් ගෙණෙන ලද, පෙරවැරැයෙහි පිළිගන්නා ලද, වනයෙහි හටගත් පිසුම්ගසෙහි හටගත් අනනිජිකන වූ, දෙය නො වැළඳිය යුතු ය. යමෙක් වලඳන්තේ නම්, ආවාත් පරිදි කරවිය යුතු ය” යි.

38. එකල්හි දනවුඩැසි මිනිස්සු බොහෝ ලුණු ද තෙල් ද සහල් ද කෑ යුතු දෑ ගැල්වල පටවා තෙණ අරඹිකොටුවෙන් පිටත ගැල්වට තබා “යම් විටෙක පිළිවෙල වාරය ලබන්නෙමු ද එවිට බත් පිළියෙල කරන්නෙමු” යි බලා සිටිත්. මහාමේඝයෙක් ද නැගුනේ වෙයි.

39. ඉක්බිති ඒ මිනිස්සු ආශුෂමත් අතද තෙරුන් වෙතට ගියහ. ගොස් “සාමිනි, ආනන්දස්ථිරයන් වහන්ස, මෙහි බොහෝ ලුණු ද තෙල් ද සහල් ද කෑ යුතු දෑ ගැල්වල පටවා තිබේ. මහා මේඝයෙක් ද නැංගේ ය. සාමිනි, ආනන්දස්ථිරයන් වහන්ස, කුමක් කළ යුතු දෑ” යි ආශුෂමත් අතද තෙරුන් විවෘලහ.

40. එවිට ආශුෂමත් ආනන්දස්ථිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “ආනන්දය, එසේ නම් සඬ්ඝ තෙමේ යම් වෙහෙරක් හෝ අභිපියසි ඇති ගෙයක් හෝ පහයක් හෝ සඳලු සහිත ගෙයක් හෝ ගුහාවක් හෝ යන යම් තැනක් කැපබිමක් කිරීමට කැමැති වේ ද, එබඳු පසු පසෙක පිහිටි විහාරයක් කැපබිම සේ සම්මත කොට එහි කැන්පත් කෙරේවා. මහණෙනි, මෙසේ සම්මත කළ යුතු ය: ව්‍යකත වූ ප්‍රතිබල භික්‍ෂුතමක් විසින් සඬ්ඝ තෙමේ දෑන්තිය යුත්තේ ය: “සාමිනි, සඬ්ඝ තෙමේ මාගේ වචනය අසවා. ඉදින් සඬ්ඝයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සඬ්ඝ තෙමේ මෙනම් විහාරය කැපබිම කොට සම්මත කරන්නේ ය. මේ දෑන්තීම ය. සාමිනි, සඬ්ඝ තෙමේ මාගේ වචනය අසවා. සඬ්ඝ තෙමේ මෙනම් විහාරය කැප බිම කොට සම්මත කරයි. යම් ආශුෂමහභූතට මෙනම් විහාරය කැපබිමක් කොට සම්මත කිරීම රුචි වේ නම්, හෙ තෙමේ නිශ්ශබ්ද වේවා. යමකුහට රුචි නො වේ නම්, හෙ තෙමේ කියවා. සඬ්ඝ තෙමේ මෙනම් විහාරය කැපබිම කොට සම්මත කරණ ලද්දේ ය. සඬ්ඝයාට (එය) රුචි වේ. එහෙයින් නිශ්ශබ්ද වේ. මෙය මෙසේ දරමි” යි.

41. තෙන බො ජන සමයෙන මනුස්සා තජේව සමමුතියා¹ කපපිය-
භූමියා යාගුයො උචන්ති. භත්තාති උචන්ති. සුපාති සමපාදෙනති. මංසාති
කොට්ටන්ති. කට්ඨාති ඵාලෙනති.

42. අසොසි බො භගවා රත්තිසා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය උච්චාසදදං
මහාසද්දං කාකොරවසද්දං. සුඛාන ආයසමන්තං ආනන්දං ආමනෙතසි:
“කිනනු බො සො ආනන්ද, උච්චාසද්දෙ මහාසද්දෙ කාකොරවසද්දෙ”? ති.
“ඵතරහි භනෙත, මනුස්සා තජේව සමමුතියා කපපියභූමියා යාගුයො
උචන්ති. සුපාති සමපාදෙනති. මංසාති කොට්ටන්ති. කට්ඨාති ඵාලෙනති.
සො ඵසො භගවා උච්චාසද්දෙ මහාසද්දෙ කාකොරවසද්දෙ” ති.

43. අථ බො භගවා ඵතසමිං නිදුනෙ ඵතසමිං උකරණෙ ධම්මං කථං
කතා භික්ඛු ආමනෙතසි: “න භික්ඛවෙ, සමමුතිකපපියභූමි පරිභුඤ්ජිතබ්බා,
යො පරිභුඤ්ජය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තිස්සො
කපපියභූමියො: උස්සාවනන්තිකං ගොතිසාදිකං ගහපති” නති.

44. තෙන බො ජන සමයෙන ආයසමා යසොජො ගිලානො තොති.
තස්සන්ථාය හෙසජ්ජාති ආහරියන්ති. නාති භික්ඛු බහි වාසෙන්ති. උක්ක-
පිණ්ඩකාපි බාදන්ති. වොරාපි හරන්ති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං.
“අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සමමුතිං කපපියභූමිං පරිභුඤ්ජිතං. අනුජානාමි
භික්ඛවෙ, වතස්සො කපපියභූමියො: උස්සාවනන්තිකං ගොතිසාදිකං ගහපතිං
සමමුති” නති.

සිහහාණවාරො චතුසො.

41. එකල්හි මිනිස්සු එහි ම - සමමත කරණ ලද කැපබිමෙහි කැඳ පිසත්. බත් පිසත්. ව්‍යඤ්ඤා සපයත්. මස් කපත්. දර පළත්.

42. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රු අලයමිති නැති සිට උස්හඬ මහහඬ කවුඩුහඬ ඇසු සේක. අසා “ආනන්දය, ඒ උස්හඬ මහහඬ කවුඩුහඬ කීමැ” යි ආශුෂමත් ආනන්දතෙරුන් විවාල සේක. “සුවාමිනි, මිනිස්සු දැන් සමමත භූමියෙහි ම කැඳ පිසත්. බත් පිසත්. ව්‍යඤ්ඤා සපයත්. මස් කපත්. දර පළත්. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මේ ඒ උස්හඬ මහහඬ කවුඩුහඬ ය”.

43. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දැනුම් කතා කොට භික්ෂූන් ඇමතු සේක. “මහණෙනි, සමමත කළ කැපබිම පරිනොග නො කට යුතු ය. යමෙක් පරිනොග කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ. මහණෙනි, උසාවනනතිකා කිළිය, ගොනිසාදි කිළිය, ගහපති කිළිය යි කැපබිම් තුණක් අනුදනිමි”.

44. එකල්හි ආශුෂමත් යසෝජ්ඣාපිර තෙමේ ගිලන් වේ. උන්වහන්සේ පිණිස බෙහෙත් ගෙණෙනු ලැබේ. භික්ෂූහු ඒ බෙහෙත් බැහැර තබවත්. බලල් මී ආදී සත්තු ද කත්. සොරු ද ගෙණ යත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කරුණ සැලකලහ. “මහණෙනි, සමමත කළ කැපබිම පරිනොග කරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, උසාවනනතිකා ගොනිසාදිකා ගහපති සමමුති යි කැපබිම් සතරක් අනුදනිමි”.*

සිහබණ්ඩර සිවුමැති වේ.

1. තෙන බො පන සමයෙන හද්දියනගරෙ මෙණ්ඩකො ගහපති පටිවසති. තස්ස ඵවරුපො ඉඬානුභාවො හොති: සීසං නහාසිත්වා ඛඤ්ඤාගාරං සමමජ්ජාපෙත්වා පඤ්ඤා¹ නිසීදති. අනන්තරා ඛඤ්ඤාසං ධාරා ඔපතිත්වා ඛඤ්ඤාගාරං පුරෙති.

2. හරියාය ඵවරුපො ඉඬානුභාවො හොති: එකඤ්ඤව ආලාභක ආලිකං උපනිසීදිත්වා එකඤ්ඤව සුපතිඤ්ජරකං² දසකමකරපොර්සං භනනන පරිවසති. න තාව තං ඩියති³, යාව සා න වුට්ඨාති.

3. පුත්තස්ස ඵවරුපො ඉඬානුභාවො හොති: එකංයෙව සහස්ස-ත්ථිකං ගහෙත්වා දසකමකරපොර්සස්ස ඡමමාසිකං⁴ වෙතනං දෙති. න තාව තං ඩියති, යාවස්ස හත්ථගතා.

4. සුණ්ණිසාය ඵවරුපො ඉඬානුභාවො හොති: එකඤ්ඤව වතුදොණ්ණිකං පිටකං උපනිසීදිත්වා දසකමකරපොර්සස්ස ඡමමාසිකං ඛිජ්ඣනනං⁵ දෙති. න තාව තං ඩියති, යාව සා න වුට්ඨාති.

5. දසස්ස ඵවරුපො ඉඬානුභාවො හොති: එකෙන නඛගලෙන කසන්තස්ස සත්ත සීතායො ගච්ඡන්ති.

6. අසොයාසි බො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො “අමනාකං කිර විජ්ඣෙ හද්දියනගරෙ මෙණ්ඩකො ගහපති පටිවසති. තස්ස ඵවරුපො ඉඬානුභාවො: සීසං නහාසිත්වා ඛඤ්ඤාගාරං සමමජ්ජාපෙත්වා පඤ්ඤා¹ නිසීදති. අනන්තරා ඛඤ්ඤාසං ධාරා ඔපතිත්වා ඛඤ්ඤාගාරං පුරෙති. හරියාය ඵවරුපො ඉඬානුභාවො: එකංයෙව ආලාභක ආලිකං උපනිසීදිත්වා එකඤ්ඤව සුපතිඤ්ජරකං² දසකමකරපොර්සං භනනන පරිවසති. න තාව තං ඩියති, යාව සා න වුට්ඨාති. පුත්තස්ස ඵවරුපො ඉඬානුභාවො: එකංයෙව සහස්සත්ථිකං ගහෙත්වා දසකමකරපොර්සස්ස ඡමමාසිකං වෙතනං දෙති. න තාව තං ඩියති, යාවස්ස හත්ථගතා. සුණ්ණිසාය ඵවරුපො ඉඬානුභාවො: එකංයෙව වතුදොණ්ණිකං³ පිටකං උපනිසීදිත්වා දසකමකරපොර්සස්ස ඡමමාසිකං ඛිජ්ඣනනං⁵ දෙති. න තාව තං ඩියති, යාව සා න වුට්ඨාති. දසස්ස ඵවරුපො ඉඬානුභාවො: එකෙන නඛගලෙන කසන්තස්ස සත්ත සීතායො ගච්ඡන්ති” ති.

7. අථ බො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො අඤ්ඤාතරං සබ්බත්ථකං මහාමනනං ආමනෙතයි: “අමනාකං කිර භණ්ණ විජ්ඣෙ හද්දියනගරෙ මෙණ්ඩකො ගහපති පටිවසති. තස්ස ඵවරුපො ඉඬානුභාවො: සීසං නහාසිත්වා ඛඤ්ඤාගාරං සමමජ්ජාපෙත්වා පඤ්ඤා නිසීදති. අනන්තරා ඛඤ්ඤාසං ධාරා ඔපතිත්වා ඛඤ්ඤාගාරං පුරෙති. හරියාය -පෙ-පුත්තස්ස -පෙ- සුණ්ණිසාය -පෙ- දසස්ස ඵවරුපො ඉඬානුභාවො: එකෙන නඛගලෙන කසන්තස්ස සත්ත සීතායො ගච්ඡන්ති. ගච්ඡ භණ්ණ ජානාති යථා මයා සාමං දිට්ඨො, ඵං තථ දිට්ඨො භවිස්සති” ති.

1. “ඛඤ්ඤා” ම ඡ සං.

2. “සුපතිඤ්ජරකං” ම ඡ සං.

3. “බෙය්ති” ම ඡ සං. ම නු ව.

4. “සුපතිඤ්ජරකං” PTS.

4. “ඡමමාසිකං” ම ඡ සං.

5. “ඛිජ්ඣනනං” - එළු “ඛිජ්” ඉති උඤා සබ්බ පොත්ථකාසු. ධම්මපදානිකාථායං ඵෙව තාසිනලානුවාදෙ සද්ධම්මනනාවලිනාමසිනලානෙ “ඛඤ් ඛිජ්ඣට්” ඉති ව දිසස්මානතා නං ඉධ යොජිතං.

1. එකල්හි හද්දිය නගරයෙහි මෙණ්ඩක නම් (සිටු) ගැහැවියෙක් වෙසෙයි. ඒ සිටුහුගේ මෙබඳු සාඝ්‍යානුභාවයෙන් වේ: ඉස් සෝධා නා කොටුගෙය හමදවා ප්‍රාග්ධාරයෙහි (අක් දෙරියෙහි - ගෘහය අභිමුඛයෙහි) තිඳිසි. අහසින් ධාන්‍යධාරා (රත්හැල් වී කඳු) වැටී කොටුගෙය පුරවයි.

2. බිරින්දුගේ මෙබඳු සාඝ්‍යානුභාවයෙන් වේ: සිටු නැළියක් ගන්නා එක ම බත්තලියක් හා එක ම ව්‍යඤ්ඤා ඇතිලියක් ලඟ තිදගෙණ දස්කම්කරු පිරිසට බත් වළඳවයි. ඔහු තොමෝ යම් තාක් (එතැනින්) නො නැගීටී ද, ඒ තාක් එය තිස් නො වේ.

3. පුත්‍රයාගේ මෙබඳු සාඝ්‍යානුභාවයෙන් වේ: දහසින් බැඳි එක ම පියල්ලක් ගෙණ දස්කම්කරු පුරුෂයන්ට සමසක වැටුප් දෙයි. යම් තාක් (ඒ පසුභිසය) ඔහුගේ අතෙහි වේ ද, ඒ තාක් එය තිස් නො වේ.

4. යෙහෙළියගේ මෙබඳු සාඝ්‍යානුභාවයෙන් වේ: ද්‍රෝණ (ලාස්) සතරක් ගන්නා එක ම වී පැස ලඟ තිද දස්කම්කරු පුරුෂයන්ට සමසක බත් බිජුවට (= වී) දෙයි. යම් තාක් ඔහු තොමෝ (එතැනින්) නො නැගීටී ද, ඒ තාක් එය තිස් නො වේ.

5. දූසයාගේ මෙබඳු සාඝ්‍යානුභාවයෙන් වේ: එක් නගුලකින් සාන්තනුට නිවිටි (නගුල්පාර) සතක් (සෑවී) යෙයි.

6. මගබෙඤ්ඤා වූ සෙනිස බිම්බසාර රජ තෙමේ - “දැනට රටෙහි හද්දියනගරයෙහි මෙණ්ඩක නම් ගැහැවියෙක් වෙසේ. ඔහුගේ මෙබඳු සාඝ්‍යානුභාවයෙන් වේ: තිස් සෝදා නා කොටුගෙය හමදවා ඉදිරිදෙරටු-වෙහි තිඳිසි. අහසින් වී ධාරා වැටී කොටුගෙය පුරවයි. බිරින්දුගේ මෙබඳු ‘සාඝ්‍යානුභාවයෙන් වේ: සිටු නැළියක් ගන්නා එක ම බත්තලියක් හා එක ම ව්‍යඤ්ඤා ඇතිලියක් ලඟ තිද ගෙණ දස්කම්කරු පිරිසට බත් වළඳවයි. යම් තාක් ඔහු තොමෝ නො නැගීටී ද, ඒ තාක් එය තිස් නො වේ. පුත්‍රයාගේ මෙබඳු සාඝ්‍යානුභාවයෙන් වේ. දහසින් බැඳි එක ම පියල්ලක් ගෙණ දස්කම්කරු පුරුෂයන්ට සමසක වැටුප් දෙයි. යම් තාක් (ඒ පසුභිසය) ඔහුගේ අතෙහි වේ ද, ඒ තාක් එය තිස් නො වේ’. ලේළියගේ මෙබඳු සාඝ්‍යානුභාවයෙන් වේ. සතර ද්‍රෝණයක් ගන්නා එක ම පෙට්ටියක් ලඟ තිද දස්කම්කරු පුරුෂයන්ට සමසක බත් බිජුවට දෙයි. යම් තාක් ඔහු තොමෝ නො නැගීටී ද, ඒ තාක් එය තිස් නො වේ. දූසයාගේ මෙබඳු සාඝ්‍යානුභාවයෙන් වේ. එක් නගුලකින් සාන්තනුට නිවිටි සතක් (සෑවී) යෙ ය” යි ඇසී ය.

7. ඉක්බිති මගබෙඤ්ඤා වූ සෙනිස බිම්බසාර රජ තෙමේ සියලු කටයුතුවල යෙදෙන එක්තරා මහඥානියකු ඇමතුමෙහි: “සගය, අපගේ රටෙහි හද්දියනගරයෙහි මෙණ්ඩක නම් ගැහැවියෙක් වෙසෙයි. ඔහුගේ මෙබඳු සාඝ්‍යානුභාවයෙන් වේ: තිස් සෝධා නා කොටුගෙය හමදවා අගදොරකඩ තිඳිසි. අහසින් ධාන්‍යධාරා වැටී කොටුගෙය පුරවයි. බිරින්දුගේ -පෙ- පුත්‍රයාගේ -පෙ- යෙළුනියන්ගේ -පෙ- දූසයාගේ මෙබඳු සාඝ්‍යානුභාවයෙන් වේ. එක් නගුලකින් සාන්තනුට නිවිටි සතක් යෙ යි. සගය, යව. දැනුම. තා විසින් දන්නා ලද්ද මා විසින් ම දන්නා ලද්දක් මෙන් වන්නේ ය.”

8. “එවං දෙවා” ති බො සො මහාමනෙතා රක්ඛෙය් මාගධස්ස සෙනිඨස්ස බිමබ්බසාරස්ස උට්ඨස්සවා වතුරබ්බිතියා සෙනාය යෙන හද්දියං තෙන පායාසි. අනුපුරෙඛන යෙන හද්දියං යෙන මෙණ්ඩකො ගහපති තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිවා මෙණ්ඩකං ගහපති. එතදවොච: “අතං හි ගහපති, රක්ඛෙය් ආණ්ණෙනා ‘අමනාකං කීර භණ්ණ, විජ්ඣෙ හද්දිය නගරෙ මෙණ්ඩකො ගහපති උට්ඨසති. තස්ස එවරුපො ඉද්ධානුභාවො: සීසං නනාසිවා ධක්ඛෙය්ගාරං සමමණ්ණපෙවා පඤ්ඤා රෙ නිසීදති. අනනලික්ඛා ධක්ඛෙය්ස ධාරා ඔපතිවා ධක්ඛෙය්ගාරං පුරෙති. -පෙ- දසස්ස එවරුපො ඉද්ධානුභාවො: එකෙන නබ්බලෙන කසනතස්ස සත්ත සීතායො ගච්ඡති.” ගච්ඡ භණ්ණ, ජානාති. යථා මයා යාමං දිට්ඨො, එවං තච දිට්ඨො භවිස්සති” ති. පස්සාම තෙ ගහපති, ඉද්ධානුභාව නති.

9. අථ බො මෙණ්ඩකො ගහපති සීසං නනාසිවා ධක්ඛෙය්ගාරං සමමණ්ණපෙවා පඤ්ඤා රෙ නිසීදි. අනනලික්ඛා ධක්ඛෙය්ස ධාරා ඔපතිවා ධක්ඛෙය්ගාරං පුරෙති.

10. “දිට්ඨො තෙ ගහපති, ඉද්ධානුභාවො. හරියාය තෙ ඉද්ධානුභාවං පස්සාමා” ති 1. අථ බො මෙණ්ඩකො ගහපති හරියං ආණ්ණපෙසි: “තෙන හි වතුරබ්බිතිං සෙනාං භවොතන පරිච්ඡා” ති. අථ බො මෙණ්ඩකස්ස ගහපතිස්ස හරියා එක යෙව ආලකකථාලිකං උපනිසීදිවා එකඤ්ච සුපභික්ඛරකං වතුරබ්බිතිං සෙනාං භවොතන පරිච්ඡි. න තාව තං බිසි.² යාව සා න වුට්ඨාසි.³

11. “දිට්ඨො තෙ ගහපති හරියායපි ඉද්ධානුභාවො. පුත්තස්ස තෙ ඉද්ධානුභාවං පස්සාමා” ති. අථ බො මෙණ්ඩකො ගහපති පුත්තං ආණ්ණපෙසි: “තෙන හි වතුරබ්බිතියා සෙනාය ඡම්මාසිකං වෙනනං දෙති” ති. අථ බො මෙණ්ඩකස්ස ගහපතිස්ස පුත්තො එකංයෙව සත්තස්සත්ථිකං ගතෙවා වතුරබ්බිතියා සෙනාය ඡම්මාසිකං වෙනනං අදාසි. න තාව තං බිසි, යාවස්ස කත්තනා.

12. “දිට්ඨො තෙ ගහපති, පුත්තස්සපි ඉද්ධානුභාවො. පුණ්ණියාය තෙ ඉද්ධානුභාවං පස්සාමා” ති. අථ බො මෙණ්ඩකො ගහපති පුණ්ණියං ආණ්ණපෙසි: “තෙන හි වතුරබ්බිතියා සෙනාය ඡම්මාසිකං බිජ්ඣනනං දෙති” ති. අථ බො මෙණ්ඩකස්ස ගහපතිස්ස පුණ්ණියා එකංයෙව වතුරෙද්දණ්ණිකං පිට්ඨං උපනිසීදිවා වතුරබ්බිතියා සෙනාය ඡම්මාසිකං බිජ්ඣනනං අදාසි. න තාව තං බිසි, යාව සා න වුට්ඨාසි.

13. “දිට්ඨො තෙ ගහපති, පුණ්ණියායපි ඉද්ධානුභාවො. දසස්ස තෙ ඉද්ධානුභාවං පස්සාමා” ති. “මයං බො සාමි, දසස්ස ඉද්ධානුභාවො බෙතෙන පසිඤ්ඤාමි” ති. “අලං ගහපති, දිට්ඨො තෙ දසස්සපි ඉද්ධානුභාවො” ති.

14. අථ බො සො මහාමනෙතා වතුරබ්බිතියා සෙනාය පුත්තදෙව රාජගහං පච්චාගඤ්ඡී. යෙන රාජා මාගධො සෙනිඨො බිමබ්බසාරො තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිවා රක්ඛෙය් මාගධස්ස සෙනිඨස්ස බිමබ්බසාරස්ස එතමත්ථං ආරොථෙසි.

1. “පස්සාමා” ම ඡ සං. PTS. 2. “බිසි” ම ඡ සං. PTS.

3. “න වුට්ඨාසි” ම ඡ සං. PTS.

8. ඒ මහාමාත්‍ය තෙමේ “දේවයන් වහන්ස, එසේ ය” යි මගබෙඳවර වූ සෙනිය බිමිසාර රජුහට පිළිවදන් දී සිටුවහසෙනහින් යුක්ත ව හඳුය නගරයට ගියේ ය. පිළිවෙළින් (ගොස්) හඳුයනුවර මෙණ්ඩක ගැහැවියා වෙතට පැමිණියේ ය. පැමිණ මෙණ්ඩක ගැහැවියානට මෙය කී ය: “ගැහැවිය, මම - අපගේ රටෙහි හඳුයනගරයෙහි මෙණ්ඩක නම් ගැහැවියෙක් වෙසෙයි. ඔහුගේ මෙබඳු සාඝ්‍යානුභාවයෙන් වේ: හිස සෝද, නා කොටුගෙය හමදවා ඉදිරිදෙර හිඳියි. අහසින් බාත්‍ය බාරා වැටී කොටුගෙය පුරවයි. -පෙ-දසයාගේ මෙබඳු සාඝ්‍යානුභාවයෙන් වේ: එක් නතුලකින් සාන්තනුට හිටිවී සතක් යේ ය’ යි. සගය, යව. දනුව. තා විසින් දක්නා ලද්ද මා විසින් ම දක්නා ලද්දක් මෙන් වන්නේ ය යි රජු විසින් අනුවන ලද්දෙමි වෙමි. ගෘහපතිය, තාගේ සාඝ්‍යානුභාවය බලන්නෙමු.”

9. ඉක්බිති මෙණ්ඩක ගැහැවි තෙමේ හිස සෝද, නා කොටුගෙය හමදවා ඉදිරි දෙරටුවෙහි හුන්නේ ය. අහසින් බාත්‍යබාරා වැටී කොටුගෙය පිරවී ය.

10. “ගැහැවිය, තාගේ සාඝ්‍යානුභාවය දක්නා ලද්දේ ය. තාගේ බිරින්දගේ සාඝ්‍යානුභාවය බලන්නෙමු”. ඉක්බිති මෙණ්ඩක ගැහැවි තෙමේ “එසේ නම් සිටුවහසෙනහට බත් කව” යි බිරින්දට අණ කෙළේ ය. එවිට මෙණ්ඩක ගැහැවිහුගේ බිරින්ද සතර තැළියක් ගන්නා එක ම බත් තැළියක් ලඟ හිඳ එක ම ව්‍යඤ්ජනඇතිලියක් ගෙන සිටුවහසෙනහට බත් කැවී ය. යම් තාක් ඔ තොමෝ නො නැගී සිටියා ද, ඒ තාක් එය හිස් නො වී ය.

11. “ගැහැවිය, තාගේ බිරින්දගේ සාඝ්‍යානුභාවය දක්නා ලද්දේ ය. තාගේ පුත්‍රයාගේ සාඝ්‍යානුභාවය බලන්නෙමු” යි. එවිට මෙණ්ඩක ගැහැවි තෙමේ “එසේ නම් සිටුවහසෙනහට සමසක වැටුප් දෙව” යි පුත්‍රයාට අණ කෙළේ ය. ඉක්බිති මෙණ්ඩක ගැහැවිහුගේ පුත්‍ර තෙමේ දහසින් බැඳි එක ම පියල්ලක් ගෙන සිටුවහසෙනහට සමසක වැටුප් දුන්නේ ය. යම් තාක් ඒ පසුභිසිය ඔහුගේ අතෙහි වී ද, ඒ තාක් එය හිස් නො වී ය.

12. “ගැහැවිය, තාගේ පුත්‍රයාගේ සාඝ්‍යානුභාවය දක්නා ලද්දේ ය. තාගේ යෙහෙළියගේ සාඝ්‍යානුභාවය බලන්නෙමු” යි. එවිට මෙණ්ඩක ගැහැවි තෙමේ “එසේ නම් සිටුවහසෙනහට සමසක බත්බිජු දෙව” යි යෙහෙළියට අණ කෙළේ ය. ඉක්බිති මෙණ්ඩක ගැහැවිහුගේ යෙහෙළි තොමෝ ද්‍රෝණසතරක් ගන්නා එක ම වී පෙට්ටියක් ලඟ හිඳ සිටුවහ-සෙනහට සමසක බත්බිජු දුන්නී ය. යම් තාක් ඔ තොමෝ නො නැගී සිටියා ද, ඒ තාක් එය අවසන් නො වී ය.

13. “ගැහැවිය, තාගේ යෙහෙළියගේ සාඝ්‍යානුභාවය දක්නා ලද්දේ ය. තාගේ දසයාගේ සාඝ්‍යානුභාවය බලන්නෙමු” යි. “හිමියෙනි, මාගේ දසයාගේ සාඝ්‍යානුභාවය කෙතෙහි දී දැක්ක යුතු ය”. “ගැහැවිය, කම් නැත. තාගේ දසයාගේ සාඝ්‍යානුභාවය ද දක්නා ලද්දේ ය”.

14. ඉක්බිති ඒ මහාමාත්‍ය තෙමේ සිටුවහසෙනහින් යුක්ත ව නැවැත රජගහනුවරට පෙරළා ගියේ ය. (එහි) මගබෙඳවර වූ සෙනිය බිමිසාර රජු වෙතට එළඹියේ ය. එළඹ මගබෙඳවර වූ සෙනිය බිමිසාර රජුට මෙ පවත් දැන්වී ය.

15. අථ ඛො භගවා වෙසාලියං යථාභිරතතං විහරිතො යෙන හද්දියං තෙන වාරිකං පකකාමි මහතා භික්ඛුසමෙසන සද්ධිං අසිංහෙළසෙති භික්ඛුසතෙති.

16. අථ ඛො භගවා අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන හද්දියං තදවසරි. තත්‍රසුදං භගවා හද්දියෙ විහරති ඡාන්ධාවතො.

17. අස්සොසි ඛො මෙණ්ඩකො ගහපති “සමණො ඛලු හො ගොතමො සක්‍යපුත්තො සක්‍යකුලා පබ්බජිතො හද්දියං අනුප්පත්තො හද්දියෙ විහරති ඡාන්ධාවතො. තං ඛො පන භගවතං ගොතමං එවංකල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්බුග්ගතො: ‘ඉතිපි සො භගවා අරහං, සමමාසම්බුද්ධො, විජ්ජාවරණසම්පන්නො, සුගතො, ලොකවිදු, අනුත්තරො පූරිසදම්මසාරථි, සත්ථා දෙවමනුස්සානා, බුද්ධො, භගවා.¹ සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සමුත්ථිකං, සස්සමණබ්‍රාහ්මණීං පජං සදෙවමනුස්සං, සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා පවදෙති. සො ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣෙකි කල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සංඛ්‍යඤ්ජනං. කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. සාමු ඛො පන තථාරුපානං අරහතං දස්සනං හොති” ති.

18. අථ ඛො මෙණ්ඩකො ගහපති හද්දාති හද්දාති යානාති යොජාපෙඤා හද්දං යානං අභිරුභිතා හද්දෙති හද්දෙති යානෙති හද්දියා නියසාසි භගවතං දස්සනාය.

19. අද්දසංසු ඛො සමබ්‍රහ්මා නිජ්ජියා මෙණ්ඩකං ගහපතිං දුරතොව ආගමිත්තං. දිස්වාන මෙණ්ඩකං ගහපතිං එතදවොචු: කතං ත්වං ගහපති, ගමිත්සි” ති. “ගමිත්ථං හතෙන, භගවතං සමණං ගොතමං² දස්සනායා” ති. “ක්වං පන ත්වං ගහපති, කිරියවාදෙ සමානො අකිරියවාදං සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසම්භවිස්සසි ? සමණො හි ගහපති, ගොතමො අකිරියවාදෙ අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ව සාවකෙ විනෙති” ති.

20. අථ ඛො මෙණ්ඩකස්ස ගහපතිස්ස එතදනොසි: “නිස්සංසයං ඛො සො භගවා අරහං සමමා සම්බුද්ධො හවිස්සාති, යථාපිමෙ³ නිජ්ජියා උසුයන්ති” ති. යාවතිකා යානස්ස භූමි යානෙන ගන්ති යානා පච්චො-රොභිතා පතතිකොව යෙන භගවා තෙනුපසම්භවි. උපසම්භවිතා භගවතං අභිවාදෙත්වා එකමනං නිසීදි. එකමනං නිසීන්තස්ස ඛො මෙණ්ඩකස්ස ගහපතිස්ස භගවා ආනුපුබ්බිකථං කපෙසි සෙය්‍යථිදං: දුතකථං සීලකථං සග්ගකථං, කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සංකිලෙසං, නෙතමමෙම ආතිසංසං පකාසෙසි.

1. “භගවාති” ම ඡ සං. ජච්. අ ච්. තො ච්.

2. “හතෙන සමණං ගොතමං” සී චු. 3. “යථාපිමෙ” ම ඡ සං.

15. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විශාලාමනානගරයෙහි කැමැති තාක් කල් වාසය කොට එක්දහස්දෙසියපණසක් වූ මහාභික්ෂුසංඝයා සමග හදිසිනුවර බලා වාරිකාවෙහි වැසී සේක.

16. එකල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙළින් වාරිකාවෙහි වඩිනා සේක් හදිසිනගරයට පැමිණියහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි හදිසි නගරයෙහි ජාතියාවනයෙහි (සමන්මල් වනයෙහි) වැඩ වාසය කරණ සේක.

17. මෙණ්ඩක ගැහැටි තෙමේ “ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශාක්‍යකුලයෙන් පැවිදි වූ ශ්‍රමණ හවන් ගෞතම තෙමේ හදිසිනගරයට පැමිණියේ හදිසිනගරයෙහි ජාතියා වනයෙහි වාසය කෙරේ. ඒ භාග්‍යවන් ගෞතමයන් වහන්සේගේ කල්‍යාණ වූ කීර්තිශෝභයෙන් පැන නැගේ ය. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘මේ මේ කරුණෙන් රහත් සේක. මේ මේ කරුණෙන් සමයක් සමුද්ධි සේක. මේ මේ කරුණෙන් අභිවිද්ධිවෙන් හා පසළොස්වරණධර්මයෙන් යුක්ත සේක. මේ මේ කරුණෙන් සුගත් සේක. මේ මේ කරුණෙන් ලොකවිදු සේක. මේ මේ කරුණෙන් පුරුෂයන් දමනය කිරීමෙහි නිරුත්තර වූ සාරථී සේක. මේ මේ කරුණෙන් දෙවිමිනිසුන්ට ශාස්තෘ සේක. මේ මේ කරුණෙන් බුද්ධ සේක. මේ මේ කරුණෙන් භාග්‍යවන් සේක. උන්වහන්සේ දෙවියන් සහිත වූ මරුන් සහිත වූ බමුන් සහිත වූ මේ අවකාශලොකය ද, මහණ බමුණන් සහිත වූ දෙවි මිනිසුන් සහිත වූ සත්ත්වලොකය ද තමන්වහන්සේ ම විශිෂ්ටඥානයෙන් දූත ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට ප්‍රකාශ කරණ සේක. උන්වහන්සේ මූල මැද අග යහපත් වූ අජී-සම්පත්තියෙන් යුක්ත වූ පදසම්පත්තියෙන් යුක්ත වූ දහම් දෙසන සේක. සම්ප්‍රකාරයෙන් සම්පූර්ණ වූ පිරිසිදු වූ ශාසනමාගීවුහම්වය්‍යීය ප්‍රකාශ කරණ සේක’. එබඳු වූ රහතුන්ගේ දැකීම යහපත් වේ” ය යි ඇසී ය.

18. ඉක්බිති මෙණ්ඩක ගැහැටි තෙමේ හොඳ හොඳ යානයන් යොදවා හොඳ යානයකට නැගී හොඳ හොඳ යානයන්ගෙන් යුක්ත ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැකීම පිණිස හදිසිනුවරින් පිටත් ව ගියේ ය.

19. බොහෝ තීර්ථිකයෝ එන්නාවූ මෙණ්ඩක ගැහැටියා දුර දී ම දුටුවාහු ය. දැක මෙණ්ඩක ගැහැටියාට “ගැහැටිය, තෝ කොහි යෙහි ද?” යි කීහ. ස්වාමීනි, මම භාග්‍යවන් ශ්‍රමණගෞතමයන් දැකීමට යමි”. “ගැහැටිය, තෝ ක්‍රියාවාදී වෙහි. කුමක් හෙයින් අක්‍රියාවාදී ශ්‍රමණ ගෞතමයා දැකීමට යෙහි ද? ගැහැටිය, ශ්‍රමණගෞතම තෙමේ අක්‍රියාවාදී වූයේ නො කීරීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවයි”.

20. ඉක්බිති මෙණ්ඩක ගැහැටියාහට “මේ තීර්ථිකයෝ යම් කරුණකින් ඊෂ්ඨා කෙරෙත් ද, ඒ කරුණෙන් ම ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිසැකයෙන් ම රහත් වෙති. සමයක් සමුද්ධි වෙති” යි මෙබඳු පිතෙක් විය. (ගැහැටි තෙමේ) යානයෙන් යා හැකි බිම යම් පමණවි ද, එපමණ තැන් යානයෙන් ගොස් යානයෙන් බැස ප්‍රාගමනින් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් මෙණ්ඩක ගැහැටියාහට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙළ කතාව එනම්: දුතකථාව සීලකථාව සංගීතථාව, කාමයන් දුක්ඛව ලාමකඛව කෙලෙසීම ඇතිබව වදාළ සේක. පැවිද්දෙහි අනුසස් ද ප්‍රකාශ කළ සේක.

21. යද් හගවා අඤ්ඤාසි මේණ්ඩකං ගහපතීං කල්ලවිතනං මුදුචිතනං විනිවරණවිතනං උදග්ගවිතනං පසන්නවිතනං, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්කං-සිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාසෙසි - දුක්ඛං සමුදයං නිරෝධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුඤ්ඤං වත්ථං අපගතකාලකං සම්මදෙව රජතං පතීගණේහය්‍ය, එවමෙව බො මේණ්ඩකස්ස ගහපතීස්ස තසමීං යෙව ආසනෙ විරජං චීතමලං ධම්මවක්ඛුං උදපාදි: “යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරෝධධම්මං” නති.

22. අථ බො මේණ්ඩකො ගහපතී දිට්ඨධම්මො පත්තධම්මො විදිතධම්මො පරියොගාලාභධම්මො තිණ්ණවිචිකිට්ඨො, විගතකථාසිකපො වෙසාරජ්ජපත්තො අපරජ්ජවයො සච්ඡිසාසනෙ භගවන්තං එතදවොච: “අභික්කන්තං භන්තො. අභික්කන්තං භන්තො. සෙය්‍යථාපි භන්තො නික්කුජ්ජිතං වා උක්කුජ්ජය්‍ය, පච්චන්තං වා විවරෙය්‍ය, මූලාසං වා මග්ගං ආවිකේධය්‍ය, අකුකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්‍ය: ‘වක්ඛුමන්තො රුපානි දුක්ඛානි’ ති, එවමෙව භගවතා අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එසාහං භන්තො, භගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මෙඤ්ච භික්ඛුසඤ්ඤා. උපාසකං මං භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්ණපෙනං සරණං ගතං. අධිවාසෙතු ච මෙ භන්තො භගවා ස්වාතන්ත්‍යං භන්තං සද්ධිං භික්ඛුසඤ්ඤා” ති. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හිභාවෙන. අථ බො මේණ්ඩකො ගහපතී භගවතො අධිවාසනං විදිතා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි.

23. අථ බො මේණ්ඩකො ගහපතී තස්සා රත්තියා අව්වයෙන පණීතං බාදනීයං භෝජනීයං පටියාදුපෙත්වා භගවතො කාලං ආරොවාපෙසි: “කාලො භන්තො, නිට්ඨිතං භන්තො” නති.

24. අථ බො භගවා පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙත්වා පත්තවිවරමාදය යෙන මේණ්ඩකස්ස ගහපතීස්ස නිවෙසනං, තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිවා පඤ්ඤාතෙන ආසනෙ නිසීදි සද්ධිං භික්ඛුසඤ්ඤා.

25. අථ බො මේණ්ඩකස්ස ගහපතීස්ස හරියා ව පුත්තො ව සුණීසා ව දුසො ව යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. තෙසං භගවා ආනුපුබ්බිකථං කප්ථෙසි සෙය්‍යථිදං: දුතකථං සීලකථං සග්ගකථං, කාමානං ආදීනවං ඕකාරං සඤ්ඤිලෙසං, තෙකම්මෙව ආනිසංසං පකාසෙසි.

26. යද් තෙ භගවා අඤ්ඤාසි කල්ලවිතෙන මුදුචිතෙන විනිවරණ විතෙන උදග්ගවිතෙන පසන්නවිතෙන, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්කංසිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාසෙසි - දුක්ඛං සමුදයං නිරෝධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුඤ්ඤං වත්ථං අපගතකාලකං සම්මදෙව රජතං පතීගණේහය්‍ය, එවමෙව තෙසං තසමීං යෙව ආසනෙ විරජං චීතමලං ධම්මවක්ඛුං උදපාදි: “යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරෝධධම්මං” නති.

21. යම් විටෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙණ්ඩක ගැහැටියා සුදුසු සිත් ඇතැයි මොළොක් සිත් ඇතැයි නිවරණ රහිත වූ සිත් ඇතැයි ඔදවැසි සිත් ඇතැයි පහන් සිත් ඇතැයි දන් සේක් ද එකල්හි බුදුවරුන්ගේ තමන් ම (සව්භාවයෙන් ම) උත්කෘෂ්ට වූ ධර්මදෙශනාව - දූෂිතත්වය සමුද්‍රව්‍යය නිරෝධසත්‍යය මාර්ගිකත්වය යන ඒ වතුරායීකත්‍යය ප්‍රකාශ කළ සේක. පහ වූ කිලුටු ඇති පිරිසිදු වස්ත්‍රයෙක් යම් සේ මනා කොට සායම් ගන්නේ ද, එසේ ම මෙණ්ඩක ගැහැටියාගේ ඒ ආසනයෙහි දී ම “යම් කිසිවක් හටගැණීම සව්භාවය කොට ඇත්තේ ද, ඒ සියල්ල නිරුද්ධ වීම සව්භාවය කොට ඇතැ” යි පහ වූ රාගාදිරජස් ඇති පහ වූ කෙලෙස් මල ඇති සොනාපතනිමග්ගඤ්ඤය පහළ වූයේ ය.

22. ඉක්බිති දක්නා ලද දහම් ඇති පැමිණි දහම් ඇති අවබෝධ කළ දහම් ඇති වෙසෙසින් බැස ගත් දහම් ඇති තරණය කළ විවික්ච්ඡා ඇති පහ වූ ‘කෙසේ කෙසේ ද’ යි පැවැති සැක ඇති විශාරදභාවයට පැමිණි බුදුදහමිහි (අවබෝධය පිණිස) අනුන්ගේ උපකාරයක් නොවුව මනා වූ මෙණ්ඩක ගැහැටි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකෙලේ ය. “සාමිනි, ඉතා යහපත. සාමිනි, ඉතා යහපත. සාමිනි, යටිකුරු කරණ ලද්දක් යම් සේ උඩුකුරු කරන්නේ ද, වසන ලද්දක් යම් සේ විදහා පාන්නේ ද, මංමුළා වුවකුට යම් සේ මාර්ග කියන්නේ ද, ‘ඇස් ඇත්තෝ රූප දකින්නාහු ය’ යි අකුකාරයෙහි තෙල්පතනක් යම් සේ දරන්නේ ද එපරිද්දෙන් ම, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් ක්‍රම යෙන් ධර්ම දෙශනා කරණ ලද්දේ ය. සාමිනි, මේ මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද නවලොකොත්තරධර්මය ද අභ්‍යායීපුද්ගලිකුසලිකයා ද සරණ කොට යමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අද පටන් මා දිවි හිමි කොට සරණ ගියා වූ උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා. සාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුසංඝයා සමග හෙට මාගේ බත ද ඉවසන සේක්වා”. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුෂණිමාවයෙන් ඉවසු සේක. ඉක්බිති මෙණ්ඩක ගැහැටි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉවසීම දැන හුනස්තෙන් නැගිට සකසා වැද පැදකුණු කොට ගියේ ය.

23. එකල්හි මෙණ්ඩක ගැහැටි තෙමේ ඒ රූ ඉක්ම යෑමෙන් පසු ප්‍රණීත වූ කැසුකු බිදිය යුතු දේ පිළියෙල කරවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිනි, මේ කාලය යි. බත් නිමයේ ය” යි කල් සැළ කරවී ය.

24. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු කාලයෙහි කැද පෙරෙට පාසිවුරු ගෙණ මෙණ්ඩක ගැහැටියාගේ නිවෙසට වැසි සේක. වැඩ භික්ෂු සංඝයා සමග පැණවූ අසුනෙහි හුන් සේක.

25. එකල්හි මෙණ්ඩක ගැහැටියාගේ බිරින්ද ද පුත්‍රයා ද ලේළිය ද දසයා ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන්ට පිළිවෙලකතාව එනම්: දානකථාව සීලකථාව සංගීතකථාව, කාමයන් දුක් බව ලාමකබව කෙලෙසීම ඇති බව වදළ සේක. පැවිද්දෙහි අනුසස් ද ප්‍රකාශ කළ සේක.

26. යම් විටෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන් සුදුසු සිත් ඇත්තන් මොළොක් සිත් ඇත්තන් නිවරණ රහිත වූ සිත් ඇත්තන් ඔදවැසි සිත් ඇත්තන් පහන් සිත් ඇත්තන් යි දන් සේක් ද, එකල්හි බුදුවරුන්ගේ සාමුකකංසික වූ ධර්මදෙශනාව - දූෂිතත්වය සමුද්‍රව්‍යය නිරෝධසත්‍යය මාර්ගිකත්වය යන ඒ වතුරායීකත්‍යය ප්‍රකාශ කළ සේක. පහ වූ කිලුටු ඇති පිරිසිදු වස්ත්‍රයෙක් යම් සේ මනා කොට සායම් ගන්නේ ද, එපරිද්දෙන් ම ඔවුන්ට ඒ ආසනයෙහි දී ම “යම් කිසිවක් හටගැණීම සව්භාවය කොට ඇත්තේ ද, ඒ සියල්ල නිරුද්ධ වීම සව්භාවය කොට ඇතැ” යි පහ වූ රාගාදිරජස් ඇති පහ වූ කෙලෙස් මල ඇති සොනාපතනිමග්ගඤ්ඤය පහළ වූයේ ය.

27. තෙ දිට්ඨිමමා පත්තමමා විදිතමමා පරිසොගාලුකමමා නිණ්ණවිචිකිච්ඡා විගතකථමකථා වෙසාරජ්ජප්පතා අපරජ්ජව්වයා සන්ත්තසාසනෙ භගවතාං ඵතදවොචුං අභිකකන්තං භන්තො. අභිකකන්තං භන්තො. සෙසයථාපි භන්තො, නිකකුජ්ජිතං වා උකකුජ්ජය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා විවරෙය්‍ය, මුලුභස්ස වා මග්ගා ආවිකෙඛය්‍ය, අකකාරෙ වා තෙලපජ්ජාතං ධාරෙය්‍ය - ‘වකඛුමන්තො රූපානි දකඛිතති’ ති, ඵවමෙව භගවතා අනෙකපරිසායෙණ ධමමො පකාසිතො. ඵතෙ මයං භන්තො, භගවතාං සරණං ගච්ඡාම ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඛ්ඤ්ච. උපාසකෙ තො භගවා ධාරෙතු අජ්ජනග්ගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතෙ” ති.

28. අථ බො මෙණ්ඩකො ගහපති බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසඛ්ඤං පණ්ණිතෙන බාදනියෙන භොජනියෙන සහජ්ජා සන්තාපෙතො සම්පවාරෙතො, භගවතාං භුත්තාචිං ඔනිතපත්තපාණිං ඵකමන්තං නිසීදි. ඵකමන්තං නිසින්නො බො මෙණ්ඩකො ගහපති භගවතාං ඵතදවොච: “යාච භන්තො භගවා හද්දියෙ විහරති තාව අහං බුද්ධපමුඛස්ස භික්ඛුසඛ්ඤස්ස ධුට්ඨන්තො” ති. අථ බො භගවා මෙණ්ඩකං ගහපතිං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙතො සමාදපෙතො සමුත්තෙජෙතො සම්පහංසෙතො උද්ධායාසනා පකකාමි.

29. අථ බො භගවා හද්දියෙ යථාභිරත්තං විහරිතො මෙණ්ඩකං ගහපතිං අනාපුච්ඡා යෙන අභිගුන්තරාපො තෙන වාරිකං පකකාමි මහතා භික්ඛු සඛ්ඤෙන සද්ධිං අඤ්ඤාලෙසෙති භික්ඛුසතෙති.

30. අස්සොසි බො මෙණ්ඩකො ගහපති “භගවා කීර යෙන අභිගුන්තරාපො තෙන වාරිකං පකකන්තො මහතා භික්ඛුසඛ්ඤෙන සද්ධිං අඤ්ඤාලෙසෙති භික්ඛුසතෙති” ති.

31. අථ බො මෙණ්ඩකො ගහපති දසෙ ව කම්මකරෙ ව ආණාපෙසි: “තෙන හි භණ්ණෙ, බහුං ලොණමිපි තෙලමිපි මධුමිපි තණ්ඩුලමිපි බාදනියමපි සකටෙසු ආරොපෙතො ආගච්ඡ්ථ. අඤ්ඤාලෙසානි ව ගොපාලකසතානි අඤ්ඤාලෙසානි ව ධෙත්තසතානි ආදාය ආගච්ඡන්තු. යත් මයං භගවතාං¹ පසසිස්සාම, ධාරුණෙන² ඛිරෙන හොජෙස්සාමා” ති.

32. අථ බො මෙණ්ඩකො ගහපති භගවතාං අන්තරාමග්ගෙ කන්තාරෙ සම්භාවෙසි. අථ බො මෙණ්ඩකො ගහපති යෙන භගවා තෙත්තපසිකමි. උපසඛ්ඤිතො භගවතාං අභිවාදෙතො ඵකමන්තො අධ්ධාසි. ඵකමන්තං සිතො බො මෙණ්ඩකො ගහපති භගවතාං ඵතදවොච: “අධිවාසෙතු මෙ භන්තො භගවා ස්වාත්තාය භත්තං සද්ධිං භික්ඛුසඛ්ඤනා” ති. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හිභාවෙන. අථ බො මෙණ්ඩකො ගහපති භගවතො අධිවාසනං විදිතො භගවතාං අභිවාදෙතො පදකඛිණං කතො පකකාමි.

27. දක්නා ලද දහම් ඇති පැමිණි දහම් ඇති අවබෝධ කළ දහම් ඇති වෙසෙසින් බැස ගත් දහම් ඇති තරණය කළ විවික්ඛ්ඤා ඇති පන වූ ‘කෙසේ කෙසේ ද’ යි පැවැති සැක ඇති විශාරදභාවයට පැමිණි බුද්දහමිනි (අවබෝධය පිණිස) අනුන්ගේ උපකාරයක් නො වූව මනා වූ ඔහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ: “සමාමිති, ඉතා යහපත. සමාමිති, ඉතා යහපත. සමාමිති, යටිකුරු කරණ ලද්දක් යම් සේ උඩුකුරු කරන්නේ ද, වසන ලද්දක් යම් සේ විදහා පාන්නේ ද, මං මූලා වුවකුට යම් සේ මග කියන්නේ ද, ‘ඇස් ඇත්තෝ රූප දකින්නාහු ය’ යි අකුකාරයෙහි තෙල්පහනක් යම් සේ දරන්නේ ද, එපරිද්දෙන් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිසින් නොයෙක් ක්‍රමයෙන් ධර්ම දෙශනා කරණ ලද්දේ ය. සමාමිති, මේ අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද නවලොකොත්තර ධර්ම ද අමොය්‍යපුද්ගල භික්ෂු සංඝයා ද සරණ කොට යමු. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අප අද පටන් දිවි හිමි කොට සරණ ගියා වූ උපාසකයන් කොට දරණ සේක්වා” යි.

28. ඉක්බිති මෙණ්ඩක ගැහැටි තෙමේ බුද්ධප්‍රමුඛභික්ෂුසංඝයා ප්‍රණීත වූ කැ යුතු බිදිය යුතු දෙයින් සියතින් සතප්පා පවරා, වළඳ අවසන් කළ පාත්‍රයෙන් ඉවත් කළ අත් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් මෙණ්ඩක ගැහැටි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සමාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් තාක් කල් හදිසතගරයෙහි වාසය කරණ සේක් ද, එ් තාක් කල් මම බුද්ධප්‍රමුඛභික්ෂුසංඝයානට නිති බතින් උපසාන කරමි” යි සැලකෙළේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙණ්ඩක ගැහැටියා දෘභාමිකතාවෙන් කරුණු දක්වා සමාදන් කරවා තියුණු කරවා සතුටු කරවා හුනස්නෙන් නැගිට වැසි සේක.

29. ඉන් පසු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කැමැති තාක් කල් හදිසතගරයෙහි වාසය කොට මෙණ්ඩකගැහැටියා නො විවාරා භික්ෂුන් එක් දහස්දෙසියපණසක් වූ මහාභික්ෂුසංඝයා සමග අභිගුත්තරාපය බලා වාරිකාවෙහි වැසි සේක.

30. මෙණ්ඩක ගැහැටි තෙමේ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුන් එක් දහස්දෙසියපණසක් වූ මහාභික්ෂුසංඝයා සමග අභිගුත්තරාපය බලා වැසි සේක් ල” යි ඇසී ය.

31. ඉක්බිති මෙණ්ඩක ගැහැටි තෙමේ “කොලෙති, එසේ නම් බොහෝ පුණ්ණ ද තෙල් ද මී ද සහල් ද කැ යුතු දේ ද ගැල්වල පටවා ගෙණ එවූ. එක්දහස්දෙසියපණසක් ගොපල්ලන් ද එක්දහස්දෙසියපණසක් දෙනුන් ද ගෙණ එක්වා. අපි යම් තැනෙක දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දකින්නෙමු ද, එහි දී එකෙණෙහි දෙවූ උණුසුම් කිරි වළඳවන්නෙමු” යි දසයන්ට ද කම්කරුවන්ට ද අණ කෙළේ ය.

32. එකල මෙණ්ඩක ගැහැටි තෙමේ අතරමග කාන්තාරයෙහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට හමු වී ය. එහි දී මෙණ්ඩක ගැහැටි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ පසෙක සිටියේ ය. පසෙක සිටි මෙණ්ඩක ගැහැටි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සමාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුසංඝයා සමග ගෙට මාගේ බත ඉවසන සේක්වා” යි සැලකෙළේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුණ්ණිමාවයෙන් ඉවසූ සේක. ඉක්බිති මෙණ්ඩක ගැහැටි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉවසීම දැන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ පැදකුණු කොට ගියේ ය.

33. අථ බො මෙණ්ඩකො ගහපති තස්සා රතතියා අච්චයෙන පණීතං බාදනීයං භොජනීයං පටියාදුපෙතා භගවතො කාලං ආරොවාපෙසි: “කාලො භනෙන, නිට්ඨිතං භතත” නති.

34. අථ බො භගවා පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙතා පත්තවිවරං ආදාය යෙන මෙණ්ඩකස්ස ගහපතීස්ස පරිවෙසනා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකමිතා පඤ්ඤාතෙන ආසතෙ නිසීදි සද්ධිං භික්ඛුසඛෙසන.

35. අථ බො මෙණ්ඩකො ගහපති අසින්නෙළසානි ගොපාලකසතානි ආණාපෙසි: “තෙන හි භණ්, එකමෙකං ධෙත්තුං ගගෙතා එකමෙකස්ස භික්ඛුනො උපතිට්ඨා. ධාරුණෙන නිරෙන භොජෙස්සාමා” ති.

36. අථ බො මෙණ්ඩකො ගහපති බුද්ධිපමුඛං භික්ඛුසඛසං පණීතෙන බාදනීයෙන භොජනීයෙන සහජා සන්තුප්පෙසි. සම්පවාරෙසි ධාරුණෙන ව බිරෙන. භික්ඛු කුකකුච්චායනතා බිරං න පතිගණ්ණනති. “පතිගණ්ණාථ භික්ඛවෙ පරිභුඤ්ජා” ති.

37. අථ බො මෙණ්ඩකො ගහපති බුද්ධිපමුඛං භික්ඛුසඛසං පණීතෙන බාදනීයෙන භොජනීයෙන සහජා සන්තුප්පෙතා සම්පවාරෙතා ධාරුණෙන ව බිරෙන, භගවනං භුත්තාපිං ඔනීතපත්තපාණිං එකමනං නිසීදි. එකමනං නිසීතො බො මෙණ්ඩකො ගහපති භගවනං එතදවොච: “සනති භනෙන, මග්ගා කන්තාරා අප්පොදකා අප්පහකකා න සුකරා අපාථෙය්‍යෙන ගනතුං. සාධු භනෙන, භගවා භික්ඛුතං පාථෙය්‍යං අනුජානාතු” ති. අථ බො භගවා මෙණ්ඩකං ගහපතිං ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙතා සමාදුපෙතා සමුත්තෙජෙතා සම්පනංසෙතා උට්ඨායාසනා පකකාමි.

38. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පඤ්ච ගොරසෙ-බිරං දඬි තකකං නවතීතං සප්පි. සනති භික්ඛවෙ, මග්ගා කන්තාරා අප්පොදකා අප්පහකකා න සුකරා අපාථෙය්‍යෙන ගනතුං. අනුජානාමි. භික්ඛවෙ, පාථෙය්‍යං පරියෙසිතුං. තණ්හුලො තණ්හුලුඤ්ඤෙන. මුග්ගො මුග්ගඤ්ඤෙන. මාසො මාසඤ්ඤෙන. ලොණං ලොණඤ්ඤෙන. ගුලො ගුලඤ්ඤෙන. තෙලං තෙලඤ්ඤෙන. සප්පි සප්පිඤ්ඤෙන. සනති භික්ඛවෙ, මනුස්සා සද්ධා පසන්නා. තෙ කප්පියකාරකානං හත්ථෙ හිරඤ්ඤං උපතිකම්පනති: ‘ඉමිනා යං අය්‍යස්ස කප්පියං, තං දෙථා’ති. අනුජානාමි. භික්ඛවෙ, යං තතො කප්පියං, තං සාදිසිතුං.¹ න තෙව්වාතං භික්ඛවෙ, කුතචි පරියායෙන ජාතරුපරජතං සාදිසිතබ්බං² පරියෙසිතබ්බනති. වදාමි” ත.

33. ඉක්බිති මෙණ්ඩක ගැහැවි තෙමේ එ' රු ඉක්ම ගිය පසු ප්‍රණීත වූ කැ යුතු බිදිය යුතු දෙය පිළියෙල කරවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිනි, මේ කාල ය සි. බත නිව්සේ ය” යි කල් දැන්වී ය.

34. ඉන් පසු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරුකාලයෙහි නැඳ පොරොවා පාසිවුරු ගෙණ මෙණ්ඩක ගැහැවියාගේ පරිවෙසනයට වැඩි සේක. වැඩ භික්ෂුසංඝයාත් සමග පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක.

35. එවිට මෙණ්ඩක ගැහැවි තෙමේ එක්දහස්දෙසියපණසක් ගොපල්-ලන්ට “කොලෙති, ‘දෙවූ කෙණෙහි උණුසුම් කිරි වළඳවන්නෙමු’ යි එක එක දෙන ගෙණ එක එක මහණහු වෙතට එළඹ සිටිවු” යි අණ කෙළේ ය.

36. එකද මෙණ්ඩක ගැහැවි තෙමේ බුද්ධප්‍රමුඛභික්ෂුසංඝයා ප්‍රණීත වූ කැ යුතු දෙසින් ද බිදිය යුතු දෙසින් ද සියතින් සැතැප්වී ය. දෙවූ කෙණෙහි උණුසුම් වූ කිරි රන් ද පැවරී ය. භික්ෂුහු කුකුස් කරන්නෝ කිරි තො පිළිගනිත්. “මහණෙනි, පිළිගනිවු. වළඳවු.”

37. ඉක්බිති මෙණ්ඩක ගැහැවි තෙමේ බුද්ධප්‍රමුඛභික්ෂුසංඝයා ප්‍රණීත වූ කැ යුතු දෙසින් ද බිදිය යුතු දෙසින් ද එකෙණෙහි දෙවූ කිරි රන් ද සියතින් සතප්පා පවරා, වළඳ අවසන් කළ පාත්‍රයෙන් බැහැර කළ අත් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් මෙණ්ඩක ගැහැවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිනි, දිය නැත්තා වූ ආහාර නැත්තා වූ පාපේය (මාග්ගිකකරණ) රහිත ව තො යා නැති. (යැමට අපහසු වූ) කාන්තාරමාගියෝ ඇත්තාහ. සාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුන්ට මාග්ගිකකරණ අනුදත්තා සේක්වා. එ' යහපත්” යි සැළකෙළේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙණ්ඩක ගැහැවියාට දූහැමි කතාවෙන් මොනවට කරුණු දක්වා එහි ඔහු සමාදන් කරවා තිසුණු කරවා සතුටු කරවා හුනස්නෙන් නැගිට වැඩි සේක.

38. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දූහැමි කතා කොට භික්ෂුන් ඇමතු සේක. “මහණෙනි, කිරි දිනි මෝරු වෙබරු ගිනෙල් යන පස්ගෝරසය අනුදනිමි. මහණෙනි, දිය නැත්තා වූ ආහාර නැත්තා වූ මග විසදුම් රහිත ව යැමට අපහසු වූ කාන්තාර-මාගියෝ ඇත්තාහ. මහණෙනි, මාග්ගිකකරණ සොයන්නට අනුදනිමි. සහල් කැමැත්ත හු විසින් සහල්, මුං කෑමැත්ත හු විසින් මුං, මැඟුට කැමැත්ත හු විසින් මැඟුට, ලුණු කැමැත්ත හු විසින් ලුණු, උක්ස්කුරු කැමැත්ත හු විසින් උක්ස්කුරු, තෙල් කැමැත්ත හු විසින් තෙල්, ගිනෙල් කැමැත්ත හු විසින් ගිනෙල් සෙවිය යුතු ය යි අනුදනිමි. මහණෙනි, සැදූනැති පහන් වූ මිනිස්සු ඇත්තාහ. ඔහු ‘මෙයින් සාමිනි වහන්සේට කැප වූ දෙයක් ගෙණ දෙවු’ යි කැපකරුවන්ගේ අත මසුරන් (මුදල්) තබත්. මහණෙනි, එයින් කැප වූ දෙයක් ඉවසන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, කිසි ලෙසකින් රන් රිදී ඉවසිය යුතු ය යි සෙවිය යුතු ය යි මම නො කියමි” යි වදාළ සේක.

39. අථ බො හගවා අනුපුබ්බන වාරිකං වරමානො යෙන ආපණං, තද වසරි. අසෙසාසි බො භෙණ්ණියො ජට්ට්ඨො “සමණො බලු හො ගොතමො සත්ත්වතො සත්ත්වකුලා පබ්බජිතො ආපණං අනුසන්නො ආපණෙ විහරති.”¹ නං බො පන හගවන්නං ගොතමං එවංකල්යාණො කිත්තිසද්දො අබ්බුග්ගතො: ඉතිපි සො හගවා අරහං සමමාසමුද්ධො විජ්ජාවරණසමපන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථී සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො හගවා. සො ඉමං ලොකං සද්දෙවකං සමාරකං සමුත්ථකං, සස්සමණබ්බාහමණිං පථං සද්දෙවමනුස්සං සයං අභිඤ්ඤා සචරිකත්ථා පටදෙති. -පෙ- සාධු බො පන තථාරූපානං අරහතං දස්සනං හොති” ති.

40. අථ බො කෙණ්ණියස්ස ජට්ට්ඨස්ස එතදහොසි: “කිනනු බො අහං සමණස්ස ගොතමස්ස හරාපෙය්‍ය” නති. අථ බො කෙණ්ණියස්ස ජට්ට්ඨස්ස එතදහොසි: “යෙපි බො තෙ බ්‍රාහ්මණානං පුබ්බකා ඉසයො මන්නානං කන්නාරො මන්නානං පටත්තාරො, යෙසමිදං එතරහි බ්‍රාහ්මණා පොරාණං මන්නපදං ගීතං පට්ඨතං සමීතිතං තදනුගායනති, තදනුභාසනති, තාසිත මනුභාසනති, වාචිතමනුචාවෙනති. සෙය්‍යපීදං: අට්ටකො, වාමකො, වාම-දෙවො, චෙස්සාමිතො, යමති ෧², අභිඤ්ඤා, භාරදවාජො, වාසෙට්ඨො, කස්සපො, හහු, රතතුපරතා විරතා විකාලහොජනා. තෙ එවරූපානි පානානි සාදිසිංසු. “සමණොපි ගොතමො රතතුපරතො විරතො විකාල හොජනා. අරහති සමණොපි ගොතමො එවරූපානි පානානි සාදිසිකු” නති. පහුතං පාතං පටියාදුපෙත්වා කාලෙහි ගාතාපෙත්වා යෙන හගවා තෙනුප-සඬකමු. උපසඬකමිත්ථා හගවතා සද්ධිං සමමාදි. සමමාදනීයං කථං සාරාණීයං චිත්තසාරෙත්වා එකමන්නං අට්ඨාසි. එකමන්නං ධීතො බො කෙණ්ණියො ජට්ට්ඨො හගවන්නං එතදවොච: “පනිගණනානු මෙ හවං ගොතමො පාන” නති. “තෙන හි කෙණ්ණිය, භික්ඛුතං දෙති” ති. භික්ඛු කුක්කුල්වායන්නා න පනිගණනති. “පනිගණනාථ භික්ඛවෙ, පරිභුඤ්ජා” ති.

41. අථ බො කෙණ්ණියො ජට්ට්ඨො බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසංඝං පහුතෙහි පානෙහි සත්ථා සන්නප්පෙත්වා සමපවාරෙත්වා, හගවන්නං බොතකත්ථං ඔනිතපත්තපාණිං එකමන්නං තිසිදි. එකමන්නං තිසින්නං බො කෙණ්ණියො ජට්ට්ඨො හගවා ධම්මයා කථාය සඤ්ඤෙසි. සමාදපෙසි. සමුත්තෙතරෙසි. සමපතංසෙසි.

1. “ආපණං විහරති” ති නාසි මරමමකාර පොඤ්ඤා

2. “යමදගති” ඉත්‍යපි.

39. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙළින් වාරිකා කරණ සේක් ආපණයට වැඩි සේක. කෙණිය ජටිල තෙමේ “ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශාක්‍ය කුලයෙන් පැවිදි වූ ශ්‍රමණ භවත් ගෞතම තෙමේ ආපණයට පැමිණියේ ආපණයෙහි වෙසේ. ඒ භාග්‍යවත් ගෞතමයන්ගේ යහපත් කිරීතිරාවයෙන් පැන නැංගේ ය. ‘ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ මේ කරුණෙන් ද රහත් සේක. මේ මේ කරුණෙන් ද සමයක් සලබුණු සේක. මේ මේ කරුණෙන් ද අමටවිද්‍යාවෙන් හා පසළොස්වරණධම්මයෙන් යුක්ත සේක. මේ මේ කරුණෙන් ද පුගත සේක. මේ මේ කරුණෙන් ද ලොකවිදු සේක. මේ මේ කරුණෙන් ද පුරුෂයන් දමනය කිරීමෙහි නිරුත්තර වූ සාරථී සේක. මේ මේ කරුණෙන් ද දෙවි මිනිසුන්ට ශාක්‍යා සේක. මේ මේ කරුණෙන් ද බුද්ධ සේක. මේ මේ කරුණෙන් ද භාග්‍යවත් සේක. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙවියන් සහිත වූ මරුන් සහිත වූ බහුත් සහිත වූ මේ අවකාශලොකය ද, මහණබමුණන් සහිත වූ දෙවි මිනිසුන් සහිත වූ සත්‍යලොකය ද තමන්වහන්සේ ම විසිෂ්ටඥනයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට ප්‍රකාශ කරණ සේක. -පෙ- එබඳු වූ රහතුන්ගේ දැකීම යහපත් මේ ය” යි අභිසි ය.

40. ඉක්බිති කෙණිය ජටිලයාහට “මම ශ්‍රමණ භවත් ගෞතමයන්ට කුමක් යවන්නෙමි ද” යි සිත් වි ය. නැවත කෙණිය ජටිලයාහට මෙසේ සිතුවේ ය: “බමුණන්ගේ මනත්‍ර (වේද) කළා වූ පැවැත්වූ යම් ඒ පූජී සෘෂිහු වුවාහු ද, යම්කෙනෙකුත් සතු වූ ඒ පැරණි වෙද මනත්‍ර දැන් බමුණෝ (පෙර බමුණන්) ගැසූ කිසු රැස් කොට තැබූ පරිදි ගසත් ද, කියත් ද, හදල පරිදි හදරත් ද, කියවූ පරිදි කියවත් (උගන්වත්) ද, ඒ සෘෂිහු - එනම්: අටටක, වාමක, වාමදෙව, වෙසාමිහන, යමනශ්‍රි, අභිගිරස, භාරදවාජ, වාසෙට්ඨ, කසාප, හගු යන මොහු රාත්‍රිහොජනයෙන් වැළකුනෝ ය. විකල්බොජ්‍ජනෙන් තොර වූවෝ ය. ඔහු මෙබඳු පැන් ඉටියුතු, ශ්‍රමණගෞතම තෙමේ ද රාත්‍රිහොජනයෙන් වැළකුනෝ ය. විකල්බොජ්‍ජනෙන් වෙන් වූයේ ය. ශ්‍රමණගෞතම තෙමේ ද මෙබඳු පැන් ඉටියීමට හුදුසු වේ” යි (මෙසේ සිතූ කෙණිය ජටිල තෙමේ) බොහෝ පැන්¹ පිළියෙල කරවා කන්වලින් හෙත්වා ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු වි ය. සතුටු විය යුතු වූ සිත් ඇලවිය යුතු වූ කතා කොට තිබ්‍වා පසෙක සිටියේ ය. පසෙක සිටි කෙණිය ජටිල තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “භවත් ගෞතම තෙමේ මාගේ පැන් පිළිගණිවා” යි සැලකෙලේ ය. “කෙණිය, එසේ නම් හිඤ්ඤාත් දෙව”. හිඤ්ඤා කුකුස් කරන්නෝ නො පිළිගණිත්. “මහණෙනි, පිළිගණිවු, වළඳවු”.

41. ඉක්බිති කෙණිය ජටිල තෙමේ බුද්ධප්‍රමුඛහිඤ්ඤසංඝයා බොහෝ පැතින් සියතින් සහජ්ජා පවරා, සේදූ අත් ඇති පාත්‍රයෙන් බැහැර කළ අත් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පසෙක හුන්නේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක හුන් කෙණිය ජටිලයාට දැනම් කතාවෙන් කරුණු දක්වූ සේක. එහි ඔහු සමාදන් කරවූ සේක. සතුටු කරවූ සේක. තිශ්‍රණ කරවූ සේක.

1. “බදරපාහසා කුටසහසා = බෙරපැන්කළ දහසක්”. අජිසාථා.

42. අථ බො කෙණ්ණියො ජට්ඨො භගවතා ධම්මො කථාය සන්දස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තොජ්ඣො සමපනංසිතො භගවන්තං එතදවොච: “අධිවාසෙතු මෙ භවං ගොතමො සමානතාය භත්තං සද්ධිං භික්ඛුසංඝෙහිනා”ති. “මහා බො කෙණ්ණිය, භික්ඛුසංඝෙහි, අසිංතෙළසාති භික්ඛුසතාති. භුංචු චුන්තමණෙසු අභිප්පසනො”ති. දුතියමපි බො කෙණ්ණියො ජට්ඨො භගවන්තං එතදවොච: “කිංඤ්චාපි හො¹ ගොතම, මහා භික්ඛුසංඝෙහි අසිංතෙළසාති භික්ඛුසතාති, අහං ච චුන්තමණෙසු අභිප්පසනො, අධිවාසෙතු මෙ භවං ගොතමො සමානතාය භත්තං සද්ධිං භික්ඛුසංඝෙහිනා”ති. “මහා බො කෙණ්ණිය, භික්ඛුසංඝෙහි, අසිංතෙළසාති භික්ඛුසතාති. භුංචු චුන්තමණෙසු අභිප්පසනො”ති. තතියමපි බො කෙණ්ණියො ජට්ඨො භගවන්තං එතදවොච: “කිංඤ්චාපි හො ගොතම, මහා භික්ඛුසංඝෙහි අසිංතෙළසාති භික්ඛුසතාති, අහං ච චුන්තමණෙසු අභිප්පසනො, අධිවාසෙතු මෙ භවං² ගොතමො සමානතාය භත්තං සද්ධිං භික්ඛුසංඝෙහිනා”ති. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හිභාවෙන. අථ බො කෙණ්ණියො ජට්ඨො භගවතො අධිවාසනං විදිත්වා උට්ඨාසාසනා පක්ඛාමි.

43. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදුනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මං කථං කතංභික්ඛු ආමනෙතසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අට්ඨ පනාති: අමුඛප්පානං ජලේපානං වොචපානං මොචපානං මධුපානං³ මුද්දිකපානං සාලුකපානං එරාසිකපානං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බං එළුරසං ධිපෙඤ්ඤාචරුරසං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බං පත්තරසං ධිපෙඤ්ඤා චාකරසං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බං පුප්ඵරසං ධිපෙඤ්ඤා මධුකපුප්ඵරසං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ උච්ඡුරසං” නති.

44. අථ බො කෙණ්ණියො ජට්ඨො තස්සා රතතියා අච්චයෙන සකෙ අස්ස මෙ පණීතං බාදනීයං හොජනීයං පටියාදපෙඤ්ඤා භගවතො කාලං ආරොවාපෙසි: “කාලො හො ගොතම, නිට්ඨිතං භත්තං” නති. අථ බො භගවා පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙඤ්ඤා පත්තවිචරමාදය යෙන කෙණ්ණියස්ස ජට්ඨස්ස අස්සමො තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා පඤ්ඤාතො ආසනෙ නිසිදි සද්ධිං භික්ඛුසංඝෙහින.

45. අථ බො කෙණ්ණියො ජට්ඨො බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසංඝං පණීතෙන බාදනීයෙන හොජනීයෙන සත්ථා සන්තප්පෙඤ්ඤා සමපවාරෙඤ්ඤා භගවන්තං භුත්තාපිං ඔනිතපත්තපාණිං එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නං බො කෙණ්ණියං ජට්ඨං භගවා ඉමාහි ගාථාහි අනුමොදි:-

i. “අග්ගිත්තපමුඛං යඤ්ඤා සාවිත්ති ඡන්දසො මුඛං,
රාජා මුඛං මනුස්සානං නදීතං සාගරො මුඛං.

ii. නක්ඛත්තානං මුඛං වන්ද්‍ය ආදිවො තපනං මුඛං,
පුඤ්ඤාමාකඤ්ඤිමානානං⁴ සංඝො වෙ යජනං මුඛං”නති.

1. “කිංඤ්චාපි බො” ම ඡ සං. 2. අධිවාසෙතු භවං. ම ඡ සං.

3. “මධුකපානං” ම ඡ සං.

4. “පුඤ්ඤා ආකඤ්ඤිමානානං” ම ඡ සං. P T S. තො වි. ජ ව.

42. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දූතෑම් කතාවෙන් කරුණු දක්වූ සමාදන් කරවූ තිසුණු කරවූ සතුටු කරවූ කෙණිය ජරිල තෙමේ “හවන් ගෞතම තෙමේ භික්ෂුසංඝයා සමග හෙට මාගේ බත ඉවසාවා” යි සැලකෙළේ ය. “කෙණිය, භික්ෂුසංඝ තෙමේ මහත් වේ. එක්දහස් දෙසියපණසෙකි. තෝ ද බමුණන් කෙරෙහි වෙසෙසින් පැහැදුනෙකැ” යි (බුදුහු වදාලන.) දෙවනු ද කෙණිය ජරිල තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “හවන් ගෞතමයන් වහන්ස, භික්ෂුසංඝයා කෙසේ මහත් වුවත් එක්දහස්දෙසියපණසක් වුවත් මා ද බමුණන් කෙරෙහි වෙසෙසින් පැහැදුනත් හවන් ගෞතම තෙමේ භික්ෂුසංඝයා සමග හෙට මාගේ බත ඉවසාවා” යි සැලකෙළේ ය. “කෙණිය, භික්ෂුසංඝ තෙමේ මහත් වේ. එක්දහස්දෙසිය පණසෙකි. තෝ ද බමුණන් කෙරෙහි වෙසෙසින් පැහැදුනෙකැ”. තෙවනු ද කෙණිය ජරිල තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “හවන් ගෞතමයන් වහන්ස, භික්ෂුසංඝයා කෙසේ මහත් වුවත් එක්දහස්දෙසියපණසක් වුවත් මා ද බමුණන් කෙරෙහි පැහැදුනත් හවන් ගෞතම තෙමේ භික්ෂුසංඝයා සමග හෙට මාගේ බත ඉවසාවා” යි සැලකෙළේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුෂණිඤාචයෙන් ඉවසු සේක. ඉක්බිති කෙණිය ජරිල තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉවසීම දැන හුනස්නෙන් නැගිට ගියේ ය.

43. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දූතෑම් කතා කොට භික්ෂුන් ඇමතුවේකැ: “මහණෙනි, අඹපැත් දඹපැත් ඇටකෙසෙල්පැත් මස් කෙසෙල්පැත් මිටැත් මිදිපැත් ඔලුපැත් බොරළු-දමුනුපැත් යන අට වැදූරෑම් පැත් අනුදනිමි. මහණෙනි, ධාන්‍යඵලරසය හැර සියලු ඵලරසය අනුදනිමි. මහණෙනි, පිසු පලාකොළරසය හැර දිය හා මුසු කොට මිරිකාගත් සියලු කොළරස අනුදනිමි. මහණෙනි, මිසුරුරසය හැර සියලු මල්රස අනුදනිමි. මහණෙනි, උක් රසය (උක් ඉස්ම) අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

44. එකල්හි කෙණිය ජරිල තෙමේ ඒ රූ ඉක්ම ගිය පසු සිය අසපුවෙහි ප්‍රණීත වූ කැසුතු බිදිය යුතු දෑ පිළියෙල කරවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “හවන් ගෞතමයන් වහන්ස, මේ කාලය යි. බත් නිමියේ ය” යි කල් සැලකරවී ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවැර කාලයෙහි හැඳ පොරොවා පාසිවුරු නෙණ කෙණිය ජරිලයාගේ අසපුවට වැනි සේක. වැඩ භික්ෂුසංඝයා සමග පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක.

45. එවිට කෙණිය ජරිල තෙමේ බුද්ධප්‍රමුඛභික්ෂුසංඝයා ප්‍රණීත වූ කැසුතු දෙසින් බිදිය යුතු දෙසින් සියතින් සනප්පා පවරා, වළඳ අවසන් කළ පාත්‍රයෙන් ඉවත් කළ අත් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පසෙක හුන්නේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක හුන් කෙණිය ජරිලයාට මේ ආචාර්‍යගෙන් අනුමොදන් කළ සේක:-

i. “යාගයෝ ගිනිපිදීම ප්‍රධාන කොට ඇත්තාහ. සාවිත්‍රිජ්ඣසු* වෙදයට ප්‍රධාන වේ. රජතෙමේ මිනිසුන්ට ප්‍රධාන වේ. සාගරය නදීන්ට ප්‍රධාන වේ.

ii. වජ්‍ය තෙමේ තාරකාවන්ට ප්‍රධාන වේ. බබළන්නන් අතුරෙන් සුයෑම් තෙමේ ප්‍රධාන වේ. පින් කැමැත්තා වූ දන් දෙන්නන්ට සමස තෙමේ එකාන්තයෙන් ප්‍රධාන වේ”.

* උපග්‍රන්ථය බලනු.

46. අථ බො භගවා කෙණ්ඨං ජට්ඨං ඉමාහි ගාථාහි අනුමොදිතා උට්ඨායාසනා පකකාමි. අථ බො භගවා ආපණේ යථාභීරතතං විහරිතා යෙන කුසිනාරා, තෙන වාරිකං පකකාමි මහතා භික්ඛුසංඝෙන සද්ධිං අසිංහෙළසෙහි භික්ඛුසතෙහි.

47. අසොසුං බො කොසිනාරකා මලලා “භගවා කීර කුසිනාරං ආගච්ඡති මහතා භික්ඛුසංඝෙන සද්ධිං අසිංහෙළසෙහි භික්ඛුසතෙහි” ති. තෙ සඞ්ගරං අනංසු: “යො භගවතො පච්චුග්ගමනං න කරිස්සති, පඤ්චසනානිස්ස දණ්ඨො” ති.

48. තෙන බො පන සම්මයෙන රොජො මලලො ආයස්මතො ආනන්දස්ස සතායො හොති. අථ බො භගවා අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන කුසිනාරා, තදච්ඡරි. අථ බො කොසිනාරකා මලලා භගවතො පච්චුග්ගමනං අකංසු.

49. අථ බො රොජො මලලො භගවතො පච්චුග්ගමනං කරිතා යෙනායස්මා ආනන්දො, තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිතා ආයස්මතනං ආනන්දං අභිවාදෙතා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං සිතං බො රොජං මලලං ආයස්මා ආනන්දො එතදවොච: “උළාරං බො තෙ ඉමං ආට්ඨසො රොජ, යං තිං භගවතො පච්චුග්ගමනං අකාසි” ති. “නානං හන්තෙ ආනන්ද, ඛනුකතො බුඬො වා ධම්මෙ වා සංඝෙස්ස වා¹. අපි ව සද්දහිති සඞ්ගරො කතො: ‘යො භගවතො පච්චුග්ගමනං න කරිස්සති, පඤ්චසනානිස්ස දණ්ඨො’² ති. සො බො අනං හන්තෙ ආනන්ද, සද්දහිතං දණ්ඨභයා එවාහං භගවතො පච්චුග්ගමනං අකාසි” නති.

50. අථ බො ආයස්මා ආනන්දො අනන්තමතො අහොසි: “කථං හි නාම රොජො මලලො එවං වක්ඛති” ති. අථ බො ආයස්මා ආනන්දො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිතා භගවතනං අභිවාදෙතා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො බො ආයස්මා ආනන්දො භගවතනං එතදවොච: “අයං හන්තෙ රොජො මලලො අභිඤ්ඤාතො සද්දතමනුස්සො. මහිද්ධිසො³ බො පන එවරුපානං සද්දතමනුස්සානං ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ පසාදො. සාධු හන්තෙ, භගවා තථා කරොතු, යථා රොජො මලලො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ පසිදෙය්‍යා” ති. “න බො නං ආනන්ද, දුක්ඛරං තථාගතෙන යථා රොජො මලලො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ පසිදෙය්‍යා” ති.

51. අථ බො භගවා රොජං මලලා මෙතෙතන විතෙතන එරිතා උට්ඨායාසනා විහාරං පාටිසි. අථ බො රොජො මලලො භගවතා⁴ මෙතෙතන විතෙතන චුට්ඨා, සෙය්‍යථාපි නාම ගාථි තරුණච්චජා⁵, එවමෙව විහාරෙන විහාරං පරිච්චෙණෙන පරිච්චෙණං උපසඞ්කමිතා භික්ඛු පුච්ඡති: “කහනනු බො හන්තෙ එතරහි සො භගවා විහරති අරහං සමමාසමුද්ධා? දස්සනකාමා හි මයං තං භගවතනං අරහනං සමමාසමුද්ධා” නති. “එසාට්ඨසො රොජ, විහාරො සංවුත්ථාරො. තෙන අප්පසදො උපසඞ්කමිතා අතරමානො ආලිඤ්ඤා පටිසිතා උක්ඛාසිතා අග්ගලං ආකොටෙහි. විචරිස්සති තෙ භගවා ආර” නති

1. “බුද්ධො වා ධම්මෙ වා සංඝෙස්ස වා” සි මු 1

2. “මහිද්ධිසො” ම ඡ සං.

“මහඤ්ඤො” සි මු. 2.

3. “කභවතො” ම ඡ සං. තො වි.

4. “ගාථි තරුණච්චජා” ම ඡ සං.

46. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙණ්ණියජලියාට මේ ගාථාවන් හෙන් අනුමොදනා කොට හුතස්නෙන් නැගිට වැඩි සේක. නැවත භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එක්දහස්දෙසියපණසක් වූ මහාභික්ෂුසංඝයා සමග ආපණ්ණයෙහි කැමැති තාක් කල් වාසය කොට කුසිනාරාම බලා වාරිකාවෙහි වැඩි සේක.

47. කුසිනාරාත්‍රවරවැසි මල්ලයෝ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එක් දහස්දෙසියපණසක් වූ මහාභික්ෂුසංඝයා සමග කුසිනාරාට එක් ල” යි ඇසූහ. ඔහු “යමෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පෙරගමන් නො කරන්නේ ද, ඔහුට පන්සියයක් දඩා” යි ගිවිසුමක් කළහ.

48. එකල්හි රොජමල්ල තෙමේ අනඳතෙරුන්ගේ සහායයෙක් වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙළින් වාරිකාවෙහි වඩනා සේක් කුසිනාරාට පැමිණියහ. එකල්හි කුසිනාරාත්‍රවරවැසි මල්ලයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පෙරගමන් කළහ.

49. රොජමල්ල තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පෙරගමන් කොට ආයුෂමත් අනඳතෙරුන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹී ආයුෂමත් අනඳ තෙරුන් සකසා වැද පසෙක සිටියේ ය. ආයුෂමත් ආනන්දසථවිර තෙමේ පසෙක හුන් රොජමල්ලයාට “ඇවැන, රොජය, හෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට යම් පෙරගමනක් කෙළෙහි ද, නාගේ මේ ගමන ඉතා උපස් ය” යි කී ය. “සාමිනි, ආනන්දසථවිරයන් වහන්ස, මම බුදුන් කෙරෙහි හෝ ධර්මය කෙරෙහි හෝ සංඝයා කෙරෙහි හෝ බොහෝ උපකාර කෙළෙමි නො වෙමි. එහෙත් ‘යමෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පෙරගමන් නො කරන්නේ ද, ඔහුට පන්සියයක් දඩා’ යි නැයත් විසින් සම්මතයක් කරණ ලද්දේ ය. සාමිනි, ආනන්දසථවිරයන් වහන්ස, ඒ මම නැයත්ගේ දඩයට බියෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පෙරගමන් කෙළෙමි” යි.

50. එකල්හි ආයුෂමත් ආනන්දසථවිර තෙමේ “කෙසේ නම් රොජ-මල්ල තෙමේ මෙසේ කීයේ ද” යි නො සතුටු සිත් ඇත්තේ වී ය. ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනන්දසථවිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් ආයුෂමත් ආනන්දසථවිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිනි, මේ රොජමල්ල තෙමේ ප්‍රකට වූවෙකි. බොහෝ දෙනා විසින් දන්නා ලද මිනිසෙකි. මෙබඳු ප්‍රකට මිනිසුන් මේ සසුනෙහි පැහැදීම මහත් දියුණුවක. සාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ, රොජමල්ල තෙමේ මේ සසුනෙහි යම් සේ පහදින්නේ නම්, එසේ කරණ සේක්වා” යි සැල කෙළේ ය. “ආනන්දය, රොජමල්ල තෙමේ මේ සසුනෙහි යම් සේ පහදින්නේ නම් එසේ කිරීම තථාගතයන් විසින් දුෂ්කර නො වේ” යි.

51. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රොජමල්ලයාට මෙන්සිත පතුරුවා හුතස්නෙන් නැගිට විහාරයට පිවිසි සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මෙන්සිතින් පහස්නා ලද රොජමල්ල තෙමේ ලදරු-වස්සකු ඇති දෙනක මෙන් වෙහෙරෙන් වෙහෙරට පිරිවෙණෙන් පිරිවෙණට ගොස් “සාමිනි, අර්තත් වූ සමයක්සම්බුද්ධ වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් කොහි වැඩ වසන සේක් ද? අපි අර්තත් වූ සමයක්සම්බුද්ධ වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දකිනු කැමැත්තමින” යි භික්ෂූන් විවාරයි. “ඇවැන, රොජය, තෙල වැසූ දොර ඇති විහාරය වෙයි. නිශ්ශබ්ද ව එහි එළඹ ඉක්මන් නො වී ආලිඤයට පිවිස කාර, අගුළට තවු කරව. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තට දොර අරින්නාහු ය” යි භික්ෂූහු කිහ.

52. අථ බො රොජො මලො යෙන සො විහාරො සංවුත්ථාරො, තෙන අසසදො උපසඞ්ගම්භා අතරමානො ආලිඤ්ඤං පච්ඡික්ඛා උක්කාසික්ඛා අග්ගලං ආකොටෙසි. විවරි හගවා ආරං. අථ බො රොජො මලො විහාරං පච්ඡික්ඛා හගවන්තං දභිවාදෙක්ඛා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තස්ස බො රොජස්ස මලස්ස හගවා ආනුජ්ඣනිකං කථෙසි; සෙය්‍යපීදං: දුතකථං සීලකථං සග්ගකථං, කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සංකිලෙසං, නෙක්කමෙම ආනිසංසං පකාසෙසි.

53. යද් හගවා අක්ඛ්‍යාසි රොජං මලං කල්ලවිත්තං මුද්විත්තං විනිවරණවිත්තං උදග්ගවිත්තං පසන්නවිත්තං, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්කංසිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාසෙසි: දුක්ඛං සමුදයං නිරොධං මග්ගං සෙය්‍යථාපි නාම සුභං වත්ථං අපගතකාලකං සමමදෙව රජතං පතිගණනය්‍ය, එවමෙව බො රොජස්ස මලස්ස තසමිංයෙව ආසනෙ විරජං වීතමලං ධම්මවක්ඛං උදපාදි: “යං කිංකරි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්මං” නති.

54. අථ බො රොජො මලො දිට්ඨධම්මො පත්තධම්මො විදිත්තධම්මො පරිසොගාලාධම්මො නිණ්ණවිචිකිචෙජ්ඣ විගතකථඞ්ගප්ථා වෙසාරජ්ජසං- තෙනා අපරප්පච්චයො සද්ද්ව්‍යාසනෙ හගවන්තං එතදවොච: “සාධු භන්තෙ අය්‍යා මමෙඤ්ඤෙව පතිගණනය්‍යං විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානප්පච්චයං- තෙසජ්ජපරික්ඛාරං, තො අඤ්ඤෙස” නති. “සෙසං බො රොජ, සෙබෙන ඤ්ඤෙන්ත සෙබෙන දස්සනෙන ධම්මො දිට්ඨා සෙය්‍යථාපි ත්‍යා, තෙසමපී එවං හොති: ‘අනො චුත අය්‍යා අමනාකෙඤ්ඤෙව පතිගණනය්‍යං විවර පිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානප්පච්චයං තෙසජ්ජපරික්ඛාරං, තො අඤ්ඤෙස’ නති. තෙන හි රොජ, තව වො පටිග්ගහෙස්සන්ති අඤ්ඤෙසඤ්ඤා” ති.

55. තෙන බො පන සමයෙන කුසිනාරායං පණීතානං භත්තානං භත්තපටිපාටි අට්ඨිතා හොති. අථ බො රොජස්ස මලස්ස පටිපාටිං අලනන්තස්ස එතදහොසි: “යනචුතාහං භත්තග්ගං ඔලොකෙය්‍යං, යං භත්තග්ගෙ තාස්ස, තං පටියාදෙය්‍ය” නති. අථ බො රොජො මලො භත්තග්ගං ඔලොකෙන්නො දො තාදදස ඩාකඤ්ඤා පිට්ඨබාදනීයඤ්ඤා. අථ බො රොජො මලො යෙනායස්ථා ආනඤ්ඤෙ තෙහුපසඞ්ගම්. උපසඞ්ගම්භා ආයසමන්තං ආනඤ්ඤං එතදවොච: “ඉධ මෙ භන්තෙ ආනඤ්ඤා පටිපාටිං අලනන්තස්ස එතදහොසි: ‘යනචුතාහං භත්තග්ගං ඔලොකෙය්‍යං, යං භත්තග්ගෙ තාස්ස, තං පටියාදෙය්‍ය’ නති. සො බො අහං භන්තෙ ආනඤ්ඤා භත්තග්ගං ඔලොකෙන්නො දො තාදදස ඩාකඤ්ඤා පිට්ඨබාදනීයඤ්ඤා. සවාහං භන්තෙ ආනඤ්ඤා පටියාදෙය්‍යං ඩාකඤ්ඤා පිට්ඨබාදනීයඤ්ඤා, පතිගණනය්‍ය මෙ හගවා” ති. “තෙන හි රොජ, හගවන්තං පටිපුච්ඡස්සාමි” ති.

56. අථ බො ආයස්මා ආනඤ්ඤා හගවන්තො එතමත්ථං ආරොවෙසි. „තෙනානානඤ්ඤා පටියාදෙතු” ති. “තෙන හි රොජ, පටියාදෙහි” ති.

52. ඉක්බිති රොජමල්ල තෙමේ වැසූ දොර ඇති ඒ වෙතෙරට නිශ්ශබ්ද ව පැමිණ ඉක්මන් නො වී ආලිඤ්ඤාව පිවිස කාරු අගුලට තට්ටු කෙළේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දොර අළු සේක. එවිට රොජ මල්ල තෙමේ වෙතෙරට පිවිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක හුන් රොජමල්ලයාහට පිළිවෙල කතාව එනම්: දුනකථාව ශීලකථාව සංඛිකථාව, කාමයන් දුක්ඛව ලාමකඛව කෙලෙසීම ඇති බව වදාළ සේක. පැවිද්දෙහි අනුසස් ද ප්‍රකාශ කළ සේක.

53. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් විටෙක රොජමල්ලයා සුදුසු සිත් ඇතැ යි මොළොක් සිත් ඇතැ යි නිවරණ රහිත සිත් ඇතැ යි ඔදවැහි සිත් ඇතැ යි පහන් සිත් ඇතැ යි දන් සේක් ද, එකල්හි බුදුවරුන්ගේ සාමුත්තර්ථිකිධම්මදෙශනාව - දුෂ්ඨසත්‍යය සමුදයසත්‍යය නිරෝධසත්‍යය මාර්ගසත්‍යය යන වතුරායීසත්‍යය ප්‍රකාශ කළ සේක. පහ වූ කිලුටු ඇති පිරිසිදු වස්ත්‍රයෙක් යම් සේ මනා කොට සායම් ගන්නේ ද, එපරිදි-දෙන් ම රොජමල්ලයාහට ඒ ආසනයෙහි දීම “යමක් හටගැණීම ස්වභාවය කොට ඇත්තේ ද, ඒ සියල්ල නිරුද්ධ වීම ස්වභාවය කොට ඇතැ” යි යන පහ වූ රාගාදීරජ ඇති පහ වූ කෙලෙස්මල ඇති සොතාපතනි-මග්ගකුණය පහළ වූයේ ය.

54. ඉක්බිති දක්නා ලද දහම් ඇති අවබෝධ කළ දහම් ඇති බැස ගත් දහම් ඇති තරණය කළ විවිකිව්‍යා ඇති පහ වූ කෙසේ කෙසේ දැ යි පැවැති සැක ඇති විශාරදභාවයට පැමිණි බුදුදහමිහි අනුත්තර උපකාරයක් නො වුව මනා වූ රොජමල්ල තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ස්වාමීනි, ආයාසීයන් වහන්සේලා මාගෙන් ම සිවුරු, පිටු, සෙනසුන්, ගිලන්පස බෙහෙත්පිරිසර පිළිගන්නාහු නම්, අනුත්තරයන් නො පිළිගන්නාහු නම්, යෙහෙකැ” යි සැලකෙළේ ය. “රොජය, තා විසින් දක්නා ලද පරිදි යම් කෙනෙකුත් විසින් සෙබකුණයෙන් සෙබදසූතයෙන් නිමාණධම්ම දක්නා ලද්දේ නම්, ඔවුන්ට ද ‘ආයාසීයන් වහන්සේලා අපගෙන් ම සිවුරු අහර සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිසර පිළිගන්නාහු නම්, අනුත්තරයන් නො පිළිගන්නාහු නම්, යෙහෙකැ’ යි මෙසේ අදහස් වේ. රොජය, එසේ නම්, තාගේ සිවුරු - පිරිසර ද අනුත්තර සිවුරු - පිරිසර ද, පිළිගන්නාහු ය” යි (වදාළ සේක).

55. එකල්හි කුසිනාරාහුරට පිණි වූ බත් පිළිවෙලක් පැවැත්තේ ය. එකල්හි පිළිවෙල (දන් දීමට දිනක්) නො ලබන්නා වූ රොජමල්ලයාහට “මම බත්හල බලන්නෙමි නම් යෙහෙක. බත්හලෙහි යමක් නො වන්නේ නම්, එය පිළියෙල කරන්නෙමි” යි සිත් වී ය. ඉන් පසු බත්හල බලන්නා වූ රොජමල්ල තෙමේ පලා ද පිටිකැවිලි ද යන දෙක නො දුටුයේ ය. එවිට රොජමල්ල තෙමේ ආයුෂමත් අනදතොරුන් වෙතට ගියේ ය. ගොස් ආයුෂමත් අනදතොරුන්ට “ස්වාමීනි, ආනන්දස්ථිරයන් වහන්ස, මෙහි දන් දීමට දිනක් නො ලබන්නා වූ මට ‘මම බත්හල බලන්නෙමි නම්, යෙහෙක. බත්හලෙහි යමක් නො වන්නේ නම්, එය පිළියෙල කරන්නෙමි’ යි සිත් වී ය. ස්වාමීනි, ආනන්දස්ථිරයන් වහන්ස, ඒ මම බත්හල බලන්නෙමි පලාකොළ ද පිටිකැවුම් ද යන දෙක නො දුටුවෙමි. ස්වාමීනි, ආනන්දස්ථිරයන් වහන්ස, ඒ මම පලාකොළත් පිටිකැවුමත් පිළියෙල කරන්නෙමි නම්, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ පලාකොළත් පිටිකැවුමත් පිළිගන්නා සේක් දැ” යි විචාළේ ය. “රොජය, එසේ නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විචාරන්නෙමි” යි.

56. ඉක්බිති ආනන්දස්ථිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැලකළහ: “ආනන්දය, එසේ නම් පිළියෙල කෙරේවා” යි. “රොජය, එසේ නම් පිළියෙල කරන්නා” යි (ආනන්දස්ථිරයන් වහන්සේ රොජයාහට දන්වූහ).

57. අථ බො රොජෝ මලො තස්සා රතතිසා අව්වයෙන පඤ්ඤා ඩාකඤ්ඤා පිට්ඨබාදනීයඤ්ඤා පටිසාදපෙතා භගවතො උපතාමෙසි පතිගණනානු මෙ භනෙන භගවා ඩාකඤ්ඤා පිට්ඨබාදනීයඤ්ඤා” ති. “තෙන භි රොජ, භිකූනං දෙති” ති*. භිකූ කුකුඤ්ඤා වායනා න පතිගණනති. “පතිගණනාථ භිකඛවෙ, පරිභුඤ්ජා” ති.

58. අථ බො රොජෝ මලො බුද්ධිපමුඛං භිකූසමිසං පඤ්ඤෙති ඩාකෙති ච පිට්ඨබාදනීයෙති ච සහස්සා සනතපෙසතා සමපවාරෙතා භගවන්තං බොතහස්සං ඔනිතපත්තපාණිං එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං බො රොජං මලං භගවා ධම්මසා කථාය සද්දසෙසතා සමාදපෙතා සමුත්තෙතපෙතා සමපතංසෙතා උට්ඨායාසනා පකකාමි.

59. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කතා භිකූ ආමනෙතසි: “අනුජාතාමි භිකඛවෙ, සබ්බඤ්ඤා ඩාකං සබ්බඤ්ඤා පිට්ඨබාදනීය” තති.

60. අථ බො භගවා කුසිනාරායං යථාභිරත්තං විහරිතා යෙන ආතුමා, තෙන වාරිකං පකකාමි මහතා භිකූසමිසෙන සද්ධිං අසිඤ්ඤෙසෙති භිකූසමෙති.

61. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො බුද්ධිපබ්බජිතො ආතුමායං පටිච්ඡති නතාපිතපුබ්බො. තස්ස ආදා දුරකා හොනති මඤ්ජුකා පටි-භාණෙය්සකා දකඛා පරිඤාදානසිප්පා සකෙ ආවරියකෙ නතාපිතකමෙම. අසෙසාසි බො සො බුද්ධිපබ්බජිතො “භගවා කීර ආතුමං ආගච්ඡති මහතා භිකූසමිසෙන සද්ධිං අසිඤ්ඤෙසෙති භිකූසමෙති” ති.

62. අථ බො සො බුද්ධිපබ්බජිතො තෙ දුරකෙ එතදවොච: “භගවා කීර තාතා, ආතුමං ආගච්ඡති මහතා භිකූසමිසෙන සද්ධිං අසිඤ්ඤෙසෙති භිකූසමෙති. ගච්ඡ්ථ තුලෙන තාතා, බුරහණං ආදාය. නාලියාචාපකෙන අනුසරකං¹ ආභිණ්ඩ්ථ. ලොණමපි තෙලමපි තණ්ඩුලමපි බාදනීයමපි සංහර්ථ. භගවතො ආගතස්ස යාගුදනං² කරිස්සාමා” ති. “එවං තාතා” ති බො තෙ දුරකා තස්ස බුද්ධිපබ්බජිතස්ස පටිසසුතා බුරහණං ආදාය නාලියා ආචාපකෙන අනුසරකං ආභිණ්ඩනති ලොණමපි තෙලමපි තණ්ඩුලමපි බාදනීයමපි සංහරන්තා. මනුස්සා තෙ දුරකෙ මඤ්ජුකෙ පටිභාණෙය්සකෙ පසිසිතා යෙපි න කාරාපෙතුකාමා, තෙපි කාරාපෙතති. කාරාපෙතාපි බහුං දෙනති. අථ බො තෙ දුරකා බහුං ලොණමපි තෙලමපි තණ්ඩුලමපි බාදනීයමපි සංහරිංසු.

63. අථ බො භගවා අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන ආතුමා තදවසරි. තනු සුදං භගවා ආතුමායං විහරති භුසාගාරෙ.

*. “අථ බො රොජෝ මලපුත්තා භිකූනං දෙති” ම ඡ සං. අයං පාඨො සීහලකුරුපොභ්ඤ්ඤා න දිස්සතෙ.

1. “අනුසරකං අනුසරකං” ම ඡ සං. P.T.S. තො වී අ වී.

2. “යාගුදානං” ම ඡ සං. P.T.S. තො වී.

57. ඉක්බිති රොජමලල තෙමේ ඒ රුක්ම ගිය පසු බොහෝ පලා ද පිටිකෑම ද පිළියෙල කරවා “සඬාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ පලාත් පිටිකෑමත් පිළිගන්නා සේක්වා” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට එළඹී ය. “රොජය, එසේ නම් භික්ෂූන්ට දෙව” යි. භික්ෂූහු කුකුස් කරන්නෝ නො පිළිගනිත්. “මහණෙනි, පිළිගනිවු. වලදවු” යි.

58. ඉක්බිති රොජමලල තෙමේ බුද්ධපුත්‍රබභික්ෂුසංඝයා බොහෝ පලාවලින් හා පිටිකෑමෙන් ද සියතින් සතප්පා, සේදූ අත් ඇති පාත්‍රයෙන් ඉවත් කළ අත් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පසෙක හුන්නේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක හුන් රොජමල්ලයාට දූහැමිකතාවෙන් කරුණු දක්වා සමාදන් කරවා තියුණු කරවා සතුටු කරවා හුනස්නෙන් නැගිට වැඩී සේක.

59. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දූහැමිකතා කොට භික්ෂූන් ඇමතු සේක. “මහණෙනි, පිසු නො පිසු සියලු පලා ද සියලු පිටිකෑම ද අනුදනිමි” යි

60. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කැමැති තාක් කල් කුසිනාරාවෙහි වාසය කොට එක්දහස්දෙසියපණසක් වූ මහාභික්ෂුසංඝයා සමග ආතුමානගරය බලා වාරිකාවෙහි වැඩී සේක.

61. එකල්හි පෙර කරනැවැම්යෙක් වූ එක්තරා මහලු පැවිද්දෙක් ආතුමානගරයෙහි වෙසෙයි. ඔහුට මිහිරිබස් කියන සියසිප්ති වැටහෙන නුවණැති දක්ෂ වූ සියආදරන් අයත් කරනැවිබවු නිදෙස් වූ ශිල්ප ඇත්තා වූ දරු දෙදෙනෙක් වෙත්. ඒ මහලු පැවිදි තෙමේ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එක්දහස්දෙසියපණසක් වූ මහාභික්ෂුසංඝයා සමග ආතුමානගරයට එත් ල” යි ඇසී ය.

62. ඉක්බිති ඒ මහලු පැවිදි තෙමේ “දරුවෙනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එක්දහස්දෙසියපණසක් වූ මහාභික්ෂුසංඝයා සමග ආතුමානගරයට එත් ල” යි ඒ දරුවන්ට කී ය. “දරුවෙනි, තෙපි කරනැවිබවු ගෙණ නැළියක් හා ආවාපක=පසුම්බියක් ද ඇතු ව යවු. ගෙයක් පාසා ඇවිදිවු. වැඩියා වූ භාග්‍යවතුන්ට කැඳදතක් දෙන්නෙමු. ලුණු ද තෙල් ද සහල් ද කෑ යුතු දේ ද රැස් කරවු” යි. “පියේ, එසේ ය” යි ඒ දරුවෝ මහලු පැවිද්දට පිළිවදන් දී කරනැවිබවු ගෙණ නැළියකින් හා පසුම්බියකින් යුක්ත ව ලුණු ද තෙල් ද සහල් ද කෑ යුතු දේ ද රැස් කරමින් ගෙයක් පාසා ඇවිදිත්. මිනිස්සු මිහිරිබස් කියන සියසිප්ති ප්‍රතිභා සමපන්න වූ ඒ දරුවන් දක, යම් කෙනෙක් (කරකම්) නො කරවනු කැමැත්තාහු ද, ඔහු ද කරවත්. කරවා ගෙණ ද බොහෝ දෙත්. ඉක්බිති ඒ දරුවෝ බොහෝ ලුණු ද තෙල් ද සහල් ද කෑ යුතු දේ ද රැස් කළහ.

63. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙලින් වාරිකා කරණ සේක් ආතුමානගරයට පැමිණියහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි පිදුරු (සෙවෙහි කළ) ගෙයක වැඩ වසන සේක.

64. අථ බො සො බුඤ්ඤානො නස්ස රතතියා අවධයෙන පසුනං යාගුං පටියාදුපෙක්ඛා හගවතො උපනාමෙසි: “පතිගණ්ඨාතු මෙ හනෙන හගවා යාගු” නති.

65. ජානනාපි නථාගතා පුච්ඡනති. ජානනාපි න පුච්ඡනති. කාලං විදික්ඛා පුච්ඡනති. කාලං විදික්ඛා න පුච්ඡනති. අන්තර්ගතං නථාගතා පුච්ඡනති නො අන්තර්ගතං. අන්තර්ගතං සෙසුසානො නථාගතානං. දව්භාකාරෙහි බුද්ධා හගවනො භික්ඛු පටිපුච්ඡනති: “ධම්මං වා දෙසෙස්සාම. සාවකානං වා සික්ඛාපදං පඤ්ඤාපෙස්සාමා”ති.

66 අථ බො හගවා නං බුඤ්ඤානං එතදවොච: “කුතායං භික්ඛු, යාගු”ති අථ බො සො බුඤ්ඤානො හගවතො එතමන්තං ආරොවෙසි. විහරති බුද්ධා හගවා ‘අනනුච්ඡේදයං මොඝපුරිස, අනනුලොමිකං අප්පතිරුපං අස්සාමණ්ණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථං හි නාම නිං මොඝපුරිස, පබ්බජිතො¹ අකප්පියෙ සමාදාපෙස්සසි². තෙනං මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ- විහරතික්ඛා ධම්මං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙතසි: “න භික්ඛවෙ, පබ්බජිතා අකප්පියෙ සමාදාපෙතබ්බා³. යො සමාදාපෙස්ස, ආපත්ති දුක්ඛංයා. න ච භික්ඛවෙ, නහාපිතපුබ්බෙන බුරුනණං. පරිහරිතබ්බං. යො පරිහරෙස්ස ආපත්ති දුක්ඛංයා” ති.

67. අථ බො හගවා ආතුමායං යථාභිරතතං විහරික්ඛා යෙන සාවන්ති, තෙන වාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන සාවන්ති, තදවසරි. තත්ත පුදං හගවා සාවන්තියං විහරති ජෙනවතෙ අනාඨිණිකස්ස ආරාමෙ.

68. තෙන බො පන සමයෙන සාවන්තියං බහුං ඵලබාදතීයං උප්පන්නං හොති⁴. අථ බො භික්ඛනං එතදහොසි: “කිනනු බො හගවතා ඵලබාදතීය අනුඤ්ඤානං? කිං අනනුඤ්ඤාන” නති. හගවතො එතමන්තං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බං ඵලබාදතීය” නති.

69. තෙන බො පන සමයෙන සබ්බිකාති බිජාති පුග්ගලිකාය භුමියා රොපියනති. පුග්ගලිකාති බිජාති සබ්බිකාය භුමියා රොපියනති. හගවතො එතමන්තං ආරොවෙසුං. “සබ්බිකාති භික්ඛවෙ, බිජාති පුග්ගලිකාය භුමියා රොපිතාති හාගං දත්වා පරිභුඤ්ජිතබ්බාති. පුග්ගලිකාති බිජාති සබ්බිකාය භුමියා රොපිතාති හාගං දත්වා පරිභුඤ්ජිතබ්බාති” ති.

1. “පබ්බජිතො” ම ඡ සං. P.T.S. හො වි. සි මු. ඉමස්ස බුඤ්ඤානො නස්ස රතතියා දෙව දුරකාපි පබ්බජිතා සාමණේරභුමියං විතාති දික්ඛිකායධර්මකායං වුත්තං. තස්මා එත් “පබ්බජිතො”ති පදං යුක්තමෙව.

2. “සමාදාපෙසි” ම ඡ සං.

3. “පබ්බජිතෙන සමාදාපෙතබ්බා” ම ඡ සං. P.T.S. හො වි. හො වි. ජ. වි
,, පබ්බජිතෙ” සි මු. 1 “පබ්බජිතෙන” සමාදාපෙතබ්බා. සි මු 2.

4. “උප්පන්නං” ම ඡ සං.

64. ඉක්බිති ඒ මහලු පැවිදිනෙමේ ඒ රුඉක්ම ගිය පසු බොහෝ කැඳ පිළියෙල කරවා “සවාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කැඳ පිළිගන්නා සේක්වා” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට එළඹී ය.

65. තථාගතවරු දන්නෝ ම විමාරත්. දන්නෝ ම නො විමාරත්. කල් දැන විමාරත්. කල් දැන නො විමාරත්. තථාගතවරු අතීයෙන් යුක්ත වූවක් විමාරත්. අතතී සතිත වූවක් නො විමාරත්. අතතීයෙන් යුක්ත වචනයෙහි තෙතු නැසීම තථාගතයන් වහන්සේලාට මාභීඤ්ඤායෙන් ම සිදු ය. භාග්‍යවත් බුදුරජානු “ධම්ම හෝ දෙසන්නෙමු. ශ්‍රාවකයන්ට ශික්ෂාපද හෝ පණවන්නෙමු” යි යන දෙ කරුණින් හික්කුන් පිළිවිසිත්.

66. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මහලු පැවිද්දහු “මහණ, මේ කැඳ කොසින් ද?” යි අසා වදල සේක. එවිට ඒ මහලු පැවිදිනෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කරුණ සැලකෙලේ ය. ඉන් පසු භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “සිස් පුරුෂය, නුසුදුස්සෙක. අනුලොම නො වන්-තෙක. නො ගැලපෙන්නක. මහණකමට නුසුදුසු ය. නො කැප වූවෙක. නො කට යුත්තෙක. සිස් පුරුෂය, කෙසේ නම් හෝ පැවිද්දන් නො කැප කරුණෙහි සමාදන් කරවූයෙහි ද, සිස් පුරුෂය, මෙය නො පැහැ-දුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වේ” යි ගැරහු සේක. -පෙ-ගරහා දහැමිකතා කොට හික්කුන් ඇමතු සේක. “මහණෙනි, පැවිද්දේ නො කැප කරුණෙහි සමාදන් නො කරවිය යුත්තකු ය. යමෙක් සමාදන් කරවන්නේ නම්, දුකුලාආචාත් වේ. මහණෙනි, පෙර කරනැවැම් වූ මහණහු විසින් කරවූ පරිතරණය නො කල යුතු ය. යමෙක් පරිතරණය කරන්නේ නම්, දුකුලාආචාත් වේ” යි.

67. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කැමැති තාක් කල් ආතුමානගර යෙහි වැඩ වාසය කොට සැවැත්නුවර බලා වාරිකාවෙහි වැඩි සේක. පිළිවෙළින් වාරිකාවෙහි වඩිනා සේක් සැවැත්නුවරට පැමිණියහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි සැවැත්නුවර ජෙනවනයෙහි අනේපිඩුසිටුහුගේ ආරාමයෙහි වසන සේක.

68. එකල්හි සැවැත්නුවර බොහෝ කැ යුතු පල උපන්නේ වේ. එකල හික්කුන්ට “කිම, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කැ යුතු පල අනුදන්නාලද ද ? කිම, නො අනුදන්නාලද ද ?” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, කැ යුතු සියලු පල අනුදනිමි” යි.

69. ඒ කාලයෙහි සතුන් අයත් බිජුවට පුද්ගලයන් අයත් බිම්හි රොපණය කරණු ලැබේ. පුද්ගලයන් අයත් බිජුවට සතුන් අයත් බිම්හි රොපණය කරණු ලැබේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කරුණ සැලකලහ. “මහණෙනි, සතුන් අයත් බිජුවට පුද්ගලයන් අයත් බිම්හි රොපණය කරණ ලද්දේ නම්, (දහයෙන්) කොටසක් දී වැලඳිය යුතු ය. පුද්ගලයන් අයත් බිජුවට සතුන් අයත් බිම්හි රොපණය කරණ ලද්දේ නම්, (දහ-යෙන්) කොටසක් දී වැලඳිය යුතු ය” යි.

70. තෙන බො ජන සමයෙන භික්ඛූනං කියමිඤ්චි කියමිඤ්චි ධානෙ කුක්කුච්චං උප්පජ්ජති: “කිනත්තු බො භගවතා අනුඤ්ඤානං? කිං අනත්ත-ඤ්ඤාන” තිති. භගවතො ඵතමස්මිං ආරොචෙද්දං. “යං භික්ඛවෙ, මයා ‘ඉදං න කප්පති’ති අපටික්ඛිතං, නං වෙ අකප්පියං අනුලොමෙති, කප්පියං පටිඛානති, නං වො න කප්පති. යං භික්ඛවෙ, මයා ‘ඉදං න කප්පති’ති අපටික්ඛිතං, නං වෙ කප්පියං අනුලොමෙති, අකප්පියං පටිඛානති, නං වො කප්පති. යං භික්ඛවෙ, මයා ‘ඉදං කප්පති’ති අනත්ත-ඤ්ඤානං, නං වෙ අකප්පියං අනුලොමෙති, කප්පියං පටිඛානති, නං වො න කප්පති. යං භික්ඛවෙ, මයා ‘ඉදං කප්පති’ති අනත්තඤ්ඤානං, නං වෙ කප්පියං අනුලොමෙති, අකප්පියං පටිඛානති, නං වො කප්පති” ති.

71. අථ බො භික්ඛූනං ඵතදගොසි: “කප්පති නු බො යාවකාලිකෙන යාමකාලිකං? න නු බො කප්පති? කප්පති නු බො යාවකාලිකෙන සත්තාහ-කාලිකං? න නු බො කප්පති? කප්පති නු බො යාවකාලිකෙන යාවජීවිකං? න නු බො කප්පති? කප්පති නු බො යාමකාලිකෙන සත්තාහකාලිකං? න නු බො කප්පති? කප්පති නු බො යාමකාලිකෙන යාවජීවිකං? න නු බො කප්පති? කප්පති නු බො සත්තාහකාලිකෙන යාවජීවිකං? න නු බො කප්පති?” ති. භගවතො ඵතමස්මිං ආරොචෙද්දං. “යාවකාලිකෙන භික්ඛවෙ, යාමකාලිකං තදත්ත පටිග්ගහිතං කාලෙ කප්පති. විකාලෙ න කප්පති. යාවකාලිකෙන භික්ඛවෙ, සත්තාහකාලිකං තදත්ත පටිග්ගහිතං කාලෙ කප්පති. විකාලෙ න කප්පති. යාවකාලිකෙන භික්ඛවෙ, යාවජීවිකං තදත්ත පටිග්ගහිතං කාලෙ කප්පති. විකාලෙ න කප්පති. යාමකාලිකෙන භික්ඛවෙ, සත්තාහකාලිකං තදත්ත පටිග්ගහිතං යාමෙ කප්පති. යාමානිකකතෙන න කප්පති. යාමකාලි-කෙන භික්ඛවෙ, යාවජීවිකං තදත්ත පටිග්ගහිතං යාමෙ කප්පති. යාමානිකක-තෙන න කප්පති. සත්තාහකාලිකෙන භික්ඛවෙ යාවජීවිකං තදත්ත පටිග්ගහිතං සත්තාහං කප්පති. සත්තාහානිකකතෙන න කප්පති” ති.

හෙසජ්ජකකිකො නිට්ඨිතො ජට්ඨො.

70. එ කාලයෙහි තිස්සුන්ට ඇතැම් කරුණෙහි “කිම, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් අනුදන්තා ලද ද? කිම, නො අනුදන්තා ලද ද” යි කුකුස් උපදී. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මා විසින් ‘මේ නො කැපැ’ යි යමක් ප්‍රතික්‍ෂේප නො කරණ ලද්දේ ද, ඉදින් එය නො කැපයට අනුලෝම වේ ද, කැපය වළකා ද, නොපට එය නො කැප වේ. මහණෙනි, මා විසින් ‘මේ නො කැපැ’ යි යමක් ප්‍රතික්‍ෂේප නො කරණ ලද්දේ ද, ඉදින් එය කැපයට අනුලෝම වේ ද, නො කැපය වළකා ද, නොපට එය කැප වේ. මහණෙනි, මා විසින් මේ කැපැ යි යමක් නො අනුදන්තා ලද්දේ ද, ඉදින් එය නො කැපයට අනුලෝම වේ ද, කැපය වළකා ද, නොපට එය නො කැප වේ. මහණෙනි, මා විසින් මේ කැපැ යි නො අනුදන්තා ලද්දේ ද, ඉදින් එය කැපයට අනුලෝම වේ ද, නො කැපය වළකා ද, නොපට එය කැප වේ” යි.

71. එකල්හි තිස්සුන්ට “යාවකාලිකය හා මිශ්‍ර වූ යාවකාලිකය කැප වේ ද? නො කැප වේ ද? යාවකාලිකය හා මිශ්‍ර වූ සත්‍යානකාලිකය කැප වේ ද? නො කැප වේ ද? යාවකාලිකය හා මිශ්‍ර වූ යාවජීවිකය කැප වේ ද? නො කැප වේ ද? යාවකාලිකය හා මිශ්‍ර වූ සත්‍යානකාලිකය කැප වේ ද? නො කැප වේ ද? යාවකාලිකය හා මිශ්‍ර වූ යාවජීවිකය කැප වේ ද? නො කැප වේ ද?” යි අදහස් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, එදවස පිළිගන්නා ලද යාවකාලිකය හා මිශ්‍ර වූ යාවකාලිකය කාලයෙහි (පෙරවරායෙහි) කැප වේ. නො කල්හි (පස්වරායෙහි) නො කැප වේ. මහණෙනි, එදවස පිළිගත් යාවකාලිකය හා මිශ්‍ර වූ සත්‍යානකාලිකය කාලයෙහි කැප වේ. නො කල්හි නො කැප වේ. මහණෙනි, එදවස පිළිගත් යාවකාලිකය හා මිශ්‍ර වූ යාවජීවිකය කාලයෙහි කැප වේ. නො කල්හි නො කැප වේ. මහණෙනි, එදවස පිළිගත් යාවකාලිකය හා මිශ්‍ර වූ සත්‍යානකාලිකය පැසුළුයම අවසන තෙක් කැප වේ. පැසුළුයම ඉක්මුතු කල්හි නො කැප වේ. මහණෙනි, එදවස පිළිගත් යාවකාලිකය හා මිශ්‍ර වූ යාවජීවිකය පැසුළුයම අවසන තෙක් කැප වේ. පැසුළුයම ඉක්මුතු කල්හි නො කැප වේ. මහණෙනි, එදවස පිළිගත් සත්‍යානකාලිකය හා මිශ්‍ර වූ යාවජීවිකය සතියක් කැප වේ. සතිය ඉක්මුතු කල්හි නො කැප වේ” යි.

සමග හෙසජ්ජකකකිය නිමි.

ඉමමති ඛනිකො වසු ඵහසතං ඡ වසු.

තස්ස උද්දානං:

සාරදිකෙ විකාලෙපි වසං මුලෙ පිට්ඨති ව,
කසාවෙති පණණං ඵලං ඡතු ලොණං ඡකතඤ්ච.

වුණණං වාලිනී මංසඤ්ච අඤ්ඤානී¹ උපපිංසනී²,
අඤ්ඤානී උච්චි³ පාරුතා සලාකා සලාකොධනී⁴.

ඵවිකා සවට්ඨකං⁵ සුතතං මුඛනි තෙල⁶ නඤ්ච ව,
නඤ්ච කරණි වුම⁷ නෙත්තඤ්ච පිධානං යමකත්ථි⁸.

තෙලපාකෙසු මජ්ඣඤ්ච අනිකඛිතතං අබ්භඤ්ඤානං,
තුමබං සෙදා සමාරාඤ්ච මහාගබ්භොදනං නථා.

දකකොට්ඨං ලොතිකඤ්ච විසාණං පාදබ්භඤ්ඤානං,
පජ්ජං සත්ථං කසාවඤ්ච නිලකකකං කබලිකං.

වොලං සාසපකුඛකඤ්ච⁹ වුමසකබරිකාය ව,
වණතෙලං විකාසිකා විකපඤ්ච පටිග්ගතං.

ගුථං කපොන්නා රොජිඤ්ච බාරං මුත්තගරිපකි¹⁰
ගඤ්ච විරෙචනඤ්ච අච්ඡා කට්ඨ¹¹ කථාකට්ඨං.

පටිච්ඡාදනී පබ්බාරා ආරාමා සතා පඤ්චකි¹²
ගුලං මුග්ගං සොච්ඡිඤ්ච සාමපාකා¹³ පුතා පචෙ.

පුතානුඤ්ඤාසි දුබ්භිකක ඵලඤ්ච නිලබාදනී,
පුරෙහත්තා කායබාහො නිබ්බට්ඨඤ්ච නගඤ්ච.

වත්ථිකමචඤ්ච සුපපි ව¹⁴ මනුස්සමංසමෙව ව,
ගත්ථි අස්සා සුතබාති¹⁵ සීග්ගාග්ගං වදිතිකං.¹⁶

අච්ඡ තරච්ඡ මංසඤ්ච පටිපාටි ව යාගු ව,
තරුණං අඤ්ඤානු ගුලං සුනිධාවසථාගරං.¹⁷

ගබ්භා කොටි සච්චකථා අමබපාලි ව ලිච්ඡවි,
උද්දිස්සා කට්ඨං සුනිකකං පුතදෙව පටිකකිපි.

මෙඤ්ඤා සප්පං මෙණ්ඩකො ව ගොරසං පාඨෙය්‍යකෙන ව,
කෙණි අමේවා ඡමෙවුමෙව මොවමවුමුද්දිකසාලිකං.

ථාරුසකං¹⁸ ඩාකපිට්ඨං ආතුමායා නගාපිතො,
සාවත්ථිකං ඵලං ටිජං කිසමිං ථානෙ ව කාලිකෙනි.

-
1. “අඤ්ඤානං” ම ඡ සං. PTS. 2. “උපපිංසනී” ම ඡ සං. “උපපිංසනං” සි. PTS.
3. “උච්චි” ම ඡ සං. තො ව. 4. “සලාකාධනී” ම ඡ සං.
5. “සබ්බකං” ම ඡ සං. “බ්බකං” PTS. 6. “තෙලං” PTS.
7. “වුමඤ්ච” ම ඡ සං. PTS.
8. “නෙත්තඤ්ච පිධානං ඵවි” ම ඡ සං. “නෙත්තඤ්ච පිධානං ඵවි” PTS.
9. “සාසපකුඛකඤ්ච” ම ඡ සං. PTS. “සාසපකුඛකං” අ ව. තො ව.
10. “තරකතා” ම ඡ සං.
11. “අච්ඡාකට්ඨං” ම ඡ සං. 12. “ආරාමසත්ථාගෙනව” ම ඡ සං.
13. “සාමපාකා” ම ඡ සං. 14. “සුපපිඤ්ච” ම ඡ සං. ඡ ව. අ ව.
15. “සුතබාති” ම ඡ සං. PTS. ම නු ප.
16. “අනිකඛිකඤ්ච පිකා” ම ඡ සං. ඡ ව. ම නු ප.
17. “වසථාගරං” ම ඡ සං. අ ව. PTS. ඡ ව. 18. “ථාරුසකං” ම ඡ සං. සි මු.

මේ ඛකකයෙහි වසතු එක්සියසයෙකි.

එහි උද්භය (වසතුනාමාවලිය) මෙසේ ය:-

ශරද්දසාතුචෙති ලෙඛ, නො කල්හි ගිතෙල් ඇ බෙහෙත්, වුරුණුතෙල්,
මුල් හා මුලින් කළ පිරි, කසට හා කොළ, පල ලාටු, ලුණු, අස්බෙට් ද,
සුණු පෙණේරය, අමුමස්, අඳුන්, අඳුන් සාදන ද්‍රව්‍යය, අඳුන්කුලා,
රත් ආදියෙන් කළ උසස් අඳුන්කුරු, අඳුන්කුරුකොපු,

එවිකය, අංසවටටකය, හුය, තිසෙති ලන තෙල්, නසාය, නසාය
කරණ ශරු, ධුමනෙතනය, පියන, යමකාමිකය,

මද්‍ය මිශ්‍ර තෙල් පිසීම, අභිකමද්‍යතෙල්බීම, තෙල් ඇඟ ගැම, සැළි,
ඛනගැන්වීම, සමහාරසෙදය, මනාසෙදය, එසේ ම භවෙතාදකය,

දියකොටුව, ලේ බැහැර කිරීම, වක්කම ඇල්ලීම, පාතෙල් ගැල්වීම,
පාදයට හින තෙල් පිසීම, සැන්කම් කිරීම, කසාවොදකය, තිලකකකය,
කබලිකය,

වණ බඳින රෙදිකඩ, අබපිරි, දුම් දීම, ලුණුපුපුරෙන් කැපීම, වණතෙල්,
වණවැටිය, විකට පිළිගැණීම,

මල පෙවීම, සිතාලෙලිය, ක්‍ෂාරය, ගොමුත්‍රයෙහි ලු අරළු, ගකාලෙපය,
විරෙවනය, අච්ඡන්ද්‍රය, නො කළ යුමය, කළ නො කළ යුමය,

මස්රසය, ගුහා පිරිසිදු කිරීම, ආරාමිකයන් පන්සියයක් දීම, උක්සකුරු,
මුංඇට, ලුණුකාච්ඡි, සාමපාකය, පුතපාකය,

දුර්ගන්ධයෙහි නැවත අනුදැනීම, පල, තල, කැයුතු දෙය, පෙරබන,
කායදහය, උපුටා හළ බිජු ඇති පල, භගඤ්ජරාගය,

වක්කමය, සුප්පියාඋපාසිකාව, ෂිතිමස්, ඇත්මස්, අස්මස්, බලුමස්,
සම්මස්, සිංහමස්, වගමස්, දිවිමස්,

වලස්මස්, කරබානාවලස්මස්, පටිපාටිය, කැද, තරුණමනාමාත්‍ය,
අත් තැනෙක නො වැළඳීම, උක්සකුරු, සුනිබ්-වස්සකාර දෙදෙන,
ආවසථාගාරය,

ගඛනාදය, කොට්ඨාමය, වතුස්සත්‍යකථා, අමබාලිගණිකාව, ලිච්ඡිත්‍ර,
උදෙසා කළ මත්ස්‍යමාසය, සුභික්‍ෂයෙහි නැවත තහනම් කිරීම,

මෙසය, යසොජ්ඣට්ඨි, මෙණ්ඩක, මාග්ගිකරණය හා පස්ගෝරසය,
කෙණිය, අමබජ්ඣු වොච මොච මඩු මුද්දික සාලක ඵාරුසකයන අභට්ඨාන
වගී, පලාකොළ හා පිරි, ආතුමානුවර, කරතැවැම්, සැවැත්නුවර දී කැයුතු
පල අනුදැනීම, බිජුරොපණය, ඇතැම් කරුණෙහි සැකය, කාලිකයෙහි
විනිශ්චය ද වේ.

7

කසිනකඛ්ඛකං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධා භගවා සාවතීයං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ.

2. තෙන බො පන සමයෙන නිංසමන්තා පාවෙය්‍යකා¹ භික්ඛු සබ්බෙ ආරඤ්ඤකා² සබ්බෙ පිණ්ඩපාතිකා සබ්බෙ පංසුකුලිකා සබ්බෙ තෙව්වරිකා සාවතීං ගව්ඡන්තා³ භගවන්තා දස්සනාය උපකට්ඨාය වස්සුපනාසිකාය නාසකඛ්ඛිප්පු සාවතීයං වස්සුපනාසිකං සමාපොදාං. අන්තරාමග්ගෙ සාකෙතෙ වස්සං උපගව්ඡිංසු.

3. තෙ උක්කණ්ඨිතරූපා වස්සං වසිංසු “ආසනෙනව නො භගවා විහරති ඉතො ඡස්ස යොජ්ජෙනසු. න ච මයං ලහාම භගවන්තං දස්සනායා” ති.

4. අථ බො තෙ භික්ඛු වස්සං චුන්තා තෙමාසච්චයෙන කතාය පචාරණාය දෙවෙ වස්සනෙන උදකසඞ්ගතෙ උදකචිකඛ්ඛලෙ ඔකපුණ්ණති විවරෙහි කිලන්තරූපා, යෙන සාවතී ජේතවනං. අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමො, යෙන භගවා, තෙනුපසඞ්ගමිංසු. උපසඞ්ගමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු.

5. ආවිණ්ණං බො පනෙතං බුද්ධානං භගවන්තානං ආගන්තුකෙහි භික්ඛුහි සද්ධිං පටිපමොදිත්වා. අථ බො භගවා තෙ භික්ඛු එතදවොච: “කච්චි භික්ඛවෙ, ඛමනීයං? කච්චි යාපනීයං? කච්චි සමග්ගා සමෙමාදමානා අවිචදමානා චායුකං වස්සං වසිත්ථ? න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිත්ථා?” ති.

6. “ඛමනීයං භගවා. යාපනීයං භගවා. සමග්ගා ච මයං භනෙන, සමෙමාදමානා අවිචදමානා වස්සං වසිමහ. න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිමහ. ඉධ මයං භනෙන නිංසමන්තා පාවෙය්‍යකා භික්ඛු සාවතීං ආගව්ඡන්තා භගවන්තං දස්සනාය උපකට්ඨාය වස්සුපනාසිකාය නාසකඛ්ඛිප්පු සාවතීයං වස්සුපනාසිකං සමාපොදාං. අන්තරාමග්ගෙ සාකෙතෙ වස්සං උපගව්ඡිමහ. තෙ මයං භනෙන උක්කණ්ඨිතරූපා වස්සං වසිමහ ‘ආසනෙනව නො භගවා විහරති ඉතො ඡස්ස යොජ්ජෙනසු. න ච මයං ලහාම භගවන්තං දස්සනායා’ ති. අථ බො මයං භනෙන වස්සං චුන්තා තෙමාසච්චයෙන කතාය පචාරණාය දෙවෙ වස්සනෙන උදකසඞ්ගතෙ උදකචිකඛ්ඛලෙ ඔකපුණ්ණති විවරෙහි කිලන්තරූපා අධ්‍යානං ආගතා” ති.

7. අථ බො භගවා එතසමිං නිදනෙ එතසමිං පකරණෙ ඛමමිං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙතසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වස්සං චුන්තං භික්ඛුනං කසිනං⁴ අත්ථරිත්වා. අත්ථකසිනානං වො භික්ඛවෙ, පංච කප්පිස්සකති: අනාමින්නවාරො, අසමාදානවාරො, ගණ්ණොජනං, යාවදත්ථිවිරං, යො ච හත්ථි විවරූප්පාදො, සො තෙසං භවස්සති.⁵ අත්ථකසිනානං වො භික්ඛවෙ, ඉමානි පඤ්ච කප්පිස්සකති.”

1. “පාවෙය්‍යකා” අධ්‍යායනා. “පාවෙය්‍යකා” ජ ටි. ම නු ප. නො වි.

2. “ආරඤ්ඤකා” ම ජ සං. 3. “ආගව්ඡන්තා” ම ජ සං.

4. “කසිනං” ම ජ සං. 5. “හත්ථිස්සකති”

7

කසීනකඛකය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවතුන් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර ජෙනවෙහෙයෙහි වූ අනේපිඬුසිටුවුනුගේ ආරාමයෙහි වැඩ වසන සේක.

2. එකල්හි පාවානුවරවැසි තිසක් පමණ භික්ෂුහු සියල්ලෝ ආරණ්‍යක වූවාහු සියල්ලෝ පිණ්ඩපාතික වූවාහු සියල්ලෝ පාසුකුලික වූවාහු සියල්ලෝ තෙව්වරික වූවාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට සැවැත් නුවරට යන්නාහු වස් එළඹීම ලං වූ කල්හි සැවැත්නුවර වස් එළඹෙන්නට යෑමට නො හැකි වූහ. අතරමග සාකෙතනුවර වස් එළඹියහ.

3. ඔහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපගේ සමීපයෙහි ම මෙයින් සයොදනක් ගිය තැනැති වැඩ වසන සේක. අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට නො ලබමු” යි කළකිරුණෝ ම වස් විසූහ.

4. ඉක්බිති වස් වැස නිම කළ ඒ භික්ෂුහු තෙමසක් ඇවැමෙන් පවාරණය කළ කල්හි වැසි වසිද්දී දිය ගැල්මෙන් (වළ ගොඩ) පිරුණු කල්හි ගොහොරු මඩෙහි දියෙන් පිරුණු (තෙමුනු) සිටුරුවලින් යුක්ත ව කලානතසවතාව ඇත්තෝ සැවැත්නුවර ජෙනවෙහෙයෙහි වූ අනේපිඬුසිටුවුනුගේ ආරාමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියහ. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්න.

5. භාග්‍යවතුන් බුදුවරුන්ට ආගන්තුක භික්ෂුන් සමග සතුටු වීම පුරුදු ම ය. එතෙයින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ භික්ෂුන්ගෙන් “මහණෙනි, කීම, ඉවසිය හැකි ද? කීම, යැපිය හැකි ද? කීම, සමගි වූවහු සතුටු වූවහු විවාද නො කරන්නහු පහසුවෙන් වස් වුසුහු ද? ආහාරයෙන් වෙහෙසට පත් නො වූවහු ද” යි අසා වදාළ සේක.

6. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඉවසිය හැකි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යැපිය හැකි ය. ස්වාමීනි, අපි සමගි ව සතුටු ව විවාද නො කරමින් වස් වුසුමිහ. ආහාරයෙන් ද වෙහෙසට පත් නො වුමිහ. ස්වාමීනි, මෙහි අපි පාවානුවර වැසි තිසක් පමණ වූ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට සැවැත්නුවර එන්නමෝ වස් එළඹීම ලං වූ කල්හි සැවැත්නුවර වස් එළඹීමට පැමිණෙන්නට නො හැකි වුමිහ. අතරමග සාකෙතනුවර වස් එළඹියෙමු. ඒ අපි ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපගේ සමීපයෙහි ම මෙයින් සයොදනක් ගිය තැන වැඩ වසන සේක. අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට නො ලබමු’ යි කළකිරුණාහු ම වස් වුසුමිහ. ස්වාමීනි, ඉක්බිති අපි වස් වැස නිම කළෝ තෙමසක් ඇවැමෙන් පවාරණය කළ කල්හි වැසි වසිද්දී දිය ගැල්මෙහි ගොහොරු මඩෙහි දියෙන් පිරුණු සිටුරුවලින් යුක්ත ව කලානතසවතාවය ඇත්තමෝ දීඝිමාගීයට බැස ආවෙමු” යි.

7. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දූහැමි කතා කොට භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, වස් වැස නිම කළ භික්ෂුන්ට කසීන ඇතිවීම අනුදනිමි” යි “මහණෙනි, ඇතිරු කසීනය ඇති (කෙලින් සිටුරු අතුළු) භික්ෂුන්ට අනාමනතවාරය (නො විවාරා ගම් වැදීම), අසමාදනවාරය (තුන් සිටුරු නො ගෙණ යෑම), ගණභොජනය (සමූහ භොජනය), කාමැති පමණ සිටුරු පිළිගැනීම, එහි කසීනය ඇතිරු වෙහෙරෙහි යම්තාක් සිටුරු ලැබීමෙන් වේද, එය ද ඔවුන්ට (අයත්) වන්නේ ය යන පස කැප වන්නේ ය. මහණෙනි, අතුළු කසීනය ඇති භික්ෂුන්ට මේ පස කැප වන්නේ ය.

8. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ කඨිනං අත්ථරිතඛං. ව්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සමෙඝා ඤ්ඤපෙතඛො:

“සුඤ්ඤානං මෙ භතෙන සමෙඝා, ඉදං සමිඝස්ස කඨිනදුස්සං උප්පන්නං. යදි සමිඝස්ස පතනකල්ලං, සමෙඝා ඉමං කඨිනදුස්සං ඉත්ථන්තාමස්ස භික්ඛුනො දදෙය්‍ය කඨිනං අත්ථරිතං. එසා ඤ්ඤති.

“සුඤ්ඤානං මෙ භතෙන සමෙඝා, ඉදං සමිඝස්ස කඨිනදුස්සං උප්පන්නං. සමෙඝා ඉමං කඨිනදුස්සං ඉත්ථන්තාමස්ස භික්ඛුනො දෙති කඨිනං අත්ථරිතං. යස්සායස්මතො බමති ඉමස්ස කඨිනදුස්සස්ස ඉත්ථන්තාමස්ස භික්ඛුනො දුතං කඨිනං අත්ථරිතං, සො තුඤ්ඤස්ස. යස්ස නකබමති, සො භාසෙය්‍ය.

“දින්නං ඉදං සමෙඝෙන කඨිනදුස්සං ඉත්ථන්තාමස්ස භික්ඛුනො කඨිනං අත්ථරිතං. බමති සමිඝස්ස. තස්මා තුඤ්ඤි. එවමෙනං ධාරයාමි” ති.

9. එවං බො භික්ඛවෙ, අත්ථනං තොති කඨිනං, එවං අනත්ථනං. කථංඤ්ච භික්ඛවෙ,¹ අනත්ථනං තොති කඨිනං? න උලලිඛිතමතෙනන අත්ථනං තොති කඨිනං. න ධොවනමතෙනන අත්ථනං තොති කඨිනං. න විවරවිවාරණමතෙනන අත්ථනං තොති කඨිනං. න ඡේදනමතෙනන අත්ථනං තොති කඨිනං. න බන්ධනමතෙනන අත්ථනං තොති කඨිනං. න ඔවට්ඨි-කරණමතෙනන² අත්ථනං තොති කඨිනං. න කණ්ඩුසකරණමතෙනන³ අත්ථනං තොති කඨිනං. න දළභිකමකරණමතෙනන අත්ථනං තොති කඨිනං. න අනුචාතකරණමතෙනන අත්ථනං තොති කඨිනං. න පරිනණ්ඩ-කරණමතෙනන අත්ථනං තොති කඨිනං. න ඔවට්ඨෙය්‍යකරණමතෙනන⁴ අත්ථනං තොති කඨිනං. න කමබලමද්දනමතෙනන අත්ථනං තොති කඨිනං. න නිමිත්තකතෙන අත්ථනං තොති කඨිනං. න පරිකථාකතෙන අත්ථනං තොති කඨිනං. න කුකකුකතෙන අත්ථනං තොති කඨිනං. න සන්තිධිකතෙන අත්ථනං තොති කඨිනං. න නිස්සග්ගියෙන අත්ථනං තොති කඨිනං. න අකප්පකතෙන අත්ථනං තොති කඨිනං. න අඤ්ඤත්‍ර සමිඝාරියා අත්ථනං තොති කඨිනං. න අඤ්ඤත්‍ර උත්තරාසමෙතන අත්ථනං තොති කඨිනං. න අඤ්ඤත්‍ර අත්තරාසමෙතන අත්ථනං තොති කඨිනං. න අඤ්ඤත්‍ර පඤ්ඤකෙන වා අතිරේකපඤ්ඤකෙන වා තදනෙව සඤ්ඤානෙන සමණ්ඩලි-කතෙන අත්ථනං තොති කඨිනං. න අඤ්ඤත්‍ර පුග්ගලස්ස අත්තරා අත්ථනං තොති කඨිනං. සමමා වෙව්⁵ අත්ථනං තොති කඨිනං, තඤ්ඤ භික්ඛුමට්ඨො අනුමොදති, එවමපි අනත්ථනං තොති කඨිනං. එවං බො භික්ඛවෙ, අනත්ථනං තොති කඨිනං.

[වතුමිසති ආකාරා].

1. “කථංඤ්ච පන භික්ඛවෙ” ම ඡ සං. 2. “ඔවට්ඨිසකරණමතෙනන” ම ඡ සං.

3. “න කණ්ඩුසකරණමතෙනන” කථමි.

4. “ඉවදෙධියසකරණමතෙනන” ම ඡ සං. P T S

5. “සමමා වෙ” ම ඡ සං.

8. මහණෙනි, කසීනය මෙසේ ඇතිරිය යුතු ය. වෘත්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඛ්‍ය තෙමේ දැන්විය යුතු ය.

“සාමිනි, සඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සඛ්‍යයාට මේ කසීනවස්ත්‍රයක් ලැබුනේ ය. ඉදින් සඛ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ මේ කසීනවස්ත්‍රය මෙනම් ඇති මහණනුට කසීනය ඇතිරීමට දෙන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය.

“සාමිනි, සඛ්‍යතෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සඛ්‍යයාට මේ කසීන වස්ත්‍රයක් ලැබුනේ ය. සඛ්‍ය තෙමේ මේ කසීනවස්ත්‍රය මෙනම් ඇති මහණනුට කසීනය ඇතිරීමට දෙයි. යම් ආයුෂ්මතකුනට මේ කසීන වස්ත්‍රය මෙනම් ඇති මහණනුට කසීනය ඇතිරීමට දීම රුචි වේ නම්, හෙ තෙමේ නිශ්ශබ්ද වන්නේ ය. යම් ආයුෂ්මතකුනට රුචි නො වේ නම්, හෙ තෙමේ කියන්නේ ය.

“සඛ්‍යයා විසින් මේ කසීනවස්ත්‍රය මෙනම් ඇති මහණනුට කසීනය ඇතිරීමට දෙන ලද්දේ ය. සඛ්‍යයාට (එය) රුචි වේ. එහෙයින් නිශ්ශබ්ද වේ. මෙය මෙසේ දරම්” යි.

9. මහණෙනි, කසීනය මෙසේ අතුළේ මෙසේ නො අතුළේ වේ. මහණෙනි, කසීනය කෙසේ නො අතුළේ වේ ද, ලකුණු කළ (සිටුරේ දිග පළල ගත්) පමණින් කසීනය නො අතුළේ වේ. වස්ත්‍රය සේදූ පමණින් කසීනය නො අතුළේ වේ. කඩ නියම කිරීම් පමණින් කසීනය නො අතුළේ වේ. කඩ කැපීම් පමණින් කසීනය නො අතුළේ වේ. හිස් (බොරු) නූල් ඇදීම් පමණින් කසීනය නො අතුළේ වේ. දික් මැනුම් මැසීම් පමණින් කසීනය නො අතුළේ වේ. අතු බැඳුම් (මුට්ටු කිරීම්) පමණින් කසීනය නො අතුළේ වේ. දෙපට එකට මැසීම් පමණින් කසීනය නො අතුළේ වේ. පිට නුවා ඇල්ලූ පමණින් කසීනය නො අතුළේ වේ. ඇතුල් නුවා ඇල්ලූ පමණින් කසීනය නො අතුළේ වේ. අමුතු රෙදිපටක් ඇල්ලූ පමණින් කසීනය නො අතුළේ වේ. එක් වරක් පඬු පෙටු පමණින් කසීනය නො අතුළේ වේ. මේ වස්ත්‍රයෙන් කසීනය අතුරම් යි නිමිති කොට ලත් වස්ත්‍රයෙන් කසීනය නො අතුළේ වේ. අනුසස් කීමෙන් ලත් වස්ත්‍රයෙන් කසීනය නො අතුළේ වේ. තාවකාලික වස්ත්‍රයෙන් කසීනය නො අතුළේ වේ. තැන්පත් කොට (එදින ම නොමසා) තුබූ වස්ත්‍රයෙන් කසීනය නො අතුළේ වේ. (රැය ඉක්ම යෑමෙන්) නිසති වූ වස්ත්‍රයෙන් කසීනය නො අතුළේ වේ. කප්පිළු නො තැබූ වස්ත්‍රයෙන් කසීනය නො අතුළේ වේ. සහල සිටුර හැර, උතුරුසහ සිටුර හැර, අඳනය හැර (අනෙක් වස්ත්‍රයකින්) කසීනය නො අතුළේ වේ. එදවස ම කපන ලද මැහිලි සහිත කරණ (මැහිලි දක්වා මසන) ලද කඩපසක් හෝ වැඩියක් හෝ කඩ ඇති සිටුරක් හැර අනෙකකින් කසීනය නො අතුළේ වේ. පුද්ගලයකුගේ ඇතිරීමෙන් හැර (සඛ්‍යයාගේ හෝ ගණයාගේ ඇතිරීමෙන්) කසීනය නො අතුළේ වේ. කසීනය මනා කොට ම අතුරණ ලද වුවත් එය වස් විසූ විහාර සීමාවෙන් බැහැර සිටියෙක් අනුමෝදන් වේ ද, මෙසේ ද කසීනය නො අතුළේ වේ. මහණෙනි, මෙසේ කසීනය නො අතුළේ වේ.

10. කථංඤ්ව භික්ඛවෙ, අත්ථං හොති කඨිනං? අනතෙන අත්ථං හොති කඨිනං. අනතකප්පෙන අත්ථං හොති කඨිනං. පිලොතිකාය අත්ථං හොති කඨිනං. පංසුකුලෙන අත්ථං හොති කඨිනං. පාපණ්ණිකෙන අත්ථං හොති කඨිනං. අනිමිත්තකතෙන අත්ථං හොති කඨිනං. අපරිකථා-කතෙන අත්ථං හොති කඨිනං. අකුකකුකතෙන අත්ථං හොති කඨිනං. අසන්තිතිකතෙන අත්ථං හොති කඨිනං. අනිස්සග්ගියෙන අත්ථං හොති කඨිනං. කප්පකතෙන අත්ථං හොති කඨිනං. සමස්ථයා අත්ථං හොති කඨිනං. උත්තරාසමෙගන අත්ථං හොති කඨිනං. අනන්තරාසකෙන අත්ථං හොති කඨිනං. පඤ්චකෙන වා අතිරෙකපඤ්චකෙන වා තදහෙව සඤ්ඤිතෙන සමණ්ඩලිකතෙන අත්ථං හොති කඨිනං. පුග්ගලස්ස අත්ථං අත්ථං හොති කඨිනං. සම්මා වෙව අත්ථං හොති කඨිනං, තඤ්ඤව පිළිවෙය්ඨා අනුමොදති, එවමපි අත්ථං හොති කඨිනං. එවං ඛො භික්ඛවෙ, අත්ථං හොති කඨිනං.

[සන්නරස ආකාරා]

1. කථංඤ්ව භික්ඛවෙ, උඛ්භං හොති කඨිනං? අට්ඨිමා භික්ඛවෙ, මාතිකා කඨිනස්ස උඛ්භාරාය: පකකමනන්තිකා නිට්ඨානන්තිකා සන්තිට්ඨා-නන්තිකා නාසනන්තිකා සමණනතිකා ආසාවච්ඡේදිකා සීමාතිකකනන්තිකා සමුඛ්භාරා” නි.¹

2. භික්ඛු අත්ථකඨිනො කතව්වරං ආදය පකකමති “න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස භික්ඛුනො පකකමනන්තිකො කඨිනුඤ්ඤාරො. (1)

3. භික්ඛු අත්ථකඨිනො ව්වරං ආදය පකකමති. තස්ස බතිසීම-ගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං ව්වරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො නං ව්වරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුඤ්ඤාරො. (2)

4. භික්ඛු අත්ථකඨිනො ව්වරං ආදය පකකමති. තස්ස බතිසීම-ගතස්ස එවං හොති: “නෙවිමං ව්වරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස භික්ඛුනො සන්තිට්ඨානන්තිකො කඨිනුඤ්ඤාරො. (3)

5. භික්ඛු අත්ථකඨිනො ව්වරං ආදය පකකමති. තස්ස බතිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං ව්වරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො නං ව්වරං කාරෙති. තස්ස නං ව්වරං කඨිරමානං තස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කඨිනුඤ්ඤාරො. (4)

10. මහණෙනි, කසිනය කෙසේ අතුරුණ ලද්දේ වේ ද? අළුත් වස්තුවෙන් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. අළුත් වස්තුවට සමාන වූ වස්තුවෙන් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. රෙදි කැබලිවලින් කළ සිටුරෙන් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. පංඝකුලික (වශයෙන් ලත්) වස්තුවෙන් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. සල්පිල්දොරවුවෙහි හැර දැමූ (අනුලාගත්) වස්තුවෙන් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. හැඟවීමක් නැති ව ලත් වස්තුවෙන් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. අනුසස් නො කීමෙන් ලද වස්තුවෙන් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. තාවකාලික නො වූ වස්තුවෙන් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. සනතිති (තැත්පත්) කොට නො තැබූ වස්තුවෙන් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. නිසින නො වූ වස්තුවෙන් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. කප්පිළු තැබූ වස්තුවෙන් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. සහලසිටුරෙන් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. උතුරුසහසිටුරෙන් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. අදනාසිටුරෙන් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. එදවස ම කපන ලද මැහිලි සහිත කරණ ලද අතු පසක් ඇති පසට වැහි වූ තේ අතු ඇති සිටුරකින් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. පුද්ගලයකුගේ ඇතිරීමෙන් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. කසිනය මනා කොට (නියමය අනු ව ම) අතුරුණ ලද්දේ ද, එය සීමාවෙහි සිටියෙක් අනුමෝදන් වේ ද, මෙසේත් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. මහණෙනි, කසිනය මෙසේ අතුරුණ ලද්දේ වේ.

[ආකාර සතළොස්].

1. මහණෙනි, කසිනය කෙසේ (පඤ්චානිසංස නො ලැබෙන සේ) උදුරුණ ලද්දේ වේ ද? මහණෙනි, කසිනය ඉදිරිමට පකකමනනතිකා නිට්ඨානනතිකා සනතිට්ඨානනතිකා තාසනනතිකා සවණනතිකා ආසා-වචෙඡිකා සීමානිකකනතිකා සහුඛාරා සි මේ මාතෘකා අවෙකි.

2. කෙළින් අතුළු මහණ තෙමේ නිම කළ සිටුර ගෙණ “පෙරලා නො එන්නෙමි” යි ඒ ආවාසයෙන් බැහැර යෙයි. ඒ මහණහුට පකකමනනතික (බැහැර යෑම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය (කසිනබලය ඉදිරි යෑම)) වේ. (1)

3. අතුළු කසින ඇති මහණ තෙමේ (නො කළ) සිටුර (වස්තුව) ගෙණ බැහැර යෙයි. සීමාවෙන් බැහැර වෙන වෙහරකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිටුර කරවන්නෙමි. පෙරලා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. ඒ මහණහුට නිට්ඨානනතික (සිටුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති) කසිනුඥාරය වේ. (2)

4. අතුළු කසින ඇති මහණ තෙමේ වස්තුව ගෙණ බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මේ සිටුර නො කරවන්නෙමි. පෙරලා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහුට සනතිට්ඨානනතික (සතිටුකන් කිරීම අවසන් කොට ඇති) කසිනුඥාරය වේ. (3)

5. අතුළු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිටුර ගෙණ බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිටුර කරවන්නෙමි. පෙරලා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. ඔහුගේ කරුණු ලබන ඒ සිටුර නැසෙයි. ඒ මහණහුට තාසනනතික (නැසීම අවසන් කොට ඇති) කසිනුඥාරය වේ. (4)

6. භික්ඛු අත්ථකසීනො චීවරං ආදය පකකමති “පචෙවස්ස” නති. සො ඛතිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො සුණාති: “උබ්බතං කීර තසමිං ආවාසෙ කසීන” නති. තස්ස භික්ඛුනො සවණනතීකො කසීනුඤාරො. (5)

7. භික්ඛු අත්ථකසීනො චීවරං ආදය පකකමති “පචෙවස්ස” නති. සො ඛතිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො “පචෙවස්සං. පචෙවස්ස” නති ඛතිඤා කසීනුඤාරං විනිනාමෙති. තස්ස භික්ඛුනො සීමාතිකකනතීකො කසීනුඤාරො. (6)

8. භික්ඛු අත්ථකසීනො චීවරං ආදය පකකමති “පචෙවස්ස” නති. සො ඛතිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො “පචෙවස්සං. පචෙවස්ස” නති සමගුණාති කසීනුඤාරං. තස්ස භික්ඛුනො සහ භික්ඛුති කසීනුඤාරො. (7)

ආදයසත්තකං නිට්ඨිතං.

1. භික්ඛු අත්ථකසීනො කතචීවරං සමාදය පකකමති. “න පචෙවස්ස” නති. තස්ස භික්ඛුනො පකකමනනතීකො කසීනුඤාරො. (1)

2. භික්ඛු අත්ථකසීනො චීවරං සමාදය පකකමති. තස්ස ඛතිසීමගතස්ස ඵලං ගොති: “ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං. න පචෙවස්ස” නති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතීකො කසීනුඤාරො. (2)

3. භික්ඛු අත්ථකසීනො චීවරං සමාදය පකකමති. තස්ස ඛතිසීමගතස්ස ඵලං ගොති: “නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං. න පචෙවස්ස” නති. තස්ස භික්ඛුනො සනතිට්ඨානනතීකො කසීනුඤාරො. (3)

4. භික්ඛු අත්ථකසීනො චීවරං සමාදය පකකමති. තස්ස ඛතිසීමගතස්ස ඵලං ගොති: “ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං. න පචෙවස්ස” නති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කසිරමානං තස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතීකො කසීනුඤාරො. (4)

5. භික්ඛු අත්ථකසීනො චීවරං සමාදය පකකමති “පචෙවස්ස” නති. සො ඛතිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො සුණාති: “උබ්බතං කීර තසමිං ආවාසෙ කසීන” නති. තස්ස භික්ඛුනො සවණනතීකො කසීනුඤාරො. (5)

6. අතුලකසීන ඇති මහණ තෙමේ සිටුර ගෙණ “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. නිම කළ සිටුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ “ඒ ආවාසයෙහි කසිනස උදුරණ ලද්දේ ල” යි අසයි. ඒ මහණහුට සවණනතික (ඇසීම අවසන් කොට ඇති) කසිනුඥාරය වේ. (5)

7. අතුලකසීන ඇති මහණ තෙමේ සිටුර ගෙණ පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. නිම කළ සිටුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි, පෙරළා එන්නෙමි” යි කසිනසායේ ඉදිරිම තෙක් බැහැර කල් ඉක්මවයි. ඒ මහණහුට සීමානිකකනනික (විවර කාල සීමාව ඉකුත්වීම අවසන් කොට ඇති) කසිනුඥාරය වේ.

8. අතුලකසීන ඇති මහණ තෙමේ සිටුර ගෙණ “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. නිම කළ සිටුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි, පෙරළා එන්නෙමි” යි කසිනුඥාරයට පැමිණේ. ඒ මහණහුට භික්ෂුන් සමග (= සහුබහාර) කසිනුඥාරය වේ. (7)

ආදයසන්නකය නිමි.

1. අතුලකසීන ඇති මහණ තෙමේ නිම කළ සිටුර රැගෙන “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. ඒ මහණහුට බැහැර යෑම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ. (1)

2. අතුලකසීන ඇති මහණ තෙමේ (නො කළ) සිටුර රැගෙන බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිටුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. ඒ මහණහුට සිටුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ. (2)

3. අතුලකසීන ඇති මහණ තෙමේ සිටුර රැගෙන බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මේ සිටුර නො කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහුට සතිටුහන් කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ. (3)

4. අතුලකසීන ඇති මහණ තෙමේ සිටුර රැගෙන බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිටුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරණු ලබන ඒ සිටුර නසීයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ. (4)

5. අතුලකසීන ඇති මහණ තෙමේ සිටුර රැගෙන “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. නිම කළ සිටුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ ඒ ආවාසයෙහි “කසිනස උදුරණ ලද්දේ ල” යි අසයි. ඒ මහණහුට ඇසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ. (5)

6. භික්ඛු අත්ථකඤ්ඤානෝ විවරං සමාදාය පකකමති “පච්චෙස්ස” නති. සො ඛතිසීමගතො තං විවරං කාරෙති. සො කතවිවරො “පච්චෙස්සං, පච්චෙස්ස” නති ඛතිඤා කඨිනුඤාරං චිතිනාමෙති. තස්ස භික්ඛුනො සීමාතිකකන්තිකො කඨිනුඤාරො. (6)

7. භික්ඛු අත්ථකඤ්ඤානෝ විවරං සමාදාය පකකමති “පච්චෙස්ස” නති. සො ඛතිසීමගතො තං විවරං කාරෙති. සො කතවිවරො “පච්චෙස්සං, පච්චෙස්ස” නති සමුණාති කඨිනුඤාරං. තස්ස භික්ඛුනො සහ භික්ඛුති කඨිනුඤාරො. (7)

සමාදායසත්තාං නිට්ඨිතං.

1. භික්ඛු අත්ථකඤ්ඤානෝ විප්පකතවිවරං ආදාය පකකමති. තස්ස ඛතිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුඤාරො. (1)

2. භික්ඛු අත්ථකඤ්ඤානෝ විප්පකතවිවරං ආදාය පකකමති. තස්ස ඛතිසීමගතස්ස එවං හොති: “නෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස භික්ඛුනො සන්තිට්ඨානන්තිකො කඨිනුඤාරො. (2)

3. භික්ඛු අත්ථකඤ්ඤානෝ විප්පකතවිවරං ආදාය පකකමති. තස්ස ඛතිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස තං විවරං කඨිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කඨිනුඤාරො. (3)

4. භික්ඛු අත්ථකඤ්ඤානෝ විප්පකතවිවරං ආදාය පකකමති “පච්චෙස්ස” නති. සො ඛතිසීමගතො තං විවරං කාරෙති. සො කතවිවරො ඥාති: “උඛතං කිරි තසමිං ආවාසෙ කඨින” නති. තස්ස භික්ඛුනො සචණන්තිකො කඨිනුඤාරො. (4)

5. භික්ඛු අත්ථකඤ්ඤානෝ විප්පකතවිවරං ආදාය පකකමති “පච්චෙස්ස” නති. සො ඛතිසීමගතො තං විවරං කාරෙති. සො කතවිවරො “පච්චෙස්සං, පච්චෙස්ස” නති ඛතිඤා කඨිනුඤාරං චිතිනාමෙති. තස්ස භික්ඛුනො සීමාතිකකන්තිකො කඨිනුඤාරො. (5)

6. භික්ඛු අත්ථකඤ්ඤානෝ විප්පකතවිවරං ආදාය පකකමති. “පච්චෙස්ස” නති. සො ඛතිසීමගතො තං විවරං කාරෙති. සො කතවිවරො “පච්චෙස්සං, පච්චෙස්ස” නති සමුණාති කඨිනුඤාරං. තස්ස භික්ඛුනො සහ භික්ඛුති කඨිනුඤාරො. (6)

ආදායජකාං නිට්ඨිතං.

6. අනුලකසිත ඇති මහණ තෙමේ සිවුර රැගෙන “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. නිම කළ සිවුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි. පෙරළා එන්නෙමි” යි කසිනයාගේ ඉදිරිම තෙක් බැහැර කල් ඉක්මවයි. ඒ මහණහුට සීමාව ඉකුත් වීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ. (6)

7. අනුලකසිත ඇති මහණ තෙමේ සිවුර රැගෙන “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. නිම කළ සිවුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි. පෙරළා එන්නෙමි” යි කසිනුඥාරයට පැමිණේ. ඒ මහණහුට හිඤ්ඤාත් සමග කසිනුඥාරය වේ. (7)

සමාදයසන්නකය නිමි.

1. ඇතිරු කසිත ඇති මහණ තෙමේ අඩාල කළ සිවුර ගෙන බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහුට සිවුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ. (1)

2. ඇතිරු කසිත ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිවුර ගෙන බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මේ සිවුර නො කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහුට සතිවුහන් කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ. (2)

3. ඇතිරු කසිත ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිවුර ගෙන බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරණු ලබන ඒ සිවුර නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ. (3)

4. ඇතිරු කසිත ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිවුර ගෙන “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ “ඒ ආවාසයෙහි කසිතය උදරණ ලද්දේ ල” යි අසයි. ඒ මහණහුට ඇසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ. (4)

5. ඇතිරු කසිත ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිවුර ගෙන “පෙරළා : එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. කළ සිවුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි. පෙරළා එන්නෙමි” යි කසිතයාගේ ඉදිරිම තෙක් බැහැර කල් ඉක්මවයි. ඒ මහණහුට සීමාව ඉකුත් වීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ. (5)

6. ඇතිරු කසිතය ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිවුර ගෙන “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. කළ සිවුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි. පෙරළා එන්නෙමි” යි කසිනුඥාරයට පැමිණේ. ඒ මහණහුට හිඤ්ඤාත් සමග කසිනුඥාරය වේ. (6)

ආදය ජකකය නිමි.

1. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පක්කමති. තස්ස ඛහිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස” නති. සො තං චිවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කසිනුදාරො. (1)

2. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පක්කමති. තස්ස ඛහිසීමගතස්ස එවං හොති: “නෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස භික්ඛුනො සන්තිට්ඨානනතිකො කසිනුදාරො. (2)

3. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පක්කමති. තස්ස ඛහිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස” නති. සො තං චිවරං කාරෙති. තස්ස තං චිවරං කසිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කසිනුදාරො. (3)

4. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පක්කමති “පච්චෙස්ස” නති. සො ඛහිසීමගතො තං චිවරං කාරෙති. සො කතච්චරො ඥාණාති: “උඛතං කීර තස්මිං ආවාසෙ කසින” නති. තස්ස භික්ඛුනො සචණනතිකො කසිනුදාරො. (4)

5. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පක්කමති “පච්චෙස්ස” නති. සො ඛහිසීමගතො තං චිවරං කාරෙති. සො කතච්චරො “පච්චෙස්සං, පච්චෙස්ස” නති. ඛහිද්ධා කසිනුදාරං චිත්තාමෙති. තස්ස භික්ඛුනො සිමාතික්කනතිකො කසිනුදාරො. (5)

6. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පක්කමති “පච්චෙස්ස” නති. සො ඛහිසීමගතො තං චිවරං කාරෙති. සො කතච්චරො “පච්චෙස්සං, පච්චෙස්ස” නති සම්භුණාති කසිනුදාරං. තස්ස භික්ඛුනො සහ භික්ඛුති කසිනුදාරො. (6)

සමාදයජ්ඣානං නිට්ඨිතං.

1. භික්ඛු අත්තකසීනො චිවරං ආදය පක්කමති. තස්ස ඛහිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස” නති. සො තං චිවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කසිනුදාරො. (1)

2. භික්ඛු අත්තකසීනො චිවරං ආදය පක්කමති. තස්ස ඛහිසීමගතස්ස එවං හොති: “නෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස භික්ඛුනො සන්තිට්ඨානනතිකො කසිනුදාරො. (2)

1. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල කළ සිවුර රැගෙන බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දීම මේ සිවුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහුට සිවුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (1)

2. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල කළ සිවුර රැගෙන බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මේ සිවුර නො කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහුට සතිවුහන් කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (2)

3. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල කළ සිවුර රැගෙන බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දීම මේ සිවුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරණු ලබන ඒ සිවුර නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (3)

4. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල කළ සිවුර රැගෙන “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. කළ සිවුරු ඇති ඒ මහණ තෙමේ “ඒ ආවාසයෙහි කසිනය උදුරුණ ලද්දේ ල” යි අසයි. ඒ මහණහුට ඇසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (4)

5. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල කළ සිවුර රැගෙන “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. කළ සිවුරු ඇති ඒ මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි. පෙරළා එන්නෙමි” යි කසිනයාගේ ඉදිරිම තෙක් බැහැර කල් ගෙවයි. ඒ මහණහුට සීමාව ඉකුත් වීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (5)

6. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල කළ සිවුර රැගෙන “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. කළ සිවුරු ඇති ඒ මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි. පෙරළා එන්නෙමි” යි කසිනුදාරයට පැමිණේ ඒ මහණහුට හිඤ්ඤාත් සමග කසිනුදාරය වේ. (6)

සමාදයජකකය නිමි.

1. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිවුර ගෙන බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දීම මේ සිවුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහුට සිවුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (1)

2. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිවුර ගෙන බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මේ සිවුර නො කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහුට සතිවුහන් කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (2)

3. භික්ඛු අත්ථකකඨිනො විවරං ආදය පකකමති, තස්ස ඛතිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං න පච්චෙස්ස” නති, සො තං විවරං කාරෙති, තස්ස තං විවරං කසිරමානං නස්සති, තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කසිනුඤාරො. (3)

[ආදය නිකං. 1.]

4. භික්ඛු අත්ථකකඨිනො විවරං ආදය පකකමති, “න පච්චෙස්ස” නති, තස්ස ඛතිසීමගතස්ස එවං හොති, “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං” නති, සො තං විවරං කාරෙති, තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කසිනුඤාරො. (4)

5. භික්ඛු අත්ථකකඨිනො විවරං ආදය පකකමති “න පච්චෙස්ස” නති, තස්ස ඛතිසීමගතස්ස එවං හොති: “නෙවිමං විවරං කාරෙස්සං” නති, තස්ස භික්ඛුනො සන්තිට්ඨානනතිකො කසිනුඤාරො. (5)

6. භික්ඛු අත්ථකකඨිනො විවරං ආදය පකකමති න “පච්චෙස්ස” නති, තස්ස ඛතිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං” නති, සො තං විවරං කාරෙති, තස්ස තං විවරං කසිරමානං නස්සති, තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කසිනුඤාරො. (6)

[ආදය නිකං. 2]

7. භික්ඛු අත්ථකකඨිනො විවරං ආදය පකකමති අනට්ටසීතෙන, නෙවස්ස හොති: “පච්චෙස්ස” නති, න පනස්ස හොති: “න පච්චෙස්ස” නති, තස්ස ඛතිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස” නති, සො තං විවරං කාරෙති, තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කසිනුඤාරො. (7)

8. භික්ඛු අත්ථකකඨිනො විවරං ආදය පකකමති අනට්ටසීතෙන, නෙවස්ස හොති: “පච්චෙස්ස” නති, න පනස්ස හොති: “න පච්චෙස්ස” නති, තස්ස ඛතිසීමගතස්ස එවං හොති: “නෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස” නති, තස්ස භික්ඛුනො සන්තිට්ඨානනතිකො කසිනුඤාරො. (8)

9. භික්ඛු අත්ථකකඨිනො විවරං ආදය පකකමති අනට්ටසීතෙන, නෙවස්ස හොති: “පච්චෙස්ස” නති, න පනස්ස හොති: “න පච්චෙස්ස” නති, තස්ස ඛතිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස” නති, සො තං විවරං කාරෙති, තස්ස තං විවරං කසිරමානං නස්සති, තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කසිනුඤාරො. (9)

[ආදය නිකං. 3.]

3. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිටුර ගෙණ බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිටුර කරවන් නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරණු ලබන ඒ සිටුර නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (3)

[ආදය නිකය 1.]

4. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිටුර ගෙණ “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිටුර කරවන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. ඒ මහණහුට සිටුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (4)

5. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිටුර ගෙණ “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මේ සිටුර නො කරවන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහුට සතිවුහන් කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (5)

6. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිටුර ගෙණ “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිටුර කරවන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරණු ලබන ඒ සිටුර නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (6)

[ආදය නිකය 2.]

7. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ (එන්නෙමි යි හෝ නො එන්නෙමි යි හෝ) නො ඉටිමෙන් සිටුර ගෙණ බැහැර යෙයි. ඒ මහණහුට “පෙරළා එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. ඒ “මහණහුට පෙරළා නො එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිටුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. ඒ මහණහුට සිටුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (7)

8. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ නො ඉටිමෙන් සිටුර ගෙණ බැහැර යෙයි. ඒ මහණහුට “පෙරළා එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. ඒ මහණහුට “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මේ සිටුර නො කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහුට සතිවුහන් අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (8)

9. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ නො ඉටිමෙන් සිටුර ගෙණ බැහැර යෙයි. ඒ මහණහුට “පෙරළා එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. ඒ මහණහුට “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිටුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරණු ලබන ඒ සිටුර නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (9)

[ආදය නිකය 3.]

10. භික්ඛු අත්තකසීනො විවරං ආදය පකකමති “පච්චෙස්ස” නති. තස්ස ඛතිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනනිකො කසීනුද්ධාරො. (10)

11. භික්ඛු අත්තකසීනො විවරං ආදය පකකමති “පච්චෙස්ස” නති. තස්ස ඛතිසීමගතස්ස එවං හොති: “නෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස භික්ඛුනො සන්තිට්ඨානනනිකො කසීනුද්ධාරො. (11)

12. භික්ඛු අත්තකසීනො විවරං ආදය පකකමති “පච්චෙස්ස” නති. තස්ස ඛතිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස තං විවරං කසිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනනිකො කසීනුද්ධාරො. (12)

13. භික්ඛු අත්තකසීනො විවරං ආදය පකකමති “පච්චෙස්ස” නති. සො ඛතිසීමගතො තං විවරං කාරෙති. සො කතච්චරො පුණ්ණාති: “උඛතං කීර තසමිං ආවාසෙ කසීත” නති. තස්ස භික්ඛුනො සචණ්ණනිකො කසීනුද්ධාරො. (13)

14. භික්ඛු අත්තකසීනො විවරං ආදය පකකමති “පච්චෙස්ස” නති. සො ඛතිසීමගතො තං විවරං කාරෙති. සො කතච්චරො “පච්චෙස්සං. පච්චෙස්ස” නති ඛතිද්ධා කසීනුද්ධාරං විනිනාමෙති. තස්ස භික්ඛුනො සීමාතික්කනනිකො කසීනුද්ධාරො. (14)

15. භික්ඛු අත්තකසීනො විවරං ආදය පකකමති “පච්චෙස්ස” නති. සො ඛති සීමගතො තං විවරං කාරෙති. සො කතච්චරො “පච්චෙස්සං. පච්චෙස්ස” නති සමුණාති කසීනුද්ධාරං. තස්ස භික්ඛුනො සහ භික්ඛුති කසීනුද්ධාරො. (15)

(ආදය ඡක්කං)

[ආදයපණ්ණරසකං නිට්ඨිතං.]

16. භික්ඛු අත්තකසීනො විවරං සමාදය පකකමති. -පෙ- (ආදය වාරසදිසං එවං වින්ථාරෙතබ්බං.)

[සමාදයපණ්ණරසක පෙය්‍යාලං.]

17. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතච්චරං ආදය පකකමති. තස්ස ඛතිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස” නති සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනනිකො කසීනුද්ධාරො. (සමාදය වාරසදිසං එවං වින්ථාරෙතබ්බං)

[විප්පකතආදයපණ්ණරසක පෙය්‍යාලං.]

1. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති. තස්ස ඛතිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනනිකො කසීනුද්ධාරො. (1)

10. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිටුර ගෙණ “පෙරළා එන්නෙමි” සි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිටුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” සි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. ඒ මහණහුට සිටුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (10)

11. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිටුර ගෙණ “පෙරළා එන්නෙමි” සි. බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මේ සිටුර නො කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” සි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහුට සතිවුත්ත කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (11)

12. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි” සි සිටුර ගෙණ බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිටුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” සි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරණ ලබන ඒ සිටුර නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (12)

13. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි” සි සිටුර ගෙණ බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. කළ සිටුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ “ඒ ආවාසයෙහි කසිනය උදුරුණ ලද්දේ ල” සි අසයි. ඒ මහණහුට ඇසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (13)

14. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි” සි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. කළ සිටුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි. පෙරළා එන්නෙමි” සි කසිනයාගේ ඉදිරිම තෙක් බැහැර කල් ඉක්මවයි. ඒ මහණහුට සීමාව ඉක්ම යෑම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (14)

15. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි” සි සිටුර ගෙණ බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. කළ සිටුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි. පෙරළා එන්නෙමි” සි කසිනුදාරයට පෑමෙන්, ඒ මහණහුට භික්ෂූන් සමග කසිනුදාරය වේ. (15)

(ආදය ඡක්කය යි.)

[ආදය පසළොස්වර තිමි.]

16. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිටුර රැගෙන බැහැර යෙයි.
-පෙ- (ආදයවාරය සේ විහාර කට යුතු ය.)

[සමාදය පසළොස්වර පෙය්‍යාලමෙන් දතයුතු.]

17. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල කළ සිටුර ගෙණ බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිටුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” සි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. ඒ මහණහුට සිටුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (සමාදයවාරය සේ විහාර කට යුතු ය.)

[විප්පකතආදය පසළොස්වර පෙය්‍යාලමෙන් දතයුතු.]

1. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිටුර ගෙණ බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිටුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” සි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. ඒ මහණහුට සිටුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (1)

2. භික්ඛු අත්තකඤ්ඤානො විප්පකතවිවරං සමාදය පකකමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “නෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්සං” නති. තස්ස භික්ඛුනො සනතිට්ඨානනතිකො කඤ්ඤාදාරො. (2)

3. භික්ඛු අත්තකඤ්ඤානො විප්පකතවිවරං සමාදය පකකමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්සං” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස තං විවරං කඤ්ඤාමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කඤ්ඤාදාරො. (3)

[විප්පකතසමාදයනිකං. 1.]

4. භික්ඛු අත්තකඤ්ඤානො විප්පකතවිවරං සමාදය පකකමති “න පච්චෙස්සං” නති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කඤ්ඤාදාරො. (4)

5. භික්ඛු අත්තකඤ්ඤානො විප්පකතවිවරං සමාදය පකකමති “න පච්චෙස්සං” නති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “නෙවිමං විවරං කාරෙස්සං” නති. තස්ස භික්ඛුනො සනතිට්ඨානනතිකො කඤ්ඤාදාරො. (5)

6. භික්ඛු අත්තකඤ්ඤානො විප්පකතවිවරං සමාදය පකකමති “න පච්චෙස්සං” නති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස තං විවරං කඤ්ඤාමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කඤ්ඤාදාරො. (6)

[විප්පකතසමාදයනිකං. 2.]

7. භික්ඛු අත්තකඤ්ඤානො විප්පකතවිවරං සමාදය පකකමති අනධි-
ට්ඨිතෙන. නෙවස්ස හොති: “පච්චෙස්සං” නති. න පනස්ස හොති: “න
පච්චෙස්සං” නති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං
කාරෙස්සං, න පච්චෙස්සං” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො
නිට්ඨානනතිකො කඤ්ඤාදාරො. (7)

8. භික්ඛු අත්තකඤ්ඤානො විප්පකතවිවරං සමාදය පකකමති අනධි-
ට්ඨිතෙන. නෙවස්ස හොති: “පච්චෙස්සං”. නති. න පනස්ස හොති: “න
පච්චෙස්සං” නති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “නෙවිමං විවරං
කාරෙස්සං, න පච්චෙස්සං” නති. තස්ස භික්ඛුනො සනතිට්ඨානනතිකො
කඤ්ඤාදාරො. (8)

9. භික්ඛු අත්තකඤ්ඤානො විප්පකතවිවරං සමාදය පකකමති අනධි-
ට්ඨිතෙන. නෙවස්ස හොති: “පච්චෙස්සං” නති. න පනස්ස හොති: “න
පච්චෙස්සං” නති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං
කාරෙස්සං, න පච්චෙස්සං” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස තං විවරං
කඤ්ඤාමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කඤ්ඤාදාරො. (9)

[විප්පකතසමාදයනිකං. 3.]

3. ඇතිරූ කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිටුව රැගෙන බැහැර යෙයි. බැහැර සිමාවකට ගියා වූ ඒ මහණුට “මෙහි දී ම මේ සිටුව කරවන්නෙහි. පෙරළා නො එන්නෙහි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුව කරවයි. ඒ මහණුගේ කරණ ලත ඒ සිටුව නැසෙයි ඒ මහණුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුකරය වේ. (3)

4. ඇතිරූ කසින ඇති මහණ තෙමේ අබාල සිවුර රැගෙන “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දීම මේ සිවුර කරවන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහුට සිවුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනාධාරයෙකි. (4)

6. ඇතිරූ කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාළ සිටුව රැගෙන “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිටුව කරවන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණතෙමේ ඒ සිටුව කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරණු ලබන ඒ සිටුව නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනාඥය වේ. (6)

7. ඇතිරූ කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිටුර රැගෙන නො
ඉටිමෙන් බැහැර යෙයි. ඒ මහණහුට “පෙරලා එන්නෙමි” යි ද අදහස්
නො වේ. ඒ මහණහුට “පෙරලා නො එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ.
බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිටුර කර-
වන්නෙමි. පෙරලා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ
ඒ සිටුර කරවයි. ඒ මහණහුට සිටුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති
කසිනාඥාය වේ. (7)

8. ඇතිරූ කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිටුව රැගෙන නොඉවමෙන් බැහැර යෙයි ඒ මහණනුට “පෙරලා එන්නෙමි” සි ද අදහස් නො වේ. ඒ මහණනුට “පෙරලා නො එන්නෙමි” සි ද අදහස් නො වේ. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණනුට “මේ සිටුව නො කරවන්නෙමි පෙරලා නො එන්නෙමි” සි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණනුට සනිටුහන් කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනඥාරය වේ. (8)

9. ඇතිරූ කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිටුව රැගෙන නො
ඉටා බැහැර යෙයි. ඒ මහණහුව “පෙරළා එන්නෙමි” යි ද අදහස්
නො වේ. ඒ මහණහුව “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ.
බැහැර පිමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුව “මෙහි දී ම මේ සිටුව කරවන්නෙමි.
පෙරළා නො එන්නෙමි” යි අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුව කරවයි.
ඒ මහණහුගේ කරණු ලබන ඒ සිටුව නැසෙයි. ඒ මහණහුව නැසීම
අවසන් කොට පැති කසිනාධාරය වේ. (9)

[විසූකතසමාදායනිකය. 3]

10. භික්ඛු අත්ථකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති “පච්චෙස්ස” නති. තස්ස ඛනිසීමගතස්ස ඵලං හොති: “ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කසීනුඤාරො (10)

11. භික්ඛු අත්ථකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති “පච්චෙස්ස” නති. තස්ස ඛනිසීමගතස්ස ඵලං හොති: “නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස භික්ඛුනො සනතිට්ඨානනතිකො කසීනුඤාරො. (11)

12. භික්ඛු අත්ථකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති “පච්චෙස්ස” නති. තස්ස ඛනිසීමගතස්ස ඵලං හොති: “ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස තං චීවරං කසිරමානං තස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කසීනුඤාරො. (12)

13. භික්ඛු අත්ථකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති “පච්චෙස්ස” නති. සො ඛනිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතච්චරො පුණ්ණාති: “උබ්භතං කිර තස්මිං ආවාසෙ කසීන” නති. තස්ස භික්ඛුනො සවණනතිකො කසීනුඤාරො. (13)

14. භික්ඛු අත්ථකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති. “පච්චෙස්ස” නති. සො ඛනිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතච්චරො “පච්චෙස්සං, පච්චෙස්ස” නති ඛනිඤා කසීනුඤාරං චිත්තාමෙති. තස්ස භික්ඛුනො සීමාතිකකනතිකො කසීනුඤාරො. (14)

15. භික්ඛු අත්ථකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති “පච්චෙස්ස” නති. සො ඛනිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතච්චරො “පච්චෙස්සං, පච්චෙස්ස” නති සමුභුණාති කසීනුඤාරං. තස්ස භික්ඛුනො සහ භික්ඛුති කසීනුඤාරො. (15)

(විප්පකතසමාදයජකකං)

[විප්පකතසමාදයපණ්ණාරසකං]

ආදයභාණවාරො නිට්ඨිතො.

10. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිටුර රැගෙන “පෙරලා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිටුර කරවන්නෙමි. පෙරලා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. ඒ මහණහුට සිටුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඤ්චාරය වේ. (10)

11. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිටුර රැගෙන “පෙරලා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මේ සිටුර නො කරවන්නෙමි. පෙරලා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහුට සතිවූහන් කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඤ්චාරය වේ. (11)

12. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිටුර රැගෙන “පෙරලා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිටුර කරවන්නෙමි. පෙරලා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරණු ලබන ඒ සිටුර නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඤ්චාරය වේ. (12)

13. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිටුර රැගෙන “පෙරලා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. කළ සිටුරු ඇති ඒ මහණ තෙමේ “ඒ ආවාසයෙහි කසිනය උදුරණ ලද්දේ ල” යි අසයි. ඒ මහණහුට ඇසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඤ්චාරය වේ. (13)

14. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිටුර රැගෙන “පෙරලා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. කළ සිටුරු ඇති ඒ මහණ තෙමේ “පෙරලා එන්නෙමි” යි කසිනයාගේ ඉදිරිම දක්වා බැහැර කල් ගෙවයි. ඒ මහණහුට සීමාව ඉක්මවීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඤ්චාරය වේ. (14)

15. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිටුර රැගෙන “පෙරලා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. කළ සිටුරු ඇති ඒ මහණ තෙමේ “පෙරලා එන්නෙමි. පෙරලා එන්නෙමි” යි කසිනුඤ්චාරයට පාත්තේ. ඒ මහණහුට භික්ෂුන් සමග කසිනුඤ්චාරය වේ. (15)

(විජ්ඣානසමාදය ඡක්කය.)

[විජ්ඣානසමාදය පසලොස්වර.]

ආදයනාණවාරය නිමි.

1. භික්ඛු අක්ඛතකඤ්ඤාං විවරාසාය පක්කමති. සො ඛතිසීමගතො නං විවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලභති. ආසාය න ලභති. තස්ස ඵලං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්සං” නති. සො නං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුතො නිට්ඨානනතිකො කඨිනුඤ්ඤාං.

2. භික්ඛු අක්ඛතකඤ්ඤාං විවරාසාය පක්කමති. සො ඛතිසීමගතො නං විවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලභති. ආසාය න ලභති. තස්ස ඵලං හොති: “නෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්සං” නති. තස්ස භික්ඛුතො සන්තිට්ඨානනතිකො කඨිනුඤ්ඤාං.

3. භික්ඛු අක්ඛතකඤ්ඤාං විවරාසාය පක්කමති. සො ඛතිසීමගතො නං විවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලභති. ආසාය න ලභති. තස්ස ඵලං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්සං” නති. සො නං විවරං කාරෙති. තස්ස නං විවරං කසිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුතො නාසනනතිකො කඨිනුඤ්ඤාං.

4. භික්ඛු අක්ඛතකඤ්ඤාං විවරාසාය පක්කමති. තස්ස ඛතිසීමගතස්ස ඵලං හොති: “ඉධෙවිමං විවරාසං පසිරුපාසස්සං. න පච්චෙස්සං” නති. සො නං විවරාසං පසිරුපාසති. තස්ස සං විවරාසං උපවජ්ජති. තස්ස භික්ඛුතො ආසාවච්ඡේදකො කඨිනුඤ්ඤාං.

5. භික්ඛු අක්ඛතකඤ්ඤාං විවරාසාය පක්කමති “න පච්චෙස්සං” නති. සො ඛතිසීමගතො නං විවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලභති. ආසාය න ලභති. තස්ස ඵලං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං” නති. සො නං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුතො නිට්ඨානනතිකො කඨිනුඤ්ඤාං.

6. භික්ඛු අක්ඛතකඤ්ඤාං විවරාසාය පක්කමති “න පච්චෙස්සං” නති. සො ඛතිසීමගතො නං විවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලභති. ආසාය න ලභති. තස්ස ඵලං හොති: “නෙවිමං විවරං කාරෙස්සං” නති. තස්ස භික්ඛුතො සන්තිට්ඨානනතිකො කඨිනුඤ්ඤාං.

7. භික්ඛු අක්ඛතකඤ්ඤාං විවරාසාය පක්කමති “න පච්චෙස්සං” නති. සො ඛතිසීමගතො නං විවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලභති. ආසාය න ලභති. තස්ස ඵලං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං” නති. සො නං විවරං කාරෙති. තස්ස නං විවරං කසිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුතො නාසනනතිකො කඨිනුඤ්ඤාං.

1. ඇතුරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිවුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කරයි. ආසා නො කළ (යම්කිසි) තැනකින්* (සිවුරු) ලබයි. ආසා කළ තැනින් නො ලබයි. ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහුට සිවුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ.

2. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිවුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කරයි. ආසා නො කළ තැනකින් (සිවුරු) ලබයි. ආසා කළ තැනින් නො ලබයි. ඒ මහණහුට “මේ සිවුර නො කරවන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහුට සතිවුගන් කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ.

3. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිවුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කරයි. ආසා නො කළ තැනකින් (සිවුරු) ලබයි. ආසා කළ තැනින් නො ලබයි. ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරුණු ලබන ඒ සිවුර නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ.

4. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිවුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කරන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. ඒ මහණහුගේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව සිදී යයි. ඒ මහණහුට ආසා සිදීම ඇති කසිනුදාරය වේ.

5. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිවුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. ආසා නො කළ තැනකින් (සිවුරු) ලබයි. ආසා කළ තැනින් නො ලබයි. ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුර කරවන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහුට සිවුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ.

6. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි සිවුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. ආසා නො කළ තැනකින් (සිවුරු) ලබයි. ආසා කළ තැනින් නො ලබයි. ඒ මහණහුට “මේ සිවුර නො කරවන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහුට සතිවුගන් කිරීම අවසන් නොට ඇති කසිනුදාරය වේ.

7. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි සිවුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. ආසා නො කළ තැනකින් (සිවුරු) ලබයි. ආසා කළ තැනින් නො ලබයි. ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුර කරවන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරුණු ලබන්නා වූ ඒ සිවුර නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ.

* අනාභය ලහභීති යකිමි. කුලෙ වීරං. ලහිසාමානි ආසා අනුපපන්නපුබ්බා, තඤ්ච වීරාසාය අනුපපන්නාමිනො යඤ්චි ලහිසාමානි අපොඤ්ඤා ආසාය න ලහභීති ආසාසිතාමිනො න ලහභීති අපොඤ්ඤා - විමතිවිනොදනී

8. භික්ඛු අත්තකඛ්ඛතො විවරාසාය පකකමති “න පච්චෙස්ස”නති. තස්ස ඛතිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරාසං පසිරුපාසිස්ස”නති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. තස්ස සා විවරාසා උපච්ඡස්සති. තස්ස භික්ඛුනො ආසාවච්ඡේදිකො කසිනුදායො.

9. භික්ඛු අත්තකඛ්ඛතො විවරාසාය පකකමති අනඛිට්ඨිතෙන. නෙවස්ස හොති “පච්චෙස්ස” නති. න පනස්ස හොති “න පච්චෙස්ස” නති. සො ඛතිසීමගතො තං විවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලහති. ආසාය න ලහති. තස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කසිනුදායො.

10. භික්ඛු අත්තකඛ්ඛතො විවරාසාය පකකමති අනඛිට්ඨිතෙන. නෙවස්ස හොති “පච්චෙස්ස” නති. න පනස්ස හොති “න පච්චෙස්ස” නති. සො ඛතිසීමගතො තං විවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලහති. ආසාය න ලහති. තස්ස එවං හොති: “නෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස භික්ඛුනො සන්තිට්ඨානනතිකො කසිනුදායො.

11. භික්ඛු අත්තකඛ්ඛතො විවරාසාය පකකමති අනඛිට්ඨිතෙන. නෙවස්ස හොති “පච්චෙස්ස” නති. න පනස්ස හොති “න පච්චෙස්ස”නති. සො ඛතිසීමගතො විවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලහති. ආසාය න ලහති. තස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස”නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස තං විවරං කසිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කසිනුදායො.

12. භික්ඛු අත්තකඛ්ඛතො විවරාසාය පකකමති අනඛිට්ඨිතෙන. නෙවස්ස හොති “පච්චෙස්ස” නති. න පනස්ස හොති “න පච්චෙස්ස”නති. තස්ස ඛතිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරාසං පසිරුපාසිස්සං. න පච්චෙස්ස”නති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. තස්ස සා විවරාසා උපච්ඡස්සති. තස්ස භික්ඛුනො ආසාවච්ඡේදිකො කසිනුදායො.

අනාසා ද්වාදසකං¹ නිට්ඨිතං.

8. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි සිවුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කරන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. ඒ මහණහුගේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ අසාව සිදී යයි. ඒ මහණහුට ආසා සිදීම ඇති කසිනුදාරය වේ.

9. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිවුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් නො ඉටා (නැවත ඊම තෝ නො ඊම මෙනෙහි නො කොට) බැහැර යෙයි. ඒ මහණහුට “පෙරළා එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. ඒ මහණහුට “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. ආසා නො කළ තැනකින් (සිවුරු) ලබයි. ආසා කළ තැනින් නො ලබයි. ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහුට සිවුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ.

10. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිවුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් නො ඉටා බැහැර යෙයි. ඒ මහණහුට “පෙරළා එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. ඒ මහණහුට “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. ආසා නො කළ තැනකින් (සිවුරු) ලබයි. ආසා කළ තැනින් නො ලබයි. ඒ මහණහුට “මේ සිවුර නො කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහුට සතිවුහන් කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ.

11. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිවුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් නො ඉටා බැහැර යෙයි. ඒ මහණහුට “පෙරළා එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. ඒ මහණහුට “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. ආසා නො කළ තැනකින් (සිවුරු) ලබයි. ආසා කළ තැනින් නො ලබයි. ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරණු ලබන ඒ සිවුර නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ.

12. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිවුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් නො ඉටා බැහැර යෙයි. ඒ මහණහුට “පෙරළා එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. ඒ මහණහුට පෙරළා නො එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කරන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. ඒ මහණහුගේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව සිදී යයි. ඒ මහණහුට ආසා සිදීම ඇති කසිනුදාරය වේ.

අනාසා ද්වෘදසකය (අනාසා පිළිබඳ වාර දෙලොසකි.)

1. භික්ඛු අත්ථකඤ්ඤානො විවරාසාය පක්කමති “පච්චෙස්ස”නති. සො ඛනිසීමගතො තං විවරාසං පසිරුපාසති. ආසාය ලහති. අනාසාය න ලහති. තස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස”නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කඤ්ඤාදායො.

2. භික්ඛු අත්ථකඤ්ඤානො විවරාසාය පක්කමති “පච්චෙස්ස”නති. සො ඛනිසීමගතො තං විවරාසං පසිරුපාසති. ආසාය ලහති. අනාසාය න ලහති. තස්ස එවං හොති: “නෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස”නති. තස්ස භික්ඛුනො සනතිට්ඨානනතිකො කඤ්ඤාදායො.

3. භික්ඛු අත්ථකඤ්ඤානො විවරාසාය පක්කමති “පච්චෙස්ස”නති. සො ඛනිසීමගතො තං විවරාසං පසිරුපාසති. ආසාය ලහති. අනාසාය න ලහති. තස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස”නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස තං විවරං කසිරමානං තස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කඤ්ඤාදායො.

4. භික්ඛු අත්ථකඤ්ඤානො විවරාසාය පක්කමති “පච්චෙස්ස”නති. තස්ස ඛනිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරාසං පසිරුපාසිස්සං. න පච්චෙස්ස”නති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. තස්ස සා විවරාසා උපවජ්ජති. තස්ස භික්ඛුනො ආසාවච්ඡේදකො කඤ්ඤාදායො.

5. භික්ඛු අත්ථකඤ්ඤානො විවරාසාය පක්කමති “පච්චෙස්ස”නති. සො ඛනිසීමගතො සුණාති: “උබ්භතං කීර තසමිං ආවාසෙ කඤ්ඤා”නති. තස්ස එවං හොති: “යතො තසමිං ආවාසෙ උබ්භතං කඤ්ඤා, ඉධෙවිමං විවරාසං පසිරුපාසිස්සං”නති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. ආසාය ලහති. අනාසාය න ලහති. තස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස”නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කඤ්ඤාදායො.

6. භික්ඛු අත්ථකඤ්ඤානො විවරාසාය පක්කමති “පච්චෙස්ස”නති. සො ඛනිසීමගතො සුණාති: “උබ්භතං කීර තසමිං ආවාසෙ කඤ්ඤා”නති. තස්ස එවං හොති: “යතො තසමිං ආවාසෙ උබ්භතං කඤ්ඤා, ඉධෙවිමං විවරාසං පසිරුපාසිස්සං”නති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. ආසාය ලහති. අනාසාය න ලහති. තස්ස එවං හොති: “නෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස”නති. තස්ස භික්ඛුනො සනතිට්ඨානනතිකො කඤ්ඤාදායො.

6. ඇතිරූ කසින ඇති මහණ තෙමේ “පෙරලා එන්නෙමි” යි සිවුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ ආවාසයෙහි කසිනය උදුරණ ලද්දේ ල” යි අසයි. ඒ මහණහුට “යම් හෙයකින් ඒ ආවාසයෙහි කසිනය උදුරණ ලද්දේ ද, මෙහි දී ම මේ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කරන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. අපේක්ෂිතස්ථානයෙන් (සිවුරු) ලබයි. අනපේක්ෂිතස්ථානයකින් නො ලබයි. ඒ මහණහුට “මේ සිවුර නො කරවන්නෙමි. පෙරලා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහුට සතිටහන් කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුධාරය වේ.

7. භික්ඛු අත්තකසීනො විවරාසාය පක්කමති “පච්චෙස්ස”නති. සො ඛතිසීමගතො සුණාති: “උබ්බතං කීර තස්මිං ආවාසෙ කසීන”නති. තස්ස එවං හොති: “යතො තස්මිං ආවාසෙ උබ්බතං කසීනං, ඉධෙවිමං විවරාසං පසිරුපාසිස්ස”නති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. ආසාය ලභති. අනාසාය න ලභති. තස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස”නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස තං විවරං කසිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කසීනුදාරො.

8. භික්ඛු අත්තකසීනො විවරාසාය පක්කමති “පච්චෙස්ස”නති. සො ඛතිසීමගතො සුණාති: “උබ්බතං කීර තස්මිං ආවාසෙ කසීන”නති. තස්ස එවං හොති: “යතො තස්මිං ආවාසෙ උබ්බතං කසීනං, ඉධෙවිමං විවරාසං පසිරුපාසිස්සං. න පච්චෙස්ස”නති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. තස්ස සා විවරාසා උපච්ඡිජ්ජති. තස්ස භික්ඛුනො ආසාවච්ඡේදිකො කසීනුදාරො.

9. භික්ඛු අත්තකසීනො විවරාසාය පක්කමති “පච්චෙස්ස”නති. සො ඛතිසීමගතො තං විවරාසං පසිරුපාසති. ආසාය ලභති. අනාසාය න ලභති. සො තං විවරං කාරෙති. සො කතවිවරො සුණාති: “උබ්බතං කීර තස්මිං ආවාසෙ කසීන”නති. තස්ස භික්ඛුනො සචණ්ණතිකො කසීනුදාරො.

10. භික්ඛු අත්තකසීනො විවරාසාය පක්කමති “පච්චෙස්ස”නති. තස්ස ඛතිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරාසං පසිරුපාසිස්සං. න පච්චෙස්ස”නති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. තස්ස සා විවරාසා උපච්ඡිජ්ජති. තස්ස භික්ඛුනො ආසාවච්ඡේදිකො කසීනුදාරො.

11. භික්ඛු අත්තකසීනො විවරාසාය පක්කමති “පච්චෙස්ස”නති. සො ඛතිසීමගතො තං විවරාසං පසිරුපාසති. ආසාය ලභති. අනාසාය න ලභති. සො තං විවරං කාරෙති. සො කතවිවරො “පච්චෙස්සං. පච්චෙස්ස”නති. ඛතිදා කසීනුදාරං විනිතාමෙති. තස්ස භික්ඛුනො සීමාතික්කනතිකො කසීනුදාරො.

12. භික්ඛු අත්තකසීනො විවරාසාය පක්කමති “පච්චෙස්ස”නති. සො ඛතිසීමගතො තං විවරාසං පසිරුපාසති. ආසාය ලභති. අනාසාය න ලභති. සො තං විවරං කාරෙති. සො කතවිවරො පච්චෙස්සං. පච්චෙස්ස”නති සමභුණාති කසීනුදාරං. තස්ස භික්ඛුනො සහ භික්ඛුති කසීනුදාරො.

ආසාදාදසකං නිවසිතං.

7. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි” යි සිවුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ “ඒ ආවාසයෙහි කසිනය උදුරණ ලද්දේ ද” යි අසයි. ඒ මහණහුට “යම් හෙයකින් ඒ ආවාසයෙහි කසිනය උදුරණ ලද්දේ ද, මෙහි දී ම මේ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කරන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි අපෙක්ෂිතස්ථානයෙන් (සිවුරු) ලබයි. අනපෙක්ෂිතස්ථානයකින් නො ලබයි. ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණතෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරණු ලබන්නා වූ ඒ සිවුර නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ.

8. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි” යි සිවුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ “ඒ ආවාසයෙහි කසිනය උදුරණ ලද්දේ ද” යි අසයි. ඒ මහණහුට “යම් හෙයකින් ඒ ආවාසයෙහි කසිනය උදුරණ ලද්දේ ද, මෙහි දී ම මේ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කරන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කරයි. ඒ මහණහුගේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව සිදී යයි. ඒ මහණහුට ආසා සිදීම ඇති කසිනුදාරය වේ.

9. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි” යි සිවුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි අපෙක්ෂිතස්ථානයෙන් (සිවුරු) ලබයි අනපෙක්ෂිතස්ථානයකින් නො ලබයි. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. කළ සිවුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ “ඒ ආවාසයෙහි කසිනය උදුරණ ලද්දේ ද” යි අසයි. ඒ මහණහුට ඇසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ.

10. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි” යි සිවුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කරන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. ඒ මහණහුගේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව සිදී යයි. ඒ මහණහුට ආසා සිදීම ඇති කසිනුදාරය වේ.

11. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි” යි සිවුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. අපෙක්ෂිතස්ථානයෙන් (සිවුරු) ලබයි. අනපෙක්ෂිතස්ථානයකින් නො ලබයි. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. කළ සිවුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි. පෙරළා එන්නෙමි” යි කසිනයාගේ ඉදිරිම තෙක් බැහැර කළ ගෙවයි. ඒ මහණහුට (විවරකාල) සීමා ඉක්මවීම* අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ.

12. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි” යි සිවුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. අපෙක්ෂිතස්ථානයෙන් (සිවුරු) ලබයි. අනපෙක්ෂිතස්ථානයකින් නො ලබයි. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. කළ සිවුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි. පෙරළා එන්නෙමි” යි කසිනුදාරයට පැමිණේ. ඒ මහණහුට (සෙසු) හික්මුන් සමග කසිනුදාරය වේ.

ආසාද්වාදසංඛය (ආසා පිළිබඳ වාර දෙලොස) නිමි.

* “සීමාතිකකාන්තිකො නාම විවරමාසානං පරිසන්තද්වසසංඛාතාය සීමාය අතිකකම්මතො සඤ්ජානො” - විමතිවිනොදනී.

1. භික්ඛු අත්තකසීනො කෙනවිදෙව කරණියෙන පක්කමති. තස්ස ඛනිසීමගතස්ස විවරාසා උප්පජ්ජති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලහති. ආසාය න ලහති. තස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කසිනුදාරො.

2. භික්ඛු අත්තකසීනො කෙනවිදෙව කරණියෙන පක්කමති. තස්ස ඛනිසීමගතස්ස විවරාසා උප්පජ්ජති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලහති. ආසාය න ලහති. තස්ස එවං හොති. “නෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස භික්ඛුනො සන්තිට්ඨානනතිකො කසිනුදාරො.

3. භික්ඛු අත්තකසීනො කෙනවිදෙව කරණියෙන පක්කමති. තස්ස ඛනිසීමගතස්ස විවරාසා උප්පජ්ජති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලහති. ආසාය න ලහති. තස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස තං විවරං කසිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කසිනුදාරො.

4. භික්ඛු අත්තකසීනො කෙනවිදෙව කරණියෙන පක්කමති. තස්ස ඛනිසීමගතස්ස විවරාසා උප්පජ්ජති. තස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරාසං පසිරුපාසස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. තස්ස සා විවරාසා උප්පජ්ජති. තස්ස භික්ඛුනො ආසාචචේ-දිකො කසිනුදාරො.

5. භික්ඛු අත්තකසීනො කෙනවිදෙව කරණියෙන පක්කමති “න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස ඛනිසීමගතස්ස විවරාසා උප්පජ්ජති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලහති. ආසාය න ලහති. තස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කසිනුදාරො.

6. භික්ඛු අත්තකසීනො කෙනවිදෙව කරණියෙන පක්කමති “න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස ඛනිසීමගතස්ස විවරාසා උප්පජ්ජති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලහති. ආසාය න ලහති. තස්ස එවං හොති: “නෙවිමං විවරං කාරෙස්සං” නති. තස්ස භික්ඛුනො සන්තිට්ඨානනතිකො කසිනුදාරො.

7. භික්ඛු අත්තකසීනො කෙනවිදෙව කරණියෙන පක්කමති “න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස ඛනිසීමගතස්ස විවරාසා උප්පජ්ජති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලහති. ආසාය න ලහති. තස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස තං විවරං කසිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කසිනුදාරො.

7. ඇතිරු කළුන ඇති මහණ තෙමේ කිසි යම් කටයුත්තක් සදහා “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට සිවුරු ආසාව උපදී. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. අනපෙක්ෂිතස්ථානයකින් (සිවුරු) ලබයි. අපෙක්ෂිතස්ථානයෙන් නො ලබයි. ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුර කරවන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරුණු ලබන ඒ සිවුර නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කළුනුඥාරය වේ.

8. භික්ඛු අත්තකසීනො කෙනවිදෙව කරණීයෙන පක්කමති “න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස ඛනිසීමගතස්ස විවරාසා උපපජ්ජති. තස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරාසං පසිරුපාසස්ස” නති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. තස්ස සා විවරාසා උපවජ්ජති. තස්ස භික්ඛුනො ආසාවච්ඡේදිකො කසිනුදාරො.

9 භික්ඛු අත්තකසීනො කෙනවිදෙව කරණීයෙන පක්කමති අනබ්බිතෙන. තෙවස්ස හොති “පච්චෙස්ස” නති. න පනස්ස හොති “න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස ඛනිසීමගතස්ස විවරාසා උපපජ්ජති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලහති. ආසාය න ලහති. තස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කසිනුදාරො.

10. භික්ඛු අත්තකසීනො කෙනවිදෙව කරණීයෙන පක්කමති අනබ්බිතෙන. තෙවස්ස හොති “පච්චෙස්ස” නති. න පනස්ස හොති “න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස ඛනිසීමගතස්ස විවරාසා උපපජ්ජති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලහති. ආසාය න ලහති. තස්ස එවං හොති: “තෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස භික්ඛුනො සන්තිට්ඨානනතිකො කසිනුදාරො.

11. භික්ඛු අත්තකසීනො කෙනවිදෙව කරණීයෙන පක්කමති අනබ්බිතෙන. තෙවස්ස හොති “පච්චෙස්ස” නති. න පනස්ස හොති “න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස ඛනිසීමගතස්ස විවරාසා උපපජ්ජති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලහති. ආසාය න ලහති. තස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස තං විවරං කසිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කසිනුදාරො.

12. භික්ඛු අත්තකසීනො කෙනවිදෙව කරණීයෙන පක්කමති අනබ්බිතෙන. තෙවස්ස හොති “පච්චෙස්ස” නති. න පනස්ස හොති “න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස ඛනිසීමගතස්ස විවරාසා උපපජ්ජති. තස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරාසං පසිරුපාසස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. තස්ස සා විවරාසා උපවජ්ජති. තස්ස භික්ඛුනො ආසාවච්ඡේදිකො කසිනුදාරො.

කරණීයද්වාදසක: නිට්ඨිත:.

8. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ කිසි යම් කටයුත්තක් සදහා “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට සිවුරු ආසාව උපදී. ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුරු ආසාව ඇසුරු කරන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. ඒ මහණහුගේ ඒ සිවුරු ආසාව සිදී යයි. ඒ මහණහුට ආසා සිදීම ඇති කසිනුදාරය වේ.

9. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ කිසි යම් කටයුත්තක් සදහා නො ඉටා බැහැර යෙයි. ඔහුට “පෙරළා එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. ඔහුට “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. සීමාවෙන් බැහැර ගියා වූ ඒ මහණහුට විවරාසාව උපදී. ඒ මහණ තෙමේ ඒ විවරාසාව ඇසුරු කරයි. අනපෙක්ෂිතස්ථානයකින් (සිවුරු) ලබයි. අපෙක්ෂිතස්ථානයෙන් නො ලබයි. ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුරු කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු කරවයි. ඒ මහණහුට නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ.

10. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ කිසි යම් කටයුත්තක් සදහා නො ඉටා බැහැර යෙයි. ඔහුට “පෙරළා එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. ඔහුට “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. සීමාවෙන් බැහැර ගියා වූ ඔහුට විවරාසාව උපදී. හෙ තෙමේ ඒ විවරාසාව ඇසුරු කරයි. අනපෙක්ෂිතස්ථානයකින් (සිවුරු) ලබයි. අපෙක්ෂිතස්ථානයෙන් නො ලබයි. ඔහුට “මේ සිවුරු නො කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහුට සතිටුගන් කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ.

11. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ කිසි යම් කටයුත්තක් සදහා නො ඉටා බැහැර යෙයි. ඔහුට “පෙරළා එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. ඔහුට “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. සීමාවෙන් බැහැර ගියා වූ ඔහුට විවරාසාව උපදී. හෙ තෙමේ ඒ විවරාසාව ඇසුරු කරයි. අනපෙක්ෂිතස්ථානයකින් (සිවුරු) ලබයි. අපෙක්ෂිතස්ථානයෙන් නො ලබයි. ඔහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුරු කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. හෙ තෙමේ ඒ සිවුරු කරවයි. ඔහුගේ කරුණු ලබන්නා වූ ඒ සිවුරු නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ.

12. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ කිසි යම් කටයුත්තක් සදහා නො ඉටා බැහැර යෙයි. ඒ මහණහුට “පෙරළා එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. ඒ මහණහුට “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට සිවුරු ආසාව උපදී. ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුරු ආසාව ඇසුරු කරන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. ඒ මහණහුගේ ඒ සිවුරු ආසාව සිදී යෙයි. ඒ මහණහුට ආසා සිදීම ඇති කසිනුදාරය වේ.

කරුණීය ද්වාදසකය (කටයුතු පිළිබඳ වාර දෙළොස නිම.)

1. භික්ඛු අත්තකසීනො දිසඛග්ගකො පක්කමති විවරපට්ඨිංසං අපචිතයමානො¹. තමෙන දිසඛගතං භික්ඛු පුච්ඡන්ති: “කහං ත්වං ආට්ඨසො වස්සං ටුඤ්ඤො? කත්ථ ව තෙ විවරපට්ඨිංසො” නි². සො එවං වදෙති: “අමුක්කසම්මි ආවාසෙ වස්සං ටුඤ්ඤොමහි. තත්ථ ව මෙ විවරපට්ඨිංසො” නි. තෙ එවං වදෙති: “භවිජ්ඣාට්ඨසො තං විවරං ආහරං. මයං තෙ ඉධ විවරං කරිස්සාමා” නි. සො තං ආවාසං ගන්ත්වා භික්ඛු පුච්ඡති: “කහං මෙ ආට්ඨසො විවරපට්ඨිංසො?” නි. තෙ එවං වදෙති: “අයං තෙ ආට්ඨසො විවරපට්ඨිංසො. කහං ත්වං ගමිස්සාසී?” නි.³ සො එවං වදෙති: “අමුක්කං නාම⁴ ආවාසං ගමිස්සාමි, තත්ථ මෙ භික්ඛු විවරං කරිස්සන්ති” නි. තෙ එවං වදෙති: “අලං ආට්ඨසො, මා අගමාසී. මයං තෙ ඉධ විවරං කරිස්සාමා” නි. තස්ස එවං භොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්සා” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුදායො.

2. භික්ඛු අත්තකසීනො දිසඛග්ගකො පක්කමති -පෙ- තස්ස භික්ඛුනො සන්තිට්ඨානන්තිකො කඨිනුදායො.

3. භික්ඛු අත්තකසීනො දිසඛග්ගකො පක්කමති -පෙ- තස්ස භික්ඛුනො නාසන්තිකො කඨිනුදායො.

4. භික්ඛු අත්තකසීනො දිසඛග්ගකො පක්කමති විවරපට්ඨිංසං අපචිතයමානො. තමෙන දිසඛගතං භික්ඛු පුච්ඡන්ති: “කහං ත්වං ආට්ඨසො, වස්සං ටුඤ්ඤො? කත්ථ ව තෙ විවරපට්ඨිංසො” නි. සො එවං වදෙති: “අමුක්කසම්මි ආවාසෙ වස්සං ටුඤ්ඤොමහි. තත්ථ ව මෙ විවරපට්ඨිංසො” නි. තෙ එවං වදෙති: “භවිජ්ඣාට්ඨසො තං විවරං ආහරං. මයං තෙ ඉධ විවරං කරිස්සාමා” නි. සො තං ආවාසං ගන්ත්වා භික්ඛු පුච්ඡති: “කහං මෙ ආට්ඨසො, විවරපට්ඨිංසො?” නි. තෙ එවං වදෙති: “අයං තෙ ආට්ඨසො විවරපට්ඨිංසො” නි. සො තං විවරං ආදාය තං ආවාසං ගමිති. තමෙන අන්තරා මග්ගෙ භික්ඛු පුච්ඡති: “කහං ආට්ඨසො ගමිස්සාසී” නි. සො එවං වදෙති: “අමුක්කං නාම ආවාසං ගමිස්සාමි. තත්ථ මෙ භික්ඛු විවරං කරිස්සන්ති” නි. තෙ එවං වදෙති: “අලං ආට්ඨසො, මා අගමාසී. මයං තෙ ඉධ විවරං කරිස්සාමා” නි. තස්ස එවං භොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්සා” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුදායො.

1 “අපචිතයමානො” ම ඡ සං. විමතිවිනොදාදී. අපචිතයමානො සී මු

2. “පට්ඨිංසොති” ම ඡ සං. PTS.

3. “කහං ගමිස්සාසීති” ම ඡ සං PTS. අ චි. නොචි. නොචි. ම හු ප

4. “අමුක්කං” ම ඡ සං.

1. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ දිශා යනුයේ සිවුරු කොටස බලාපොරොත්තු වෙමින් බැහැර යෙයි. භික්ෂුහු දිශා ගියා වූ ඒ මහණහු “ඇවැත, තෝ කොති වස් ටුසුවෙහි ද? තාගේ සිවුරු කොටස කොතිද” යි විචාරත්. ඒ මහණ තෙමේ අසවල් ආවාසයෙහි වස් ටුසුවෙමි. මාගේ සිවුරු කොටස එහි ය” යි මෙසේ කියයි. ඒ භික්ෂුහු “ඇවැත්ති, යව. ඒ සිවුර ගෙණ එව. අපි මෙහි දී ඔබගේ සිවුර කරන්නෙමු” යි මෙසේ කියත්. ඒ මහණ තෙමේ ඒ ආවාසයට ගොස් “ඇවැත්ති, මාගේ සිවුරු කොටස කොති ද” යි භික්ෂුන් විචාරයි. ඒ භික්ෂුහු “ඇවැත, මේ තාගේ සිවුරු කොටස ය. තෝ කොති යන්නෙහි ද” යි මෙසේ කියත්. ඒ මහණ තෙමේ “අසවල් ආවාසයට යන්නෙමි. එහි භික්ෂුහු මාගේ සිවුරකරන්නාහු ය” යි මෙසේ කියයි. ඒ භික්ෂුහු “ඇවැත, කම් නැත. නො යව. අපි මෙහි දී ඔබගේ සිවුර කරන්නෙමු” යි මෙසේ කියත්. ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහුට සිවුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඤ්ඤාය වේ.

2. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ දිශා යනුයේ -පෙ- බැහැර යෙයි. -පෙ- ඒ මහණහුට සතිටුහන අවසන් කොට ඇති කසිනුඤ්ඤාය වේ.

3. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ දිශා යනුයේ -පෙ- බැහැර යෙයි. -පෙ- ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඤ්ඤාය වේ.

4. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ දිශා යනුයේ සිවුරු කොටස පතමින් බැහැර යෙයි. භික්ෂුහු දිශා ගියා වූ ඒ මහණහු “ඇවැත, තෝ කොති වස් ටුසුවෙහි ද? තාගේ සිවුරු කොටස කොති ද?” යි විචාරත්. ඒ මහණ තෙමේ “අසවල් ආවාසයෙහි වස් ටුසුවෙමි. මාගේ සිවුරු කොටස එහි ය” යි මෙසේ කියයි. ඒ භික්ෂුහු “ඇවැත, යව. ඒ සිවුර ගෙණ එව. අපි තාගේ සිවුර මෙහි දී කරන්නෙමු” යි මෙසේ කියත්. ඒ මහණ තෙමේ ඒ ආවාසයට ගොස් “ඇවැත්ති, මාගේ සිවුරු කොටස කොති ද?” යි භික්ෂුන් විචාරයි. ඒ භික්ෂුහු “ඇවැත, තාගේ මේ සිවුරු කොටසැ” යි මෙසේ කියත්. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර ගෙණ ඒ ආවාසයට යෙයි. භික්ෂුහු අතරමග දී “ඇවැත, කොති යන්නෙහි ද” යි ඔහු විචාරත්. ඒ මහණ තෙමේ “අසවල් ආවාසයට යන්නෙමි. එහි දී භික්ෂුහු මාගේ සිවුර කරන්නාහු ය” යි මෙසේ කියයි. ඒ මහණහු “ඇවැත, කම් නැත. නො යව. අපි මෙහි දී ඔබගේ සිවුර කරන්නෙමු” යි මෙසේ කියත්. ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහුට සිවුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඤ්ඤාය වේ.

5 භික්ඛු අත්තකඨිනො දිසඛගමිකො පක්කමති විවරපට්ඨිංසං අපචිත්තයමානො, තමෙන දිසඛගතං භික්ඛු පුච්ඡති: “කතං තං ආට්ඨසො වස්සං ටුඤ්ඤා? කත්ථ ච තෙ විවරපට්ඨිංසො” ති. සො එවං වදෙති: “අමුක්කසමිං ආවාසෙ වස්සං ටුඤ්ඤාමහි. තත්ථ ච මෙ විවරපට්ඨිංසො” ති. තෙ එවං වදෙති: “ගච්ඡාට්ඨසො, තං විවරං ආහර. මයං තෙ ඉධ විවරං කරිස්සාමා” ති. සො තං ආවාසං ගතඛා භික්ඛු පුච්ඡති: “කතං මෙ ආට්ඨසො විවරපට්ඨිංසො” ති. තෙ එවං වදෙති: “අයං තෙ ආට්ඨසො විවරපට්ඨිංසො” ති. සො තං විවරං ආදාය තා ආවාසං ගච්ඡති. තමෙන අත්තරාමග්ගෙ භික්ඛු පුච්ඡති: “කතං ආට්ඨසො, ගමිස්සාමි?” ති. සො එවං වදෙති: “අමුක්කං නාම ආවාසං ගමිස්සාමි. තත්ථ මෙ භික්ඛු විවරං කරිස්සානති” ති. තෙ එවං වදෙති: “අලං ආට්ඨසො, මා ආගමාසි. මයං තෙ ඉධ විවරං කරිස්සාමා” ති. තස්ස එවං හොති: “නෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්සා” නති. තස්ස භික්ඛුනො සනතිට්ඨානනතිකො කඨිනුදායො.

6. භික්ඛු අත්තකඨිනො දිසඛගමිකො පක්කමති -පෙ- “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්සා” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස තං විවරං කඨිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කඨිනුදායො.

7. භික්ඛු අත්තකඨිනො දිසඛගමිකො පක්කමති විවරපට්ඨිංසං අපචිත්තයමානො, තමෙන දිසඛගතං භික්ඛු පුච්ඡති: “කතං තං ආට්ඨසො වස්සං ටුඤ්ඤා? කත්ථ ච තෙ විවරපට්ඨිංසො” ති. සො එවං වදෙති: “අමුක්කසමිං ආවාසෙ වස්සං ටුඤ්ඤාමහි. තත්ථ ච මෙ විවරපට්ඨිංසො” ති. තෙ එවං වදෙති: “ගච්ඡාට්ඨසො, තං විවරං ආහර. මයං තෙ ඉධ විවරං කරිස්සාමා” ති. සො තං ආවාසං ගතඛා භික්ඛු පුච්ඡති: “කතං මෙ ආට්ඨසො විවරපට්ඨිංසො” ති. තෙ එවං වදෙති: “අයං තෙ ආට්ඨසො විවරපට්ඨිංසො” ති. සො තං විවරං ආදාය තා ආවාසං ගච්ඡති. තස්ස තං ආවාසං ගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්සා” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කඨිනුදායො.

8. භික්ඛු අත්තකඨිනො දිසඛගමිකො පක්කමති -පෙ- “නෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්සා” නති. තස්ස භික්ඛුනො සනතිට්ඨානනතිකො කඨිනුදායො.

9. භික්ඛු අත්තකඨිනො දිසඛගමිකො පක්කමති -පෙ- “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්සා” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස තං විවරං කඨිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කඨිනුදායො.

අපචිත්තයනවකං¹ නිට්ඨිතං.

5. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ දිශා යනුයේ සිටුරු කොටස පනතින් බැහැර යෙයි. භික්ෂුහු දිශා ගියා වූ ඒ මහණහු “ඇවැත, තෝ කොහි වස් ටුසුවෙහි ද ? තාගේ සිටුරු කොටස කොහි ද ?” යි විචාරත්. ඒ මහණ තෙමේ “අසවල් ආවාසයෙහි වස් ටුසුවෙමි. මාගේ සිටුරු කොටස එහි ය” යි මෙසේ කියයි. ඒ භික්ෂුහු “ඇවැත, යව. ඒ සිටුරු ගෙණ එව. අපි මෙහි දී තාගේ සිටුරු කරන්නෙමු” යි මෙසේ කියත්. ඒ මහණ තෙමේ ඒ ආවාසයට ගොස් “ඇවැත, මාගේ සිටුරු කොටස කොහි ද ?” යි භික්ෂුන් විචාරත්. ඒ භික්ෂුහු “ඇවැත, මේ තාගේ සිටුරු කොටස” යි මෙසේ කියත්. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුරු ගෙණ ඒ ආවාසයට යෙයි. භික්ෂුහු අතරමග දී “ඇවැත, කොහි යන්නෙහි ද ?” යි ඒ මහණහු විචාරත්. ඒ මහණ තෙමේ “අසවල් ආවාසයට යන්නෙමි. එහි දී භික්ෂුහු මාගේ සිටුරු කරන්නාහු ය” යි මෙසේ කියයි. ඒ භික්ෂුහු “ඇවැත, කම් නැත. නොයව. අපි මෙහි දී තාගේ සිටුරු කරන්නෙමු” යි මෙසේ කියත්. ඒ මහණහු “මේ සිටුරු නො කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහුට සතිටුහන අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ.

6. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ දිශා යනුයේ -පෙ- බැහැර යෙයි. -පෙ- “මෙහි දී ම මේ සිටුරු කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුරු කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරණු ලබන ඒ සිටුරු නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ.

7. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ දිශා යනුයේ සිටුරු කොටස පනතින් බැහැර යෙයි. භික්ෂුහු දිශා ගියා වූ ඒ මහණහු “ඇවැත, තෝ කොහි වස් ටුසුවෙහි ද ? ඔබගේ සිටුරු කොටස කොහි ද ?” යි විචාරත්. ඒ මහණ තෙමේ “අසවල් ආවාසයෙහි වස් ටුසුවෙමි. මාගේ සිටුරු කොටස එහි ය” යි මෙසේ කියයි. ඒ භික්ෂුහු “ඇවැත, යව. ඒ සිටුරු ගෙණ එව. අපි මෙහි දී තාගේ සිටුරු කරන්නෙමු” යි මෙසේ කියත්. ඒ මහණ තෙමේ ඒ ආවාසයට ගොස් “ඇවැත, මාගේ සිටුරු කොටස කොහි ද ?” යි භික්ෂුන් විචාරයි. ඒ භික්ෂුහු “ඇවැත, මේ ඔබගේ සිටුරු කොටස” යි මෙසේ කියත්. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුරු ගෙණ ඒ ආවාසයට යෙයි. ඒ ආවාසයට ගියා වූ ඒ මහණහු “මෙහි දී ම මේ සිටුරු කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුරු කරවයි. ඒ මහණහුට සටුරු නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ.

8. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ දිශා යනුයේ -පෙ- බැහැර යෙයි. -පෙ- “මේ සිටුරු නො කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි. ඒ මහණහුට සතිටුහන අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ.

9. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ දිශා යනුයේ -පෙ- බැහැර යෙයි. -පෙ- “මෙහි දී ම මේ සිටුරු කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුරු කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරණු ලබන්නා වූ ඒ සිටුරු නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ.

අපවිනය නවකය (සිටුරු කොටස අපෙක්ෂා කිරීම පිළිබඳ වාර නවය) නිමි.

1. හීකුඩු අත්තකකිනො එාසුට්තාරිකො විවරං ආදය උකකමති “අමුකං නාම ආවාසං ගමිසාමි. තත්ත මෙ එාසු භවිසාති, වසිසාමි. නො වෙ මෙ එාසු භවිසාති, අමුකං නාම ආවාසං ගමිසාමි. තත්ත මෙ එාසු භවිසාති, වසිසාමි. නො වෙ මෙ එාසු භවිසාති, අමුකං නාම ආවාසං ගමිසාමි. තත්ත මෙ එාසු භවිසාති, වසිසාමි. නො වෙ මෙ එාසු භවිසාති, උචෙවසාමි” නති. තසා ඛිතිසිමගතසා එවං නොති: “ඉඬෙවිමං විවරං කාරෙසාං. න උචෙවසාමි” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තසා හීකුඩුනො තිට්ඨානනතිකො කසිභුඤ්ජාරො.

2. භික්ෂු දන්තකසිනෝ ඵාසුච්ඡාරිකෝ චීවරං ආදාය පකකමති “අමුක්කං නාම ආවාසං ගමිස්සාමි. තත්ථ මෙ ඵාසු භවිස්සාති, වසිස්සාමි. නො වෙ මෙ ඵාසු භවිස්සාති, අමුක්කං නාම ආවාසං ගමිස්සාමි. තත්ථ මෙ ඵාසු භවිස්සාති, වසිස්සාමි. නො වෙ මෙ ඵාසු භවිස්සාති, අමුක්කං නාම ආවාසං ගමිස්සාමි. තත්ථ මෙ ඵාසු භවිස්සාති, වසිස්සාමි. නො වෙ මෙ ඵාසු භවිස්සාති, පච්චෙවස්ස” නති. තස්ස බහිසීගතස්ස එවං භොති: “නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙවස්ස” නති. තස්ස භික්ෂුනො සනතිට්ඨානනනිකො කසිදුට්ඨාරො.

3. හිකුළු අත්තකකිනො එයුඩ්හාරිකො විවරං ආදය පකකමති
 “අමුකං නාම ආවාසං ගමිය්සාමි. තත් මෙ එයු භවිස්සති, වසිය්සාමි.
 නො වෙ මෙ එයු භවිස්සති, අමුකං නාම ආවාසං ගමිය්සාමි. තත්
 මෙ එයු භවිස්සති. වසිය්සාමි. නො වෙ මෙ එයු භවිස්සති, අමුකං නාම
 ආවාසං ගමිය්සාමි. තත් මෙ එයු භවිස්සති, වසිය්සාමි. නො වෙ මෙ
 එයු භවිස්සති, පථෙවස්ස”නති. තස්ස බහිසීමගතස්ස ඵං හොති:
 “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පථෙවස්ස”නති. සො තං විවරං කාරෙති.
 තස්ස තං විවරං කසිරමානං නස්සති. තස්ස හිකුළුනො නාසනනතිකො
 කසිනුඛාරො.

4. හීකුඩු අත්තකසිතො ඵාසුච්චාරිකො චීවරං ආදය පකකමති
 “අමුකං නාම ආවාසං ගමිස්සාමි. තත් මෙ ඵාසු හවිස්සාති, වසිස්සාමි.
 නො වෙ මෙ ඵාසු හවිස්සාති, අමුකං නාම ආවාසං ගමිස්සාමි. තත්
 මෙ ඵාසු හවිස්සාති, වසිස්සාමි. නො වෙ මෙ ඵාසු හවිස්සාති. අමුකං නාම
 ආවාසං ගමිස්සාමි. තත් මෙ ඵාසු හවිස්සාති, වසිස්සාමි. නො වෙ මෙ
 ඵාසු හවිස්සාති, පච්චෙස්ස” නති. සො බහිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති.
 සො කතචීවරො “පච්චෙස්සං, පච්චෙස්ස” නති බහිඤ්ඤා කසිත්තුඤ්ඤාරං
 චීතිනාමෙති. තස්ස හීකුඩුතො සීමාතිකකනතිකො කසිත්තුඤ්ඤාරො.

5. හීකඩු අත්‍යවකසීනො එාසුචිතාරිකො විචරං ආදය පකකමති “අමුකං නාම ආවාසං ගම්ඤ්ජාමි. තත්ථ මෙ එාසු හවිස්සානි, වසිස්සාමි. නො වෙ මෙ එාසු හවිස්සානි, අමුකං නාම ආවාසං ගම්ඤ්ජාමි. තත්ථ මෙ එාසු හවිස්සානි, වසිස්සාමි. නො වෙ මෙ එාසු හවිස්සානි, අමුකං නාම ආවාසං ගම්ඤ්ජාමි. තත්ථ මෙ එාසු හවිස්සානි, වසිස්සාමි. නො වෙ මෙ එාසු හවිස්සානි, පච්චෙස්සා” නති. සො බතිසීලගතො තං විචරං කාරෙති. සො කතචිචරො “පච්චෙස්සං, පච්චෙස්සං” තති සමතුණාති කසිනුධාරං. තස්ස හීකඩුනො සහ හීකඩුති කසිනුධාරො.

ආයුර්විහාරප කළකිය (පහසු විහරණය සිලිබදු වාර පස) නිමි.

1. දෝ මෙ භික්ඛවෙ, කඨිනස්ස පළිබොධා. දෝ අපළිබොධා. කතමෙ ව භික්ඛවෙ, දෝ කඨිනස්ස පළිබොධා? ආවාසපළිබොධො ව චිවරපළිබොධො ව. කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ, ආවාසපළිබොධො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු වසති වා තස්මිං ආවාසෙ, සාපෙධො වා පකකමති “පච්චෙස්ස” නති, එවං බො භික්ඛවෙ, ආවාසපළිබොධො හොති. කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ, චිවරපළිබොධො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො චිවරං අකතං වා හොති විප්පකතං වා චිවරාසා වා අනුපවර්තනා. එවං බො භික්ඛවෙ, චිවරපළිබොධො හොති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, දෝ කඨිනස්ස පළිබොධා.

2. කතමෙ ව භික්ඛවෙ දෝ කඨිනස්ස අපළිබොධා? ආවාසඅපළිබොධො ව චිවරඅපළිබොධො ව. කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ, ආවාසඅපළිබොධො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු පකකමති තමා ආවාසා වතෙතන වතෙතන මුතෙතන අනපෙබ්බො¹ “න පච්චෙස්ස” නති. එවං බො භික්ඛවෙ, ආවාසඅපළිබොධො හොති. කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ චිවරඅපළිබොධො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො චිවරං කතං වා හොති නට්ඨං වා විනට්ඨං වා දුක්ඛං වා චිවරාසා වා උපවර්තනා. එවං බො භික්ඛවෙ, චිවරඅපළිබොධො හොති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, දෝ කඨිනස්ස අපළිබොධා” නි.

කඨිනකඛ්ඛකො නිට්ඨිතො සත්තමො.

මහණෙනි, කසිනය පිළිබඳ මේ පළිබෝධ කරුණු දෙකක් වේ. මේ පළිබෝධ නො වන කරුණු දෙකක් වේ. මහණෙනි, කසිනයාගේ පළිබෝධ කරුණු දෙක කවරේ ද ? ආවාසපළිබෝධය ද විචරපළිබෝධය ද යන මේ යි. මහණෙනි, ආවාසපළිබෝධය කෙසේ වේ ද ? මහණෙනි, මෙහි මහණ තෙමේ ඒ ආවාසයෙහි හෝ වෙසේ. බලාපොරොත්තු සහිත වූයේ හෝ “පෙරළා එන්නෙමු” යි බැහැර යෙයි. මහණෙනි, මේ ආවාසපළිබෝධය වේ. මහණෙනි, විචරපළිබෝධය කෙසේ වේ ද ? මහණෙනි, මෙහි මහණහුගේ සිවුර නො කරණ ලද්දේ හෝ අඬාල කරණ ලද්දේ හෝ වේ. සිවුරු ආසාව නො සිදුනී හෝ ප්‍රේ. මහණෙනි, මේ විචරපළිබෝධය වේ. මහණෙනි, කසිනයාගේ මේ පළිබෝධ දෙක ය.

2. මහණෙනි, කසිනය පිළිබඳ පළිබෝධ නො වන කරුණු දෙක කවරේ ද ? ආවාසඅපළිබෝධය ද විචරඅපළිබෝධය ද යන මේ යි. මහණෙනි, ආවාසඅපළිබෝධය කෙසේ වේ ද ? මහණෙනි, මෙහි මහණ තෙමේ ඒ ආවාසයෙන් හල සිතින් දුරු කල සිතින් මුදා හල සිතින් අපෙක්ෂා රහිත වූයේ “පෙරළා නො එන්නෙමු” යි බැහැර යෙයි. මහණෙනි, මේ ආවාස-අපළිබෝධය යි. මහණෙනි, විචරඅපළිබෝධය කෙසේ වේ ද ? මහණෙනි, මෙහි මහණහුගේ සිවුර කරණ ලද්දේ හෝ නැසුනේ හෝ වැනැසුනේ හෝ දූවුනේ හෝ වේ. සිවුරු ආසාව සිදුනී හෝ වේ. මහණෙනි, මේ විචරඅපළිබෝධය වේ. මහණෙනි, කසිනයාගේ මේ අපළිබෝධ කරුණු දෙක ය.

සත්වන කසිනකඛකකය නිමි.

ඉමමහි බකිකෙ චක්ඛු දවාදස. පෙය්‍යාලමුඛාති එකසතං අට්ඨාරස.

තස්ස උද්දනං:

තිංසවාලෙය්‍යකා භික්ඛු සාකෙතුකකණ්ඨිතා චත්තං,
චස්සං චුජ්ඣෙකපුණ්ණෙහි අගමුං¹ ජිනදස්සනං.

ඉදං චජ්ඣි කසීනස්ස කප්පිස්සන්ති ච පඤ්චකා,
අනාමන්තාසමාදනං² තථෙව ගණභොජනං.

යාවදත්ඤ්ච උප්පාදෙ අත්ථානං භවිස්සති,
ඤ්ඤති එවත්ථකඤ්ඤව එවඤ්ඤව අනත්ථං.

උලලිබ්බා³ ධොවනා වෙව විචාරණඤ්ච ඡෙදනං,
බකිතොටට්ඨිකණ්ඩුසදලනිකමමානුචාතකා⁴.

පරිභණ්ඩං ඔවට්ටෙය්‍යං⁵ මද්දනා නිෂින්නකථා⁶.
කුකකුසන්තිධි තිස්සග්ගි ත කප්පඤ්ඤත්‍ර තෙ තයො.

අඤ්ඤත්‍ර පඤ්චාතිරෙකෙ සඤ්ඤිනොත්ත⁷ සමණඤ්චි,
නාඤ්ඤත්‍ර පුග්ගලා සමමා නිසීම්මට්ටොනුමොදති;
කසීනං අනත්ථං හොති එවං බුද්ධොත දෙසිතං.

අභතාකප්පපිලොථී පංසුපාපණිකාය ච,
අනිෂ්ඨතා පරිකථා අකුකකු ච අසන්තිධි.

අතිස්සග්ගි කප්පකතො⁸ තථා තිච්චරෙණ ච,
පඤ්චකෙ චාතිරෙකෙ චා ජිනො සමණඤ්චිකතො⁹.

පුග්ගලස්සත්ථාරා සමමා සීම්මට්ටො අනුමොදති,
එවං කසීනත්ථරණං උබ්භාරස්සට්ඨමාතිකා:

පකකමන්තනි නිට්ඨානං සන්තිට්ඨානඤ්ච නාසනං,
සචණං ආසාවචෙජ්ඣී සිමා සඋබ්භාරට්ඨමි.

කතච්චරමාදය “න පච්චෙස්ස” නති ගච්ඡති,
තස්ස තං කසීනුදාරො හොති පකකමන්තනිකො.

ආදය විවරං යාති නිසීම්මෙ ඉදං වින්තසී:
“කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස” නති නිට්ඨානෙ කසීනුදාරො.

ආදය නිසීම්මං නෙව “න පච්චෙස්ස” නති මානසො,
තස්ස තං කසීනුදාරො සන්තිට්ඨානන්තිකො භවෙ.

ආදය විවරං යාති නිසීම්මෙ ඉදං¹⁰ වින්තසී:
“කාරෙස්සං න පච්චෙස්ස” නති කසීරං තස්ස තස්සති,
තස්ස තං කසීනුදාරො භවති නාසනන්තිකො.

1. “ආගමු” සි මු. 1. 2. “අනාමන්තා අසමාචාරා” ම ඡ ස. PTS
3. “උලලිබ්බි” ම ඡ ස. PTS. 4. “දලනිකමමානුචාතිකා” ම ඡ ස. PTS
5. “ඔවදෙධියා” ම ඡ ස. 6. “නිෂින්නා කථා” ම ඡ ස.
7. “සංජිනතන” නොමි ම හු ප. 8. “කප්පකතො” ම ඡ ස. PTS.
9. “ජිනසමණඤ්චිකතො” PTS. නොමි.
10. “ඉධ” PTS. අමි.

මේ බකිකයෙහි වසතුහු දෙළොසෙකි. පෙය්‍යාලමුඛයෝ එක්සිය අටළොසෙකි.

එහි උභ්‍යන්ත (වසතුනාමාවලිය) මෙසේ ය:-

හිසක් පාමානුවර වැසි හිසුහු කළකිරුණෝ සාකෙතනුවර වස් විසුහ. වස් වැස නිම කළෝ දිය පිරුණු සිවුරුවලින් යුක්ත ව බුදුරජුන් දැකීමට ගියහ

කසිනාය පැණවීමට මෙය වසතු විය. කසිනාය අතුළු මහණන්ට අනාමනතාවාරය, අසමාද්‍යතාවාරය, එසේ ම ගණනොජනය, යාවදන්විවරය, තඤ්ඤාදිවරය යන පසකාප වේ. ඤාතිය ද, මෙසේ අතුරුණ ලද්දේ, මෙසේ නො අතුරුණ ලද්දේ - යනු ද,

නුල් ගැසීම, සේදීම, විවරවිවරණය, සිඳීම, බැඳීම, දික් මැනුම මැසීම, හිස් හු බැඳීම, දළකිකමිය, පිට නුවා ඇල්ලීම, ඇතුල් නුවා ඇල්ලීම-

ආගන්තුකපත්‍ර දීම, පඬු පෙවීම, නිමිති කීම, පරිකථා, තාවකාලිකවසාය, සන්නිධි වසාය, නිසගිවසාය, කප්පිඳු නො තැබූ සිවුර, සගලසිවුර උතුරුසගසිවුර අදනාසිවුර යන තුන් සිවුරු හැර ඇතිරීම-

සිඳීමෙන් මැහිලී සහිත කරුණුලද අතු පසක් හෝ පසින් වැසි අතු ඇති සිවුර හැර, පුද්ගලයකුගේ ඇතිරීම හැර, මනා කොට අතුරුණ ලද්ද වස් සීමාවෙන් බැහැර වූවෙක් අනුමෝදන් වේ ද, කසිනාය නො අතුරුණ ලද සි බුදුරජුන් විසින් මෙසේ දෙසනා කරුණ ලද්දේ ය.

අළුත් වසාය, වරක් දෙවරක් සේදූ වසාය, රෙදි කැබලිවලින් කළ සිවුර, පංසුකුල සිවුර, කබපිලෙන් අවුලා ගත් ටනින් කළ සිවුර, නිමිති නො කිරීමෙන් ලත් සිවුර, පරිකථා නො කිරීමෙන් ලත් සිවුර, නො තැවුකාලී සිවුර, සන්නිධි නො කළ සිවුර-

නිසගි නො වූ සිවුර, කප්පිඳු තැබූ සිවුර, තුන් සිවුරෙන් එක් සිවුරක්, සිඳින ලද මැහිලී සහිත වූ පසක් හෝ වැසියක් හෝ අතු ඇති සිවුර-

පුද්ගලයකුගේ ඇතිරීම, මනා කොට ඇතිරීම වස් සීමාවෙහි සිටියේ අනුමෝදන් වේ ද, මෙසේ කසිනායාගේ ඇතිරීම වේ. උභ්‍යන්තය පිළිබඳ මාතෘකා අටෙකි:

පකකමනනිකය, නිට්ඨානනනිකය, සන්නිට්ඨානනනිකය, නාස-නනනිකය, සවණනනිකය, ආසාවච්ඡේදිකය, සීමානිකකනනිකය, අට වැනි සඋඛාරය යන මේ ය.

“පෙරළා නො එන්නෙමි” යි කළ සිවුර ගෙණ යයි. ඔහුගේ ඒ කසිනුඤ්ඤාරය පකකමනනනික නම් වේ.

සිවුරගෙණ යෙයි. සීමාවෙන් බැහැර “සිවුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙය සිතී. ඒ නිට්ඨානනනිකකසිනුඤ්ඤාරය වේ.

සිවුර ගෙණ බැහැර ගියේ “සිවුර නො කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි සිත් ඇත්තේ වේ. ඔහුගේ ඒ කසිනුඤ්ඤාරය සන්නිට්ඨානනනික නම් වේ.

සිවුර ගෙණ බැහැර යෙයි. සිවුර “කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙය සිතී. ඔහුගේ කරුණු ලබන සිවුර නැසේ. ඔහුගේ ඒ කසිනුඤ්ඤාරය නාසනනනික නම් වේ.

ආදය යාති පච්චෙස්සං බහි කාරෙති විවරං,
කතච්චරො සුභානි උබ්බතං කඨිනං තතිං;
තස්ස තං කඨිනුද්ධාරො භවති සචණ්ණනිකො.

ආදය යාති පච්චෙස්සං බහි කාරෙති විවරං,
කතච්චරො බහිද්ධා නාමෙති කඨිනුද්ධාරං¹;
තස්ස තං කඨිනුද්ධාරො සීමානිකකන්තිකො භවෙ.

ආදය යාති පච්චෙස්සං බහි කාරෙති විවරං,
කතච්චරො පච්චෙස්සං සමොනානි කඨිනුද්ධාරං;
තස්ස තං කඨිනුද්ධාරො සහ භික්ඛුති ජායති.

ආදය ව සමාදය සත්ත සත්ත විධා ගති,²
පකකමනනතිකා නත්ති ඡකෙක³ විපපකතා⁴ ගති.

ආදය නිසසීමගතං කාරෙස්සං ඉති ජායති,
නිට්ඨානං සන්තිට්ඨානඤ්ඤා නාසනඤ්ඤා ඉමෙ තයො.

ආදය න පච්චෙස්සන්ති බහි සීමෙ කාරොමිති,
නිට්ඨානං සන්තිට්ඨානමපි නාසනමපි ඉමෙ තයො;
අනගිට්ඨිතෙන තෙවස්ස තෙට්ඨා නිණ්ණි නයා විධි.

ආදය යාති පච්චෙස්සං බහි සීමෙ කාරොමිති,
න පච්චෙස්සන්ති කාරෙති නිට්ඨානෙ කඨිනුද්ධාරො.

සන්තිට්ඨානං නාසනඤ්ඤා සචණං සීමානිකකමො⁵,
සහ භික්ඛුති ජායෙථ එවං පණණරසා ගති⁶.

සමාදය විපපකතා සමාදය පුනා තථා,
ඉමෙතෙ වතුරො වාරා සබ්බෙ පණණරසා විධි⁷.

අනාසාය ව ආසාය කරණීයො ව තෙ තයො,
නයතො තං විජානෙය්‍ය තයො ද්වාදස ද්වාදස.

අපචිනා නව වෙත්ථ⁸ ආසු පඤ්චවිධා තතිං,
පළිබොධා අපළිබොධා උද්භුතං නයතො කතන්ති.

1. “කඨිනුද්ධාරං” ම ඡ සං. “කඨිනුද්ධාරං” ම හු ප.

2. “සත්ත සත්ත විධියති” නො වි.

3. “ඡකෙක” සි මු. “ඡකකා” PTS. 4. “විපපකතෙ” ම ඡ සං. සි මු.

5. “සචනාසීමානිකකමො” ම ඡ සං. PTS. “සචනාසීමානිකකමො” ම හු ප.

“සචනං සීමානිකකමො” නො වි.

6. “පණණරසා ගති” ම ඡ සං. PTS. ම හු ප. අ වි. නො වි.

7. “පණණරසා විධි” ම ඡ සං. PTS.

8. “අපචිනා නවෙත්ථ” ම ඡ සං. “අපචිලායමානෙව” සි.

“පෙරලා එන්නෙමි” යි සිවුර ගෙණ යයි. පිටත දී සිවුර කරවයි. කළ සිවුර ඇත්තේ “ඒ ආවාසයෙහි කසිනය උදුරණ ලද්දේ ල” යි අසයි. ඔහුගේ ඒ කසිනුදාරය සවණනනික නම් වේ.

“පෙරලා එන්නෙමි” යි සිවුර ගෙණ යයි. පිටත දී සිවුර කරවයි. කළ සිවුර ඇත්තේ කසිනුදාරය තෙක් බැහැර කළ ගෙවයි. ඔහුගේ ඒ කසිනුදාරය සීමානිකකනනික නම් වන්නේ ය.

“පෙරලා එන්නෙමි” යි සිවුර ගෙණ යයි. පිටත දී සිවුර කරවයි. කළ සිවුර ඇත්තේ “පෙරලා එන්නෙමි” යි කසිනුදාරයට පැමිණේ. ඔහුගේ ඒ කසිනුදාරය භික්ෂුන් සමග ගට ගණියි.

ආදායසන්නක ය, සමාදායසන්නක ය යි කසිනුදාර ක්‍රමය සහ සහ දෙකක් වේ. අවිකවාර දෙකෙහි පක්ෂමතනනිකකසිනුදාරය නැත්තේ ය. විප්‍රකතය (අඩාල සිවුර) එහි ගතිය (යෙදෙන ක්‍රමය) වේ.

සිවුර ගෙණ ගොස් බැහැර සීමාවකදී කරමි යි” මෙසේ නිට්ඨානනනික, සනනිට්ඨානනනික, නාසනනනික ය යි කසිනුදාර තුණක් උපදී.

සිවුර ගෙණ “වස් විසු වෙහෙරට නැවැත නො යන්නෙමි. බැහැර සීමාවෙක සිවුර කරන්නෙමි” යි මෙයින් ද, නිට්ඨානනනික, සනනිට්ඨානනනික, නාසනනනික යන තුන් විධිය දක්වන ලදී. යට දැක්වූ මේ තුණ “එන්නෙමි හෝ නො එන්නෙමි” යි නො ඉටිම හා යෙදීමෙන් ද කසිනුදාර විධි තුණක් වේ.

අඩාල සිවුර ගෙණ “බැහැර සීමාවෙහි කරමි. පෙරලා එන්නෙමි” යි යේ ද “නැවැත නො එන්නෙමි” යි එහි දී සිවුර කෙරේ ද, මෙසේ නිට්ඨානනනික කසිනුදාරය වේ.

සනනිට්ඨානනනිකය, නාසනනනිකය, සවණනනිකය, සීමානිකකනනිකය, භික්ෂුන් සමග වන සඋඛාරය දැ යි මෙසේ (යට කි තික තුණ සමග) කසිනුදාර පසළොසක් වේ.

සමාදායපණ්ණරසක ය, නැවැත විප්‍රකතවිවරයාගේ එසේ ම ආදාය සමාදායපණ්ණරසක දෙකෙක, යන මේ සතර වාරයෝ ම පසළොස් විධි ඇත්තෝ ය.

අනාසාය, ආසාය, කරණීය යන ඒ තුණෙහි, ආසාදාදසක, අනාසාදාදසක, කරණීයදාදසක යි ක්‍රම විසින් දාදසක තුණ තුණ දන්නේ ය.

මෙහි අපචිතයෝ නවයකි. එහි එාසුචිතාරයෝ පස් වැදූරුම ය. පළිබොධ අපළිබොධයෝ ද වෙති. මෙසේ නය වසයෙන් උද්භ්‍යාස කරණ ලදී.

8

විවරකඛකං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො හගවා රාජගහෙ විහරති වෙඨවනෙ කුලකකතිමාපෙ. තෙන බො පන සමයෙන වෙසාලී ඉද්ධා වෙව හොති ජිතා ව¹. බහුජනා² ආකිණ්ණමනුස්සා. සුභික්කා ව. සත්ත ව පාසාදසහස්සාති සත්ත ව පාසාදසතාති සත්ත ව පාසාද. සත්ත ව කුටාගාරසහස්සාති සත්ත ව කුටාගාරසතාති සත්ත ව කුටාගාරාති. සත්ත ව ආරාමසහස්සාති සත්ත ව ආරාමසතාති සත්ත ව ආරාම. සත්ත ව පොකඛරණීසහස්සාති සත්ත ව පොකඛරණීසතාති සත්ත ව පොකඛරණියො. අමබපාලී ව³ ගණිකා අභිරුපා හොති දස්සනියා පාසාදිකා පරමාය වණ්ණපොකඛරතාය සමන්තාගතා. පදකම්ණා⁴ නවෙව ව ගීතෙ ව වාදිතෙ ව. අභිසටා⁵ අට්ඨිකානං අට්ඨිකානං මනුස්සානං. පඤ්ඤසාය ව රත්ති ගව්ජති. තාය ව වෙසාලී භියෙසාසොමන්තාය උපසොහති.

2. අථ බො රාජගහිකො⁷ තෙගමො වෙසාලීං. අගමාසි කෙනවිදෙව කරණියෙන. අද්දසා බො රාජගහිකො තෙගමො වෙසාලීං. ඉද්ධාකෙව ජිතකෙව බහුජනං ආකිණ්ණමනුස්සං සුභික්කකෙව, සත්ත ව පාසාදසහස්සාති සත්ත ව පාසාදසතාති සත්ත ව පාසාදෙ, සත්ත ව කුටාගාරසහස්සාති සත්ත ව කුටාගාරසතාති සත්ත ව කුටාගාරාති, සත්ත ව ආරාමසහස්සාති සත්ත ව ආරාමසතාති සත්ත ව ආරාමෙ, සත්ත ව පොකඛරණී සහස්සාති සත්ත ව පොකඛරණීසතාති සත්ත ව පොකඛරණියො, අමබපාලීං ව ගණිකං අභිරුපං දස්සනියං පාසාදිකා පරමාය වණ්ණපොකඛරතාය සමන්තාගතං, පදකම්ණං නවෙව ව ගීතෙ ව වාදිතෙ ව, අභිසටං අට්ඨිකානං මනුස්සානං, පඤ්ඤසාය ව රත්ති ගව්ජනති, තාය ව වෙසාලීං භියෙසාසොමන්තාය උපසොහති⁸.

3. අථ බො රාජගහිකො තෙගමො වෙසාලීයං තං කරණියං නිරේතො පුනදෙව රාජගහං පච්චාගඤ්ජි. යෙන රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො තෙනුපසඝිකම්. උපසඝිකම්නා රාජානං මාගධං සෙනියං බිම්බිසාරං එතදවොච: “වෙසාලී දෙව, ඉද්ධා වෙව ජිතා ව. බහුජනා ආකිණ්ණමනුස්සා. සුභික්කා ව. සත්ත ව පාසාදසහස්සාති සත්ත ව පාසාදසතාති සත්ත ව පාසාද. සත්ත ව කුටාගාරසහස්සාති සත්ත ව කුටාගාරසතාති සත්ත ව කුටාගාරාති. සත්ත ව ආරාමසහස්සාති සත්ත ව ආරාමසතාති සත්ත ව ආරාම. සත්ත ව පොකඛරණීසහස්සාති සත්ත ව පොකඛරණීසතාති සත්ත ව පොකඛරණියො. අමබපාලී ව ගණිකා අභිරුපා දස්සනියා පාසාදිකා පරමාය වණ්ණපොකඛරතාය සමන්තාගතා. පදකම්ණා නවෙව ව ගීතෙ ව වාදිතෙ ව. අභිසටං අට්ඨිකානං අට්ඨිකානං මනුස්සානං. පඤ්ඤසාය ව රත්ති ගව්ජති. තාය ව වෙසාලී භියෙසාසොමන්තාය උපසොහති. සාධු දෙව, මයමි ගණිකං වුට්ඨාපෙය්‍යාමා” ති⁹. “තෙන හි නණෙ, තාදිසං¹⁰ කුමාරිං ජානාථ¹¹, යං කුමෙන තාදිසං ගණිකං වුට්ඨාපෙය්‍යාථා” ති.

1. “ජිතා” ම ඡ සං. 2. “බහුජනා ව ආකිණ්ණමනුස්සා ව සුභික්කාව” ම ඡ සං.

3. “අමබපාලිකා” PTS. 4. “පදකං” සි. ම ඡ සං.

5. “අභිසටා” ම නු ප. 6. “අට්ඨිකානං අට්ඨිකානං” ම ඡ සං. අට්ඨිකාථා.

7. “රාජගහනො” ම ඡ සං. PTS 8. “උපසොහනති” ම ඡ සං.

9 “වුට්ඨාපෙය්‍යාමාති” ම ඡ සං. 10. “තාදිසං” ම ඡ සං. PTS.

11. “ජානාථ” PTS.

8

විවරකඛකය

1. එකල්හි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ රජගහනුවර කලඤ්ඤානිවාස නම් වූ චෛත්‍යාගාරයෙහි වැඩ වාසය කරණ සේක. ඒ කාලයෙහි චෛසාලී නගරය සමාදායී වූයේ ද සැපතින් පිරී ගියේ ද වේ. බොහෝ ජනයන් ඇත්තේ මිනිසුන්ගෙන් ගැවසී ගත්තේ සුව සේ ලැබිය හැකි භික්ෂා ඇත්තේ ද වේ. සන්දහස්සත්සිය සතක් ප්‍රාසාදයෝ ද වෙත්. සන්දහස්සත්සියසතක් කුළුගෙවල් ද වෙත්. සන්දහස්සත්සිය සතක් ආරාම ද වෙත්. සන්දහස්සත්සියසතක් පොකුණු ද වෙත්. අම්බපාලී ගණිකාව ද මනා රූ ඇත්තී දැකුම් කළ ය. ප්‍රසාදජනක වූවා උතුම් වූ වර්ණසංඝයෙකුගේ යුක්ත වූවා වේ. නැටීමෙහි ද ගී කීමෙහි ද වැඩීමෙහි ද සමත් වූවා වේ. ප්‍රයෝජන ඇති ඇති මිනිසුන් විසින් වෙත යන ලද්දී ය. රැයකට කහවණු පණසක් ගෙණ යෙයි. ඇය කරණ කොට චෛසාලිය බොහෝ සෙයින් හොබිසි.

2. එකල්හි රජගහනුවර වැසි කෙළෙඹි සමුහයක් තෙමේ කිසියම් කටයුත්තක් නිසා චෛසාලියට ගියේ ය. රජගහ නුවර වැසි කෙළෙඹියෝ සමාදායීවත් වූ සම්පූර්ණ වූ බොහෝ ජනයා ඇති මිනිසුන්ගෙන් ගැවසී ගත් සුව සේ ලැබිය හැකි භික්ෂා ඇති, සන්දහස්සත්සියසතක් ප්‍රාසාද ද, සන්දහස්සත්සියසතක් කුළුගෙවල් ද, සන්දහස්සත්සියසතක් ආරාම ද, සන්දහස්සත්සියසතක් පොකුණු ද, මනා රූ ඇති දැකුම්කළු වූ ප්‍රසාද-ජනක වූ උතුම් වූ, වර්ණසංඝයෙකුගේ යුක්ත නැටීමෙහි ගැයීමෙහි වැඩීමෙහි දක්ෂ වූ, ප්‍රයෝජන ඇති ඇති මිනිසුන් විසින් වෙත එළඹෙන, රැයකට කහවණු පණසක් ගෙණ යන්නා වූ (=අය කරණ) අම්බපාලී ගණිකාව ද, ඇය නිසා බොහෝ සෙයින් හොබනා වූ චෛසාලිය ද දුටුවෝ ය.

3. ඉක්බිති රජගහ නුවර වැසි කෙළෙඹි සමුහය චෛසාලියෙහි ඒ කටයුත්ත අවසන් කොට නැවැත රජගහ නුවරට පෙරළා ආයේ ය. මගබෙයොවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජු වෙත ගියේ ය. ගොස් මගබෙයොවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජුහට “දෙවයන් වහන්ස, චෛසාලිය සමාදායීවත් ය. සම්පූර්ණය. බොහෝ ජනයා ඇත්තී ය. මිනිසුන්ගෙන් ගැවසී ගත්තී ය. සුවසේ ලැබිය හැකි භික්ෂා ද ඇත්තී ය. සන්දහස්සත්සියසතක් ප්‍රාසාදයෝ ද වෙත්. සන්දහස්සත්සියසතක් කුළුගෙවල් ද වෙත්. සන්දහස්සත්සිය-සතක් ආරාමයෝ ද වෙත්. සන්දහස්සත්සියසතක් පොකුණු ද වෙත්. අම්බපාලී ගණිකාව ද මනා රූ ඇත්තී ය. දැකුම්කළු ය. ප්‍රසාදජනක ය. උතුම් වූ වර්ණසංඝයෙකුගේ යුක්ත ය. නැටීමෙහි ගැයීමෙහි වැඩීමෙහි දක්ෂ ය. ප්‍රයෝජන ඇති ඇති මිනිසුන් විසින් වෙත එළඹෙන ලද්දී ය. රැයකට පණසක් ගෙණ යයි. (=අය කරයි). ඇය නිසා චෛසාලිය බොහෝ සෙයින් හොබනී ය. දෙවයන් වහන්ස, අපිත් ගණිකාවක තබන්නෙමු නම්, යෙහෙකැ” යි කීයේ ය. “කොලෙහි, එසේ නම්, තෙපි එබඳු වූ යම් ගණිකාවක තබන්නහු නම්, එබඳු වූ කුමාරිකාවක සොයා දනිමු” යි රජතෙම කී ය.

4. තෙන බො උන සමයෙන රාජගහෙ සාලවතී නාම කුමාරිකා¹ අභිරුපා හොති දසුනිසා පාසාදිකා පරමාය වණ්ණපොකබරතාය සමන්තාගතා. අථ බො රාජගහිකො නෙගමො සාලවතීං කුමාරිං ගණිකං වුට්ඨාපෙසි. අථ බො සාලවතී ගණිකා න චිරසෙව පදකිණි අහොසි නළෙව ව හිතෙව වාදිතෙව. අභිසථා අට්ඨිකානං අට්ඨිකානං මනුස්සානං. පටිසතෙන ව රතති. ගච්ඡති.

5. අථ බො සාලවතී ගණිකා න චිරසෙව ගබ්භිනී අහොසි. අථ බො සාලවතියා ගණිකාය එතදහොසි: “ඉඤ්ච බො ගබ්භිනී පුරිසානං අමනාපා හොති². සවෙ මං කො ටි ජාතිස්සති: ‘සාලවතී ගණිකා ගබ්භිනී’ති සබ්බො මෙ සකකාරො පරිහාසිස්සති³. යනනුනාහං ගිලානං පටි-වෙදෙය්” නති. අථ බො සාලවතී ගණිකා දෙවාරිකං ආණාපෙසි: “මා හණේ දෙවාරික, කො ටි පුරිසො පාවිසි. යො ව මං පුච්ඡති, ගිලානානි පටි-වෙදෙති” ති. “එවං අයෙය්” ති බො සො දෙවාරිකො සාලවතියා ගණිකාය පච්චස්සොසි. අථ බො සාලවතී ගණිකා තස්ස ගබ්භස්ස පරිපාකමත්තාය පුත්තං විජාසි. අථ බො සාලවතී ගණිකා දුසිං ආණාපෙසි: “හද්ද ජෙ, ඉමං දුරකං කතතරසුපෙ පකඛිපිතා නිහරිතා සඬකාරකුටෙ ඡබ්බෙති” ති. “එවං අයෙය්” ති බො සා දුසි සාලවතියා ගණිකාය පටිස්සුතා තං දුරකං කතතරසුපෙ පකඛිපිතා නිහරිතා සඬකාරකුටෙ ඡබ්බෙසි.

6. තෙන බො උන සමයෙන අහසො⁴ රාජකුමාරො කාලස්සෙව රාජුපට්ඨානං ගච්ඡන්තො අද්දස තං දුරකං කාකෙති සමපරිකිණ්ණං. දිස්වාන මනුස්සෙ පුච්ඡි: “කිං එතං හණේ, කාකෙති සමපරිකිණ්ණං” නති. “දුරකො දෙවා” ති. “ජීවති හණේ” ති. “ජීවති දෙවා” ති. “තෙන හි හණේ, තං දුරකං අවහාකං අනෙතපුරං තෙත්වා ධාතීතං දෙථ පොසෙතු” නති. “එවං දෙවා” ති බො තෙ මනුස්සා අභයස්ස රාජකුමාරස්ස පටිස්සුතා තං දුරකං අභයස්ස රාජකුමාරස්ස අනෙතපුරං තෙත්වා ධාතීතං අදංසු “පොසෙථා” ති. තස්ස ජීවති ති “ජීවකො” ති නාමං අකංසු. කුමාරෙන පොසාපිතො ති “කොමාරහවෙවා” ති නාමං අකංසු.

7. අථ බො ජීවකො කොමාරහවෙවා න චිරසෙව විඤ්ඤානං පාපුණි. අථ බො ජීවකො කොමාරහවෙවා යෙන අභයො රාජකුමාරො තෙත්ව-සඬකමි. උපසඬකමිතා අභයං රාජකුමාරං එතදවොච: “කා මෙ දෙව, මාතා? කො පිතා” ති. “අභමපි බො තෙ හණේ ජීවක, මාතරං න ජානාමි. අපිවාහං තෙ පිතා. මයාසි⁵ පොසාපිතො” ති. අථ බො ජීවකස්ස කොමාරහවෙස්ස එතදහොසි: “ඉමානි බො රාජකුමාරානි න සුකුරානි අසිපෙන උපජීවිතුං. යනනුනාහං සිපං සිකෙබ්බය්” නති.

1. “කුමාරි” ම ඡ සං. PTS.

2. “අමනාපා” ම ඡ සං. PTS.

3. “හඤ්ඤස්සති” ම ඡ සං.

4. “අහසො නාම” ම ඡ සං. PTS.

5. “මයාසි” PTS.

4. ඒ කාලයෙහි රජගහ නුවර සාලවනී නම් කුමාරිකා නොමෝ මනා රු ඇත්ති ය. දකුණිකල ය. ප්‍රසාදජනක ය. උතුම් වූ වර්ණසමපතනී-යෙන් යුක්ත වූවා වේ. එහෙයින් රජගහනුවර වැසි කෙළෙඹිසමූහය සාලවනී කුමරිය ගණිකාවක කොට නැබිය. ඉක්බිති සාලවනී ගණිකාව නො බෝ දවසකින් ම නැටීමෙහි ගැබීමෙහි වැසීමෙහි දක්ෂ වූවා ප්‍රයොජන ඇති ඇති මිනිසුන් විසින් එළඹෙන ලද්දේ ය. රැයකට කතවණු සියය බැගින් ගෙන යයි.

5. ඉක්බිති සාලවනී ගණිකාව නො බෝ කලකින් ම ගැබිණි වූවා ය. එකල්හි සාලවනී ගණිකාවට “සත්‍රිය ගැබිණි වූවා පුරුෂයන්ගේ මන නො වඩන්නී ය. ‘සාලවනී ගණිකාව ගැබිණි වූවා’ යි ඉදින් කිසිවෙක් මා දන්නේ නම්, මාගේ සියලු සන්කාරය පිරිහෙන්නේ ය. මම ගිලන්මි” යි දන්වන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි සිත් වී ය. ඉක්බිති සාලවනී ගණිකාව “කොල දෙරටුපාලය, කිසි පුරුෂයෙක් (මා වෙත) නො පැමිණේවා. යමෙක් මා ගැණ විවාරා නම්, ගිලන් වූවා යි දන්වාලව” යි දෙරටු පාලයට අණ කළා ය. ඒ දෙරටුපල්ලෙනෙමි “ආයුෂාවෙනි, එසේ ය” යි සාලවනී ගණිකාවට පිළිවදන් දුන්නේ ය. ඒ අතර සාලවනී ගණිකාව ඒ දරුගැබ මේරීමට පැමිණීමෙන් පුතකු වැදුවා ය. එකල්හි සාලවනී ගණිකාව “කෙල්ල මේ දරුවා දිරු කුල්ලෙක බහා කසලගොඩෙක ලව” යි දැයිසට අණ කළා ය. “ආයුෂාව, එසේ ය” යි ඒ දැයිස සාලවනී ගණිකාවට පිළිවදන් දී ඒ දරු දිරු කුල්ලෙක බහා ගෙන ගොස් කසලගොඩෙක බැහුවා ය.

6. ඒ වේලෙහි අභයරාජකුමාර තෙමේ කලින් ම (=උදසනින්) රාජොපසානසට යන්නේ කවුඩන් විසින් වට කර ගත් ඒ දරු දුටුයේ ය. දැක “කොලෙහි, කවුඩන් විසින් වට කර ගත් මෙය කුමක් ද” යි මිනිසුන් විචාලේ ය. “දෙවයන් වහන්ස, දරුවෙක”. “කොලෙහි, ජීවත් වේ ද?”. “දෙවයන් වහන්ස, ජීවත් වේ”. “කොලෙහි, එසේ නම් ඒ දරු අපගේ අන්‍යාපුරයට ගෙන ගොස් පොෂණය කරන්නට කිරීමටුන්ට දෙවු”. “දෙවයන් වහන්ස, එසේ ය” යි ඒ මිනිස්සු අභයරාජකුමාරයාගට පිළිවදන් දී ඒ දරු අභයරාජකුමාරයාගේ අන්‍යාපුරයට ගෙන ගොස් “(මේ දරු) පොෂණය කරවු” යි කිරීමටුන්ට දුන්න. ඒ දරුවාට ජීවත් වේ යි යන අරුතෙන් “ජීවක” යි නම් කලහ. අභයකුමරුන් විසින් පොෂණය කරණ ලද්දේ නු යි “කොමාරනවම” යි නම් කලහ.

7. ඉක්බිති ජීවක කොමාරනවම තෙමේ නො බෝ කලකින් ම නුවණැතිබවට පැමිණියේ ය. එකල්හි ජීවක කොමාරනවම තෙමේ අභයරාජකුමාරයන් වෙත ගියේ ය. ගොස්, “දෙවයන් වහන්ස, මාගේ මව කවරි ද? පියා කවරෙක් ද” යි අභයරාජකුමාරයන්ගෙන් ඇසී ය. “සගය, ජීවකය, මම ද නාගේ මව ගැණ නො දනිමි. එහෙත් මම නාගේ පියා වෙමි. මා විසින් පොෂණය කරවන ලද්දෙහි ය” යි. එකල්හි ජීවක කොමාර-නවමයාගට “මේ රාජකුලයෝ ශිලා නූගහකු විසින් (ශිලා නො ඉගෙන) ඇසුරු කොට ජීවත් වන්නට සුකර නො වෙත්. මම ශිලා ඉගෙන ගන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි සිත් වී ය.

8. තෙන බො පන සමයෙන නකකසිලායං¹ දිසාපාමොකොව වෙණ්‍යා පටිවසති. අථ බො ජීවකො කොමාරහවෙවො අහයං රාජකුමාරං අනාපුල්ඡා යෙන තකකසිලා² යෙන සො වෙණ්‍යා තෙනුපසඞ්කමි. උපස ඞ්කමිත්වා තං වෙණ්‍යං එතදවොච: “ඉල්ඡාමහං ආචරිය, සිප්පං සිකිත්තු” නති. “තෙන හි භණ්ණ ජීවක, සිකිඤ්ඤ” ති.

9. අථ බො ජීවකො කොමාරහවෙවො බහුඤ්ඤා ගණ්හාති. ලහුඤ්ඤා ගණ්හාති. සුට්ඨ ව උපධාරෙති. ගතිතඤ්ඤායා න පමමුසාති³. අථ බො ජීවකස්ස කොමාරහවෙසස්ස සත්තන්තං වස්සානං අව්වයෙන එතදභොසි: “අහං බො බහුඤ්ඤා ගණ්හාමි. ලහුඤ්ඤා ගණ්හාමි. සුට්ඨ ව උපධාරෙමි. ගතිතඤ්ඤා මෙ න පමමුසාති. සත්ත ව මෙ වස්සාති අධියන්තස්ස නසිමස්ස සිප්පස්ස අනෙතා පඤ්ඤායති. කද, ඉමස්ස සිප්පස්ස අනෙතා පඤ්ඤාසිසාති” ති.

10. අථ බො ජීවකො කොමාරහවෙවො යෙන සො වෙණ්‍යා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා තං වෙණ්‍යං එතදවොච: “අහං බො ආචරිය, බහුඤ්ඤා ගණ්හාමි. ලහුඤ්ඤා ගණ්හාමි. සුට්ඨ ව උපධාරෙමි. ගතිතඤ්ඤා මෙ න පමමුසාති. සත්ත ව මෙ වස්සාති අධියන්තස්ස නසිමස්ස සිප්පස්ස අනෙතා පඤ්ඤායති. කද, ඉමස්ස සිප්පස්ස අනෙතා පඤ්ඤාසිසාති” ති. “තෙන හි භණ්ණ, ජීවක, බණ්ණිත්තිං ආදාය තකකසිලාය සමන්තා යොජනං ආභිණ්ඩිත්වා⁴ යං කිඤ්ඤි අභෙසජ්ජං පසෙය්‍යාසි තං ආභරා” ති. “එවං ආචරිය” ති බො ජීවකො කොමාරහවෙවො තස්ස වෙණ්‍යස්ස පටිසඤ්ඤා බණ්ණිත්තිං ආදාය තකකසිලාය සමන්තා යොජනං ආභිණ්ඩනො න කිඤ්ඤි අභෙසජ්ජං අදදස.

11. අථ බො ජීවකො කොමාරහවෙවො යෙන සො වෙණ්‍යා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා තං වෙණ්‍යං එතදවොච: “ආභිණ්ඩිතොමහි ආචරිය, තකකසිලාය සමන්තා යොජනං. න කිඤ්ඤි අභෙසජ්ජං අදදස” නති. “සිකිත්තිනොසි⁵ භණ්ණ ජීවක, අලං තෙ එත්තකං ජීවිකායා” ති. තස්ස ජීවකස්ස කොමාරහවෙසස්ස පරිත්තං පාඨෙය්‍යං පාදසි.

12. අථ බො ජීවකො කොමාරහවෙවො තං පරිත්තං පාඨෙය්‍යං ආදාය යෙන රාජගහං තෙන පකකාමි. අථ බො ජීවකස්ස කොමාරහවෙසස්ස තං පරිත්තං පාඨෙය්‍යං අන්තරාමග්ගෙ සාකෙතෙ පරිකඩයං අගමාසි. අථ බො ජීවකස්ස කොමාරහවෙසස්ස එතදභොසි: “ඉමෙ බො මග්ගා කන්තාරා අප්පොදකා අප්පහකඩා න සුකරා අපාඨෙය්‍යෙන ගන්තුං. යන්ත්‍රනාහං පාඨෙය්‍යං පරියෙසෙය්‍ය” නති.

13. තෙන බො පන සමයෙන ඝාතෙතෙ සෙට්ඨිහරියාය සත්තං වස්සිකො පිසාබාමො හොති. බහු මහන්තා මහන්තා දිසාපාමොකඩා වෙණ්‍යා ආගන්ත්වා නාසකක්ඛිංසු අරොගං⁶ කාතුං. බහුං නිරඤ්ඤං ආදාය අගමංසු. අථ බො ජීවකො කොමාරහවෙවො සාකෙතං පටිසිත්වා මහුසෙස්ස පුල්ඡ: “කො භණ්ණ, ගිලානො? කං තිකිල්ඡාමි” ති. “එතිස්සා ආචරිය, සෙට්ඨිහරියාය සත්තං වස්සිකො පිසාබාමො. ගච්ඡ ආචරිය, සෙට්ඨිහරියං තිකිල්ඡාති” ති.

1 “තකකසිලායං” ම ඡ සං.

2 “යෙන තකකසිලා තෙන පකකාමි. අනුපුබ්බෙන යෙන තකකසිලා යෙන වෙණ්‍යා තෙනුපසඞ්කමි” ම ඡ සං. PTS. අ. වි. ම. නු. ප. හො. වි.

3 “සමමුසාති” ම ඡ සං.

4 “ආභිණ්ඩිත්වා” ම ඡ සං. PTS.

5 “සිකිත්තිනොසි” ම ඡ සං.

6 “අරොගං” සි. මු.

8. ඒ කාලයෙහි තක්සලා නුවර දිසාපාමොක් වෙදෙක් වාසය කරයි. ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ අභයරාජකුමාරයා නො විවාරා ම තක්සලා නුවර ඒ වෙද වෙත ගියේ ය. ගොස් “ආවාය්‍යී ඩුමනි, මම ශිල්ප ඉගෙනීමට කැමැත්තෙමි” යි ඒ වෙදට කියේ ය. “සගය ජීවකය, එසේ නම් උගණුව” යි.

9 එතැන් සිට ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ බොහෝ උගණයි. වහා ද උගණයි. මනා කොට දරයි. ඔහු විසින් උගත් දෙය නො නැසේ. ඉක්බිති ජීවක කොමාරහව්වයානට සත්වසක් ඉක්ම ගිය පසු “මම බොහෝ කොට උගණිමි. වහා ද උගණිමි. මනා කොට දරමි. මා විසින් උගත් දෙය ද නො නැසේ. සත්වසක් මුළුල්ලෙහි හදාරන්නා වූ මට මේ ශිල්පයාගේ කෙළවරෙක් නො පෙනේ. කවද මේ ශිල්පයාගේ කෙළවර පෙනෙන්නේ ද” යි සිත් වි ය.

10. ඉක්බිති ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ ඒ වෙද වෙත ගියේ ය. ගොස් ඒ වෙදට “ආවාය්‍යීයන් වහන්ස, මම බොහෝ කොට ද උගණිමි. වහා ද උගණිමි. මනා කොට දරමි. මා විසින් උගත් දෙය ද නො නැසේ. සත්අවුරුද්දක් මුළුල්ලෙහි හදාරන්නා වූ මට මේ ශිල්පයාගේ කෙළවරෙක් නො පෙනේ. කවර කලෙක මේ ශිල්පයාගේ කෙළවරෙක් පෙනෙන්නේ ද” යි කියේ ය. “ජීවකය, එසේ නම් (බිම කණින) යවුලක් ගෙණ තක්සලා නුවර භාන්පස යොදනක් ඇවිද බෙහෙත් නො වන්නා වූ යම් කිසිවක් දක්නෙහි ද, එය ගෙණ එව”. “ආවාය්‍යීයන් වහන්ස, එසේ ය” යි ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ ඒ වෙදට පිළිවදන් දී යවුලක් ගෙණ තක්සලා නුවර භාන්පස යොදනක් ඇවිදින්නේ බෙහෙත් නො වූ කිසිවක් නො දුටුයේ ය.

11. එකල්හි ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ ඒ වෙද වෙත ගියේ ය. ගොස් ඒ වෙදට “ආවාය්‍යීයන් වහන්ස, තක්සලා නුවර භාන්පස යොදනක් ඇවිද්දෙම් වෙමි. බෙහෙත් නො වූ කිසිවක් නො දුටුවෙමි” යි කියේ ය. “සගය ජීවකය, වෙදකම්හි හික්මුනේ වෙහි. තව ජීවත් වන්නට මෙතෙක් පමණැ” යි කියා ඒ ජීවක කොමාරහව්වයානට සව්‍ය වූ මගවිසදමක් දුන්නේ ය.

12. ඉක්බිති ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ සව්‍ය වූ ඒ මගවිසදම ගෙණ රජගහනුවර බලා නික්ම ගියේ ය. එකල්හි ජීවක කොමාරහව්වයාගේ සව්‍ය වූ ඒ මගවිසදම අතර මග සාකෙතනුවර දී නිමාවට ගියේ ය. ඉක්බිති ජීවක කොමාරහව්වයානට “මේ කතරමග දිස නැත්තේ ය. කෑම නැත්තේ ය. මගවිසදම නැතුව යෑම පහසු නො වේ. (එහෙයින්) මම මගවිසදම් සොයන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි සිත් වි ය.

13. එකල්හි සාකෙත නුවර සිටුබිරිදට සත් වසක් පැවැති හිස-රුජාවෙන් වේ. ඉතා උසස් වූ බොහෝ දිසාපාමොක් වෙදවරු අවුත් (බෙහෙත් කළෝ ද) ඇය රොග නැත්තියක කරන්නට නො පොහොසත් වූහ. (එහෙත්) බොහෝ අමුරන් ගෙණ ගියහ. එකල්හි ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ සාකෙත නුවරට පැමිණ මිනිසුන් ගෙන් “සගයෙනි, (මෙහි) කවරෙක් ගිලන් වූයේ වේ ද? කවරකුට පිළියම් කරමි ද?” යි විචාලේ ය. “ආවාය්‍යීයෙනි, මේ සිටු බිරිදට සත්අවුරුද්දක් පවත්නා හිසරුදාවක් තිබේ. ආවාය්‍යීයෙනි, යනු මැනවි. ඒ සිටුබිරිදට පිළියම් කරව” යි කීහ.

14. අථ බො ජීවකො කොමාරහවෙවා යෙන සෙට්ඨිසාය ගහපතිසාය නිවෙසනං තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නා දොවාරිකං ආණාපෙසි: “ගච්ඡ හණ්ණෙ දොවාරික, සෙට්ඨිහරියාය පාවද” “වෙජ්ජො අයෙය, ආගතො. සො තං දට්ඨකාමො” ති. “ඵවං ආවරියා” ති බො සො දොවාරිකො ජීවකසාය කොමාරහවෙවසා පටිසංසුතා යෙන සෙට්ඨිහරියා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නා සෙට්ඨිහරියං ඵතදවොච: “වෙජ්ජො අයෙය, ආගතො. සො තං දට්ඨකාමො” ති. “කිදිසො හණ්ණෙ දොවාරික, වෙජ්ජො” ති. “දහරකො අයෙය” ති. “අලං හණ්ණෙ දොවාරික, නිං මෙ දහරකො වෙජ්ජො කරිසාති? ඛහු මහනනා මහනනා දිසාපාමොකකා වෙජ්ජො¹ ආගනනා නාසකඛිංසු අරොගං කාතුං. ඛහුං තිරිසුසුං ආදාය අගමංසු” ති.

15. අථ බො සො දොවාරිකො යෙන ජීවකො කොමාරහවෙවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නා ජීවකං කොමාරහවෙවං ඵතදවොච: “සෙට්ඨි-හරියා ආවරිය, ඵවමාහ: ‘අලං හණ්ණෙ දොවාරික, නිං මෙ දහරකො වෙජ්ජො කරිසාති? ඛහු මහනනා මහනනා දිසාපාමොකකා වෙජ්ජො ආගනනා නාසකඛිංසු අරොගං කාතුං. ඛහුං තිරිසුසුං ආදාය අගමංසු” ති.

16. “ගච්ඡ හණ්ණෙ දොවාරික, සෙට්ඨිහරියාය පාවද:- වෙජ්ජො අයෙය, ඵවමාහ: මා කිරයෙය, පුරෙ කිඤ්චි අදාසි. යද අරොගා හොසි, තදා යං ඉවෙජ්ජයාසි, තං දජෙජ්ජයාසි” ති. “ඵවං ආවරියා” ති බො සො දොවාරිකො ජීවකසාය කොමාරහවෙවසා පටිසංසුතා යෙන සෙට්ඨිහරියා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නා සෙට්ඨිහරියං ඵතදවොච: “වෙජ්ජො අයෙය, ඵවමාහ: මා කිරයෙය, පුරෙ කිඤ්චි අදාසි. යද අරොගා හොසි, තදා යං ඉවෙජ්ජයාසි, තං දජෙජ්ජයාසි” ති. “තෙන හි හණ්ණෙ දොවාරික, වෙජ්ජො ආගච්ඡතු” ති. “ඵවං අයෙය” ති බො සො දොවාරිකො සෙට්ඨිහරියාය පටිසංසුතා යෙන ජීවකො කොමාරහවෙවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නා ජීවකං කොමාරහවෙවං ඵතදවොච: “සෙට්ඨිහරියා තං ආවරිය, පකෙකාසති” ති.

17. අථ බො ජීවකො කොමාරහවෙවා යෙන සෙට්ඨිහරියා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නා සෙට්ඨිහරියාය විකාරං සලලකෙකිනා සෙට්ඨිහරියං ඵතදවොච: “පසතෙන මෙ² අයෙය, සපපිනා අයො” ති. අථ බො සෙට්ඨිහරියා ජීවකසාය කොමාරහවෙවසා පසතං සපපිං දාපෙසි. අථ බො ජීවකො කොමාරහවෙවා තං පසතං සපපිං නානාතෙසජෙජ්ජි නිප්පච්චිනා සෙට්ඨිහරියං මඤ්චකො උත්තානං නිපජ්ජාපෙකා³ නානුතො අදාසි. අථ බො තං සපපිං නානුතො දින්නං මුඛතො උග්ගඤ්ඤි. අථ බො සෙට්ඨිහරියා පටිග්ගතෙ නිට්ඨනිනා⁴ දාසි. ආණාපෙසි: “හඤ්ඤ ජෙ, ඉමං සපපිං පිටුනා ගණ්හාති” ති.

18. අථ බො ජීවකසාය කොමාරහවෙවසා ඵතදවොච: “අච්ඡරියං⁵, යාව දුඛායං සරණි, යත්ත හි නාම ඉමං ඡ්ඛිතිදාමමං සපපිං පිටුනා ගාහාපෙසාති. ඛහුකාති ව මෙ මහග්ගාති මහග්ගාති⁶ හෙසජ්ජාති උපගතාති. කිම්පිමායඛිකිඤ්චි⁷ දෙයාධමමං දසාති” ති.

1. “වෙජ්ජො” ම ඡ සං.

2. “පසතෙන” ම ඡ සං. PTS. අ. ව. ජ. ව. 3. “නිපාතෙකා” ම ඡ සං.

4. “නුට්ඨනිනා” PTS.

5. “අච්ඡරියං වත හො” සි. 6. “මහග්ගාති” ම ඡ සං.

7. “කිම්පිමායං කඤ්චි” සි.

14. ඉක්බිති ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ සිටුගැහැවිණුගේ ගෙට ගියේ ය. ගොස් දෙරටුපාලයාහට “සගය, දෙරටුපාලය, යව. ‘ආයඝ්ඛාවෙනි, වෙදෙක් ඇවිත් සිටි සි. ඒ වෙද ඔබ දකිනු කැමැත්තේ ය’ සි සිටුබිරිදට කියව” සි අණ කෙළේ ය. “ආයඝ්ඛාවෙනි, එසේ ය” සි ඒ දෙරටුපාල තෙමේ ජීවක කොමාරහව්වයාහට පිළිවදන් දී සිටුබිරිද වෙත ගියේ ය. ගොස්, “ආයඝ්ඛාවෙනි, වෙදෙක් ඇවිත් සිටි සි. ඒ වෙද ඔබ දකිනු කැමැත්තේ ය” සි සිටුබිරිදට දැන්වී ය. “සගය, දෙරටුපාලය, වෙද කෙබඳු ද?” “ආයඝ්ඛාවෙනි, තරුණය”. “සගය, දෙරටුපාලය, වැඩෙක් නැත. තරුණ වෙදෙක් මට කුමක් කරන්නේ ද? ඉතා උසස් වූ බොහෝ දිසාපාමොක් වෙදවරු ද අවුත් (මා) සුවපත් කරන්නට අසමත් වූහ. බොහෝ අමුරන් ගෙණ ගියහ”.

15. ඉක්බිති ඒ දෙරටුපාල තෙමේ ජීවක කොමාරහව්වයා වෙත ගියේ ය. ගොස් “ආයඝ්ඛාවෙනි, සිටු බිරිද ‘සගය දෙරටුපාලය, වැඩෙක් නැත. තරුණ වූ වෙදෙක් මට කුමක් කරන්නේ ද, ඉතා උසස් වූ බොහෝ දිසාපාමොක් වෙදවරු ද අවුත් (මා) සුවපත් කරන්නට අසමත් වූහ. බොහෝ අමුරන් ගෙණ ගියහ සි කියා” සි ජීවක කොමාරහව්වයාහට දැන්වී ය.

16. “සගය, දෙරටුපාලය, යව. ආයඝ්ඛාවෙනි, සුවපත් කිරීමට පෙර කිසිවක් නො දේවා. යම් කලෙක සුවපත් වෙති ද, එකල්හි යමක් (දෙනු) කැමැත්තෙහි නම්, එය දෙන්නෙහි” සි ආයඝ්ඛාවෙනි, වෙද මෙසේ කියා සි සිටු බිරිදට කියව”. “ආයඝ්ඛාවෙනි එසේය” සි ඒ දෙරටුපාල තෙමේ ජීවක කොමාරහව්වයාහට පිළිවදන් දී සිටු බිරිද වෙත ගියේ ය. ගොස් “ආයඝ්ඛාවෙනි, වෙද මෙසේ කියයි: ආයඝ්ඛාවෙනි, පිළියම් කිරීමට පෙර කිසිවක් නො දේවා. යම් කලෙක සුවපත් වෙති ද, එකල්හි යමක් (දෙනු) කැමැත්තෙහි නම්, එය දෙන්නෙහි” සි සිටුබිරිදට කියේ ය. “සගය, දෙරටුපාලය, එසේ නම් වෙද ඒවා” සි. “ආයඝ්ඛාවෙනි, එසේ ය” සි ඒ දෙරටුපාල තෙමේ සිටුබිරිදට පිළිවදන් දී ජීවක කොමාරහව්වයා වෙත ගියේ ය. ගොස් “ආයඝ්ඛාවෙනි, සිටුබිරිද ඔබ කැඳවා” සි ජීවක කොමාරහව්වයාහට දැන්වී ය.

17. එකල්හි ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ සිටුබිරිද වෙත ගියේ ය. ගොස් සිටුබිරිදගේ රොහය සලකා “ආයඝ්ඛාවෙනි, මට පතක් පමණ ගිතෙල් ටුව මනා” සි සිටුබිරිදට කියේ ය. ඉක්බිති සිටුබිරිද ජීවක කොමාරහව්වයාහට පතක් පමණ ගිතෙල් දෙවූ ය. එකල්හි ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ ඒ පතක් පමණ ගිතෙල් නොයෙක් බෙහෙත් හා (මුසු කොට) පිස සිටුබිරිද ඇදෙහි උඩුකුරු කොට හොවා නසාය කෙළේ ය. එකල්හි නැහැයට වක් කළ ඒ ගිතෙල් මුත්ත පිට වූයේ ය. ඉක්බිති සිටුබිරිද බඳුනෙක කාරා දමා “කෙල්ල, මේ ගිතෙල් පුළුන්රොදකින් ගණුව” සි දැසියට අණ කළා ය.

18. එවේලෙහි ජීවක කොමාරහව්වයාහට “පුදුමයෙකි! මේ ගෙහඹුව ඉතා ලොහ ඇත්තී ය. යම් හෙයකින් මැ මේ හලසුතු ගිතෙල පුළුන් රොදකින් ගත්වා ලු ද, එ හෙයිනි. මාගේ ඉතා අගනා වූ බොහෝ බෙහෙත් ද (මැට) වැය විය. මේ යම් කිසි දෙයටමයක් කීම මට දෙන්නී!” දැසි මේ සිත් විය.

19 අථ ඛො සා සෙට්ඨිහරියා ජීවකස්ස කොමාරහව්වස්ස විකාරං සලලකෙඛනා ජීවකං කොමාරහව්වං එතදවොච: “කිස්ස නං ආවරිය, විමනොසි” ති. “ඉධ මෙ එතදහොසි: අවජරියං යාවලුබායං සරණී, යත්ත භි නාම ඉමං ජඩ්ඛනීයධම්මං සපපිං පිටුනා ගාහාපෙස්සති. බහුකාති ව මෙ මහග්ගාති මහග්ගාති හෙසජ්ජාති උපගතාති. කිම්පිමායඩ්ඛකඤ්ච දෙය්‍යධම්මං දස්සති” ති. “මයං ඛො ආවරිය, අගාරිකා¹ නාම උපජානා-මෙතස්ස සඤ්ඤමස්ස. වරමෙතං සපපි දුස්සානං වා කම්මකාරානං වා පාදබ්භඤ්ජනං වා පදීපකරණෙ වා ආසින්නං. මා නිං ආවරිය, විමනො අහොසි. න තෙ දෙය්‍යධම්මො භාසිස්සති” ති.

20. අථ ඛො ජීවකො කොමාරහව්වො සෙට්ඨිහරියාය සත්තවස්සිකං සිසාමාධං එකෙනෙව නදුක්කමෙමන අපකඩ්ඪි. අථ ඛො සෙට්ඨිහරියා අරොගා සමානා ජීවකස්ස කොමාරහව්වස්ස වත්තාරි සහස්සාති පාදසි. පුත්තො “මානා මෙ අරොගාපිතා” ති² වත්තාරි සහස්සාති පාදසි. පුණ්ණිසා “සස්සු මෙ අරොගාපිතා” ති වත්තාරි සහස්සාති පාදසි. සෙට්ඨිගහපති “නරියා මෙ අරොගාපිතා” ති වත්තාරි සහස්සාති පාදසි දුසඤ්ච අස්සරථඤ්ච.

21. අථ ඛො ජීවකො කොමාරහව්වො තාති සොලසසහස්සාති ආදය දුසඤ්ච දුසිඤ්ච අස්සරථඤ්ච යෙන රාජගහං තෙන පකකාමී. අනුපුබ්බෙන යෙන රාජගහං යෙන අහස්සො රාජකුමාරො තෙනුපසඛකමී. උපසඛකමිතො අහයං රාජකුමාරං එතදවොච: “ඉදං මෙ දෙව, පඨමකම්මං සොලස-සහස්සාති දුසො ව දුසි ව අස්සරථො ව. පතිගණ්ණානු මෙ දෙවො පොසා වතික”නති. “අලං භණෙ ජීවක, තුය්‍යෙව හොතු. අමහාකඤ්ඤඤ්ච අනෙතපුරෙ නිවෙසනං මාපෙති” ති. “එවං දෙවා” ති ඛො ජීවකො කොමාරහව්වො අහයස්ස රාජකුමාරස්ස පටිසංසුතො අනෙතපුරෙ නිවෙසනං³ මාපෙසි.

22. තෙන ඛො පන සම්යෙත රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙතියස්ස බිම්බිසාරස්ස භගඤ්ඤාමාධො හොති. සාටකා ලොකිතෙන මකඛියනති. දෙවියො දිස්වා උප්පණෙඛනති: “උතුනී”දති දෙවො. පුප්ථං දෙවස්ස උප්පන්නං. න විරං⁴ දෙවො විජාසිස්සති” ති. තෙන රාජා මඩ්ඪා හොති.

23. අථ ඛො රාජා මාගථො සෙතියො බිම්බිසාරො අහයං රාජකුමාරං එතදවොච: “මයං ඛො භණෙ අහය, තාදිසො ආමාධො. සාටකා ලොකිතෙන මකඛියනති. දෙවියො දිස්වා⁵ උප්පණෙඛනති: “උතුනී”දති දෙවො. පුප්ථං දෙවස්ස උප්පන්නං. න විරං දෙවො විජාසිස්සති” ති. “ඉඛ්ඤ භණෙ අහය, තාදිසං වෙඤ්ජං ජාතාහි යො මං තිකිවජ්ජය්‍යා” ති. “අයං දෙව, අමහාකං ජීවකො වෙඤ්ජො තරුණො හදුකො. සො දෙවං තිකිවජ්ජස්සති” ති. “තෙන භි භණෙ අහය, ජීවකං වෙඤ්ජං ආණාපෙති. සො මං තිකිවජ්ජස්සති” ති.

1. “ආගාරිකා” ම ඡ සං. ප චි. 2. “ආරොගාසිතාති” ම ඡ සං. PTS.

3. “අහයස්ස රාජකුමාරස්ස අනෙතපුරෙ නිවෙසනං” ම ඡ සං.

4. “නවිරස්සෙව” සි. PTS.

5. “මං දිස්වා” ම ඡ සං. PTS

19. ඉක්බිති ඒ සිටුබිරිද ජීවක කොමාරහව්වයාගේ විකාරය (කළ-කිරීම) සලකා “ආවායඝීයෙති, ඔබ කුමක් නිසා නො සතුටු ද?” යි ජීවක කොමාරහව්වයා විවාලා ය. “පුදුමයෙකි! මේ ගෙනමුට ඉතා ලොහ ඇත්තී ය. යම් හෙයකින් මෑ මේ හලසුතු ගිතෙල පුළුන් රොදෙකින් ගන්වා දී ද, එහෙයිනි. මාගේ ඉතා අගනා බොහෝ බෙහෙත් ද (මැට) වැය විය. මෝ මට යම්කිසි දෙයටමයක් (මිලක්) කීම දෙන්නී දැයි මෙහි මට මේ අදහස වී ය” යි හෙතෙමේ කී ය. “ඇදුර, අපි ගිහි ගෙයි වසන්නාමෝ සකසුරුවමෝ (රැක්මෝ) අනුසස් දනුමහ. මේ ගිතෙල් දසයන්ගේ ද කම්කරුවන්ගේ ද පය ගැල්වීමට හෝ පහනක් දුල්වීමේ දී වත් කරණ ලද්දේ හෝ යහපත් ය. ඇදුර, ඔබ නො සතුටු නො වන්න. ඔබට දියසුතු දේ නො අඩු වන්නේ ය” යි භී නොමෝ කීය.

20. එකල්හි ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ සිටුබිරිදගේ සත් වසක් පැවැති හිසරුදුව එක ම නසාකළයෙන් දුරු කෙළේ ය. ඉක්බිති සිටුබිරිද සුවපත් වූවා ජීවක කොමාරහව්වයාට සාරදහසක් දුන්නී ය. පුත්‍රයා ද “මාගේ මවු නිරෝග කරණ ලද” යි සාරදහසක් දුන්නේ ය. යෙහෙළිය “මගේ නැන්ද නිරෝග කරණ ලද” යි සාරදහසක් දුන්නී ය. සිටුගැහැව් තෙමේ “මගේ බිරිද නිරෝග කරණ ලද” යි සාරදහසක් ද දසයකු ද දසියක ද අභවරථයක් ද දුන්නේ ය.

21. ඉක්බිති ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ ඒ සොළොස් දහසක් දසයාත් දසියක් අභවරථයත් ගෙණ රජගහනුවර බලා නික්ම ගියේ ය. පිළිවෙළින් රජගහනුවරට ගොස් අහස රාජකුමාරයා වෙත එළඹියේ ය. එළඹ “දේවයන් වහන්ස, රන් සොළොස් දහසක් ද දසයෙක් ද දසියක් ද අභවරථයක් ද යන මෙතෙක් මගේ පළමු වෙදකමෙන් ලැබුනේ ය. දේවයන් වහන්සේ මා වැඩූ පොසාවනික මිලයට මෙය පිළිගන්නා සේක්වා” යි අහසරාජකුමාරයාට කීයේ ය. “සගය ජීවකය, කම් නැත. මේ තට ම චෝවා. අපගේ ම නුවර තුළ ගෙයක් ගොඩ නගව” යි. “දේවයන් වහන්ස, එසේ ය” යි ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ අහසරාජකුමාරයාට පිළිවදන් දී ඇතුල්නුවර ගෙයක් ගොඩ නැංවී ය.

22. ඒ කාලයෙහි මගබෙඞවර වූ සෙනිය බිම්බිසාර රජුට භගඤ්ජා-බාධය වේ. සඵ ලෙසින් තැවරුණේ වේ. බිසෝවරු දැක “දැන් රජ තෙමේ උතුනි වේ. රජුට ඔසප් උපත. නො බෝ කලකින් රජ තෙමේ වදන්නේ ය” යි වෙහෙසත්. (කවටබස් කියත්.) එයින් රජ තෙමේ මංකු (=තෙද රහිත ව ලජ්ජිත) වේ.

23. එකල්හි මගබෙඞවර වූ සෙනිය බිම්බිසාර රජු තෙමේ අහසරාජ-කුමාරයාට “සගය අහස, මට මෙබඳු රෝගයෙක් වේ. සඵ ලෙසින් වැකි යයි. බිසෝවරු දැක ‘දැන් රජ තෙමේ මල්වර ඇත්තේ වේ. රජුට ඔසප් උපත. රජ තෙමේ නොබෝ කලකින් වදන්නේ ය’ යි කවටකම් කෙරෙත්. ‘සගය, අහස, යමෙක් මට පිළියම් කරන්නේ ද, එබඳු වෙදකු දනුව’ යි රජතෙමේ කියේ ය. ‘දේවයන් වහන්ස, අපගේ මේ ජීවක වෙද තෙමේ තරුණ ය. හද ය. කලණ ගුණ ඇත්තේ ය.’ හෙතෙමේ දේවයන් වහන්සේට පිළියම් කරන්නේ ය.” (රජතෙමේ) “සගය අහස, එසේ නම් ජීවක වෙදට අණ කරව. හෙතෙමේ මට පිළියම් කරන්නේ ය” යි කී ය.

24. අථ බො අනගො රාජකුමාරො ජීවකං කොමාරහව්වං ආණාපෙසි: “ගව්ඡ් හණේ ජීවක, රාජානං තිකිව්ඡාති” ති. “එවං දෙවං” නි බො ජීවකො කොමාරහව්වො අභයස්ස රාජකුමාරස්ස පටිස්සුත්වා නබෙන නෙසජ්ජං ආද්‍ය යෙන රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො තෙනුපසඬකම්. උපසඬකම්ත්වා රාජානං මාගධං සෙනියා බිම්බිසාරං එතදවොච: “ආබාධං¹ දෙව, ආසාමා” ති.

25. අථ බො ජීවකො කොමාරහව්වො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස හග්ගුලාබාධං එකෙනෙව ආලෙපෙන අපකඬ්ඨි. අථ බො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො අරොගො සමානො පඤ්ච ඉත්ඨිසතාති සබ්බාලඬකාරං භුසාපෙත්වා² ඔමුඤ්චාපෙත්වා පුඤ්ඤං කාරාපෙත්වා ජීවකං කොමාරහව්වං එතදවොච: “එතං හණේ ජීවක, පඤ්චනා ඉත්ඨිසතානං සබ්බාලඬකාරං භුසානං ගොඤ්ඤ” ති. “අලං දෙව, අධිකාරං මෙ දෙවො සරතු” ති. “තෙන හි හණේ ජීවක, මං උපට්ඨත. ඉත්ඨාගාරඤ්ච බුද්ධි-පමුඛඤ්ච සඬ්ඤ” නති³. “එවං දෙවං” නි බො ජීවකො කොමාරහව්වො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස පච්චස්සොසි.

26. තෙන බො පන සමයෙන රාජගහිකස්ස සෙට්ඨස්ස සත්තවස්සිකො සීසාබාධො හොති. ඛු මහනා මහනා දීසාරාමොක්ඛා වෙජ්ජා ආගන්ත්වා නාසකම්ඨ අරොගං කාඤ්ඤං. ඛුං හිරිඤ්ඤං අද්‍ය අගමංසු. අපි ච වෙජ්ජෙහි පච්චකානො හොති. එකච්ච වෙජ්ජා එවමානංසු: “පඤ්චමං දිවසං සෙට්ඨී ගහපති කාලං කරිස්සති” ති. එකච්ච වෙජ්ජා එවමානංසු: “සත්තමං දිවසං සෙට්ඨීගහපති කාලං කරිස්සති” ති.

27. අථ බො රාජගහිකස්ස නෙගමස්ස එතදහොසි: “අයං බො සෙට්ඨීගහපති ඛුකාරො⁴ රඤ්ඤො වෙච නෙගමස්ස ච. අපි ච වෙජ්ජෙහි පච්චකානො. එකච්ච වෙජ්ජා එවමානංසු: ‘පඤ්චමං දිවසං සෙට්ඨීගහපති කාලං කරිස්සති’ ති. එකච්ච වෙජ්ජා එවමානංසු: ‘සත්තමං දිවසං සෙට්ඨීගහපති කාලං කරිස්සති’ ති. අයඤ්ච රඤ්ඤො ජීවකො වෙජ්ජා තරුණො හදුකො. යනුන මයං රාජානං ජීවකං වෙජ්ජං යාවෙය්‍යාම සෙට්ඨී ගහපති. තිකිව්ඡාති” නති.

28. අථ බො රාජගහිකො නෙගමො යෙන රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො තෙනුපසඬකම්. උපසඬකම්ත්වා රාජානං මාගධං සෙනියං බිම්බිසාරං එතදවොච: “අයං දෙව, සෙට්ඨීගහපති ඛුකාරො දෙවස්ස වෙච නෙගමස්ස ච. අපි ච වෙජ්ජෙහි පච්චකානො. එකච්ච වෙජ්ජා එවමානංසු: ‘පඤ්චමං දිවසං සෙට්ඨීගහපති කාලං කරිස්සති’ ති. එකච්ච වෙජ්ජා එවමානංසු: ‘සත්තමං දිවසං සෙට්ඨීගහපති කාලං කරිස්සති’ ති. සාධු දෙවො ජීවකං වෙජ්ජං ආණාපෙතු සෙට්ඨී ගහපති. තිකිව්ඡාති” නති අථ බො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො ජීවකං කොමාරහව්වං ආණාපෙසි: “ගව්ඡ් හණේ ජීවක, සෙට්ඨී ගහපති. තිකිව්ඡාති” ති.

1. “ආබාධං තෙ” ම ඡ සං. 2. “භුසාපෙත්වා” ම ඡ සං. PTS, ජ 8.

3. “භිකුඤ්ඤානති” ම ඡ සං. PTS.

4. “ඛුපකාරො” ම ඡ සං. PTS.

24. ඉක්බිති අභයරාජකුමාර තෙමේ “සගය, ජීවකය, රජුට පිළියම් කරව” යි ජීවක කොමාරහව්වට අණ කෙළේ ය. “දෙවයන් වහන්ස, එසේ ය” යි ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ අභයරාජකුමාරයාට පිළිවදන් දී බෙහෙතක් නියතුල බහා ගෙන මගධෙයවර වූ සෙනිය බිම්බිසාර රජු වෙත ගියේ ය. ගොස් මගධෙයවර වූ සෙනිය බිම්බිසාර රජුට “දෙවයන් වහන්ස, රොගය බලමු” යි කීයේ ය.

25. ඉක්බිති ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ මගධෙයවර වූ සෙනිය බිම්බිසාර රජුගේ භගඤ්ඤාබාධය එක ම ආලෙපයකින් බැහැර කෙළේ ය. එකල්හි මගධෙයවර වූ සෙනිය බිම්බිසාර රජු තෙමේ නිරොග වූයේ පත්-සියයක් අභනන් සියලු අබරණින් සරසවා, (නැවත) මුදවා පොට්ටනියක් කරවා ජීවකකොමාරහව්ව හට “සගය ජීවකය, මේ පත්සියයක් අභනන්ගේ සියලු අබරණ හට වේවා” යි කීයේ ය. ජීවක තෙමේ “දෙවයන් වහන්ස, (මෙයින් මට) කම් නැත. දෙවයන් වහන්සේ මාගේ අධිකාරය (ශ්‍රේෂ්ඨ) ක්‍රියාව සිහි කෙරෙත්වා” යි කී ය. “ජීවකය, එසේ නම් මටත් බුද්ධප්‍රමුඛ-සම්බන්ධයටත් උපසාදන කරව”. දෙවයන් වහන්ස, එසේ ය” යි ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ මගධෙයවර වූ සෙනිය බිම්බිසාර රජුට පිළිවදන් දුන්නේ ය.

26. එකල්හි රජගහනුවර වැසි සිටුහු හට සත් අවුරුද්දක සිට පැවැති හිස රුදාවෙක් වේ. ඉතා උසස් වූ බොහෝ දිසාපාමොක් වෙදවරු අවුත් පුවපත් කරන්නට නො හැකි වූහ. බොහෝ අවුරන් - ගෙන ගියහ. තව ද වෙදන් විසින් ප්‍රතික්‍ෂේප කරණ ලද්දේ වේ. ඇතැම් වෙද්ද “සිටුගැහැටි තෙමේ පස්වන දිනයෙහි කලුරිය කරන්නේ ය” යි මෙසේ කීහ. සමහර වෙද්ද “සිටුගැහැටි තෙමේ සත්වන දින කලුරිය කරන්නේ ය” යි මෙසේ කීහ.

27. ඉන් පසු රජගහනුවර වැසි කෙළෙඹි සමූහයාට “මේ සිටුගැහැටි තෙමේ රජුට ද කෙළෙඹි සමූහයාට ද බොහෝ උපකාර ඇත්තේ වේ. එහෙත් වෙදන් විසින් හරණා ලද්දේ ය. සමහර වෙද්ද ‘සිටු ගැහැටි තෙමේ පස්වන දිනයෙහි කලුරිය කරන්නේ ය’ යි මෙසේ කීහ. සමහර වෙද්ද ‘සිටුගැහැටි තෙමේ සත්වන දින කලුරිය කරන්නේ ය’ යි මෙසේ කීහ. රජුගේ මේ ජීවක වෙද තෙමේ තරුණ ය. හදු ය. අපි සිටු ගැහැටියාහට පිළියම් කරන්නට රජුගෙන් ජීවක වෙද ඉල්ලන්නෙමු නම් යෙහෙකැ” යි සිත් වී ය.

28. ඉක්බිති රජගහනුවර වැසි කෙළෙඹි ගණයා මගධෙයවර වූ සෙනිය බිම්බිසාර රජු වෙත ගියේ ය. ගොස්, “දෙවයන් වහන්ස, මේ සිටු ගැහැටි තෙමේ දෙවයන් වහන්සේට ද කෙළෙඹි ගණයාට ද බොහෝ උපකාර ඇත්තේ වේ. තවද වෙදන් විසින් හරණා ලද්දේ ය. සමහර වෙද්ද ‘සිටුගැහැටි තෙමේ පස්වන දිනයෙහි කලුරිය කරන්නේ ය’ යි මෙසේ කීහ. සමහර වෙද්ද ‘සිටුගැහැටි තෙමේ සත්වන දිනයෙහි කලුරිය කරන්නේ ය’ යි මෙසේ කීහ. දෙවයන් වහන්සේ සිටුගැහැටියාට පිළියම් කරන්නට ජීවක වෙදට අණ කෙරෙත්වා” යි මගධෙයවර වූ සෙනිය බිම්බිසාර රජුට කී ය. එකල්හි මගධෙයවර වූ සෙනිය බිම්බිසාර රජු තෙමේ “සගය ජීවකය, යව. සිටුගැහැටියාහට පිළියම් කරව” යි ජීවක කොමාරහව්වට අණ කෙළේ ය.

29. “එවං දෙවො” ති බො ජීවකො කොමාරහවෙවො රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙනිසස්ස බිම්බිසාරස්ස පටිසුඤ්ඤා යෙන සෙට්ඨි ගහපති තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා සෙට්ඨිස්ස ගහපතිස්ස විකාරං සලලකෙඛිඤ්ඤා සෙට්ඨිං ගහපතිං එතදවොච: “සවාහං තං ගහපති, අරොගාපෙය්‍යං¹, කිං මෙ අස්ස දෙය්‍යධිමෙමා” ති. “සබ්බං සාපතෙය්‍යඤ්ඤා තෙ ආවරිය, හොතු. අනඤ්ඤා තෙ දුසො” ති. “සකඛිස්සඤ්ඤා පන ත්වං ගහපති, එකෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජතු” තති. “සකෙකාමහං ආවරිය, එකෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජතු” තති. “සකඛිස්සඤ්ඤා පන ත්වං ගහපති, දුතියෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජතු” තති. “සකෙකාමහං ආවරිය, දුතියෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජතු” තති. “සකඛිස්සඤ්ඤා පන ත්වං ගහපති, උත්තානො සත්තමාසෙ නිපජ්ජතු” තති. “සකෙකාමහං ආවරිය, උත්තානො සත්තමාසෙ නිපජ්ජතු” තති.

30. අථ බො ජීවකො කොමාරහවෙවො සෙට්ඨිං ගහපතිං මඤ්ඤානෙ නිපජ්ජාපෙත්වා මඤ්ඤානෙ² සබ්බකිඤ්ඤා සිසච්ඡත්ති. එළෙඤ්ඤා³ සිබ්බතිං⁴ විතාමෙත්වා දො පාණකෙ නීහරිත්වා ජනය්‍යං⁵ දුසෙය්‍යඤ්ඤා: “පසෙය්‍යයාථ⁶ ඉමෙ දො පාණකෙ එකං බුද්ධං එකං මහලලකං. යෙ තෙ ආවරියා එවමාහංසු: ‘පඤ්චමං දිවසං සෙට්ඨි ගහපති කාලං කරස්සති’ ති, තෙනායං මහලලකො පාණකො දිට්ඨො. පඤ්චමං දිවසං සෙට්ඨිස්ස ගහපතිස්ස මත්ථලුඛං පරියාදිසිස්සති. මත්ථලුඛස්ස පරියාදනා සෙට්ඨි ගහපති කාලං කරස්සති. සුද්දිට්ඨො තෙති ආවරියෙති. යෙපි තෙ ආවරියා එවමාහංසු: ‘සත්තමං දිවසං සෙට්ඨි ගහපති කාලං කරස්සති’ ති, තෙනායං බුද්ධො පාණකො දිට්ඨො. සත්තමං දිවසං සෙට්ඨිස්ස ගහපතිස්ස මත්ථලුඛං පරියාදිසිස්සති. මත්ථලුඛස්ස පරියාදනා සෙට්ඨි ගහපති කාලං කරස්සති. සුද්දිට්ඨො තෙති ආවරියෙති” ති. සිබ්බතිං සමපට්ඨාදෙත්වා⁷ සිසච්ඡත්ති. සිබ්බෙත්වා⁸ ආලෙපං අදාසි.

31. අථ බො සෙට්ඨිගහපති සත්තාහස්ස අවචයෙන ජීවකං කොමාර-හවං එතදවොච: “නාහං ආවරිය, සකෙකාමි එකෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජතු” තති. තනු මෙ ත්වං ගහපති, පටිසුඤ්ඤා: “සකෙකාමහං ආවරිය, එකෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජතු” තති. “සච්චාහං ආවරිය, පටිසුඤ්ඤා. අපාහං මරිස්සාමි, නාහං සකෙකාමි එකෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජතු” තති. “තෙන හි ත්වං ගහපති, දුතියෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජාති” ති.

32. අථ බො සෙට්ඨි ගහපති සත්තාහස්ස අවචයෙන ජීවකං කොමාර-හවං එතදවොච: “නාහං ආවරිය, සකෙකාමි දුතියෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජතු” තති. තනු මෙ ත්වං ගහපති, පටිසුඤ්ඤා: “සකෙකාමහං ආවරිය, දුතියෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජතු” තති. “සච්චාහං ආවරිය, පටිසුඤ්ඤා. අපාහං මරිස්සාමි, නාහං⁹ සකෙකාමි දුතියෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජතු” තති. “තෙන හි ත්වං ගහපති, උත්තානො සත්තමාසෙ නිපජ්ජාති” ති.

1. “සවාහං තං ගහපති අරොගො භවෙය්‍යාසි” ම ඡ සං.

2. “සවාහං තං ගහපති අරොගං කරෙය්‍යං” සි.

3. “මඤ්ඤා” ම ඡ සං. P T S.

3. “උපපාටෙත්වා” ම ඡ සං.

4. “සිබ්බතිං” ම ඡ සං. P T S.

3. “උපපාටෙත්වා” P T S.

5. “මහාජනය්‍යං” ම ඡ සං.

6. “පසෙය්‍යයාථ” ම ඡ සං.

6. “ප ට පෙය්‍යං” P T S.

6. “පසෙය්‍ය” සි

7. “සමපට්ඨාදෙත්වා” ම ඡ සං.

8. “සිබ්බෙත්වා” ම ඡ සං.

9. “නාහං ආවරිය” ම ඡ සං. P T S.

29. “දෙවයන් වහන්ස එසේ ය” යි ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ මගබෙශවර වූ සෙනිය බිමිසාර රජුහට පිළිවදන් දී සිටුගැහැටියා වෙත ගියේ ය. ගොස් සිටුගැහැටියාගේ රොගය සලකා “ගැහැටිය, ඉදින් මම ඔබ නිරෝග කරන්නෙමි නම්, මට දිය යුතු දෙය කුමක් වන්නේ ද?” යි සිටුගැහැටියාට කීයේ ය. “ඇඳුර, සියලු සමපත් ඔබට වේවා. මමත් ඔබට දූසයෙක් වෙමි”. “ගැහැටිය, සත්මසක් එක් ඇලයකින් හොවිත්ට ඔබ සමත් ද?” “ඇඳුර, සත්මසක් එක් ඇලයකින් හොවිත්ට මම සමත් වෙමි”. “ගැහැටිය, සත්මසක් දෙවන ඇලයෙන් හොවිත්ට ඔබ සමත් ද?” ඇඳුර, සත්මසක් දෙවන ඇලයෙන් හොවිත්ට මම සමත් වෙමි.” “ගැහැටිය, සත්මසක් උඩුකුරු ව හොවිත්ට ඔබ සමත් ද?” “ඇඳුර, සත්මසක් උඩුකුරු ව හොවිත්ට මම පොහොසත් වෙමි”.

30. ඉක්බිති ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ සිටුගැහැටියා ඇඳක හොවා ඇඳ හා බැඳ හිසෙහි සිටිය පළා හිස් බැඳුම (තුන් සකිය) වෙන් කොට (හිස් කබල ගලවා) පණුවන් දෙදෙනකුත් බැහැර කොට ජනයාට දැක්වී ය: “එකකු කුඩා වූ ද එකකු මහත් වූ ද මේ පණුවන් දෙදෙනා බලවූ. යම් ඒ ඇඳුරු කෙනෙක් ‘සිටුගැහැටි තෙමේ පස්වන දිනයෙහි කලුරිය කරන්නේ ය’ යි මෙසේ කීවාහු ද, ඔවුන් විසින් දක්නා ලද මේ මහත පණුවා පස්වන දිනයෙහි සිටුගැහැටියාගේ හිස්මුල් (මොලය) කා නිම වන්නේ ය. හිස්මුල් කා නිමවීමෙන් සිටුගැහැටි තෙමේ කලුරිය කරන්නේ ය. ඒ ඇඳුරන් විසින් මැනවින් දක්නා ලද්දේ ය. යම් ඒ ඇඳුරු කෙනෙක් ‘සිටුගැහැටි තෙමේ සත්වන දිනයෙහි කලුරිය කරන්නේ ය’ යි මෙසේ කීවාහු ද, ඔවුන් විසින් දක්නා ලද මේ කුඩා පණුවා සත්වන දිනයෙහි සිටුගැහැටියාගේ හිස්මුල් කා නිම වන්නේ ය. හිස්මුල් කා නිමවීමෙන් සිටුගැහැටි තෙමේ කලුරිය කරන්නේ ය. ඒ ඇඳුරන් විසින් මැනවින් දක්නා ලද්දේ ය” යි හිස්මැස්ම (හිස්කබල පෙර සේ ම) සකි කොට හිසේ සිටිය මසා ආලේපයක් දුන්නේ ය.

31. ඉක්බිති සිටුගැහැටි තෙමේ සත්දවසක් ඉක්ම ගිය පසු ජීවක කොමාරහව්වයාහට “ඇඳුර සත්මසක් එක්ඇලයකින් හොවිත්ට මම අසමත් වෙමි” යි කීයේ ය. “ගැහැටිය, තෙපි මට ‘ඇඳුර, සත්මසක් එක්ඇලයකින් හොවිත්ට මම සමත් වෙමි’ යි ප්‍රතිඥා නො කළහු ද ?” “ඇඳුර, සැබව. මම ප්‍රතිඥා කෙළෙමි. එහෙත් මම මැරෙන්නෙමි නමුත් සත්මසක් එක් ඇලයකින් හොවිත්ට මම අසමත් වෙමි. “එසේ නම්, ගැහැටිය, ඔබ දෙවන ඇලයෙන් සත්මසක් හොවිනු මැනවැ” යි කී ය.

32. ඉක්බිති සිටු ගැහැටි තෙමේ සත්දවසක් ඉක්ම ගිය පසු ජීවක කොමාරහව්වයාහට “ඇඳුර, සත්මසක් දෙවන ඇලයෙන් හොවිත්ට මම අසමත් වෙමි” යි කීයේ ය. “ගැහැටිය, තෙපි මට ඇඳුර, මම සත්මසක් දෙවන ඇලයෙන් හොවිත්ට හැක්කෙමි” යි ප්‍රතිඥා කළහු ද ?” “ඇඳුර, සැබව. මම ප්‍රතිඥා දුනිමි. එහෙත් මම මැරෙන්නෙමි නමුත් දෙවන ඇලයෙන් සත්මසක් හොවිත්ට මම අසමත් වෙමි”. “එසේ නම්, ගැහැටිය ඔබ උඩුකුරු ව සත්මසක් හොවිනු මැනවැ” යි කී ය.

33. අථ ඛො සෙට්ඨි ගහපති සත්තාහස්ස අව්වයෙන ජීවකං කොමාර-
හවං ඵතදවොච: “නාහං ආවරිය, සකෙකාමි උත්තානො සත්තමාසෙ
නිපජ්ඣතු” නති. “නනු මෙ කිං ගහපති පටිස්සුණි: සකෙකාමහං ආවරිය,
උත්තානො සත්තමාසෙ නිපජ්ඣතු” නති. “සච්චාහං ආවරිය පටිස්සුණිං.
අපාහං මරිය්සාමි, නාහං සකෙකාමි උත්තානො සත්තමාසෙ නිපජ්ඣතු” නති.
“අනඤ්චතං ගහපති, න වදෙය්සං, ඵත්තකල්පි කිං න නිපජ්ජෙය්සාසි.
අපි ව පටිගච්චෙවාසි මයා ඤාතො: ‘නීහි සත්තාතෙහි සෙට්ඨි ගහපති
අරොගො හවිස්සති’ ති. උට්ඨෙහි ගහපති, අරොගො’සි. ජානාති¹ කිං
මෙ දෙය්සධම්මො” ති. “සබ්බං සාපතෙය්සඤ්ච තෙ ආවරිය, තොතු. අහං
ව තෙ දුසො” ති. “අලං ගහපති, මා මෙ කිං සබ්බං සාපතෙය්සං අදුසි.
මා ව මෙ දුසො, රඤ්ඤා සතසහස්සං දෙහි මය්සං සතසහස්සං” නති. අථ
ඛො සෙට්ඨි ගහපති අරොගො සමානො රඤ්ඤා සතසහස්සං අදුසි ජීවකස්ස
කොමාරහව්වස්ස සතසහස්සං.

34. තෙන ඛො පත සමයෙන බාරාණසෙය්සකස්ස සෙට්ඨිපුත්තස්ස
මොක්ඛවිකාය කීළන්නස්ස අන්තගණ්ඨාබාධො තොති, යෙන යාගු’පි පීතා
න සමමා පරිණාමං ගච්ඡති. හත්තමපි භුත්තං න සමමා පරිණාමං
ගච්ඡති. උච්චාරො’පි පස්සාවො’පි න පගුණො. සො තෙන කිසො තොති
ලුඛො දුබ්බණෙණා උප්පණ්ණුප්පණ්ණුකජාතො ධම්නිසන්ධගත්තො.

35. අථ ඛො බාරාණසෙය්සකස්ස සෙට්ඨිස්ස ඵතදහොසි: “මය්සං
ඛො පුත්තස්ස තාදිසො² ආබාධො යෙන යාගු’පි පීතා න සමමා පරිණාමං
ගච්ඡති. හත්තමපි භුත්තං න සමමා පරිණාමං ගච්ඡති. උච්චාරො’පි පස්සා
වො’පි න පගුණො. සො තෙන කිසො ලුඛො දුබ්බණෙණා උප්පණ්ණුප්ප-
ණ්ණුකජාතො ධම්නිසන්ධගත්තො. යනනුනාහං රාජගහං ගන්ත්වා රාජානං
ජීවකං චෙජ්ජං යාවෙය්සං පුත්තං මෙ තිකිච්ඡතු” නති.

36. අථ ඛො බාරාණසෙය්සකො සෙට්ඨි රාජගහං ගන්ත්වා යෙන
රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා රාජානං
මාගධං සෙනියං බිම්බිසාරං ඵතදවොච: “මය්සං ඛො දෙව, පුත්තස්ස
තාදිසො ආබාධො, යෙන යාගු’පි³ පීතා න සමමා පරිණාමං ගච්ඡති.
හත්තමපි භුත්තං න සමමා පරිණාමං ගච්ඡති. උච්චාරො’පි පස්සාවො’පි න
පගුණො. සො තෙන කිසො ලුඛො දුබ්බණෙණා උප්පණ්ණුප්පණ්ණුකජාතො
ධම්නිසන්ධගත්තො. සාධු දෙවො ජීවකං චෙජ්ජං ආණාපෙතු පුත්තං මෙ
තිකිච්ඡතු” නති.

37. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො ජීවකං කොමාර-
හවං ආණාපෙසි: “ගච්ඡ හතෙ ජීවක, බාරාණසිං. ගන්ත්වා බාරාණසෙ-
ය්සකං සෙට්ඨිපුත්තං තිකිච්ඡාති” ති. “ඵවං දෙවා” ති ඛො ජීවකො
කොමාරහවො රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස පටිස්සුණි:
බාරාණසිං ගන්ත්වා යෙන බාරාණසෙය්සකො සෙට්ඨිපුත්තො තෙනුපසඛකමි.
උපසඛකමිත්වා බාරාණසෙය්සකස්ස සෙට්ඨිපුත්තස්ස විකාරං සලලකෙඛනා
ජනං උස්සාරෙත්වා තිරොකරණිං⁴ පරිකබ්ඪිත්වා ඵමෙහ උපතිබ්ඪිත්වා⁵
හරියං පුරතො ධ්වජෙත්වා උදරච්ඡිං උප්පාටෙත්වා අන්තගණ්ඨං නිහරිත්වා
හරියාය දුස්සෙසි: “පස්ස තෙ සාමකස්ස ආබාධං. ඉමිනා යාගු’පි පීතා න
සමමා පරිණාමං ගච්ඡති. හත්තමපි භුත්තං න සමමා පරිණාමං ගච්ඡති.
උච්චාරො’පි පස්සාවො’පි න පගුණො. ඉමිනා’යං කිසො ලුඛො දුබ්බණෙණා
උප්පණ්ණුප්පණ්ණුකජාතො ධම්නිසන්ධගත්තො” ති. අන්තගණ්ඨං විනි-
වෙදෙත්වා අන්තාති පටිපටෙසෙත්වා උදරච්ඡිං සිඛෙත්වා ආලෙපං අදුසි.

1. ජානාසි. ම ඡ සං.

2. “තාදිසො” P₁ T₂ S.

3. “යාගුපි” P T S.

4. “තිරො කරණියා” P T S. ම ඡ සං. ජ වි. ම හු ට.

5. “උපතිබ්ඪි” P T S. ම ඡ සං.

33. ඉක්බිති සිටුගැහැරි තෙමේ සන්දවසක් ඉක්ම ගිය පසු ජීවක කොමාරහව්වයාහට “ඇදුර, සන්මසක් උඩුකුරු ව ගොවිත්ට මම අසමත් වෙමි” යි කීයේ ය. “ගැහැවිය, තෙපි මට ‘ඇදුර, සන්මසක් උඩුකුරු ව ගොවිත්ට මම සමත් වෙමි’ යි පිළිතුරු කෙළෙහි ද නො කෙළෙහි ද” ? “ඇදුර, සැබව. මම පිළිතුරු කෙළෙමි. එතෙක් මම මැරෙන්නෙමි නමුත් මම සන් මසක් උඩුකුරු ව ගොවිත්ට අසමත් වෙමි”. “ගැහැවිය, මම මෙය නො කීයෙමි නම්, තෙපි මෙපමණකුත් නො ගොවිත්තනු ය. එසේ නමුත් ‘සති තුණකින් සිටුගැහැරි තෙමේ නිරෝග වන්නේ ය’ යි මා විසින් පළමු කොට ම දන්නා ලද්දෙහි ය. ගැහැවිය, නැහි සිටුව. නිරෝග වෙහි ය. මාහට දිය යුතු දේ කීම යි දනුව”. “ඇදුර, සියලු සමපත් ඔබට වේවා. මම ද ඔබගේ දෑසයෙක් වෙමි”. “ගැහැවිය, කම් නැත. මාහට සියලු සමපත් නො දෙව. මා හට දෑසයෙක් ද නො වෙව. රජුට ලක්ෂයක් ද මට ලක්ෂයක් ද දෙව” යි. කී ය. එකල්හි සිටු ගැහැරි තෙමේ නිරෝග වූයේ රජුට ලක්ෂයක් ද ජීවක කොමාරහව්වයාට ලක්ෂයක් ද දුන්නේ ය.

34. එකල්හි බරණැස්නුවර සිටුපුතුහට කරණම් පැනීමෙන් ක්‍රීඩා කරද්දී බඩවැල ගැට ගැසීමෙන් හටගත් රෝගයෙක් වේ. ඒ ආබාධය කරණ කොට (ඔහු) පානය කළ කැඳ ද මනා කොට දිරවීමට නො යෙ සි. අනුභව කළ බත් ද මනා කොට නො දිරයි. මලමුත්‍ර ද ස්වභාවයෙන් පහ වීමෙන් (ඔහුට) නැත. එයින් හෙතෙමේ වැරුණේ විසලුනේ දුෂිණි වූයේ හටගත් පඬුවන්පැහැ ඇත්තේ නහර ඉල්පුනු සිරුරු ඇත්තේ වෙයි.

35. ඉක්බිති බරණැස් සිටුව “යම් ආබාධයක් කරණ කොට පානය කළ කැඳ මනා කොට නො දිරා ද, අනුභව කළ බත් මනා කොට නො දිරා ද, මලමුත්‍ර ද ස්වභාවයෙන් පහ නො වේ ද, මාගේ පුත්‍රයාට එබඳු රෝගයෙක් වේ. හෙතෙමේ එයින් වැරුණේ විසලුනේ දුෂිණි ඇත්තේ උපන් පඬුවන්පැහැ ඇත්තේ නහර ඉල්පුනු සිරුරු ඇත්තේ වෙයි. මම රජගන- නුවරට ගොස් මාගේ පුත්‍රයාට පිළියම් කරන්නට ජීවක වෙද රජුගෙන් ඉල්ලන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි සිත් වි ය.

36. ඉක්බිති බරණැස් සිටු තෙමේ රජගනනුවරට ගොස් මගධෙයවර වූ සෙනිය බිම්බසාර රජු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ මගධෙයවර වූ සෙනිය බිම්බසාර රජුට “දෙවයන් වහන්ස, යම් ආබාධයක් කරණ කොට පානය කළ කැඳ මනා කොට නො දිරා ද, අනුභව කළ බත් මනා කොට නො දිරා ද, මලමුත්‍රත් පහ නො වේ ද, මාගේ පුත්‍රයාට එබඳු වූ රෝගයෙක් වේ. හෙතෙමේ එයින් වැරුණේ විසලුනේ දුෂිණි ඇත්තේ උපන් පඬුවන්පැහැ ඇත්තේ නහර ඉල්පුනු සිරුරු ඇත්තේ වේ. දෙවයන් වහන්සේ මාගේ පුත්‍රයාට පිළියම් කරන්නට ජීවක වෙද රජු කෙරෙත්වා” යි කී ය.

37. එකල්හි මගධෙයවර වූ සෙනිය බිම්බසාර රජු තෙමේ “සගය ජීවකය, බරණැස්ට යව. ගොස් බරණැස්සිටුපුතුට පිළියම් කරව” යි ජීවක කොමාරහව්වයාහට අණ කෙළේ ය. “දෙවයන් වහන්ස, එසේ ය” යි ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ මගධෙයවර වූ සෙනිය බිම්බසාර රජුට පිළිවදන් දී බරණැස්ට ගොස් බරණැස්සිටුපුත් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ බරණැස්- සිටුපුතුගේ රෝගය සලකා ජනයා බැහැර කරවා තිරයකින් වට කොට ඔහු කණුවක බැඳ බිරිඳ ඉදිරියෙහි සිටුවා බඩ සිවිය උසුටා අතුණුගැටය බැහැර කොට “තීගේ සැමියාගේ රෝගය බලව” යි බිරිඳට දන්වී ය. “මේ රෝගයෙන් පානය කළ කැඳ ද මනා කොට නො දිරයි. අනුභව කළ බත් ද මනා කොට නො දිරයි. මලමුත්‍රත් පහ නො වේ. මෙයින් මෙතෙමේ වැරුණේ විසලුනේ දුෂිණි ඇත්තේ උපන් පඬු පැහැ ඇත්තේ නහර ඉල්පුනු සිරුරු ඇත්තේ වේ” යි (කියා) අතුණුගැටය උනා හැර නැවත අතුණු ඇතුල් කොට බඩසිවිය මසා ආලෙපයක් දුන්නේ ය.

38. අථ බො බාරාණසෙය්‍යකො සෙට්ඨිපුතෙනා න විරසෙය්‍යව අරොගො අනොසි. අථ බො බාරාණසෙය්‍යකො සෙට්ඨි “පුතෙනා මෙ අරොගා-පිතො” නි ජීවකස්ස කොමාරහච්චස්ස සොළසසහස්සාති පාදස්සි. අථ බො ජීවකො කොමාරහච්චො තාති සොළසසහස්සාති, ආදය පුතදෙව රාජගහං පච්චාගඤ්ථි.

39. තෙන බො පන සමයෙන රඤ්ඤා¹ පජ්ජොතස්ස පඤ්ඤාරොගා-බාධො හොති. ඛුඤ්ඤා මහනතා මහනතා දිසාපාමොක්ඛා වෙජ්‍යා ආගන්ත්වා නාසකඛිංසු අරොගං කාතුං. ඛුඤ්ඤා භිරඤ්ඤාං ආදය අගමංසු. අථ බො රාජා පජ්ජොතො රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙතියස්ස බිලිඛිසාරස්ස සන්තිකෙ දුතං පාතෙසි: “මය්‍යං බො තාදිසො ආබාධො. සාධු දෙවො ජීවකං වෙජ්‍යං ආණාපෙතු. සො මං තිකිච්ඡියාති” ති.

40. අථ බො රාජා මාගධො සෙතියො බිලිඛිසාරො ජීවකං කොමාර-හච්චං ආණාපෙසි: “ගච්ඡි හණේ ජීවක, උජ්ජේතිං ගන්ත්වා රාජානං පජ්ජොතං තිකිච්ඡාති” ති. “එවං දෙව” ති ජීවකො කොමාරහච්චො රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙතියස්ස බිලිඛිසාරස්ස පටිසුත්තා උජ්ජේතිං ගන්ත්වා යෙන රාජා පජ්ජොතො තෙනුපසඬකම්. උපසඬකම්භා රඤ්ඤා පජ්ජොතස්ස විකාරං සලලකෙඬකා රාජානං පජ්ජොතං එතදවොච: “සප්පිං දෙව, නිප්පවිස්සාමි². තං දෙවො පිටියාති” ති. “අලං හණේ ජීවක, යං තෙ සකකා විතා සප්පිතා අරොගං කාතුං, තං කරොති. ජෙගුච්ඡං මෙ සප්පි. පටිකඤ්ඤ” ති.

41. අථ බො ජීවකස්ස කොමාරහච්චස්ස එතදහොසි: “ඉමස්ස බො රඤ්ඤා තාදිසො ආබාධො න සකකා විතා සප්පිතා අරොගං කාතුං. යනුත්තාහං සප්පිං නිප්පවෙය්‍යං කසාවචණ්ණං කසාවගඬං කසාවරස” ති. අථ බො ජීවකො කොමාරහච්චො නානාහෙසජ්ජෙති සප්පිං නිප්පවි කසාව-චණ්ණං කසාවගඬං කසාවරසං.

42. අථ බො ජීවකස්ස කොමාරහච්චස්ස එතදහොසි: “ඉමස්ස බො රඤ්ඤා සප්පිං පිතං පරිණාමෙනතං උග්ගෙකං දස්සාති. වණ්ණධා’යං රාජා ඝාතාපෙය්‍යාමි³ මං. යනුත්තාහං පටිගච්චෙව ආපුච්චෙය්‍ය” ති.

43. අථ බො ජීවකො කොමාරහච්චො යෙන රාජා පජ්ජොතො තෙනුපසඬකම්. උපසඬකම්භා රාජානං පජ්ජොතං එතදවොච: “මයං බො දෙව, වෙජ්‍යා නාම තාදිසෙන මුහුතෙන න මුලාති උඬාරාම. තෙසජ්ජාති සංභරාම. සාධු දෙවො⁴ වාහනාගාරෙසු ව ආරෙසු ව ආණාපෙතු: ‘යෙන වාහනෙන ජීවකො ඉච්ඡති, තෙන වාහනෙන ගච්ඡතු. යෙන ආරෙන ඉච්ඡති, තෙන ආරෙන ගච්ඡතු. යං කාලං ඉච්ඡති, තං කාලං ගච්ඡතු. යං කාලං ඉච්ඡති තං කාලං පටිසතු’ ති.

44. අථ බො රාජා පජ්ජොතො වාහනාගාරෙසු ව ආරෙසු ව ආණාපෙසි: “යෙන වාහනෙන ජීවකො ඉච්ඡති, තෙන වාහනෙන ගච්ඡතු. යෙන ආරෙන ඉච්ඡති, තෙන ආරෙන ගච්ඡතු. යං කාලං ඉච්ඡති, තං කාලං ගච්ඡතු. යං කාලං ඉච්ඡති, තං කාලං පටිසතු” ති.

1. සි. “උජ්ජේතිං රඤ්ඤා”

2. “සප්පිං දෙසි. සප්පිං දෙව නිප්පවිස්සාමි” ම ඡ සං. 3. “ඝාතාපෙය්‍යාමි” P T S.

4. සාධු මෙ දෙවො සි මු.

38. ඉක්බිති බරණැස්සිටුපුත්තේ නොබෝ කලකින් ම නිරෝග වූයේ ය. අනතුරු ව බරණැස්සිටු නෙමේ “මාගේ පුත්‍රයා නිරෝග කරණ ලද්දේය” යි ජීවක කොමාරහව්වයානට සොළොස් දහසක් දුන්නේ ය. ජීවක කොමාරහව්ව නෙමේ ඒ සොළොස් දහස ගෙන නැවත රජගහ නුවරට පෙරළා ගියේ ය.

39. එකල්හි පජ්ජොත රජහට පාණ්ඩුරොහාබාධයෙන් වේ. ඉතා උසස් බොහෝ දිසාපාමොක් වෙදවරු අවුත් නිරෝග කරන්නට නො හැකි වූහ. බොහෝ අමුරන් ගෙන ගියහ. ඉක්බිති පජ්ජොත රජුනෙමේ “මට මෙබඳු ආබාධයෙන් වේ. දෙව නෙමේ ජීවක වෙදට අණ කෙරේවා. හෙතෙමේ මට පිළියම් කරන්නේ ය” යි මගධෙශවර වූ සෙනිය බ්ලිසාර රජු වෙත දූතයකු යැවී ය.

40. ඉක්බිති මගධෙශවර වූ සෙනිය බ්ලිසාර රජුනෙමේ “සගය ජීවකය, උදෙතියට යව ගොස් පජ්ජොත රජුට පිළියම් කරව” යි ජීවක කොමාරහව්වයානට අණ කෙළේ ය. “දෙවයන් වහන්ස, එසේ ය” යි ජීවක කොමාරහව්ව නෙමේ මගධෙශවර වූ සෙනිය බ්ලිසාර රජුට පිළිවදන් දී උදෙතියට ගොස් පජ්ජොත රජු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ පජ්ජොත රජුගේ රෝගය සලකා “දෙවයන් වහන්ස, ගිනෙල් මුසු බෙහෙතක් පිසන්නෙමි. රජුනෙමේ එය පානය කරන්නේ ද” යි පජ්ජොතරජුගෙන් ඇසී ය. “සගය ජීවකය, නම් නැත. යම් ලෙසකින් ගිනෙල් නැති ව නිරෝග කරන්නට ඔබට හැක්කේ නම් එසේ කරව. මාගට ගිනෙල් අප්‍රිය ය. පිළිකුල් ය”.

41. එකල්හි ජීවක කොමාරහව්වයානට “ගිනෙල් නැති ව නිරෝග කරන්නට නො හැක්කේ ය. මේ රජුට (ඇත්තේ) එබඳු ආබාධයෙකි. මම කසට පැහැ ඇති කසට ගඳ ඇති කසටරස ඇති ගිනෙල් බෙහෙතක් පිසන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි සිත් වී ය. ඉක්බිති ජීවක කොමාරහව්ව නෙමේ නොයෙක් බෙහෙතින් යුත් කසාවන් වූ කසට ගඳ ඇති කසට රස ඇති ගිනෙල් බෙහෙතක් පිසී ය.

42. අනතුරු ව ජීවක කොමාරහව්වයානට “මේ රජුට පානය කළ ගිනෙල් පැසවන්නේ නැලි (මක්කාරය) උපදවන්නේ ය. මේ රජු නෙමේ චණ්ඩ ය. මා මැරවිය හැක්කේ ය. මම පළමු කොට ම විවාරන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි සිත් වී ය.

43. ඉක්බිති ජීවක කොමාරහව්ව නෙමේ පජ්ජොත රජු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ “දෙවයන් වහන්ස, අපි වෙදහු වූ කලී (යම් බඳු නැකැත් සුදුසු නම්) එබඳු නැකැතින් මුල් උදුරා ගණුම්න. බෙහෙත් එකතු කරමින. එහෙයින් වාහනාගාරයන්හි ද, දොරයන්හි ද “ජීවකයා යම් වාහනයකින් (යනු) කැමැති ද, ඒ වාහනයෙන් යේවා. යම් දොරයකින් (යනු) කැමැති ද, ඒ දොරයෙන් යේවා. යම් කලෙක (යනු) කැමැති ද, එකල්හි යේවා. යම් කලෙක පිවිසෙනු කැමැති ද එකල්හි පිවිසේවා” යි දෙවයන් වහන්සේ අණ කෙරෙන්නා” යි පජ්ජොතරජුට කී ය.

44. ඉන් පසු පජ්ජොත රජු නෙමේ “යම් වාහනයකින් ජීවක නෙමේ යනු කැමැති වේ ද, ඒ වාහනයෙන් යේවා. යම් දොරටුවකින් (යනු) කැමැති වේ ද, ඒ දොරටුවෙන් යේවා. යම් කලෙක (යනු) කැමැති වේ ද, එකල්හි යේවා. යම් කලෙක (පිවිසෙනු) කැමැති වේ ද, එකල්හි පිවිසේවා” යි වාහනාගාරයන්හි ද දොරයන්හි ද අණ කරවී ය.

45. තෙන ඛො උත සමයෙන රඤ්ඤ පඤ්ඤානස්ස භද්දවතීකා නාම භතීතිකා පඤ්ඤාසයොජනීකා හොති. අථ ඛො ජීවකො කොමාර-භවෙවා රඤ්ඤ පඤ්ඤානස්ස සප්පි¹ උපනාමෙසි: “කසාවං දෙවො පිචතු” ති. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභවෙවා රාජානං පඤ්ඤානං සප්පිං පායෙඤ්ඤා හතීසාලං ගන්තවා භද්දවතීකාය හතීතිකාය නගරමනා නිසීති.

46. අථ ඛො රඤ්ඤ පඤ්ඤානස්ස නං සප්පි පිතං පරිණාමෙනං උද්‍රෙකං අදසී. අථ ඛො රාජා පඤ්ඤානො මනුස්සො එතදවොච: “දුට්ඨෙන භණ්, ජීවකෙන සප්පි පාසිතො”මිති. තෙන හි භණ්, ජීවකං වෙජ්‍යං පිචිතං” ති. “භද්දවතීකාය දෙව, හතීතිකාය නගරමනා නිසීතිතො” ති.

47. තෙන ඛො උත සමයෙන රඤ්ඤ පඤ්ඤානස්ස කාකො නාම දුසො සට්ඨියොජනීකො හොති අමනුස්සෙන ජාතො². අථ ඛො රාජා පඤ්ඤානො කාකං දුසං ආණාපෙසි. “ගච්ඡ භණ් කාක, ජීවකං වෙජ්‍යං නිවතෙනාහි: ‘රාජා නං ආවරිද නිවතනාපෙති’ ති. එතෙ ඛො භණ් කාක, වෙජ්‍යා නාම බහුමායා. මා වස්ස කිඤ්චි පටිග්ගහෙසී” ති.

48. අථ ඛො කාකො දුසො ජීවකං කොමාරභවං අන්තරාමග්ගෙ කොසමිඛියං සමනාවෙසී පාතරාසං කරොන්තං. අථ ඛො කාකො දුසො ජීවකං කොමාරභවං එතදවොච: “රාජා නං ආවරිද, නිවතනාපෙති” ති “ආගමෙහි භණ් කාක, යාච භුඤ්ජාමි³. හඤ්ඤ භණ් කාක, භුඤ්ජාමි” ති. “අලං ආවරිද, රඤ්ඤමහි ආණ්ඨෙතො, ‘එතෙ ඛො භණ් කාක, වෙජ්‍යා නාම බහුමායා. මා වස්ස කිඤ්චි පටිග්ගහෙසී” ති.

49. තෙන ඛො උත සමයෙන ජීවකො කොමාරභවෙවා නවෙන හෙසජ්‍යං ඔලුමෙපඤ්ඤා ආමලකඤ්ච බාදති. පාතීයඤ්ච පිචති. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභවෙවා කාකං දුසං එතදවොච: “හඤ්ඤ භණ් කාක, ආමලකඤ්ච බාද. පාතීයඤ්ච පිචස්ස” ති. අථ ඛො කාකො දුසො “අයඤ්ච ඛො වෙජ්‍යො ආමලකඤ්ච බාදති. පාතීයඤ්ච පිචති. න අරහති කිඤ්චි පාපකං හොතු” නති උපසිංහමලකඤ්ච බාදි. පාතීයඤ්ච අපාසී. තස්ස නං උපසිංහමලකං බාසිතං තතෙච නිව්ඤ්ජාමි.

50. අථ ඛො කාකො දුසො ජීවකං කොමාරභවං එතදවොච: “අතී මෙ ආවරිද, ජීවිත” නති. “මා භණ් කාක, භාසී. තිඤ්ඤෙච අරොගො හවිස්සාසී. රාජා ව. වණ්ඤා සො රාජා ඝාතාපෙය්‍යාපි මං. තෙනාහං න නිවතනාමි” ති භද්දවතීකං හතීතිකං කාකස්ස තීය්‍යාදෙඤ්ඤා යෙන රාජගතං තෙන පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන යෙන රාජගතං⁴ යෙන රාජා මාගමො සෙතියො ඛිමිසාරො තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමි රඤ්ඤ මාගමස්ස සෙතියස්ස ඛිමිසාරස්ස එතමත්ථං ආරොවෙසී. “සුට්ඨ භණ් ජීවක, අකාසී යං සි⁵ න නිවතෙතො”. වණ්ඤා සො රාජා ඝාතාපෙය්‍යාපි ත”නති.

51. අථ ඛො රාජා පඤ්ඤානො අරොගො සමානො ජීවකස්ස කොමාරභවටස්ස සන්නිකෙ දුතං පාගෙසි: “ආගච්ඡතු ජීවකො. වරං දස්සාමි” ති. “අලං අයෙතො⁶. අබිකාරං මෙ දෙවො සරතු” ති.

1. “කං සප්පි.” 2. “පටිච්චජානො” ම ඡ සං. PTS.

3. “යාච භුඤ්ජාමි.” ම ඡ සං. PTS. 4. “යෙන රාජා” ම ඡ සං.

5. “යමපි” ම ඡ සං. PTS. 6. “අලං දෙව” සි.

45. එකල්හි පජ්ජොත රජුගේ හඳුවනිකා නම් ඇතින්න දවසකට පණස් යොදුනක් යන ගමන් වේග ඇත්තී ය. ඉක්බිති ජීවක කොමාර-හව වනෙමි පජ්ජොත රජුට “දෙවයන් වහන්සේ කෂාය පානය කරණ සේක්වා” යි කසට පැනැති ගිනෙල් බෙහෙත එළඹී ය. ජීවක කොමාර-හව වනෙමි පජ්ජොත රජුට ගිනෙල් බෙහෙත පොවා ඇත්හලට ගොස් හඳුවනි ඇතින්න පිට නැගී නුවරින් පලා ගියේ ය.

46. එවිට පජ්ජොත රජුට පානය කළ ඒ ගිනෙල් බෙහෙත පැසවන්නේ තැලි ඉපදවී ය. ඉක්බිති පජ්ජොත රජු තෙමේ “සගයෙනි, දුෂට වූ ජීවකයා විසින් ගිනෙල් පොවන ලද්දේ වෙමි. සගයෙනි, එබැවින් ජීවක වෙද සොයවු” යි මිනිසුන්ට කියේ ය. “දෙවයන් වහන්ස, හඳුවනි ඇතින්න පිට නැගී නුවරින් පැන ගියේ ය” යි ඔහු කීය.

47. එකල්හි පජ්ජොත රජුගේ අමනුෂ්‍යයකු නිසා උපන් කාක නම් දූස තෙමේ දවසකට සැට යොදුන් යන ගමන් වේග ඇත්තේ වේ. ඉක්බිති පජ්ජොත රජු තෙමේ “කොල කාකය, ‘ආවායඝීයෙනි, රජු තෙමේ ඔබ නවත්වා’ යයි ජීවක වෙද නවතව. කොල කාකය, මේ වෙද්දු නම් බොහෝ මාස ඇත්තාහු ය. ඔහු දෙන කිසිවක් නො පිළිගනු” යි කාකදූසයාට අණ කෙළේ ය.

48. ඉක්බිති කාක දූස තෙමේ අතරමග කොසඹා නුවර දී උදූසන අතර ගන්නා ජීවකයා දුටුයේ ය. එකල්හි කාක දූස තෙමේ “ආවායඝීයෙනි, රජු තෙමේ ඔබ නවත්වා” යයි ජීවක කොමාරහවයාට කියේ ය. “කොල කාකය, අනුතව කරමි. ඒ තාක් බලාපොරොත්තු වෙව. කොල කාකය, තෝ ද අනුතව කරව”. ආවායඝීයෙනි, කම් නැත. ‘කාකය මේ වෙද්දු නම් බොහෝ මාස ඇත්තාහු ය. ඔහු දෙන කිසිවක් නො පිළිගනු’ යි රජු විසින් අණ කරණ ලද්දෙමි වෙමි” යි කාකදූසයා කී ය.

49. එකල්හි ජීවක කොමාරහව තෙමේ තියගින් බෙහෙතක් ඔබා ගෙණ නෙල්ලි ද කසි. පැන් ද බොසි. එකල්හි ජීවක කොමාරහවතෙමේ “කොල කාකය, නෙල්ලි ද කව. පැන් ද බොව” යි කාකදූසයාට කී ය. ඉක්බිති කාක දූස තෙමේ “මේ වෙද නෙල්ලි ද කසි. පැන් ද බොසි. කිසි තජුරක් වන්නට යුතු නො වේ ය” යි නෙල්ලි ගෙඝියෙන් අඩක් ද කෑයේ ය. පැන් ද බිවේ ය. ඔහු විසින් කන ලද ඒ නෙල්ලි පලව එ වෙලේම ඔහුට විරෙක කෙළේ ය.

50. එවිට කාකදූස තෙමේ “ආවායඝීයන් වහන්ස, මාගේ ජීවිතය රැකේද” යි ජීවක කොමාරහවයාගෙන් ඇසී ය. “කොල, කාකය, බිය පත් නොව. තෝත් නිරෝග වන්නෙහි ය. රජු තෙමේ ද නිරෝග වන්නේ ය. වණ්ඩ වූ ඒ රජු තෙමේ මා මරවන්නේ ද වේ. එහෙයින් මම නො නවතිමි” යි හඳුවනිකා ඇතින්න කාකදූසයාට භාර දී රජගහ නුවර බලා නික්ම ගියේ ය. පිළිවෙලින් රජගහනුවරට ගියේ මගබෙහෙර වූ සෙනිය බිම්බිසාර රජු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ මගබෙහෙර වූ සෙනිය බිම්බිසාර රජුට මේ වග සැළකෙළේ ය. රජු තෙමේ “සගය ජීවකය, යම් හෙයකින් නො නැව-දානෙහි ද එහෙයින් යහපතක් කෙළෙහි ය. (නැවදානෙහි නම්) වණ්ඩ වූ ඒ රජු තෙමේ තා මරවන්නේ ය.” යි කී ය.

51. ඉක්බිති පජ්ජොත රජු තෙමේ නිරෝග වූයේ “ජීවක තෙමේ පැමිණේවා. වරයක් දෙන්නෙමි” යි ජීවක කොමාරහවයා වෙත දූතයකු යැවී ය. “ආවායඝීය, කම් නැත. දෙවයන් වහන්සේ මාගේ අධිකාරය (=සුභූත ක්‍රියාව) සිහි කෙරෙත්වා” යි කියා යැවී ය.

52. තෙන බො පන සමයෙන රඤ්ඤ පඤ්ඤානස්ස සීවෙය්‍යකං දුස්සයුගං උප්පන්නං හොති බහුන්තං¹ දුස්සානං බහුන්තං දුස්සයුගානං බහුන්තං දුස්සයුගසතානං බහුන්තං දුස්සයුගසහස්සානං බහුන්තං දුස්සයුගසතසහස්සානං අග්ගඤ්ඤ සෙට්ඨඤ්ඤ මොක්ඛඤ්ඤ උත්තමඤ්ඤ පචරඤ්ඤ. අථ බො රාජා පඤ්ඤානො තං සීවෙය්‍යකං දුස්සයුගං ජීවකස්ස කොමාර-හව්වස්ස පාහෙසි.

53. අථ බො ජීවකස්ස කොමාරහව්වස්ස එතදහොසි: “ඉදං බො මෙ සීවෙය්‍යකං දුස්සයුගං රඤ්ඤ පඤ්ඤානෙන පතිතං බහුන්තං දුස්සානං බහුන්තං දුස්සයුගානං බහුන්තං දුස්සයුගසතානං බහුන්තං දුස්සයුගසහස්සානං බහුන්තං දුස්සයුගසතසහස්සානං අග්ගඤ්ඤ සෙට්ඨඤ්ඤ මොක්ඛඤ්ඤ උත්තමඤ්ඤ පචරඤ්ඤ. නයිමං² අඤ්ඤා කොචි පච්චාරහති අඤ්ඤානු තෙන හගවතා අරහතා සමමා සමුද්ධොත, රඤ්ඤ වා මාගධෙන සෙනියෙන බිම්බිසාරෙනා”ති.

54. තෙන බො පන සමයෙන හගවතො කායො දෙසාහිසනො හොති. අථ බො හගවා ආයසමන්තං ආනන්දං ආමනෙතසි: “දෙසාහිසනො බො ආනන්ද නිථාගතස්ස කායො. ඉච්ඡති නිථාගතො විරෙවනං පාතු”නති.

55. අථ බො ආයසමා ආනන්දෙ යෙන ජීවකො කොමාරහව්වො තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිති ජීවකං කොමාරහව්වං එතදවොච: “දෙසාහිසනො බො ආට්ඨසො ජීවක, නිථාගතස්ස කායො. ඉච්ඡති නිථාගතො විරෙවනං පාතු”නති. “තෙන හි හනො ආනන්ද, හගවතො කායං කතිපාහං සිනෙහෙථා” ති.

56. අථ බො ආයසමා ආනන්දෙ හගවතො කායං කතිපාහං සිනෙහෙතො යෙන ජීවකො කොමාරහව්වො තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිති ජීවකං කොමාරහව්වං එතදවොච “සිතිදො බො ආට්ඨසො ජීවක, නිථාගතස්ස කායො, යස්ස’ද්ධති කාලං මඤ්ඤාසී” ති.

57. අථ බො ජීවකස්ස කොමාරහව්වස්ස එතදහොසි: “න බො මෙ තං පතීරුපං, යො’හං හගවතො. ඔලාරිකං විරෙවනං දදෙය්‍ය”නති. තිණ්ණ උප්පලහන්තී නානාහෙසජ්ජෙති පරිභාවෙතො යෙන හගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිති එකං උප්පලහන්තං හගවතො උපනාමෙසි: “ඉමං හනො හගවා පඨමං උප්පලහන්තං උපසිඛ්ඤතු. ඉදං හගවන්තං දසකකිත්තං විරෙවෙස්සති” ති. දුතියං උප්පලහන්තං හගවතො උපනාමෙසි: “ඉමං හනො හගවා දුතියං උප්පලහන්තං උපසිඛ්ඤතු. ඉදං හගවන්තං දසකකිත්තං විරෙවෙස්සති” ති. තතියං උප්පලහන්තං හගවතො උපනාමෙසි: “ඉමං හනො හගවා තතියං උප්පලහන්තං උපසිඛ්ඤතු. ඉදං හගවන්තං දසකකිත්තං විරෙවෙස්සති” ති එවං හගවතො සමතිස්සාය විරෙවනං හවිස්සති” ති. අථ බො ජීවකො කොමාරහව්වො හගවතො සමතිස්සාය විරෙවනං දන්තා හගවන්තං අභිවාදෙතො පදකක්ඛිණං කතො පක්කාමි.

52. එකල්හි පඤ්ඤානරජුනට බොහෝ වසන්තයන්ට බොහෝ වසන්ත යුග්මයන්ට බොහෝ සිය ගණන් වසන්තයන්ට බොහෝ දහස් ගණන් වසන්තයන්ට බොහෝ ලක්ෂගණන් වසන්තයන්ට අග්‍ර වූ ද ශ්‍රේෂ්ඨ වූ ද මුඛ්‍ය වූ ද උතුම් වූ ද ප්‍රචර වූ ද සිව්වයාකවසන්තයන්ට ලැබුනේ වේ. ඉක්බිති පඤ්ඤාන රජතෙමේ ඒ සිව්වයාකවසන්තයන්ට ජීවක කොමාර-හව්වට යැවී ය.

53. එකල්හි ජීවක කොමාරහව්වයානට “පඤ්ඤාන රජු විසින් මා වෙත එවූ සිව්වයාකවසන්තයන්ට බොහෝ වසන්තයන්ට බොහෝ වසන්ත යුග්මයන්ට බොහෝ සිය ගණන් වසන්තයන්ට බොහෝ දහස් ගණන් වසන්තයන්ට බොහෝ ලක්ෂගණන් වසන්තයන්ට අග්‍ර ද වේ. ශ්‍රේෂ්ඨ ද වේ. මුඛ්‍ය ද වේ. උතුම් ද වේ. ප්‍රචර ද වේ. භාග්‍යවත් වූ අතීන් වූ සමාස්තසමුදා වූ ඒ තථාගතයන් වහන්සේ හෝ මහධෙශවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජු හෝ හැර අන් කිසිවෙක් මේ වසන්තයන්ට සුදුසු නොවේ”යි මේ සිතා විස.

54. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශරීරය දෙස් කිපීමෙන් පිණිත වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් අතද තෙරුන් ඇමැතු සේක: “ආනන්දය, තථාගතයන්ගේ ශරීරය දෙස් අධික වූයේ වේ. තථාගත තෙමේ විරෙක බෙහෙතක් පාතය කරන්නට කැමැති”යි වදාළ සේක.

55. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් ආනන්දසථවිරයන් වහන්සේ ජීවක කොමාර-හව්වයා වෙත ගියහ. ගොස් ඇවැත් ජීවකය, තථාගතයන් වහන්සේගේ ශරීරය දෙස් කිපීමෙන් පිණිත වේ. තථාගතයන් වහන්සේ විරෙක බෙහෙතක් පාතය කරන්නට කැමැති සේකැ”යි ජීවක කොමාරහව්වයානට කීහ. “ආනන්ද සථවිරයන් වහන්සේ, එසේ නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශරීරය කිහිප දිනක් තෙල් පොවා මොළොක් කරණ සේක්වා”යි හෙතෙම කී ය.

56. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් ආනන්ද සථවිරයන් වහන්සේ කිහිප දිනක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශරීරය මොළොක් කොට ජීවක කොමාරහව්වයා වෙත ගියහ. ගොස් “ඇවැත්, ජීවකය, තථාගතයන් වහන්සේගේ ශරීරය මොළොක් වූයේය. දැන් යමකට කල් සලකන්නෙහි නම් මේ ඒ විරෙක බෙහෙත දීමට කල් වේ යැ යි ජීවකකොමාරහව්වයානට දැන්වූහ.

57. එවිට ජීවක කොමාරහව්වයානට “මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දැඩි වූ විරෙක බෙහෙතක් දෙන්නෙමි නම්, මට ඒ සුදුසු නොවේ”යි සිත් වි ය. එසේ සිතා උපුල්මිටි තුණක් නොයෙක් බෙහෙත් ගල්වා ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ “ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පළමුවන උපුල්මිටිය සිඹිනා සේක්වා. මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දස-වරක් විරෙක කරන්නේ ය” යි එක් උපුල් මිටියක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එළවූයේ ය. “ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ දෙවන උපුල් මිටිය සිඹිනා සේක්වා. මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දසවරක් විරෙක කරන්නේය” යි දෙවන උපුල් මිටිය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එළවූයේ ය. “ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ තෙවන උපුල්මිටිය සිඹිනා සේක්වා. මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දසවරක් විරෙක කරන්නේ ය” යි තෙවන උපුල් මිටිය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එළවූයේ ය. ඉක්බිති ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තිස් වරක් විරෙක වන්නට බෙහෙත් දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ පැදකුණු කොට තිත්ම ගියේ ය.

58. අප්ඵ බො ජීවකස්ස කොමාරහවෙව්සා ඛනිද්ධාරකොට්ඨකා නිකඩ-
නතස්ස එතදහොසි: “මයා බො භගවතො සමතිංසාය විරෙවනං දින්නං,
දෙසාභිසනොතා තථාගතස්ස කායො, න භගවන්තං සමතිංසකඛනතුං
විරෙවෙස්සති, එකුනතිංසකඛනතුං භගවන්තං විරෙවෙස්සති, අපි ච භගවා
විරිතොතා නහාසිස්සති, නහාතං භගවන්තං සකිං විරෙවෙස්සති, එවං
භගවතො සමතිංසාය විරෙවනං භවිස්සති”ති.

59. අප්ඵ බො භගවා ජීවකස්ස කොමාරහවෙව්සා වෙතසා වෙතො-
පරිවිතකකමඤ්ඤාය ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමනොති: “ඉධානන්ද, ජීවකස්ස
කොමාරහවෙව්සා ඛනිද්ධාරකොට්ඨකා නිකඩනතස්ස එතදහොසි: ‘මයා බො
භගවතො සමතිංසාය විරෙවනං දින්නං, දෙසාභිසනොතා තථාගතස්ස කායො,
න භගවන්තං සමතිංසකඛනතුං විරෙවෙස්සති, එකුනතිංසකඛනතුං
භගවන්තං විරෙවෙස්සති, අපි ච භගවා විරිතොතා නහාසිස්සති, නහාතං
භගවන්තං සකිං විරෙවෙස්සති, එවං භගවතො සමතිංසාය විරෙවනං
භවිස්සති’ ති, තෙන භානන්ද, උණේහාදකං පටියාදෙහි” ති, “එවං
භනොති” ති බො ආයස්මා ආනන්දෙ භගවතො පටියස්සුචා උණේහාදකං
පටියාදෙසි.

60. අප්ඵ බො ජීවකො කොමාරහවෙව්සා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි,
උපසඛකමිචා භගවන්තං අභිවාදෙචා එකමන්තං නිසීදි, එකමන්තං
නිසින්නො බො ජීවකො කොමාරහවෙව්සා භගවන්තං එතදවොච: “විරිතොතා
භනොත භගවා”ති, “විරිතොතා”මහි ජීවකා”ති, “ඉධ මයං භනොත ඛනිද්ධාර-
කොට්ඨකා නිකඩනතස්ස එතදහොසි: ‘මයා බො භගවතො සමතිංසාය
විරෙවනං දින්නං, දෙසාභිසනොතා තථාගතස්ස කායො, න භගවන්තං
සමතිංසකඛනතුං විරෙවෙස්සති, එකුනතිංසකඛනතුං භගවන්තං විරෙ-
වෙස්සති, අපි ච භගවා විරිතොතා නහාසිස්සති, නහාතං භගවන්තං සකිං
විරෙවෙස්සති, එවං භගවතො සමතිංසාය විරෙවනං භවිස්සති’ ති, නහායකු
භනොත භගවා, නහායකු සුගතො” ති, අප්ඵ බො භගවා උණේහාදකං
නහාසි, නහාතං භගවන්තං සකිං විරෙවෙසි, එවං භගවතො සමතිංසාය
විරෙවනං අහොසි.

61. අප්ඵ බො ජීවකො කොමාරහවෙව්සා භගවන්තං එතදවොච: “යාව
භනොත භගවතො කායො පකතන්තො ගොති, අලං තාව යුසපිණ්ඩ-
පාතොති”ති¹.

1. “අභං තාව යුස පිණ්ඩපාතොතාති” සි මු.

„ “අලං යුස පිණ්ඩපාතොතාති” සි

58. ඉක්බිති බිහිදෙරොටුවෙන් නික්මෙන්නා වූ ජීවක කොමාර-හව්වට “මා විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නිස්වරක් විරෙක වන බෙහෙතක් දෙන ලද්දේ ය. තථාගතයන් වහන්සේගේ ශරීරය දෙස් අධික වූයේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නිස්වරක් විරෙක නො වන්නේ ය. එකුත් නිස්වරක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට විරෙක වන්නේ ය. එහෙත් විරෙවනය කළා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ස්නානය කරන්නාහ. ස්නානය කළා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වරක් විරෙවනය වන්නේ ය. මෙසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නිස් වරක් විරෙවනය වන්නේය” යි මේ සිත විය.

59. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ජීවක කොමාරහව්වයාගේ අදහස (තමන්) සිහින් දෑත “ආනන්දය, මෙහි බිහිදෙරොටුවෙන් නික්මෙන්නා වූ ජීවක කොමාරහව්වයාහට ‘මා විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නිස්වරක් විරෙක වන බෙහෙතක් දෙන ලද්දේ ය. තථාගතයන් වහන්සේගේ ශරීරය උත්සන්න වූ දෙස් ඇත්තේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නිස් වරක් විරෙවනය නො වන්නේ ය. එකුත් නිස්වරක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට විරෙවනය වන්නේ ය. එහෙත් විරෙවනය කළා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ස්නානය කරණ සේක. ස්නානය කළ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වරක් විරෙවනය වන්නේ ය. මෙසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නිස් වරක් විරෙවනය වන්නේ ය’ යන සිත් වී ය යි වදාරා ආයුෂ්මත් අනදිනෙරුන් ඇමතු සේක: “ආනන්දය, එසේ නම් උණුදිය පිළියෙල කරව” යි. “සාමිනි, එසේය” යි ආයුෂ්මත් ආනන්ද සම්මුතියෙන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී උණුදිය පිළියෙල කළහ.

60. ඉක්බිති ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹිණි ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන්නා වූ ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ “සාමිනි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විරෙක කළ සේක් ද” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් ඇසී ය. “ජීවකය විරෙක කළෙමි වෙමි.” “සාමිනි, මෙහි පිටදෙරොටුවෙන් නික්-මෙන්නා වූ මට “මා විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නිස්වරක් විරෙක වන බෙහෙතක් දෙන ලද්දේ ය. තථාගතයන් වහන්සේගේ ශරීරය උත්සන්න වූ දෙස් ඇත්තේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නිස් වරක් විරෙවනය නො වන්නේ ය. එකුත් නිස්වරක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට විරෙවනය වන්නේ ය. එහෙත් විරෙවනය කළා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ස්නානය කරණ සේක. ස්නානය කළා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වරක් විරෙවනය වන්නේ ය. මෙසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නිස්වරක් විරෙවනය වන්නේ ය” යි මේ අදහස වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ස්නානය කරණ සේක්වා. සුගතයන් වහන්සේ ස්නානය කරණ සේක්වා” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැල-කෙළේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උණුදිය ස්නානය කළ සේක. ස්නානය කළා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වරක් විරෙවනය වී ය. මෙසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සමතිස් විරෙවනයෙක් විය.

61. අනතුරුව ජීවක කොමාරහව්වතෙමේ “සාමිනි, යම්කාක් කලකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශරීරය ප්‍රකෘතිස්වභාවය ඇත්තේ වේ ද, ඒ තාක් කල් සිතිවූ ආහාර සුදුසු ය” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැල කෙළේ ය.

62. අථ බො හගවතො කායො න චිරස්සෙව පකතනො අහොසි. අථ බො ජීවකො කොමාරහචෙව, නා සිවෙය්‍යං දුස්සයුගං ආදිය යෙන හගවා නෙහුපසඛකම්. උපසඛකම්චා හගවතං අභිවාදෙත්වා එකමනං නිසීදි. එකමනං නිසිනො බො ජීවකො කොමාරහචෙව හගවතං එතදවොච: “එකාහං හනො, හගවතං වරං යාවාමි” ති. “අනික්කන්තවරා බො ජීවක, තථාගතා” ති. “යඤ්ච හනො, කප්පති යඤ්ච අනවජ්ජ” ති. “වදෙහි ජීවකා” ති. “හගවා හනො, පංසුකුලිකො භික්ඛු-සමෙසා ව. ඉදං මෙ හනො, ‘සිවෙය්‍යං දුස්සයුගං රඤ්ඤ පජ්ජානෙන පතිතං බහුතං දුස්සාතං බහුතං දුස්සයුගාතං බහුතං දුස්සයුගසතාතං බහුතං දුස්සයුගසහසාතං බහුතං දුස්සයුගසතසහසාතං අග්ගඤ්ච සෙට්ඨඤ්ච මොකඤ්ච උත්තමඤ්ච පවරඤ්ච. පනිගණ්හාතු මෙ හනො, හගවා සිවෙය්‍යං දුස්සයුගං භික්ඛුසමෙසා ව ගතපති විවරං අනුජානාතු” ති. පටිගහෙසි හගවා සිවෙය්‍යං දුස්සයුගං.

63. අථ බො හගවා ජීවකං කොමාරහචෙව ධම්මියා කථාය සන්දස්සසි. සමාදපෙසි. සමුත්තොජෙසි. සමපහංසෙසි. අථ බො ජීවකො කොමාර-හචෙව හගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තොජිතො සමපහංසිතො උට්ඨායාසතා හගවතං අභිවාදෙත්වා පදකම්ණං කත්වා පකකාමි.

64. අථ බො හගවා එතසම් නිදුනෙ එතසම් පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛු අමනොසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගතපතිවිවරං. යො ඉච්ඡති, පංසුකුලිකො හොතු. යො ඉච්ඡති, ගතපතිවිවරං සාදියතු. ඉතරි තරෙනපතං¹ භික්ඛවෙ, සන්තුට්ඨං වණ්ණෙත්ති” ති.

65. අස්සොසුං බො රාජගහෙ මනුස්සා “හගවතා කිර භික්ඛුතං ගතපතිවිවරං අනුඤ්ඤාත” ති. තෙ ව මනුස්සා හට්ඨා අහෙසුං උදග්ගා: “ඉදති බො මයං දුතාති දස්සාම, පුඤ්ඤාති කරස්සාම, යතො හගවතා භික්ඛුතං ගතපතිවිවරං අනුඤ්ඤාත” ති. එකානෙනෙව රාජගහෙ බහුති විවරසහස්සාති උපපජ්ජංසු.

66. අස්සොසුං බො ජාතපද මනුස්සා “හගවතා කිර භික්ඛුතං ගතපති විවරං අනුඤ්ඤාත” ති. තෙ ව මනුස්සා හට්ඨා අහෙසුං උදග්ගා: “ඉදති බො මයං දුතාති දස්සාම, පුඤ්ඤාති කරස්සාම, යතො හගවතා භික්ඛුතං ගතපතිවිවරං අනුඤ්ඤාත” ති. ජනපදෙපි එකානෙනෙව බහුති විවර-සහස්සාති උපපජ්ජංසු.

67. තෙන බො පත සමයෙන සමස්ස පාචාරො උප්පන්නො තොති. හගවතො එතමන්. ආරොවෙසු. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පාචාර” ති. කොසෙය්‍යපාචාරො උප්පන්නො තොති². “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, කොසෙය්‍ය පාචාර” ති. කොජවං උප්පන්නො තොති. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, කොජව” ති.

පඨමකභාණ්ඩාරො නිවසිතො

1. “ඉතරිතරෙනපතං” ම ඡ සං. P.T.S. “ඉතරිතරෙනවාහං” ඩි

2. “හගවතො එතමන්. ආරොවෙසු.” ම ඡ සං. P.T.S. අ. ටි. ජ. ටි.

62. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශරීරය නොබෝ කලකින් ම ප්‍රකාශී ස්වභාව ඇත්තේ විය. නැවත ජීවක කොමාරනච්ච නෙමේ ඒ සිව්වේයකවස්සුගුත්මය ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් ජීවකකොමාරනච්ච නෙමේ “සාමිනි, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් එක් වරයක් ඉල්ලමි”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකෙළේ ය. “ජීවකය, ගාභපතිවීරයෝ වර ඉක්මවූවෑනු ය”. “සාමිනි, යමක් කැප වේ ද, යමක් නිදෙස් වේ ද, (එවළු වරයක් ඉල්ලමි)”යි. “ජීවකය, නියව”. “සාමිනි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පංසුකුලික වන සේක. භික්ෂුසමිස නෙමෙන් පංසුකුලික වේ. සාමිනි, මේ සිව්වේයකවස්සුගුත්මය පස්සාන රජු විසින් මට එවන ලද්දේ ය. බොහෝ වස්සුයන්ට බොහෝ වස්සුගුත්මයන්ට බොහෝ සියගණන් වස්සුගුත්මයන්ට බොහෝ දහස්ගණන් වස්සුගුත්මයන්ට බොහෝ ලක්ෂගණන් වස්සුගුත්මයන්ට අග ද ශ්‍රේෂ්ඨ ද මුඛ්‍ය ද උත්තම ද පවර ද වේ. සාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ සිව්වේයකවස්සුගුත්මය පිළිගන්නා සේක් වා. භික්ෂුසමිසයාට ද ගෘහපතිවීරය අනුදන්තා සේක්වා” යි සැලකෙළේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිව්වේයකවස්සුගුත්මය පිළිගත් සේක.

63. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ජීවක කොමාරනච්චයාට දහමි කතාවෙන් කරුණු දක්වූ සේක (එහි ඔහු) සමාදන් කරවූ සේක. තියුණු කරවූ සේක. සතුටු කරවූ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දහමි කතාවෙන් කරුණු දක්වන ලද සමාදන් කරවන ලද තියුණු කරවන ලද සතුටු කරවන ලද ජීවක කොමාරනච්චනෙමේ හුනස්නෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට නික්ම ගියේ ය.

64. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනායෙහි මේ කාරණයෙහි දහමි කතා කොට “මහණෙනි, ගෘහපතිවීරය අනුදනිමි. යමෙක් කැමැති නම්, පංසුකුලික වේවා. යමෙක් කැමැති නම්, ගෘහපතිවීරය ඉවසාවා. මහණෙනි, මම කුදු මහත් අගය ඇති යම්කිසිවකින් (ලද්දෙකින්) ම සතුටු වීම වර්ණනා කරමි” යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක.

65. රජගහනුවර වැසි මිනිස්සු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් භික්ෂූන්ට ගෘහපතිවීරය අනුදන්තා ලද්දේ ල”යි ඇසූහ. “යම් ගෙයකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් භික්ෂූන්ට ගෘහපතිවීරය අනුදන්තා ලද්දේ ද, (එහෙයින්) අපි දන් දන් දෙන්නෙමු. පින් කරන්නෙමු”යි ඒ මිනිස්සු ද සතුටු වූහ. ඔද වැසියෝ වූහ. එක දවසින් ම රජගහ නුවර දී (භික්ෂූන්ට) බොහෝ දහස්ගණන් සිවුරු උපන.

66. දනවුවැසි මිනිස්සු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් භික්ෂූන්ට ගෘහපතිවීරය අනුදන්තා ලද්දේ ල”යි ඇසූහ. “යම් ගෙයකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් භික්ෂූන්ට ගෘහපතිවීරය අනුදන්තා ලද්දේ ද, (එහෙයින්) අපි දන් දන් දෙන්නෙමු. පින් කරන්නෙමු”යි ඒ මිනිස්සු ද සතුටු වූහ. ඔද වැසියෝ වූහ. එක දවසින් ම ජනපදයෙහි ද බොහෝ දහස් ගණන් සිවුරු උපන.

67. එකල්හි සමිසයාගට පොරෝණා සඵවක් ලැබුනේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, පොරෝණා සඵව අනුදනිමි.” පටපණ්ණසින් විසූ පොරෝණා සඵවක් ලැබුනේ ය. “මහණෙනි, පටපණ්ණ හසින් විසූ පොරෝණා සඵව අනුදනිමි.” කොඳුපලසක් ලැබුනේ ය. “මහණෙනි, කොඳුපලස අනුදනිමි”යි වදාළසේක.

පළමු බණවර හිමි.

1. තෙන බො පන සමයෙන කාසිරාජා ජීවකස්ස කොමාරහවෙස්ස අභිසිංහාසිං¹ කම්බලං පාහෙසි උපසිංහාසිතං බමමානං. අථ බො ජීවකො කොමාරහවෙට්ඨා තං අභිසිංහාසිං කම්බලං ආදාය යෙන භගවා නෙත්තරං සඛකම්. උපසඛකම්භා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො බො ජීවකො කොමාරහවෙට්ඨා භගවන්තං එතදවොච: “අයමෙම භන්නො, අභිසිංහාසියො කම්බලො කාසිරඤ්ඤ පභින්නො උපසිංහාසිතං බමමානො. පඨිගණ්ණාතු මෙ භන්නො, භගවා කම්බලං, යං මම අස්ස දීඝරන්තං හිතාය සුබ්බායා” ති. පටිග්ගහෙසි භගවා කම්බලං.

2. අථ බො භගවා ජීවකා කොමාරහවට්ඨං බමමියා කථාය සඤ්ඤෙසි. සමාදපෙසි. සමුත්තොජෙසි. සමපහංසෙසි. අථ බො ජීවකො කොමාර-හවෙට්ඨා භගවතා බමමියා කථාය සඤ්ඤෙසිතො සමාදපිතො සමුත්තොජිතො සමපහංසිතො උට්ඨායාසතා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකම්භං කත්වා පක්කාමි.

3. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පඤ්ඤා ධම්මං කථං කත්වා භික්ඛු ආමන්තෙසි: “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ, කම්බල” නති.

4. තෙන බො පන සමයෙන සඛකස්ස උච්චාවචානි විවරානි උපපජ්ජන්ති.² අථ බො භික්ඛුනං එතදහොසි: “කීනත්ත බො භගවතා විවරං අනුඤ්ඤාතං කීං අනුඤ්ඤාත” නති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙත්තං. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ, ඡ විවරානි: බොමං කප්පාසිකං කොසෙය්‍යං කම්බලං සාණං භබ්බ” නති.

5. තෙන බො පන සමයෙන යෙ තෙ භික්ඛු³ ගහපතිවිවරං සාදිසන්ති, තෙ කුක්කුච්චායන්තා පංසුකුලං ත සාදිසන්ති: “එකංයෙව භගවතා විවරං අනුඤ්ඤාතං. ත දෙව” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙත්තං. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ, ගහපතිවිවරං සාදිසන්තො පංසුකුලමපි සාදිසිදුං. තද්වයෙනපතං භික්ඛවෙ, සන්තුට්ඨං වණ්ණෙමි” ති.

6. තෙන බො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛු කොසලෙසු ජනපදෙසු අභිනාමග්ගපට්ටන්තා හොන්ති. එකච්ච භික්ඛු සුසානං ඔක්කමිංසු පංසුකුලාය. එකච්ච භික්ඛු නාගමෙත්තං⁴. යෙ තෙ භික්ඛු සුසානං ඔක්කමිංසු පංසුකුලාය, තෙ පංසුකුලානි ලභිංසු. යෙ තෙ භික්ඛු නාගමෙත්තං, තෙ එවමානංසු: “අභ්‍යාකම්පි ආට්ඨසො භාගං දෙට්ඨා” ති. තෙ එවමානංසු: “ත මයං ආට්ඨසො කුමානං භාගං දස්සාම. කිස්ස කුමෙහ නාගමිත්ථා” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙත්තං. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ, නාගමෙන්නානං න අකාමා⁵ භාගං දුතු” නති.

1. “අභිසිංහාසිකා” ම ඡ සං. PTS. ඡ වී. අ වී. ම නු ප. තො වී.

2. “උපපන්නානි හොන්ති” ම ඡ සං.

3. “තෙ භික්ඛු” PTS. ම නු ප

4. “නාගමිත්ථා” ම නු ප. තො වී.

5. “අකාමා” ම ඡ සං.

1. එකල්හි කසිරජ තෙමේ ජීවක කොමාරහව්වට අබදහසකට පොතොනා වූ (පන්සියයක් අගනා වූ) කම්බිලියක් යැවී ය. ඉක්බිති ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ පන්සියයක් අගනා වූ ඒ කම්බිලිය ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන්නා වූ ජීවක කොමාරහව්වතෙමේ “සාමිනි, මාගේ අබ දහසකට පොතොනා වූ (පන්සියයක් අගනා වූ) මේ කම්බිලිය කාසිරජ විසින් එවන ලද්දේ ය. යම් ගෙයකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පිළිගැනීම මට බොහෝ කාලයක් තිත සැප පිණිස වන්නේ ද, එහෙයින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ මේ කම්බිලිය පිළිගන්නා සේක්වා” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැළ කෙළේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කම්බිලිය පිළිගත්තේය.

2. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ජීවක කොමාරහව්වට දූතෑම කතාවෙන් කරුණු දුන්වූ සේක. (එහි ඔහු) සමාදන් කරවූ සේක. තිසුණු කරවූ සේක. සතුටු කරවූ සේක. එකල්හි ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දූතෑමකතාවෙන් කරුණු දන්වන ලද්දේ සමාදන් කරවන ලද්දේ තිසුණු කරවන ලද්දේ සතුටු කරවන ලද්දේ හුනස්නෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට තිත්ම ගියේ ය.

3. ඉන් පසු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දූතෑම කතා කොට භික්ෂූන් අමතා “මහණෙනි, කම්බිලිය අනුදනිමි” යි වදාළසේක.

4. එකල්හි සඛ්ඝයාට අගය ඇති නැති සිවුරු ලැබෙයි. එකල භික්ෂූන්ට ‘කවර භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් භික්ෂූන්ට සිවුරු අනුදන්නා ලද ද ? කවර නො අනුදන්නා ලද ද ?’ යි සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කළහ. “මහණෙනි, කොමු පිළි, කපු පිළි, පට පිළි, කම්බිලි, හණවැහරි පිළි, මේ පස් තුලෙන් මුසු පිළි යන සිවුරු* සයක් අනුදනිමි”.

5. එකල්හි “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් එක ම සිවුරක් අනුදන්නා ලද ය. සිවුරු දෙකක් නො අනුදන්නා ලද” යි යම් ඒ භික්ෂූහු ගෘහපති විවරය ඉවසක් ද, ඒ භික්ෂූහු කුකුස් කරන්නෝ පංසුකුලය නො ඉවසත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කළහ. “මහණෙනි, ගෘහපති විවරය ඉවසන්නහු විසින් පංසුකුලයත් ඉවසන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මම ඒ දෙකින් ම සතුටු වීම වණිතා කරමි”.

6. එකල්හි බොහෝ භික්ෂූහු කොසොල් දනව්වෙහි දීඝිමාගීයට පිළිපත්තාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂූහු පංසුකුල වසා පිණිස සොහොනට පිවිසියාහු ය. ඇතැම් භික්ෂූහු එය බලාපොරොත්තු නො වූවාහු ය. යම් ඒ භික්ෂූහු පංසුකුල පිණිස සොහොනට පිවිසියාහු ද, ඒ භික්ෂූහු පංසුකුල ලැබූහ. යම් ඒ භික්ෂූහු බලාපොරොත්තු නො වූවාහු ද, ඒ භික්ෂූහු “ඇවැත්නි, අපටත් කොටසක් දෙව්” යි මෙසේ කීහ. ඒ භික්ෂූහු “ඇවැත්නි, අපි තොපට කොටසක් නො දෙන්නෙමු. කුමක් නිසා තෙපි බලාපොරොත්තු නො වූවහු ද” යි මෙසේ කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කළහ. “මහණෙනි, (බලාපොරොත්තු නො වන්නවුන්ට) අකමැත්තෙන් කොටස නො දෙන්නට අනුදනිමි” යි.

* මෙහි “සිවුරු” යනු ‘වසත්‍රය, එයින් කළ සිවුර’ යන අර්ථ දෙකකි ම යෙදේ.

7. තෙන බො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛු කොසලෙසු ජනපදෙසු අභ්‍යන්තමග්ගපට්ටනනා හොනති. එකච්ච භික්ඛු සුසානං ඔක්කමිංසු පංසුකුලාය. එකච්ච භික්ඛු ආගමෙසු. යෙ තෙ භික්ඛු සුසානං ඔක්කමිංසු පංසුකුලාය, තෙ පංසුකුලාති ලභිංසු. යෙ තෙ භික්ඛු ආගමෙසු, තෙ එවමාහංසු: “අමාකමපි ආට්ඨසො භාගං දෙථා” ති. තෙ එවමාහංසු: “න මයං ආට්ඨසො භුමාකං භාගං දස්සාම. කිස්ස භුමෙන න ඔක්කමිත්ථා” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසු. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ, ආගමෙනනානං අකාමා භාගං දාතු”නති.

8. තෙන බො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛු කොසලෙසු ජනපදෙසු අභ්‍යන්තමග්ගපට්ටනනා හොනති. එකච්ච භික්ඛු පඨමං සුසානං ඔක්කමිංසු පංසුකුලාය. එකච්ච භික්ඛු පච්ඡා ඔක්කමිංසු. යෙ තෙ භික්ඛු පඨමං සුසානං ඔක්කමිංසු පංසුකුලාය, තෙ පංසුකුලාති ලභිංසු. යෙ තෙ භික්ඛු පච්ඡා ඔක්කමිංසු, තෙ න ලභිංසු. තෙ එවමාහංසු: “අමාකමපි ආට්ඨසො භාගං දෙථා” ති. තෙ එවමාහංසු: “න මයං ආට්ඨසො භුමාකං භාගං දස්සාම. කිස්ස භුමෙන පච්ඡා ඔක්කමිත්ථා” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසු. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ, පච්ඡා ඔක්කමෙනානං¹ න අකාමා භාගං දාතු”නති.

9. තෙන බො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛු කොසලෙසු ජනපදෙසු අභ්‍යන්තමග්ගපට්ටනනා හොනති. තෙ සද්දිසා සුසානං ඔක්කමිංසු පංසුකුලාය. එකච්ච භික්ඛු පංසුකුලාති ලභිංසු. එකච්ච භික්ඛු න ලභිංසු. යෙ තෙ භික්ඛු න ලභිංසු, තෙ එවමාහංසු: “අමාකමපි ආට්ඨසො භාගං දෙථා” ති. තෙ එවමාහංසු: “න මයං ආට්ඨසො භුමාකං භාගං දස්සාම. කිස්ස භුමෙන න ලභිත්ථා” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසු. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ සද්දිසානං ඔක්කමෙනානං අකාමා භාගං දාතු”නති.

10. තෙන බො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛු කොසලෙසු ජනපදෙසු අභ්‍යන්තමග්ගපට්ටනනා හොනති. තෙ කතිකං කතා සුසානං ඔක්කමිංසු පංසුකුලාය. එකච්ච භික්ඛු පංසුකුලාති ලභිංසු. එකච්ච භික්ඛු න ලභිංසු. යෙ තෙ භික්ඛු න ලභිංසු, තෙ එවමාහංසු: “අමාකමපි ආට්ඨසො භාගං දෙථා” ති. තෙ එවමාහංසු: “න මයං ආට්ඨසො භුමාකං භාගං දස්සාම. කිස්ස භුමෙන න ලභිත්ථා” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසු. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ, කතිකං කතා ඔක්කමෙනානං අකාමා භාගං දාතු”නති.

11. තෙන බො පන සමයෙන මුනුස්සා විවරං ආදාය ආරාමං ආගමිත්තති. තෙ පටිග්ගායකං අලහමානා පටිතරන්ති. විවරං පටිතනං උප්පත්ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසු. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ පඤ්චගමෙනති සමන්තාගතං භික්ඛුං. විවරපටිග්ගායකං සමමන්තිතු: යො න ඡ්ඤගතීං ගවේජය්‍ය, න දෙසාගතීං ගවේජය්‍ය, න මොහාගතීං ගවේජය්‍ය, න භයාගතීං ගවේජය්‍ය, ගතිතාගතිතඤ්ඤා ජානෙය්‍ය.”

7. එකල්හි බොහෝ හික්කු කොසොල් දනව්වෙහි දීඝිමාගීයට පිළිපත්තාහු වෙත්. ඇතැම් හික්කු පංසුකුල පිණිස සොහොනට පිවිසියාහු ය. ඇතැම් හික්කු බලාපොරොත්තු ව සිටියහ. යම් ඒ හික්කු පංසුකුල පිණිස සොහොනට පිවිසියාහු ද, ඒ හික්කු පංසුකුල ලැබූහ. යම් ඒ හික්කු බලාපොරොත්තු ව සිටියාහු ද, ඒ හික්කු “ඇවැත්ති, අපටත් කොටස දෙවු” යි මෙසේ කීහ. ඒ හික්කු “ඇවැත්ති, අපි තොපට කොටස නො දෙන්නෙමු. කුමක් හෙයින් තෙපි නො පැමිණියහු ද” යි මෙසේ කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, බලාපොරොත්තු ව සිටින්නවුන්ට නො කැමැත්තෙන් කොටස දෙන්නට අනුදනිමි”.

8. එකල්හි බොහෝ හික්කු කොසොල්දනව්වෙහි දීඝිමාගීයට පිළිපත්තාහු වෙත්. ඇතැම් හික්කු පංසුකුල පිණිස පළමු කොට සොහොනට පිවිසියාහු ය. ඇතැම් හික්කු පසු ව පිවිසියාහු ය. යම් ඒ හික්කු පංසුකුල පිණිස පළමු කොට සොහොනට පිවිසියාහු ද, ඒ හික්කු පංසුකුල ලැබූහ. යම් ඒ හික්කු පසු ව පිවිසියාහු ද, ඒ හික්කු නො ලැබූහ. ඒ හික්කු “ඇවැත්ති, අපටත් කොටස දෙවු” යි මෙසේ කීහ. ඒ හික්කු “ඇවැත්ති, අපි තොපට කොටස නො දෙන්නෙමු. කුමක් හෙයින් තෙපි පසු ව පැමිණියහු ද” යි මෙසේ කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පසු ව පැමිණෙන්නවුන්ට අකමැත්තෙන් කොටස නො දෙන්නට අනුදනිමි”.

9. එකල්හි බොහෝ හික්කු කොසොල්දනව්වෙහි දීඝිමාගීයට පිළිපත්තාහු වෙත්. ඒ හික්කු සම ව (එක් වට) පංසුකුල පිණිස සොහොනට පිවිසියාහු ය. ඇතැම් හික්කු පංසුකුල ලැබූහ. ඇතැම් හික්කු නො ලැබූහ. යම් ඒ හික්කු නො ලැබූහු ද, ඒ හික්කු “ඇවැත්ති, අපටත් කොටස දෙවු” යි මෙසේ කීහ. ඒ හික්කු “ඇවැත්ති, අපි තොපට කොටස නො දෙන්නෙමු. කුමක් හෙයින් තෙපි නො ලැබුවහු ද” යි මෙසේ කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සම ව පැමිණෙන්නවුන්ට නො කැමැත්තෙන් කොටස දෙන්නට අනුදනිමි”.

10. එකල්හි බොහෝ හික්කු කොසොල්දනව්වෙහි දීඝිමාගීයට පිළිපත්තාහු වෙත්. ඒ හික්කු කතිකා කොට පංසුකුල පිණිස සොහොනට පිවිසියාහු ය. ඇතැම් හික්කු පංසුකුල ලැබූහ. ඇතැම් හික්කු නො ලැබූහ. යම් ඒ හික්කු නො ලැබුවාහු ද, ඒ හික්කු “ඇවැත්ති, අපටත් කොටස දෙවු” යි මෙසේ කීහ. ඒ හික්කු “ඇවැත්ති, අපි තොපට කොටස නො දෙන්නෙමු. කුමක් හෙයින් තෙපි නො ලැබුවහු ද” යි මෙසේ කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, කතිකා කොට පැමිණෙන්නවුන්ට නො කැමැත්තෙන් කොටස දෙන්නට අනුදනිමි”.

11. එකල්හි මිනිස්සු සිවුරු ගෙණ ආරාමයට එත්. ඒ මිනිස්සු පිළිගන්නකු නො ලබන්නෝ පෙරළා ගෙණයත්. සිවුරු සවිලාවයෙන් ලැබේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, යම් මහණෙක් ඡන්දයෙන් අගතියට නො යන්නේ ද, ඥේෂයෙන් අගතියට නො යන්නේ ද, මොහයෙන් අගතියට නො යන්නේ ද, බියෙන් අගතියට නො යන්නේ ද, ගත් නො ගත් දෙය දන්නේ ද, එබඳු පසතින් යුත් මහණකු සිවුරු පිළිගන්නහු කොට සමමත කරන්නට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

12. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ, සමමනනිතබ්බො: පඨමං භික්ඛු යාවිතබ්බො. යාවිතො ව්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සබ්බෙසා ඤ්ඤපෙතබ්බො: “සුඤ්ඤානං මෙ භනෙන, සබ්බෙසා, යදි සබ්බස්ස පත්තකල්ලං, සබ්බෙසා ඉත්තනාමං භික්ඛුං විවරපටිග්ගාහකං සමමනෙනාය්‍ය. එසා ඤ්ඤති. සුඤ්ඤානං මෙ භනෙන, සබ්බෙසා, සබ්බෙසා ඉත්තනාමං භික්ඛුං විවරපටිග්ගාහකං සමමනනි. යස්සායසමතො ඛමති ඉත්තනාමස්ස භික්ඛුනො විවරපටිග්ගාහකස්ස සමමුති, සො ඤ්ඤානස්ස. යස්ස නකඛමති සො භාසෙය්‍ය. සමමතො සබ්බෙසන ඉත්තනාමො භික්ඛු විවරපටිග්ගාහකො. ඛමති සබ්බස්ස. තස්මා ඤ්ඤති. එවමෙනං ධාරයාමි”ති.

13. තෙන බො පන සමයෙන විවරපටිග්ගාහකා භික්ඛු විවරං පටිග්ගාහකං වාතෙව උජ්ඣිතා පකකමනති. විවරං නස්සති. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ, පඤ්ඤානං මෙ භනෙන, සබ්බෙසා, යදි සබ්බස්ස පත්තකල්ලං, සබ්බෙසා ඉත්තනාමං භික්ඛුං විවරනිදහකං සමමනනි. යො න ඡන්දගතිං ගවෙජ්ජය්‍ය, න දෙසාගතිං ගවෙජ්ජය්‍ය, න මොගාගතිං ගවෙජ්ජය්‍ය, න භයාගතිං ගවෙජ්ජය්‍ය, නිතිතාතිතිවඤ්ඤා ජානෙය්‍ය.”

14. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ, සමමනනිතබ්බො: පඨමං භික්ඛු යාවිතබ්බො. යාවිතො ව්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සබ්බෙසා ඤ්ඤපෙතබ්බො: “සුඤ්ඤානං මෙ භනෙන, සබ්බෙසා, යදි සබ්බස්ස පත්තකල්ලං, සබ්බෙසා ඉත්තනාමං භික්ඛුං විවරනිදහකං සමමනෙනාය්‍ය. එසා ඤ්ඤති. සුඤ්ඤානං මෙ භනෙන, සබ්බෙසා, සබ්බෙසා ඉත්තනාමං භික්ඛුං විවරනිදහකං සමමනනි. යස්සායසමතො ඛමති ඉත්තනාමස්ස භික්ඛුනො විවරනිදහකස්ස සමමුති, සො ඤ්ඤානස්ස. යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය. සමමතො සබ්බෙසන ඉත්තනාමො භික්ඛු විවරනිදහකො. ඛමති සබ්බස්ස. තස්මා ඤ්ඤති. එවමෙනං ධාරයාමි” ති.

15. තෙන බො පන සමයෙන විවරනිදහකා¹ භික්ඛු මණ්ඩපෙපි රුක්ඛමුලෙපි නිමබ්බොසෙපි විවරං නිදහනති². උජ්ජරෙහිපි උපවිකාහිපි ඛජ්ජනති. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ භණ්ඩාගාරං සමමනනි. යං සබ්බෙසා ආකඛති විහාරං වා අසිසයොගං වා පාසාදං වා හමිසං වා ගුහං වා.”

16. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ, සමමනනිතබ්බො: ව්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටි බලෙන සබ්බෙසා ඤ්ඤපෙතබ්බො: “සුඤ්ඤානං මෙ භනෙන, සබ්බෙසා, යදි සබ්බස්ස පත්තකල්ලං, සබ්බෙසා ඉත්තනාමං විහාරං භණ්ඩාගාරං සමමනෙනාය්‍ය. එසා ඤ්ඤති. සුඤ්ඤානං මෙ භනෙන, සබ්බෙසා, සබ්බෙසා ඉත්තනාමං විහාරං භණ්ඩාගාරං සමමනනි. යස්සායසමතො ඛමති ඉත්තනාමස්ස විහාරස්ස භණ්ඩාගාරස්ස සමමුති, සො ඤ්ඤානස්ස. යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය. සමමතො සබ්බෙසන ඉත්තනාමො විහාරො භණ්ඩාගාරො. ඛමති සබ්බස්ස. තස්මා ඤ්ඤති. එවමෙනං ධාරයාමි” ති.

12. මහණෙනි, මෙසේ සමමත කළ යුතු ය: පළමු කොට මහණ තෙමේ ඉල්විය යුත්තේ ය. ඉල්වා ව්‍යාකූල ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඬ්ඝ තෙමේ දෑන්විය යුත්තේ ය: “සාමිනි, සඬ්ඝ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. ඉදින් සඬ්ඝයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සඬ්ඝ තෙමේ මෙ නම් ඇති මහණහු සිටුරු පිළිගන්නා කොට සමමත කරන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය. සාමිනි, සඬ්ඝ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සඬ්ඝ තෙමේ මෙ නම් ඇති මහණහු සිටුරු පිළිගන්නා කොට සමමත කරයි යම් ආයුෂ්මතකු හට මෙ නම් ඇති මහණහුගේ විවරප්‍රතිග්‍රාහකසම්මුතිය රුපි වේ නම්, හෙතෙමේ කුෂ්ණිමි-භූත වන්නේ ය. යමකුට රුපි නො වේ නම් හෙතෙමේ කියන්නේ ය. සඬ්ඝයා විසින් මෙ නම් ඇති මහණ තෙමේ විවරප්‍රතිග්‍රාහකයා යි සමමත කරණ ලද්දේ ය. සඬ්ඝයාට රුපි වේ. එහෙයින් කුෂ්ණිමිභූත වේ. මෙය මෙසේ දරමි” යි කියා යි.

13. එකල්හි විවරප්‍රතිග්‍රාහකභික්ෂුහු සිටුරු පිළිගෙන එහි ම හැරදමා බැහැර යෙත්. සිටුරු තැසේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කළහ. “මහණෙනි, යමෙක් ජන්දයෙන් අගතියට නො යන්නේ ද, දොෂයෙන් අගතියට නො යන්නේ ද, මොහයෙන් අගතියට නො යන්නේ ද, බියෙන් අගතියට නො යන්නේ ද, තැන්පත් කළ නො කළ දෙය දන්නේ ද යන පසතිත් යුත් මහණකු සිටුරු තැන්පත් කරන්නා කොට සමමත කරන්නට අනුදැනිමි”.

14. මහණෙනි, මෙසේ සමමත කළ යුතු ය: පළමු කොට මහණ තෙමේ ඉල්විය යුත්තේ ය. ඉල්වා ව්‍යාකූල ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඬ්ඝ තෙමේ දෑන්විය යුත්තේ ය: “සාමිනි, සඬ්ඝ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. ඉදින් සඬ්ඝයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සඬ්ඝ තෙමේ මෙ නම් ඇති මහණහු සිටුරු තැන්පත් කරන්නා කොට සමමත කරන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය. සාමිනි, සඬ්ඝ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සඬ්ඝ තෙමේ මෙ නම් ඇති මහණහු සිටුරු තැන්පත් කරන්නා කොට සමමත කරයි. යම් ආයුෂ්මතකු හට මෙ නම් ඇති මහණහුගේ සිටුරු තැන්පත් කිරීමේ සමමුතිය රුපි වේ නම්, ඒ මහණ තෙමේ කුෂ්ණිමිභූත වන්නේ ය. යම් මහණකුට රුපි නො වේ නම්, හෙතෙමේ කියන්නේ ය. සඬ්ඝයා විසින් මෙ නම් ඇති මහණ තෙමේ සිටුරු තැන්පත් කරන්නේ යි සමමත කරණ ලද්දේ ය. සඬ්ඝයාට රුපි වේ. එහෙයින් කුෂ්ණිමිභූත වේ. මෙය මෙසේ දරමි”.

15. එකල්හි සිටුරු තැන්පත් කරණ භික්ෂුහු මණ්ඩපයෙහි ද රුක්මුලෙහි ද අගුවෙහි ද සිටුරු තැන්පත් කෙරෙත්. මියන් විසින් ද වේයන් විසින් ද කනු ලැබෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කළහ. “මහණෙනි, සඬ්ඝතෙමේ චෙතෙරක් හෝ අඩ පියසි ගෙයක් හෝ සිටුරුස් ගෙයක් හෝ සඳල සහිත ගෙයක් හෝ ගුහාවක් හෝ යමක් කැමැති නම්, එය භාණ්ඩාගාරයක් කොට සමමත කරන්නට අනුදැනිමි”.

16. මහණෙනි, මෙසේ සමමත කළ යුතු ය: ව්‍යාකූල ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඬ්ඝ තෙමේ දෑන්විය යුත්තේ ය: “සාමිනි, සඬ්ඝ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. ඉදින් සඬ්ඝයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම් සඬ්ඝ තෙමේ මෙ නම් ඇති විහාරය භාණ්ඩාගාරයක් කොට සමමත කරන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය. සාමිනි, සඬ්ඝතෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සඬ්ඝ තෙමේ මෙ නම් ඇති විහාරය භාණ්ඩාගාරයක් කොට සමමත කරයි. යම් ආයුෂ්මතකු හට මෙ නම් විහාරයාගේ භාණ්ඩාගාරසමමුතිය රුපි වේ නම්, හෙතෙමේ කුෂ්ණිමිභූත වන්නේ ය. යමකුට රුපි නො වේ නම්, හෙතෙමේ කියන්නේ ය. සඬ්ඝයා විසින් මෙ නම් ඇති විහාරය භාණ්ඩාගාරයක් කොට සමමත කරණ ලද්දේ ය. සඬ්ඝයාට රුපි වේ. එහෙයින් කුෂ්ණිමිභූත වේ. මෙය මෙසේ දරමි”.

17. තෙන බො පන සමයෙන සඛ්ඤ්ඤා භණ්ඩාගාරෙ විවරං අගුත්තං හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පඤ්ච-කඛෙහති සමන්තාගතං භික්ඛුං භණ්ඩාගාරිකං¹ සමමන්තිතුං. යො න ඡන්දගතිං ගවෙජ්ඣය, න දෙසාගතිං ගවෙජ්ඣය, න මොහාගතිං ගවෙජ්ඣය, න භසාගතිං ගවෙජ්ඣය, ගුත්තාගුත්තඤ්ච ජානෙය්‍ය.” එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, සමමන්ති-තබ්බො: -පෙ- සමමතො සඛෙසන ඉස්සන්තාමො භික්ඛු භණ්ඩාගාරිකො. බමති සඛ්ඤ්ඤා. තසමා තුණ්හි. එවමෙනං ධාරයාමි” ති.

18. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු භණ්ඩාගාරිකං චුට්ඨාපෙනති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙද්දං. “න භික්ඛවෙ, භණ්ඩා-ගාරිකො චුට්ඨාපෙනබ්බො. යො චුට්ඨාපෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛට්ඨො” ති.

19. තෙන බො පන සමයෙන සඛ්ඤ්ඤා භණ්ඩාගාරෙ විවරං උස්සන්තං හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සමමුඛි-භූතෙන සඛෙසන භාජෙතු” නති.

20. තෙන බො පන සමයෙන සබ්බො සඛෙසන² විවරං භාජෙන්නො කොලාහලං අකාසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පඤ්චකඛෙහති සමන්තාගතං භික්ඛුං විවරභාජකං සමමන්තිතුං. යො න ඡන්දගතිං ගවෙජ්ඣය, න දෙසාගතිං ගවෙජ්ඣය, න මොහාගතිං ගවෙජ්ඣය, න භසාගතිං ගවෙජ්ඣය, භාජතාභාජිතඤ්ච ජානෙය්‍ය. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ සමමන්තිතබ්බො: -පෙ- සමමතො සඛෙසන ඉස්සන්තාමො භික්ඛු විවර-භාජකො. බමති සඛ්ඤ්ඤා. තසමා තුණ්හි. එවමෙනං ධාරයාමි” ති.

21. අථ බො විවරභාජකානං භික්ඛුනං එතදහොසි: “කථනනු බො විවරං භාජෙතබ්බං” නති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පඨමං උච්චිතිත්වා තුලසිත්වා වණ්ණවාණ්ණං කත්වා භික්ඛු ගණෙත්වා චග්ගං බන්ධිත්වා විවරපට්ඨිංසං යිපෙතු” නති.

22. අථ බො විවරභාජකානං භික්ඛුනං එතදහොසි: “කථනනු බො සාමණේරානං විවරපට්ඨිංසො දතබ්බො” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරො-වෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සාමණේරානං උපසංපට්ඨිංසං දතු” නති.

23. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු සකෙන භාගෙන උත්තරිතුකාමො හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උත්තරන්තස්ස සකං භාගං දතු” නති.

24. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු අතිරෙකභාගෙන උත්තරිතුකාමො හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අනුකේඛපෙ දින්නෙ අතිරෙකභාගං දතු” නති.

25. අථ බො විවරභාජකානං භික්ඛුනං එතදහොසි: “කථනනු බො විවරපට්ඨිංසො දතබ්බො ආගතපට්ඨාපියා නු බො උදනු සථාබ්බස්සි” නති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙද්දං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, විකලකෙ තොසෙත්වා කුසපාතං කාතු” නති.

1. “භණ්ඩාගාරිකං” ම හු ප. තො. වි. අ. වි.

2. “සඛෙසන” ම ඡ ස.

17. එකල්හි සමස්තයාගේ භාණ්ඩාගාරයෙහි සිටුරු නො රැකුනේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, යමෙක් ඡන්දයෙන් අගතියට නො යන්නේ ද, දෝෂයෙන් අගතියට නො යන්නේ ද, මොහයෙන් අගතියට නො යන්නේ ද, බියෙන් අගතියට නො යන්නේ ද, රකින නො රකින ලද්දේ දත්තේ ද යන පසහින් යුත් මහණකු භාණ්ඩාගාරික කොට සමමන කරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේ සමමන කළ යුතු ය. -පෙ- සමස්තයා විසින් මෙ නම් ඇති මහණ තෙමේ භාණ්ඩාගාරික යයි සමමන කරණ ලද්දේ ය. සමස්තයාට රුචි වේ. එහෙයින් තුෂණීම්භූත වේ. මෙය මෙසේ දරමි”.

18. එකල්හි සමගමනණේ භාණ්ඩාගාරිකයා පහ කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, භාණ්ඩාගාරික තෙමේ පහ නො කට යුතු ය. යමෙක් පහකරන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ” යි.

19. එකල්හි සමස්තයාගේ භාණ්ඩාගාරයෙහි සිටුරු බොහෝ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, හමු වූ සමස්තයා විසින් බෙදා ගන්නට අනුදනිමි”.

20. එකල්හි සියලු සමස්ත තෙමේ සිටුරු බෙදන්නේ කලහ කෙළේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, යමෙක් ඡන්දයෙන් අගතියට නො යන්නේ ද, දෝෂයෙන් අගතියට නො යන්නේ ද, මොහයෙන් අගතියට නො යන්නේ ද, බියෙන් අගතියට නො යන්නේ ද, බෙදු නො බෙදු දෙය දන්නේ ද යන මේ පසහින් යුත් මහණකු සිටුරු බෙදන්නහු කොට සමමන කරන්නට අනුදනිමි”. මහණෙනි, මෙසේ සමමන කළ යුතු ය: -පෙ- සමස්තයා විසින් මෙ නම් ඇති මහණ තෙමේ සිටුරු බෙදන්නේ යයි සමමන කරණ ලද්දේ ය. සමස්තයාට රුචි වේ. එහෙයින් තුෂණීම්භූත වේ. මෙය මෙසේ දරමි”.

21. එකල්හි සිටුරු බෙදන මහණුන්හට “කෙසේ සිටුරු බෙදිය යුතු ද”යි සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, පළමු කොට තෝරා, වටිනාකම පිරිසිදු, සම කොටස් කොට, හිඤ්ඤාත් ගණන් කොට, පොදි බැද, සිටුරු කොටස් තබන්නට අනුදනිමි”.

22. එකල්හි සිටුරු බෙදන මහණුන්හට “කෙසේ නම් තෙරණුන්ට සිටුරු කොටස් දිය යුතු ද”යි සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, තෙරණුන්ට කොටස් භාගයක් දෙන්නට අනුදනිමි”.

23. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් සිය කොටස ගෙන එතෙර ව යනු කැමැත්තේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, එතෙර යනු කැමැත්තහුට සිය කොටස දෙන්නට අනුදනිමි”.

24. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් වැඩි කොටසකින් යුක්තව එතෙර යනු කැමැත්තේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, කොටසෙහි වැඩි වටිනා ගණන වෙනුවට දිය යුතු කැට පිරිකර දුන්* කල්හි වැඩි කොටසක් දෙන්නට අනුදනිමි”.

25. එකල්හි සිටුරු බෙදන මහණුන්හට “සිටුරු කොටස කෙසේ නම් දිය යුතු ද? ආ පිළිවෙලින් දිය යුතු ද? නොනොත් වැඩිමහලු පිළිවෙලින් දිය යුතු ද”යි සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, උතුන ව සිටි කල්හි (සම සේ බෙදීමට සිටුරු හෝ පුද්ගලයන් නො පොතොනා කල්හි)* සතුටු කරවා කුසපත් හෙළීම කරන්නට අනුදනිමි”යි වදාළසේක.

26. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු ඡක්කණෙනපි පණ්ඩුමතතිකායපි විවරං රජෙනති. විවරං දුබ්බණ්ණං හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ ඡ රජනාති: මුලරජනං බකුරජනං තවරජනං පනතරජනං පුපථරජනං ඵලරජනං” නති.

27. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු සීතුඤ්ඤාය¹ විවරං රජෙනති. විවරං දුග්ගකුං හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, රජනං පච්ඡාං මුලං² රජනාමුත්ති” නති. රජනං උත්තරීයති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උත්තරාලුමං³ බකුඤ්ඤා” නති.

28. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු න ජානනති රජනං පකකං වා අපකකං වා. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උදකෙ වා නබපිට්ඨිකාය වා ථෙවකං දාතු” නති.

29. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු රජනං ඔරොපෙනතා කුමති. ආවිසුජ්ඣති⁴. කුමති පභිජ්ජති⁵. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, රජනුභංගං දණ්ඩකථාලිකා” නති⁶.

30. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛුනං රජනභාජනං න සංවිජ්ජති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, රජනකොලමං⁷ රජනසට්ඨං” නති.

31. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු පාතියාපි පනෙතපි විවරං සමවද්දනති⁸. විවරං පරිභිජ්ජති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, රජනදෙණ්ඩක” නති.

32. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු ඡමාය විවරං පඤ්ඤති. විවරං පංඤ්ඤතිං හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තිණසකුරක” නති⁹. තිණසකුරකො උපට්ඨිකාහි බජ්ජති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, විවරවංසං විවරරජ්ජ” නති. මජ්ඣිමනිකායෙහි. රජනං උභයො ගලති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, කණ්ණණ්ණ බකුඤ්ඤා” නති. කණ්ණණ්ණ ජීරති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, කණ්ණණ්ණතකා” නති. රජනං එකයො ගලති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සමපරිවත්තකං සමපරිවත්තකං රජෙතුං. න ච අවජිනෙන ථෙවෙ පකකමුතු” නති.

33. තෙන බො පන සමයෙන විවරං පඤ්ඤනං හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උදකෙ ඔසාදෙතු” නති.¹⁰

34. තෙන බො පන සමයෙන විවරං ඵරුසං හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පාණිනා ආකොටෙතු” නති.

1. “සීතුඤ්ඤාය” ම ඡ සං. “සීතුඤ්ඤාය” PTS “සීතුඤ්ඤාය” සි

2. “මුලං” සි මු. 3. “උත්තරාඵලං” සි. “උත්තරාඵලයං” අ ඩි. ජ ඩි.

4. “ආවිසුජ්ඣති” ම නු ට. හො ඩි. ජ ඩි. අ ඩි. PTS. “ආවටකති” සි.

5. “පභිජ්ජති” ම ඡ සං PTS 6. “දණ්ඩකථාලිකා” ම ඡ සං.

7. “රජනකොලමං” අට්ඨකථා; “රජනකොලමං” සි මු. 8. “ඔමද්දනති” ම ඡ සං.

9. “තිණසකුරක” ම ඡ සං.

10. “ඔසාදෙතුනති” ම ඡ සං. PTS.

26. එකල්හි භික්ෂුහු ගොමින් ද පඩුවන් මැටියෙන් ද සිවුරු පඩු පොවන්. සිවුරු දුෂ්ණී වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මුල්පඩු, දඩුපඩු, පොතුපඩු, කොළපඩු, මල්පඩු, පලපඩු යන පඩු (වග්ගී) සයක් අනුදනිමි”.

27. එකල්හි භික්ෂුහු නො පැසුනු පඩුයෙන් සිවුරු පඩු පොවන්. සිවුරු දුග්‍රවේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පඩු පිසන්නට උදුනක් ද පඩුසැළියක් ද අනුදනිමි.” පඩු උතුරා යෙහි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, වටඅඵවක් (වට ආදරයක්) බඳින්නට අනුදනිමි”.

28. එකල්හි භික්ෂුහු “පඩු පැසුනේ ද නො පැසුනේ ද” යි නො දනිත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දියෙහි හෝ නිස පිට හෝ පඩු බිත්දුවක් හෙළන්නට අනුදනිමි”.

29. එකල්හි භික්ෂුහු (සැළියෙන්) පඩු බාන්තාහු සැළිය නමත්. සැළිය බිඳේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පඩු කිණිස්සක්, දඩුයෙන් කළ හැන්දක්, අනුදනිමි”.

30. එකල්හි භික්ෂුන්ට පඩු (බැහිමට) බඳුනක් නැත්තේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මහපඩුසැළියක් ද පඩු කළයක් ද අනුදනිමි”.

31. එකල්හි භික්ෂුහු තැටියෙහි ද පාත්‍රයෙහි ද සිවුරු මසිත්. සිවුර ඉරෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පඩුමරුවක් අනුදනිමි”.

32. එකල්හි භික්ෂුහු සිවුරු බිම එලත්. සිවුරු පස් තැවරුණේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, තණඇතිරියක් අනුදනිමි”. තණඇතිරිය වේයන් විසින් කනු ලැබේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි සිවුරු ලන උණදණකින් ද සිවුරු ලන රූනකින් ද අනුදනිමි”. මැදින් එල්බේ. පඩු දෙකොණින් වැගිරෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, කොත් බඳින්නට අනුදනිමි”. කොණ දිරයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, කොත්හි බඳින හුයක් අනුදනිමි”. පඩු එක් කොණකින් වැගිරෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පෙරළ පෙරළා පඩු පොවන්නට ද දියබිත්දු නො සිඳුනු තෙක් බැහැර නො යන්නට ද අනුදනිමි”.

33. එකල්හි සිවුරු (අතිරජනයෙන්) තද වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දියෙහි ගිල්වා තබන්නට අනුදනිමි”.

34. එකල්හි සිවුරු රථ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අතින් පෙළන්නට (පොඩි කරන්නට) අනුදනිමි”.

35. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අවජින්නාකානි ධාරෙනති¹ දන්නාකාසාවානි. [මනුස්සා උප්පායනති ඛිංසනති විපාවෙනති: “සෙය්‍යාපි ගිහි කාමනොගිනො” ති. හගවතො එතමන්. ආරොචෙසු. “න භික්ඛවෙ අවජින්නාකානි විවරානි ධාරෙතබ්බානි. යො ධාරෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛං-පස්සා”ති.]²

36. අප් බො හගවා රාජගහෙ යපාභිරතනං* විහරිතො යෙන දක්ඛිණොගිරි තෙන වාරිකං පක්කාමි. අද්දසා බො හගවා මගධකෙඛතනං අවච්චිඛද්ධං³ පාලිඛද්ධං මරියාදඛද්ධං සිඛ්ඝාපකඛද්ධං. දිස්වාන ආයස්මන්තා ආනන්දං ආමන්තෙහි: “පස්සසි නො තං ආනන්ද, මගධකෙඛතනං අවච්චිඛද්ධං පාලිඛද්ධං මරියාදඛද්ධං සිඛ්ඝාපකඛද්ධං”නති. “එවං හන්තන”ති. “උස්සානසි තං ආනන්ද, භික්ඛුනං එවරූපානි විවරානි සංවිදෙතිතු” නති. “උස්සානමි හගවා”ති.

37. අප් බො හගවා දක්ඛිණොගිරිසමිං යපාභිරතනං විහරිතො පුනදෙව රාජගහං පටිචාගඤ්ජි. අප් බො ආයස්මා ආනන්දෙ සම්මහුලානං භික්ඛුනං විවරානි සංවිදෙතිතා යෙන හගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතො හගවන්තං එතද්දෙවො: “පස්සතු මෙ තන්තෙ, හගවා විවරානි සංවිදෙතිතානි”ති.⁴ අප් බො හගවා එතසමිං නිදුතෙ එතසමිං පකරණෙ ධමමිං කපං කතො භික්ඛු ආමන්තෙහි: “පණ්ඩිතො භික්ඛවෙ, ආනන්දෙ; මහාපඤ්ඤ භික්ඛවෙ, ආනන්දෙ යත්‍ර හි නාම මයා සංඛින්නෙන නාසිනස්ස විජාරෙන අත්ථං ආජානිස්සති, කුසිමපි නාම කරිස්සති, අඤ්ඤාසමිපි නාම කරිස්සති, මණ්ඩලමපි නාම කරිස්සති, අසුමණ්ඩලමපි නාම කරිස්සති, විවටමපි නාම කරිස්සති, අනුච්චටමපි නාම කරිස්සති, ගිවෙය්‍යකමපි නාම කරිස්සති, ජඤ්ඤයකමපි නාම කරිස්සති, බාහන්තමපි නාම කරිස්සති. ඡන්තකඤ්ඤ⁵ හවිස්සති සන්දුලබං සමණසාරූපං පච්චන්දකානඤ්ඤ අනභිජ්ඣිතං.⁶ අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඡන්තකං සඛ්ඝාපිං, ඡන්තකං උත්තරාසඛනං, ඡන්තකං අන්තරාසක”නති.

38. අප් බො හගවා රාජගහෙ යපාභිරතනං විහරිතො යෙන වෙසාලි තෙන වාරිකං පක්කාමි. අද්දසා⁷ බො හගවා අන්තරා ව රාජගහං අන්තරා ව වෙසාලිං අභිධානමග්ගපටිපත්තෙ සම්මහුලෙ භික්ඛු විවරෙහි උබ්බන්ධිතො⁸ සිසෙපි විවරහිසං කරිතො බ්බෙසි විවරහිසං කරිතො කට්ඨාපි විවරහිසං කරිතො ආගච්ඡන්තෙ. දිස්වාන හගවතො එතද්දෙවො: “අති ලහුං බො ඉමෙ මොඝපුරිසා විවරබාහුලායා⁹ ආවන්තා. යනන්තානං භික්ඛුනං විවරෙ සීමං බ්බෙසිය්‍යං. මරියාදං ධරෙය්‍ය”නති.

1. “විවරානි ධාරෙනති” ම ඡ සං.

2. “මනුස්සා උප්පායනති ඛිංසනති විපාවෙනති සෙය්‍යාපිනාම ගිහි කාමනොගිනොති. හගවතො එතමන්. ආරොචෙසු. න භික්ඛවෙ අවජින්නාකානි විවරානි ධාරෙතබ්බානි. යො ධාරෙය්‍ය ආපනති දුක්ඛංපස්සාති” හි නැති සිහලකාර පොත්තෙකු.”

3. “අවච්චිඛද්ධං” ම ඡ සං. P.T.S.

4. “සංවිදෙතිතානි” ම නු ප.

5. “ඡන්තකං” ම ඡ සං.

6. “අනභිජ්ඣතං” ම ඡ සං.

7. “අද්දස” ම ඡ සං. P.T.S.

8. “උබ්බන්ධිතො” සි.

9. “විවරෙ බාහුලාය” ම ඡ සං. P.T.S.

35. එකල්හි භික්ෂුහු කඩ නො කැපූ, දත් මෙන් කහට පැහැති, සිවුරු දරන්. මිනිස්සු “(මොහු) කාමහොති වූ ගිහිනු සේ” යි අවමන් කෙරෙත්. නිකු කෙරෙත්. දෙස් කියත්. “මහණෙනි, නො කැපූ සිවුරු නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාආචැන්වේය” යි වදාළ සේක.

36. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර කැමැති තාක් කල් වැඩ වාසය කොට දක්ෂිණාගිරිය බලා වාරිකාවෙහි වැඩ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සතරැස් ලියදි බැන්ද වූ දිගින් හා පළලින් මහමියර බැන්ද වූ අතරතුර කුඩාමියර බැන්ද වූ සතරහන්දි බැන්ද වූ මගධකෝත්‍රය දුටු සේක. දැක, “ආනන්දය, තෙපි සතරැස් ලියදි බැන්ද වූ දිගින් හා පළලින් බැදි මහමියර ඇත්තා වූ අතරතුර බැදි කුඩා මියර ඇත්තා වූ බඳනා ලද සතරහන්දි ඇත්තා වූ මගධකෝත්‍රය දුටුහු ද” යි ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරුන් විවාළ සේක. “සවාමිනි, එසේ ය”. “ආනන්දය, තෙපි භික්ෂුන්ට මෙබඳු වූ සිවුරු (සිවුරු මෙසේ කපා මැසීම) විධාන කරන්නට උත්සාහවත් වුහු ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, උත්සාහවත් වෙමි” යි පිළිවදන් දුන්හ.

37. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්ෂිණාගිරියෙහි කැමැති තාක් කල් වැඩ වාසය කොට නැවත රජගහනුවරට පෙරළා වැඩ සේක. එකල්හි ආයුෂමත් ආනන්දසම්ප්‍රියත් වහන්සේ බොහෝ භික්ෂුන්ට සිවුරු විධාන කොට දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතා එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සවාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා විසින් විධාන කරණ ලද සිවුරු බලා වදාරණ සේක්වා” යි සැළකළහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදන-යෙහි මේ කාරණයෙහි දැනුම් කතා කොට භික්ෂුන් අමතා “මහණෙනි, යමෙක් මා විසින් සැකෙවින් නියත ලද කාරණයෙහි අතීය චිත්තර වශයෙන් දත්තේ ද, දිග පළල නුවා කෙළේ ද, හරස් නුවා කෙළේ ද, මහමැඩිලි කෙළේ ද, කුඩා මැඩිලි කෙළේ ද, වස් අත්ත කෙළේ ද, ඇළ අතු කෙළේ ද, ගෙලපටි ඇල්ලීම කෙළේ ද, කෙණඩාපටි ඇල්ලීම කෙළේ ද, නුවා අතු නොහොත් බාහුව මත සිටින නුවා කෙළේ ද, (මෙසේ කිරීමෙන් සිවුර) කපන ලද්දේත් සැනින් රළු වූයේත් පැවිද්දන්ට සුදුසු වූයේත් පසම්බුරන් විසින් නො පනන ලද්දේත් වූයේ ද, මහණෙනි, ඒ ආනන්ද තෙමේ පණ්ඩිත වේ. ඒ ආනන්ද තෙමේ මහ නුවණැත්තේ වේ. මහණෙනි, කඩ කැපූ සහළසිවුර ද කඩ කැපූ උතුරු සහසිවුර ද කඩ කැපූ අඳනා සිවුර ද අනුදැනිමි” යි වදාළ සේක.

38. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර කැමැති තාක් කල් වැඩ වාසය කොට වෙසාලි නගරය බලා වාරිකාවෙහි වැඩ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවරටත් විසාලාමහනුවරටත් අතර වූ දීඝිමාගීයට පිළිපත් සේක් සිවුරුපොදි ඔසොවා ගත් ගිසෙහි ද සිවුරුබිසි කොට කෙරෙහි ද සිවුරුබිසි කොට උකුළෙහි ද සිවුරුබිසි කොට එන්නා වූ බොහෝ භික්ෂුන් දුටු සේක. දැක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මේ හිස් පුරුෂයෝ ඉතා වහා විවර බහුලාසය පිණිස හැරුණාහු ය. මම භික්ෂුන්ට සිවුරෙහි සීමාවක් බඳින්නෙමි නම්, සිවුරෙහි මැසීම තබන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි සිහි වී ය

39. අථ බො භගවා අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන වෙසාලී තදවසරි. තනු සුදං භගවා වෙසාලියං විතරති භොගමකො වෙනියෙ. තෙන බො පන සමයෙන භගවා සීතාසු හෙමන්තිකාසු රතතිසු අන්තරධිකාසු හිමපාතසමයෙ රතති. අජෙකාකාසෙ එකච්චරො නිසීදි. න භගවන්තං සීතං අහොසි. නිකඛනෙන පඨමෙ යාමෙ සීතං භගවන්තං අහොසි. දුතියං භගවා විවරං පාරුපි. න භගවන්තං සීතං අහොසි. නිකඛනෙන මජ්ඣිමෙ යාමෙ සීතං භගවන්තං අහොසි. තතියං භගවා විවරං පාරුපි. න භගවන්තං සීතං අහොසි. නිකඛනෙන පඨමෙ යාමෙ උඬ්ඛෙණ¹ අරුණෙ නජ්ඣුබ්බියා රතතියා සීතං භගවන්තං අහොසි. චතුස්මිං භගවා විවරං පාරුපි. න භගවන්තං සීතං අහොසි. අථ බො භගවතො එතදහොසි: “යෙපි බො තෙ කුලපුත්තා ඉමසමිං ධම්මවිනයෙ පබ්බජිතා සීතාලුකා² සීතභීරුකා, තෙපි සකෙකානති තිච්චරෙන යාපෙතුං. යනනුනාහං භික්ඛුනං විවරෙ සීමං බකෙය්‍යං, මරියාදං ධපෙය්‍යං, තිච්චරං අනුජානෙය්‍ය” නති.

40. අථ බො භගවා එතසමිං තිදනෙ එතසමිං පකරණෙ ධම්මං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙහි: “ඉධාහං භික්ඛවෙ, අන්තරා ව රාජගහං අන්තරා ව වෙසාලිං අඬාතමග්ගපට්ටනෙහි අදදසං සම්බුද්ධෙ භික්ඛු විවරෙහි උබ්බන්ධිතෙ සිසෙපි විවරහිසි. කර්තා බකෙපි විවරහිසි. කර්තා කට්ඨාපි විවරහිසි. කර්තා ආගච්ඡනෙහි. දිස්වාන මෙ එතදහොසි: ‘අතිලනුං බො ඉමෙ මොසපුරිසා විවරබාහුලලාය ආවන්තා. යනනුනාහං භික්ඛුනං විවරෙ සීමං බකෙය්‍යං, මරියාදං ධපෙය්‍යං’ නති.

41. “ඉධාහං භික්ඛවෙ, සීතාසු හෙමන්තිකාසු රතතිසු අන්තරධිකාසු හිමපාතසමයෙ රතති. අජෙකාකාසෙ එකච්චරො නිසීදි. න මං සීතං අහොසි. නිකඛනෙන පඨමෙ යාමෙ සීතං මං අහොසි. දුතියාහං විවරං පාරුපි. න මං සීතං අහොසි. නිකඛනෙන මජ්ඣිමෙ යාමෙ සීතං මං අහොසි. තතියාහං විවරං පාරුපි. න මං සීතං අහොසි. නිකඛනෙන පඨමෙ යාමෙ උඬ්ඛෙණ අරුණෙ නජ්ඣුබ්බියා රතතියා සීතං මං අහොසි. චතුස්මාහං විවරං පාරුපි. න මං සීතං අහොසි. තස්ස මග්ගං භික්ඛවෙ, එතදහොසි: ‘යෙපි බො තෙ කුලපුත්තා ඉමසමිං ධම්මවිනයෙ පබ්බජිතා සීතාලුකා² සීතභීරුකා, තෙපි සකෙකානති තිච්චරෙන යාපෙතුං. යනනුනාහං භික්ඛුනං විවරෙ සීමං බකෙය්‍යං, මරියාදං ධපෙය්‍යං, තිච්චරං අනුජානෙය්‍ය’ නති. අනු ජානාමි භික්ඛවෙ, තිච්චරං: දිගුණං සමිසාරිං, එකච්චියං උත්තරාසඞ්ගං, එකච්චියං අන්තරාසඞ්ගං” නති.

42. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බගගියා භික්ඛු “භගවතා තිච්චරං අනුඤ්ඤාන” නති අඤ්ඤානෙව තිච්චරෙන ගාමං පවිසන්ති. අඤ්ඤානෙව තිච්චරෙන ආරාමෙ අවඡන්ති. අඤ්ඤානෙව තිච්චරෙන නතානං ඔතරන්ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජා - පෙ - තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම ඡබ්බගගියා භික්ඛු අතිරෙකච්චරං ධාරෙසසන්ති” ති.

39. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙළින් වාරිකා කරණ සේක් විසාලාමහනුවරට වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි විසාලා මහනුවර ගොතමක වෛත්‍යයෙහි වැඩ වාසය කරත්. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හෙමන්ත සෘතුවෙහි නවම් මැදින් දෙමස අතර අට දිනයෙහි ශීතරාත්‍රිත්ති හිම වැටෙන කාලයෙහි රාත්‍රියෙහි එළිමහනෙහි එක් සිවුරක් ඇති සේක් හුන් සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සිත නො වී ය. පෙරයම නික්ම ගිය කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සිත වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙවන සිවුරක් පෙරවූ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සිත නො වී ය. මැදියම නික්ම ගිය කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සිත වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙවන සිවුරක් පෙරවූ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සිත නො වී ය. පස්විම යාමය නික්ම ගිය කල්හි අරුණ නැගී කල්හි රාත්‍රිය පාත් වූ කල භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සිත වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිවුවන සිවුරක් පෙරවූ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සිත නො වී ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මේ ශාසනයෙහි පැවිදි වූ යම් ඒ කුලපුත්‍රයෝ ශීතප්‍රකාශික (=පියෙවින් ම ශීතයෙන් පෙළෙන්නෝ) වූවාහු සීතයට බිය වන සුලු වෙත් ද, ඔහු ද තුන්-සිවුරෙන් යැපෙන්නට පොහොසත් වෙති. මම භික්ෂූන්ට සිවුරෙහි සීමාවක් බඳින්නෙමි නම්, සිවුරෙහි ඉමක් තබන්නෙමි නම්, තුන් සිවුරක් අනුදන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි සිත වී ය.

40. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දෘඪ කතා කොට භික්ෂූන් ඇමතූ සේක. “මහණෙනි, මම මෙහි රජගහ-නුවරටත් විසාලාමහනුවරටත් අතර දිශිමාගීයට පිළිපන්නෙමි, සිවුරු පොදි ඔසොවා ගත් හිසෙහි ද සිවුරුබිසි කොට, කරෙහි ද සිවුරුබිසි කොට, උකුළෙහි ද සිවුරුබිසි කොට, එන්නා වූ බොහෝ භික්ෂූන් දිවිමි. දැකීමෙන් මට ‘මේ හිස් පුරුෂයෝ ඉතා ව්‍යාචාරානුලභය පිණිස හැරුණාහු ය. මම භික්ෂූන්ට සිවුරෙහි සීමාවක් බඳින්නෙමි නම්, සිවුරෙහි ඉමක් තබන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි සිත වී ය.

41. “මහණෙනි, මම මෙහි හෙමන්තසෘතුවෙහි නවම් මැදින් දෙමස අතර අටදිනයෙහි ශීතරාත්‍රිත්ති හිම වැටෙන කාලයෙහි රාත්‍රියෙහි එළි-මහනෙහි එක් සිවුරක් ඇති ව හුන්නෙමි. මට සිත නො වී ය. පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මට සිත වී ය. මම දෙවන සිවුරක් පෙරවිමි. මට සිත නො වී ය. මැදියම ඉක්ම ගිය කල්හි මට සිත වී ය. මම තෙවන සිවුරක් පෙරවිමි. මට සිත නො වී ය. පස්විමයාමය නික්ම ගිය කල්හි අරුණ නැගී කල්හි රු එළි වූ කල මට සිත වී ය. මම සිවුවන සිවුරක් පෙරවිමි. මට සිත නො වී ය. මහණෙනි, ඒ මට ‘මේ සාසනයෙහි පැවිදි වූ යම් ඒ කුලපුත්‍රයෝ ශීත-ප්‍රකාශික වූවාහු සීතයට බිය වන සුලු වෙත් ද, ඔහු ද තුන්සිවුරෙන් යැපෙන්නට පොහොසත් වෙති. මම භික්ෂූන්ට සිවුරෙහි සීමාවක් බඳින්නෙමි නම්, සිවුරෙහි ඉමක් තබන්නෙමි නම්, තුන් සිවුරක් අනුදන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ’ යි සිත වී ය. මහණෙනි, මම දෙපටක් ඇති සහලසිවුර ද, එක් පටක් ඇති උතුරුසහසිවුර ද, එක් පටක් ඇති අඳනා සිවුර ද අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

42. එකල්හි සඛග මහණහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තුන් සිවුරක් අනුදන්නා ලද” යි අත් තුන්සිවුරකින් ම ගමට වදිත්. අත් තුන් සිවුරකින් ම ආරාමයෙහි සිටිත්. අත් තුන්සිවුරකින් ම නැමට බසිත්. අලොප්ප වූ යම් ඒ භික්ෂූහු වෙත් ද, ඒ භික්ෂූහු “කෙසේ නම් සඛග මහණහු වැඩි සිවුරු දරත් ද” යි අවමන් කෙරෙත්. තිත්ද, කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

43. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. අථ බො භගවා ඵතස්මිං නිදුනෙ ඵතස්මිං පකරණේ ධම්මිං කථං කඛා භික්ඛු ආමනෙතසි: “න භික්ඛවෙ අතිරෙකවිවරං ධාරෙතබ්බං. යො ධාරෙය්‍ය, යථා ධම්මො කාරෙතබ්බො” ති.

44. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මතො ආනන්දස්ස අතිරෙකවිවරං උප්පන්නං තොති. ආයස්මා ව ආනන්දෙ තං විවරං ආයස්මතො සාපේක්ෂ නතස්ස දුකුකාමො තොති. ආයස්මා ව සාරිපුත්තො සාකෙතෙ විහරති. අථ බො ආයස්මතො ආනන්දස්ස ඵතදුතොසි: “භගවතා පඤ්ඤාතො: ‘න අතිරෙක විවරං ධාරෙතබ්බං’නති. ඉදං ව මෙ අතිරෙකවිවරං උප්පන්නං. අහඤ්චිමං විවරං ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස දුකුකාමො. ආයස්මා ව සාරිපුත්තො සාකෙතෙ විහරති. කථනනු බො මයා පටිපජ්ජිතබ්බං” නති. අථ බො ආයස්මා ආනන්දෙ භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසි. “කිං වීරං පනානන්ද, සාරිපුත්තො ආගච්ඡස්සති” ති. “නවමං වා භගවා, දිවසං දසමං වා” ති.

45. අථ බො භගවා ඵතස්මිං නිදුනෙ ඵතස්මිං පකරණේ ධම්මිං කථං කඛා භික්ඛු ආමනෙතසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, දසාහපරමං අතිරෙකවිවරං ධාරෙතු” නති.

46. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛුනං අතිරෙකවිවරං උප්පජ්ජති. අථ බො භික්ඛුනං ඵතදුතොසි: “කථනනු බො අතිරෙකවිවරෙ පටිපජ්ජිතබ්බං” නති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අතිරෙකවිවරං විකප්පෙතු” නති.

47. අථ බො භගවා වෙසාලියං යථාභිරතතං විහරිත්වා යෙන බාරාණසි තෙන වාරිකං පකකාමි. අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන බාරාණසි තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා බාරාණසියං විහරති ඉසිපතනෙ මිගදයෙ.

48. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුනො අන්තරවාසකො ජිඤ්ඤෙ තොති. අථ බො තස්ස භික්ඛුනො ඵතදුතොසි: “භගවතා තිවිවරං අනුඤ්ඤාතො: ද්විගුණං සංඝකාටිං, ඵකච්චියං උත්තරාසංඝො, ඵකච්චියං අන්තරවාසකො. අයඤ්ච මෙ අන්තරවාසකො ජිඤ්ඤෙ. යනනුනාතං අග්ගලං අච්ඡපෙය්‍යං, සමන්තතො දුපට්ඨං හවිස්සති මජ්ඣෙ ඵකච්චියං” නති. අථ බො සො භික්ඛු අග්ගලං අච්ඡපෙසි. අද්දසා බො භගවා සෙනාසන වාරිකං ආභිණ්ඩනො නං භික්ඛුං අග්ගලං අච්ඡපෙන්නං. දිස්වාන යෙන සො භික්ඛු, තෙනුපසංඝමි. උපසංඝමිත්වා තං භික්ඛුං ඵතදවොච: “කිං තං භික්ඛු කරොසි” ති. “අග්ගලං භගවා, අච්ඡපෙමි” ති. “සාධු, සාධු, භික්ඛු, සාධු බො තං භික්ඛු, අග්ගලං අච්ඡපෙසි” ති.

49. අථ බො භගවා ඵතස්මිං නිදුනෙ ඵතස්මිං පකරණේ ධම්මිං කථං කඛා භික්ඛු ආමනෙතසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අහතානං දුස්සානං අහතකප්පානං ද්විගුණං සංඝකාටිං, ඵකච්චියං උත්තරාසංඝං, ඵකච්චියං අන්තරවාසකං, උතුලිචානං දුස්සානං වතුගුණං සංඝකාටිං, ද්විගුණං උත්තරාසංඝං, ද්විගුණං අන්තරවාසකං, පංසුකුලෙ යාවදන්ථං. පාපණිකෙ උස්සාගො කරණියො. අනුජානාමි භික්ඛවෙ අග්ගලං, තුන්තං, ඔවට්ඨිකං, කණ්ඩුසකං, දලහිකම” නති.

43. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූලහ. එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දෘඪාභි කතා කොට භික්ෂුන් ඇමතුසේක: “මහණෙනි, අතිරේක සිටුරක් (නො ඉටු නො විකැසූ සිටුරක්) නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, ඇවැත් පරිදි කරවිය යුතු ය.”

44. එකල්හි ආයුෂමත් ආනන්ද සථවිරයන් වහන්සේට අතිරේක සිටුරක් ලැබුනේ වේ. ආයුෂමත් ආනන්ද සථවිරයන් වහන්සේ ද ඒ සිටුර ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේට දෙනු කැමැත්තේ වේ. ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ ද සාකෙතනුවර වසන්. ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනන්ද සථවිරයන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘අතිරේක සිටුරක් නො දැරිය යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. මට ද මේ අතිරේක සිටුරක් ලැබුනේ ය. මම ද මේ සිටුර ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේට දෙනු කැමැත්තේ වෙමි. ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ ද සාකෙතනුවර වසන්. මා විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද?” යි මේ සිත් වී ය. ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනන්ද සථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූලහ. “ආනන්දය, කෙතෙක් දවසකින් ශාරීපුත්‍ර තෙමේ එන්නේ ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, නවවැනි හෝ දසවැනි දිනයෙහි එන්නේ ය”.

45. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දෘඪාභි කතා කොට භික්ෂුන් ඇමතුසේක: “මහණෙනි, දස දිනක් අවසන් කොට ඇති කාලයක් අතිරේක (වැඩි) සිටුරක් දරන්නට අනුදනිමි”.

46. එසමයෙහි භික්ෂූන්ට අතිරේක සිටුරක් ලැබේ. එකල්හි භික්ෂූන්ට “අතිරේක සිටුරෙහි කෙසේ නම් පිළිපැදිය යුතු ද?” යි සිත් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කළහ. “මහණෙනි, අතිරේක සිටුර විකපන්නට (අනෙකකු හට භාරදෙන්නට) අනුදනිමි”.

47. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසාලාමහනුවර කැමැති තාක් කල් වැඩ වාසය කොට බරණැස්නුවර බලා වාරිකාවෙහි වැඩිසේක. පිළිවෙළින් වාරිකා කරණසේක් බරණැස්නුවරට පැමිණිසේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි බරණැස්නුවර මාගදය නම් වූ ඉසිපතනයෙහි වැඩ වාසය කරන්.

48. එකල්හි එක්තරා මහණකුගේ අදනා සිදුරු වූයේ වේ. එවිට ඒ මහණකුට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘දෙපටක් ඇති සහළසිටුර එක් පටක් ඇති උතුරුසහසිටුර එක් පටක් ඇති අදනා සිටුර’ ය යි තුන් සිටුරක් අනුදන්නා ලද්දේ ය. මාගේ මේ අදනා සිටුර සිදුරු වී ය. මම අණකු ලන්නෙමි නම්, හාත්පස (වටේ) දෙපට වන්නේ ය. මැද එක් පට වන්නේ ය” යි සිත් වී ය. එකල්හි ඒ මහණතෙමේ අණකුයක් ඇල්ලී ය. සෙනාසන වාරිකාවෙහි වඩින්නා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අණකුය ලන්නා වූ ඒ මහණකු දුටු සේක. දැක ඒ මහණකු වෙතට එළඹිහ. එළඹ “මහණ, තෝ කුමක් කෙරෙහි ද?” යි ඒ මහණකු විචාළ සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, අණකුයක් ලමි”. “මහණ ඉතා මැනවි. මහණ, ඔබ අණකුයක් ලන්නේ යහපත් ය” වදාළහ.

49. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දෘඪාභි කතා කොට “මහණෙනි, අළුත් වස්ත්‍රයෙන් හා වරක් සේදූ වස්ත්‍රයෙන් කළ දෙපටක් ඇති සහළසිටුර, එක් පටක් ඇති උතුරුසහසිටුර, එක් පටක් ඇති අදනා සිටුර ද, පුරාණවස්ත්‍රයෙන් කළ සිටුරපටක් ඇති සහළසිටුර, දෙපටක් ඇති උතුරුසහසිටුර, දෙපටක් ඇති අදනා සිටුර ද, පංසුකුලයෙහි කැමැති පමණ පට ඇති සිටුර ද, අනුදනිමි. කඩ පිලෙන් අවුලා ගත් වස්ත්‍රයෙන් කළ සිටුරු දැරීමෙහි උත්සාහය කට යුතු ය. මහණෙනි, අණකු ලීම, නූලෙන් එළලීම, වැටි කොට මැසීම, මුදුපත් මැසීම (කැළි පිට කැළි ඇල්ලීම), දැඩි කිරීම අනුදනිමි”.

50. අථ බො හගවා බාරාණසියං යථාභිරතනං විහරිතා යෙන සාවස්ථි තෙන වාරිකං පකකාමි. අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන සාවස්ථි තදවසරි. තත්‍ර සුදං හගවා සාවස්ථියං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකාස්ස ආරාමෙ.

51. අථ බො විසාඛා මිභාරමානා යෙන හගවා තෙනුපසඛකමි. උප-සඛකමිතා හගවනනං අභිවාදෙතා එකමනනං නිසීදි. එකමනනං නිසිනනං බො විසාඛං මිභාරමානරං හගවා ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි. සමාදපෙසි. සමුත්තොජෙසි. සමපහංසෙසි.

52. අථ බො විසාඛා මිභාරමානා හගවනා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතා සමාදපිතා සමුත්තොජ්ඣා සමපහංසිතා හගවනනං එතදවොච: “අභිවාසෙතු මෙ භනෙන හගවා සවාතනාය භතනං සද්ධිං භික්ඛුසඛෙසනා” ති. අභි-වාසෙසි හගවා තුණ්නිනාවෙන. අථ බො විසාඛා මිභාරමානා හගවනො අභිවාසනං විදිතා උට්ඨායාසනා හගවනනං අභිවාදෙතා පදකම්ණං කතා පකකාමි.

53. තෙන බො පන සමයෙන තස්සා රතතියා අච්චයෙන වාතු-ද්දිපිකො මහාමෙසො පාවසසි. අථ බො හගවා භික්ඛු ආමනෙතාසි: “යථා භික්ඛවෙ, ජේතවනෙ වස්සති, එවං. වතුසු දිපෙසු වස්සති. ඔවස්සාපෙඨ භික්ඛවෙ, කායං. අයං පච්ඡිමකො වාතුද්දිපිකො මහාමෙසො” ති. “එවං භනෙන” ති බො තෙ භික්ඛු හගවනො පටිස්සුතා නික්ඛිතත්ථිවරා කායං ඔවස්සාපෙනති.

54. අථ බො විසාඛා මිභාරමානා පණ්ණිනා බාදනියං නොජනියං පටියාදුපෙතා දුසිං ආණාපෙසි: “ගච්ඡ ජෙ, ආරාමං ගන්තවා කාලං ආරොවෙහි: කාලො භනෙන, නිට්ඨිතං භතන” තති. “එවං අයෙය” ති බො සා දුසි විසාඛාය මිභාරමානායා පටිස්සුතා ආරාමං ගන්තවා අද්දස භික්ඛු නික්ඛිතත්ථිවරෙ කායං ඔවස්සාපෙනෙන. දිස්වාන “නස්ථි ආරාමෙ භික්ඛු. ආජීවකා කායං ඔවස්සාපෙනති” ති යෙන විසාඛා මිභාරමානා තෙනුප-සඛකමි. උපසඛකමිතා විසාඛං මිභාරමානරං එතදවොච: “නස්ථයෙය, ආරාමෙ භික්ඛු. ආජීවකා කායං ඔවස්සාපෙනති” ති.

55. අථ බො විසාඛාය මිභාරමානායා පණ්ණිනාය වියතනාය මෙධාවිතියා එතදනොසි: “නිස්සංසයං බො අය්‍යා නික්ඛිතත්ථිවරා කායං ඔවස්සාපෙනති. සායං බාලා මඤ්ඤිත: නස්ථි ආරාමෙ භික්ඛු. ආජීවකා කායං ඔවස්සා-පෙනති” ති. පුත දුසිං ආණාපෙසි: “ගච්ඡ ජෙ, ආරාමං ගන්තවා කාලං ආරොවෙහි: කාලො භනෙන, නිට්ඨිතං භතන” තති.

56. අථ බො තෙ භික්ඛු ගතතානි සීතිං කරිතා¹ කල්ලකායා විවරානි ගගෙතා යථාභිතාරං පටිසිංසු.

57. අථ බො සා දුසි ආරාමං ගන්තවා භික්ඛු අපස්සන්ති “නස්ථි ආරාමෙ භික්ඛු. සුඤ්ඤ ආරාමො” ති යෙන විසාඛා මිභාරමානා තෙනුප-සඛකමි. උපසඛකමිතා විසාඛං මිභාරමානරං එතදවොච: “නස්ථයෙය, ආරාමෙ භික්ඛු. සුඤ්ඤ ආරාමො” ති.

50. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බරණැස්නුවර කැමැති තාක් කල් වැඩ වාසය කොට සැවැත්නුවර බලා වාරිකාවෙහි වැඩි සේක. පිළිවෙළින් වාරිකා කරණ සේක් සැවැත්නුවරට වැඩියාන. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි සැවැත්නුවර සේනාවනායෙහි වූ අනේසිඬුසිටුහුගේ ආරාමයෙහි වැඩ වාසය කෙරෙත්.

51. එකල්හි මෘගාරිමාතෘ වූ විශාඛා තොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියා ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක හුන්නා වූ මෘගාරිමාතෘ විශාඛාවට දකුණුකතාවෙන් කරුණු දක්වූහ. (ඇය එහි) සමාදන් කරවූහ. තියුණු කරවූහ. සතුටු කරවූහ.

52. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කරුණු දක්වන ලද සමාදන් කරවන ලද තියුණු කරවන ලද සතුටු කරවන ලද මෘගාරිමාතෘ විශාඛා තොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුසම්පයා සමග හෙටට මාගේ බත ඉවසන සේක්වා” යි කීවා ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුණුමොවයෙන් ඉවසූ සේක. ඉක්බිති මෘගාරිමාතෘ විශාඛා තොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉවසීම දැන හුතස්නෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට තිත්ම ගියා ය.

53. එකල්හි ඒ රැය ඉක්ම ගිය පසු සිවුදිවසිනට එක පැහැර වස්තෘ වූ මහත් මෙඝයෙක් වැස්සේ ය. ඒ වේලෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුන් අමතා “මහණෙනි, ජේතවනයට වසින්නා සේ සිවුදිවසිනෙහි වසී යි. මහණෙනි, කය තෙමවු. මේ සිවුදිවසිනට එකපැහැර වස්තෘ වූ අනතිම මහාමෙඝය” යි වදාළ සේක. “සාමිනි, එසේ ය” යි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී බතා තැබූ සිවුරු ඇත්තෝ කය තෙමත්.

54. ඉක්බිති මෘගාරිමාතෘ විශාඛාතොමෝ ප්‍රණීත වූ කැසුතු බිදිය යුතු දෙය පිළියෙල කරවා “කෙල්ල, යව. ආරාමයට ගොස් ‘සාමිනි, කල් පැමිණ තිබේ. බත් තිමියේ’ යි කල් දන්වා ලව” යි දැසියට අණ කළා ය. “ආයුෂාවෙහි, එසේ ය” යි ඒ දැසිය මෘගාරිමාතෘ විශාඛාවට පිළිවදන් දී ආරාමයට ගොස් බැහැර කළ සිවුරු ඇති ව කය තෙමන්නා වූ භික්ෂුන් දුටුවා ය. දැක “ආරාමයෙහි භික්ෂුහු නැත. ආජීවකයෝ කය තෙමති” යි (සිතා) මෘගාරිමාතෘ විශාඛාව වෙත ගියා ය. ගොස් ‘ආයුෂාවෙහි, ආරාමයෙහි භික්ෂුහු නැත. ආජීවකයෝ කය තෙමති’ යි මෘගාරිමාතෘ විශාඛාවට කීවා ය.

55. එකල්හි පණ්ඩිත වූ ව්‍යක්ත වූ නුවණැති මෘගාරිමාතෘ විශාඛාවට නිසැකයෙන් ම ආයුෂයන් වහන්සේලා බැහැර කළ සිවුරු ඇති ව කය තෙමත්. ඒ මේ මෝඩ ගැණි ‘ආරාමයෙහි භික්ෂුහු නැත. ආජීවකයන් වැස්සෙන් කය තෙමති’ යි සිතුවා ය” යි අදහස් වී ය. නැවත, “කෙල්ල, යව. ආරාමයට ගොස් ‘සාමිනි, කල් පැමිණ තිබේ. බත් තිමියේ’ යි කල් දන්වා ලව” යි දැසියට අණ කළා ය.

56. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු සිරුරු සිහිල් කොට සුවපත් සිරුරු ඇත්තාහු සිවුරු ගෙණ තමතමන් වසන වෙහෙරට පිවිසියාහු ය.

57. නැවත ඒ දැසිය ආරාමයට ගොස් භික්ෂුන් නො දක්නී “ආරාමයෙහි භික්ෂුහු නැත. ආරාමය සිස් ය” යි (සිතා) මෘගාරිමාතෘ විශාඛාව වෙත ගියා ය. ගොස් මෘගාරිමාතෘ විශාඛාවට “ආයුෂාවෙහි, ආරාමයෙහි භික්ෂුහු නැත. ආරාමය සිස් ය” යි කීවා ය.

58. අථ බො විසාබාය මිගාරමානුසා පණ්ණාසාය විසත්තාය මෙධාවිනිසා එතදුතොසි: “නිසසංසයං බො අය්‍යා ගත්තානි සිතං කරිත්වා කල්ලකායා විවරානි ගතෙත්වා යථාවිහාරං පට්ඨා. සායං බාලා මඤ්ඤිත්ථ: නත්ථි ආරාමෙ භික්ඛු. සුඤ්ඤා ආරාමො” ති. පුන දුසිං ආණාපෙසි, “ගච්ඡ ඡෙ, ආරාමං ගත්තා කාලං ආරොවෙති: කාලො භනෙත නිට්ඨිතං භතත” නති.

59. අථ බො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි: “සන්තනථ¹ භික්ඛවෙ පත්තවිවරං. කාලො භතතස්සා” ති. “එවං භනෙත” ති බො තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොත්ථං.

60. අථ බො භගවා පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙත්වා පත්තවිවරං ආදය සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ජිතං වා ඛාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ජය්‍ය, එවමෙව ඡෙතවනෙ අන්තර්ගිතො විසාබාය මිගාරමානුසා කොට්ඨකෙ පතුරතොසි. නිසීදි භගවා පඤ්ඤානෙත ආසනෙ සද්ධිං භික්ඛුසංඝෙන.

61. අථ බො විසාබා මිගාරමානා “අච්ඡරියං වත හො! අබ්භුතං වත හො! තථාගතස්ස මහිඤ්ඤිකතා මහානුභාවතා. යත්‍ර හි නාම ජණ්ණික-මනෙත්‍රපි ඔසෙත්‍ර වත්තමානෙත්‍ර² කට්ඨමනෙත්‍රපි ඔසෙත්‍ර වත්තමානෙත්‍ර න හි නාම එකභික්ඛුස්ස පාදානි වා³ විවරානි වා අලලානි හවිස්සන්ති” ති හට්ඨා උදග්ගා බුද්ධිපමුඛං භික්ඛුසංඝං පණ්ණිතෙන බාදනියෙන සහජ්ඣා සන්තප්පෙත්වා සමපචාරෙත්වා භගවන්තං භුත්තාටිං ඔනීතපත්තපාණිං එක මන්තං නිසීදි.

62. එකමන්තං නිසින්නා බො විසාබා මිගාරමානා භගවන්තං එතද-වොච: “අට්ඨාහං භනෙත භගවන්තං වරානි යාවාමි” ති. “අතික්කන්තවරා බො විසාබෙ, තථාගතා” ති. “යානි ව භනෙත කප්පියානි යානි ව අනවජ්ජානි” ති. “වදෙති විසාබෙ” ති. “ඉච්ඡාමහං භනෙත සංඝස්ස යාවජ්චං වසසිකසාරිකං දුතුං, ආගන්තුකභතතං දුතුං, ගමිකභතතං දුතුං, ගිලානභතතං දුතුං, ගිලානුපට්ඨාකභතතං දුතුං, ගිලානභෙසස් දුතුං, බුච්ඡාගුං දුතුං, භික්ඛුනිසංඝස්ස උදකසාරිකං දුතු” නති.

63. “කිං පන ත්වං විසාබෙ, අත්ථවසං සමපස්සමානා තථාගතං අට්ඨ වරානි යාවසී” ති. “ඉධාහං භිනෙත දුසිං ආණාපෙසි: ‘ගච්ඡ ඡෙ, ආරාමං. ගත්තා කාලං ආරොවෙති: කාලො භනෙත, නිට්ඨිතං භතත’ නති. අථ බො සා භනෙත දුසි ආරාමං ගත්තා අද්දස භික්ඛු නික්ඛිත්තවිවරෙ කායං ඔවස්සාපෙනෙත. දිස්සාන ‘නත්ථි ආරාමෙ භික්ඛු. ආජීවකා කායං ඔවස්සාපෙනති’ ති යෙනාහං තෙත්‍රපසංකමි. උපසංකමිත්වා මං එතදවොච: ‘තත්ථෙය්‍ය, ආරාමෙ භික්ඛු. ආජීවකා කායං ඔවස්සාපෙනති’ ති. අත්‍රපි භනෙත නග්ගිසං. ඡෙගුච්ඡං. පටිකකුලා. ඉමාහං භනෙත අත්ථවසං සමපස්සමානා ඉච්ඡාමි සංඝස්ස යාවජ්චං වසසිකසාරිකං දුතුං.

64. “පුන ව පරං භනෙත ආගන්තුකො භික්ඛු න විවිකුසලො න ගොවරකුසලො කීලනො පිණ්ඩාය වරති. සො මෙ ආගන්තුකභතතං භුඤ්ජිත්වා විවිකුසලො ගොවරකුසලො අකීලනො පිණ්ඩාය වරිස්සති. ඉමාහං භනෙත අත්ථවසං සමපස්සමානා ඉච්ඡාමි සංඝස්ස යාවජ්චං ආගන්තුකභතතං දුතුං.

1. “සදුහථ” ම ඡ සං.

2. “පචත්තමානෙත්‍ර” ම ඡ සං. P.T.S.

3. “පාදවා” ම ඡ සං. P.T.S.

58. එකල්හි පණ්ඩිත වූ වෘක්ක වූ නුවණැති මාගාරිමාතෘ විශාඛාවට “නිසැකයෙන් ම ආයතියන් වහන්සේලා සිරුරු සිහිල් කොට සුව පත් සිරුරු ඇත්තාහු සිවුරු ගෙණ තමනමත් වසන වෙතෙරට පිවිසියෝ ය. ඒ මේ මෝඩ ගැණිය ‘ආරාමයෙහි තිසූනු නැත. ආරාමය සි ස්ඨ’ සි සිතු ය” සි අදහස් වී ය. නැවත “කෙල්ල යව, ආරාමයට ගොස් ‘සාමිනි, කල් පැමිණ තිබේ. බත් තිමියේ ය’ සි කල් දන්වා ලව” සි දූසියට අණ කළා ය.

59. ඉක්බිති නාග්‍යවතුන් වහන්සේ තිසූන් අමතා “මහණෙනි, බතට කාලය සි. සිවුරු සකස් කර ගනිවු” සි වදල සේක. “සාමිනි, එසේය” සි ඒ තිසූනු නාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ.

60. අනතුරු ව නාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරුයෙහි හැඳ පොරොවා පාසිවුරු ගෙණ බලවත් පුරුෂයෙක් නැකුළු අතක් දිගු කරන්නා සේ දිගු කළ අතක් කකුළන්නා සේ ජෙනවනෙහි නො පෙණී ගිය සේක් මාගාරි-මාතෘ විශාඛාවගේ වාහල්කඩ පහල වූ සේක. නාග්‍යවතුන් වහන්සේ තිසූසමසයා සමග පැණවූ අයුතෙහි වැඩහුන් සේක.

61. ඉක්බිති මාගාරිමාතෘ විශාඛා තොමෝ “පින්වත්නි, තථාගතයන් වහන්සේගේ ඒ මහත් සාද්ධි ඇති බව මහත් තෙදැති බව ආශාවැසියෙක. පුදුමයෙක. දණ පමණ ජල ගැල්ම පවත්නා කල්හි ද උකුළ පමණ ජලගැල්ම පවත්නා කල්හි ද එක් තිසූනමකගේත් පාදයෝ හෝ සිවුරු හෝ නො තෙමුනාහු වෙත් ය” සි සතුවූ වුවා ඔදවැඩි වුවා බුද්ධිපුමබතිසූසමසයා පුණීත වූ කැ යුතු දෙසින් බිදිය යුතු දෙසින් සියතින් සතප්පා පවරා වලඳ අවසන් කළ පාත්‍රයෙන් බැහැර කළ අත් ඇති නාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පසෙක හුන්හි ය.

62. පසෙක හුන්නා වූ මාගාරිමාතෘ විශාඛා තොමෝ “සාමිනි, මම නාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතින් වර අටක් ඉල්ලමි” සි නාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැල කළා ය. “විශාඛාව, තථාගතයෝ (සත්‍රිත්ව දිය යුතු) වර ඉක්මවුවෝ ය.” “සාමිනි, යමක් කැප ද, යමක් නිදෙස් ද (එබඳු වර අටක් ඉල්ලමි.)” විශාඛාවෙහි, කියව”. “සාමිනි, මම දිවිහිම කොට සමසයානට වැසිසළ දෙන්නට, ආගන්තුකබත් දෙන්නට, ගම්කබත් දෙන්නට, ගිලන්බත් දෙන්නට, ගුලානොපසායකබත් දෙන්නට, ගිලන්බෙහෙත් දෙන්නට, තිතිකැඳ දෙන්නට, මෙහෙණසහනට දියසළ දෙන්නට, කැමැත්තෙමි” සි සැලකළා ය.

63. “විශාඛාවෙහි, තී කිනම් කරුණක් දක්නී තථාගතයන් වෙතින් වර අටක් ඉල්ලනි ද ?”. “සාමිනි, මම මෙහි ‘කෙල්ල, යව, ආරාමයට ගොස් ‘සාමිනි, කල් පැමිණ තිබේ. බත් තිමියේ’ සි කල් දන්වා ලව’ සි දූසියට අණ කෙළෙමි. ඉක්බිති සාමිනි, ඒ දූසිය ආරාමයට ගොස් බැහැර කළ සිවුරු ඇති ව වැසිදියෙන් කය තෙමන්නා වූ තිසූන් දුටුවා ය. දැක ‘ආරාමයෙහි තිසූනු නැත. ආජීවකයන් කය තෙමන්’ සි (සිතා) මා වෙත පැමිණියා ය. පැමිණ ‘ආයතීවෙහි, ආරාමයෙහි තිසූනු නැත. ආජීවකයන් කය තෙමන්’ සි මට සැලකළා ය. සාමිනි, නග්‍යනාවය නො හොබී. ලජ්ජා සහිත ය. පිළිකුල් ය. සාමිනි, මම මේ කරුණ දක්නී දිවි හිමි කොට සමසයානට වැසිසළ දෙන්නට කැමැත්තෙමි.

64. “නැවත ද, සාමිනි, ආගන්තුකතිසූ තෙමේ (මෙහි) විපිත්ති දක්‍ෂ නො වූයේ ගොවරසානයන්හි දක්‍ෂ නො වූයේ විඩා පත් වූයේ පිඬු පිණිස හැසිරේ. ඒ තිසූ තෙමේ මාගේ ආගන්තුකබත වලඳ විපිත්ති දක්‍ෂ (පුරුදු) වූයේ ගොවරසානයන්හි දක්‍ෂ වූයේ (යා යුතු නො යා යුතු තැන් දන්නේ) විඩාපත් නො වූයේ පිඬු පිණිස හැසිරෙන්නේ ය. සාමිනි, මම මේ කාරණය දක්නී දිවි ඇති තාක් සමසයානට ආගන්තුකබත් දෙන්නට කැමැත්තෙමි.

65. “පුත ව පරං භනෙන, ගමිකො භික්ඛු අත්තනො භත්තං පරියෙසමානො සත්ථා වා විහාසිස්සති. යත්ථ වා වාසං ගන්තුකාමො භවිස්සති, තත්ථ විකාලෙ උපගච්ඡිස්සති. කිලනො අදානං ගමිස්සති. සො මෙ ගමිකභත්තං භුඤ්ඤිත්වා සත්ථා න විහාසිස්සති. යත්ථ වාසං ගන්තුකාමො භවිස්සති, තත්ථ කාලෙන¹ උපගච්ඡිස්සති. අකිලනො අදානං ගමිස්සති. ඉමාහං භනෙන, අත්ථවසං සමපස්සමානා ඉච්ඡාමි සඤ්ඤා යාවජ්චං ගමිකභත්තං දාතුං.

66. “පුත ව පරං භනෙන, ගිලානස්ස භික්ඛුනො සප්පායාති හොජනාති අලභන්තස්ස ආබාධො වා අභිවඩ්ඪිස්සති. කාලකිරියා වා භවිස්සති. තස්ස මෙ ගිලානභත්තං භුත්තස්ස ආබාධො නාභිවඩ්ඪිස්සති. කාලකිරියා න භවිස්සති. ඉමාහං භනෙන, අත්ථවසං සමපස්සමානා ඉච්ඡාමි සඤ්ඤා යාවජ්චං ගිලානභත්තං දාතුං.

67. “පුත ව පරං භනෙන, ගිලානුපට්ඨාකො භික්ඛු අත්තනො භත්තං පරියෙසමානො ගිලානස්ස උසස්සරෙ භත්තං නීහරිස්සති. භත්තචෙත්ථං කරිස්සති. සො මෙ ගිලානුපට්ඨාකභත්තං භුඤ්ඤිත්වා ගිලානස්ස කාලෙන භත්තං නීහරිස්සති. භත්තචෙත්ථං න කරිස්සති. ඉමාහං භනෙන, අත්ථවසං සමපස්සමානා ඉච්ඡාමි සඤ්ඤා යාවජ්චං ගිලානුපට්ඨාකභත්තං දාතුං.

68. “පුත ව පරං භනෙන ගිලානස්ස භික්ඛුනො සප්පායාති හෙසඤ්ඤාති අලභන්තස්ස ආබාධො වා අභිවඩ්ඪිස්සති. කාලකිරියා වා භවිස්සති. තස්ස මෙ ගිලානහෙසඤ්ඤා පරිභුත්තං ආබාධො නාභිවඩ්ඪිස්සති. කාලකිරියා න භවිස්සති. ඉමාහං භනෙන ? අත්ථවසං සමපස්සමානා ඉච්ඡාමි සඤ්ඤා යාවජ්චං ගිලානහෙසඤ්ඤා දාතුං.

69. “පුත ව පරං භනෙන භගවතා අකිකච්ඤා දසාතිසංසෙ සමපස්සමානෙන යාගු අනුඤ්ඤාතා. ත්‍යාහං භනෙන, ආතිසංසෙ සමපස්සමානා ඉච්ඡාමි සඤ්ඤා යාවජ්චං ධූවයාගුං දාතුං.

70. “ඉධ භනෙන භික්ඛුනියො අවිජ්ඣානියා නදියා වෙසියාති සද්ධිං නග්ගා එකතිජේ නභායනති. තා භනෙන වෙසියො භික්ඛුනියො උප්පණේඤ්ඤා: කිනන්ථු ඛො නාම භුමභාකං අයො, දහරානං දහරානං² බ්‍රහ්මචරියං විණේණෙන ? නන්ථු නාම කාමා පරිභුඤ්ඤිත්වා. යද ජණ්ණො භවිස්සාථ³, තද්‍ය බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සාථ. එවං භුමභාකං උතො අත්ථා පරිභ්‍රමනා භවිස්සන්ති’ ති. තා භනෙන, භික්ඛුනියො වෙසියාති උප්පණේයමානා මඛකු අනෙසුං. අසුචි භනෙන, මාභුතාමස්ස නග්ගිං. ජෙගුච්ඡං. පටිකකුලං. ඉමාහං භනෙන අත්ථවසං සමපස්සමානා ඉච්ඡාමි භික්ඛුනිසඤ්ඤා යාවජ්චං උදකසාටිකං දාතුං” නති.

65. “නැවත ද ස්වාමීනි, ගම්කහික්කු තෙමේ තමාගේ බත සොයන්නේ සත්වායෙන් (=තවලම් නඩයෙන්) හෝ අත්තැරෙන්නේ ය. යම් තැනෙක විසීමට යනු කැමැත්තෙන් හෝ වන්නේ ද, එතැනට නො කල්හි පැමිණෙන්නේ ය. විඩා පත් වූයේ මග යන්නේ ය. ඒ හික්කු තෙමේ මාගේ ගම්කබන වලද සත්වායෙන් නො වෙන් වන්නේ ය. යම්තැනක විසීමට යනු කැමැති වන්නේ ද, එතැනට සුදුසු කාලයෙහි පැමිණෙන්නේ ය. විඩා පත් නො වූයේ මග යන්නේ ය. ස්වාමීනි, මම මේ කාරණය දක්නී දිවි ඇති තාක් සම්ඝයාහට ගම්කබන් දෙන්නට කැමැත්තෙමි.

66. “නැවත ද ස්වාමීනි, හිත වූ බොජුන් නො ලබන්නා වූ ගිලන් මහණහුගේ ආබාධය හෝ වැඩෙන්නේ ය. කල්ලිය කිරීම හෝ වන්නේ ය. මගේ ගිලන්බත වැලදු ඒ හික්කුහුගේ ආබාධය නො වැඩෙන්නේ ය. කල්ලිය කිරීම නො වන්නේ ය. ස්වාමීනි, මම මේ කාරණය දක්නී දිවි ඇති තාක් සම්ඝයාහට ගිලන්බන් දෙන්නට කැමැත්තෙමි.

67. “නැවත ද ස්වාමීනි, ගලානොපසායකහික්කු තෙමේ තමාගේ බත සොයන්නේ ගිලනනුට ඉර නැගි කල්හි බත් ගෙණ යන්නේ ය. බත් සිඳීම කරන්නේ ය. ඒ ගලානොපසායකහික්කු තෙමේ මාගේ ගලානොපසායක බත වලද ගිලනනුට සුදුසු කාලයෙහි බත් ගෙණ යන්නේ ය. බත් සිඳීම නො කරන්නේ ය. ස්වාමීනි, මම මේ කාරණය දක්නී දිවි ඇති තාක් සම්ඝයාහට ගලානොපසායකබන් දෙනු කැමැත්තෙමි.

68. “නැවත ද ස්වාමීනි, හිත වූ බෙහෙත් නො ලබන්නා වූ ගිලන් වූ මහණහුගේ ආබාධය හෝ වැඩෙන්නේ ය. කල්ලිය කිරීම හෝ වන්නේ ය. මාගේ ගිලන්බෙහෙත් වැලදු ඒ හික්කුහුගේ ආබාධය නො වැඩෙන්නේ ය. කල්ලිය කිරීම නො වන්නේ ය. ස්වාමීනි, මම මේ කාරණය දක්නී දිවි ඇති තාක් සම්ඝයාහට ගිලන්බෙහෙත් දෙනු කැමැත්තෙමි.

69. “නැවත ද ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් අකුසලානු නගරයෙහි දී අනුසස්සදසයක් දකිමින් කැඳ අනුදන්නා ලද්දේ ය. ස්වාමීනි, මම මේ අනුසස්ස දක්නී දිවි ඇති තාක් සම්ඝයාහට නිතිකැඳ දෙනු කැමැත්තෙමි.

70. “ස්වාමීනි, මෙහි මෙහෙණනු අවිරමනිතදියෙහි වෙසගනන් සමග නග්න ව එක් තොටෙහි සනාතය කෙරෙත්. ස්වාමීනි, ඒ වෙසගනෝ මෙහෙණන්ට ‘ආයතීවෙති, ඉතා තරුණ වූ ඔබට බඩසර පුරුදු කිරීමෙන් කිනම් ප්‍රයෝජනයක් ද? කාමයෝ පරිභෝග කළ යුත්තෝ නො වෙත් ද? යම් කලෙක දිරුණොනු වන්නනු ද, එකල්හි බඩසරෙහි හැසිරෙවු. එසේ ඇති කල්හි ඔබ විසින් උපයාභීයෝ ම ප්‍රයෝජන ගන්නා ලද්දෝ වන්නාහු ය’ යි වෙහෙසුහ. ස්වාමීනි, වෙසගනන් විසින් වෙහෙසනු ලබන ඒ මෙහෙණනු මංකු (ලජ්ජිත) වූහ. ස්වාමීනි, නග්නනාවය මාගමට නො හොබේ. ලජ්ජා සහිත ය. පිළිකුල් ය. ස්වාමීනි, මම මේ කාරණය දක්නී දිවි තෙක් මෙහෙණ සහනට දියසළ දෙනු කැමැත්තෙමි” යි කීවා ය.

71. “කිං උත නිං විසාබ්බෙ, ආනිසංසං සමපස්සමානා තථාගතං අට්ඨ වරානි යාවසී” ති. “ඉධ භනෙන දිසාසු වස්සං චුත්ථා භික්ඛු සාවජ්ඣිං ආගච්ඡිස්සන්ති භගවන්තං දස්සන්තාය. තෙ භගවන්තං උපසඞ්ඤාමිත්වා පුච්ඡිස්සන්ති: ‘ඉත්ථන්තාමො භනෙන භික්ඛු කාලකතො, තස්ස කා ගති? කො අභිසම්පරායො?’” ති. තං භගවා ව්‍යාකරිස්සති සොනාපනතිඵලෙ වා සකදාගාමිඵලෙ වා අනාගාමිඵලෙ වා අරහත්තෙ වා¹. ත්‍යාතං උපසඞ්ඤාමිත්වා පුච්ඡිස්සාමි: ‘ආගතපුබ්බා භු බො භනෙන, තෙන අයොන සාවජ්ඣී’ ති. සචෙ මෙ වකඛන්ති: ‘ආගතපුබ්බා තෙන භික්ඛුන්තා සාවජ්ඣී’ ති. නිට්ඨමෙත්ථ ගච්ඡිස්සාමි: ‘නිස්සංසයං මෙ පරිභූතනං² තෙන අයොන වස්සිකසාරිකා වා ආගතතුක්ඛන්තං වා ගමිකභන්තං වා ගිලානභන්තං වා ගිලානුපට්ඨාකභන්තං වා ගිලානභෙසජ්ජං වා ධුවයාගු වා’ ති. තස්සා මෙ තදනුස්සරන්තියා පාමුජ්ජං ජායිස්සති. පමුදිතාය පීඨී ජායිස්සති. විතමනාය කායො පස්සමතිස්සති. පස්සභාකායා සුඛං වෙදසිස්සාමි³. සුඛිනියා විතතං සමාධිසිස්සති. සා මෙ භවිස්සති ඉන්ද්‍රියභාවතා, ඛලභාවතා, බොජ්ඣක්ඛනභාවතා. ඉමාහං භනෙන ආනිසංසං සමපස්සමානා තථාගතං අට්ඨ වරානි යාවාමි” ති.

72. “සාධු සාධු විසාබ්බෙ, සාධු බො නිං විසාබ්බෙ, ඉමං ආනිසංසං සමපස්සමානා තථාගතං අට්ඨ වරානි යාවසී. අනුජානාමි තෙ විසාබ්බෙ, අට්ඨ වරානි” ති.

73. අථ බො භගවා විසාබ්බං මිභාරමාතරං ඉමාහි ගාථාහි අනුමොදි:

“යා අනතපාතං දදති පමොදිතා සීලුපපන්නා සුගතස්ස සාවිකා,
දදති දානං අභිභූය්‍ය මච්ඡරං⁴ සොවග්ගිකං සොකනුදං සුඛාවහං.

දිබ්බං සා ලහතෙ ආයුං ආගමම මග්ගං විරජං අනඞ්ගණං,
සා පුඤ්ඤකාමා⁵ සුඛිනී අනාමයා සග්ගමති කායමති විරං පමොදති” ති.

74. අථ බො භගවා විසාබ්බං මිභාරමාතරං ඉමාහි ගාථාහි අනුමොදිත්වා උට්ඨායසනා පක්කාමි. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මෙ කථං කතා භික්ඛු අමනෙත්ති: “අනුජානාමි භික්ඛවො, වස්සිකසාරිකං ආගතතුක්ඛන්තං ගමිකභන්තං ගිලානභන්තං ගිලානුපට්ඨාකභන්තං ගිලාන-භෙසජ්ජං ධුවයාගු භික්ඛුනීසම්ඝස්ස උදකසාරිකා” නති.

විසාබ්බනාණවාරං නිට්ඨිතං.

1. “අරහත්තඵලෙ වා” PTS.

2. “නිස්සංසයං පරිභූතනං” සී මු.

3. “වෙදසිස්සාමි”

4. “අභිභූය මච්ඡරං” PTS.

5. “දිබ්බං බලං සා ලහතෙ” සී. ජ වි. අ වි. තො වි

71. “විශාඛාවෙනි, තී කිනම් අනුසස්සන් දක්නී තථාගතයන් වහන්සේ වෙතින් වර අට ඉල්වන්නෙහිද?” යි අසා වදාළ සේක. “සවාමීනි, මෙහි දිසාවන්හි වස් වැස නිම කළ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දකිනු පිණිස සැවැත්නුවරට පැමිණෙන්නාහු ය. ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹ ‘සවාමීනි, මෙනම් ඇති මහණ තෙමේ කල්ලිය කෙළේ ය. ඔහුගේ ගතිය කවරි ද? පරලොව කවරේ ද?’ යි විචාරන්නාහු ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ (ඒ භික්ෂුතම) සොතාපතතිඵලයෙහි හෝ සකදගාමිඵලයෙහි හෝ අනාගාමි-ඵලයෙහි හෝ අරහත්ඵලයෙහි හෝ යි ඔහු ගැණ ප්‍රකාශ කරණ සේක. මම ඒ භික්ෂුන් වෙත එළඹ ‘සවාමීනි, ඒ ආයතීයන් වහන්සේ පෙර සැවැත්නුවරට පැමිණි විරුද්ධ’ යි විචාරන්නෙමි. ඉදින් ඒ මහණහු ‘සැවැත් නුවරට පැමිණි විරුද්ධ’ යි මට කියන්නාහු නම්, ‘නිසැකයෙන් ඒ ආයතීයන් වහන්සේ විසින් මාගේ වැසියළු හෝ ආගන්තුකබන් හෝ ගමිකබන් හෝ ගිලන්බන් හෝ ග්ලානොපස්සායකබන් හෝ ගිලන්බෙහෙත් හෝ නිති කැඳ හෝ වළඳන ලද්ද’ යි මෙහි නිශ්චයට යන්නෙමි. එය සිහි කරන්නා වූ ඒ මට ප්‍රමොදය උපදින්නේ ය. ප්‍රමුදිත වූ මට ප්‍රීතිය උපදින්නේ ය. ප්‍රීත සිත් ඇති මාගේ කය සන්සිඳෙන්නේ ය. සන්සිඳුනු කය ඇත්තී සුව පිදින්නෙමි. සුව ඇත්තා වූ මාගේ සිත එකඟ වන්නේ ය. එය මට ඉන්ද්‍රියභාවතාව, බලභාවතාව, බොධ්‍රියභාවතාව වන්නේ ය. සවාමීනි, මම මේ අනුසස්ස දක්නෙමි තථාගතයන් වහන්සේගෙන් වර අට ඉල්ලමි” යි කිවු ය.

72. “විශාඛාව, ඉතා යහපති. විශාඛාව, තී මේ අනුසස්ස දක්නී තථාගතයන් වහන්සේගෙන් වර අට ඉල්වන්නෙහිද, ඒ යහපති. විශාඛාව, තිට වර අට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

73. ඉක්ඛිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගාරිමාතා විශාඛාවට මේ ගාථාවන්ගෙන් අනුමෝදන් කළ සේක:

“සුගතයන් වහන්සේගේ සීලසම්පන්න වූ යම් ශ්‍රාවිකාවක් ප්‍රමුදිත වූවා ආහාරපාන දේද, මසුරුමල මැඩ සවර්ගයට හිත වූ ශොක දුරු කරන් නා වූ සුව එළවන්නා වූ දන් දේද-

ඕ තොමෝ දිව්‍යමය වූ ආයුෂ ලබයි. පත වූ රාගාදිරජස් ඇති පච්ඡාති මාගීයට පැමිණ පින් කැමැති ඕ තොමෝ සුවපත් ව රොග රහිත ව සවර්ලොකයෙහි බොහෝ කලක් සතුටු වෙයි.”

74. ඉක්ඛිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගාරිමාතා විශාඛාවට මේ ගාථා-වන්ගෙන් අනුමොදනා කොට හුනස්නෙන් නැගිට වැසී සේක. ඉක්ඛිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දැනුම් කතා කොට භික්ෂුන් අමතා “මහණෙනි, වැසියළු, ආගන්තුකබන්, ගමිකබන්, ගිලන්බන්, ග්ලානොපස්සායකබන්, ගිලන්බෙහෙත්, නිතිකැඳ, මෙහෙණසහනට දියසළු අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

විසාඛණ්ඩවර හිමි.

1. තෙන බො ජන සමයෙන භික්ඛු පණීතානි භොජනානි භුඤ්ජානා මුට්ඨස්සානි අසම්පජානා නිද්දං ඔක්කමනති. තෙසං මුට්ඨස්සානීනං අසම්පජානානං නිද්දං ඔක්කමනතානං සුපිනනෙනන අසුචි මුළුවති. සෙනාසනං අසුචිනා මක්ඛියති.

2. අථ බො භගවා ආයසමනා ආනඤ්ඤන පච්ඡාසමණෙන සෙනාසන-වාරිකං ආභිණ්ඩනෙනා අද්දසං සෙනාසනං අසුචිනා මක්ඛියං. දිස්වාන ආයසමනං ආනඤ්ඤං ආමනෙතසි: “කිං එතං ආනඤ්ඤ, සෙනාසනං මක්ඛිත” නති. “එතරගි භනෙත, භක්ඛු පණීතානි භොජනානි භුඤ්ජානා මුට්ඨස්සානි අසම්පජානා නිද්දං ඔක්කමනති. තෙසං මුට්ඨස්සානීනං අසම්පජානානං නිද්දං ඔක්කමනතානං සුපිනනෙනන අසුචි මුළුවති. තසිදං භගවා, සෙනාසනං අසුචිනා මක්ඛිත” නති. “එවමෙනං ආනඤ්ඤ, එවමෙනං ආනඤ්ඤ, මුළුවති හි ආනඤ්ඤ, මුට්ඨස්සානීනං අසම්පජානානං නිද්දං ඔක්කමනතානං සුපිනනෙනන අසුචි. යෙ තෙ ආනඤ්ඤ, භික්ඛු උපට්ඨිතසනී සම්පජානා නිද්දං ඔක්කමනති, තෙසං අසුචි න මුළුවති. යෙපි තෙ ආනඤ්ඤ, පුපුර්ජනා කාමෙසු විතරගා, තෙසමපි අසුචි න මුළුවති. අට්ඨානමෙනං ආනඤ්ඤ අනවකාසො යං අරහතො අසුචි මුළෙවය්‍යා” ති.

3. අථ බො භගවා එතසමිං නිදුනෙ එතසමිං පකුරණෙ ධම්මිං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි: “ඉධාහං භික්ඛවෙ, ආනඤ්ඤන පච්ඡාසමණෙන සෙනාසනවාරිකං ආභිණ්ඩනෙනා අද්දසං සෙනාසනං අසුචිනා මක්ඛිතං. දිස්වාන, ආනඤ්ඤං ආමනෙතසි: “කිං එතං ආනඤ්ඤ, සෙනාසනං මක්ඛිත” නති ‘එතරගි භනෙත, භික්ඛු පණීතානි භොජනානි භුඤ්ජානා මුට්ඨස්සානි අසම්පජානා නිද්දං ඔක්කමනති. තෙසං මුට්ඨස්සානීනං අසම්පජානානං නිද්දං ඔක්කමනතානං සුපිනනෙනන අසුචි මුළුවති. තසිදං භගවා, සෙනාසනං අසුචිනා මක්ඛිත’ නති. ‘එවමෙනං ආනඤ්ඤ, එවමෙනං ආනඤ්ඤ, මුළුවති හි ආනඤ්ඤ, මුට්ඨස්සානීනං අසම්පජානානං නිද්දං ඔක්කමනතානං සුපිනනෙනන අසුචි. යෙ තෙ ආනඤ්ඤ, භික්ඛු උපට්ඨිතසනී සම්පජානා නිද්දං ඔක්කමනති, තෙසං අසුචි න මුළුවති. යෙපි තෙ ආනඤ්ඤ, පුපුර්ජනා කාමෙසු විතරගා, තෙසමපි අසුචි න මුළුවති. අට්ඨානමෙනං ආනඤ්ඤ අනවකාසො යං අරහතො අසුචි මුළෙවය්‍යා” ති.

4. “පඤ්ඤිමෙ භික්ඛවෙ, ආදීනවා මුට්ඨස්සානීස්ස අසම්පජානස්ස නිද්දං ඔක්කමතො; දුක්ඛං සුපති. දුක්ඛං පටිබුජ්ඣති. පාපකං සුපිනං පස්සති. දෙවතා න රක්ඛන්ති. අසුචි මුළුවති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ඤ ආදීනවා මුට්ඨස්සානීස්ස අසම්පජානස්ස නිද්දං ඔක්කමතො.

5. “පඤ්ඤිමෙ භික්ඛවෙ, ආනිසංසා උපට්ඨිතසනීස්ස සම්පජානස්ස නිද්දං ඔක්කමතො; සුඛං සුපති. සුඛං පටිබුජ්ඣති. න පාපකං සුපිනං පස්සති. දෙවතා රක්ඛන්ති. අසුචි න මුළුවති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ඤ ආනිසංසා උපට්ඨිතසනීස්ස සම්පජානස්ස නිද්දං ඔක්කමතො. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, කායගුත්තියා විචරගුත්තියා සෙනාසනගුත්තියා නිසීදන” නති.

1. එකල්හි භික්ෂුහු පිණිබොජුන් වලද මුලා වූ සිහි ඇත්තාහු සමයක් ප්‍රඥ නැත්තාහු නින්දට බසිත්. මුලා වූ සිහි ඇති ව යහපත් නුවණින් තොර වූ නින්දට යත්තා වූ ඔවුන්ට සිහිනෙන් අසුවි (ශුක්‍ර) මිදේ (නික්මේ). සෙනසුන ශුක්‍රයෙන් කිලිපි වේ.

2. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ (තමන් වහන්සේ) පසු ව යන මහණහු වූ ආයුෂමත් වූ අනද තෙරැන් සමග සෙනාසනවාරිකාවෙහි වසිතා සේක් ශුක්‍රයෙන් කිලිපි වූ සෙනසුන් දුටු සේක. දූක, “ආනන්දය, මේ සෙනසුන කුමකින් වැඩුනේ ද” යි ආයුෂමත් අනද තෙරැන් අසා විදුලුසේකා. “සවාමිනි, දැන් භික්ෂුහු පිණිබොජුන් වලද මුලාසිහි ඇත්තාහු සමයක් ප්‍රඥ නැත්තාහු නින්දට බසිත්. මුලා වූ සිහි ඇති ව සමයක් ප්‍රඥ නැති ව නින්දට බසින්නා වූ ඔවුන්ට සිහිනෙන් ශුක්‍ර මොව්‍යය වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඒ මේ සෙනසුන් ශුක්‍රයෙන් කිලිපි වූයේ ය” යි සැලකලහ. “ආනන්දය, ඒ එසේ ය. ආනන්දය, ඒ එසේ ය. ආනන්දය, මුලා වූ සිහි ඇති ව සමයක් ප්‍රඥවෙන් තොර ව නින්දට බසින්නවුන්ට සිහිනෙන් ශුක්‍ර මිදේ ම ය. ආනන්දය, ඵලඹ සිටි සිහි ඇති යහපත් නුවණ ඇති යම් ඒ භික්ෂුහු නින්දට බසිත් ද, ඔවුන්ට ශුක්‍ර නො මිදේ. ආනන්දය, යම් ඒ පුහුදුන් කෙනෙක් කාමයන්හි පහ වූ ඇලුම් ඇත්තෝ වෙත් ද, ඔවුන්ට ද ශුක්‍ර නො මිදේ. ආනන්දය, රතතුන් වහන්සේට ශුක්‍ර මිදෙන්නේ ය යනු නො විය හැකි ය. ඊට අවකාස (හෙතු) නැතැ” යි වදාලහ.

3. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදානයෙහි මේ කාරණයෙහි දූතාමි කතා කොට භික්ෂුන් අමතා. “මහණෙනි, මම මෙහි පසු මහණහු වූ ආනන්දයන් සමග සෙනාසනවාරිකාවෙහි ඇවිදින්නෙමි ශුක්‍රයෙන් කිලිපි වූ සෙනසුන් දුටුවෙමි. දූක “මේ සෙනසුන් කුමක් නිසා ශුක්‍රයෙන් කිලිපි වූයේ ද” යි ආනන්දයන් විචාලෙමි. “සවාමිනි, දැන් භික්ෂුහු පිණිබොජුන් වලද මුලාසිහි ඇති ව සමයක් ප්‍රඥවෙන් තොර ව නින්දට බසිත්. මුලාසිහි ඇති ව යහපත් නුවණින් තොර ව නින්දට බසින්නා වූ ඔවුන්ට සිහිනෙන් ශුක්‍ර මිදේ. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මේ සෙනසුන ඒ අසුවියෙන් කිලිපි වී ය” යි හේ කී ය. “ආනන්දය, ඒ එසේ ය. ආනන්දය, ඒ එසේ ය. ආනන්දය, මුලාසිහි ඇති ව සමයක් ප්‍රඥවෙන් තොර ව නින්දට බසින්නවුන්ට සිහිනෙන් ශුක්‍ර මිදේ ම ය. ආනන්දය, ඵලඹ සිටි සිහි ඇති සමයක් ප්‍රඥ ඇති යම් ඒ භික්ෂුහු නින්දට බසිත් ද, ඔවුන්ට ශුක්‍ර නො මිදේ. ආනන්දය, යම් ඒ පුහුදුන් කෙනෙක් කාමයන්හි පහ වූ ඇලුම් ඇත්තාහු ද, ඔවුන්ට ද ශුක්‍ර නො මිදේ. ආනන්දය, රතතුන් වහන්සේට ශුක්‍ර මිදෙන්නේ ය යනු නො විය හැකි ය. ඊට හෙතු නැතැ” යි කීවෙමි.

4. “මහණෙනි, මුලා වූ සිහි ඇති ව සමයක් ප්‍රඥ නැති ව නින්දට බසින්නාහට මේ දෙස් පසෙක් වේ: දුක සේ නිදයි. දුක සේ පිබිඳෙයි. පට්ටු සිහින දකියි. දෙවියෝ නො රකිත්. ශුක්‍ර මිදේ. මහණෙනි, මුලා සිහි ඇති ව සමයක් ප්‍රඥ නැති ව නින්දට බසින්නහුට මේ දෙස් පස වේ.

5. “මහණෙනි, ඵලඹ සිටි සිහි ඇති ව සමයක් ප්‍රඥ ඇති ව නින්දට බසින්නහුට මේ අනුසස් පසෙක් වේ: සුව සේ නිදයි. සුව සේ පිබිඳෙයි. පට්ටු සිහි නො දකියි. දෙවියෝ රකිත්. ශුක්‍ර නො මිදේ. මහණෙනි, ඵලඹ සිටි සිහි ඇති ව සමයක් ප්‍රඥ ඇති ව නින්දට බසින්නහුට මේ අනුසස් පස වේ. මහණෙනි, කස රක්තා පිණිස සිවුරු රක්තා පිණිස සෙනසුන් රක්තා පිණිස නිසිදනය (නිඳිනා ඇතිරිය) අනුදනිමි” යි වදාලහ.

6. තෙන බො පන සමයෙන අතිවුද්දං නිසීදනං න සබ්බං සෙනා-
සනං ගොපෙති¹. භගවතො එතමන්. ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ,
යාව මහනතං පච්චන්ද්‍රණං ආකඛති, තාව මහනතං පච්චන්ද්‍රණං
කාතු” නති.

7. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමතො ආනන්දස්ස උපජ්ඣායස්ස
ආයසමතො බෙලඛිසිසස්ස ථුලලකච්ඡාබාධො තොති. තස්ස ලසිකාය
විවරාති කායෙ ලග්ගනති. තාති භික්ඛු උදකෙන තෙමෙතො තෙමෙතො
අපකස්සිනති.

8. අද්දසා බො භගවා සෙනාසනවාරිකං ආභිණ්ඩනො නෙ භික්ඛු
තාති විවරාති උදකෙන තෙමෙතො තෙමෙතො අපකස්සිනො. දිස්වාන
යෙන නෙ භික්ඛු තෙහුපඛිකමි. උපසඛිකමිතො තෙ භික්ඛු එතදවොච: “කිං
ඉමස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො ආබාධො” ති. “ඉමස්ස භනෙන, ආයසමතො
ථුලලකච්ඡාබාධො. ලසිකාය විවරාති කායෙ ලග්ගනති. තාති මයං උදකෙන
තෙමෙතො තෙමෙතො අපකස්සාමා” ති.

9. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං
කතො භික්ඛු ආමනොසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යස්ස කණ්ඩු වා පිලකා
වා අස්සාවො වා ථුලලකච්ඡ වා ආබාධො, කණ්ඩුපට්ඨ්ථදි” නති.

10. අථ බො විසාබා මිගාරමානා මුඛපුඤ්ඤනවොලකං ආදය යෙන
භගවා තෙහුපසඛිකමි. උපසඛිකමිතො භගවනං අභිවාදෙතො එකමනං
නිසීදි. එකමනං නිසීනො බො විසාබා මිගාරමානා භගවනං එතදවොච:
“පතිගණ්හාතු මෙ භනෙන, භගවා මුඛපුඤ්ඤනවොලකං, යං මම අස්ස
දීඝරතං හිතාය සුබායා” ති. පටිග්ගහෙසි භගවා මුඛපුඤ්ඤනවොලකං.

11. අථ බො භගවා විසාබං මිගාරමානරං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි,
සමාදපෙසි, සමුත්තෙතපෙසි සමපහංසෙසි. අථ බො විසාබා මිගාරමානා
භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතා සමාදපිතා සමුත්තෙතපිතා සමපහංසිතා
උට්ඨායාසනා භගවනං අභිවාදෙතො පදබ්බිණං කතො පකකාමි.

12. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං
කථං කතො භික්ඛු ආමනොසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, මුඛපුඤ්ඤන
වොලක” නති.

13. තෙන බො පන සමයෙන ජොජො මලො අයසමතො ආන-
න්දස්ස සනායො හොති. රොජස්ස මලස්ස බොමපිලොතිකා ආයසමතො
ආනන්දස්ස හන්ද නිකම්භනා තොති. ආයසමතො ච ආනන්දස්ස බොමපිලො-
තිකාය අන්දා හොති. භගවතො එතමන්. ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි
භික්ඛවෙ පඤ්චගඛෙගති සමන්තාගතස්ස විස්සාසං ගහෙතුං: සන්දිට්ඨො ච
හොති, සමනන්තො, ආලපිතො ච, ජීවති ච, ජානාති ච - ගතිනෙ මෙ
අත්තමතො හවිස්සති” ති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඉදෙති පඤ්චගඛෙගති
සමන්තාගතස්ස විස්සාසං ගහෙතු” නති.

6. එකල්හි ඉතා කුඩා වූ නිසිදනය මුළු සෙනසුන නො රකිසි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, යම් පමණ මහත් වූ පසතුරුණු කැමැති වේ නම්, එපමණ මහත් වූ පසතුරුණු කරන්නට අනුදැනිමි” යි

7. එකල්හි ආයුෂමත් අනදතෙරුන්ගේ උපාධියාය වූ අයුෂමත් බෙලවසිසිස සථවිරයන් වහන්සේට මහත් පිළිකාරොගයෙක් වේ. උන්වහන්සේගේ සිවුරු සඳුම්දලෙන් ශරීරයෙහි ලැගෙත් හිසුනු ඒ සිවුරු දියෙන් තෙමෙනමා ඉවසා කෙරෙත්.

8. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෙනාසනවාරිකාවෙහි වසිනා සේක් ඒ සිවුරු දියෙන් තෙමෙනමා ඉවත් කරන්නා වූ හිසුන් දුටු සේක. දෑක ඒ හිසුන් වෙත එළඹී සේක. එළඹ, “මහණෙනි, මේ මහණහුගේ ආබාධය කිමැ” යි ඒ හිසුන්ගෙන් අසූහ. “සමාමිති, මේ ආයුෂමත්හුට මහ පිළිකාරොගය වේ. සඳුම්දලෙන් සිවුරු සිරුරෙහි ලැගෙයි. අපි ඒ සිවුරු දියෙන් තෙම තෙමා ඉවත් කරමු” යි කීහ.

9. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දෑහැමි කතා කොට හිසුන් අමතා, “මහණෙනි, යම් මහණකුට කැපීමෙන් හෝ ලේගවුමක් හෝ හගන්දාදි සැරව වැගිරෙණ ආබාධයක් හෝ මහ පිළිකා ආබාධයෙක් හෝ වේ ද, කස්පිළිසතක් (වණ වැසුමක්) අනුදැනිමි” යි වදාළ සේක.

10. එකල්හි මාගාරිමාතෘ විශාඛා තොමෝ මුළු පිස්නා රෙදිකඩක් ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියා ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නී ය. පසෙක හුන්නා වූ මාගාරිමාතෘ විශාඛා තොමෝ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ මුළුපිස්නා රෙදිකඩ පිළිගන්නා සේක්වා. එය මට බොහෝ කලක් හිත පිණිස සැප පිණිස වන්නේ ය” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකලා ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මුළුපිස්නා රෙදිකඩ පිළිගත්හ.

11. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගාරිමාතෘ විශාඛාව දෑහැමි කතාවෙන් කරුණු දක්වූහ. (අය එහි) සමාදන් කරවූ හ. තියුණු කරවූහ. සතුටු කරවූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කරුණු දක්වන ලද සමාදන් කරවන ලද තියුණු කරවන ලද සතුටු කරවන ලද මාගාරිමාතෘ විශාඛා තොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට ගියා ය.

12. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දෑහැමිකතා කොට හිසුන් අමතා, “මහණෙනි, මුළුපිස්නා රෙදිකඩක් අනුදැනිමි” යි වදාළ සේක.

13. එකල්හි රොජමල්ලතෙමේ ආයුෂමත් වූ අනදතෙරුන්ගේ යහළුවෙක් වේ. රොජමල්ලයා විසින් කොමුපිළියක් ආයුෂමත් අනදතෙරුන් අත තබන ලද්දේ වේ. ආයුෂමත් අනදතෙරුන්ට ද කොමු පිළියකින් ප්‍රයෝජන වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අසිත පසකින් යුක්ත වූවෙකුගේ දෙයක් විශාසයෙන් ගැණීමට අනුදැනිමි: දුටු මිතුරු වේ ද, දැකි මිතුරු වේ ද, කථාමාත්‍රයෙන් මිතුරු වූයේ ද, ජීවත් වේ ද, ‘මා විසින් ගත් කල සතුටු වන්නේ ය’ යි දනී ද, මහණෙනි, මේ පසහින් යුක්ත වූවහු පිළිබඳ දෙය විශාසයෙන් ගැණීමට අනුදැනිමි”.

14. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛුනං පරිපුණ්ණං හොති තිව්වරං. අරො ව හොති පරිස්සාවනෙහිපි ඵට්ඨිකාහිපි. භගවතො එතමන්ථං ආරො-වෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පරික්ඛාරවොළකං” නති.

15. අථ බො භික්ඛුනං එතදහොසි: “යාති තාති භගවතා අනුඤ්ඤා-තාති තිව්වරන්ති වා වසසිකසාට්ඨිකානි¹ වා නිසීදනනාති වා පච්චන්දරණනාති වා කණ්ඤාපට්ඨාදීනි වා මුඛපුඤ්ජනවොළකනාති වා පරික්ඛාරවොළකනාති වා, සබ්බාති තාති අභිට්ඨාතබ්බාති නු බො? උදුහු විකප්පෙතබ්බාති?” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තිව්වරං අභිට්ඨාතුං, න විකප්පෙතුං. වසසිකසාට්ඨිකං වස්සානං වතුමාසං අභිට්ඨාතුං, තතො පරං විකප්පෙතුං. නිසීදනං අභිට්ඨාතුං න විකප්පෙතුං. පච්චන්දරණං අභිට්ඨාතුං, න විකප්පෙතුං. කණ්ඤාපට්ඨාදීං යාව ආබාධා අභිට්ඨාතුං, තතොපරං විකප්පෙතුං, මුඛපුඤ්ජනවොළකං අභිට්ඨාතුං, න විකප්පෙතුං. පරික්ඛාර වොළකං අභිට්ඨාතුං, න විකප්පෙතු” නති. අථබො භික්ඛුනං එතදහොසි: “කිත්තකං පච්ඡිමං නු බො විවරං විකප්පෙතබ්බං” නති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ආයාමෙන අට්ඨබ්බුලං සුගතබ්බුලෙන චතුරබ්බුලවත්තං. පච්ඡිමං විවරං විකප්පෙතු” නති.

16. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමතො මහාකස්සපස්ස පංසු-කුලකතො ගරුකො හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සුත්තලුබ්බං කාතු” නති. විකණ්ණො හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, විකණ්ණං උද්ධරිතු” නති. සුත්තා ඔක්ඛිියනති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අනුචාතං පරිනණ්ඩං ආරොපෙතු” නති. තෙන බො පන සමයෙන සබ්බා-රියා පත්තා ලුප්පනති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අට්ඨපදකං කාතු” නති.

17. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුනො තිව්වරෙ කසිරිමානෙ සබ්බං ඡින්නකං නප්පහොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, දො ඡින්නකාති, එකං අච්ඡින්නකං” නති. දො ඡින්නකාති එකං අච්ඡින්නකං නප්පහොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ දො අච්ඡින්නකාති. එකං ඡින්නකං” නති. දො අච්ඡින්නකාති එකං ඡින්නකං නප්පහොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අනුචිකමපි ආරොපෙතුං. න ච භික්ඛවෙ, සබ්බං අච්ඡින්නකං ධාරෙතබ්බං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛපස්සා” ති.

18. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුනො ඛන්තං විවරං උප්පන්නං හොති. සො ච තං විවරං මාතාපිතුන්නං² දුතුකාමො හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “මාතාපිතරොති බො³ භික්ඛවෙ, වදමානෙ⁴ කිං වදෙය්‍යාමි. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, මාතාපිතුන්නං දුතුං. න ච භික්ඛවෙ සඤ්ඤාදෙය්‍යං විනිපාතෙතබ්බං. යො විනිපාතෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛපස්සා” ති.

1. “සාට්ඨිකානි” ජ චි. තො චි.

1. “සාට්ඨිකානි” අ චි.

2. “මාතාපිතුන්නං” ම ජ සං. අ චි. තො චි.

3. “මාතාපිතුන්නං” ති දිස්සනෙ එකවෙමනු සීහලකාරපොත්තෙසු.

4. “වදමානෙ” ම ජ සං. P T S. තො චි.

4. “වදමානො” ජ චි. “වදමානො” කත්ථි

14. එකල්හි භික්ෂුන්ට තුන්සිවුරු සම්පූර්ණ වේ. පෙරතන්වලින් ද පසුතිබ්බවලින් ද ප්‍රයෝජන වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පිරිකර රෙදිකඩක් අනුදනිමි”.

15. “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් - තුන් සිවුර යයි ද, වැසිසළු යයි ද, නිසිදන යයි ද, පසතුරුණ යයි ද, කස්පිලිසන යයි ද මුවපිස්නා වන යයි ද, පිරිකරසොළ යයි ද යම් ඒ සිවුරු (වසුනු) අනුදන්තා ලද ද, ඒ සියල්ල ඉටිය යුතු ද? නොහොත් විකැපිය යුතු ද?” යි භික්ෂුන්ට සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, තුන් සිවුර ඉටන්තට නොවිකපන්නට, වැසිසළුව වස් සාරමස ඉටන්තට ඉන් පසු විකපන්නට, නිසිදනය ඉටන්තට නොවිකපන්නට, පසතුරුණ ඉටන්තට නොවිකපන්නට, කස්පිලිසන ආබාධ ඇති තෙක් ඉටන්තට ඉන් පසු විකපන්නට, මුවපිස්නාවන ඉටන්තට නොවිකපන්නට, පිරිකරසොළ ඉටන්තට, නොවිකපන්නට අනුදනිමි”. අනතුරුව භික්ෂුන්ට “කොපමණ දිග පළල ඇති පශ්චිමවීරය (කුඩාම සිවුර) විකැපිය යුතු ද?” යි අදහස් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දිගින් සුගත් අභ්‍යලන් අටතුලක් (වඩුරියතක්) වූ, සතරතුලක් (වඩුරියතක්) පමණ පළල් වූ පශ්චිමවීරය විකපන්නට අනුදනිමි”.

16. එකල්හි ආයුෂ්මත් මහාකාශ්‍යප සභිවරයන් වහන්සේගේ පංසු - කුලයෙන් කළ සිවුර (දිරු තැන් අණ්ඩ ලීමෙන්) බර වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, නූලෙන් (පමණක්) රළු කරන්නට (ඵල ලන්ට) අනුදනිමි”. සම නො වූ කොන් ඇත්තේ වේ. එක් කොණක් (පර්ණ මැහුම් නූල් නොකපා මැහීමෙන්) දික් වූයේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දික් වූ සිවුරුකොණ කපන්නට අනුදනිමි.” කැපූ කොණින් නූල් වැගිවෙයි. (විසිජි යයි.) භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, නුවාව හා පිරිබඩ (උඩුනුවාකඩ) ඇල්ලීම අනුදනිමි”. එකල්හි සහලසිවුරෙහි පත් (කැබලි නූල් හිමෙන්) නැසෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දුම්පෝරුවේ මඩුළු මෙන් පත් (මැහිලි) මුව මහන්නට අනුදනිමි”.

17. එකල්හි එක්තරා මහණකුගේ තුන්සිවුර කරණු ලබන කළ සියල්ල කපනලද්දේ (තුන් සිවුර ම කඩ කපා ප්‍රමාණ වන සේ මැහීමට) නොපොහොත් වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, එසේනම් කැපූ දෙකක් (සිවුරු දෙකක් කපා මැහීමට) ද නොකැපූ එකක් (එක සිවුරක් නොකපා මැහීමට) ද අනුදනිමි”. කැපූ දෙක ද නොකැපූ එක ද (ප්‍රමාණයට) නොපොහොත් වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, නොකැපූ දෙකක් ද කැපූ එකක් ද අනුදනිමි”. නොකැපූ දෙක ද කැපූ එක ද නොපොහොත් වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අලිතු රෙදිකඩක් අල්ලන්නට අනුදනිමි. සියල්ල ම නොකැපූ (එකකුළු නොකපා මැහූ) තුන් සිවුරු නොදැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ”.

18. එකල්හි එක්තරා මහණකුගේ බොහෝ සිවුරු (වසුනු) ලැබුනේ ය. ඒ මහණ තෙවේ ද ඒ සිවුරු මවුපියන්ට දෙනු කැමැත්තේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මවුපියන් සි කියන කල්හි කුමක් කියන්නෙමු ද? මහණෙනි, මවුපියන්ට දෙන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, සැදුනැසෙත් දුග් දෙය වැරදි තැන නොයෙදිය යුතු ය. යමෙක් යොදන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ”.

19. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු අකුචනෙ විවරං නික්ඛිපිත්වා සන්තරුත්තරෙන ගාමං පිණ්ඩාය පාටිසි. වොරා තං විවරං අවනරිංසු. සො භික්ඛු දුළෙවාළො තොති ලුඛවිටරො. භික්ඛු එවමානංසු: “කිංසා කං ආට්ඨසො, ‘දුළෙවාළො ලුඛවිටරො’” ති. ඉධානං¹ ආට්ඨසො, අකුචනෙ විවරං නික්ඛිපිත්වා සන්තරුත්තරෙන ගාමං පිණ්ඩාය පාටිසි. වොරා තං විවරං අවනරිංසු. තෙනානං දුළෙවාළො ලුඛවිටරො” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සන්තරුත්තරෙන ගාමො පටිසිතබ්බො. යො පටිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා” ති.

20. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා ආනිකො අසනියා සන්තරුත්තරෙන ගාමං පිණ්ඩාය පාටිසි. භික්ඛු ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොචු: “නහු බො ආට්ඨසො ආනන්ද, භගවතා පඤ්ඤානං ‘න සන්තරුත්තරෙන ගාමො පටිසිතබ්බො’ ති. කිංසා කං ආට්ඨසො සන්තරුත්තරෙන ගාමං පටිට්ඨො?” ති. “සච්චං ආට්ඨසො, භගවතා පඤ්ඤානං ‘න සන්තරුත්තරෙන ගාමො පටිසිතබ්බො’ ති. අපි වානං අසනියා පටිට්ඨො” ති.

21. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “පඤ්ඤිමෙ භික්ඛවෙ, පච්චයා සම්ඝාටියා නිකෙඛපාය: ගිලානො වා හොති. වස්සිකසංඝෙකතං වා හොති. නදීපාරගතං² වා හොති. අග්ගලගුහතිවිහාරො වා හොති. අත්තකසීනං වා හොති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ඤ පච්චයා සම්ඝාටියා නිකෙඛපාය.

22. “පඤ්ඤිමෙ භික්ඛවෙ, පච්චයා උත්තරාසංඝස්ස නිකෙඛපාය: ගිලානො වා හොති. වස්සිකසංඝෙකතං වා හොති. නදීපාරගතං වා හොති. අග්ගලගුහතිවිහාරො වා හොති. අත්තකසීනං වා හොති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ඤ පච්චයා උත්තරාසංඝස්ස නිකෙඛපාය.

23. “පඤ්ඤිමෙ භික්ඛවෙ, පච්චයා අන්තරවාසකස්ස නිකෙඛපාය: ගිලානො වා හොති. වස්සිකසංඝෙකතං වා හොති. නදීපාරගතං වා හොති. අග්ගලගුහතිවිහාරො වා හොති. අත්තකසීනං වා හොති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ඤ පච්චයා අන්තරවාසකස්ස නිකෙඛපාය.

24. “පඤ්ඤිමෙ භික්ඛවෙ, පච්චයා වස්සිකසාටිකාය නිකෙඛපාය: ගිලානො වා හොති. නිස්සීමගතං³ වා හොති. නදීපාරගතං වා හොති. අග්ගලගුහති විහාරො වා හොති. වස්සිකසාටිකා අකතා වා හොති විප්පකාතා වා, ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ඤ පච්චයා වස්සිකසාටිකාය නිකෙඛපායා” ති.

25. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු එකො වස්සං වසි. තත්ථ මනුස්සා “සම්ඝස්ස දෙමා” ති විවරාති අදංසු. අථ බො තස්ස භික්ඛුනො එතදභොසි: “භගවතා පඤ්ඤානං වතුචග්ගො පච්ඡිමො සංඝෙකා ති. අගඤ්ඤමහි එකකො. ඉමෙ ව මනුස්සා ‘සම්ඝස්ස දෙමා’ ති විවරාති අදංසු. යනනුතානං ඉමාති සම්ඝිකාති විවරාති ඝාමජේ. හරෙය්‍ය” තති. අථ බො සො භික්ඛු තාති විවරාති ආදය සාවන්ථං ගන්ති භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසි. “තුග්ගෙව භික්ඛු, තාති විවරාති යාව කසීනස්ස උබ්භාරායා” ති.

1. “පසාහන්ති කන්ථි”

2. “නදීපාරං ගන්තුං වා” ම ඡ සං. PTS. 3 “නිස්සීමං ගන්තුං” ම ඡ සං. PTS.

19. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් අකුමනායෙහි සිටුර බහා තබා උතුරුසහසිටුර හා අදනාසිටුරෙන් යුක්ත ව පිඬු පිණිස ගමට පිවිසියේ ය. සොරු ඒ සිටුර පැහැර ගත්ත. ඒ මහණ තෙමේ කිලිටි සිටුරු ඇත්තේ රළු සිටුරු ඇත්තේ වේ. තිසූහු “ඇවැත්, තෝ කුමක් හෙයින් කිලිටි සිටුරු ඇත්තේ රළු සිටුරු ඇත්තේ වෙති ද” යි මෙසේ ඇසූහ. “ඇවැත්නි, මම මෙහි අකුමනායෙහි සිටුර බහා තබා උතුරුසහසිටුර හා අදනාසිටුරෙන් යුක්ත ව පිඬු පිණිස ගමට පිවිසියෙමි. සොරු ඒ සිටුර පැහැර ගත්ත. එයින් මම කිලිටි සිටුරු ඇත්තෙමි රළු සිටුරු ඇත්තෙමි වෙමි” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, උතුරුසහසිටුර හා අදනාසිටුරෙන් යුක්ත ව ගම් නො වැදිය යුතු ය. යමෙක් ගම් වදින්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ”.

20. එකල්හි ආයුෂමත් ආනන්ද සථවිරයන් වහන්සේ සිහි පත් නො කිරීමෙන් උතුරුසහසිටුර හා අදනාසිටුරෙන් යුක්ත ව පිඬු පිණිස ගමට පිවිසියහ. තිසූහු “ඇවැත්නි, ආනන්ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘උතුරුසහසිටුර හා අදනාසිටුරෙන් යුක්ත ව ගම් නො වැදිය යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ නො වේ ද? ඇවැත්නි, කුමක් හෙයින් තෙපි උතුරුසහසිටුර හා අදනාසිටුරෙන් යුක්ත ව ගමට පිවිසියහ ද” යි ආයුෂමත් අනඳ තෙරුන්ගෙන් ඇසූහ. “ඇවැත්නි, සැබව. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘උතුරුසහසිටුර හා අදනාසිටුරෙන් යුක්ත ව ගම් නො වැදිය යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. එතෙක් මම අසතියෙන් ගමට පිවිසියෙමි” යි කී ය.

21. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සහලසිටුර බහාතැබීමට මේ කරුණු පසෙක් වේ: ගිලන් හෝ වේ ද, වැසිලකුණක් හෝ වේ ද, ගහකින් එතෙර ගමනක් හෝ වේ ද, අගුලෙන් ආරක්‍ෂා කළ (යතුරු ලූ දෙර ඇති) විහාරයෙක් හෝ වේ ද, අතුළු කසිතය හෝ වේ ද, මහණෙනි, මේ පස සහලසිටුර බහා තැබීමට කරුණු ය.

22. “මහණෙනි, උතුරුසහසිටුර බහා තැබීමට මේ කරුණු පසෙක් වේ: ගිලන් හෝ වේ ද, වැසිලකුණක් හෝ වේ ද, ගහින් එතෙර ගමනක් හෝ වේ ද, අගුලෙන් ආරක්‍ෂා කළ විහාරයෙක් හෝ වේ ද, අතුළු කසිතය හෝ වේ ද, මහණෙනි, මේ පස උතුරුසහසිටුර බහා තැබීමට කරුණු ය.

23. “මහණෙනි, අදනාසිටුර බහා තැබීමට මේ කරුණු පසෙක් වේ: ගිලන් හෝ වේ ද, වැසි ලකුණක් හෝ වේ ද, ගහින් එතෙර ගමනක් හෝ වේ ද, අගුලෙන් ආරක්‍ෂා කළ විහාරයෙක් හෝ වේ ද, අතුළු කසිතය හෝ වේ ද, මහණෙනි, මේ පස අදනාසිටුර බහා තැබීමට කරුණු ය.

24. “මහණෙනි, වැසිසළව බහා තැබීමට මේ කරුණු පසෙක් වේ: ගිලන් හෝ වේ ද, සීමාවෙන් බැහැර ගමනක් හෝ වේ ද, ගහින් එතෙර ගමනක් හෝ වේ ද, අගුලෙන් ආරක්‍ෂා කළ විහාරයෙක් හෝ වේ ද, වැසිසළව නො කරණ ලද්දේ හෝ අඩාල කරණ ලද්දේ හෝ වේ ද, මහණෙනි, මේ පස වැසිසළව බහා තැබීමට කරුණු ය” යි වදාළ සේක.

25. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ තනි ව වස් විසි ය. එහි මිනිස්සු “සඛ්‍යයාට දෙමු” යි සිටුරු දුන්හ. එකල්හි “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වතුළිය (සිටු දෙන) පශ්චිම (අඩු ම ගණනින්) සඛ්‍යයා යි පණවන ලද්දේ ය. මම ද එකලා වෙමි. මේ මිනිස්සු ද ‘සඛ්‍යයාට දෙමු’ යි සිටුරු දුන්හ. මම මේ සහසතුසිටුරු සැවැත්තුවරට ගෙණ යන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි ඒ මහණහුට අදහස් වී ය. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුරු ගෙණ සැවැත්තුවරට ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කරුණ සැළකෙළේ ය. “මහණ, කසිතය ඉදිරිම තෙක් ඒ සිටුරු තට ම අයත් ය” යි වදාළ සේක.

26. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකකො වස්සං වසන්ති. තත්ථ මනුස්සා ‘සඬ්ඝස්ස දෙමා’ ති විවරාති දෙනති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තස්සෙව තාති විවරාති යාව කසිනස්ස උඬ්භාරායා” ති.

27. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු උතුකාලං එකො වසි. තත්ථ මනුස්සා “සඬ්ඝස්ස දෙමා” ති විවරාති අදංසු. අථ බො තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි: “භගවතා පඤ්ඤතතං ‘වතුචග්ගො පච්ඡිමො සඬ්ඝො’ ති. අහඤ්චමිති එකකො. ඉමෙ ව මනුස්සා ‘සඬ්ඝස්ස දෙමා’ ති විවරාති අදංසු. යනනුතාහං ඉමාති සඬ්ඝිකාති විවරාති සාවච්ඤිං හරෙස්ස” නති. අථ බො සො භික්ඛු තාති විවරාති ආදය සාවච්ඤිං ගන්ත්වා භික්ඛුනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛු භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසු. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සමමුඛිභූතෙන සඬ්ඝෙන භාජෙත්තුං.”

28. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු උතුකාලං එකකො වසන්ති. තත්ථ මනුස්සා ‘සඬ්ඝස්ස දෙමා’ ති විවරාති දෙනති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තෙන භික්ඛුතා තාති විවරාති ‘අභිට්ඨාතුං මස්සා ඉමාති විවරාති’ ති. තස්ස වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො තං විවරං අනභිට්ඨිතෙ අඤ්ඤ භික්ඛු ආගච්ඡති, සමකො දුතඬ්ඛො භාගො. තෙහි වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුති තං විවරං භාජියමානෙ අපාතිනෙ කුසෙ අඤ්ඤ භික්ඛු ආගච්ඡති, සමකො දුතඬ්ඛො භාගො. තෙහි වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුති තා විවරං භාජියමානෙ පාතිනෙ කුසෙ අඤ්ඤ භික්ඛු ආගච්ඡති, න අකාමා දුතඬ්ඛො භාගො” ති.

29. තෙන බො පන සමයෙන දො නාතුකා¹ පේරා ආයස්මා ව ඉසිදුසො ආයස්මා ව ඉසිහඤ්ඤ සාවච්ඤිං වස්සං වුත්ථා අඤ්ඤතරං ගාමිකා-වාසං අගමංසු. මනුස්සා “විරස්සාපි පේරා ආගතා” ති සවිවරාති හත්තාති අකංසු². ආවාසිකා භික්ඛු පේරෙ පුච්ඡංසු: “ඉමාති නන්තො සඬ්ඝිකාති විවරාති පේරෙ ආගමෙ උප්පන්නාති. සාද්ධිස්සන්ති පේරා භාග” නති. පේරා එවමාහංසු: “යථා බො මයං ආවුසො භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාම, කුම්මාකංසෙවතාති³ විවරාති යාව කසිනස්ස උඬ්භාරායා” ති.

30. තෙන බො පන සමයෙන තයො භික්ඛු රාජගහෙ වස්සං වසන්ති. තත්ථ මනුස්සා “සඬ්ඝස්ස දෙමා” ති විවරාති දෙනති. අථ බො තෙසං භික්ඛුනං එතදහොසි: “භගවතා පඤ්ඤතතං ‘වතුචග්ගො පච්ඡිමො සඬ්ඝො’ ති. මයඤ්චමා තයො ජනා. ඉමෙ ව මනුස්සා ‘සඬ්ඝස්ස දෙමා’ ති විවරාති දෙනති. කථනනු බො අමොහි පටිපජ්ජිතඛ” නති.

31. තෙන බො පන සමයෙන සමිහුලා පේරා ආයස්මා ව නිලවාසි, ආයස්මා ව සාණ්ඨාසි, ආයස්මා ව ගොසකො, ආයස්මා ව හග්ග, ආයස්මා ව එළිකසංකුතො පාටලිපුත්තො විහරන්ති කුකුඤ්චාරාමෙ. අථ බො තෙ භික්ඛු පාටලිපුත්තං ගන්ත්වා පේරෙ පුච්ඡංසු. පේරා එවමාහංසු: “යථා බො මයං ආවුසො, භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාම, කුම්මාකංසෙව තාති විවරාති යාව කසිනස්ස උඬ්භාරායා” ති.

1. “භාතිකා” ම ඡ සා.

2. “අදංසු” ම ඡ සං PTS.

3. “කුම්මාකං සෙව තාති” ම ඡ සං PTS.

26. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ එකලා ව වස් වසයි. එහි මිනිස්සු ‘සංඝයාට දෙමු’ යි සිටුරු දෙත්. මහණෙනි, ඒ සිටුරු කසිතය ඉදිරීම තෙක් ඒ මහණෙහුට ම අයත් ය යි අනුදනිමි.”

27. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ සාතුකාලයෙහි (වසානගෙන් අන්‍යකාලයෙහි) එකලා ව විසී ය. එහි මිනිස්සු “සංඝයාට දෙමු” යි සිටුරු දුන්න. ඉක්බිති ඒ මහණෙහුට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘වතුර්වගීය පශ්චිමසංඝයා’ යි පණවන ලද්දේ ය. මම ද එකලා වෙමි. මේ මිනිස්සු ද ‘සංඝයාට දෙමු’ යි සිටුරු දුන්න. මම මේ සහසතු සිටුරු සැවැත්තුවරට ගෙන යන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි අදහස් වී ය. අනතුරු ව ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුරු ගෙන සැවැත්තුවරට ගොස් මේ කරුණ භික්ෂූන්ට සැලකෙළේ ය. භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූහ. “මහණෙනි, හමු වූ සංඝයා විසින් බෙදන්නට අනුදනිමි.”

28. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ සාතුකාලයෙහි එකලා ව වසයි. එහි මිනිස්සු ‘සංඝයාට දෙමු’ යි සිටුරු දෙත්. මහණෙනි, ඒ මහණෙහු විසින් ‘මේ සිටුරු මා සතු ය’ යි ඒ සිටුරු ඉවත්තට අනුදනිමි. මහණෙනි, ඒ මහණෙහුගේ ඒ සිටුරු නො ඉටු කල්හි අන් මහණෙක් එයි නම්, සම කොටසක් දිය යුතු ය. මහණෙනි, ඒ මහණෙක් විසින් ඒ සිටුරු බෙදනු ලබන කල්හි කුසපත් නො හෙළා කල්හි අන් මහණෙක් එයි නම්, සම කොටසක් දිය යුතු ය. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් ඒ සිටුරු බෙදනු ලබන කල්හි කුසපත් හෙළා කල්හි අන් මහණෙක් එයි නම්, නො කැමැත්තෙන් කොටසක් නො දිය යුතු ය” යි වදාළ සේක..

29. එකල්හි ආයුෂමත් ඉසිදුස ආයුෂමත් ඉසිහදද යන සතෝදර තෙරවරු දෙනම සැවැත්තුවර වස් වසා නිම කලාහු එක්තරා ගමක පිහිටි ආවාසයකට ගියහ. මිනිස්සු “බොහෝ කලකින් තෙරවරු ආහ” යි සිටුරු සහිත ව බත් පිළියෙල කළහ. ආවාසික භික්ෂූහු “සමාමිති, මේ සහසතුසිටුරු තෙරුන් නිසා ලැබුනේ ය. ස්ථිරයන් වහන්සේලා කොටස ඉවසන්නාහු ද” යි තෙරුන් විචාලාහු ය. “ඇවැත්නි, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාළ විනයදහම් යම් ලෙසකින් දනිමු ද, (එ ලෙසින්) කසිතය ඉදිරීම තෙක් ඒ සිටුරු ඔබ වහන්සේලාට ම අයත් ය” යි ඒ ස්ථිරයන් වහන්සේලා මෙසේ කීහ.

30. එකල්හි තෙතමක් භික්ෂූහු රජගහනුවර වස් වසත්. එහි මිනිස්සු “සංඝයාට දෙමු” යි සිටුරු දෙත්. එකල්හි ඒ භික්ෂූන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘වතුර්වගීය පශ්චිමසංඝයා’ යි පණවන ලද්දේ ය. අපි ද තිදෙනෙක් වෙමු. මේ මිනිස්සු ද ‘සංඝයාට දෙමු’ යි සිටුරු දෙත්. අප විසින් කෙසේ කළ යුතු ද” යි අදහස් වී ය.

31. එකල්හි ආයුෂමත් නිලවාසි තෙමේ ද ආයුෂමත් සාණවාසි තෙමේ ද ආයුෂමත් ගොපසි තෙමේ ද ආයුෂමත් හඟු තෙමේ ද ආයුෂමත් පළිභසඤ්ඤා තෙමේ ද යන බොහෝ-ස්ථිරයන් වහන්සේලා පාටලීපුත්‍ර නගරයෙහි වූ කුක්කුටාරාමයෙහි වාසය කෙරෙත්. ඉක්බිති ඒ භික්ෂූහු පාටලීපුත්‍රනගරයට ගොස් තෙරුන් විචාලාහු ය. ස්ථිරයන් වහන්සේලා “ඇවැත්නි, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාළ විනයදහම් යම් ලෙසකින් දනිමු ද, (එ ලෙසින්) කසිතය ඉදිරීම තෙක් ඒ සිටුරු ඔබ වහන්සේලාට ම අයත් ය” යි මෙසේ කීහ.

32. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උපනන්දො සක්කපුත්තො සාවඤ්ඤං වස්සං වුත්ථො අඤ්ඤානරං ගාමකාචාසං අගමාසි. තත්ථ භික්ඛු¹ විවරං භාජෙතුකාමා සනතිපතිංසු. තෙ එවමාහංසු: “ඉමානි ඛො ආට්ඨසො සඤ්ඤානි විවරානි භාජිසිස්සනති. සාදිසිස්සාමි භාග ? නති.” “ආමාට්ඨසො සාදිසිස්සාමි” ති. තතො විවරභාගං ගහෙත්වා අඤ්ඤං ආචාසං අගමාසි. තත්ථ භික්ඛු විවරං භාජෙතුකාමා සනතිපතිංසු. තෙපි එවමාහංසු: “ඉමානි ඛො ආට්ඨසො සඤ්ඤානි විවරානි භාජිසිස්සනති. සාදිසිස්සාමි භාග නති ?” “ආමාට්ඨසො සාදිසිස්සාමි” ති තතොපි විවරභාගං ගහෙත්වා අඤ්ඤං ආචාසං අගමාසි. තත්ථ භික්ඛු විවරං භාජෙතුකාමා සනතිපතිංසු. තෙපි එවමාහංසු: “ඉමානි ඛො ආට්ඨසො සඤ්ඤානි විවරානි භාජිසිස්සනති. සාදිසිස්සාමි භාගනති ?” “ආමාට්ඨසො සාදිසිස්සාමි” ති තතොපි විවරභාගං ගහෙත්වා මහනතං විවරභාගිකං² ආදාය පුනඳෙව සාවඤ්ඤං පට්ඨාගඤ්ඤි.

33. භික්ඛු එවමාහංසු: “මහාපුඤ්ඤාසි තං ආට්ඨසො උපනන්ද, ඛන්තො විවරං උපනනනති.” “කුතො මෙ ආට්ඨසො පුඤ්ඤං ? ඉධාං ආට්ඨසො සාවඤ්ඤං වස්සං වුත්ථො අඤ්ඤානරං ගාමකාචාසං අගමාසි. තත්ථ භික්ඛු විවරං භාජෙතුකාමා සනතිපතිංසු. තෙ මං³ එවමාහංසු: ‘ඉමානි ඛො ආට්ඨසො සඤ්ඤානි විවරානි භාජිසිස්සනති. සාදිසිස්සාමි භාග නති.’ ‘ආමාට්ඨසො සාදිසිස්සාමි’ ති තතො විවරභාගං ගහෙත්වා අඤ්ඤං ආචාසං අගමාසි. තත්ථ භික්ඛු විවරං භාජෙතුකාමා සනතිපතිංසු. තෙපි මං එවමාහංසු: ‘ඉමානි ඛො ආට්ඨසො සඤ්ඤානි විවරානි භාජිසිස්සනති. සාදිසිස්සාමි භාගනති.’ ‘ආමාට්ඨසො සාදිසිස්සාමි’ ති තතොපි විවරභාගං ගහෙත්වා අඤ්ඤං ආචාසං අගමාසි. තත්ථ භික්ඛු විවරං භාජෙතුකාමා සනතිපතිංසු. තෙපි මං එවමාහංසු: ‘ඉමානි ඛො ආට්ඨසො සඤ්ඤානි විවරානි භාජිසිස්සනති. සාදිසිස්සාමි භාගනති.’ ‘ආමාට්ඨසො සාදිසිස්සාමි’ ති තතොපි විවරභාගං අග්ගහෙසි. එවං මෙ ඛන්තා විවරං උපනන”නති.

34. “කිං පන තං ආට්ඨසො උපනන්ද, අඤ්ඤානු වස්සං වුත්ථො අඤ්ඤානු විවරභාගං සාදිසි”ති⁴ “එවමාට්ඨසො” ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨත්ථා - පෙ - තෙ උප්ඤ්ඤානති. ඛිංසනති. විපාචෙතති: “කථං හි නාම ආයස්මා උපනන්දො සක්කපුත්තො අඤ්ඤානු වස්සං වුත්ථො අඤ්ඤානු විවරභාගං සාදිසිස්සාමි” ති.

35. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙත්වා. “සච්චං කීර තං උපනන්ද, අඤ්ඤානු වස්සං වුත්ථො අඤ්ඤානු විවරභාගං සාදිසි” ති. “සච්චං භගවා”. විහරති බුද්ධො භගවා: “කථං හි නාම තං මොඝපුරිස, අඤ්ඤානු වස්සං වුත්ථො අඤ්ඤානු විවරභාගං සාදිසිස්සාමි, තෙනං මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය - පෙ - විහරතිත්වා ධම්මං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙත්ථි: න භික්ඛවො අඤ්ඤානු වස්සං වුත්ථො අඤ්ඤානු විවරභාගො සාදිසිතිබ්බො. යො සාදි - යෙය්ස ආපත්ති දුක්ඛකට්ඨාසා” ති.

36. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උපනන්දො සක්කපුත්තො එකො ද්විත්ථ ආචාසෙසු වස්සං වසි “එවං මෙ ඛන්තං විවරං උප්පජ්ජිස්සාමි” ති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛුනං එතද්භොසි: “කථනන්ත ඛො ආයස්මතො උප - නන්දස්ස සක්කපුත්තස්ස විවරපටිපිට්ඨො දුතබ්බො” ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙත්වා. “දෙථ භික්ඛවො, මොඝපුරිසස්ස එකාධිපායා.”

1. “තත්ථ භික්ඛු” ම ඡ සං. 2. “භාජිසිස්සාමි” ම ඡ සං. PTS.

3. “තෙපි මං” PTS. අ වි. ඡ වි. තො වි.

4. “සාදිසිස්සාමි” තො වි. ම හු ප. ඡ වි.

32. එකල්හි ශාක්‍යපුත්‍රිය වූ ආග්‍රමන් උපනඤ්ඤ සථවිර තෙමේ සැවැත්තුවර වස් වැස නිම කෙළේ එක්තරා ගමක පිහිටි ආවාසයකට ගියේ ය. එහි භික්‍ෂුහු සිටුරු බෙදනු කැමැති ව රැස් වූහ. ඒ භික්‍ෂුහු “ඇවැත්, සහසතු වූ මේ සිටුරු බෙදනු ලැබේ. කොටස ඉවසන්නෙහි ද” යි (උපනඤ්ඤ තෙරුන්) විවාදානු ය. “ඇවැත්නි, එසේ ය. ඉවසන්නෙමි” යි එතැනින් සිටුරුකොටස ගෙණ අන් ආවාසයකට ගියේ ය. එහි ද භික්‍ෂුහු සිටුරු බෙදනු කැමැති ව රැස් වූහ. ඒ භික්‍ෂුහු ද “ඇවැත්, සහසතු වූ මේ සිටුරු බෙදනු ලැබේ. කොටස ඉවසන්නෙහි ද” යි මෙසේ ඇසූහ. “ඇවැත්නි, එසේ ය. ඉවසන්නෙමි” යි එතැනින් ද සිටුරුකොටස ගෙණ අන් ආවාසයකට ගියේ ය. එහි ද භික්‍ෂුහු සිටුරු බෙදනු කැමැති ව රැස් වූහ. ඒ භික්‍ෂුහු ද ඇවැත්, සහසතු වූ මේ සිටුරු බෙදනු ලැබේ. කොටස ඉවසන්නෙහි ද” යි මෙසේ ඇසූහ. “ඇවැත්නි, එසේ ය. ඉවසන්නෙමි” යි එතැනින් ද සිටුරුකොටස පිළිගෙණ මහත් සිටුරුපොදියක් ගෙණ නැවත සැවැත්තුවරට පෙරළා ආයේ ය.

33. භික්‍ෂුහු “ඇවැත්, උපනඤ්ඤ, තෝ මහපිණැන්තෙහි ය. ඔබට බොහෝ සිටුරු ලැබී තිබේ” යි මෙසේ කීහ. “ඇවැත්නි, මට පින් කොසින් ද ? ඇවැත්නි, මම මෙහි සැවැත්තුවර වස් වැස නිම කෙළෙමි එක්තරා ගමක පිහිටි ආවාසයකට ගියෙමි. එහි භික්‍ෂුහු සිටුරු බෙදනු කැමැති ව රැස් වූහ. ඒ භික්‍ෂුහු ‘ඇවැත්නි, මේ සහසතු වූ සිටුරු බෙදනු ලැබේ. කොටස ඉවසන්නෙහි ද’ යි මාගෙන් මෙසේ ඇසූහ. ‘ඇවැත්නි, එසේ ය. ඉවසන්නෙමි’ යි එතැනින් සිටුරුකොටස ගෙණ අන් ආවාසයකට ගියෙමි. එහි ද භික්‍ෂුහු සිටුරු බෙදනු කැමැති ව රැස් වූහ. ඒ භික්‍ෂුහු ද ‘ඇවැත්නි, මේ සහසතුසිටුරු බෙදනු ලැබේ. කොටස ඉවසන්නෙහි ද’ යි මාගෙන් මෙසේ ඇසූහ. ‘ඇවැත්නි, එසේ ය. ඉවසන්නෙමි’ යි එතැනින් ද සිටුරු කොටස ගෙණ අන් ආවාසයකට ගියෙමි. එහි ද භික්‍ෂුහු සිටුරු බෙදනු කැමැති ව රැස් වූහ. ඒ භික්‍ෂුහු ද ‘ඇවැත්, මේ සහසතුසිටුරු බෙදනු ලැබේ. කොටස ඉවසන්නෙහි ද’ යි මාගෙන් මෙසේ ඇසූහ. ‘ඇවැත්නි, එසේ ය. ඉවසන්නෙමි’ යි එතැනින් ද සිටුරුකොටස ගත්තෙමි. මට බොහෝ සිටුරු ලැබුනේ මෙසේ ය” යි කී ය.

34. “ඇවැත්, උපනඤ්ඤ, කිම ? තෝ අන් තැනෙක වස් වැස නිම කෙළෙහි අන් තැනෙක සිටුරු කොටස ඉවසූයෙහි ද” යි ඇසූහ. “ඇවැත්නි, එසේ” යි කී ය. අලොව්ණ වූ -පෙ- යම් ඒ භික්‍ෂුහු වෙත් ද, ඒ භික්‍ෂුහු “ශාක්‍යපුත්‍රිය වූ ආග්‍රමන් උපනඤ්ඤ තෙමේ කෙසේ නම් අන් තැනෙක වස් වැස නිම කෙළේ අන් තැනෙක සිටුරු කොටස ඉවසී ද” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

35. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “උපනඤ්ඤ, සැබෑ ද ? තෝ අන් තැනෙක වස් වැස නිම කෙළෙහි අන් තැනෙක සිටුරු කොටස ඉවසූයෙහි ද ?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය.” භාග්‍යවත් බුදුරජා- නන් වහන්සේ ගැරුනු සේක. “හිස් පුරුෂය, අන් තැනෙක වස් වැස නිම කෙළෙහි අන් තැනෙක සිටුරු කොටස කෙසේ නම් ඉවසූයෙහි ද ? හිස් පුරුෂය, මෙය නො පැහැදිනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වේ. -පෙ- ගරුණා දැනුම් ඝාතා කොට “මහණෙනි, අන් තැනෙක වස් වැස නිම කලහු විසින් අන් තැනෙක සිටුරු කොටස නො ඉවසිය යුතු ය. යමෙක් ඉවසන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ” යි වදාළ සේක.

36. එකල්හි ශාක්‍යපුත්‍රිය වූ ආග්‍රමන් උපනඤ්ඤ සථවිර තෙමේ “මෙසේ ඇති කල්හි මට බොහෝ සිටුරු ලැබෙන්නේ ය” යි හුදකලා වූයේ ආවාස දෙකක වස් විසි ය. එකල්හි ඒ භික්‍ෂුන්ට “ශාක්‍යපුත්‍රිය වූ ආග්‍රමන් උපනඤ්ඤ තෙරුන්ට කෙසේ නම් සිටුරුකොටස දිය යුතු ද” යි අදහස් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, හිස් පුරුෂයාට එක් (පුද්ගලයෙකුගේ) කොටසක් දෙවු” යි වදාළ සේක.

37. “ඉඛ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකො දව්සු ආවාසෙසු වස්සං වසති ‘එවං මෙ ඛත්තා විවරං උපපජ්ජායති’ ති. සචෙ අමුත්ත උපපජ්ජං වසති, අමුත්ත උපපජ්ජං වසති, අමුත්ත උපපජ්ජං, අමුත්ත උපපජ්ජං විවරපට්ඨිංසො දුතබ්බො. යත්ථ වා පන ඛත්තරං වසති, තතො විවරපට්ඨිංසො දුතබ්බො” ති.

38. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුනො කුච්ඡිවිකාරා-
ඛාඛො හොති. සො සකෙ මුත්තකරිසෙ පළිපන්නො සෙති. අථ ඛො භගවා ආයසමනා ආනාදෙන පට්ඨාසමනෙත සෙනාසනවාරිකං ආතික්කි-
තොනා යෙන තස්ස භික්ඛුනො විහාරො තෙනුපසඛකම්.

39. අද්දසා ඛො භගවා තං භික්ඛුං සකෙ මුත්තකරිසෙ පළිපන්නං
සෙමානං¹. දිස්වාන යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා
තං භික්ඛුං එතදවොච: “කිං තෙ භික්ඛු, ආඛාඛො” ති. “කුච්ඡිවිකාරො මෙ
භගවා” ති. “අත්ථි පන තෙ භික්ඛු, උපට්ඨාකො” ති. “නත්ථි භගවා” ති.
“කිස්ස තං භික්ඛු න උපට්ඨෙන්නී” ති.² “අහං ඛො භනෙත භික්ඛුනං
අකාරකො. තෙන මං භික්ඛු න උපට්ඨෙන්නී” ති.

40. අථ ඛො භගවා ආයසමන්නං ආනාදං ආමනෙතසි: “ගච්ඡානාදං,
උදකං ආඛර. ඉමං භික්ඛුං නභාපෙස්සාමා” ති. “එවං භනෙත” ති ඛො
ආයසමා ආනාදෙසු භගවතො පටිස්සචා උදකං ආහරී. භගවා උදකං
ආසිඤ්චී. ආයසමා ආනාදෙසු පටිඛොටි. භගවා සිසතො අග්ගහෙසි. ආයසමා
ආනාදෙසු පාදතො. උට්ඨාරෙත්වා මඤ්චකෙ නිපාතෙසුං.

41. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදුනෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඛසං
සන්නිපාතාපෙත්වා භික්ඛු පටිපුච්ඡී: “අත්ථි භික්ඛවෙ, අමුක්කසම්මං විහාරෙ
භික්ඛු ගිලානො” ති. “අත්ථි භගවා” ති. “කිං තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො
ආඛාඛො” ති. “තස්ස භනෙත ආයසමනො කුච්ඡිවිකාරාඛාඛො” ති. “අත්ථි
පන භික්ඛවෙ, තස්ස භික්ඛුනො උපට්ඨාකො” ති. “නත්ථි භගවා” ති.
“කිස්ස තං භික්ඛු න උපට්ඨෙන්නී” ති. “එසො භනෙත, භික්ඛු භික්ඛුනං
අකාරකො. තෙන තං භික්ඛු න උපට්ඨෙන්නී” ති.

42. “නත්ථි වො භික්ඛවෙ, මාතා, නත්ථි පිතා, යෙ වො උපට්ඨහෙය්‍යං.
තුළඟ වෙ භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාදඤ්ඤං න උපට්ඨතිස්සාථ, අථ කො වරති
උපට්ඨතිස්සති. යො ගික්ඛවෙ, මං උපට්ඨහෙය්‍ය, සො ගිලානං උපට්ඨ-
හෙය්‍ය. සචෙ උපජ්ඣායො හොති, උපජ්ඣායෙන යාවජ්චං උපට්ඨානබ්බො.
වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතබ්බං. සචෙ ආචරියො හොති, ආචරියෙන යාවජ්චං
උපට්ඨානබ්බො. වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතබ්බං. සචෙ සඤ්චිතාරිකො හොති,
සඤ්චිතාරිකෙන යාවජ්චං උපට්ඨානබ්බො. වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතබ්බං.
සචෙ අනෙතවාසිකො හොති, අනෙතවාසිකෙන යාවජ්චං උපට්ඨානබ්බො.
වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතබ්බං. සචෙ සමානුපජ්ඣායකො හොති, සමානුපජ්ඣා-
යකෙන යාවජ්චං උපට්ඨානබ්බො. වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතබ්බං. සචෙ
සමානාවරියකො හොති, සමානාවරියකෙන යාවජ්චං උපට්ඨානබ්බො.
වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතබ්බං. සචෙ ත හොති උපජ්ඣායො වා අචරියො වා
සඤ්චිතාරිකො වා අනෙතවාසිකො වා සමානුපජ්ඣායකො වා සමානා-
වරියකො වා, සබ්බෙන උපට්ඨානබ්බො. නො වෙ උපට්ඨහෙය්‍ය, ආපනති
දුක්ඛංසං.

37. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ‘මෙසේ ඇති කල්හි මට බොහෝ සිවුරු ලැබෙන්නේ ය’ යි හුදකලා ව ආවාස දෙකෙක වස් වසයි. ඉදින් අසවල් තැන අඩක් වෙසේ ද, අසවල් තැන අඩක් වෙසේ ද, අසවල් තැන භාගයක් ද, අසවල් තැන භාගයක් ද යි (මෙසේ) සිවුරුකොටස දිය යුතු ය. යම් තැනෙක වැසියක් වෙසේ නම්, එතැනින් (එක් පුද්ගලයකු ලබන සම්පූර්ණ) සිවුරු කොටස දිය යුතු ය” යි වදලන.*

38. එකල්හි එක්තරා මහණකු හට කුස රුජාවක් වේ. හෙ තෙමේ සිය මලමුත්තයෙහි වැතිරී ගොවි යි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනද තෙරුන් පසු ව යන මහණකු කොට සෙනාසනවාරිකාවෙහි වසිනා සේක් ඒ මහණකුගේ විහාරයට වැසියහ.

39. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සංකියමලමුත්තයෙහි වැතිරී නිදන ඒ මහණකු දුටු සේක. දැක ඒ මහණකු වෙතට වැසී සේක. වැඩ “මහණ තාගේ ආබාධය කීමැ” යි ඒ මහණකු විචාල සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මට කුස රුජාවක් වේ”. “මහණ, තට උපස්ථායකයෙක් ඇත්තේ ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, නැත”. කුමක් හෙයින් භික්ෂුකු තට උච්චන් නො කෙරෙත් ද?” “සාමිනි, මම භික්ෂුන්ට (උච්චන්) නො කරන්නෙක් වෙමි. එහෙයින් භික්ෂුකු මට උච්චන් නො කෙරෙත්”.

40. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “ආනන්දය, යව. දිය ගෙණ එව. මේ මහණ නාවමු” යි ආයුෂමත් අනද තෙරුන්ට වදල සේක. “සාමිනි, එසේ ය” යි ආයුෂමත් ආනන්දසම්මිත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී දිය ගෙණ ආසේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිය වත් කලහ. ආයුෂමත් ආනන්ද සම්මිත තෙමේ සේදුයේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හිසින් ගත් සේක. ආයුෂමත් ආනන්ද සම්මිත තෙමේ දෙපසින් ගත්තේ ය. (මෙසේ) ඔසොවා ඇඳෙහි ගොවා දින.

41. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කරුණයෙහි භික්ෂුසංඝයා රැස් කරවා. “මහණෙනි, අසවල් විහාරයෙහි ගිලන් මහණෙක් ඇත්තේ ද” යි භික්ෂුන් විචාල සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඇත්තේ ය”. “මහණෙනි, ඒ මහණකුගේ ආබාධය කීම?” “සාමිනි, ඒ ආයුෂමත්ත හට කුස රුජාවක් වේ”. “මහණෙනි, ඒ මහණකුට උච්චන් කරන්නෙක් වේ ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, නැත්තේ ය”. “කුමක් හෙයින් භික්ෂුකු ඔහුට උච්චන් නො කරන් ද?” “සාමිනි, මේ මහණ තෙමේ භික්ෂුන්ට උච්චන් නො කරන්නෙක් වේ. එහෙයින් භික්ෂුකු ඔහුට උච්චන් නො කෙරෙත්” යි කී හ.

42. “මහණෙනි, යම් කෙනෙක් තොටට උච්චන් කරන්නාහු ද, තොටට එබඳු මවක් නැත. පියෙක් නැත. මහණෙනි, තෙපි ඔවුනොවුන්ට උච්චන් නො කරන්නහු නම් එකල්හි කවරෙක් උච්චන් කරන්නේ ද? මහණෙනි, යමෙක් මාගේ අවවාදය කරන්නේ නම්, හෙ තෙමේ ගිලනහුට උච්චන් කරන්නේ ය. උපාධිත්‍යයෙක් වේ නම්, උපාධිත්‍යයයා විසින් ජීවත් වන තෙක් උච්චන් කළ යුතු ය. ඔහුගේ ලෙසින් නැගී සිටීම බලාපොරොත්තු විය යුතු ය. ඇදුරෙක් වේ නම්, ඇදුරා විසින් ජීවත් වන තෙක් උච්චන් කළ යුතු ය. ඔහුගේ ලෙසින් නැගී සිටීම බලාපොරොත්තු විය යුතු ය. සඤ්චිහාරිකයෙක් වේ නම්, සඤ්චිහාරිකයා විසින් ජීවත් වන තෙක් උච්චන් කළ යුතු ය. ඔහුගේ ලෙසින් නැගී සිටීම බලාපොරොත්තු විය යුතු ය. අතැවැසියෙක් වේ නම්, අතැවැසියා විසින් ජීවත් වන තෙක් උච්චන් කළ යුතු ය. ඔහුගේ ලෙසින් නැගී සිටීම බලාපොරොත්තු විය යුතු ය. සමානොපාධිත්‍යයෙක්* වේ නම්, සමානොපාධිත්‍යයා විසින් ජීවත් වන තෙක් උච්චන් කළ යුතු ය. ඔහුගේ ලෙසින් නැගී සිටීම බලාපොරොත්තු විය යුතු ය. සමානාවායීයෙක්* වේ නම් සමානාවායීයා විසින් ජීවත් වන තුරු උච්චන් කළ යුතු ය. ඔහුගේ ලෙසින් නැගී සිටීම බලාපොරොත්තු විය යුතු ය. උපාධිත්‍යයෙක් හෝ ආවායීයෙක් හෝ සඤ්චිහාරිකයෙක් හෝ අතැවැසියෙක් හෝ සමානොපාධිත්‍යයෙක් හෝ සමානාවායීයෙක් හෝ නො වේ නම්, සංඝයා විසින් උච්චන් කළ යුතු ය. උච්චන් නො කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ.

* උපග්‍රන්ථය බලන.

43. “පඤ්චති භික්ඛවෙ, අඛෙගති සමන්තාගතො ගිලානො සුපට්ඨො හොති: අසප්පායකාරී හොති, සප්පායෙ මත්තං න ජානාති, හෙසජ්ජං න පටිසෙවිතා හොති, අත්ඤාමස්ස ගිලානුපට්ඨාකස්ස යථාභූතං ආබාධං නාචිකත්තා හොති අභික්ඛමන්තං වා අභික්ඛමති හි පටික්ඛමන්තං වා පටික්ඛමති හි සීතං වා සීතොති, උප්පන්නානං සාරීරිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං නිප්පානං¹ බරාතං කට්ඨකානං අසාදානං අමනාපානං පාණ්හරානං අධිවාසකජාතිකො හොති, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ, පඤ්චගඛෙගති සමන්තාගතො ගිලානො සුපට්ඨො හොති.

44. “පඤ්චති භික්ඛවෙ, අඛෙගති සමන්තාගතො ගිලානො සුපට්ඨො හොති: සප්පායකාරී හොති, සප්පායෙ මත්තං ජානාති, හෙසජ්ජං පටිසෙවිතා හොති, අත්ඤාමස්ස ගිලානුපට්ඨාකස්ස යථාභූතං ආබාධං ආචිකත්තා හොති අභික්ඛමන්තං වා අභික්ඛමති හි පටික්ඛමන්තං වා පටික්ඛමති හි සීතං වා සීතොති, උප්පන්නානං සාරීරිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං නිප්පානං බරාතං කට්ඨකානං අසාදානං අමනාපානං පාණ්හරානං අධිවාසකජාතිකො හොති, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ, පඤ්චගඛෙගති සමන්තාගතො ගිලානො සුපට්ඨො හොති.

45. “පඤ්චති භික්ඛවෙ, අඛෙගති සමන්තාගතො ගිලානුපට්ඨාකො නාලං ගිලානං උපට්ඨාදුං: න පටිබලො හොති හෙසජ්ජං සංවිධාදුං, සප්පායාසප්පායං න ජානාති අසප්පායං උපනාමෙති සප්පායං අපනාමෙති, ආමිසන්තරො ගිලානං උපට්ඨාති නො මෙත්තවිත්තො, ජෙගුච්ඡි හොති උච්චාරං වා පස්සාවං වා බෙළං වා වන්තං වා නීනාදුං, න පටිබලො හොති ගිලානං කාලෙන කාලං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙදුං සමාදපෙදුං සමුත්තෙජෙදුං සමප්පංසෙදුං, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ, පඤ්චගඛෙගති සමන්තාගතො ගිලානුපට්ඨාකො නාලං ගිලානං උපට්ඨාදුං.

46. “පඤ්චති භික්ඛවෙ, අඛෙගති සමන්තාගතො ගිලානුපට්ඨාකො අලං ගිලානං උපට්ඨාදුං: පටිබලො හොති හෙසජ්ජං සංවිධාදුං, සප්පායාසප්පායං ජානාති අසප්පායං අපනාමෙති සප්පායං උපනාමෙති, මෙත්තවිත්තො ගිලානං උපට්ඨාති නො ආමිසන්තරො, අජෙගුච්ඡි හොති උච්චාරං වා පස්සාවං වා බෙළං වා වන්තං වා නීනාදුං, පටිබලො හොති ගිලානං කාලෙන කාලං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙදුං සමාදපෙදුං සමුත්තෙජෙදුං සමප්පංසෙදුං, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ, පඤ්චගඛෙගති සමන්තාගතො ගිලානුපට්ඨාකො අලං ගිලානං උපට්ඨාදු” නති.

47. තෙන බො ජන සමයෙන දො භික්ඛු කොසලෙසු ජනපදෙසු අද්ධානමග්ගපට්ටන්තා හොනති. තෙ අඤ්ඤතරං ආවාසං උපගච්ඡි. තත්ථ අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. අථ බො තෙසං භික්ඛුනං එතදහොසි: “තගච්ඡා බො ආට්ටිසො ගිලානුපට්ඨානං වණ්ණිතං. හන්ද මයං ආට්ටිසො ඉමං භික්ඛුං උපට්ඨොමා” ති² තෙ තං උපට්ඨංසි. සො තෙති උපට්ඨියමානො³ කාලමකාසි.

1 “නිබ්බානං” ම ඡ සං PTS. නො වි. ම නු ප.

2. “උපට්ඨිකමාති” ම ඡ සං. PTS. 3. “උපට්ඨිකියමානො” ම ඡ සං. PTS.

43. “මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් ගිලන් තෙමේ උවැටන් නොකට හැකි වේ: (යම් ගිලනෙක්) අභිතදෙය කරන්නේ ද, භිතදෙයෙහි පමණ නොදන්නේ ද, බෙහෙත් නැවත නැවත සෙවනය නොකරන්නේ ද, වැඩෙන්නා වූ රෝගය වැඩේ යයි ද දුරු වන්නා වූ රෝගය දුරු වේ යයි ද පවත්නා වූ රෝගය පවතී යි ද වැඩ කැමැත්තා වූ ගිලන්උවැටන් කරන්නනුට ඇති සැටියෙන් ආබාධය ප්‍රකාශ කොට නොකියන්නේ ද, උපන්නා වූ සිරුරෙහි වූ දුක් වූ නියුණු වූ රළු වූ කටුක වූ අමිතිරි වූ මන නොවඩන්නා වූ දිවි හැරගන්නා වූ වෙදනාවන් නොඉවසන ස්වභාව ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් ගිලන් තෙමේ උවැටන් කළහැකි නො වේ.

44. “මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් ගිලන් තෙමේ පහසුවෙන් උවැටන් කළ හැකි වේ: (යම් ගිලනෙක්) භිතදෙය කරන්නේ ද, භිතදෙයෙහි පමණ දන්නේ ද, බෙහෙත් නැවත නැවත සෙවනය කරන්නේ ද, වැඩෙන්නා වූ රෝගය වැඩේ යයි ද දුරු වන්නා වූ රෝගය දුරු වේ යයි ද පවත්නා වූ රෝගය පවතී යි ද වැඩ කැමැත්තා වූ ගිලන්උවැටන් කරන්නනුට ඇති සැටියෙන් ආබාධය ප්‍රකාශ කොට කියන්නේ ද, උපන්නා වූ සිරුරෙහි වූ දුක් වූ නියුණු වූ රළු වූ කටුක වූ අමිතිරි වූ මන නොවඩන්නා වූ දිවි හැර ගන්නා වූ වෙදනාවන් ඉවසන ස්වභාව ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් ගිලන් තෙමේ ඉතා පහසුවෙන් උවැටන් කළ හැක්කේ ය.

45. “මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් ගිලානුපට්ඨාක තෙමේ ගිලනනුට උවැටන් කරන්නට නොසුදුසු ය: (යමෙක්) බෙහෙත් යොදන්නට සමථී නොවේ ද, භිතඅභිතදෙය නොදනී ද අභිතදෙය ලං කරයි ද භිතදෙය බැහැර කරයි ද, ආමිෂයක් (ලාභයක්) කැමැත්තේ ගිලනනුට උවැටන් කරයි ද මෙත් සිත් ඇත්තේ උවැටන් නොකරයි ද, මලමු හෝ කෙල හෝ වමනය හෝ බැහැර කරන්නට පිළිකුල් ඇත්තේ ද, කලින් කල දෑහැමි කතාවෙන් ගිලනනුට කරුණු දක්වන්නට (එහි ඔහු) සමාදන් කරවන්නට නියුණු කරවන්නට සමථී නොවේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් ගිලානුපට්ඨාක තෙමේ ගිලනනුට උවැටන් කරන්නට සුදුසු නො වේ.

46. “මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් ගිලානුපට්ඨාක තෙමේ ගිලනනුට උවැටන් කරන්නට සුදුසු ය: (යමෙක්) බෙහෙත් යොදන්නට සමථී වේ ද, භිතඅභිතදෙය දනීයි ද අභිතදෙය බැහැර කෙරෙයි ද භිතදෙය ලං කෙරෙයි ද, ආමිෂයක් නොකැමැත්තේ මෙත් සිත් ඇති ව ගිලනනුට උවැටන් කෙරෙයි ද, මලමු හෝ කෙල හෝ වමනය හෝ බැහැර කරන්නට පිළිකුල් ඇත්තේ නොවේ ද, කලින් කල දෑහැමි කතාවෙන් ගිලනනුට කරුණු දක්වන්නට (එහි ඔහු) සමාදන් කරවන්නට උත්සාහවත් කරවන්නට සතුටු කරවන්නට සමථී වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් ගිලානුපට්ඨාක තෙමේ ගිලනනුට උවැටන් කරන්නට සුදුසු වේ.”

47. එකල්හි දෙනමක් භික්ෂුහු කොසොල් දනව්වෙහි දිසීමායීයට පිළිපන්නාහු වෙත්. ඔහු එක්තරා ආවාසයකට එළඹියහ. එහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වූයේ වේ. එකල්හි ඒ භික්ෂුන්ට “ඇවැත්නි, ගිලන් උවැටන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වණ්ණා කරණ ලද්දේ ය. ඇවැත්නි, එහෙයින් අපි මේ මහණහට උවැටන් කරමු” යි අදහස් වී ය. ඔහු ඒ මහණහට උවැටන් කළහ. ඔවුන් විසින් උවැටන් කරණු ලබන ඒ මහණ තෙමේ කළුරිය භෝජ් ය.

48. අථ බො තෙන භික්ඛු තස්ස භික්ඛුනො පත්තච්චරං ආදය සාවස්ථිං ගන්ත්වා භගවතො ඵතමස්ථං ආරොවෙසුං. භික්ඛුස්ස භික්ඛවෙ, කාලකතෙ සඛෙසා සාමි පත්තච්චරෙ. අපි ව ගිලානුපට්ඨාකා බහුකාරු. අනුජානාමි භික්ඛවෙ සඛෙසන තිච්චරං. ව පත්තං ව ගිලානුපට්ඨාකානං දාතුං.

49. “ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, දාතබ්බං: තෙන ගිලානුපට්ඨාකෙන භික්ඛුතා සඛස්ස උපසඛකමිත්වා ඵවමස්ස වචනීයො: ‘ඉත්ථන්තාමො භන්තෙ භික්ඛු කාලකතො. ඉදං තස්ස තිච්චරං ව පත්තො වා’ ති. ව්‍යන්තෙන භික්ඛුතා පටිබලෙන සඛෙසා ඤාපෙතබ්බො: ‘සුණංඤ්ච මෙ භන්තෙ සඛෙසා. ඉත්ථන්තාමො භික්ඛු කාලකතො. ඉදං තස්ස තිච්චරඤ්ච පත්තො ව. යදි සඛස්ස පත්තකල්ලං, සඛෙසා ඉමං තිච්චරඤ්ච පත්තඤ්ච ගිලානුපට්ඨාකානං දදෙය්‍ය. ඵසා ඤාතමි. සුණංඤ්ච මෙ භන්තෙ සඛෙසා. ඉත්ථන්තාමො භික්ඛු කාලකතො. ඉදං තස්ස තිච්චරඤ්ච පත්තො ව. සඛෙසා ඉමං තිච්චරඤ්ච පත්තඤ්ච ගිලානුපට්ඨාකානං දෙති. යස්සායස්සවතො බමති ඉමස්ස තිච්චරස්ස ව පත්තස්ස ව ගිලානුපට්ඨාකානං දානං, සො ඤාතමි, සො භාසෙය්‍ය. දින්නං ඉදං සඛෙසන තිච්චරඤ්ච පත්තො ව ගිලානුපට්ඨාකානං. බමති සඛස්ස. තස්මා ඤාතමි. ඵවමෙතං ධාරයාමි” ති.

50. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො සාමණෙරො කාලකතො හොති. භගවතො ඵතමස්ථං ආරොවෙසුං. “සාමණෙරස්ස භික්ඛවෙ, කාලකතෙ සඛෙසා සාමි පත්තච්චරෙ. අපි ව ගිලානුපට්ඨාකා බහුකාරු. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සඛෙසන ච්චරඤ්ච පත්තං ව ගිලානුපට්ඨාකානං දාතුං.”

51. “ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, දාතබ්බං: තෙන ගිලානුපට්ඨාකෙන භික්ඛුතා සඛස්ස උපසඛකමිත්වා ඵවමස්ස වචනීයො: ‘ඉත්ථන්තාමො භන්තෙ, සාමණෙරො කාලකතො. ඉදං තස්ස විචරඤ්ච පත්තො වා’ ති. ව්‍යන්තෙන භික්ඛුතා පටිබලෙන සඛෙසා ඤාපෙතබ්බො: ‘සුණංඤ්ච මෙ භන්තෙ සඛෙසා. ඉත්ථන්තාමො සාමණෙරො කාලකතො. ඉදං තස්ස විචරඤ්ච පත්තො ව. යදි සඛස්ස පත්තකල්ලං, සඛෙසා ඉමං විචරඤ්ච පත්තඤ්ච ගිලානුපට්ඨාකානං දදෙය්‍ය. ඵසා ඤාතමි. සුණංඤ්ච මෙ භන්තෙ සඛෙසා. ඉත්ථන්තාමො සාමණෙරො කාලකතො. ඉදං තස්ස විචරඤ්ච පත්තො ව. සඛෙසා ඉමං විචරඤ්ච පත්තඤ්ච ගිලානුපට්ඨාකානං දෙති. යස්සායස්සවතො බමති ඉමස්ස විචරස්ස ව පත්තස්ස ව ගිලානුපට්ඨාකානං දානං, සො ඤාතමි, සො භාසෙය්‍ය. දින්නං ඉදං සඛෙසන විචරඤ්ච පත්තො ව ගිලානුපට්ඨාකානං. බමති සඛස්ස. තස්මා ඤාතමි. ඵවමෙතං ධාරයාමි” ති.

52. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ව සාමණෙරො ව ගිලානං උපට්ඨාසිංසු. සො තෙති උපට්ඨාසමානො කාලමකාසි. අථ බො තස්ස ගිලානුපට්ඨාකස්ස භික්ඛුනො ඵතදහොසි: “කථනනු බො ගිලානුපට්ඨාකස්ස සාමණෙරස්ස විචරපටිච්චෙසො දාතබ්බො” ති. භගවතො ඵතමස්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගිලානුපට්ඨාකස්ස සාමණෙරස්ස සමකං පටිච්චෙසං දාතුං” නති.

48. ඉක්බිති ඒ හික්ෂුහු ඒ කලුරිය කළ මහණනුගේ පාසිටුරු ගෙණ සැවැත්තුවරට ගොස් තාගාවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, මහණකු කලුරිය කළ කල්හි සඬ්ඝනෙමේ පාසිටුරෙහි හිමියා වේ. එහෙත් ගිලානුපට්ඨාකයෝ බොහෝ උපකාර ඇත්තෝ වෙති. මහණෙනි, සඬ්ඝයා විසින් තුන් සිටුර ද පාත්‍රය ද ගිලානුපට්ඨාකයන්ට දෙන්නට අනුදනිමි.

49. “මහණෙනි, මෙසේ දිය යුතු ය: ඒ ගිලානුපට්ඨාක මහණහු විසින් සඬ්ඝයා වෙත එළඹ ‘ස්වාමීනි, මෙනම් ඇති මහණ තෙමේ කලුරිය කෙළේ ය. මේ ඒ මහණනුගේ තුන් සිටුර ය. මේ පාත්‍රය’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. ව්‍යක්ත ප්‍රතිබල වූ මහණකු විසින් සඬ්ඝ තෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය: ස්වාමීනි, සඬ්ඝ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මෙනම් ඇති මහණ තෙමේ කලුරිය කෙළේ ය. මේ ඔහුගේ තුන් සිටුර ද පාත්‍රය ද වේ. ඉදින් සඬ්ඝයාගට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සඬ්ඝ තෙමේ මේ තුන් සිටුර ද පාත්‍රය ද ගලානොපට්ඨාකයන්ට දෙන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය. ස්වාමීනි, සඬ්ඝතෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මෙනම් ඇති මහණ තෙමේ කලුරිය කෙළේ ය. මේ ඔහුගේ තුන් සිටුර ද පාත්‍රය ද වේ. සඬ්ඝ තෙමේ මේ තුන් සිටුර ද පාත්‍රය ද ගිලානුපට්ඨාකයන්ට දෙයි. යම් ආයුෂමඛකුනට මේ තුන් සිටුරත් පාත්‍රයත් ගිලානුපට්ඨාකයන්ට දීම රුචි වේ නම්, හෙ තෙමේ තුෂණීභූත වේවා. යමකුට රුචි නො වේ නම්, හෙ තෙමේ කියාවා. සඬ්ඝයා විසින් මේ තුන් සිටුර ද පාත්‍රය ද ගිලානුපට්ඨාකයන්ට දෙන ලද්දේ ය. සඬ්ඝයාට රුචි වේ. එහෙයින් තුෂණීභූත වේ. මෙය මෙසේ දරමි” යි.

50. එකල්හි එක්තරා ගෙරණෙක් කලුරිය කෙළේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, ගෙරණකු කලුරිය කළ කල්හි සඬ්ඝ තෙමේ පාසිටුරෙහි හිමියා වේ. එහෙත් ගිලානුපට්ඨාකයෝ බොහෝ උපකාර ඇත්තාහු ය. මහණෙනි, සඬ්ඝයා විසින් සිටුර ද පාත්‍රය ද ගිලානුපට්ඨාකයන්ට දෙන්නට අනුදනිමි.”

51. “මහණෙනි, මෙසේ දිය යුතු ය: ඒ ගිලානුපට්ඨාක මහණහු විසින් සඬ්ඝයා වෙත එළඹ ‘ස්වාමීනි, මෙනම් ඇති ගෙරණ තෙමේ කලුරිය කෙළේ ය. මේ ඔහුගේ සිටුර ද පාත්‍රය ද වේ’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. ව්‍යක්ත ප්‍රතිබල වූ මහණකු විසින් සඬ්ඝ තෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය: ස්වාමීනි, සඬ්ඝ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මෙනම් ඇති ගෙරණ තෙමේ කලුරිය කෙළේ ය. මේ ඔහුගේ සිටුර ද පාත්‍රය ද වේ. ඉදින් සඬ්ඝයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සඬ්ඝ තෙමේ මේ සිටුර ද පාත්‍රය ද ගිලානුපට්ඨාකයන්ට දෙන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය. ස්වාමීනි, සඬ්ඝතෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මෙනම් ඇති ගෙරණ තෙමේ කලුරිය කෙළේ ය. මේ ඔහුගේ සිටුර ද පාත්‍රය ද වේ. සඬ්ඝ තෙමේ මේ සිටුර ද පාත්‍රය ද ගිලානුපට්ඨාකයන්ට දෙයි. යම් ආයුෂමඛකුනට මේ සිටුරත් පාත්‍රයත් ගිලානුපට්ඨාකයන්ට දීම රුචි වේ නම්, හෙ තෙමේ තුෂණීභූත වේවා. යමකුට රුචි නො වේ නම්, හෙ තෙමේ කියාවා. සඬ්ඝයා විසින් මේ සිටුර ද පාත්‍රය ද ගිලානුපට්ඨාකයන්ට දෙන ලද්දේ ය. සඬ්ඝයාට රුචි වේ. එහෙයින් තුෂණීභූත වේ. මෙය මෙසේ දරමි” යි.

52. එකල්හි එක්තරා උපසපත් මහණෙක් ද ගෙරණෙක් ද ගිලනකුට උවැටන් කළහ. ඔවුන් විසින් උවැටන් කරණ ලබන හෙ තෙමේ කලුරිය කෙළේ ය. එකල්හි ඒ ගිලන් උවැටන් කරණ මහණහුට “ගිලානුපට්ඨාක සාමණේරයාගට සිටුරු කොටස කෙසේ දිය යුතු ද” යි සිත් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි ගිලානුපට්ඨාක සාමණේරයාගට සම කොටසක් දෙන්නට අනුදනිමි” යි.

53. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඛුහුණෙකා ඛුහුරිකකාරො කාලකතො හොති. භගවතො එතමන්. ආරොවෙසුං. “භික්ඛුස්ස භික්ඛවෙ, කාලකතෙ සඛෙසා සාමි පතනවිවරෙ. අපි ව ගිලානු-පට්ඨාකා ඛුහුකාරා. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සඛෙසන තිව්වරඤ්ච පතනඤ්ච ගිලානුපට්ඨාකානං දාදුං. යං තත්ථ ලහුහණං. ලහුපරිකාරං, තං සමමුඛි-භුතෙන සඛෙසන භාජෙතුං. යං තත්ථ ගරුහණං. ගරුපරිකාරං, තං ආගතානාගතස්ස වාතුද්දිස්ස සඛස්ස අවිස්සජ්ජකං අවෙහඬික” නති.

54. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු නග්ගො හුහිං යෙන භගවා තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිතා භගවතං එතදවොච: “භගවා භනෙන අනෙකපරියායෙන අප්පිච්ඡස්ස සනතුට්ඨස්ස සලලෙඛස්ස ධුතස්ස පාසාදිකස්ස අපචයස්ස විරියාරමාස්ස වණ්ණවාදී. ඉදං භනෙන තග්ගිං අනෙකපරියායෙන අප්පිච්ඡතාය සනතුට්ඨා¹ සලලෙඛාය ධුතතාය² පාසාදිකතාය අපචයාය විරියාරමාය සංවතනති. සාධු භනෙන, භගවා භික්ඛුනං තග්ගිං අනුජානාතු”ති. විගරහි බුද්ධො භගවා: “අනුච්ඡිද්ධං මොඝපුරිස, අනුච්ඡිද්ධං. අප්පනිරුපං. අස්සාමණකං. අකාමියං. අකරණීයං. කථං හි නාම ත්වං මොඝපුරිස, තග්ගිං තිත්ථිසමාදානං සමාදිසිස්සයි? තෙනං මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ- විගරහිතා ධම්මං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙහි: “න භික්ඛවෙ, තග්ගිං තිත්ථිසමාදානං සමාදිසිතබ්බං. යො සමාදිසෙය්‍ය, ආපනති ථුල්ලචයස්සා”ති.

55. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු කුසවීරං නිවාසෙතා -පෙ- වාකවීරං නිවාසෙතා -පෙ- එලකවීරං නිවාසෙතා -පෙ- කෙසකම්බලං නිවාසෙතා -පෙ- වාලකම්බලං නිවාසෙතා -පෙ- උලුකපකං නිවාසෙතා -පෙ- අජිතකම්පං නිවාසෙතා යෙන භගවා තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිතා භගවතං එතදවොච: “භගවා භනෙන අනෙකපරියායෙන අප්පිච්ඡස්ස සනතුට්ඨස්ස සලලෙඛස්ස ධුතස්ස පාසාදිකස්ස අපචයස්ස විරියාරමාස්ස වණ්ණවාදී. ඉදං භනෙන, අජිතකම්පං අනෙකපරියායෙන අප්පිච්ඡතාය සනතුට්ඨා සලලෙඛාය ධුතතාය පාසාදිකතාය අපචයාය විරියාරමාය සංවතනති. සාධු භනෙන, භගවා භික්ඛුනං අජිතකම්පං අනුජානාතු”ති. විගරහි බුද්ධො භගවා: “අනුච්ඡිද්ධං මොඝපුරිස, අනුච්ඡිද්ධං. අප්පනි-රුපං. අස්සාමණකං. අකාමියං. අකරණීයං. කථං හි නාම ත්වං මොඝපුරිස, අජිතකම්පං තිත්ථිසමාදානං වා පසාදය -පෙ- විගරහිතා ධම්මං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙහි: “න භික්ඛවෙ, අජිතකම්පං තිත්ථිසමාදානං වා පසාදය, ආපනති ථුල්ලචයස්සා”ති.

1. “සනතුට්ඨතාය” ම ඡ සං.

2. “ධුතතාය” ම ඡ සං.

51. එකල්හි බොහෝ බඩු ඇති බොහෝ පිරිකර ඇති එක්තරා මහණෙක් කලුරිය කෙළේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය ඇලකලහ. “මහණෙනි, මහණකු කලුරිය කළ කල්හි සමස්ත තෙමේ පාසිවුරට හිමියා වේ. එහෙත් ගිලානුපට්ඨාකයෝ බොහෝ උපකාර ඇත්තාහු වෙත්. මහණෙනි, සමස්තා විසින් තුන් සිවුර ද පාත්‍රය ද ගිලානුපට්ඨාකයන්ට දෙන්නට ද, එහි යම් ලක්ෂණාණකයක් වේ නම්, ලක්ෂපරිෂ්කාරයක් වේ නම්, එය හමු වූ සමස්තා විසින් බෙදන්නට ද, එහි යම් ගරුභාණකයක් වේ නම්, ගරු පරිෂ්කාරයක් වේ නම්, එය පැමිණි නො පැමිණි සිවුදිසාවාසි සමස්තාට අයත්, නො දිය යුතු, නො බෙදිය යුතු දෙය කොට තබන්නට ද අනුදැනිමි”.

52. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ නග්න ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සවාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නොයෙක් ක්‍රමයෙන් අලොප්ප් වූවහුගේ, ලද දෙයකින් සතුටු වූවහුගේ, කෙලෙස් ලියන පැවතුම් ඇත්තහුගේ, කෙලෙස් සලන පැවතුම් ඇත්තහුගේ, පහදවන සුලු පැවතුම් ඇත්තහුගේ, කෙලෙස් තසන පැවතුම් ඇත්තහුගේ, විශාරද ඇත්තහුගේ ගුණ කියන සේක. සවාමීනි, මේ නග්න භාවය නොයෙක් ක්‍රමයෙන් අලොප්ප්භාවය පිණිස, ලද පමණින් සතුටු වීම පිණිස, කෙලෙස් ලියන පැවතුම් පිණිස, කෙලෙස් සලන පැවතුම් පිණිස, පහදවන සුලු පැවතුම් පිණිස, කෙලෙස් තසන පිණිස, විශාරදභාවය පිණිස, පවතී. සවාමීනි, මැනවි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුන්ට නග්න භාවය අනුදන්තා සේක්වා” යි සැලකෙළේ ය. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “භික්ෂුරාජය, නො සුදුස්සෙක. අනුලොමී නො වූවෙක. නො ගැලපෙන්නෙක. මහණකමට නො සරිලන්නෙක. නො කැප වූවෙක. නො කට යුත්තෙකැ” යි ගැරහු සේක. “භික්ෂුරාජය, තිඤ්ඤාමයක් වූ නග්නභාවය කෙසේ නම් සමාදන් වූයෙහි ද? භික්ෂුරාජය, මේ නො පැහැදනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වේ. -පෙ- ගරහා දූහැමි කතා කොට “මහණෙනි, තිඤ්ඤා-මයක් වූ නග්නභාවය සමාදන් නො විය යුතු ය. යමෙක් සමාදන් වන්නේ නම්, තුලසි ඇවැත් වේ” යි භික්ෂුන්ට වදාළ සේක.

53. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් කුසවැහැරි ඇඳ -පෙ- වාචැහැරි ඇඳ -පෙ- පෝරුවැහැරි ඇඳ -පෙ- කෙහෙකම්බිලි ඇඳ -පෙ- සැඩවුවලොමින් කළ කම්බිලි ඇඳ -පෙ- බකමුණුපියාරත් ඇඳ -පෙ- අඳුන්ද්විසම ඇඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සවාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නොයෙක් ක්‍රමයෙන් අලොප්ප් වූවහුගේ, ලද දෙයින් සතුටු වූවහුගේ, කෙලෙස් ලියන පැවතුම් ඇත්තහුගේ, කෙලෙස් සලන පැවතුම් ඇත්තහුගේ, පහදවන සුලු පැවතුම් ඇත්තහුගේ, කෙලෙස් තසන පැවතුම් ඇත්තහුගේ, විශාරදභාවය කරන්නහුගේ ගුණ කියන සේක. සවාමීනි, මේ අඳුන්ද්විසම නොයෙක් ක්‍රමයෙන් අලොප්ප්භාවය පිණිස, ලද පමණින් සතුටු වීම පිණිස, කෙලෙස් ලියන පැවතුම් පිණිස, කෙලෙස් සලන පැවතුම් පිණිස, පහදවන සුලු පැවතුම් පිණිස, කෙලෙස් තැසීම පිණිස, විශාරදභාවය පිණිස පවතී. සවාමීනි, මැනවි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුන්ට අඳුන්ද්විසම අනුදන්තා සේක්වා” යි සැලකෙළේ ය. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “භික්ෂුරාජය, නො සුදුස්සෙක. අනුලොමී නො වූවෙක. නො ගැලපෙන්නෙක. මහණකමට නො සරිලන්නෙක. නො කැප වූවෙක. නො කට යුත්තෙකැ” යි ගැරහු සේක. “භික්ෂුරාජය, කෙසේ නම් හෝ තිඤ්ඤාමයක් වූ අඳුන්ද්විසම දැරියෙහි ද? භික්ෂුරාජය, මේ නො පැහැදනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස නො වේ. -පෙ- ගරහා දූහැමි කතා කොට “මහණෙනි, තිඤ්ඤාමයක් වූ අඳුන්ද්විසම නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, තුලසි ඇවැත් වේ” යි වදාළ සේක.

54. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අක්කතාලං නිවාසෙඤා -පෙ- පොඤ්ඤා නිවාසෙඤා යෙන භගවා තෙනුපසඬකම්. උපසඬකම්ඤා භගවන්තං එතදවොච: “භගවා තනෙන, අනෙකපරියායෙන අපච්චිත්ඤා සනතුට්ඨිඤා සලලෙඛඤා ධුතඤා පාසාදිකඤා අපවයඤා විරියා-රමාඤා වණ්ණවාදී. අයං තනෙන පොඤ්ඤො අනෙකපරියායෙන අපච්චිත්තාය සනතුට්ඨිඤා සලලෙඛාය ධුතත්තාය පාසාදිකත්තාය අපවයාය විරියාරමාය සංවන්තති. සාධු තනෙන, භගවා භික්ඛුනං පොඤ්ඤං අනු-ජානාතු”ති. විගරහි බුද්ධො භගවා “අනනුච්ඡිදං මොඝපුරිස, අනනුලොමිකං. අප්පත්ථිං. අසාමණිකං. අකප්පිකං. අකරණීයං. කථං හි නාම ත්වං මොඝපුරිස, පොඤ්ඤං නිවාසෙසසසි. තෙනං මොඝපුරිස, අප්පසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- විගරහිඤා ධම්මං කථං කඤ්ඤා භාමනොසි: “න භික්ඛවො, පොඤ්ඤො නිවාසෙතබ්බො. යො නිවාසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨො” ති.

55. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බග්ගියා භික්ඛු සබ්බභිලකානි විවරානි ධාරෙන්නති. -පෙ- සබ්බපිතකානි විවරානි ධාරෙන්නති. -පෙ- සබ්බලොභිතකානි විවරානි ධාරෙන්නති. -පෙ- සබ්බමඤ්ඤෝට්ඨිකානි විවරානි ධාරෙන්නති. -පෙ- සබ්බකණ්ණානි විවරානි ධාරෙන්නති. -පෙ- සබ්බමහාරභගරත්තානි විවරානි ධාරෙන්නති. -පෙ- සබ්බමහානාමරත්තානි විවරානි ධාරෙන්නති. -පෙ- අච්ඡන්තදසානි විවරානි ධාරෙන්නති. -පෙ- දීඝදසානි විවරානි ධාරෙන්නති. -පෙ- පුප්ඵදසානි විවරානි ධාරෙන්නති. -පෙ- එණදසානි විවරානි ධාරෙන්නති. -පෙ- කඤ්චුකා ධාරෙන්නති. -පෙ- නිරිට්ඨකං ධාරෙන්නති. -පෙ- වෙස්ඨනං ධාරෙන්නති. මනුස්සා උප්පායන්නති. ඩිසන්නති. විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සත්ත්වත්තියා වෙස්ඨනා ධාරෙත්ඤානති, සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනො” ති.

56. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවො සබ්බභිලකානි විවරානි ධාරෙත්ඤානති. න සබ්බපිතකානි විවරානි ධාරෙත්ඤානති. න සබ්බලොභිතකානි විවරානි ධාරෙත්ඤානති. න සබ්බමඤ්ඤෝට්ඨිකානි විවරානි ධාරෙත්ඤානති. න සබ්බකණ්ණානි විවරානි ධාරෙත්ඤානති. න සබ්බමහාරභගරත්තානි විවරානි ධාරෙත්ඤානති. න සබ්බමහානාමරත්තානි විවරානි ධාරෙත්ඤානති. න අච්ඡන්තදසානි විවරානි ධාරෙත්ඤානති. න දීඝදසානි විවරානි ධාරෙත්ඤානති. න පුප්ඵදසානි විවරානි ධාරෙත්ඤානති. න එණදසානි විවරානි ධාරෙත්ඤානති. න කඤ්චුකා ධාරෙත්ඤානති. න නිරිට්ඨකං ධාරෙත්ඤානති. න වෙස්ඨනං ධාරෙත්ඤානති. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨො” ති.

57. තෙන බො පන සමයෙන වස්සං වුත්ථා භික්ඛු අනුප්පනෙන විවරෙ පක්කමන්නපි. විබ්බමන්නපි. කාලම්පි කරොන්නති. සාමණේරාපි පටිජානන්නති. සික්ඛං පච්චක්ඛානකාපි පටිජානන්නති. අනත්මවත්ථං අජ්ඣාපන්නකාපි පටි-ජානන්නති. උම්මත්තකාපි පටිජානන්නති. බ්‍රහ්මචරිතාපි පටිජානන්නති. වෙදනට්ඨාපි පටිජානන්නති. ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකාපි පටිජානන්නති. ආපත්තියා අප්පටිකමම උක්ඛිත්තකාපි පටිජානන්නති. පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිකමයෙන උක්ඛිත්තකාපි පටිජානන්නති. පණ්ඩකාපි පටිජානන්නති. ථේය්‍යසංවාසකාපි පටිජානන්නති. තිත්ථිපක්කත්තකාපි පටිජානන්නති. තීරච්ඡානගතාපි පටිජානන්නති. මාතුඝාතකාපි පටිජානන්නති. පිතුඝාතකාපි පටිජානන්නති. අරගන්තඝාතකාපි පටිජානන්නති. භික්ඛුනිදුසකාපි පටිජානන්නති. සම්ඝනෙදකාපි පටිජානන්නති. ලොභිතුප්පාදකාපි පටිජානන්නති. උභතො-බ්‍යඤ්ජනකාපි පටිජානන්නති.

54. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ වරාහයෙන් කළ වහන්* ඇද -පෙ- නියදවැහැරියෙන් කළ වහන් ඇද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නොයෙක් ක්‍රමයෙන් අලොව්ස් වූවහුගේ, ලද දෙසින් සතුවූ වූවහුගේ, කෙලෙස් ලියන පැවතුම් ඇත්තහුගේ, කෙලෙස් සලන පැවතුම් ඇත්තහුගේ, පහදවන සුලු පැවතුම් ඇත්තහුගේ, කෙලෙස් තසන පැවතුම් ඇත්තහුගේ, වීර්‍යාරම්භය කරන්නහුගේ ගුණ කියන සේක. සාමිනි, මේ නියදවැහැරියෙන් කළ වහ නොයෙක් ක්‍රමයෙන් අලොව්ස්භාවය පිණිස, ලද පමණින් සතුවූ වීම පිණිස, කෙලෙස් ලියන පැවතුම් පිණිස, කෙලෙස් සලන පැවතුම් පිණිස, පහදවන සුලු පැවතුම් පිණිස, කෙලෙස් නැසීම පිණිස, වීර්‍යාරම්භය පිණිස පවතී. සාමිනි, මැනවි. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ භික්ෂූන්ට නියදවැහැරියෙන් කළ වහ අනුදන්තා සේක්වා” යි සැලකෙළේ ය. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “භිස්පුරුෂය, නො සුදුස්සෙක. අනුලොම නො වූවෙක. නො ගැලපෙන්නක. මහණකමට නො සිලින්නෙක. නො කැප වූවෙක. නො කටයුත්තෙකැ” යි ගැරහු සේක. “භිස්පුරුෂය, කෙසේ නම් නො? නියදවැහැරියෙන් කළ වහක් හැඳියෙහි ද, භිස්පුරුෂය, මේ නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස නො වේ. -පෙ- ගරහා දැනුම් කතා කොට “මහණෙනි, නියදවැහැරියෙන් කළ වහ නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාභාවක් වේ” යි වදාළ සේක.

55. එකල්හි සවගමහණෝ සියල්ල නිල් වූ සිවුරු දරන්. -පෙ- සියල්ල රන්වන් වූ සිවුරු දරන්. -පෙ- සියල්ල රතු වූ සිවුරු දරන්. -පෙ- සියල්ල මදවියවන් වූ සිවුරු දරන්. -පෙ- සියල්ල කළු වූ සිවුරු දරන්. -පෙ- සියල්ල රන්වැටිට්ටුපැහැති සිවුරු දරන්. -පෙ- සියල්ල මුසුපැහැති සිවුරු දරන්. -පෙ- නො සිඳි දවලු ඇති සිවුරු දරන්. -පෙ- දික් දවලු ඇති සිවුරු දරන්. -පෙ- මල්කම් කළ දවලු ඇති සිවුරු දරන්. -පෙ- පෙණ සේ ගෙතූ දවලු ඇති සිවුරු දරන්. -පෙ- අභිය (සැට්ට) දරන්. -පෙ- තිහිරිපිළි දරන්. -පෙ- භිස් වෙළුම් දරන්. මිනිස්සු “කාමනොහි ගිහින් සේ ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රියයෝ කෙසේ නම් භිස්වෙළුම් දරන් දැ” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

56. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකුනි. “මහණෙනි, සියල්ල නිල්පැහැති සිවුරු නො දැරිය යුතු ය. සියල්ල රන්වන් වූ සිවුරු නො දැරිය යුතු ය. සියල්ල රතුපැහැති සිවුරු නො දැරිය යුතු ය. සියල්ල මදවියපැහැති සිවුරු නො දැරිය යුතු ය. සියල්ල කළුපැහැති සිවුරු නො දැරිය යුතු ය. සියල්ල රන්වැටිට්ටුපැහැති සිවුරු නො දැරිය යුතු ය. සියල්ල මුසුපැහැති සිවුරු නො දැරිය යුතු ය. නො සිඳි දවලු ඇති සිවුරු නො දැරිය යුතු ය. දික් දවලු ඇති සිවුරු නො දැරිය යුතු ය. මල්දවලු ඇති සිවුරු නො දැරිය යුතු ය. පෙණදවලු ඇති සිවුරු නො දැරිය යුතු ය. අභිය නො දැරිය යුතු ය. තිහිරිපිළි නො දැරිය යුතු ය. භිස්වෙළුම් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාභාවක් වේ”.

57. එකල්හි වස් වැස නිම කළ භික්ෂූහු සිවුරු නූපත් කල්හි බැහැර ද යෙත්. සිවුරු ද ගරින්. කලුරිය ද කෙරෙත්. ගෙරණ්ණමිහ සි ද ප්‍රතිඥ කෙරෙත්. ශික්ෂාව බැහැර කළමිහ සි ද ප්‍රතිඥ කෙරෙත්. අත්තිවෙසුච්චට පැමිණියමිහ සි ද ප්‍රතිඥ කෙරෙත්. උන්මනකයමිහ සි ද ප්‍රතිඥ කෙරෙත්. යෂ්ඨාන්තොද ඇත්තමිහ සි ද ප්‍රතිඥ කෙරෙත්. වේදනාවෙන් පෙළෙන්නමිහ සි ද ප්‍රතිඥ කෙරෙත්. ඇවැත් නො දැක්මෙහි උබේහිකම් (තනනම්) කරණ ලද්දමිහ සි ද ප්‍රතිඥ කෙරෙත්. ඇවැත් පිළියම් නො කිරීමෙහි තනනම් කරණ ලද්දමිහ සි ද ප්‍රතිඥ කෙරෙත්. ලාමක දෂ්ටිය අත් නො හැරීමෙහි තනනම් කරණ ලද්දමිහ සි ද ප්‍රතිඥ කෙරෙත්. පණ්ඩකයමිහ සි ද ප්‍රතිඥ කෙරෙත්. ථෙය්‍යසංවාසකයමිහ සි ද ප්‍රතිඥ කෙරෙත්. තීර්ණික ශාසනයට ගියමිහ සි ද ප්‍රතිඥ කෙරෙත්. තිරිච්ඡානගතයමිහ සි ද ප්‍රතිඥ කෙරෙත්. මාතෘස්වාකයමිහ සි ද ප්‍රතිඥ කෙරෙත්. පිතෘස්වාකයමිහ සි ද ප්‍රතිඥ කෙරෙත්. අරහන්තස්වාකයමිහ සි ද ප්‍රතිඥ කෙරෙත්. භික්ෂුනිදූෂකයමිහ සි ද ප්‍රතිඥ කෙරෙත්. සමස්තොදකයමිහ සි ද ප්‍රතිඥ කෙරෙත්. ලොහිතුපාදකයමිහ සි ද ප්‍රතිඥ කෙරෙත්. උභයොත්තංගස්වාකයමිහ සි ද ප්‍රතිඥ කෙරෙත්.

58. භගවතෝ එනමත්. ආරොවෙත්තු. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චුන්ථො භික්ඛු අනුයුතො විචරෙ පක්ඛමති, සනෙත පතිරුපෙ ගාහකෙ දාහබ්බං.

59. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චුන්ථො භික්ඛු අනුයුතො විචරෙ විබ්භමති, කාලං කරොති, සාමණේරො පටිජානාති, සිකං පච්චක්ඛා-
නකො පටිජානාති, අනනිමවත්ථං අඤ්ඤාපන්නකො පටිජානාති, සබ්බෙසා සාමි.

60. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චුන්ථො භික්ඛු අනුයුතො විචරෙ උම්මන්තකො පටිජානාති, බ්වත්තවිත්තො පටිජානාති, වෙදනට්ඨො පටිජානාති, ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, ආපත්තියා අප්පටිකමෙම උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, සනෙත පතිරුපෙ ගාහකෙ දාහබ්බං.

61. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චුන්ථො භික්ඛු අනුයුතො විචරෙ පණ්ඩකො පටිජානාති, ථෙය්‍යසංවාසකො පටිජානාති, නික්ඛිපකකන්නකො පටිජානාති, නිරවජානගතො පටිජානාති, මාතුසානකො පටිජානාති, පිතුසානකො පටිජානාති, අරහන්තසානකො පටිජානාති, භික්ඛුනිද්දසකො පටිජානාති, සඞ්ඝෙනදකො පටිජානාති, ලොභිදුප්පාදකො පටිජානාති, උභතොඛ්‍යඤ්ජනකො පටිජානාති, සබ්බෙසා සාමි.

62. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චුන්ථො භික්ඛු උයුතො විචරෙ අනාජ්ඣෙ පක්ඛමති, සනෙත පතිරුපෙ ගාහකෙ දාහබ්බං.

63. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චුන්ථො භික්ඛු උයුතො විචරෙ අනාජ්ඣෙ විබ්භමති, කාලං කරොති, සාමණේරො පටිජානාති, සිකං පච්චක්ඛානකො පටිජානාති, අනනිමවත්ථං අඤ්ඤාපන්නකො පටිජානාති, සබ්බෙසා සාමි.

64. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චුන්ථො භික්ඛු උයුතො විචරෙ අනාජ්ඣෙ උම්මන්තකො පටිජානාති, බ්වත්තවිත්තො පටිජානාති, වෙදනට්ඨො පටිජානාති, ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, ආපත්තියා අප්පටිකමෙම උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, සනෙත පතිරුපෙ ගාහකෙ දාහබ්බං.

65. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චුන්ථො භික්ඛු උයුතො විචරෙ අනාජ්ඣෙ පණ්ඩකො පටිජානාති, ථෙය්‍යසංවාසකො පටිජානාති, නික්ඛිපකකන්නකො පටිජානාති, නිරවජානගතො පටිජානාති, මාතුසානකො පටිජානාති, පිතුසානකො පටිජානාති, අරහන්තසානකො පටිජානාති, භික්ඛුනිද්දසකො පටිජානාති, සඞ්ඝෙනදකො පටිජානාති, ලොභිදුප්පාදකො පටිජානාති, උභතොඛ්‍යඤ්ජනකො පටිජානාති, සබ්බෙසා සාමි.”

58. “මහණෙනි, මෙහි වස් වැස නිම කළ මහණ තෙමේ සිටුරු නූපත් කල්හි බැහැර සේ ද, සුදුසු වූ ගන්තකු ඇති කල්හි දිය යුතු ය.

59. “මහණෙනි, මෙහි වස් වැස නිම කළ මහණ තෙමේ සිටුරු නූපත් කල්හි සිටුරු හරිසි, කල්පය කෙරෙහි, හෙරණෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, ශික්‍ෂාව බැහැර කළ ඵකෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, අනන්තවස්සාවට පැමිණියෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, සමස්ත තෙමේ (ඔහුගේ කොටසට) හිමියා වේ.

60. “මහණෙනි, මෙහි වස් වැස නිම කළ මහණ තෙමේ සිටුරු නූපත් කල්හි උමතු වූවෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, යක්‍ෂොන්මාද ඇත්තෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, වේදනාවෙන් පෙළෙන්නෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, ඇවැත් නො දැක්මෙහි තහනම් කරණ ලද්දෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, ඇවැත්ව පිළියම් නො කිරීමෙහි තහනම් කරණ ලද්දෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, ලාමක දූෂ්ටය අත් නො හැරීමෙහි තහනම් කරණ ලද්දෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, සුදුසු වූ ගන්තකු ඇති කල්හි (කොටස) දිය යුතු ය.

61. “මහණෙනි, මෙහි වස් වැස නිම කළ මහණ තෙමේ සිටුරු නූපත් කල්හි පණ්ඩකයෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, ථෙය්‍යසංවාසකයෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, තිත්ඨප්පකකන්තකයෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, තිරව්ණතගත යෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, මාතෘඝාතකයෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, පිතෘ-ඝාතකයෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, අරහන්තඝාතකයෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, භික්ෂුනීදූෂකයෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, සමස්තෙදකයෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, ලොකිකුප්පාදකයෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, උභතො-බ්‍යඤ්ඤානකයෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, ඔහුගේ කොටසට සමස්ත තෙමේ හිමියා වේ.

62. “මහණෙනි, මෙහි වස් වැස නිම කළ මහණ තෙමේ උපන් සිටුරු නො බෙදූ කල්හි බැහැරයෙහි, සුදුසු වූ ගන්තකු ඇති කල්හි (කොටස) දිය යුතු ය.

63. “මහණෙනි, මෙහි වස් වැස නිම කළ මහණ තෙමේ උපන් සිටුරු නො බෙදූ කල්හි සිටුරු හරිසි, කල්පය කෙරෙහි, හෙරණෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, ශික්‍ෂාව බැහැර කෙළෙමි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, අනන්තවස්සාවට පැමිණියෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, සමස්ත තෙමේ හිමියා වේ.

64. “මහණෙනි, මෙහි වස් වැස නිම කළ මහණ තෙමේ උපන් සිටුරු-නො බෙදූ කල්හි උන්මහකයෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, යක්‍ෂොන්මාද ඇත්තෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, වේදනාවෙන් පෙළෙන්නෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, ඇවැත් නො දැක්මෙහි තහනම් කරණ ලද්දෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, ඇවැත්ව පිළියම් නො කිරීමෙහි තහනම් කරණ ලද්දෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, ලාමකදූෂ්ටය අත් නො හැරීමෙහි තහනම් කරණ ලද්දෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, සුදුසු වූ ගන්තකු ඇති කල්හි (කොටස) දිය යුතු ය.

65. “මහණෙනි, මෙහි වස් වැස නිම කළ මහණෙක් තෙමේ උපන් සිටුරු නො බෙදූ කල්හි පණ්ඩකයෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, ථෙය්‍යසංවාසකයෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, තිත්ඨප්පකකන්තකයෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, තිරව්ණතගතයෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, මාතෘඝාතකයෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, පිතෘඝාතකයෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, අරහන්තඝාතකයෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, භික්ෂුනීදූෂකයෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, සමස්තෙදකයෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, ලොකිකුප්පාදකයෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, උභතොබ්‍යඤ්ඤානකයෙක්මි සි ප්‍රතිඥ කෙරෙහි, සමස්තතෙමේ හිමියා වේ.”

66. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං වුත්ථානං භික්ඛුනං අනුයුජ්ඣනෙ විවරෙ සංඛෙසා භිජ්ජති, තත්ථ මනුස්සා එකස්මිං පකෙඛ උදකං දෙනති, එකස්මිං පකෙඛ විවරං දෙනති ‘සංඛෙසං දෙමා’ති, සංඛෙසෙය්‍යෙවෙනං.

67. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං වුත්ථානං භික්ඛුනං අනුයුජ්ඣනෙ විවරෙ සංඛෙසා භිජ්ජති, තත්ථ මනුස්සා එකස්මිං පකෙඛ උදකං දෙනති, තස්මිංයෙව පකෙඛ විවරං දෙනති ‘සංඛෙසං දෙමා’ති, සංඛෙසෙය්‍යෙවෙනං.

68. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං වුත්ථානං භික්ඛුනං අනුයුජ්ඣනෙ විවරෙ සංඛෙසා භිජ්ජති, තත්ථ මනුස්සා එකස්මිං පකෙඛ උදකං දෙනති, එකස්මිං පකෙඛ විවරං දෙනති ‘පකඛස්සං දෙමා’ති, පකඛස්සෙය්‍යෙවෙනං.

69. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං වුත්ථානං භික්ඛුනං අනුයුජ්ඣනෙ විවරෙ සංඛෙසා භිජ්ජති, තත්ථ මනුස්සා එකස්මිං පකෙඛ උදකං දෙනති, තස්මිංයෙව පකෙඛ විවරං දෙනති ‘පකඛස්සං දෙමා’ති, පකඛස්සෙය්‍යෙවෙනං.

70. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං වුත්ථානං භික්ඛුනං උප්පන්නෙ විවරෙ අභාජ්ජෙන සංඛෙසා භිජ්ජති, සංඛෙසං සමකං භාජෙතබ්බං” නති.

71. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා රෙවතො අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුනො හත්ථෙ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස විවරං පාහෙසි: “ඉමං විවරං ථෙරස්ස දෙහි”ති. අථ බො සො භික්ඛු අනුරාමග්ගෙ ආයස්මතො රෙවතස්ස විස්සාසා තං විවරං අග්ගහෙසි. අථ බො ආයස්මා රෙවතො ආයස්මතා සාරිපුත්තෙන සමාගන්ථා, පුච්ඡි: “අහං භනෙන, ථෙරස්ස විවරං පාහෙසිං, සමපත්තං තං විවරං”නති. “නාහන්තං ආවුසො විවරං පස්සාමි”ති. අථ බො ආයස්මා රෙවතො තං භික්ඛුං එතදවොච: “අහං ආවුසො ආයස්මතො හත්ථෙ ථෙරස්ස විවරං පාහෙසිං, කත්තං විවරං”නති. “අහං භනෙන, ආයස්මතො විස්සාසා තං විවරං අග්ගහෙසි”නති.

72. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හත්ථෙ විවරං පතිණාති: ‘ඉමං විවරං ඉත්තනාමස්ස දෙහි’ති. සො අනුරාමග්ගෙ යො පතිණාති, තස්ස විස්සාසා ගණනාති, පුග්ගතිතං. යස්ස පතිසති, තස්ස විස්සාසා ගණනාති, දුග්ගතිතං.

73. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හත්ථෙ විවරං පතිණාති: ‘ඉමං විවරං ඉත්තනාමස්ස දෙහි’ති. සො අනුරාමග්ගෙ යස්ස පතිසති, තස්ස විස්සාසා ගණනාති, දුග්ගතිතං. යො පතිණාති, තස්ස විස්සාසා ගණනාති, පුග්ගතිතං.

66. “මහණෙනි, මෙහි වස් වැස නිම කළ භික්ෂූන්ට සිවුරු නූපත් කල්හි සඬ්ඝ තෙමේ බිඳෙයි, එහි මිනිස්සු එක් පක්‍ෂයකට දිය දෙත්, එක් පක්‍ෂයකට ‘සඬ්ඝයාට දෙමු’ යි සිවුරු දෙත්, ඒ සිවුරු සඬ්ඝයාට ම වේ.

67. “මහණෙනි, මෙහි වස් වැස නිම කළ භික්ෂූන්ට සිවුරු නූපත් කල්හි සඬ්ඝ තෙමේ බිඳෙයි, එහි මිනිස්සු එක් පක්‍ෂයක දිය දෙත්, ‘සඬ්ඝයාට දෙමු’ යි ඒ පක්‍ෂයට ම සිවුරු දෙත්, ඒ සිවුරු සඬ්ඝයාට ම වේ.

68. “මහණෙනි, මෙහි වස් වැස නිම කළ භික්ෂූන්ට සිවුරු නූපත් කල්හි සඬ්ඝ තෙමේ බිඳෙයි, එහි මිනිස්සු එක් පක්‍ෂයකට දිය දෙත්, ‘පක්‍ෂයට දෙමු’ යි එක් පක්‍ෂයකට සිවුරු දෙත්, ඒ සිවුරු පක්‍ෂයට ම වේ.

69. “මහණෙනි, මෙහි වස් වැස නිම කළ භික්ෂූන්ට සිවුරු නූපත් කල්හි සඬ්ඝ තෙමේ බිඳෙයි, එහි මිනිස්සු එක් පක්‍ෂයකට දිය දෙත්, ඒ පක්‍ෂයට ම ‘පක්‍ෂයට දෙමු’ යි සිවුරු දෙත්, ඒ සිවුරු පක්‍ෂයට ම අයත් වේ.

70. “මහණෙනි, මෙහි වස් වැස නිම කළ භික්ෂූන්ට උපත් සිවුරු නො බෙදූ කල්හි සඬ්ඝ තෙමේ බිඳෙයි, සියල්ලන්ට සම ව බෙදිය යුතු ය”.

71. එකල්හි ආයුෂමත් රෙවත ස්ථිර තෙමේ එක්තරා මහණකු අත ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර ස්ථිරයන් වහන්සේට “මේ සිවුර තෙරුන්ට දෙව” යි සිවුරක් යැවී ය. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ අතරමග දී ආයුෂමත් රෙවත තෙරුන් කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් ඒ සිවුර ගත්තේ ය. එකල්හි ආයුෂමත් රෙවත ස්ථිර තෙමේ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරුන් හමු වී “සාමිනි, මම තෙරුන් වහන්සේට සිවුරක් යැවීම. ඒ සිවුර ලැබුනේ දැ” යි විචාලේ ය. “ඇවැත්නි, මම ඒ සිවුර නො දකිමි.” ඉක්බිති ආයුෂමත් රෙවත ස්ථිර තෙමේ ඒ මහණහු “ඇවැත්නි, මම ආයුෂමතුන්ගේ අත තෙරුන් වහන්සේට සිවුරක් යැවීම. ඒ සිවුර කොහි දැ” යි විචාලේ ය. “සාමිනි, මම ආයුෂමතුන් වහන්සේ කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් ඒ සිවුර ගත්තෙමි” යි කී ය.

72. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කළහ. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ‘මේ සිවුර මෙනම් ඇත්තනුට දෙව’ යි මහණකු අත සිවුරක් යවයි, ඒ මහණ තෙමේ අතරමග දී යමෙක් යවා නම්, ඔහු කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් ගණියි, එය නිවරුදි ගැණීමෙකි. එය යමකු සඳහා යවනු බැවිනි ද, ඔහු කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් ගණියි, එය වැරදි ගැණීමෙකි.

73. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ‘මේ සිවුර මෙනම් ඇති මහණහුට දෙව’ යි මහණකු අත සිවුරක් යවයි, හෙතෙමේ අතරමග දී යමකුට යවනු ලැබේ ද, ඔහු කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් ගණියි. වැරදි ගැණීමෙක් වේ. යමෙක් යවා ද, ඔහු කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් ගණියි. නිවරුදි ගැණීමෙක් වේ.

74. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හතෙව් විවරං පභිණාති: ‘ඉමං විවරං ඉත්ථන්තාමස්ස දෙති’ති. සො අන්තරාමග්ගෙ සුණාති: ‘යො පභිණාති, සො කාලකතො’ති, තස්ස මතකවිවරං අභිට්ඨාති, ස්වාභිට්ඨිතං. යස්ස පභිසති, තස්ස විස්සාසා ගණහාති, දුග්ගතිතං.

75. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හතෙව් විවරං පභිණාති: ‘ඉමං විවරං ඉත්ථන්තාමස්ස දෙති’ති. සො අන්තරාමග්ගෙ සුණාති: ‘යස්ස පභිසති, සො කාලකතො’ති, තස්ස මතකවිවරං අභිට්ඨාති, ආභිට්ඨිතං. යො පභිණාති, තස්ස විස්සාසා ගණහාති, සුග්ගතිතං.

76. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හතෙව් විවරං පභිණාති: ‘ඉමං විවරං ඉත්ථන්තාමස්ස දෙති’ති. සො අන්තරාමග්ගෙ සුණාති: ‘උභො කාලකතො’ති, යො පභිණාති, තස්ස මතකවිවරං අභිට්ඨාති, ස්වාභිට්ඨිතං. යස්ස පභිසති, තස්ස මතකවිවරං අභිට්ඨාති, ආභිට්ඨිතං.

77. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හතෙව් විවරං පභිණාති: ‘ඉමං විවරං ඉත්ථන්තාමස්ස දමම්’ති. සො අන්තරාමග්ගෙ යො පභිණාති, තස්ස විස්සාසා ගණහාති, දුග්ගතිතං. යස්ස පභිසති, තස්ස විස්සාසා ගණහාති, සුග්ගතිතං.

78. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හතෙව් විවරං පභිණාති: ‘ඉමං විවරං ඉත්ථන්තාමස්ස දමම්’ති. සො අන්තරාමග්ගෙ යස්ස පභිසති, තස්ස විස්සාසා ගණහාති, සුග්ගතිතං. යො පභිණාති, තස්ස විස්සාසා ගණහාති, දුග්ගතිතං.

79. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හතෙව් විවරං පභිණාති: ‘ඉමං විවරං ඉත්ථන්තාමස්ස දමම්’ති. සො අන්තරාමග්ගෙ සුණාති: ‘යො පභිණාති, සො කාලකතො’ති, තස්ස මතකවිවරං අභිට්ඨාති, ආභිට්ඨිතං. යස්ස පභිසති, තස්ස විස්සාසා ගණහාති, සුග්ගතිතං.

80. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හතෙව් විවරං පභිණාති: ‘ඉමං විවරං ඉත්ථන්තාමස්ස දමම්’ති. සො අන්තරාමග්ගෙ සුණාති: ‘යස්ස පභිසති, සො කාලකතො’ති, තස්ස මතකවිවරං අභිට්ඨාති, ස්වාභිට්ඨිතං. යො පභිණාති, තස්ස විස්සාසා ගණහාති, දුග්ගතිතං.

81. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හතෙව් විවරං පභිණාති: ‘ඉමං විවරං ඉත්ථන්තාමස්ස දමම්’ති. සො අන්තරාමග්ගෙ සුණාති: ‘උභො කාලකතො’ති, යො පභිණාති, තස්ස මතකවිවරං අභිට්ඨාති, ආභිට්ඨිතං. යස්ස පභිසති, තස්ස මතකවිවරං අභිට්ඨාති, ස්වාභිට්ඨිතං.”

82. “අට්ඨිමා භික්ඛවෙ, මාතිකා විවරස්ස උප්පාදාය: සීමාය දෙති. කතිකාය දෙති. භික්ඛාපඤ්ඤාතනියා දෙති. සඞ්ඝස්ස දෙති. උතතො සඞ්ඝස්ස දෙති. වස්සං චුත්ථසඞ්ඝස්ස දෙති. ආදිස්ස දෙති. සුග්ගලස්ස දෙති.”

74. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ මහණකු අත ‘මේ සිටුර මෙනම් ඇත්තනුට දෙව’ යි සිටුරක් යවයි, හෙතෙමේ අතරමග දී ‘යමෙක් යවා ද, හෙතෙමේ කලුරිය කෙළේ ය’ යි අසයි, එය ඔහුගේ මතක සිටුරක් කොට ඉටයි, නිවැරදි ඉටිමෙක් වේ. යමකුට යවනු ලැබේ ද, ඔහු කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් ගණියි, වැරදි ගැණීමෙක් වේ.

75. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ මහණකු අත ‘මේ සිටුර මෙනම් ඇත්තනුට දෙව’ යි සිටුරක් යවයි, හෙතෙමේ අතරමග දී ‘යමකුට යවනු ලැබේ ද, හෙතෙමේ කලුරිය කෙළේ ය’ යි අසයි, එය ඔහුගේ මතක සිටුරක් කොට ඉටයි, වැරදි ඉටිමෙක් වේ. යමෙක් යවා ද, ඔහු කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් ගණියි, නිවැරදි ගැණීමෙක් වේ.

76. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ මහණකු අත ‘මේ සිටුර මෙනම් ඇත්තනුට දෙව’ යි සිටුරක් යවයි, හෙතෙමේ අතරමග දී ,දෙදෙන ම කලුරිය කලහ’ යි අසයි. යමෙක් යවා ද, එය ඔහුගේ මතක සිටුරක් කොට ඉටයි, නිවැරදි ඉටිමෙක්. යමකුට යවනු ලැබේ ද, එය ඔහුගේ මතකසිටුරක් කොට ඉටයි, වැරදි ඉටිමෙක්.

77. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ මහණකු අත ‘මේ සිටුර මෙනම් ඇත්තනුට දෙම’ යි සිටුරක් යවයි, හෙතෙමේ අතරමග දී යමෙක් යවා ද, ඔහු කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් ගණියි, වැරදි ගැණීමෙක්. යමකුට යවනු ලැබේ ද, ඔහු කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් ගණියි, නිවැරදි ගැණීමෙක්.

78. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ මහණකු අත ‘මේ සිටුර මෙනම් ඇත්තනුට දෙම’ යි සිටුරක් යවයි, හෙතෙමේ අතරමග දී යමකුට යවනු ලැබේ ද, ඔහු කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් ගණියි, නිවැරදි ගැණීමෙක්. යමෙක් යවා ද, ඔහු කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් ගණියි, වැරදි ගැණීමෙක්.

79. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ මහණකු අත ‘මේ සිටුර මෙනම් ඇත්තනුට දෙම’ යි සිටුරක් යවයි, හෙතෙමේ අතරමග දී ‘යමෙක් යවා ද, හෙතෙමේ කලුරිය කෙළේ ය’ යි අසයි, එය ඔහුගේ මතක සිටුරක් කොට ඉටයි, වැරදි ඉටිමෙක්. යමකුට යවනු ලැබේ ද, ඔහු කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් ගණියි, නිවැරදි ගැණීමෙක්.

80. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ මහණකු අත ‘මේ සිටුර මෙනම් ඇත්තනුට දෙම’ යි සිටුරක් යවයි, හෙතෙමේ අතරමග දී ‘යමකුට යවනු ලැබේ ද, හෙතෙමේ කලුරිය කෙළේ ය’ යි අසයි, එය ඔහුගේ මතක සිටුරක් කොට ඉටයි, නිවැරදි ඉටිමෙක්. යමෙක් යවා ද, ඔහු කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් ගණියි, වැරදි ගැණීමෙක්.

81. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ මහණකු අත ‘මේ සිටුර මෙනම් ඇත්තනුට දෙම’ යි සිටුරක් යවයි, හෙතෙමේ අතරමග දී ‘දෙදෙන කලුරිය කලහ’ යි අසයි, යමෙක් යවා ද, එය ඔහුගේ මතක සිටුරක් කොට ඉටයි, වැරදි ඉටිමෙක්. යමකුට යවනු ලැබේ ද, ඔහුගේ මතක සිටුරක් කොට ඉටයි, නිවැරදි ඉටිමෙක්.”

82. මහණෙනි, සිටුරු ලැබීමට මේ මාතෘකා අටෙකි: සීමාවෙහි දෙසි. කතිකාවෙන් දෙසි. භික්ෂාප්‍රඥප්තියෙන් දෙසි. සංඝයාට දෙසි. උභයො-සංඝයාට දෙසි. වස් වැස නිම කළ සංඝයාට දෙසි. නියම කොට දෙසි. පුද්ගලයකුකට දෙසි යන අට ය*.”

83. “සීමාය දෙනි, යාවතිකා භික්ඛු අනෙතාසීමගතා, තෙති භාජෙතබ්බං.

84. “කතිකාය දෙනි, සම්බහුලා ආවාසා සමානලාභා හොනති, එකස්මිං ආවාසෙ දිනෙන සබ්බත්ථ දිනනං හොති.

85. “භික්ඛාපඤ්ඤතතියා දෙනි, යතා සඤ්ඤාං බ්‍රව්කාරා කරියනති, තත්ථ දෙනි.

86. “සඤ්ඤා දෙනි, සම්මුඛිභූතෙන සඤ්ඤා භාජෙතබ්බං.

87. “උභතො සඤ්ඤා දෙනි, ඛත්තකාපි භික්ඛු හොනති, එකා භික්ඛුභි හොති, උපස්මිං දුතබ්බං. ඛත්තකාපි භික්ඛුතියො හොනති, එකො භික්ඛු හොති, උපස්මිං දුතබ්බං.

88. “වස්සං චුත්ථසඤ්ඤා දෙනි, යාවතිකා භික්ඛු තස්මිං ආවාසෙ වස්සං චුත්ථා, තෙති භාජෙතබ්බං.

89. “ආදිස්සා දෙනි, යාගුයා වා භතෙන වා බාදනියෙ වා විවරෙ වා සෙනාසනෙ වා හෙසජෙස්ථ වා.

90. “පුග්ගලස්ස දෙනි: ‘ඉමං විවරං ඉත්තනාමස්ස දමමි’ති”.

විවරකතකංහො නිට්ඨිතො අට්ඨමො.

83. “සීමාවෙහි දෙසි ද, යම් පමණ භික්ෂුහු සීමාව තුළට පිවිසියෝ ද, ඔවුන් විසින් බෙදිය යුතු ය.

84. “කතිකාවෙන් (සමානලාභසමමුතියෙන්) දෙසි ද, බොහෝ ආවාසයෝ සමානලාභ ඇත්තාහු වෙත් ද, එක් ආවාසයකට දුන් කල්හි කතිකානුරූප ව සියලු ආවාසයන්ට දෙන ලද්දේ වේ.

85. “භික්ෂාප්‍රඥ්‍යාන්තියෙන් දෙසි ද, යම් තැනෙකහි සංඝයාට නීති සන්කාරකරණු ලැබෙත් ද, ඒ ආවාසයන්ට දෙසි.

86. “සංඝයාට දෙසි ද, හමු වූ සංඝයා විසින් බෙදිය යුතු ය.

87. “උභතොසංඝයාට දෙසි ද, බොහෝ භික්ෂුහු වෙත් ද, එක් භික්ෂුණියක් වේ ද, අඩක් දිය යුතු ය. බොහෝ භික්ෂුණීහු වෙත් ද, එක් භික්ෂුනමක් වේ ද, අඩක් දිය යුතු ය.

88. “වස් වැස නිම කළ සංඝයාට දෙසි ද, යම් පමණ භික්ෂුහු ඒ ආවාසයෙහි වස් වැස නිම කළාහු ද, ඔවුන් විසින් බෙදිය යුතු ය.

89. “නියම කොට දෙසි ද, කැඳ හෝ බත් හෝ කැයුතු දෙය හෝ සිවුරු හෝ සෙනසුන් හෝ බෙහෙත් හෝ පිළිගත්තවුන්ට එය අයත් වෙයි.

90. “පුද්ගලයකුහට දෙසි ‘මේ සිවුරු මේනම් ඇත්තනුට දෙමි’ යි.”

අටවැනි විවරකතකාංගය නිම.

—

ඉමංගි බඩකො වස්සු ජනනවුති.

තස්ස උද්දානං:

1. රාජගහකො තෙගමො දිස්වා වෙසාලිසං ගණ්ඨං,
පුත්ත රාජගහං ගන්තො රක්ඛෙස්ස නං පටිවෙදයි.
2. පුත්තො සාලවතීකාය අභයස්ස හි අත්තපො,
ජීවතීති කුමාරෙන සංඛිතො ජීවකො ඉති.
3. සො හි තකකසිලං¹ ගන්තො උගගහෙත්වා මහාභිසො,
සත්තවස්සිකආරාමං නන්දකමෙමන නාසයි.
4. රක්ඛෙස්ස භගන්දලාඛාමං ආලෙපෙන අපාකරි²,
මමඤ්ච ඉත්ථාගාරඤ්ච බුද්ධසංඝස්සවුපධින³.
5. රාජගහිකො ව සෙට්ඨි අන්තගණ්ඨං තිතිවිජිතං⁴,
පජ්ජාතස්ස මහ රොගං සත්තපානෙන නාසයි.
6. අධිකාරඤ්ච සිවෙය්‍යං⁵ අභිසන්තං සිත්තහසි,⁶
තීති⁷ උප්පලගජ්ජෙති සමතිංසට්ඨරෙවනං.
7. පකතන්තං වරං යාමි සිවෙය්‍යඤ්ච පටිග්ගති,
විවරඤ්ච ගිහිදුතං අනුඤ්ඤාසි තථාගතො.
8. රාජගහෙ ජනපදෙ ඛන්ධං උප්පජ්ජි විවරං,
පාචාතො කොසිකඤ්ච ව කොජවො අසංකාසි යං.
9. උච්චාවචා ව සන්තුවසී නාගමෙ සාගමෙසු ව⁸
පඨමං පච්ඡා සදිසා කතිකා ව පටිගරාං.
10. තණ්ඛාගාරං අගුත්තඤ්ච වුට්ඨාපෙනති තප්ථ ව,
උසස්සන්තං කොලාහලඤ්ච කථං භාෂෙ කථං දදෙ.
11. සකාතිරෙකභාගෙන පටිවිංසො කථං දදෙ,
ජකණෙන සිතුන්ද්‍රි ව⁹ උත්තරිතුං¹⁰ න ජානතො.
12. මරොපන්නො භාජනඤ්ච පාතියා ව ඡමාය ව,
උපටිකා මජ්ඣෙකි ජීරන්ති එකතො පස්සිනෙතන ව.
13. එරුසාවජින්නාවිබද්ධා අද්දසාසි උබ්බන්ධිතො,
විමංසිත්වා සකායමුති අනුඤ්ඤාසි තිවිවරං.

1. “තකකසිලං” ම භු ර. 2. “අපාකරි” ම ඡ සං “අපාකරි” PTS.

3. “උපධින” ම ඡ සං 4. “අන්තගණ්ඨි තිතිවිජිතං” ම ඡ සං.

“අන්තගණ්ඨි තිතිවිජිතං” තො.වි. ම භු ර PTS.

5. “සිවෙය්‍යං” ම ඡ සං PTS 6. “සිත්තහසි” ම ඡ සං, PTS.

7. “තීති” PTS. තො.වි. ම භු ර. 8. “නාගමෙ සාගමෙසු ව” ම ඡ සං.

9. “සිතුන්ද්‍රා” ම ඡ සං. “සිතුන්ද්‍ර” PTS 10. “උත්තරිතුං” ම ඡ සං.

මේ බඩකයෙහි වසතු සානුවෙකි.

එහි උද්භය (වසතුනාමාවලිය) මෙසේ ය:

1. රජගහනුවර වැසි කෙලඹිජන තෙමේ විසාලාමහනුවර වැසි ගණිකාව දැක නැවත රජගහනුවරට ගොස් රජුට එකරුණ දැන් වී ය.
2. අභයකුමරුගේ අත්තරු, සාලවතී නම් ගණිකාවගේ පුත්‍ර තෙමේ කුමරුන් විසින් “ජවත් මේ” නු සි ජීවක ය සි කියන ලද්දේ ය.
3. හෙතෙමේ තක්සලාවට ගොස් උගෙන මහ වෙදෙක් වූයේ සන් අවුරුද්දක් පැවති හිසරදාව නසාකම්යෙන් නැසී ය.
4. බිම්සරජුගේ : හගඤ්චාබාධය ආලෙපයක් දීමෙන් ඉවත් කෙළේ ය. මාහට ද අනතාපුරයට ද බුදුරජුන්ට ද භික්ෂුසමස්සාව ද උවටැන් කරව සි (රජතෙමේ තනතුරු දුන්නේ ය.)
5. රජගහසිවු තෙමේ සුව පත් කරණ ලද්දේ ය. (බරණැස්සිවුපුත්තගේ) අනතගණ්ඨ ආබාධයට පිළියම් කරණ ලදී. පජ්ජානරජුගේ මහ රොගය ගිතෙල් පෙවීමෙන් නැසුයේ ය.
6. අබ්බාරය ද, සිවෙය්‍යපරිත්‍යාගය ද, දෙස් කිපුනු ශරීරය මොලොක් කිරීම ද, උපුල්මල්මටි තුණෙකින් සමත්ස් විරෙවනය -
7. ප්‍රකාණ්ඩවතාව ඇති බුදුරජුගෙන් වරයක් ඉල්ලී ය. සිවෙය්‍යවසනු පිළිගත්ත. තථාගතයන් වහන්සේ ගැහැවියන් දෙන සිවුරු පිළිගැණීම අනුදත් සේක.
8. රජගහනුවර ද ජනපදයෙහි ද බොහෝ සිවුරු උපත. උතුරුපළව ද, කොසෙය්‍යපාචාරය ද, කොඳුපලස ද පන්සියයක් අගනා කම්බිලිය ද,
9. කුදුමතන් සිවුරු, සතුවුවීම, අතපෙක්ෂා සාපෙක්ෂාවන්හි (අකැමැත්තෙන් කොටස නො දීම, අකැමැත්තෙන් කොටස දීම), පලමු පැමිණීම, පසු ව පැමිණීම, එක් ව සොහොනට පැමිණීම, කතිකා කොට පැමිණීම, ආරාමයට ගෙන ආ සිවුරු ආපසු ගෙන ගියහ.
10. භාණ්ඩාගාරය, සිවුරු ආරක්ෂා නො වීම, (භාණ්ඩාගාරිකයා) බැහැර කරවත්. භාණ්ඩාගාරය සිවුරුවලින් පිරීම, සිවුරු බෙදන තැන කොලාහලය, කෙසේ බෙදන්නේ ද කෙසේ දෙන්නේ ද -
11. ගමනට සුදුනම් වූ භික්ෂුහුගේ කොටස දීම, අතිරෙක භාගය දීම, පිරිකර කොටස කෙසේ දෙන්නේ ද, ගොම හා නො නැගිලි පඬු, පඬු ඉතිරීම, පඬු පැසීම පඬු නො පැසීම ද නො දනිත්.
12. පඬු බාත්තෝ, පඬු වක්කිරීමට බඳුන, තලියෙහි, බිම සිවුරු ඇතිරීම, (මේයෝ තණ ඇතිරිය කැහ.) සිවුර මැද (පඬු ගැලීම), කොන් දිරත්. එක් පසකින් පඬු වැගිරේ. සිවුර දැඩි වීම,
13. සිවුර රළුවීම, කඩ නො කැපීම, ලියදි බැඳි කුඹුර, සිවුරුපොදි ඔසවා ගත් භික්ෂූන් ද දුටු සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පරික්ෂා කොට තුන් සිවුර අනුදත් සේක.

14. අඤ්ඤාන අතිරෙකෙන උප්පජ්ජි ජ්ඣමෙව ව,
වාතුඤ්ඤාපො වරං යාචි දාතුං වසසිකසාපිකං.
15. ආගන්තුගමිතිලානං උප්පයාකඤ්ච හෙසජං¹
ධූවං උදකසාපිඤ්ච පණීතං අනිබ්බුද්ධං.

 16. පුලලකච්ඡ මුඛං බොමං පරිපුණ්ණං අධිධානං²,
පච්ඡිමං³ කතො ගරුකො විකණ්ණො සුත්තමොකිරි⁴.
 17. ලුප්තති නසහොනති ව අකාධිකං ඛද්ධති ව,
අකචනෙ අසනියා ඵකො වසං උතුමති ව.
 18. ථෙව භාතුකා රාජගකෙ උපනඤ්ඤ පුන දච්ඡු,
කුච්ඡිවිකාරො ගිලානො උනො වෙව ගිලානකා⁵.
 19. නග්ගා කුසා වාකචිරං ඵලකො කෙසකමඛලං,
වාලඋලුකපකකඤ්ච අජිතං අනකනාල ව⁶.
 20. පොත්ථකං තීලපිතඤ්ච ලොහිතං මඤ්ඤ්ථෙය්න ව⁷,
කණ්ණා මහාරභනාමා⁸ අච්ඡින්නදසිකා නථා.
 21. දීඤ්ඤාච්ඡිකා කඤ්චිතිරිථවෙය්නං,
අනුප්පනො පකකමති සබ්බො හිජ්ජති තාවදෙ.
 22. පකෙක දදනති සබ්බස්ස ආයස්මා රෙවනො පති,
විස්සාසගාහාධිධානි අධි විවරමානිකානි.

1. "හෙසජං" ම ඡ සං PTS. ම නු ප. අ ව.
 2. "අධිධානං" ම ඡ සං PTS. අ ව. තො ව. 3. "පච්ඡිමං" තො ව. ම නු ප
 4. "සුත්තමොකිරි" තො ව. ඡ ව. ම නු ප. 5. ගිලානො PTS තො ව.
 6. "අකකනාලකං" ම ඡ සං. 7. "මඤ්ඤ්ථෙය්න ව" ම ඡ සං.
 8. "මහාරභනාමා" ම ඡ සං. PTS. තො ව. ම නු ප.

14. අනික් අනික් අනිරෙක සිටුරෙන් සුක්කනීම, අනඳ තෙරුන්ට සිටුරක් ලැබුනේ ය. අදනය සිදුරුනීම, වාතුද්දීපිකමහාමෙඝය, වර ඉල්ලී ය. වැසිසළ දීම,

15. ආගන්තුක, ගම්භ, ගිලාන, උපට්ඨාක, බෙහෙත් දීම, නිති කැඳ දීම, දියසළ දීම, පිණි බොජුන් වැළදීම, භූමා පසතුරුණ නතනම් නිරීම,

16. පුලකවජ්ජාබාධය, මුව පිස්නා රෙදිකඩ, කොමුයෙන් කළ පැරණි වන, පිරිපුන් තුන් සිටුරු, ඉරිම, පැසුළු සිටුර, කරණ ලද බර වූ පැසුකුල විවරය, සිටුරෙහි කොන් දික්වීම, නුල් ඉදිරීම,

17. සිටුරු පත් නැසේ. කඩ කැපීමට නො පොතොනේ ය. අමුතු පටියක් ඇල්ලීම, බොහෝ සිටුරු ලැබීම, අකුචනයෙහි තුබූ සිටුර නැතිවීම, අසනියෙන් සහලසිටුරෙන් වෙන් ව ගම් වැදීම, තනි ව වස් විසීම, වසානසෙන් අත් කැලයෙහි එකලා ව විසීම -

18. සතෝදරයෝ දෙදෙන රජගනනුවර වස් වුසුන. උපනඤ්ඤ තෙරුන් සැවැත්නුවර වස් විසීම, දෙපලක එකලාව වස් විසීම, කුච්ඡිකාරය ඇති ගිලනා, ගිලන්හු දෙදෙන, ගිලන් උච්චානව සුදුසු නො සුදුසු අය -

19. නග්න ව පැමිණීම, කුසවැහරි දූරීම, වාකවැහරි, එලකවැහරි, කෙහෙකම්බිලි, වාලකම්බිලි, මහමුණු පියාපත්, අඳුන් දිවිසම්, වරාහයෙන් කළ වැහර,

20. නියදින් කළ වැහර, නිල්වන් වන්, රන්වන් වන්, රතු වන්, මදටිය පැහැ ඇති වන් හා කළු වන්, පත්තැපිටපැහැති වන්, කන්වැපිටපැහැති වන්, නො සිඳු දාවලු ඇති සිටුරු, එසේම -

21. දික් දාවලු ඇති සිටුරු, මල්දාවලු ඇති සිටුරු, පෙණදාවලු ඇති සිටුරු, සැට්ටය, රැක්සුබුලු, තිස්වෙළුම්, සිටුරු නූපත් කල්හි බැහැර යයි. සිටුරු උපන් කෙණෙහි සමඝ නෙමේ බිඳේ.

22. පක්ඝයකට දෙත්. සමඝයාට දෙත්. ආයුෂමත් රෙවන නෙමේ (ශාරිපුත්ත තෙරුන්ට සිටුරක්) යැවී ය. වික්ඛාසයෙන් ගැණීම, ඉරිම, සිටුරු ලැබීමේ මාතෘකා අටෙක යන මොහු වෙත්.

9

වමෙපයාසකකිකං

1. තෙන බො පන සමයෙන බුද්ධා භගවා වමපායං විහරති ගග්ගරාය පොකඛරණීයා තීරෙ. තෙන බො පන සමයෙන කාසිසු ජනපදෙසු වාසභගාමො නාම තොති. තත් කසසපගොතෙනා නාම භික්ඛු ආවාසිකො හොති තනතිබ්බො උසුසකකං. ආපනො “කිනති අනාගතා ව පෙසලා භික්ඛු ආගච්ඡෙය්‍යං, ආගතා ව පෙසලා භික්ඛු ථාසු-¹ විහරෙය්‍යං, අයඤ්ච ආවාසො දුද්ධං විරුළුති වෙසුලං ආපයෙය්‍යා”ති.

2. තෙන බො පන සමයෙන සම්බුද්ධා භික්ඛු කාසිසු වාරිකං වරමානා යෙන වාසභගාමො තදවසරං. අද්දසා බො කසසපගොතෙනා භික්ඛු තෙ භික්ඛු දුරතොච ආගච්ඡන්තෙ, දිස්වාන ආසනං පඤ්ඤපෙසි. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකථලිකං උපතික්ඛිමි. පච්චුග්ගන්තවා පහතවීවරං. පටිග්ගන්තෙසි. පානීයෙන ආපුච්ඡි. නාහානෙ උසුසකකං අකාසි. උසුසකකම් අකාසි යාගුයා බාදනීයෙ භත්තසමී.

3. අථ බො තෙසං ආගන්තුකානං භික්ඛුනං එතදනොසි: “නද්දතො බො අයං ආට්ඨසො, ආවාසිකො භික්ඛු. නහානෙ උසුසකකං කරොති. උසුසකකම් කරොති යාගුයා බාදනීයෙ භත්තසමී. හඤ් මයං ආට්ඨසො ඉධෙව වාසනගාමෙ නිවාසං කප්පාමා”ති. අථ බො තෙ ආගන්තුකා භික්ඛු තත්ථෙව වාසභගාමෙ නිවාසං කප්පෙසු.

4. අථ බො කසසපගොතනාසං භික්ඛුනො එතදනොසි: “යො බො ඉමෙසං ආගන්තුකානං භික්ඛුනං ආගන්තුකකීලමථො සො පටිස්සද්ධො. යෙපි මෙ ගොවරෙ අප්පකතඤ්ඤානො, තෙ දුතිමෙ ගොවරෙ පකතඤ්ඤානො. දුක්කරං බො පන පරතුලෙසු යාවජ්චං උසුසකකං කාතුං. විඤ්ඤන්ති ව මනුස්සානං අමනාපා. යනත්තානං න උසුසකකං කරෙය්‍යං යාගුයා බාදනීයෙ භත්තසමී”නති. සො න උසුසකකං අකාසි යාගුයා බාදනීයෙ භත්තසමී.

5. අථ බො තෙසං ආගන්තුකානං භික්ඛුනං එතදනොසි: “පුබ්බෙ බවායං ආට්ඨසො ආවාසිකො භික්ඛු නහානෙ උසුසකකං අකාසි. උසුසකකම් අකාසි යාගුයා බාදනීයෙ භත්තසමී. සො දුතායං න උසුසකකං කරොති යාගුයා බාදනීයෙ භත්තසමී. දුට්ඨො දුතායං ආට්ඨසො, ආවාසිකො භික්ඛු. හඤ් මයං ආට්ඨසො, ආවාසිකං² භික්ඛු. උක්ඛිපාමා”ති.

6. අථ බො තෙ ආගන්තුකා භික්ඛු සන්තිපත්තවා කසසපගොතනං භික්ඛු එතදවොචු: “පුබ්බෙ බො තං ආට්ඨසො නහානෙ උසුසකකං කරොසි. උසුසකකම් කරොසි යාගුයා බාදනීයෙ භත්තසමී. සොදුති තං න උසුසකකං කරොසි යාගුයා බාදනීයෙ භත්තසමී. ආපත්තිං තං ආට්ඨසො ආපනො. පස්සසෙනා අපත්ති”නති. “නත් මෙ ආට්ඨසො ආපත්ති, යමහං පසෙසෙය්‍ය”නති.

9

වෘත්තාන්තකාන්තය

1. එකල්හි භාග්‍යවන් බුදුරජානන් වහන්සේ වම්පානුවර ගගගරා පොකුණුතෙර වැඩ වසන සේක. එකල්හි කසිදන්තවටෙහි වාසගගාම නම් ගමෙක් වේ. එහි කාශ්‍යපගොත්‍ර නම් මහණ තෙමේ ආවාසික වූයේ කටයුතු පරම්පරාවෙහි නීති බැඳුනේ “කෙසේ නම් නො පැමිණි ප්‍රියශීල හික්කුනු පැමිණෙන්නාහු ද, පැමිණියා වූ ප්‍රියශීල හික්කුනු සැප සේ වසන්නාහු ද, මේ ආවාසයන් වැඩිමට දියුණුවට මගත් බවට පැමිණෙන්නෝ ද” යි උන්සාහසට පැමිණියේ වේ.

2. එකල්හි බොහෝ හික්කුනු කාසිජනපදයෙහි වාරිකා කරන්නාහු වාසගගමට පැමිණිසාහු ය. කාශ්‍යපගොත්‍රහික්කු තෙමේ එන්නා වූ ඒ හික්කුන් දුර දී ම දුටුයේ ය. දක අසුන් පැණවී ය. පා දෙතා දිග පාපුටුව පා තබන පුවරුව එළවා තැබී ය. ඉදිරියට ගොස් පාසිවුරු පිළිගත්තේ ය. පැනින් පිවැසේ ය. නැමෙහි උනන්දු කෙළේ ය. කැඳෙහි කැවිලියෙහි බතෙහි ද උනන්දු කෙළේ ය.

3. එකල්හි ඒ ආගන්තුකහික්කුන්ට “ඇවැත්නි, මේ ආවාසිකහික්කු තෙමේ යහපත් ය. නැමට උනන්දු කරයි. කැඳෙහි කැවිලියෙහි බතෙහි ද උනන්දු කරයි. ඇවැත්නි, එබැවින් අපි මෙහි ම වාසගගමෙහි වසමු” යි සිත් වී ය. ඉක්බිති ඒ ආගන්තුකහික්කුනු එහි ම වාසගගමෙහි වාසය කළහ.

4. එකල්හි කාශ්‍යපගොත්‍රහික්කුහුට “මේ ආගන්තුකහික්කුන්ගේ යම් ආගන්තුකවෙහෙසක් වේ ද, එය සන්සිඳුනේ ය. යම් මේ පැවිද්දේ ගොදුරු ගමෙහි නො දැනීම් ඇත්තාහු ද, ඒ මේ පැවිද්දේ දැන් ගොදුරුගමෙහි දැනීම් ඇත්තෝ වූහ. අන්‍යකුලයන් දිවි තෙක් උනන්දු කිරීම දුෂ්කර ය. විණවීම (ඉල්ලීම) ද භීතියෙන් මන නො වඩන්නේ ය. (එහෙයින්) මම කැඳෙහි කැවිලියෙහි බතෙහි උනන්දු නො කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි අදහස් වී ය. හෙතෙමේ කැඳෙහි කැවිලියෙහි බතෙහි (ඔවුන්) උනන්දු නො කෙළේ ය.

5. එකල්හි ඒ ආගන්තුකහික්කුන්ට “ඇවැත්නි, පෙර මේ ආවාසික හික්කු තෙමේ නැමෙහි (අප) උනන්දු කෙළේ ය. කැඳෙහි කැවිලියෙහි බතෙහි ද උනන්දු කෙළේ ය. හෙතෙමේ දැන් කැඳෙහි කැවිලියෙහි බතෙහි උනන්දු නො කරයි. ඇවැත්නි, දැන් මේ ආවාසිකහික්කු තෙමේ දුෂ්ට ය. ඇවැත්නි, එබැවින් අපි ආවාසිකහික්කුහුට උන්කොපණියකම්‍ය කරමු” යි අදහස් වී ය.

6. ඉක්බිති ආගන්තුකහික්කුනු රැස් වී කාශ්‍යපගොත්‍රහික්කුහුට “ඇවැත්නි, තෝ පෙර නැමෙහි (අප) උනන්දු කෙරෙහි. කැඳෙහි කැවිලියෙහි බතෙහි ද උනන්දු කෙරෙහි. ඒ තෝ දැන් කැඳෙහි කැවිලියෙහි බතෙහි උනන්දු නො කෙරෙහි. ඇවැත්නි, තෝ ඇවැතට පැමිණියෙහි ය. ඒ ඇවැත දක්නෙහි දෑ” යි කීහ. “ඇවැත්නි, මම යම් ඇවැතක් දක්නෙමි ද, ඔට එළඳ ඇවැතක් නැතැ” යි කී ය.

7. අථ ඛො තෙ ආගනතුකා භික්ඛු කස්සපගොතනං භික්ඛුං ආපනතිං අදස්සන් උක්ඛිපිංසු. අථ ඛො කස්සපගොතනස්ස භික්ඛුතො ඵතදහොසි: “අහං ඛො ඵතං න ජානාමි - ආපනති වා ඵසා අනාපනති වා ? ආපනො වච්ඡි අනාපනො වා ? උක්ඛිතො වච්ඡි අනුක්ඛිතො වා ඛම්මිකත වා අඛම්මිකත වා කුප්පත වා අකුප්පත වා ඩානාර්හත වා අධාර්හත වා ? යනුනාහං චම්පං ගත්වා භගවතං ඵතමථං පුච්ඡෙය්‍ය”නති.

8. අථ ඛො කස්සපගොතො භික්ඛු සෙනාසනං සංසාමේවා පතන විවරමාදය යෙන චම්පා තෙන පක්කාමි. අනුපුබ්බත යෙන චම්පා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භා භගවතං අභිවාදෙවා ඵකමනං නිසීදි.

9. ආවිණ්ණං ඛො පතෙතං බුද්ධානං භගවතානං ආගනතුකෙති භික්ඛුති සද්ධිං පටිසමෝදිද්ධං. අථ ඛො භගවා කස්සපගොතනං භික්ඛුං ඵතදෙවා: “කච්ඡි භික්ඛු ඛම්භියං ? කච්ඡි යාපතියං ? කච්ඡිසි¹ අප්පකිල-මජ්ඣන අද්ධානං ආගතො ? කුතො ව ඤං භික්ඛු ආගච්ඡසි ?”ති.

10. “ඛම්භියං භගවා. යාපතියං භගවා. අප්පකිලමජ්ඣන වාහං භතෙන අද්ධානං ආගතො. අච්ඡි භතෙන කාසිසු ජනපදෙසු වාසගගාමො නාම. තත්ථාහං ආවාසිකො තනතිච්ඡෙධො උස්සකකං ආපනො: “කිනති අනාගතා ච පෙසලා භික්ඛු ආගච්ඡෙය්‍යං. ආගතා ච පෙසලා භික්ඛු ඵාසුං විහරෙය්‍යං. අයඤ්ච ආවාසො වුද්ධිං විරුලතිං චෙසුලලං ආපජ්ජෙය්‍ය”ති.

11. “අථ ඛො භතෙන සම්බහුලා භික්ඛු කාසිසු වාරිකං වරමානා යෙන වාසගගාමො තදවසරං. අද්දසං ඛො අහං භතො, තෙ භික්ඛු දුරතො ආගච්ඡන්තො. දිස්වාන ආසනං පඤ්ඤපෙසිං. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපතික්ඛිපිං. පච්චුග්ගන්ති, පතනවිවරං පටිග්ගහෙසිං. පානියෙන ආපුච්ඡිං. නනාතෙ උස්සකකං අකාසිං. උස්සකකමි අකාසිං යාගුයා බාදතියෙ භත්තසම්.”

12. “අථ ඛො තෙසා භතො, ආගනතුකානං භික්ඛුනං ඵතදහොසි: “හද්දකො ඛො අසං ආවුසො ආවාසිකො භික්ඛු. නහාතෙ උස්සකකං කරොති. උස්සකකමි කරොති යාගුයා බාදතියෙ භත්තසම්. හද්ද මයං ආවුසො ඉධෙව වාසගගාමෙ නිවාසං කප්පෙමා”ති. අථ ඛො තෙ භතො, ආගනතුකා භික්ඛු තෙජොව වාසගගාමෙ නිවාසං කප්පෙය්‍යං.

13. “තස්ස මයං භතො, ඵතදහොසි: “යො ඛො ඉමෙසං ආගනතුකානං භික්ඛුනං ආගනතුකකිලමථො සො පටිපප්පස්සෙධො. යෙපිමෙ ගොවරෙ අප්පකතඤ්ඤානො, තෙ‘දති‘මෙ ගොවරෙ පකතඤ්ඤානො. දුක්කරං ඛො පන පරකුලෙසු යාවච්ඡිං. උස්සකකං කාචුං. විඤ්ඤන්ති ච මුත්‍රස්සානං අමනාපා. යනුනාහං න උස්සකකං කරෙය්‍යං යාගුයා බාදතියෙ භත්තසම්”නති. සො ඛො අහං භතො, න උස්සකකං අකාසිං යාගුයා බාදතියෙ භත්තසම්.”

7. එකල්හි ඒ ආගන්තුකභික්ෂුහු කාශ්‍යපගොත්‍රභික්ෂුහුට ඇවැත් නො දැක්මෙහි උත්තේජනීයකමය කළහ. ඉන්බිති කාශ්‍යපගොත්‍රභික්ෂුහුට “මම මෙය - ඇවැත් සි හෝ නො ඇවැත් සි හෝ පැමිණියේ වෙමි සි හෝ නො පැමිණියේ වෙමි සි හෝ ධාර්මික වූ හෝ අධාර්මික වූ හෝ කොප්‍ය වූ හෝ අකොප්‍ය වූ හෝ සසුනට සුදුසු වූ හෝ සසුනට නො සුදුසු වූ හෝ කම්පකින් උත්සම්පන්න වෙමි සි හෝ අනුත්සම්පන්න වෙමි සි හෝ නො දනිමි. මම වමසානුවරට ගොස් මේ කාරණය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකරන්නෙමි නම් යෙනෙකැ” යි අදහස් වී ය.

8. අනතුරු ව කාශ්‍යපගොත්‍රභික්ෂුතෙමේ සෙනසුන් තැන්පත් කොට භවා පාසිවුරු ගෙන වමාව බලා තික්ම ගියේ ය. පිළිවෙළින් වමාවට ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලඹියේ ය. ඵලඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්වේ ය.

9. ආගන්තුකභික්ෂුන් සමග මේ පිළිසදරකතා කිරීම භාග්‍යවත් බුදුවරුන්ගේ පුරුද්ද ය. එහෙයින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කාශ්‍යපගොත්‍රභික්ෂු “මහණ, යම් ඉවසිය හැකි ද? කිම යැපිය හැකි ද? වෙහෙසක් නැති ව දිසීමාගීයෙහි ආයේ වෙති ද? මහණ නෝ කොහි සිට එහි දැ” යි විචාල සේක.

10. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඉවසිය හැකි ය. යැපිය හැකි ය. ස්වාමීනි, මම වැඩි වෙහෙසක් නැති ව දික්මග ආවෙමි. ස්වාමීනි, කසීදන්තව්වෙහි වාසන නම් ගමෙක් ඇත්තේ ය. මම එහි ආවාසික වෙමි. කටයුතු පරම්පරාවෙන් බැඳුනේ වෙමි. “කෙසේ නම් නො පැමිණියා වූ ප්‍රියගිර භික්ෂුහු පැමිණෙන්නාහු ද පැමිණියා වූ ප්‍රියගිර භික්ෂුහු සැප සේ වසන්නාහු ද මේ ආවාසයත් වැඩිමට දියුණුවට මහත්බවට පැමිණෙන්නෝ දැ” යි උත්සාහයට පැමිණියෙමි.

11. “ස්වාමීනි, ඒ අතර බොහෝ භික්ෂුහු කසීදන්තව්වෙහි වාරිකා කරන්නාහු වාසනාමට පැමිණියාහු ය. ස්වාමීනි, මම එන්නා වූ ඒ භික්ෂුන් දුර දි ම දුටුවෙමි. දක අසුන් පැණවිමි. පාදේනා දිය පාපුටුව පා තබන පුවරුව ඵලවා තැබිමි. ඉදිරියට ගොස් පාසිවුරු පිළිගනිමි. පැතින් විචාලෙමි. නැමෙහි උනන්දු කෙළෙමි. කැඳෙහි කැටිලියෙහි බතෙහි ද උනන්දු කෙළෙමි.

12. “ස්වාමීනි, එකල්හි ඒ ආගන්තුකභික්ෂුන්ට ‘ඇවැත්නි, මේ ආවාසික භික්ෂු තෙමේ යහපත් ය. නැමෙහි උනන්දු කරයි. කැඳෙහි කැටිලියෙහි බතෙහි ද උනන්දු කරයි. ඇවැත්නි, එබැවින් අපි මෙහි වාසනාමෙහි ම වාසය කරමු’ යි අදහස් වී ය. ස්වාමීනි, ඉන් පසු ඒ ආගන්තුකභික්ෂුහු එහි වාසනාමෙහි ම වාසය කළහ.

13. “ස්වාමීනි, ඒ මට ‘ආගන්තුකභික්ෂුන්ගේ යම් අමුතු වෙහෙසක් වී ද, එය සන් සිදුනේය. යම් මේ පැවිද්දේ ගොදුරුගමෙහි තතු නො දන්නෝ ද ඒ මේ පැවිද්දේ දැන් ගොදුරුගමෙහි තතු දන්නෝ ය. අන්‍යකුලයන් දිටිතිමි කොට උනන්දු කිරීම දුෂ්කර ය. විණවීම ද මිනිසුන්ගේ මන නො වඩන්නේ ය. (එහෙයින්) මට ‘කැඳෙහි කැටිලියෙහි බතෙහි උනන්දු නො කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ’ යි අදහස් වී ය. ස්වාමීනි, ඒ මම කැඳෙහි කැටිලියෙහි බතෙහි උනන්දු නො කෙළෙමි” යි සැල කෙළේ ය.

14. “අථ බො තෙසං භනෙත, ආගන්තුකානං භික්ඛුනං ඵතදහොසි: ‘පුබ්බෙ බව්ඨං ආට්ඨසො ආවාසිකො භික්ඛු නභානෙ උස්සුකකං කරොති. උස්සුකකමපි කරොති යාගුයා බාදනීයෙ භත්තසමිං. සොදුතායං න උස්සුකකං කරොති යාගුයා බාදනීයෙ භත්තසමිං. දුට්ඨොදුතායං ආට්ඨසො, ආවාසිකො භික්ඛු. හඤ මයං ආට්ඨසො, ආවාසිකං භික්ඛුං උක්ඛිපාමා”ති.

15. “අථ බො තෙ භනෙත, ආගන්තුකා භික්ඛු සන්තිපතිත්වා මං ඵතද පොට්ඨං: ‘පුබ්බෙ බොත්ථං ආට්ඨසො, නභානෙ උස්සුකකං කරොසි. උස්සුකකමපි කරොසි යාගුයා බාදනීයෙ භත්තසමිං. සොදුතිත්ථං න උස්සුකකං කරොසි යාගුයා බාදනීයෙ භත්තසමිං. ආපත්තිං ත්ථං ආට්ඨසො ආපනෙතා. පස්සසෙනං ආපත්ති’නති. ‘නඤ මෙ ආට්ඨසො ආපත්ති, යමහං පස්සසෙය්’නති.

16. “අථ බො තෙ භනෙත, ආගන්තුකා භික්ඛු මං ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිපිංසු. තස්ස මය්හං භනෙත ඵතදහොසි: ‘අහං බො ඵතං න ජනාමි: ආපත්ති වා ඵසා අනාපත්ති වා, ආපනෙතා වමති අනාපනෙතා වා, උක්ඛිතෙතා වමති අනුක්ඛිතෙතා වා ධම්මිකෙත වා අධම්මිකෙත වා කුප්පෙත වා අකුප්පෙත වා ඤාතාරහෙත වා අට්ඨාතාරහෙත වා. යනුනාහං වමසං ගන්ත්වා භගවන්තං ඵතමත්ථං පුච්ඡෙය්’නති. තතොතං භගවා ආගච්ඡාමි”ති.

17. “අනාපත්ති ඵසා භික්ඛු. තෙසා ආපත්ති. අනාපනෙතාසි. නසි ආපනෙතා. අනුක්ඛිතෙතාසි. නසි උක්ඛිතෙතා. අධම්මිකෙතාසි කමෙවන උක්ඛිතෙතා කුප්පෙත අට්ඨාතාරහෙත. ගච්ඡ: භික්ඛු, තතෙථ වාසගාමෙ නිවාසං කප්පෙති”ති. “ඵචං භනෙත”ති බො කස්සපගොතෙතා භික්ඛු භගවන්තො පටිස්සුත්වා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා යෙන වාසගාමො තෙන පක්ඛාමි.

18. අථ බො තෙසං ආගන්තුකානං භික්ඛුනං අනුදෙව කුකකුච්චං. අනු විපට්ඨසාරො: “අලාභා වත නො, න වත නො ලාභා, දුලලඛං වත නො, න වත නො සුලලඛං, යෙ මයං සුලඛං භික්ඛුං අනාපත්තිකං අවච්ඡිසමිං අකාරණෙ උක්ඛිපිමහ. හඤ මයං ආට්ඨසො, වමසං ගන්ත්වා භගවන්තො සන්තිකෙ අච්චයං අච්චයතො දෙසෙමා”ති.

19. අථ බො තෙ ආගන්තුකා භික්ඛු සෙනාසනං සංසාමෙත්වා පත්තා විවරං ආදය යෙන වමසා තෙන පක්ඛාමිංසු. අනුපුබ්බත යෙන වමසා යෙන භගවා තෙනුපක්ඛාමිංසු. උපසස්සිකම්භා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා ඵකමන්තං නිසීදාසු.

20. ආචිණ්ණං බො පනෙතං බුද්ධානං භගවන්තානං ආගන්තුකෙති භික්ඛුති සද්ධිං පටිසමොදිතුං. අථ බො භගවා තෙ භික්ඛු ඵතදපොච්ච: “කච්චි භික්ඛවො, බමනීයං? කච්චි යාපනීයං? කච්චිත්ථ අප්පනිලමපේන අද්ධානං ආගතා? කුතො ව කුමෙහ භික්ඛවො, ආගච්ඡ්ථා”ති. “බමනීයං භගවා. යාපනීයං භගවා. අප්පනිලමපේන ව මයං භනෙත, අද්ධානං ආගතා. අඤ භනෙත කාසිසු ජනපදෙසු වාසගාමො නාම. තතො මයං භගවා ආගච්ඡාමා”ති. “කුමෙහ භික්ඛවො, ආවාසිකං භික්ඛුං උක්ඛිපිත්ථා”ති. “ඵචං භනෙත”ති. “කිසමි භික්ඛවො, වච්ඡිසමි කිසමි කාරණෙ”ති. “අවච්ඡිසමි භගවා අකාරණෙ”ති.

14. “අනතුරු ව ස්වාමීනි, ඒ ආගන්තුකතීක්ෂුන්ට ‘ඇවැත්නි, පෙර මේ ආවාසිකතීක්ෂු තෙමේ නැමෙහි උනන්දු කරයි. කැඳෙහි කැවිලියෙහි බතෙහි උනන්දු ද කරයි. හෙතෙමේ දෑත් කැඳෙහි කැවිලියෙහි බතෙහි උනන්දු නො කරයි. ඇවැත්නි, දෑත් මේ ආවාසිකතීක්ෂු තෙමේ දුෂට ය. ඇවැත්නි, එබැවින් අපි ආවාසිකතීක්ෂු නම් උත්තේෂපණීයකම්යෙන් බැහැර කරමු’ යි අදහස් වී ය.

15. “ස්වාමීනි, නැවැත ඒ ආගන්තුකතීක්ෂු රැස් වී ‘ඇවැත්නි, තෝ පෙර නැමෙහි උනන්දු කෙළෙහි. කැඳෙහි කැවිලියෙහි බතෙහි උනන්දු කෙළෙහි. දෑත් තෝ කැඳෙහි කැවිලියෙහි බතෙහි උනන්දු නො කෙරෙහි. ඇවැත්නි, තෝ ඇවැතට පැමිණියෙහි. මේ ඇවැත දක්නෙහි දෑ’ යි මට මෙසේ කීහ. ඇවැත්නි, ‘මම යම් ඇවැතක් දක්නෙමි ද (එබඳු) ඇවැතක් මට නැතැ’ යි කීහි.”

16. “ඉක්බිති ස්වාමීනි, ඒ ආගන්තුකතීක්ෂු ඇවැත් නො දැක්මෙහි මා උත්තේෂපණීයකම්යෙන් බැහැර කළහ. ස්වාමීනි, මම මෙය ‘ඇවැත් යි හෝ, නො ඇවැත් යි හෝ, පැමිණියේ වෙමි යි හෝ, නො පැමිණියේ වෙමි යි හෝ, ධාර්මික වූ හෝ අධාර්මික වූ හෝ කොප්ප වූ හෝ අකොප්ප වූ හෝ සසුනට සුදුසු වූ හෝ සසුනට නො සුදුසු වූ හෝ කම්පකින් උත්කම්පිත වෙමි යි හෝ අනුත්කම්පිත වෙමි යි හෝ, නො දනිමි. මම වමපාවට ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් මේ කාරණය විචාරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ’ යි මට අදහස් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම වමපානුවර සිට එමි’ යි හෙතෙමේ කී ය.

17. “මහණ, මෙය අනාපත්තිකයකි. මෙය ආපත්තියක් නො වේ. ඇවැතට නො පැමිණියෙහි ය. ඇවැතට පැමිණියේ නො වෙති ය. අනුත්කම්පිත වෙති ය. උත්කම්පිත නො වෙති ය. අධාර්මික වූ කොප්ප වූ සසුනට නො සුදුසු වූ කම්පකින් උත්කම්පිත වෙති ය. මහණ, තෝ යව. එහි වාසගතමෙහි ම වාසය කරව” යි. වදළු සේක. “ස්වාමීනි, එසේ ය” යි භාග්‍යපගොත්‍රතීක්ෂු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී හුනස්නෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට වාසගතම බලා තික්ම ගියේ ය.

18. එකල්හි ඒ ආගන්තුකතීක්ෂුන්ට “යම් අපි ඒ පිරිසිදු, ඇවැත් රහිත, මහණකු වසා නැත්තෙහි නිකරුණෙහි උත්තේෂපණීයකම්යෙන් බැහැර කෙළෙමු ද, එය අපට අලාභයෙකි. අපට ලාභයක් නො වේ. අපට වූයේ නපුරෙකි. අපට වූයේ යහපතක් නො වේ” යි කුකුසෙක් වී ය. විපිළිසරෙක් වී ය. “ඇවැත්නි, එබැවින් අපි වමපාවට ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පදෙහි වරද වරද හැටියට දෙසමු” යි සිතූහ.

19. ඉක්බිති ඒ ආගන්තුකතීක්ෂු සෙනසුන් නැත්තන් කොට තබා පාසිඬුරු ගෙණ වමපාවට ගියහ. පිළිවෙළින් වමපාවට ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක යුත්හ.

20. ආගන්තුකතීක්ෂුන් සමඟ මේ පිළිසඳර කතා කිරීම භාග්‍යවත් බුදුවරුන්ගේ පුරුද්දෙකි. එකෙසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, කිම ඉවසිය හැකි ද? කිම යැපිය හැකි ද? කිම වෙතෙස නැති ව දිග්ගල ආවහු ද? මහණෙනි, තෙපි කොහි සිට ආවහු ද?” යි ඒ තීක්ෂුන් විවාල සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඉවසිය හැකි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යැපිය හැකි ය. ස්වාමීනි, අපි වෙතෙස නැති ව දිග්ගල ආවෝ වෙමු. ස්වාමීනි, කසි-දනව්වෙහි වාසන නම් තමෙක් ඇත්තේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, අපි එහි සිට එන්නෙමු” කීහ. “මහණෙනි, තෙපි ආවාසිකතීක්ෂුනම් උත්තේෂපණීය කම්යෙන් බැහැර කළහු ද?” “ස්වාමීනි, එසේ ය.” “මහණෙනි, කිනම් වසා වෙසෙති කිනම් කරුණෙක්හි ද” යි විවාල සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, වසා නැත්තෙහි නිකරුණෙහි ය”. යි කීහ.

21. විගර්හි බුද්ධා භගවා. “අනනුච්ඡේදං මොඝපුරිසා, අනනුලොමිකං අප්පතිරුපං අස්සාමණ්ඩං අකප්පියං අකරණීයං. කපං හි නාම තුළෙහි මොඝපුරිසා, සුඛං භික්ඛුං අනාපතතිකං අවජ්ඣසමීං අකාරණේ උක්ඛිපියාපි ? නෙතං මොඝපුරිසා, අප්පසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- විගර්හිනා ධම්මං කපං කතා භික්ඛු ආමනෙතති: “ත භික්ඛවෙ, සුඛං භික්ඛු අනාපතතිකො අවජ්ඣසමීං අකාරණේ උක්ඛිපිතබ්බො. යො උක්ඛිපෙය්‍ය, අප්පතති දුක්ඛකපස්සා” ති.

22. අපි බො තෙ භික්ඛු උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසඛිගං කරිතා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිතා භගවන්තං එතදවොචු: “අව්වයො නො භනෙත, අව්වගමා යථා බාලෙ යථා මූළෙහි යථා අකුසලෙ, යෙ මයං සුඛං භික්ඛුං අනාපතතිකං අවජ්ඣසමීං අකාරණේ උක්ඛිපිමා. තෙසං නො භනෙත භගවා අව්වයං අව්වයතො පතිගණනාතු ආයතීං සංවරායා” ති. “තග්ග තුළෙහි භික්ඛවෙ, අව්වයො අව්වගමා යථා බාලෙ යථා මූළෙහි යථා අකුසලෙ, යෙ තුළෙහි සුඛං භික්ඛුං අනාපතතිකං අවජ්ඣසමීං අකාරණේ උක්ඛිපිත්ථ. යතො ව බො තුළෙහි භික්ඛවෙ, අව්වයං අව්වයතො දිස්වා යථාධම්මං පටිකරොථ, තං වො මයං පතිගණනාම. වුද්ධි ගෙසා භික්ඛවෙ, අරියස්ස චිත්තෙ යො අව්වයං අව්වයතො දිස්වා යථාධම්මං පටිකරොති, ආයතිඤ්ච සංවරං ආපජ්ජති” ති.

23. තෙන බො පන සමයෙන චම්පායං භික්ඛු එවරුපාති කම්මාති කරොනති: අධමෙමන වග්ගකම්මං කරොනති. අධමෙමන සමග්ගකම්මං කරොනති. ධම්මෙමන වග්ගකම්මං කරොනති. ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගකම්මං කරොනති. ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගකම්මං කරොනති. එකොපි එකං උක්ඛිපති. එකොපි ද්වෙ උක්ඛිපති. එකොපි සම්බහුලෙ උක්ඛිපති. එකොපි සමසං උක්ඛිපති. ද්වෙපි එකං උක්ඛිපනති. ද්වෙපි ද්වෙ උක්ඛිපනති. ද්වෙපි සම්බහුලෙ උක්ඛිපනති. ද්වෙපි සමසං උක්ඛිපනති. සම්බහුලාපි එකං උක්ඛිපනති. සම්බහුලාපි ද්වෙ උක්ඛිපනති. සම්බහුලාපි සම්බහුලෙ උක්ඛිපනති. සම්බහුලාපි සමසං උක්ඛිපනති. සමසං උක්ඛිපති.

24. යෙ තෙ භික්ඛු අප්පිච්ඡා -පෙ- නෙ උජ්ඣායනති, ඛිංසනති, විපාවෙතති: “කපං හි නාම වම්පායං භික්ඛු එවරුපාති කම්මාති කරිස්සුනති ? අධමෙමන වග්ගකම්මං කරිස්සුනති ? අධමෙමන සමග්ගකම්මං කරිස්සුනති ? ධම්මෙමන වග්ගකම්මං කරිස්සුනති ? ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගකම්මං කරිස්සුනති ? ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගකම්මං කරිස්සුනති ? එකොපි එකං උක්ඛිපියාති ? එකොපි ද්වෙ උක්ඛිපියාති ? එකොපි සම්බහුලෙ උක්ඛිපියාති ? එකොපි සමසං උක්ඛිපියාති ? ද්වෙපි එකං උක්ඛිපියානති ? ද්වෙපි ද්වෙ උක්ඛිපියානති ? ද්වෙපි සම්බහුලෙ උක්ඛිපියානති ? ද්වෙපි සමසං උක්ඛිපියානති ? සම්බහුලාපි එකං උක්ඛිපියානති ? සම්බහුලාපි ද්වෙ උක්ඛිපියානති ? සම්බහුලාපි සම්බහුලෙ උක්ඛිපියානති ? සම්බහුලාපි සමසං උක්ඛිපියානති ? සමසං උක්ඛිපියාති” ති.

21. භාග්‍යවන් බුදුරජානන් වහන්සේ “හිස් පුරුෂයෙහි, නො සුදුස්සෙක. නො ගැලපෙන්නක. අනුලෝම නො වූවෙක. මහණකමට නො සරි ලන්නෙක. නො කැප වූවෙක. නො කටයුත්තෙක. හිස් පුරුෂයෙහි, කෙසේ නම් තෙපි පිරිසිදු වූ ඇවැත් රහිත වූ මහණකු වසනු නැත්තෙහි නිකරුණෙහි බැහැර කළහු ද? හිස් පුරුෂයෙහි, මෙය නො පැහැදුන- වූන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වේ -පෙ- ගරහා දැහැමි කතා කොට මහණෙහි, පිරිසිදු වූ ඇවැත් රහිත වූ මහණ තෙමේ වසනු නැත්තෙහි නිකරුණෙහි බැහැර නො කළ යුතු ය. යමෙක් බැහැර කරන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ” යි වදාළ සේක.

22. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු හුනස්නෙන් නැගිට උතුරුසහසිවුර එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල්හි හිසින් වැටී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිනි, යම් ඒ අපි ඇවැත් නැත්තෙහි නිකරුණෙහි පිරිසිදු වූ ඇවැත් රහිත වූ මහණකු බැහැර කෙළෙමු ද, අඥයන් යම් සේ ද මුලාඩුවන් යම් සේ ද අදක්‍ෂයන් යම් සේ ද එසේ වරද අප ඉක්මවා (අභිමවා) ගියේ ය. සාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මතු හික්මීම පිණිස ඒ අපගේ වරද වරද වසයෙන් පිළිගන්නා සේක්වා” යි සැලකළහ. “මහණෙහි, යම් ඒ තෙපි පිරිසිදු වූ ඇවැත් රහිත වූ මහණකු වසනු නැත්තෙහි නිකරුණෙහි බැහැර කළහු ද, එබැවින් අඥයන් යම් සේ ද මුලාඩුවන් යම් සේ ද අදක්‍ෂයන් යම් සේ ද එසේ වරද තොප ඉක්මවා ගියේ ය. මහණෙහි, යම් හෙයකින් තෙපි වරද වරද වසයෙන් දක දහම් පරිදි පිළියම් කරවූ ද, අපි තොපගේ ඒ ප්‍රතිකම්ප පිළිගණිමු. යමෙක් වරද වරද වසයෙන් දක දහම් පරිදි පිළියම් කෙරේ ද, මන්තෙහි හික්මීමට පැමිණේ ද, මහණෙහි, මේ ආර්යවිනයයෙහි වැඩිමෙක් ම වේ.”

23. එකල්හි වමපානුවර භික්ෂුහු මෙබඳු කම් කෙරෙත්: අධම්යෙන් ව්‍යග්‍රකම් කෙරෙත්. අධම්යෙන් සමග්‍රකම් කෙරෙත්. ධම්යෙන් ව්‍යග්‍රකම් කෙරෙත්. ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍රකම් කෙරෙත්. ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකම් කෙරෙත්. එකෙක් ද එකකු බැහැර කෙරෙයි. එකෙක් ද දෙදෙනෙකුත් බැහැර කෙරෙයි. එකෙක් ද බොහෝ දෙනෙකුත් බැහැර කෙරෙයි. එකෙක් ද සංඝයා බැහැර කෙරෙයි. දෙදෙනෙක් ද එකකු බැහැර කෙරෙත්. දෙදෙනෙක් ද දෙදෙනෙකුත් බැහැර කෙරෙත්. දෙදෙනෙක් ද බොහෝ දෙනෙකුත් බැහැර කෙරෙත්. දෙදෙනෙක් ද සංඝයා බැහැර කෙරෙත්. බොහෝ දෙන ද එකකු බැහැර කෙරෙත්. බොහෝ දෙන ද දෙදෙනෙකුත් බැහැර කෙරෙත්. බොහෝ දෙන ද බොහෝ දෙනෙකුත් බැහැර කෙරෙත්. බොහෝ දෙන ද සංඝයා බැහැර කෙරෙත්. සංඝ තෙමේ ද සංඝයා බැහැර කෙරෙයි.

24. අලොච්ඡ වූ -පෙ- යම් ඒ භික්ෂුහු වෙන් ද ඔහු “කෙසේ නම් වමපානුවර භික්ෂුහු මෙබඳු කම් කරන් ද? අධම්යෙන් ව්‍යග්‍රකම් කරන් ද? අධම්යෙන් සමග්‍රකම් කරන් ද? ධම්යෙන් ව්‍යග්‍රකම් කරන් ද? ධම්ප්‍රතිරූපක- යෙන් ව්‍යග්‍රකම් කරන් ද? ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකම් කරන් ද, එකෙක් ද එකකු බැහැර කෙරේ ද? එකෙක් ද දෙදෙනෙකුත් බැහැර කෙරේ ද? එකෙක් ද බොහෝ දෙනෙකුත් බැහැර කෙරේ ද? එකෙක් ද සංඝයා බැහැර කෙරේ ද, දෙදෙනෙක් ද එකකු බැහැර කරන් ද? දෙදෙනෙක් ද දෙදෙනෙකුත් බැහැර කරන් ද, දෙදෙනෙක් ද බොහෝ දෙනෙකුත් බැහැර කරන් ද? දෙදෙනෙක් ද සංඝයා බැහැර කරන් ද? බොහෝ දෙන ද එකකු බැහැර කරන් ද? බොහෝ දෙන ද දෙදෙනෙකුත් බැහැර කරන් ද? බොහෝ දෙන ද බොහෝ දෙනෙකුත් බැහැර කරන් ද? බොහෝ දෙන ද සංඝයා බැහැර කරන් ද? සංඝ තෙමේ ද සංඝයා බැහැර කෙරේ ද” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

25. අථ බො තෙ භික්ඛු හගවතො එතමන් ආරොපෙසුං. “සච්චං නිර භික්ඛවෙ, වමසායං භික්ඛු එවරුපාති කමාති කරොනති? අධමෙමන වග්ගකමමං කරොනති? -රෙ- සඛෙසාපි සඛසං උක්ඛිපති” ති. “සච්චං හගවා.”

26. විගරහි බුද්ධා හගවා “අනනුච්ඡවියං භික්ඛවෙ, තෙසං මොසං-පුරිසානං අනනුලොමිකං අප්පතිරුපං අසාමන්තං අකප්පියං අකරණියං. කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ මොසපුරිසා එවරුපාති කමාති කරිස්සන්ති? අධමෙමන වග්ගකමමං කරිස්සන්ති? -රෙ- සඛෙසාපි සඛසං උක්ඛිපිස්සන්ති.”

27. “තෙනං භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ- විගරහිත්වා ධම්මං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙතසි: “අධමෙමන වෙ භික්ඛවෙ, වග්ග-කමමං අකමමං. න ච කරණියං. අධමෙමන¹ සමග්ගකමමං අකමමං. න ච කරණියං. ධමෙමන වග්ගකමමං අකමමං. න ච කරණියං. ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගකමමං අකමමං. න ච කරණියං. ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගකමමං අකමමං. න ච කරණියං. එකොපි එකං උක්ඛිපති, අකමමං. න ච කරණියං. එකොපි දෙව උක්ඛිපති, අකමමං. න ච කරණියං. එකොපි සම්බහුලෙ උක්ඛිපති, අකමමං. න ච කරණියං. එකොපි සඛසං උක්ඛිපති, අකමමං. න ච කරණියං. දෙව පි එකං උක්ඛිපන්ති, අකමමං. න ච කරණියං. දෙව පි සම්බහුලෙ උක්ඛිපන්ති, අකමමං. න ච කරණියං. දෙව පි සඛසං උක්ඛිපන්ති, අකමමං. න ච කරණියං. සම්බහුලාපි එකං උක්ඛිපන්ති, අකමමං. න ච කරණියං. සම්බහුලාපි දෙව උක්ඛිපන්ති, අකමමං. න ච කරණියං. සම්බහුලාපි සඛසං උක්ඛිපන්ති අකමමං. න ච කරණියං. සඛෙසාපි සඛසං උක්ඛිපති, අකමමං. න ච කරණියං.

28. “චත්තාරිමාති, භික්ඛවෙ, කමාති: අධමෙමන වග්ගකමමං. අධමෙමන සමග්ගකමමං. ධමෙමන වග්ගකමමං. ධමෙමන සමග්ගකමමං.

29. “තත්‍ර භික්ඛවෙ, යම්දං අධමෙමන වග්ගකමමං, ඉදං භික්ඛවෙ, කමමං අධමෙමනා වග්ගතනා කුප්පං අට්ඨානාරතං. න භික්ඛවෙ, එවරුපං කමමං කාතබ්බං. න ච මයා එවරුපං කමමං අනුඤ්ඤං.

30. “තත්‍ර භික්ඛවෙ, යම්දං² අධමෙමන සමග්ගකමමං, ඉදං භික්ඛවෙ කමමං අධමෙමනා කුප්පං අට්ඨානාරතං. න භික්ඛවෙ, එවරුපං කමමං කාතබ්බං. න ච මයා එවරුපං කමමං අනුඤ්ඤං.

31. “තත්‍ර භික්ඛවෙ, යම්දං ධමෙමන වග්ගකමමං, ඉදං භික්ඛවෙ, කමමං වග්ගතනා කුප්පං අට්ඨානාරතං. න භික්ඛවෙ, එවරුපං කමමං කාතබ්බං. න ච මයා එවරුපං කමමං අනුඤ්ඤං.

1. “අධමෙමන වෙ භික්ඛවෙ” සි.

2. “යම්දං” ම ඡ සං.

25. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, වමසානුවර වැසි භික්ෂුහු අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකම් කෙරෙත්. -පෙ-සඬ්ඝ තෙමේ ද සඬ්ඝයා බැහැර කෙරේ යන මෙබඳු වූ කම් කෙරෙත් ල යනු සැබෑ ද” ? “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය.”

26. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “මහණෙනි, ඒ භික්ෂුරූපයන්ගේ (මේ ක්‍රියාව) නො සුදුසු ය. අනුලොම නො වුවෙක. නො ගැලපෙත්තෙක. මහණපිළිවෙතට නො සරි ලන්නෙක. නො කැප වුවෙක. නො කටයුත්තෙක. මහණෙනි, කෙසේ නම් ඒ භික්ෂුරූපයෝ අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකම් කරත් ද -පෙ-සඬ්ඝතෙමේත් සඬ්ඝයා බැහැර කෙරේ ද යන මෙබඳු වූ කම් කරත් ද.”

27. මහණෙනි, මෙය නො පැහැදිනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස නො වේ. -පෙ- ගරභා දූතැමි කරා කොට මහණෙනි, අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකම්යෙක් වේ නම්, (ඒ) කම් නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. අධම්මයෙන් සමග්‍රකම්යෙක් වේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකම්යෙක් වේ නම් කම් නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍රකම්යෙක් වේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකම්යෙක් වේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. එකෙක් ද එකකු බැහැර කෙරේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. එකෙක් ද දෙදෙනකුත් බැහැර කෙරේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. එකෙක් ද බොහෝ දෙනකුත් බැහැර කෙරේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. එකෙක් ද සඬ්ඝයා බැහැර කෙරේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. දෙදෙනෙක් ද එකකු බැහැර කෙරෙත් නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. දෙදෙනෙක් ද සඬ්ඝයා බැහැර කෙරේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. දෙදෙනෙක් ද එකකු බැහැර කෙරෙත් නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. දෙදෙනෙක් ද දෙදෙනකුත් බැහැර කෙරෙත් නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. දෙදෙනෙක් ද බොහෝ දෙනකුත් බැහැර කෙරෙත් නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. දෙදෙනෙක් ද සඬ්ඝයා බැහැර කෙරෙත් නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. බොහෝ දෙන ද එකකු බැහැර කෙරෙත් නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. බොහෝ දෙන ද දෙදෙනකුත් බැහැර කෙරෙත් නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. බොහෝ දෙන ද බොහෝ දෙනකුත් බැහැර කෙරෙත් නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. බොහෝ දෙන ද සඬ්ඝයා බැහැර කෙරෙත් නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. සඬ්ඝ තෙමේ ද සඬ්ඝයා බැහැර කෙරේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය සි වදාළ සේක.

28. “මහණෙනි, අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකම් ය, අධම්මයෙන් සමග්‍රකම් ය, ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකම් ය, ධම්මයෙන් සමග්‍රකම් ය සි මේ කම් සිතරෙත් වේ.

29. “මහණෙනි, එහි යම් මේ අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකම්යෙක් වේ ද, මහණෙනි, මේ කම්ය අධම් බැවින් ව්‍යග්‍ර බැවින් කොප්‍ය වේ. සසුනට සුදුසු නො වේ. මහණෙනි, එබඳු වූ කම්ය නො කට යුතු ය. මා විසින් එබඳු කම්යෙක් නො අනුදන්තා ලද ය.

30. “මහණෙනි, එහි යම් මේ අධම්මයෙන් සමග්‍රකම්යෙක් වේ ද, මහණෙනි, මේ කම්ය අධම් බැවින් කොප්‍ය වේ. සසුනට නො සුදුසු වේ. මහණෙනි, එබඳු වූ කම්ය නො කට යුතු ය. මා විසින් එබඳු කම්යක් නො අනුදන්තා ලද ය.

31. “මහණෙනි, එහි යම් මේ ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකම්යෙක් වේ ද, මහණෙනි, මේ කම්ය ව්‍යග්‍ර බැවින් කොප්‍ය වේ. සසුනට නො සුදුසු වේ. මහණෙනි එබඳු වූ කම්ය නො කට යුතු ය. මා විසින් එබඳු කම්යෙක් නො අනුදන්තා ලද ය.”

32. “තත්‍ර භික්ඛවෙ, යථිදං ධම්මෙන සමග්ගකම්මං, ඉදං භික්ඛවෙ කම්මං ධම්මතතා සමග්ගතතා අකුසං ධාරාතං. එවරුපං භික්ඛවෙ, කම්මං කාතඛං. එවරුපඤ්ච මයා කම්මං අනුඤ්ඤාතං. තස්මානිහ භික්ඛවෙ, එවරුපං කම්මං කරිස්සාම ‘යථිදං ධම්මෙන සමග්ග’නති එං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතඛං” නති.

33. තෙන බො උත සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු එවරුපාති කම්මාති කරොනති: අධම්මෙන වග්ගකම්මං කරොනති. අධම්මෙන සමග්ගකම්මං කරොනති. ධම්මෙන වග්ගකම්මං කරොනති. ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගකම්මං කරොනති. ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගකම්මං කරොනති. ඤ්ඤාතිවිපන්නම්පි කම්මං කරොනති අනුසාවනසම්පන්නං. අනුසාවනවිපන්නම්පි කම්මං කරොනති ඤ්ඤාතිසම්පන්නං. ඤ්ඤාතිවිපන්නම්පි අනුසාවන විපන්නම්පි කම්මං කරොනති. අඤ්ඤාත්‍රාපි ධම්මා කම්මං කරොනති. අඤ්ඤාත්‍රාපි විනයා කම්මං කරොනති. අඤ්ඤාත්‍රාපි සඤ්ඤාසනා කම්මං කරොනති. උපිකුට්ඨකථම්පි කම්මං කරොනති අධම්මිකං කුසං අධාරාතං.

34. යෙ තෙ භික්ඛු අප්පිච්ඡා -පෙ- තෙ උඡ්ඤායනති ඩියනති විපා-වෙනති: “කථං හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු එවරුපාති කම්මාති කරිස්සානති: අධම්මෙන වග්ගකම්මං කරිස්සානති? අධම්මෙන සමග්ගකම්මං කරිස්සානති? ධම්මෙන වග්ගකම්මං කරිස්සානති? ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගකම්මං කරිස්සානති? ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගකම්මං කරිස්සානති? ඤ්ඤාතිවිපන්නම්පි කම්මං කරිස්සානති අනුසාවනසම්පන්නං? අනුසාවනවිපන්නම්පි කම්මං කරිස්සානති ඤ්ඤාතිසම්පන්නං? ඤ්ඤාතිවිපන්නම්පි අනුසාවනවිපන්නම්පි කම්මං කරිස්සානති? අඤ්ඤාත්‍රාපි ධම්මා කම්මං කරිස්සානති? අඤ්ඤාත්‍රාපි විනයා කම්මං කරිස්සානති? අඤ්ඤාත්‍රාපි සඤ්ඤාසනා කම්මං කරිස්සානති? උපිකුට්ඨකථම්පි කම්මං කරිස්සානති අධම්මිකං කුසං අධාරාතං” නති.

35. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථො ආරොචෙසුං. “සච්චං කිර භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු එවරුපාති කම්මාති කරොනති? අධම්මෙන වග්ගකම්මං කරොනති? -පෙ- උපිකුට්ඨකථම්පි කම්මං කරොනති අධම්මිකං කුසං අධාරාතං” නති.

36. “සච්චං භගවා” -පෙ- විගර්භිකා ධම්මිං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙකසි: “අධම්මෙන වෙ භික්ඛවෙ, වග්ගකම්මං අකම්මං. න ච කරණීයං. අධම්මෙන සමග්ගකම්මං අකම්මං. න ච කරණීයං. ධම්මෙන වග්ගකම්මං අකම්මං. න ච කරණීයං. ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගකම්මං අකම්මං. න ච කරණීයං. ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගකම්මං අකම්මං. න ච කරණීයං. ඤ්ඤාතිවිපන්නං වෙ භික්ඛවෙ, කම්මං අනුසාවනසම්පන්නං අකම්මං. න ච කරණීයං. අනුසාවනවිපන්නං වෙ භික්ඛවෙ, කම්මං ඤ්ඤාතිසම්පන්නං අකම්මං. න ච කරණීයං. ඤ්ඤාතිවිපන්නං වෙ භික්ඛවෙ, කම්මං අනුසාවන-විපන්නං ව අකම්මං. න ච කරණීයං. අඤ්ඤාත්‍රාපි ධම්මා කම්මං අකම්මං. න ච කරණීයං. අඤ්ඤාත්‍රාපි විනයා කම්මං අකම්මං. න ච කරණීයං. අඤ්ඤාත්‍රාපි සඤ්ඤාසනා කම්මං අකම්මං. න ච කරණීයං. උපිකුට්ඨකථාපෙඤ්ච භික්ඛවෙ, කම්මං අධම්මිකං කුසං අධාරාතං අකම්මං. න ච කරණීයං.”

32. “මහණෙනි, එහි යම් මේ ධම්මයෙන් සමග්‍රකම්මයෙක් වේ ද, මහණෙනි, මේ කම්මය ධම්ම බැවින් සමභි බැවින් කොපාස නො වේ. සසුනට සුදුසු වේ. මහණෙනි, එබඳු වූ කම්මය කට යුතු ය. මා විසින් එබඳු කම්මය අනුදන්තා ලද ය. මහණෙනි, එකෙසින් මෙහි ධම්මයෙන් යම් සමග්‍රකම්මයෙක් වේ ද, එබඳු කම්මය කරන්නෙමු සි මහණෙනි, තොර විසින් හික්මිය යුතු ම ය.”

33. එකල්හි සවග මහණෝ මෙබඳු වූ කම්ම කෙරෙත්: අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර කම්ම කෙරෙත්. අධම්මයෙන් සමග්‍රකම්ම කෙරෙත්. ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකම්ම කෙරෙත්. ධම්මප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍රකම්ම කෙරෙත්. ධම්මප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකම්ම කෙරෙත්. ඤාතිසම්පන්නතිය නැති අනුශ්‍රාවණසම්පන්නතිය ඇති කම්ම කෙරෙත්. අනුශ්‍රාවණසම්පන්නතිය නැති ඤාතිසම්පන්නතිය ඇති කම්ම කෙරෙත්. ඤාතිසම්පන්නතිය නැති අනුශ්‍රාවණසම්පන්නතිය නැති කම්ම කෙරෙත්. විද්‍යානවස්තුන් හැර කම්ම කෙරෙත්. වොදනා සිහි කිරීමේ හැර කම්ම කෙරෙත්. ඥාතිඅනුශ්‍රාවණසම්පන්නතිය නැති කම්ම කෙරෙත්. අනුන් ප්‍රතික්‍රොශ (ප්‍රති-බාහන) කරද්දී කරණ ලද නො දැනුම් වූ කොපාස වූ කරුණට නො සුදුසු කම්ම කෙරෙත්.

34. අලොච්ඡ වූ -පෙ-යම් ඒ භික්ෂුහු වෙන් ද, ඔහු “කෙසේ නම් සවග මහණෝ මෙබඳු වූ කම්ම කරත් ද: අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකම්ම කරත් ද? අධම්මයෙන් සමග්‍රකම්ම කරත් ද? ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකම්ම කරත් ද? ධම්මප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍රකම්ම කරත් ද? ධම්මප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකම්ම කරත් ද? ඤාතිසම්පන්නතිය නැති අනුශ්‍රාවණ සම්පන්නතිය ඇති කම්ම කරත් ද? අනුශ්‍රාවණසම්පන්නතිය නැති ඤාතිසම්පන්නතිය ඇති කම්ම කරත් ද? ඤාතිසම්පන්නතිය නැති අනුශ්‍රාවණසම්පන්නතිය නැති කම්ම කරත් ද? ධම්මයෙන් (විද්‍යානවස්තුවෙන් තොර) කම්ම කරත් ද? වොදනාවෙන් හා සිහිපත් කිරීමෙන් තොර කම්ම කරත් ද? ඥාතිඅනුශ්‍රාවණසම්පන්නතිය නැති කම්ම කරත් ද? අනුන් ප්‍රතික්‍රොශ කරද්දී කරණ ලද නො දැනුම් වූ කොපාස වූ කරුණට නො සුදුසු කම්ම කරත් ද?” සි අවමන් කෙරෙත්. නිත්ය කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

35. ඉක්කිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සවගමහණෝ මෙබඳු වූ කම්ම කෙරෙත් ල යනු සැබෑ ද? අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකම්ම කෙරෙත් -පෙ- අනුන් ප්‍රතික්‍රොශ කරද්දී කරණ ලද නො දැනුම් වූ කොපාස වූ කරුණට නො සුදුසු කම්ම කෙරෙත් ද?”

36. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය -පෙ- ගරහා දැනුම් කරන කොට “මහණෙනි, අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකම්මයෙක් වේ නම්, කම්ම නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. අධම්මයෙන් සමග්‍රකම්මයෙක් වේ නම්, කම්ම නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකම්මයෙක් වේ නම්, කම්ම නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. ධම්මප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍රකම්මයෙක් වේ නම්, කම්ම නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. ධම්මප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකම්මයෙක් වේ නම්, කම්ම නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. මහණෙනි, ඤාතිසම්පන්නතිය නැති අනුශ්‍රාවණසම්පන්නතිය ඇති කම්මයෙක් වේ නම්, කම්ම නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. මහණෙනි, අනුශ්‍රාවණසම්පන්නතිය නැති ඤාතිසම්පන්නතිය ඇති කම්මයෙක් වේ නම්, කම්ම නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. මහණෙනි, ඤාතිසම්පන්නතිය නැති අනුශ්‍රාවණසම්පන්නතිය නැති කම්මයෙක් වේ නම්, කම්ම නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. විද්‍යානවස්තුවෙන් තොර වූ කම්මය කම්ම නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. වොදනා සිහිපත් කිරීමෙන් තොර වූ කම්මය කම්ම නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. ඤාතිඅනුශ්‍රාවණසම්පන්නතියෙන් තොර වූ කම්මය කම්ම නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. මහණෙනි, අනුන් ප්‍රතික්‍රොශ කරද්දී කරණ ලද නො දැනුම් වූ කොපාස වූ කරුණට නො සුදුසු වූ කම්මය කම්ම නො වේ. ඒ නො කට යුතු වේ.

37. “ඡිකිච්ඡානි භික්ඛවෙ, කම්මානි: අධම්මකම්මං, වග්ගකම්මං, සම්මග්ගකම්මං, ධම්මපනිරුපකෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපනිරුපකෙන සම්මග්ගකම්මං, ධම්මෙන සම්මග්ගකම්මං.

38. “කතමඤ්ච භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මං? ඤාතනිදුතියෙ වෙ භික්ඛවෙ කම්මෙ එකාය ඤාතනියා කම්මං කරොති, න ච කම්මවාචං අනුසාවෙති, අධම්මකම්මං.

39. “ඤාතනිදුතියෙ වෙ භික්ඛවෙ, කම්මෙ ද්විති ඤාතනිති කම්මං කරොති, න ච කම්මවාචං අනුසාවෙති, අධම්මකම්මං.

40. “ඤාතනිදුතියෙ වෙ භික්ඛවෙ, කම්මෙ එකාය කම්මවාචාය කම්මං කරොති, න ච ඤාතනිං ධිපෙති, අධම්මකම්මං.

41. “ඤාතනිදුතියෙ වෙ භික්ඛවෙ, කම්මෙ ද්විති කම්මවාචාති කම්මං කරොති, න ච ඤාතනිං ධිපෙති, අධම්මකම්මං.

42. “ඤාතනිවතුන්ථෙ වෙ භික්ඛවෙ, කම්මෙ එකාය ඤාතනියා කම්මං කරොති, න ච කම්මවාචං අනුසාවෙති, අධම්මකම්මං.

43. “ඤාතනිවතුන්ථෙ වෙ භික්ඛවෙ, කම්මෙ ද්විති ඤාතනිති කම්මං කරොති, න ච කම්මවාචං අනුසාවෙති, අධම්මකම්මං.

44. “ඤාතනිවතුන්ථෙ වෙ භික්ඛවෙ, කම්මෙ තීති ඤාතනිති කම්මං කරොති, න ච කම්මවාචං අනුසාවෙති, අධම්මකම්මං.

45. “ඤාතනිවතුන්ථෙ වෙ භික්ඛවෙ, කම්මෙ චතුති ඤාතනිති කම්මං කරොති, න ච කම්මවාචං අනුසාවෙති, අධම්මකම්මං.

46. “ඤාතනිවතුන්ථෙ වෙ භික්ඛවෙ, කම්මෙ එකාය කම්මවාචාය කම්මං කරොති, න ච ඤාතනිං ධිපෙති, අධම්මකම්මං.

47. “ඤාතනිවතුන්ථෙ වෙ භික්ඛවෙ, කම්මෙ ද්විති කම්මවාචාති කම්මං කරොති, න ච ඤාතනිං ධිපෙති, අධම්මකම්මං.

48. “ඤාතනිවතුන්ථෙ වෙ භික්ඛවෙ, කම්මෙ තීති කම්මවාචාති කම්මං කරොති, න ච ඤාතනිං ධිපෙති, අධම්මකම්මං.

49. “ඤාතනිවතුන්ථෙ වෙ භික්ඛවෙ, කම්මෙ චතුති කම්මවාචාති කම්මං කරොති, න ච ඤාතනිං ධිපෙති, අධම්මකම්මං. ඉදං ටුට්ඨති භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මං.

50. “කතමඤ්ච භික්ඛවෙ, වග්ගකම්මං? ඤාතනිදුතියෙ වෙ භික්ඛවෙ, කම්මෙ යාවතිකා භික්ඛු කම්මප්පත්තා, තෙ අනාගතා නොනති, ඡතුරහානං ඡඤෙ අනාතටො නොති, සම්මුඛිභුතා පටිකෙකාසනති, වග්ගකම්මං.

51. “ඤාතනිදුතියෙ වෙ භික්ඛවෙ, කම්මෙ යාවතිකා භික්ඛු කම්මප්පත්තා, තෙ ආගතා නොනති, ඡතුරහානං ඡඤෙ අනාතටො නොති, සම්මුඛිභුතා පටිකෙකාසනති, වග්ගකම්මං.

52. “ඤාතනිදුතියෙ වෙ භික්ඛවෙ, කම්මෙ යාවතිකා භික්ඛු කම්මප්පත්තා, තෙ ආගතා නොනති, ඡතුරහානං ඡඤෙ අනාතටො නොති, සම්මුඛිභුතා පටිකෙකාසනති, වග්ගකම්මං.

37. “මහණෙනි, අධම්මකමීය, ව්‍යග්‍රකමීය, සමග්‍රකමීය, ධම්ප්‍රතිරූපක-
යෙන් ව්‍යග්‍රකමීය, ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකමීය, ධම්මයෙන් සමග්‍රකමීය යි
මේ කමී සයෙක් වේ.

38. “මහණෙනි, අධම්මකමීය කිම ? මහණෙනි, ඤාතනිද්‍රතියකමමයෙහි දී
එක් ඤාතනියකින් කමීය කෙරේ නම්, කමීවාක්‍යය නො අස්වා නම්, ඒ
අධම්මකමී යි.

39. “මහණෙනි, ඤාතනිද්‍රතියකමමයෙහි දී ඤාතනි දෙකකින් කමීය
කෙරේ නම්, කමීවාක්‍යය නො අස්වා නම්, ඒ අධම්මකමී යි.

40. “මහණෙනි, ඤාතනිද්‍රතියකමමයෙහි දී එක් කමීවාක්‍යයකින් කමීය
කෙරේ නම්, ඤාතනිය නො තබා නම්, ඒ අධම්මකමී යි.

41. “මහණෙනි, ඤාතනිද්‍රතියකමමයෙහි දී කමීවාක්‍ය දෙකකින් කමීය
කෙරේ නම් ඤාතනිය නො තබා නම්, ඒ අධම්මකමී යි.

42. “මහණෙනි, ඥප්තිවතුථිකමීයෙහි දී එක් ඤාතනියකින් කමීය
කෙරේ නම්, කමීවාක්‍යය නො අස්වා නම්, ඒ අධම්මකමී යි.

43. “මහණෙනි, ඥප්තිවතුථිකමීයෙහි දී ඤාතනි දෙකකින් කමීය
කෙරේ නම්, කමීවාක්‍යය නො අස්වා නම්, ඒ අධම්මකමී යි.

44. “මහණෙනි, ඥප්තිවතුථිකමීයෙහි දී ඤාතනි තුනකින් කමීය
කෙරේ නම්, කමීවාක්‍යය නො අස්වා නම්, ඒ අධම්මකමී යි.

45. “මහණෙනි, ඥප්තිවතුථිකමීයෙහි දී ඤාතනි සතරකින් කමීය
කෙරේ නම්, කමීවාක්‍යය නො අස්වා නම්, ඒ අධම්මකමී යි.

46. “මහණෙනි, ඥප්තිවතුථිකමීයෙහි දී එක් කමීවාක්‍යයකින් කමීය
කෙරේ නම්, ඤාතනිය නො තබා නම්, ඒ අධම්මකමී යි.

47. “මහණෙනි, ඥප්තිවතුථිකමීයෙහි දී කමීවාක්‍ය දෙකකින් කමීය
කෙරේ නම්, ඤාතනිය නො තබා නම් නම්, ඒ අධම්මකමී යි.

48. “මහණෙනි, ඥප්තිවතුථිකමීයෙහි දී කමීවාක්‍ය තුනකින් කමීය
කෙරේ නම්, ඤාතනිය නො තබා නම්, ඒ අධම්මකමී යි.

49. “මහණෙනි, ඥප්තිවතුථිකමීයෙහි දී කමීවාක්‍ය සතරකින් කමීය
කෙරේ නම්, ඤාතනිය නො තබා නම්, ඒ අධම්මකමී යි. මහණෙනි, මෙය
අධම්මකමීය යි කියනු ලැබේ.

50. “මහණෙනි, ව්‍යග්‍රකමීය කිම ? මහණෙනි, ඤාතනිද්‍රතියකමමයෙහි
යම් පමණ භික්ෂුහු කමීයට සුදුසු වූවාහු වෙත් නම්, ඔහු නො පැමිණියෝ
වෙත් ද, ඡන්දය දීමට සුදුසු වූවන්ගේ ඡන්දය නො ගෙණෙන ලද්දේ වේ ද,
හමු වූවාහු විරුද්ධ ව කතා කෙරෙත් ද, ඒ ව්‍යග්‍රකමී යි.

51. “මහණෙනි, ඤාතනිද්‍රතියකමමයෙහි යම් පමණ භික්ෂුහු කමීයට
සුදුසු වූවාහු වෙත් නම්, ඔහු ආවාහු වෙත් ද, ඡන්දය දීමට සුදුසු වූවන්ගේ
ඡන්දය නො ගෙණෙන ලද්දේ වේ ද, හමු වූවාහු විරුද්ධ ව කතා කෙරෙත් ද,
ඒ ව්‍යග්‍රකමී යි.

52. “මහණෙනි, ඤාතනිද්‍රතියකමමයෙහි යම් පමණ භික්ෂුහු කමීයට
සුදුසු වූවාහු වෙත් නම්, ඔහු ආවාහු වෙත් ද, ඡන්දය දීමට සුදුසු වූවන්ගේ
ඡන්දය ගෙණෙන ලද්දේ වේ ද, හමු වූවාහු විරුද්ධ ව කතා කෙරෙත් ද, ඒ
ව්‍යග්‍රකමී යි.

53. “ඤාතවිද්‍යානේ වෙ භික්ඛවෙ, කමෙම සාචතීකා භික්ඛු කමමප්පතතා, තෙ අනාගතා කොනති, ඡ්ඤාරතාතං ඡ්ඤෙ අනාගතටො හොති, සම්මුඛිභ්‍යා පටිකෙකාසනති, වග්ගකමං.

54. “ඤානවිභූතේ චෙ භික්ඛවෙ, කමෙම යාවතිකා භික්ඛු කමමප්පනතා, තෙ ආගතා නොනති, ඡ්ඤාරහානං ඡ්ඤෙ අනාගතො හොති, සම්මුඛිභූතා පටිකෙකාසනති, වහනකමං.

၅၅. “ဆူကုတ်ဗိသုဒ္ဓေါ ခေ ဟိန္နလေ၊ သမေဝ ယာဘိကာ ဟိန္နု၊
 ကလမပာတော၊ တေ ဣဟာ စောက္ခင်၊ ဗျာဒိတာ အာရုံ ပါယောဂီ၊
 မဇ္ဈိမိယံ ဝိစိန္နာမိတ္တံ၊ ဝိပဿနာ၊ ဧဝံ ဝိပဿနိယံ၊ ဝိပဿနာ။”

56. “කතමඤ්ච භික්කුවෙ, සමග්ගකම්මං? ඤාතතිදුතියෙ වෙ භික්කුවෙ, කම්මෙ යාවතීකා භික්ඛු කම්මප්පත්තා, තෙ ආගතා හොතති, ඡන්දරහානං ඡන්දෙ ආහවො හොති, සම්මුඛිභුතා න පටිකොකාසනති, සමග්ගකම්මං.

57. “ආතතිවිඳුණේ වෙ භික්ඛවෙ, කමම යාවතිකා භික්ඛු කමමසාතතා, තෙ ආගතා හොනහි, ඡතුරුතානං ඡතුරු ආගතො හොති, සමමුඛිභුතා න පටිකෙකාසනති, සමග්ගකමමං. ඉදං වුවවති භික්ඛවෙ, සමග්ගකමමං.

58. “කතමඤ්ච භික්ඛවෙ, ධම්මපඤ්ඤාපකොත වග්ගකම්මං? ඤානි-
දුතියෙ වෙ භික්ඛවෙ, කම්මෙ පඨමං කම්මවාචං අනුසාවෙනි, පච්ඡා ඤානි.
ඨරෙනි, යාවතීකා භික්ඛු කම්මසාකතා, තෙ අනාගතා භොගනී, ඡ්ඤාභානං
ඡ්ඤෙ අනාභවො භොති, සම්මුඛිභූතා පටිකෙකාසනනී, ධම්මපඤ්ඤාපකොත
වග්ගකම්මං.

59. “ඤානනිද්‍රතියෙ වෙ භික්ඛවෙ, කමෙම පඨමං කමමවාචං අනුසාවෙනි, පච්ඡා ඤානං ඨපෙතී, යාවතීකා භික්ඛු කමමප්පතතා, තෙ ආගතා හොනතී, ඡතුරතානං ඡඤෙ අනාභටො හොතී, සමමුඛිභූතා පටිකෙකාසනතී, ධම්ම-පතීරුපකෙත වග්ගකමමං.

60. “ඤානනිද්දතියෙ වෙ භික්ඛවෙ, කමෙම පඨමං කමමවාචං අනුසාවෙනි, පච්ඡා ඤානනිං ඨපෙති, යාවතිකා භික්ඛු කමමප්පන්නා, තෙ ආගතා හොතති, ඡන්දුරතතං ඡන්දෙ ආතටො හොති, සමමුඛිභූතා පටිකෙකාසනති, ධම්මපති-රුපකෙන වග්ගකම්මං.

61. “ඤ්ඤානිවිඤ්ඤානේ වෙ භික්ඛවො, කමමෙ පඨමං. කමමවාචං අනු-
සාවෙනි, පච්ඡා ඤ්ඤානං ඨපෙනි, යාවතිකා භික්ඛු කමමසන්නා, තෙ අනාගතා
හොනති, ඡ්ඤාරතානං ඡ්ඤො අනාගතො හොති, සමමුඛිභූතා පටිකෙකාසකති,
ධම්මපනිරුපකෙත වග්ගකමමං.

62. “ඤ්ඤානිවද්දුනෙව වෙ භික්ඛවෙ, කමෙව පඨමං කමමවාචං අනු-
සාවෙති, පච්ඡා ඤ්ඤානිං ඨපෙති, යාවතිකා භික්ඛු කමමප්පන්නා, තෙ ආගතා
ගොතති, ඡ්ඤරහානං ඡ්ඤෙ අභාගටො ගොති, සමමුඛිභූතා පටිකෙකාසනති,
ධම්මපනිරූපකෙන වග්ගකමමං.

62. “මහණෙනි, ඇපතිවතුඤ්ඤාකම්මයෙහි පලමු කොටස කම්මාකාරය අස්වාද, පසු ව ඤානාය තබාද, යම් පමණ භික්ෂුහු කම්මයට සුදුසු වුවහු නම්, ඔහු පාමිණියාහු වෙත් ද, ඡන්දය දීමට සුදුසු වුවන්ගේ ඡන්දය නොගෙනෙන ලද්දේ ඵෙ ද, හමු වුවහු විරුධ ව කතා කෙරෙත් ද, ඒ බමිප්පති-රූපකයන් වශගතම් යි.

63. “ඤ්ඤානිවතුණේ වෙ භික්ඛවෙ, කමෙම පඨමං කමමවාචං අනුසාවෙනි, පච්ඡා ඤ්ඤානිං ධරෙති, යාවතිකා භික්ඛු කමමප්පනතා, තෙ ආගතා හොනති, ඡන්දෙ ආහපො හොති, සමමුඛිභුතා පටිකෙකාසනති, ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගකමමං. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ, ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගකමමං.

64. “කතමඤ්ඤා භික්ඛවෙ, ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගකමමං? ඤ්ඤානි-
දුතියෙ වෙ භික්ඛවෙ, කමෙම පඨමං කමමවාචං අනුසාවෙනි, පච්ඡා ඤ්ඤානිං
ධරෙති, යාවතිකා භික්ඛු කමමප්පනතා, තෙ ආගතා හොනති, ඡන්දෙ ආහපො,
හොති, සමමුඛිභුතා න පටිකෙකාසනති, ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගකමමං.

65. “ඤ්ඤානිවතුණේ වෙ භික්ඛවෙ, කමෙම පඨමං කමමවාචං
අනුසාවෙනි, පච්ඡා ඤ්ඤානිං ධරෙති, යාවතිකා භික්ඛු කමමප්පනතා, තෙ
ආගතා හොනති, ඡන්දරහානං ඡන්දෙ ආහපො හොති සමමුඛිභුතා න
පටිකෙකාසනති, ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගකමමං, ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ,
ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගකමමං.

66. “කතමඤ්ඤා භික්ඛවෙ, ධම්මෙන සමග්ගකමමං? ඤ්ඤානිදුතියෙ වෙ
භික්ඛවෙ, කමෙම පඨමං ඤ්ඤානිං ධරෙති, පච්ඡා එකාය කමමවාචාය කමමං
කරොති, යාවතිකා භික්ඛු කමමප්පනතා, තෙ ආගතා හොනති, ඡන්දරහානං
ඡන්දෙ ආහපො හොති, සමමුඛිභුතා න පටිකෙකාසනති, ධම්මෙන සමග්ග-
කමමං.

67. “ඤ්ඤානිවතුණේ වෙ භික්ඛවෙ, කමෙම පඨමං ඤ්ඤානිං ධරෙති,
පච්ඡා නිති කමමවාචාති කමමං කරොති, යාවතිකා භික්ඛු කමමප්පනතා,
තෙ ආගතා හොනති, ඡන්දරහානං ඡන්දෙ ආහපො හොති, සමමුඛිභුතා න
පටිකෙකාසනති, ධම්මෙන සමග්ගකමමං. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙන
සමග්ගකමමං.”

68. “පඤ්ඤා සඤ්ඤා: වතුටගො භික්ඛුසඤ්ඤා, පඤ්ඤා භික්ඛුසඤ්ඤා,
දසවගො භික්ඛුසඤ්ඤා, විසතිවගො භික්ඛුසඤ්ඤා, අතිරෙකවිසතිවගො
භික්ඛුසඤ්ඤා.

69. “තත්ත භික්ඛවෙ, යවායං වතුටගො භික්ඛුසඤ්ඤා, ධරෙතවා තිණ්ණි
කමමාති: උපසම්පදං පවාරණං අබ්භානං, ධම්මෙන සමග්ගො සබ්බකමමෙසු
කමමප්පනතා.

70. “තත්ත භික්ඛවෙ, යවායං පඤ්ඤා භික්ඛුසඤ්ඤා, ධරෙතවා දො
කමමාති: මඤ්ඤිමෙසු ජනපදෙසු උපසම්පදං, අබ්භානං, ධම්මෙන සමග්ගො
සබ්බකමමෙසු කමමප්පනතා.

71. “තත්ත භික්ඛවෙ, යවායං දසවගො භික්ඛුසඤ්ඤා, ධරෙතවා එකං
කමමං: අබ්භානං, ධම්මෙන සමග්ගො සබ්බකමමෙසු කමමප්පනතා.

72. “තත්ත භික්ඛවෙ, යවායං විසතිවගො භික්ඛුසඤ්ඤා, ධම්මෙන
සමග්ගො සබ්බකමමෙසු කමමප්පනතා.-

63. “මහණෙනි, ඥාප්තිවතුඤ්ඤාකම්මයෙහි පලමු කොට කම්මාකාය අස්වා ද, පසු ව ඤාප්තිය තබා ද, යම් පමණ භික්ෂුහු කම්මට සුදුසු වූවාහු නම්, ඔහු පැමිණියාහු වෙත් ද, ඡන්දය දීමට සුදුසු වූවන්ගේ ඡන්දය ගෙනෙන ලද්දේ වේ ද, හමු වූවාහු විරුද්ධ ව කතා කෙරෙත් ද, ඒ ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍රකම්මී යි. මහණෙනි, මේ ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍රකම්මී යි කියනු ලැබේ.

64. “මහණෙනි, ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකම්මය කිම ? මහණෙනි, ඤාප්තිවතුඤ්ඤාකම්මයෙහි පලමු කොට කම්මාකාය අස්වා ද, පසු ව ඤාප්තිය තබා ද, යම් පමණ භික්ෂුහු කම්මට සුදුසු වූවාහු නම්, ඔහු පැමිණියාහු වෙත් ද, ඡන්දය දීමට සුදුසු වූවන්ගේ ඡන්දය ගෙන එන ලද්දේ වේ ද, හමු වූවාහු විරුද්ධ ව කතා නො කෙරෙත් ද, ඒ ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකම්මය යි.

65. “මහණෙනි, ඥාප්තිවතුඤ්ඤාකම්මයෙහි පලමු කොට කම්මාකාය අස්වා ද, පසු ව ඤාප්තිය තබා ද, යම් පමණ භික්ෂුහු කම්මට සුදුසු වූවාහු නම්, ඔහු පැමිණියාහු වෙත් ද, ඡන්දය දීමට සුදුසු වූවන්ගේ ඡන්දය ගෙනෙන ලද්දේ වේ ද, හමු වූවාහු විරුද්ධ ව කතා නො කෙරෙත් ද, ඒ ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකම්මී යි. මහණෙනි, මේ ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකම්මය යි කියනු ලැබේ.

66. “මහණෙනි, ධම්මයෙන් සමග්‍රකම්මය කිම ? මහණෙනි, ඤාප්තිවතුඤ්ඤාකම්මයෙහි පලමු කොට ඤාප්තිය තබා ද, පසු ව එක් කම්මාකායකින් කම්ම කෙරේ ද, යම් පමණ භික්ෂුහු කම්මට සුදුසු වූවාහු නම්, ඔහු පැමිණියාහු වෙත් ද, ඡන්දය දීමට සුදුසු වූවන්ගේ ඡන්දය ගෙනෙන ලද්දේ වේ ද, හමු වූවාහු විරුද්ධ ව කතා නො කෙරෙත් ද, ඒ ධම්මයෙන් සමග්‍රකම්මී යි.

67. “මහණෙනි, ඥාප්තිවතුඤ්ඤාකම්මයෙහි පලමු කොට ඤාප්තිය තබා ද, පසු ව කම්මාකාය තුණකින් කම්ම කෙරේ ද, යම් පමණ භික්ෂුහු කම්මට සුදුසු වූවාහු නම්, ඔහු පැමිණියාහු වෙත් ද, ඡන්දය දීමට සුදුසු වූවන්ගේ ඡන්දය ගෙනෙන ලද්දේ වේ ද, හමු වූවාහු විරුද්ධ ව කතා නො කෙරෙත් ද, ඒ ධම්මයෙන් සමග්‍රකම්මී යි. මහණෙනි, මේ ධම්මයෙන් සමග්‍රකම්මය යි කියනු ලැබේ.”

68. “චතුරග්‍රහනිකුසුමසංඝායා ය, පංචවග්‍රහනිකුසුමසංඝායා ය, දසවග්‍රහනිකුසුමසංඝායා ය, විසතිවග්‍රහනිකුසුමසංඝායා ය, අතිරෙකවිසතිවග්‍රහනිකුසුමසංඝායා ය යි සංඝායා කොටස් පසෙන් වේ.

69. “මහණෙනි, එහි මේ චතුරග්‍රහනිකුසුමසංඝායා නමේ ධම්මයෙන් සමග වූයේ උපසම්පදාව පවාරණය අබ්‍යාතය යන කම් තුණ හැර (සෙසු) සියලු කම්මයන්හි කම්මානී (කම් කිරීමට සුදුසු) වේ.

70. “මහණෙනි, එහි මේ පංචවග්‍රහනිකුසුමසංඝායා නමේ ධම්මයෙන් සමග වූයේ මධ්‍යමචනපදයෙහි උපසම්පදාව ය අබ්‍යාතය යන කම් දෙක හැර සියලු කම්මයන්හි කම්මානී වේ.

71. “මහණෙනි, එහි මේ දසවග්‍රහනිකුසුමසංඝායා නමේ ධම්මයෙන් සමග වූයේ එක ම අබ්‍යාතකම්මය හැර සියලු කම්මයන්හි කම්මානී වේ.

72. “මහණෙනි, එහි මේ විසතිවග්‍රහනිකුසුමසංඝායා නමේ ධම්මයෙන් සමග වූයේ සියලු කම්මයන්හි කම්මානී වේ.

73. “තත්‍ර භික්ඛවෙ, යවායං අතිරෙකච්ඡතිවග්ගො භික්ඛුසංඝො, ධම්මෙත සමග්ගො සබ්බකම්මෙසු කම්මප්පභොතො.”

74. “චතුරවග්ගකරණං වෙ භික්ඛවෙ, කම්මං භික්ඛුනිවතුන්දො කම්මං කරොය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං. චතුරවග්ගකරණං වෙ භික්ඛවෙ, කම්මං සික්ඛමානාවතුන්දො කම්මං කරොය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං. -පෙ-සාමණේරවතුන්දො කම්මං කරොය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං. සාමණේරී-වතුන්දො කම්මං කරොය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං. සික්ඛං පට්ඨකනාතක-වතුන්දො කම්මං කරොය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං. අනනිමවජ්ඣා අජ්ඣාපනනකවතුන්දො කම්මං කරොය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං. ආපනනියා අදස්සනෙ උක්ඛින්නකවතුන්දො කම්මං කරොය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං. ආපනනියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛින්නකවතුන්දො කම්මං කරොය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං. පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සග්ගෙ උක්ඛින්නකවතුන්දො කම්මං කරොය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං. පණ්ඩකවතුන්දො කම්මං කරොය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං. ථේය්‍යසංවාසකවතුන්දො කම්මං කරොය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං. තිස්සිපකකනනකවතුන්දො කම්මං කරොය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං. තීරව්‍යානගතවතුන්දො කම්මං කරොය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං. මාතුසාතකවතුන්දො කම්මං කරොය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං. පිතුසාතකවතුන්දො කම්මං කරොය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං. අරහන්තසාතකවතුන්දො කම්මං කරොය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං. භික්ඛුනි-ද්දසකවතුන්දො කම්මං කරොය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං. සංඝභෙදක-වතුන්දො කම්මං කරොය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං. ලොභිතුප්පාදකවතුන්දො කම්මං කරොය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං. උභතොබ්‍යඤ්ඤනකවතුන්දො කම්මං කරොය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං. නානාසංවාසකවතුන්දො කම්මං කරොය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං. නානාසීමාය සිතවතුන්දො කම්මං කරොය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං. ඉද්ධියා වෙහාසෙ සිතවතුන්දො කම්මං කරොය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං. යස්ස සංඝෙසා කම්මං කරොති, තංවතුන්දො කම්මං කරොය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං.”¹

චතුරවග්ගකරණං.

1. (74) අසමි. ඡේද “පෙ-” පෙය්‍යාලභො පරං. “චතුරවග්ගකරණං වෙ සික්ඛංව, කම්මං.” ඉති පන්වාක්‍යං යොජෙතබ්බං.

73. “මහණෙනි එහි මේ අතිරේකවිසතිවග්ගහිකුසුසංඝ නෙමේ ධම්මයෙන් සමග වුයේ සියලු කම්මයන්හි කම්මානී වේ.”

74. “මහණෙනි, වතුචග්ගකරණය වූ කම්මය මෙහෙණක සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්මය කරන්නේ නම්, කම්මය නොවේ. ඒ නො කට යුතු ද වේ. මහණෙනි, වතුචග්ගකරණය වූ කම්මය පැවිද්දෙහි හික්මෙන්නියක සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්මය කරන්නේ නම්, කම්මය නොවේ. ඒ නො කට යුතු ද වේ. -පෙ-* හෙරණක සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්මය කරන්නේ නම්, කම්මය නොවේ. ඒ නො කට යුතු ද වේ. හෙරණක සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්මය කරන්නේ නම්, කම්මය නොවේ. ඒ නො කට යුතු ද වේ. සික්ඛා බැහැර කොට සිටියකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්මය කරන්නේ නම්, කම්මය නොවේ. ඒ නො කට යුතු ද වේ. අනතිමචස්සවට පැමිණියකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්මය කරන්නේ නම්, කම්මය නොවේ. ඒ නො කට යුතු ද වේ. ඇවැත් නො දැක්මෙහි බැහැර කළ ඵකකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්මය කරන්නේ නම්, කම්මය නොවේ. ඒ නො කට යුතු ද වේ. ඇවැත් පිළියම් නො කිරීමෙහි බැහැර කළ ඵකකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්මය කරන්නේ නම්, කම්මය නොවේ. ඒ නො කට යුතු ද වේ. ලාමකදූෂටිය අත් නො හැරීමෙහි බැහැර කළ ඵකකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්මය කරන්නේ නම්, කම්මය නොවේ. ඒ නො කට යුතු ද වේ. පණ්ඩිතයකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්මය කරන්නේ නම්, කම්මය නොවේ. ඒ නො කට යුතු ද වේ. ථේයාසංවාසකයකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්මය කරන්නේ නම්, කම්මය නොවේ. ඒ නො කට යුතු ද වේ. තිස්සපකකනනක- යකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්මය කරන්නේ නම්, කම්මය නොවේ. ඒ නො කට යුතු ද වේ. තිරච්ඡානගතයකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්මය කරන්නේ නම්, කම්මය නොවේ. ඒ නො කට යුතු ද වේ. මාතෘඝාතකයකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්මය කරන්නේ නම්, කම්මය නොවේ. ඒ නො කට යුතු ද වේ. පිතෘඝාතකයකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්මය කරන්නේ නම්, කම්මය නොවේ. ඒ නො කට යුතු ද වේ. අරනනඝාතකයකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්මය කරන්නේ නම්, කම්මය නොවේ. ඒ නො කට යුතු ද වේ. හිකුණ්ඩුසකයකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්මය කරන්නේ නම්, කම්මය නොවේ. ඒ නො කට යුතු ද වේ. සංඝභෙදකයකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්මය කරන්නේ නම්, කම්මය නොවේ. ඒ නො කට යුතු ද වේ. ලොහිතුපාදකයකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්මය කරන්නේ නම්, කම්මය නොවේ. ඒ නො කට යුතු ද වේ. උභතොබ්බසූත්තකයකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්මය කරන්නේ නම්, කම්මය නොවේ. ඒ නො කට යුතු ද වේ. නානාසංවාසකයකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්මය කරන්නේ නම්, කම්මය නොවේ. ඒ නො කට යුතු ද වේ. නානාසිමාවන්හි සිටියකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්මය කරන්නේ නම්, කම්මය නොවේ. ඒ නො කට යුතු ද වේ. සාද්ධියෙන් අනසංසිටියකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්මය කරන්නේ නම්, කම්මය නොවේ. ඒ නො කට යුතු ද වේ. සංඝ නෙමේ යමකුට කම්මකෙරේ ද, ඔහු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්මය කරන්නේ නම්, කම්මය නොවේ. ඒ නො කට යුතු ද වේ.”

වතුචග්ගකරණයයි.

* මෙතැන් පටන් “මහණෙනි, වතුචග්ගකරණය වූ කම්මය” යනු හැම වාක්‍යයක ම යොදා ගත යුතු.

1. “පඤ්චග්ගකරණං වෙ භික්ඛවෙ, කමමං භික්ඛුනීපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය, අකමමං. න ච කරණීයං. පඤ්චග්ගකරණං වෙ භික්ඛවෙ, කමමං සික්ඛමානාපඤ්චමො¹ කමමං කරෙය්‍ය, අකමමං. න ච කරණීයං -පෙ- සාමණේරපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- සාමණේරීපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- සික්ඛං පච්චක්ඛානකපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- අනත්මවජ්ඣ අර්ඤ්ඤාපනකපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- ආර්තනිකා අදය්‍යනෙ උක්ඛිතකපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- ආර්තනිකා අය්‍යටි- කමමං උක්ඛිතකපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- පාපිකාය දිට්ඨියා අය්‍යටිනිය්‍යගෙහ උක්ඛිතකපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- පණ්ඩිත- පඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- ථේය්‍යසංවාසකපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- තිජ්ජිපකකනකපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- තීර්ථිනගත පඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- මාතුසාරකපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- පිතුසාරකපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- අරතනකසාරකපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- භික්ඛුනීදුසකපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- සඤ්ඤාදක- පඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- ලොභිකාදකපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- උභතොඛ්‍යඤ්ඤානකපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- නානසංවාසක- පඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- නානාසීමාය සිතපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- ඉද්ධියා වෙහෙස සිතපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- යස්ස සඤ්ඤා කමමං කරොති, තංපඤ්චමො කමමං කරෙය්‍ය, අකමමං. න ච කරණීයං.”²

පඤ්චග්ගකරණං.

1. “දසවග්ගකරණං වෙ භික්ඛවෙ, කමමං භික්ඛුනීදසමො කමමං කරෙය්‍ය, අකමමං. න ච කරණීයං. දසවග්ගකරණං වෙ භික්ඛවෙ, කමමං සික්ඛමානාදසමො කමමං කරෙය්‍ය, අකමමං. න ච කරණීයං -පෙ- යස්ස සඤ්ඤා කමමං කරොති, තංදසමො කමමං කරෙය්‍ය, අකමමං. න ච කරණීයං.”²

දසවග්ගකරණං.

1. “සික්ඛමානපඤ්චමො” ම ජ සං. ම කු ප ජ වි නො වි. අ ච. සි ඉ 2.

2. අස්මි ඡේදෙ පටයාලොමොන නිද්දිට්ඨානි අට්ටතාපදානි පාළිපාළොනා

යපාරුපං ගතොතබ්බානි

1. “මහණෙනි, පංචවග්ගකරණය වූ කමීය මෙතෙණක පස්වැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම්, කමී නොවේ. ඒ නො කටයුතු ද වේ. මහණෙනි, පංචවග්ගකරණය වූ කමීය පැවිද්දෙහි පුත්‍රණුවන්තියක පස්වැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම්, කමී නොවේ. ඒ නො කටයුතු ද වේ. -පෙ- තෙරණකු පස්වැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- තෙරණක පස්වැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- ශික්ෂා බැහැර කළහු පස්වැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- අනම්ම වස්තුවට පැමිණියහු පස්වැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- ඇවැත් නො දැක්මෙහි බැහැර කළහු පස්වැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- ඇවැතට පිළියම් නො කිරීමෙහි බැහැර කළහු පස්වැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- ලාමකදූෂ්ටය අත් නො හැරීමෙහි බැහැර කළහු පස්වැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- පණ්ඩකයා පස්වැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- ථේයසංචාසකයා පස්වැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- තිස්සප්පකනනකයා පස්වැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- තීරව්‍යානගතයා පස්වැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- මාතෘඝාතකයා පස් වැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- පිතෘඝාතකයා පස්වැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- අරහනඝාතකයා පස්වැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- හික්කුම්දුසකයා පස්වැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- සඞ්ඝභෙදකයා පස්වැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- ලොහිතුපාදකයා පස්වැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- උභතොඛ්‍යඤ්ඤකයා පස්වැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- නානාසංචාසකයා පස්වැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- නානාසීමාවන්හි සිරියහු පස්වැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- සාද්ධියෙන් අහස සිරියහු පස්වැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- සඞ්ඝ තෙමේ යමකුට කමී කෙරේ ද, ඔහු පස්වැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම්, කමී නොවේ. ඒ නො කටයුතු ද වේ.”¹

පංචවග්ගකරණයයි.

1. “මහණෙනි, දශවග්ගකරණය වූ කමීය මෙතෙණක දසවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම්, කමී නොවේ. ඒ නො කටයුතු ද වේ. මහණෙනි, දශවග්ගකරණය වූ කමීය පැවිද්දෙහි පුත්‍රණුවන්තියක දසවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම්, කමී නොවේ. ඒ නො කටයුතු ද වේ. -පෙ- සඞ්ඝ තෙමේ යමකුට කමී කෙරේ ද, ඔහු දසවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම්, කමී නොවේ. ඒ නො කටයුතු ද වේ.”¹

දසවග්ගකරණය යි.

1 මහී ජේදයන්හි පටයාලමෙන් අභවන නො කී පද පැළිකුමය අනුව සුදුසු පරිදි ගත යුතු.

1. “වීසතිවග්ගකරණකෙව භික්ඛවෙ, කමමං භික්ඛුණීවීසො කමමං කරෙය්‍ය, අකමමං. න ච කරණීයං. වීසතිවග්ගකරණකෙව භික්ඛවෙ, කමමං සිකම්මානාවීසො කමමං කරෙය්‍ය, අකමමං. න ච කරණීයං. -පෙ- සාමණේර වීසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- සාමණේරීවීසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- සිකම්මානාවකවීසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- අනුමුච්චාදි, අජ්ඣාපනාකවීසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- ආට්ඨකියා අදස්සනෙ උඤ්ඤානකවීසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- ආට්ඨකියා අප්පට්ඨකමෙ උඤ්ඤානකවීසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨකියා උඤ්ඤානකවීසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- පණ්ඩිතවීසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- ථෙය්‍යසංවාසකවීසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- නිජ්ඣපකකතනකවීසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- තිරච්ඡාන-ගතවීසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- මාතුසාරකවීසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- පිතුසාරකවීසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- අරතනාසාරකවීසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- භික්ඛුණීද්දසකවීසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- සංඝභෙදක වීසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- ලොතිතුප්පාදකවීසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- උභතොඛ්‍යාදකවීසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- නානාසංවාසකවීසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- නානාසිමාය සිතවීසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- ඉද්ධියා වෙහාසෙ සිතවීසො කමමං කරෙය්‍ය -පෙ- යස්ස සංඝෙසා කමමං කරොති, තංවීසො කමමං කරෙය්‍ය, අකමමං. න ච කරණීයං.”

වීසතිවග්ගකරණං.

1. “පාරිවාසිකවතුන්ට වෙ භික්ඛවෙ, පරිවාසං දදෙය්‍ය, මූලාය පටි-කස්සෙය්‍ය, මානවතං දදෙය්‍ය, තංවීසො අබ්බෙය්‍ය, අකමමං. න ච කරණීයං. මූලායපටිකස්සනාර්ගවතුන්ට වෙ භික්ඛවෙ, පරිවාසං දදෙය්‍ය, මූලාය පටි-කස්සෙය්‍ය, මානවතං දදෙය්‍ය, තංවීසො අබ්බෙය්‍ය, අකමමං. න ච කරණීයං. මානවතාර්ගවතුන්ට වෙ භික්ඛවෙ, පරිවාසං දදෙය්‍ය, මූලාය පටි-කස්සෙය්‍ය, මානවතං දදෙය්‍ය, තංවීසො අබ්බෙය්‍ය, අකමමං. න ච කරණීයං. මානවතාර්ගවතුන්ට වෙ භික්ඛවෙ, පරිවාසං දදෙය්‍ය, මූලාය පටි-කස්සෙය්‍ය, මානවතං දදෙය්‍ය, තංවීසො අබ්බෙය්‍ය, අකමමං. න ච කරණීයං. අබ්බානාර්ගවතුන්ට වෙ භික්ඛවෙ, පරිවාසං දදෙය්‍ය, මූලාය පටි-කස්සෙය්‍ය, මානවතං දදෙය්‍ය, තංවීසො අබ්බෙය්‍ය, අකමමං. න ච කරණීයං.”

1. “මහණෙනි, විසතිවග්ගකරණය වූ කමීය මෙහෙණක විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම්, කමී නො වේ. ඒ නො කටයුතු ද වේ. මහණෙනි, විසතිවග්ගකරණය වූ කමීය පැවිද්දෙහි පුත්‍රණුවන්තියක විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම්, කමී නො වේ. ඒ නො කටයුතු ද වේ. -පෙ- හෙරණනු විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- හෙරණක විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- ශික්ෂා බැහැර කළුනු විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- අනතිම වයුකුටට පැමිණියනු විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- ඇවැත් නො දැක්වෙහි බැහැර කළුනු විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- ඇවැත්ව පිළියම් නො කිරීමෙහි බැහැර කළුනු විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- ලාමකදූෂිත අත් නො හැරීමෙහි බැහැර කළුනු විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- පණ්ඩකයා විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- ථේයසංවාසකයා විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- තිස්සපක්කනකයා විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- තිරව්ජානනගයා විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- මාතෘඝාතකයා විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- පිතෘඝාතකයා විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- අරහනඝාතකයා විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- භික්ෂුණීදූෂකයා විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- සම්ඝභෙදකයා විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- ලොකිතුපාදකයා විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- උභයොබ්බසංඝාතකයා විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- නානාසංවාසකයා විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- නානාසීමාවන්හි සිටියනු විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- සාද්ධියෙන් අහස සිටියනු විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- සම්ඝ තෙමේ යමකුට කමී කෙරේ ද, ඔහු විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම්, කමී නො වේ. ඒ නො කටයුතු ද වේ.”

විසතිවග්ගකරණය සි

1. “මහණෙනි, පිරිවෙස් පුරන්තනු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ පිරිවෙස් දෙන්නේ නම්, මූලායපටිකස්සනය කරන්නේ නම්, මානන දෙන්නේ නම්, ඔහු විසිවැනි කොට ඇත්තේ අඛ්‍යාත කරන්නේ නම්, කමී නො වේ. ඒ නො කටයුතු ද වේ. මහණෙනි, මූලායපටිකස්සනයට සුදුසු වූවනු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ පිරිවෙස් දෙන්නේ නම්, මූලායපටිකස්සනය කරන්නේ නම්, මානන දෙන්නේ නම්, ඔහු විසිවැනි කොට ඇත්තේ අඛ්‍යාත කරන්නේ නම්, කමී නො වේ. ඒ නො කටයුතු ද වේ. මහණෙනි, මානනට සුදුසු වූවනු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ පිරිවෙස් දෙන්නේ නම්, මූලායපටිකස්සනය කරන්නේ නම්, මානන දෙන්නේ නම්, ඔහු විසිවැනි කොට ඇත්තේ අඛ්‍යාත කරන්නේ නම්, කමී නො වේ. ඒ නො කටයුතු ද වේ. මහණෙනි, අඛ්‍යාතයට සුදුසු වූවනු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ පිරිවෙස් දෙන්නේ නම්, මූලායපටිකස්සනය කරන්නේ නම්, මානන දෙන්නේ නම්, ඔහු විසිවැනි කොට ඇත්තේ අඛ්‍යාත කරන්නේ නම්, කමී නො වේ. ඒ නො කටයුතු ද වේ.”

2. “එකච්ඡස්ස භික්ඛවෙ, සඛ්ඤ්ඤාපට්ඨානසන්තා රුහති. එකච්ඡස්ස න රුහති. කස්ස ච භික්ඛවෙ, සඛ්ඤ්ඤාපට්ඨානසන්තා න රුහති? භික්ඛුනිදා භික්ඛවෙ, සඛ්ඤ්ඤාපට්ඨානසන්තා න රුහති. සික්ඛමානාය භික්ඛවෙ. -ථෙ- සාමණේරස්ස භික්ඛවෙ, -ථෙ- සාමණේරාය¹ භික්ඛවෙ, -ථෙ- සික්ඛං පච්චකාතකස්ස භික්ඛවෙ, -ථෙ- අනර්මවත්තං අර්ඤ්ඤාපට්ඨානසන්තා භික්ඛවෙ, -ථෙ- උමත්තකස්ස භික්ඛවෙ, -ථෙ- බ්බතච්ඡතස්ස භික්ඛවෙ, -ථෙ- වෙදනට්ඨස්ස භික්ඛවෙ, -ථෙ- ආපනනිදා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකස්ස භික්ඛවෙ, -ථෙ- ආපනනිදා අප්පට්ඨකමෙව උක්ඛිත්තකස්ස භික්ඛවෙ, -ථෙ- පාපිකාය දිට්ඨිදා අප්පට්ඨිස්සගෙන උක්ඛිත්තකස්ස භික්ඛවෙ, -ථෙ- පණ්ඩකස්ස භික්ඛවෙ, -ථෙ- ථොසසංවාසකස්ස භික්ඛවෙ, -ථෙ- නිජ්ජයපකෘත්තකස්ස භික්ඛවෙ, -ථෙ- තීරච්ඡානගතස්ස භික්ඛවෙ, -ථෙ- මාතුඝාතකස්ස භික්ඛවෙ, -ථෙ- පිතුඝාතකස්ස භික්ඛවෙ, -ථෙ- අරුත්තඝාතකස්ස භික්ඛවෙ, -ථෙ- භික්ඛුනිදුසකස්ස භික්ඛවෙ, -ථෙ- සඛ්ඤ්ඤාපට්ඨකස්ස භික්ඛවෙ, -ථෙ- ලොභි- භුප්පාදකස්ස භික්ඛවෙ, -ථෙ- උත්තොඛ්ඤ්ඤාපට්ඨකස්ස භික්ඛවෙ, -ථෙ- නානාසංවාසකස්ස භික්ඛවෙ, -ථෙ- නානාසිමාය ධීවස්ස භික්ඛවෙ, -ථෙ- ඉද්ධියා වෙහාසෙ ධීවස්ස භික්ඛවෙ, -ථෙ- යස්ස සඤ්ඤා කමමං කරොති, තස්ස ච² භික්ඛවෙ, සඛ්ඤ්ඤාපට්ඨානසන්තා න රුහති. ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ, සඛ්ඤ්ඤාපට්ඨානසන්තා න රුහති.

3. “කස්ස ච භික්ඛවෙ, සඛ්ඤ්ඤාපට්ඨානසන්තා රුහති? භික්ඛුස්ස භික්ඛවෙ, පකතත්තස්ස සමානසංවාසකස්ස සමානසිමාය ධීවස්ස අපාතමෙසො ආනන්තාරිකස්සාපි³ භික්ඛුතො විඤ්ඤාපෙත්තස්ස සඛ්ඤ්ඤාපට්ඨානසන්තා රුහති. ඉමෙස්ස ඛො භික්ඛවෙ, සඛ්ඤ්ඤාපට්ඨානසන්තා රුහති.

4. “ඤ්ඤාමා භික්ඛවෙ, නිස්සාරණං අරුභි භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පත්තො නිස්සාරණං, තඤ්ඤා සඤ්ඤා නිස්සාරෙති, එකච්ඡො සුනිස්සාරිතො. එකච්ඡො දුන්නිස්සාරිතො.

5. “කතමො ච භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පත්තො නිස්සාරණං, තඤ්ඤා සඤ්ඤා නිස්සාරෙති දුන්නිස්සාරිතො? ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සුද්ධො ගොති අනාපත්තිකො. තඤ්ඤා සඤ්ඤා නිස්සාරෙති, දුන්නිස්සාරිතො. අයං චුළුති භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පත්තො නිස්සාරණං, තඤ්ඤා සඤ්ඤා නිස්සාරෙති, දුන්නිස්සාරිතො.

6. “කතමො ච භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පත්තො නිස්සාරණං, තඤ්ඤා සඤ්ඤා නිස්සාරෙති සුනිස්සාරිතො? ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඛාලො ගොති අත්තත්තො ආපත්තිඛලලො අනපදනො ගිහිනි⁴ සංසට්ඨො විහරති අනන්ත- ලොමිකෙහි ගිහිසංසඤ්ඤාති, තඤ්ඤා සඤ්ඤා නිස්සාරෙති, සුනිස්සාරිතො. අයං චුළුති භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පත්තො නිස්සාරණං, තඤ්ඤා සඤ්ඤා නිස්සාරෙති, සුනිස්සාරිතො.

1. “සාමණේරියා” ම ඡ සං. P T S. 2. “තස්ස” ජ ව. තො ව. ම නු ප.

3. “අනන්තාරිකස්සාපි” සි. අ ව. ජ ව.

4. “ගිහිසංසට්ඨො” ම ඡ සං. සී මු. මුද්දිත චුළුපග්ගපාළි.

2. “මහණෙනි, සහමැද ඇතමකුගේ ප්‍රතික්‍රියාය = ප්‍රතිබාහනය (විරුද්ධ ව කිරුණු කියා වැළකීම) නගිසි (=සැලකිය යුතු වෙයි). ඇතමකුගේ නො නගිසි (=නො සැලකිය යුතු වෙයි). මහණෙනි, සහ මැද කවරකුගේ වැළකීම නො නගි ද, මහණෙනි, සහ මැද මෙහෙණගේ වැළකීම නො නගි. මහණෙනි, පැවිද්දෙහි පුහුණුවන්නියකගේ -පෙ- මහණෙනි, හෙරණකුගේ -පෙ- මහණෙනි, හෙරණකගේ -පෙ- මහණෙනි, ශික්‍ෂා බැහැර කළහුගේ -පෙ- මහණෙනි, අනත්මවස්සාවට පැමිණියහුගේ -පෙ- මහණෙනි, උමතු වුවහුගේ -පෙ- මහණෙනි, (විකල වූ) විසුරුණු සිත් ඇත්තහුගේ -පෙ- මහණෙනි, වෙදනාවෙන් පෙළන්නහුගේ -පෙ- මහණෙනි, ඇවැත් නො දැක්මෙහි බැහැර කළහුගේ -පෙ- මහණෙනි, ඇවැත්වට පිළියම් නො කිරීමෙහි බැහැර කළහුගේ -පෙ- මහණෙනි, ලාමකදූෂ්ටය අත් නො හැරීමෙහි බැහැර කළහුගේ -පෙ- මහණෙනි, පණ්ඩිතයාගේ -පෙ- මහණෙනි, ඵයසං-වාසකයාගේ -පෙ- මහණෙනි, තිස්සප්පකකන්තකයාගේ -පෙ- මහණෙනි, නිරවුණිතතයාගේ -පෙ- මහණෙනි, මාතෘඝාතකයාගේ -පෙ- මහණෙනි, පිතෘඝාතකයාගේ -පෙ- මහණෙනි, අරහන්තඝාතකයාගේ -පෙ- මහණෙනි, හිකුට්ඨිකයාගේ -පෙ- මහණෙනි, සමිසනෙදකයාගේ -පෙ- මහණෙනි, ලොභිකුප්පාදකයාගේ -පෙ- මහණෙනි, උහනොබ්‍රහ්මා නිකයාගේ -පෙ- මහණෙනි, නානාසංවාසකයාගේ -පෙ- මහණෙනි, නානාසීමාවන්හි සිටිය-හුගේ -පෙ- මහණෙනි, සාද්ධියෙන් අහස සිටියහුගේ -පෙ- මහණෙනි, සමිසනෙහි යමකුට කම් කෙරේ ද, සහ මැද ඔහුගේ ද වැළකීම නො නගි. මහණෙනි, සහ මැද මොවුන්ගේ වැළකීම නො නගි.

3. “මහණෙනි, සහමැද කවරකුගේ වැළකීම නගි ද? මහණෙනි, සහමැද ප්‍රකාතිස්වභාව ඇති (පරිජි ඇවැත්වට නො පැමිණි), සමානසංවාසය ඇති, සමානසීමාවෙහි සිටි, යටත් පිරිසෙසින් (තමන්) ලගම සිටි මහණුට දන්වන්නාවූ මහණුගේ වැළකීම නගි. මහණෙනි, සහමැද මොහුගේ වැළකීම නගි.*

4. “මහණෙනි, මේ තෙරපිම් දෙකකි: මහණෙනි, තෙරපිමට නො සුදුසු වූ පුද්ගලයෙක් ඇත. ඉදින් සමිසනෙහි මහු තෙරපා නම්, කිසිඵකෙක් නිවැරදි ලෙස තෙරපන ලද්දේ වේ. කිසිඵකෙක් වැරදි ලෙස තෙරපන ලද්දේ වේ.

5. “මහණෙනි, කවර පුද්ගලයෙක් තෙරපිමට නො සුදුසු වූයේ ද, සමිසනෙහි මහු තෙරපා නම්, වැරදි ලෙස තෙරපන ලද්දේ වේ ද? මහණෙනි, මෙහි මහණ තෙමේ පිරිසිදු වූයේ ඇවැත් නැත්තේ වේ. සමිසනෙහි මහු තෙරපා නම්, වැරදි ලෙස තෙරපන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, මේ පුද්ගල තෙමේ තෙරපිමට (වරදක් නැති බැවින්) නො සුදුසු ය යි කියනු ලැබේ. ඉදින් සමිසනෙහි මහු තෙරපා නම්, වැරදි ලෙස තෙරපන ලද්දේ වේ.

6. “මහණෙනි, කවර පුද්ගලයෙක් තෙරපිමට (පබ්බාජනීයකම නො කරණ ලද බැවින්) නො සුදුසු වූයේ ද, ඉදින් සමිසනෙහි මහු තෙරපා නම්, නිවැරදි ලෙස තෙරපන ලද්දේ වේ ද? මහණෙනි, මෙහි මහණ තෙමේ අඟු වූයේ අවසන්ත වූයේ ඇවැත් බහුල කොට ඇත්තේ ඉමක් නැති ඇවැත් ඇත්තේ ගිහියන් හා හැනි (=ඉග්‍ර වී) පැවිද්දට නො නිසි ගිහිසංසථිවලින් යුක්ත ව වෙසේ ද, ඉදින් සමිසනෙහි (නාස්නීයකමොද්වසයෙන්) මහු තෙරපා නම්, නිවැරදි ලෙස තෙරපන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, මේ පුද්ගල තෙමේ තෙරපිමට (යට කී ලෙසින්) නො සුදුසු ය යි කියනු ලැබේ. සමිසනෙහි මහු තෙරපා නම්, නිවැරදි ලෙස තෙරපන ලද්දේ වේ.

* උපමාසය බලනු.

7. “දෙවමා භික්ඛවෙ, ඔසාරණං. අඤ්ච භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පනෙතා ඔසාරණං. තඤ්ඤා සමෙසා ඔසාරෙති, එකච්චා සොසාරිතො. එකච්චා දෙසාරිතො.

8. “කතමො ව භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පනෙතා ඔසාරණං, තඤ්ඤා සමෙසා ඔසාරෙති, දෙසාරිතො? උණ්ඩකො භික්ඛවෙ, අප්පනෙතා ඔසාරණං, තඤ්ඤා සමෙසා ඔසාරෙති, දෙසාරිතො. ථෙය්‍යසංවාසකො භික්ඛවෙ, අප්පනෙතා ඔසාරණං, තඤ්ඤා සමෙසා ඔසාරෙති දෙසාරිතො -පෙ- තිස්ස-පකකන්තකො භික්ඛවෙ, -පෙ- තිරච්ඡානගතො භික්ඛවෙ, -පෙ- මාතු-සාතකො භික්ඛවෙ, -පෙ- පිතුසාතකො භික්ඛවෙ, -පෙ- අරහන්තසාතකො භික්ඛවෙ, -පෙ- භික්ඛුණීද්දසකො භික්ඛවෙ, -පෙ- සමසංභෙදකො භික්ඛවෙ, -පෙ- ලොභිතුපාදකො භික්ඛවෙ, -පෙ- උභතොමසඤ්ඤාතකො භික්ඛවෙ, අප්පනෙතා ඔසාරණං, තඤ්ඤා සමෙසා ඔසාරෙති, දෙසාරිතො. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පනෙතා ඔසාරණං, තඤ්ඤා¹ සමෙසා ඔසාරෙති, දෙසාරිතො. ඉමෙ වුච්චන්ති භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පනො ඔසාරණං, තෙ වෙ සමෙසා ඔසාරෙති, දෙසාරිතා.

9. “කතමො ව භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පනෙතා ඔසාරණං, තඤ්ඤා සමෙසා ඔසාරෙති සොසාරිතො? හත්ථව්ණෙනා භික්ඛවෙ, අප්පනෙතා ඔසාරණං. තඤ්ඤා සමෙසා ඔසාරෙති, සොසාරිතො. පාදව්ණෙනා භික්ඛවෙ, -පෙ- හත්ථපාදව්ණෙනා භික්ඛවෙ, -පෙ- කණ්ණව්ණෙනා භික්ඛවෙ, -පෙ- නාසව්ණෙනා භික්ඛවෙ, -පෙ- කණ්ණනාසව්ණෙනා භික්ඛවෙ, -පෙ- අභ්‍යුලිව්ණෙනා භික්ඛවෙ, -පෙ- අලව්ණෙනා භික්ඛවෙ, -පෙ- කණ්ඩර-ව්ණෙනා භික්ඛවෙ, -පෙ- එණ්හත්ථකො භික්ඛවෙ, -පෙ- බුලෝ භික්ඛවෙ, -පෙ- වාමනො භික්ඛවෙ, -පෙ- ගලගණ්ඨී භික්ඛවෙ, -පෙ- ලකඛණානෙනා භික්ඛවෙ, -පෙ- කසාහනො භික්ඛවෙ, -පෙ- ලිබ්බකො භික්ඛවෙ, -පෙ- සිප්පකො භික්ඛවෙ, -පෙ- පාපරොගී භික්ඛවෙ, -පෙ- පරිසද්දසකො භික්ඛවෙ, -පෙ- කාණො භික්ඛවෙ, -පෙ- කුණී භික්ඛවෙ, -පෙ- බසෙඤ්ජා භික්ඛවෙ, -පෙ- පකහතො භික්ඛවෙ, -පෙ- ඡන්ධිකාපථො භික්ඛවෙ, -පෙ- ඡරාද්ධිලො භික්ඛවෙ, -පෙ- අකො භික්ඛවෙ, -පෙ- මුගො භික්ඛවෙ, -පෙ- බධිරො භික්ඛවෙ, -පෙ- අකුමුගො භික්ඛවෙ, -පෙ- අකුබ්බිරො භික්ඛවෙ, -පෙ- මුග්ගධිරො භික්ඛවෙ, -පෙ- අකුමුග්ගධිරො භික්ඛවෙ, අප්පනෙතා ඔසාරණං. තඤ්ඤා සමෙසා ඔසාරෙති, සොසාරිතො. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පනෙතා ඔසාරණං, තඤ්ඤා සමෙසා ඔසාරෙති, සොසාරිතො. ඉමෙ වුච්චන්ති භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පනො ඔසාරණං, තෙ වෙ සමෙසා ඔසාරෙති, සොසාරිතා.”

මාසනාමනාණවාරං පඨමං.

7. “මහණෙනි, මේ ඇතුළත් කිරීම දෙකකි: මහණෙනි, ඇතුළත් කිරීමට නො සුදුසු වූ පුද්ගලයෙක් ඇත. සඛ්‍ය තෙමේ ඔහු ඇතුළත් කෙරේ නම්, කිසිවෙක් නිවැරදි ලෙස ඇතුළත් කරණ ලද්දේ වේ. කිසිවෙක් වැරදි ලෙස ඇතුළත් කරණ ලද්දේ වේ.

8. “මහණෙනි, භාවර පුද්ගලයෙක් ඇතුළත් කිරීමට නො සුදුසු වූයේ වේ ද? සඛ්‍ය තෙමේ ඔහු ඇතුළත් කෙරේ නම්, වැරදි ලෙස ඇතුළත් කරණ ලද්දේ වේ ද? මහණෙනි, පණ්ඩක තෙමේ ඇතුළත් කිරීමට නො සුදුසු වූයේ ය. සඛ්‍ය තෙමේ ඔහු (උපසම්පද වසයෙන්) ඇතුළත් කෙරේ නම්, වැරදි ලෙස ඇතුළත් කරණ ලද්දේ ය. මහණෙනි, ථෙය්‍යසංවාසක තෙමේ ඇතුළත් කිරීමට නො සුදුසු වූයේ ය. සඛ්‍ය තෙමේ ඔහු ඇතුළත් කෙරේ නම්, වැරදි ලෙස ඇතුළත් කරණ ලද්දේ ය. මහණෙනි, නිඤ්ඤාපකතනක තෙමේ -පෙ- මහණෙනි, තිරුප්පානගත තෙමේ -පෙ- මහණෙනි, මාතෘඝාතක තෙමේ -පෙ- මහණෙනි, පිතෘඝාතක තෙමේ -පෙ- මහණෙනි, අරහනාසාතක තෙමේ -පෙ- මහණෙනි, භික්ෂුණීදුසක තෙමේ -පෙ- මහණෙනි, සඛ්‍යහෙදක තෙමේ -පෙ- මහණෙනි, ලොභිකුප්පාදක තෙමේ -පෙ- මහණෙනි, උපනාමාසක තෙමේ ඇතුළත් කිරීමට නො සුදුසු වූයේ ය. සඛ්‍ය තෙමේ ඔහු ඇතුළත් කෙරේ නම්, වැරදි ලෙස ඇතුළත් කරණ ලද්දේ ය. මහණෙනි, මේ පුද්ගල තෙමේ ඇතුළත් කිරීමට නො සුදුසු ය යි ද, සඛ්‍ය තෙමේ ඔහු ඇතුළත් කෙරේ නම්, වැරදි ලෙස ඇතුළත් කරණ ලද්දේ ය යි ද කියනු ලැබේ. මහණෙනි, මේ පුද්ගලයෝ (අභව්‍ය හෙයින්) ඇතුළත් කිරීමට නො සුදුස්සෝ ය යි කියනු ලැබේ. සඛ්‍ය තෙමේ ඔවුන් ඇතුළත් කෙරේ නම්, ඔහු වැරදි ලෙස ඇතුළත් කරණ ලද්දකි යි.

9. “මහණෙනි, ඇතුළත් කිරීමට නො සුදුසු වූ පුද්ගලයා කවරේ ද? සඛ්‍ය තෙමේ ඔහු ඇතුළත් කෙරේ නම්, නිවැරදි ලෙස ඇතුළත් කරණ ලද්දේ වේ ද? මහණෙනි, අත් සිඳින ලද්දේ ඇතුළත් කිරීමට නො සුදුසු වේ. ඉදින් සඛ්‍ය තෙමේ ඔහු (උපසම්පද වසයෙන්) ඇතුළත් කෙරේ නම්, නිවැරදි ලෙස ඇතුළත් කරණ ලද්දේ වේ. මහණෙනි, පා සිඳින ලද්දේ -පෙ- මහණෙනි, අත් පා සිඳින ලද්දේ -පෙ- මහණෙනි, කන් සිඳින ලද්දේ -පෙ- මහණෙනි, නාස් සිඳින ලද්දේ -පෙ- මහණෙනි, කන් නාස් සිඳින ලද්දේ -පෙ- මහණෙනි, ඇඟිලි සිඳින ලද්දේ -පෙ- මහණෙනි, මාපට ඇඟිලි සිඳින ලද්දේ -පෙ- මහණෙනි, මහනහර සිඳින ලද්දේ -පෙ- මහණෙනි, පෙණගොම සේ ගෙවනු අත් ඇත්තේ -පෙ- මහණෙනි, කුඳු වූයේ -පෙ- මහණෙනි, මුට් වූයේ -පෙ- මහණෙනි, වාගෙහි ඇත්තේ -පෙ- මහණෙනි, සලකුණු කෙටුයේ -පෙ- මහණෙනි, කසෙන් තලන ලද්දේ -පෙ- මහණෙනි, (වැරදිකරාවකු සේ) ලියා තැබුයේ -පෙ- මහණෙනි, බරවාරොග ඇත්තේ -පෙ- මහණෙනි, පාපරොග ඇත්තේ -පෙ- මහණෙනි, පිරිස් දූෂ්‍ය කරන්නේ -පෙ- මහණෙනි, එකැස් කණ වූයේ -පෙ- මහණෙනි, වක් වූ අත් පා ඇත්තේ -පෙ- මහණෙනි, පිළි වූයේ -පෙ- මහණෙනි, පක්ෂාඝාත ඇත්තේ -පෙ- මහණෙනි, සුන් ඉරියව් ඇත්තේ -පෙ- මහණෙනි, ජරාවන් දුළු වූයේ -පෙ- මහණෙනි, අකි වූයේ -පෙ- මහණෙනි, ගොළු වූයේ -පෙ- මහණෙනි, බිහිරි වූයේ -පෙ- මහණෙනි, අදගොළු වූයේ -පෙ- මහණෙනි, අදබිහිරි වූයේ -පෙ- මහණෙනි, ගොළුබිහිරි වූයේ -පෙ- මහණෙනි, අදගොළුබිහිරි වූයේ ඇතුළත් කිරීමට සුදුසු නො වේ. ඉදින් සඛ්‍ය තෙමේ ඔහු ඇතුළත් කෙරේ නම්, මනා කොට ඇතුළත් කරණ ලද්දේ වේ. මහණෙනි, මේ පුද්ගල තෙමේ ඇතුළත් කිරීමට නො සුදුසු ය යි ද සඛ්‍ය තෙමේ ඔහු ඇතුළත් කෙරේ නම්, නිවැරදි ලෙස ඇතුළත් කරණ ලද්දේ ය යි ද කියනු ලැබේ. මහණෙනි, මේ පුද්ගලයෝ ඇතුළත් කිරීමට නො සුදුස්සාන යි කියනු ලැබේ. සඛ්‍ය තෙමේ ඔවුන් ඇතුළත් කෙරේ නම්, ඔහු නිවැරදි ලෙස ඇතුළත් කරණ ලද්දකි යි.”

පළමුවන වාසනගම්බණවර යි

1. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස න හොති ආපත්ති දට්ඨබ්බා. නමෙනං වොදෙති සඛෙස්සා වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා ‘ආපත්තිං ණං ආවුසො, ආපනො, පස්සසෙතං ආපත්ති’නති. සො එවං වදෙති: ‘නඤ්ඤ මෙ ආවුසො, ආපත්ති යමහං පස්සෙය්‍ය’නති. තං සඛෙස්සා ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිපති, අධම්මකම්මං.

2. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස න හොති ආපත්ති පටිකානබ්බා. නමෙනං වොදෙති සඛෙස්සා වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා ‘ආපත්තිං ණං ආවුසො, ආපනො, පටිකරොති තං ආපත්ති’නති. සො එවං වදෙති: ‘නඤ්ඤ මෙ ආවුසො, ආපත්ති යමහං පටිකරෙය්‍ය’නති. තං සඛෙස්සා ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිපති, අධම්මකම්මං.

3. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස න හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සජේතා. නමෙනං වොදෙති සඛෙස්සා වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා ‘පාපිකා නෙ ආවුසො, දිට්ඨි, පටිතිස්සජේතං පාපිකං දිට්ඨි’නති. සො එවං වදෙති: ‘නඤ්ඤ මෙ ආවුසො, පාපිකා දිට්ඨි යමහං පටිතිස්සජේය්‍ය’නති. තං සඛෙස්සා පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සග්ගෙ උක්ඛිපති, අධම්මකම්මං.

4. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස න හොති ආපත්ති දට්ඨබ්බා. න හොති ආපත්ති පටිකානබ්බා. නමෙනං වොදෙති සඛෙස්සා වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා ‘ආපත්තිං ණං ආවුසො, ආපනො, පස්සසෙතං ආපත්තිං. පටිකරොති තං ආපත්ති’නති. සො එවං වදෙති: ‘නඤ්ඤ මෙ ආවුසො, ආපත්ති යමහං පස්සෙය්‍යං. නඤ්ඤ මෙ ආපත්ති¹ යමහං පටිකරෙය්‍ය’නති. තං සඛෙස්සා අදස්සනෙ වා අප්පටිකම්මෙ වා උක්ඛිපති, අධම්මකම්මං.

5. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස න හොති ආපත්ති දට්ඨබ්බා. න හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සජේතා. නමෙනං වොදෙති සඛෙස්සා වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා ‘ආපත්තිං ණං ආවුසො, ආපනො, පස්සසෙතං ආපත්තිං. පාපිකා නෙ දිට්ඨි, පටිතිස්සජේතං පාපිකං දිට්ඨි’නති. සො එවං වදෙති: ‘නඤ්ඤ මෙ ආවුසො, ආපත්ති යමහං පස්සෙය්‍යං. නඤ්ඤ මෙ පාපිකා දිට්ඨි යමහං පටිතිස්සජේය්‍ය’නති. තං සඛෙස්සා අදස්සනෙ වා අප්පටිකම්මෙ වා උක්ඛිපති, අධම්මකම්මං.

6. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස න හොති ආපත්ති පටිකානබ්බා. න හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සජේතා.² නමෙනං වොදෙති සඛෙස්සා වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා ‘ආපත්තිං ණං ආවුසො, ආපනො, පටිකරොති තං ආපත්තිං. පාපිකා නෙ දිට්ඨි, පටිතිස්සජේතං පාපිකං දිට්ඨි’නති. සො එවං වදෙති: ‘නඤ්ඤ මෙ ආවුසො, ආපත්ති යමහං පටිකරෙය්‍යං. නඤ්ඤ මෙ පාපිකා දිට්ඨි යමහං පටිතිස්සජේය්‍ය’නති. තං සඛෙස්සා අප්පටිකම්මෙ වා අප්පටිතිස්සග්ගෙ වා උක්ඛිපති, අධම්මකම්මං.

1. “ආවුසො ආපත්ති” ම ඡ සං. P T S.

2. “නිස්සජේතා,” ම ඡ සං. P T S නොවී. අ වී. ජ වී.

1. “මහණෙනි, මෙහි මහණහුට දැක්ක යුතු වූ ඇවැතක් නො වේ. සඬ්ඝ තෙමේ හෝ බොහෝ දෙන හෝ එක් පුද්ගලයෙක් හෝ ‘ඇවැත්ති, හෝ ආපනති’ යට පැමිණියෙහි ය. මේ ඇවැත දකුට’ යි ඔහුට වොදනා කෙරෙයි. හෙතෙමේ ‘ඇවැත්ති, මම යම් ඇවැතක් දක්නෙමි ද, මට එබඳු ඇවැතක් නැතැ’ යි මෙසේ කියයි. සඬ්ඝ තෙමේ ඔහු ඇවැත් නො දැක්මෙහි බැහැර කෙරෙයි නම්, අධම්මකමී වේ.

2. “මහණෙනි, මෙහි මහණහුට පිළියම් කළ යුතු ඇවැතක් නො වේ. සඬ්ඝ තෙමේ හෝ බොහෝ දෙන හෝ එක් පුද්ගලයෙක් හෝ ‘ඇවැත්ති, හෝ ආපනති’ යට පැමිණියෙහි ය. ඒ ඇවැතට පිළියම් කරව’ යි ඔහුට වොදනා කෙරෙයි. හෙතෙමේ ‘ඇවැත්ති, මම යම් ඇවැතකට පිළියම් කරන්නෙමි ද, මට එබඳු ඇවැතක් නැතැ’ යි මෙසේ කියයි. සඬ්ඝ තෙමේ ඇවැතට පිළියම් නො කිරීමෙහි ඔහු බැහැර කෙරෙයි නම්, අධම්මකමී වේ.

3. “මහණෙනි, මෙහි මහණහුට අත් හළ යුතු වූ ලාමකදූෂ්ටයක් නො වේ. සඬ්ඝ තෙමේ හෝ බොහෝ දෙන හෝ එක් පුද්ගලයෙක් හෝ ‘ඇවැත්ති, ඔබගේ දූෂ්ටය පව්වු ය. මේ ලාමකදූෂ්ටය දුරු කරව’ යි ඔහුට වොදනා කරයි. හෙතෙමේ ‘ඇවැත්ති, මම යම් දූෂ්ටයක් දුරු කරන්නෙමි ද, මට එබඳු දූෂ්ටයක් නැතැ’ යි මෙසේ කියයි. සඬ්ඝ තෙමේ පව්වු දූෂ්ටය දුරු නො කිරීමෙහි ඔහු බැහැර කෙරෙයි නම්, අධම්මකමී වේ.

4. “මහණෙනි, මෙහි මහණහුට දැක්ක යුතු වූ ඇවැතක් නැත. පිළියම් කටයුතු වූ ඇවැතක් නැත. සඬ්ඝ තෙමේ හෝ බොහෝ දෙන හෝ එක් පුද්ගලයෙක් හෝ ‘ඇවැත්ති, හෝ ආපනති’ යට පැමිණියෙහි ය. ඒ ඇවැත දකුට. ඒ ඇවැතට පිළියම් කරව’ යි ඔහුට වොදනා කෙරෙයි. හෙතෙමේ ‘ඇවැත්ති, මම යම් ඇවැතක් දක්නෙමි ද, එබඳු ඇවැතක් මට නැත. මම යම් ඇවැතකට පිළියම් කරන්නෙමි ද, එබඳු ඇවැතක් මට නැතැ’ යි මෙසේ කියයි. සඬ්ඝ තෙමේ ඇවැත් නො දැක්මෙහි හෝ ඇවැතට පිළියම් නො කිරීමෙහි හෝ ඔහු බැහැර කෙරෙයි නම්, අධම්මකමී වේ.

5. “මහණෙනි, මෙහි මහණහුට දැක්ක යුතු ඇවැතක් නැත. අත් හළ යුතු වූ පව්වු දූෂ්ටයක් නැත. සඬ්ඝ තෙමේ හෝ බොහෝ දෙන හෝ එක් පුද්ගලයෙක් හෝ ‘ඇවැත්ති, හෝ ආපනති’ යට පැමිණියෙහි ය. මේ ඇවැත දකුට. තාගේ දූෂ්ටය පව්වු ය. මේ පව්වු දූෂ්ටය දුරු කරව’ යි ඔහුට වොදනා කෙරෙයි. හෙතෙමේ ‘ඇවැත්ති, මම යම් ඇවැතක් දක්නෙමි ද, මට එබඳු ඇවැතක් නැත. මම යම් දූෂ්ටයක් දුරු කරන්නෙමි ද, මට එබඳු වූ පව්වු දූෂ්ටයක් නැතැ’ යි මෙසේ කියයි. සඬ්ඝ තෙමේ ඇවැත් නො දැක්මෙහි හෝ පව්වු දූෂ්ටය අත් නො හැරීමෙහි හෝ ඔහු බැහැර කෙරෙයි නම්, අධම්මකමී වේ.

6. “මහණෙනි, මෙහි මහණහුට පිළියම් කළ යුතු ඇවැතක් නො වේ. අත් හළ යුතු පව්වු දූෂ්ටයක් නො වේ. සඬ්ඝ තෙමේ හෝ බොහෝ දෙන හෝ එක් පුද්ගලයෙක් හෝ ‘ඇවැත්ති, හෝ ආපනති’ යට පැමිණියෙහි ය. ඒ ඇවැතට පිළියම් කරව. තාගේ දූෂ්ටය පව්වු ය. මේ පව්වු දූෂ්ටය දුරු කරව’ යි ඔහුට වොදනා කෙරෙයි. හෙතෙමේ ‘මම යම් ඇවැතකට පිළියම් කරන්නෙමි ද, මට එබඳු ඇවැතක් නැත. මම යම් දූෂ්ටයක් අත් හරින්නෙමි ද, මට එබඳු ලාමකදූෂ්ටයක් නැතැ’ යි මෙසේ කියයි. සඬ්ඝ තෙමේ ඇවැතට පිළියම් නො කිරීමෙහි හෝ ලාමකදූෂ්ටය අත් නො හැරීමෙහි හෝ ඔහු බැහැර කෙරෙයි නම්, අධම්මකමී වේ.

7. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස න හොති ආපනති දට්ඨබ්බා. න හොති ආපනති පටිකානබ්බා. න හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සජ්ජනා. තමෙනං වොදෙති සඤ්ඤා වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා ‘ආපනතිං නිං ආවුසො ආපනෙනා. පස්සසෙනං ආපනතිං. පටිකරොති නං අපනතිං. පාපිකා තෙ දිට්ඨි. පටිතිස්සජ්ජනං පාපිකං දිට්ඨි’නති. සො එවං වදෙති: ‘නඤ්ඤි මෙ ආවුසො ආපනති, යමහං පස්සය්‍යං. නඤ්ඤි මෙ ආපනති, යමහං පටිකරෙය්‍යං. නඤ්ඤි මෙ පාපිකා දිට්ඨි, යමහං පටිතිස්සජ්ජය්‍ය’නති. නං සඤ්ඤා අදස්සනෙ වා අප්පටිකමෙම වා අප්පටිතිස්සග්ගෙ වා උකඛිපති, අධම්මකමං.

8. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස හොති ආපනති දට්ඨබ්බා. තමෙනං වොදෙති සඤ්ඤා වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා ‘ආපනතිං නිං ආවුසො ආපනෙනා. පස්සසෙනං ආපනති’නති. සො එවං වදෙති: ‘ආමාවුසො, පස්සාමි’ති. නං සඤ්ඤා ආපනතියා අදස්සනෙ උකඛිපති, අධම්මකමං.

9. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස හොති ආපනති පටිකානබ්බා. තමෙනං වොදෙති සඤ්ඤා වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා ‘ආපනතිං නිං ආවුසො, ආපනෙනා. පටිකරොති නං ආපනති’නති. සො එවං වදෙති: ‘ආමාවුසො පටිකරිස්සාමි’ති. නං සඤ්ඤා ආපනතියා අප්පටිකමෙම උකඛිපති, අධම්මකමං.

10. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සජ්ජනා. තමෙනං වොදෙති සඤ්ඤා වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා ‘පාපිකා තෙ ආවුසො, දිට්ඨි. පටිතිස්සජ්ජනං පාපිකං දිට්ඨි’නති. සො එවං වදෙති: ‘ආමාවුසො, පටිතිස්සජ්ජය්‍යාමි’ති. නං සඤ්ඤා පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සග්ගෙ උකඛිපති, අධම්මකමං.

11. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස හොති ආපනති දට්ඨබ්බා, හොති ආපනති පටිකානබ්බා -පෙ- හොති ආපනති දට්ඨබ්බා. හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සජ්ජනා -පෙ- හොති ආපනති පටිකානබ්බා, හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සජ්ජනා -පෙ- හොති ආපනති දට්ඨබ්බා, හොති ආපනති පටිකානබ්බා, හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සජ්ජනා, තමෙනං වොදෙති සඤ්ඤා වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා ‘ආපනතිං නිං ආවුසො ආපනෙනා. පස්සසෙනං ආපනතිං. පටිකරොති නං ආපනති. පාපිකා තෙ දිට්ඨි. පටිතිස්සජ්ජනං පාපිකං දිට්ඨි’නති. සො එවං වදෙති: ‘ආමාවුසො පස්සාමි. ආම, පටිකරිස්සාමි. ආම, පටිතිස්සජ්ජය්‍යාමි’ති. නං සඤ්ඤා අදස්සනෙ වා අප්පටිකමෙම වා අප්පටිතිස්සග්ගෙ වා උකඛිපති, අධම්මකමං.

12. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස හොති ආපනති දට්ඨබ්බා. තමෙනං වොදෙති සඤ්ඤා වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා ‘ආපනතිං නිං ආවුසො ආපනෙනා. පස්සසෙනං ආපනති’නති. සො එවං වදෙති: ‘නඤ්ඤි මෙ ආවුසො, ආපනති, යමහං පස්සය්‍ය’නති. නං සඤ්ඤා ආපනතියා අදස්සනෙ උකඛිපති, අධම්මකමං.

7. “මහණෙනි, මෙහි මහණනුට දැක්ක යුතු ඇවැතක් වේ ද, පිළියම් කටයුතු ඇවැතක් වේ ද, අත් හළ යුතු පවිටු දූෂටියක් වේ ද, සඬ්ඝ තෙමේ හෝ බොහෝ දෙන හෝ එක් පුද්ගලයෙක් හෝ ‘ඇවැත්නි, තෝ ආපත්තියට පැමිණියෙහි ය. මේ ඇවැත දකුව. ඒ ඇවැතට පිළියම් කරව. තාගේ දූෂටිය පවිටු ය. මේ පවිටු දූෂටිය දුරු කරව’ යි වොදනා කෙරෙයි. හෙතෙමේ ‘ඇවැත්නි, මම යම් ඇවැතක් දක්නෙමි ද, මට එබඳු ඇවැතක් නැත. මම යම් ඇවැතකට පිළියම් කරන්නෙමි ද, මට එබඳු ඇවැතක් නැත. මම යම් දූෂටියක් දුරු කරන්නෙමි ද, මට එබඳු පවිටු දූෂටියක් නැත’ යි මෙසේ කියයි. සඬ්ඝ තෙමේ ඇවැත් නොදක්මෙහි හෝ ඇවැතට පිළියම් නොකිරීමෙහි හෝ පවිටු දූෂටිය දුරු නොකිරීමෙහි හෝ ඔහු බැහැර කරයි නම්, අධම්මකමී වේ.

8. “මහණෙනි, මෙහි මහණනුට දැක්ක යුතු වූ ඇවැතක් වේ ද, සඬ්ඝ තෙමේ හෝ බොහෝ දෙන හෝ එක් පුද්ගලයෙක් හෝ ‘ඇවැත්නි, තෝ ආපත්තියට පැමිණියෙහි ය. මේ ඇවැත දකුව’ යි ඔහුට වොදනා කෙරෙයි. හෙතෙමේ “ඇවැත්නි, එසේ ය, දක්නෙමි” යි මෙසේ කියයි. සඬ්ඝ තෙමේ ඇවැත් නොදක්මෙහි ඔහු බැහැර කෙරෙයි නම්, අධම්මකමී වේ.

9. “මහණෙනි, මෙහි මහණනුට පිළියම් කටයුතු ඇවැතක් වේ. සඬ්ඝ තෙමේ හෝ බොහෝ දෙන හෝ එක් පුද්ගලයෙක් හෝ ‘ඇවැත්නි, තෝ ආපත්තියට පැමිණියෙහි ය. ඒ ඇවැතට පිළියම් කරව’ යි වොදනා කෙරෙයි. හෙතෙමේ ‘ඇවැත්නි, එසේ ය, පිළියම් කරන්නෙමි’ යි මෙසේ කියයි. සඬ්ඝ තෙමේ ඇවැතට පිළියම් නොකිරීමෙහි ඔහු බැහැර කෙරෙයි නම්, අධම්මකමී වේ.

10. “මහණෙනි, මෙහි මහණනුට දුරු කළ යුතු පවිටු දූෂටියක් වේ. සඬ්ඝ තෙමේ හෝ බොහෝ දෙන හෝ එක් පුද්ගලයෙක් හෝ ‘ඇවැත්නි, තාගේ දූෂටිය පවිටු ය. තෙල පවිටු දූෂටිය දුරු කරව’ යි ඔහුට වොදනා කෙරෙයි. හෙතෙමේ ‘ඇවැත්නි, එසේ ය. දුරු කරන්නෙමි’ යි මෙසේ කියයි. සඬ්ඝ තෙමේ පවිටු දූෂටිය දුරු නොකිරීමෙහි ඔහු බැහැර කෙරෙයි නම්, අධම්මකමී වේ.

11. “මහණෙනි, මෙහි මහණනුට දැක්ක යුතු ඇවැතක් වේ ද, පිළියම් කටයුතු ඇවැතක් වේ ද, -පෙ- දැක්ක යුතු ඇවැතක් වේ ද, දුරු කළ යුතු පවිටු දූෂටියක් වේ ද, -පෙ- පිළියම් කටයුතු ඇවැතක් වේ ද, දුරු කළ යුතු පවිටු දූෂටියක් වේ ද, -පෙ- දැක්ක යුතු ඇවැතක් වේ ද, පිළියම් කටයුතු ඇවැතක් වේ ද, දුරු කළ යුතු පවිටු දූෂටියක් වේ ද, සඬ්ඝ තෙමේ හෝ බොහෝ දෙන හෝ එක් පුද්ගලයෙක් හෝ ‘ඇවැත්නි, තෝ ආපත්තියට පැමිණියෙහි ය. තෙල ඇවැත දක්නෙහි ඒ ඇවැතට පිළියම් කරව. තාගේ දූෂටිය පවිටු ය. තෙල පවිටු දූෂටිය දුරු කරව’ යි ඔහුට වොදනා කෙරෙයි. හෙතෙමේ ‘ඇවැත්නි, එසේ ය. දක්නෙමි. එසේ ය, පිළියම් කරන්නෙමි. එසේ ය, දුරු කරන්නෙමි’ යි මෙසේ කියයි. සඬ්ඝ තෙමේ ඇවැත් නොදක්මෙහි හෝ ඇවැතට පිළියම් නොකිරීමෙහි හෝ ලාමකදූෂටිය දුරු නොකිරීමෙහි හෝ ඔහු බැහැර කෙරෙයි නම්, අධම්මකමී වේ.

12. “මහණෙනි, මෙහි මහණනුට දැක්ක යුතු ඇවැතක් වේ. සඬ්ඝ තෙමේ හෝ බොහෝ දෙන හෝ එක් පුද්ගලයෙක් හෝ ‘ඇවැත, තෝ ආපත්තියට පැමිණියෙහි ය. තෙල ඇවැත දකුව’ යි. ඔහුට වොදනා කෙරෙයි. හෙතෙමේ “ඇවැත්නි, මම යම් ඇවැතක් දක්නෙමි ද, මට එබඳු ඇවැතක් නැත’ යි මෙසේ කියයි. සඬ්ඝ තෙමේ ඇවැත් නොදක්මෙහි ඔහු බැහැර කෙරෙයි නම්, අධම්මකමී වේ.

13. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස හොති ‘ආපනති පටිකානබ්බා, නමෙතං වොදෙති සඤ්ඤා වා සම්ඛන්ත්‍රලා වා ඵකපුග්ගලො වා ‘ආපනතිං කා ආවුසො, ආපනො. පටිකරොති තං ආපනති’නති. සො ඵං වදෙති: ‘නඤ්ඤ මෙ ආවුසො, ආපනති යමහං පටිකරෙය්‍ය’නති. තං සඤ්ඤා ආපනතියා අප්පටිකමෙම උක්ඛිපති, ධම්මකමමං.

14. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සජෙනා. නමෙතං වොදෙති සඤ්ඤා වා සම්ඛන්ත්‍රලා වා ඵකපුග්ගලො වා ‘පාපිකා තෙ ආවුසො, දිට්ඨි. පටිතිස්සජෙනං පාපිකං දිට්ඨි’නති. සො ඵං වදෙති: ‘නඤ්ඤ මෙ ආවුසො, පාපිකා දිට්ඨි යමහං පටිතිස්සජෙය්‍ය’නති. තං සඤ්ඤා පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සගෙම උක්ඛිපති, ධම්මකමමං.

15. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස හොති ආපනති දුට්ඨබ්බා, හොති ආපනති පටිකානබ්බා, -පෙ- හොති ආපනති දුට්ඨබ්බා, හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සජෙනා, -පෙ- හොති ආපනති පටිකානබ්බා, හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සජෙනා -පෙ- හොති ආපනති දුට්ඨබ්බා, හොති අපනති පටිකානබ්බා, හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සජෙනා, නමෙතං වොදෙති සඤ්ඤා වා සම්ඛන්ත්‍රලා වා ඵකපුග්ගලො වා ‘ආපනො කා ආවුසො, අපනො. පස්සසෙනං ආපනතිං. පටිකරොති තං ආපනති. පාපිකා තෙ දිට්ඨි. පටිතිස්සජෙනං පාපිකං දිට්ඨි’නති. සො ඵං වදෙති: ‘නඤ්ඤ මෙ ආවුසො, ආපනති යමහං පස්සෙය්‍යං. නඤ්ඤ මෙ ආපනති යමහං පටිකරෙය්‍යං. නඤ්ඤ මෙ පාපිකා දිට්ඨි යමහං පටිතිස්සජෙය්‍ය’නති. තං සඤ්ඤා අදස්සෙන වා අප්පටිකමෙම වා අප්පටිතිස්සගෙම වා උක්ඛිපති, ධම්මකමමං”නති.

16. අථ බො ආයස්මා උපාලි යෙන භගවා, තෙත්‍රපසඤ්ඤා. උපසඤ්ඤා-භික්ඛා නගවන්තං අභිවාදෙත්වා ඵකමන්තං නිසීදි. ඵකමන්තං නිසීහොතා බො ආයස්මා උපාලි භගවන්තං ඵතදවොච:

17. “යො භු බො භනෙත, සමග්ගො සඤ්ඤා සම්මුඛා කරණීයං කමමං අසම්මුඛා කරොති, ධම්මකමමං භු බො¹ හං භනෙත, විනයකමමං”නති. “අධම්මකමමං හං උපාලි, අවිනයකමමං.” “යො භු බො භනෙත, සමග්ගො සඤ්ඤා පටිපුච්ඡා කරණීයං කමමං අපටිපුච්ඡා කරොති, -පෙ- පටිඤ්ඤාය කරණීයං කමමං අපටිඤ්ඤාය කරොති. -පෙ- සතිවිනයාරහස්ස අමුලුභවිනයං දෙති, -පෙ- අමුලුභවිනයාරහස්ස වස්සපාපියාසිකාකමමං කරොති, -පෙ- නස්සපාපියාසිකාකමමාරහස්ස වාජ්‍යනීයකමමං කරොති, -පෙ- වාජ්‍යනීයකමමාරහස්ස නියස්සකමමං කරොති, -පෙ- නියස්සකමමාරහස්ස පබ්බාජනීයකමමං කරොති, -පෙ- පබ්බාජනීයකමමාරහස්ස පටිසාරණීයකමමං කරොති, -පෙ- පටිසාරණීයකමමාරහස්ස උකෙඛපනීයකමමං කරොති, -පෙ- උකෙඛපනීයකමමාරහස්ස පරිවාසං දෙති, -පෙ- පරිවාසාරහං මූලාය පටිකස්සති, -පෙ- මූලාය පටිකස්සනාරහස්ස මානන්තං දෙති. -පෙ- මානන්තාරහං අබෙහති, -පෙ- අබ්භානාරහං උපසම්පාදෙති, [-පෙ- උපසම්පදාරහං අබෙහති],² ධම්මකමමං භු බො හං භනෙත, විනයකමමං”නති. “අධම්මකමමං හං උපාලි, අවිනයකමමං.”

1. “ධම්මකමමනු බො” සී මු.

17. අසම්මං දෙතිදිට්ඨි පෙය්‍යාලම්බානි පොඤ්ඤාසු න දිස්සන්තං.

2 රෙඛකර්මනා පාසොයං පොඤ්ඤාසු න දිස්සන්තං. පරිවාසෙපි තඤ්ඤා ඉමස්ස වඤ්ඤාසු උද්දානං “පොඤ්ඤානං අධම්මකං”ති දිත්තංතා පාසොයානො න විතබ්බං.

13. “මහණෙනි, මෙහි මහණහුට පිළියම් කටයුතු ඇවැත්නේ වේ. සඬ්ඝ තෙමේ හෝ බොහෝ දෙනා හෝ එක් පුද්ගලයෙක් හෝ ‘ඇවැත්නි, තෝ ආපත්තියට පැමිණියෙහි ය. ඒ ඇවැත්නට පිළියම් කරව’යි ඔහුට වොදනා කෙරෙයි. හෙතෙමේ ‘ඇවැත්නි, මම යම් ඇවැත්නකට පිළියම් කරන්නෙමි ද, මට එබඳු ඇවැත්නක් නැතැ’යි මෙසේ කියයි. සඬ්ඝ තෙමේ ඇවැත්නට පිළියම් නො කිරීමෙහි ඔහු බැහැර කෙරෙයි නම්, ධම්මාමි වේ.

14. “මහණෙනි, මෙහි මහණහුට දුරු කළයුතු පට්ටු දූෂටියක් වේ. සඬ්ඝ තෙමේ හෝ බොහෝ දෙනා හෝ එක් පුද්ගලයෙක් හෝ ‘ඇවැත්නි, තාගේ දූෂටිය පට්ටු ය. තෙල පට්ටු දූෂටිය දුරු කරව’ යි ඔහුට වොදනා කෙරෙයි. හෙතෙමේ ‘ඇවැත්නි, මම යම් දූෂටියක් දුරු කරන්නෙමි ද, මට එබඳු පට්ටු දූෂටියක් නැතැ’යි මෙසේ කියයි. සඬ්ඝ තෙමේ පට්ටු දූෂටිය දුරු නො කිරීමෙහි ඔහු බැහැර කෙරෙයි නම්, ධම්මාමි වේ.

15. “මහණෙනි, මෙහි මහණහුට දැක්ක යුතු ඇවැත්නක් වේ ද, පිළියම් කළයුතු ඇවැත්නක් වේ ද, -පෙ- දැක්ක යුතු ඇවැත්නක් වේ ද, දුරු කළ යුතු පට්ටු දූෂටියක් වේ ද, -පෙ- පිළියම් කළයුතු ඇවැත්නක් වේ ද, දුරු කටයුතු පට්ටු දූෂටියක් වේ ද, -පෙ- දැක්ක යුතු ඇවැත්නක් වේ ද, පිළියම් කටයුතු ඇවැත්නක් වේ ද, දුරු කළයුතු පට්ටු දූෂටියක් වේ ද, සඬ්ඝ තෙමේ හෝ බොහෝ දෙනා හෝ එක් පුද්ගලයෙක් හෝ ‘ඇවැත්නි, තෝ ආපත්තියට පැමිණියෙහි ය. තෙල ඇවැත්න දකුව. ඒ ඇවැත්නට පිළියම් කරව. තාගේ දූෂටිය පට්ටු ය. තෙල පට්ටු දූෂටිය දුරු කරව’ යි ඔහුට වොදනා කෙරෙයි. හෙතෙමේ ‘ඇවැත්නි, මම යම් ඇවැත්නක් දක්නෙමි ද, මට එබඳු ඇවැත්නක් නැත. මම යම් ඇවැත්නකට පිළියම් කරන්නෙමි ද, මට එබඳු ඇවැත්නක් නැත. මම යම් පට්ටු දූෂටියක් දුරු කරන්නෙමි ද, මට එබඳු පට්ටු දූෂටියක් නැතැ’යි මෙසේ කියයි. සඬ්ඝ තෙමේ ඇවැත්නො දැක්මෙහි හෝ ඇවැත්නට පිළියම් නො කිරීමෙහි හෝ පට්ටු දූෂටිය දුරු නො කිරීමෙහි හෝ ඔහු බැහැර කෙරෙයි නම්, ධම්මාමි වේ.”

16. ඉක්බිති ආයුෂමත් උපාලි සථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලබ්බය. ඵලබ්බ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්හ. පසෙක හුන් ආයුෂමත් උපාලි සථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූහ.

17. “සමාමිති, සමගි සඬ්ඝයා වූ යම් භික්ෂු සමුග්ගයක් අභිමුඛයෙහි කළයුතු කමියක් අනභිමුඛයෙහි කෙරේ ද, සමාමිති, එය ධම්මාමියෙක් විනයකමියෙක් වේ ද? ” “උපාලි, එය අධම්මාමියෙකි. අවිනයකමියෙකි”. “සමාමිති, සමගි වූ යම් භික්ෂු සමුග්ගයක් පිළිවිස කළයුතු කමියක් නො පිළිවිස කෙරේ ද, -පෙ- ප්‍රතිඥාවෙන් කළයුතු කමියක් ප්‍රතිඥා රහිත ව කෙරේ ද, -පෙ- සතිවිනය දිය යුත්තහුට අමුලහවිනය දේ ද, -පෙ- අමුලහවිනය දිය යුත්තහුට තසසපාටියාසසකාකමිය කෙරේ ද, -පෙ- තසසපාටියාසසකාකමිය කළයුත්තහුට තප්පනීයකමිය කෙරේ ද, -පෙ- තප්පනීයකමිය කළ යුත්තහුට නියසසකමිය කෙරේ ද, -පෙ- නියසසකමිය කළයුත්තහුට පඤ්චාර්තියකමිය කෙරේ ද, -පෙ- පඤ්චාර්තියකමිය කළ යුත්තහුට පටිසාරණීයකමිය කෙරේ ද, -පෙ- පටිසාරණීය කමිය කළ යුත්තහුට උකොපනීයකමිය කෙරේ ද, -පෙ- උකොපනීයකමිය කළ යුත්තහුට පිරිවෙස් දේ ද, -පෙ- පිරිවෙසට සුදුසු වූවහුට මූලායපටිකස්සනය කෙරේ ද, -පෙ- මූලායපටිකස්සනය කළ යුත්තහුට මානන දේ ද, -පෙ- මානන දිය යුත්තහුට අබ්භානය කෙරේ ද, -පෙ- අබ්භානයට සුදුස්සහු උපසපන් කෙරේ ද, උපසප්පදාවට සුදුස්සහුට අබ්භානය කෙරේ ද, සමාමිති, එය ධම්මාමියෙක් විනයකමියෙක් වේ ද? ” “උපාලි එය අධම්මාමියෙකි. අවිනයකමියෙකි”යි වදාළහ.

18. “යො බො උපාලි සමගො සඬෙසා සමමුඛා කරණීයං කමමං අසමමුඛා කරොති, එවං බො උපාලි අධිමකමමං තොති අවිනයකමමං. එවංඤා පන සඬෙසා සාතිසාරො ගොති. යො බො උපාලි, සමගො සඬෙසා පටිපුච්ඡා කරණීයං කමමං අපටිපුච්ඡා කරොති, -පෙ- පටිඤ්ඤාය කරණීයං කමමං අපටිඤ්ඤාය කරොති, -පෙ- සතිවිනයාරහස්ස සතිවිනයං දෙති, -පෙ- අමුලුභවිනයාරහස්ස නස්සපාපියසසිකා කමමං කරොති, -පෙ- නස්ස-පාපියසසිකාකමාරහස්ස නාජ්ඣීයකමමං කරොති, -පෙ- නාජ්ඣීයකමමාරහස්ස නියස්සකමමං කරොති, -පෙ- නියස්සකමමාරහස්ස පඤ්ඤාජ්ඣීයකමමං කරොති, -පෙ- පඤ්ඤාජ්ඣීයකමමාරහස්ස පටිසාරණීයකමමං කරොති, -පෙ- පටිසාරණීයකමමාරහස්ස උකෙඛපඤ්ඤාකමමං කරොති, -පෙ- උකෙඛපඤ්ඤාකමමාරහස්ස පරිවාසං දෙති, -පෙ- පරිවාසාරහං මූලාය පටිකස්සති, -පෙ- මූලාය පටිකස්සනාරහස්ස මානනං දෙති, -පෙ- මානනාරහං අබ්බෙති, -පෙ- අබ්බානාරහං උපසම්පදාදෙති [උපසම්පදාරහං අබ්බෙති], එවං බො උපාලි, අධිමකමමං තොති අවිනයකමමං. එවංඤා පන සඬෙසා සාතිසාරො ගොති”ති.

19. “යො හු බො හතෙන, සමගො සඬෙසා සමමුඛා කරණීයං කමමං සමමුඛා කරොති, ධම්මකමමං හු බො නං හතෙන, විනයකමමං”නති. “ධම්මකමමං නං උපාලි, විනයකමමං,” “යො හු බො හතෙන, සමගො සඬෙසා පටිපුච්ඡා කරණීයං කමමං පටිපුච්ඡා කරොති, -පෙ- පටිඤ්ඤාය කරණීයං කමමං පටිඤ්ඤාය කරොති, -පෙ- සතිවිනයාරහස්ස සතිවිනයං දෙති, -පෙ- අමුලුභවිනයාරහස්ස අමුලුභවිනයං දෙති, -පෙ- නස්සපාපියසසිකාකමමාරහස්ස නස්සපාපියසසිකාකමමං කරොති, -පෙ- නාජ්ඣීයකමමාරහස්ස නාජ්ඣීයකමමං කරොති, -පෙ- නියස්සකමමාරහස්ස නියස්සකමමං කරොති, -පෙ- පඤ්ඤාජ්ඣීයකමමාරහස්ස පඤ්ඤාජ්ඣීයකමමං කරොති, -පෙ- පටිසාරණීයකමමාරහස්ස පටිසාරණීයකමමං කරොති, -පෙ- උකෙඛපඤ්ඤාකමමාරහස්ස උකෙඛපඤ්ඤාකමමං කරොති, පරිවාසාරහස්ස පරිවාසං දෙති, -පෙ- මූලාය පටිකස්සනාරහං මූලාය පටිකස්සති, -පෙ- මානනාරහස්ස මානනං දෙති, -පෙ- අබ්බානාරහං අබ්බෙති, -පෙ- උපසම්පදාරහං උපසම්පදාදෙති, ධම්මකමමං හු බො නං හතෙන විනයකමමං”නති. “ධම්මකමමං නං උපාලි, විනයකමමං”.

20. “යො බො උපාලි, සමගො සඬෙසා සමමුඛා කරණීයං කමමං සමමුඛා කරොති, එවං බො උපාලි, ධම්මකමමං තොති විනයකමමං. එවංඤා පන සඬෙසා අනතිසාරො ගොති. යො බො උපාලි, සමගො සඬෙසා පටිපුච්ඡා කරණීයං කමමං පටිපුච්ඡා කරොති, -පෙ- පටිඤ්ඤාය කරණීයං කමමං පටිඤ්ඤාය කරොති, -පෙ- සතිවිනයාරහස්ස සතිවිනයං දෙති, -පෙ- අමුලුභවිනයාරහස්ස අමුලුභවිනයං දෙති, -පෙ- නස්සපාපියසසිකාකමමාරහස්ස නස්සපාපියසසිකාකමමං කරොති, -පෙ- නාජ්ඣීයකමමාරහස්ස නාජ්ඣීයකමමං කරොති, -පෙ- නියස්සකමමාරහස්ස නියස්සකමමං කරොති, -පෙ- පඤ්ඤාජ්ඣීයකමමාරහස්ස පඤ්ඤාජ්ඣීයකමමං කරොති, -පෙ- පටිසාරණීයකමමාරහස්ස පටිසාරණීයකමමං කරොති, -පෙ- උකෙඛපඤ්ඤාකමමාරහස්ස උකෙඛපඤ්ඤාකමමං කරොති, -පෙ- පරිවාසාරහස්ස පරිවාසං දෙති, -පෙ- මූලාය පටිකස්සනාරහං මූලාය පටිකස්සති, -පෙ- මානනාරහස්ස මානනං දෙති, -පෙ- අබ්බානාරහං අබ්බෙති, -පෙ- උපසම්පදාරහං උපසම්පදාදෙති, එවං බො උපාලි, ධම්මකමමං තොති විනයකමමං. එවංඤා පන සඬෙසා අනතිසාරො ගොති”ති.

18. “උපාලි, සමගි සඛසයා වූ යම් භික්ෂු සමූහයක් අභිමුඛයෙහි කළයුතු කම්යක් අනභිමුඛයෙහි කෙරේ ද, උපාලි, මෙසේ (කිරීම) අධම්මකම් වේ. අවිනයකම් වේ. මෙසේ සඛස නෙමේ ද දෙස් රහිත වේ. උපාලි, සමගි සඛසයා වූ යම් භික්ෂු සමූහයක් පිළිවිස කළයුතු කම්යක් නො පිළිවිස කෙරේ ද, -පෙ- ප්‍රතිඥාවෙන් කළයුතු කම්යක් ප්‍රතිඥ රහිත ව කෙරේ ද, -පෙ- සතිවිනය දිය යුත්තනුට අමුලහවිනය දේ ද, -පෙ- අමුලහවිනය දිය යුත්තනුට තසසපාපියසසිකාකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- තසසපාපියසසිකා-කම්ය කළ යුත්තනුට තජ්ජනියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- තජ්ජනියකම්ය කළ යුත්තනුට නියසසකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- නියසසකම්ය කළ යුත්තනුට පබ්බාජනියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- පබ්බාජනියකම්ය කළ යුත්තනුට පටි-සාරණියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- පටිසාරණියකම්ය කළ යුත්තනුට උකෙඛප-නියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- උකෙඛපනිය කම්ය කළ යුත්තනුට පිරිවෙස දේ ද, -පෙ- පිරිවෙසට සුදුසු වුවනුට මූලායපටිකසසනය කෙරේ ද, -පෙ- මූලායපටිකසසනයට සුදුසු වුවනුට මානත දේ ද, මානතට සුදුසු වුවනු අබ්භාතය කෙරේ ද, -පෙ- අබ්භාතයට සුදුසු වුවනු උපසපත් කෙරේ ද, -පෙ- උපසපත්තයට සුදුසු වුවනුට අබ්භාතය කෙරේ ද, උපාලි, මෙසේ (කිරීම) අධම්මකම් වේ. අවිනයකම් වේ. සඛස නෙමේ ද මෙසේ (කිරීමෙන්) දෙස් රහිත වේ” යි.

19. “සාමනී, සමගි සඛසයා වූ යම් භික්ෂු සමූහයක් අභිමුඛයෙහි කළයුතු කම්යක් අභිමුඛයෙහි කෙරේ ද, සාමනී, එය ධම්මකම්යෙක් විනයකම්යෙක් වේ ද ?” “උපාලි, ධම්මකම්යකි. විනයකම්යකි” යි. “සාමනී, සමගි සඛසයා වූ යම් භික්ෂු සමූහයක් නෙමේ පිළිවිස කළයුතු වූ කම්ය පිළිවිස කෙරේ ද -පෙ- ප්‍රතිඥාවෙන් කළයුතු වූ කම්ය ප්‍රතිඥාවෙන් කෙරේ ද, -පෙ- සතිවිනය දිය යුත්තනුට සතිවිනය දේ ද, -පෙ- අමුලහවිනය දිය යුත්තනුට අමුලහවිනය දේ ද, -පෙ- තසසපාපියසසිකාකම්යට සුදුස්සනුට තසසපාපියසසිකාකම්ය කෙරේ ද, තජ්ජනියකම්යට සුදුස්සනුට තජ්ජනියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- නියසසකම්යට සුදුස්සනුට නියසසකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- පබ්බාජනියකම්යට සුදුස්සනුට පබ්බාජනියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- පටිසාරණියකම්යට සුදුස්සනුට පටිසාරණියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- උකෙඛපනියකම්යට සුදුස්සනුට උකෙඛපනියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- පිරිවෙසට සුදුස්සනුට පිරිවෙස දේ ද, මූලායපටිකසසනයට සුදුස්සනුට මූලායපටිකසසනය කෙරේ ද, -පෙ- මානතට සුදුස්සනුට මානත දේ ද, -පෙ- අබ්භාතයට සුදුස්සනුට අබ්භාතය කෙරේ ද, -පෙ- උපසපත්තයට සුදුස්සනු උපසපත් කෙරේ ද, සාමනී, (එය) ධම්-කම්යෙක් ද ? විනයකම්යෙක් ද ?” “උපාලි, එය ධම්මකම්යෙකි. විනය-කම්යෙකි” යි.

20. “උපාලි, සමගි සඛසයා වූ යම් භික්ෂු සමූහයක් හමුවෙහි කළයුතු වූ කම්ය හමුවෙහි කෙරේ ද, උපාලි මෙසේ ධම්මකම්ය වේ. විනයකම්ය වේ. මෙසේ සඛස නෙමේ ද දෙස් රහිත වේ. උපාලි, සමගි වූ යම් භික්ෂු සමූහයක් පිළිවිස කළයුතු වූ කම්ය පිළිවිස කෙරේ ද, -පෙ- ප්‍රතිඥාවෙන් කළයුතු වූ කම්ය ප්‍රතිඥාවෙන් කෙරේ ද, -පෙ- සතිවිනය දිය යුත්තනුට සතිවිනය දේ ද, -පෙ- අමුලහවිනය දිය යුත්තනුට අමුලහවිනය දේ ද, -පෙ- තසසපාපියස-සිකාකම්යට සුදුස්සනුට තසසපාපියසසිකාකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- තජ්ජනිය-කම්යට සුදුස්සනුට තජ්ජනියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- නියසසකම්යට සුදුස්-සනුට නියසසකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- පබ්බාජනියකම්යට සුදුස්සනුට පබ්බාජනියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- පටිසාරණියකම්යට සුදුස්සනුට පටිසාර-ණියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- උකෙඛපනියකම්යට සුදුස්සනුට උකෙඛපනිය-කම්ය කෙරේ ද, -පෙ- පිරිවෙසට සුදුස්සනුට පිරිවෙස දේ ද, -පෙ- මූලාය-පටිකසසනයට සුදුස්සනුට මූලාය පටිකසසනය කෙරේ ද, -පෙ- මානතට සුදුස්සනුට මානත දේ ද, -පෙ- අබ්භාතයට සුදුස්සනුට අබ්භාතය කෙරේ ද, -පෙ- උපසපත්තයට සුදුස්සනු උපසපත් කෙරේ ද, උපාලි, මෙසේ ධම්මකම්ය වේ. විනයකම්ය වේ. මෙසේ සඛස නෙමේ ද දෙස් රහිත වේ”.

21. “යො භු බො භනෙත, සමග්ගො සඛෙසා සනිවිතයාරහස්ස අමුලුභ විනයං දෙති, අමුලුභවිනයාරහස්ස සනිවිතයං දෙති, ධම්මකමමං භු බො තං භනෙත විනයකමමං”නති. “අධම්මකමමං තං උපාලි, අවිනය කමමං”. “යො භු බො භනෙත, සමග්ගො සඛෙසා අමුලුභවිනයාරහස්ස තස්සපාපියසසිකාකමමං කරොති, තස්සපාපියසසිකාකමමාරහස්ස අමුලුභවිනයං දෙති, -පෙ- තස්සපාපියසසිකාකමමාරහස්ස තජ්ජනීයකමමං කරොති, තජ්ජනීයකමමාරහස්ස තස්සපාපියසසිකාකමමං කරොති, -පෙ- තජ්ජනීයකමමාරහස්ස නිසස්සකමමං කරොති, නිසස්සකමමාරහස්ස තජ්ජනීයකමමං කරොති, -පෙ- නිසස්සකමමාරහස්ස පබ්බජනීයකමමං කරොති, පබ්බජනීයකමමාරහස්ස නිසස්සකමමං කරොති, -පෙ- පබ්බජනීයකමමාරහස්ස පටිසාරණීයකමමං කරොති, පටිසාරණීයකමමාරහස්ස පබ්බජනීයකමමං කරොති, -පෙ- පටිසාරණීයකමමාරහස්ස උකෙඛපනීයකමමං කරොති, උකෙඛපනීයකමමාරහස්ස පටිසාරණීයකමමං කරොති, -පෙ- උකෙඛපනීයකමමාරහස්ස පරිවාසං දෙති, පරිවාසාරහස්ස උකෙඛපනීයකමමං කරොති, -පෙ- පරිවාසාරහස්ස මූලාය පටිකස්සති, මූලාය පටිකස්සනාරහස්ස පරිවාසං දෙති, -පෙ- මූලාය පටිකස්සනාරහස්ස මානවතං දෙති, මානවතාරහස්ස මූලාය පටිකස්සති, -පෙ- මානවතාරහස්ස අබ්බෙති, අබ්බාතාරහස්ස මානවතං දෙති, -පෙ- අබ්බාතාරහස්ස උපසම්පාදෙති, උපසම්පදාරහස්ස අබ්බෙති, -පෙ- ධම්මකමමං භු බො තං භනෙත, විනයකමමං”නති. “අධම්මකමමං තං උපාලි, අවිනයකමමං.”¹

22. “යො බො උපාලි සමග්ගො සඛෙසා සනිවිතයාරහස්ස අමුලුභවිනයං දෙති, අමුලුභවිනයාරහස්ස සනිවිතයං දෙති, එවං බො උපාලි, අධම්මකමමං හොති අවිනයකමමං. එවංඤ්ඤා පන සඛෙසා සානිසාරො හොති. යො බො උපාලි, සමග්ගො සඛෙසා අමුලුභවිනයාරහස්ස තස්සපාපියසසිකාකමමං කරොති, තස්සපාපියසසිකාකමමාරහස්ස අමුලුභවිනයං දෙති, -පෙ- තස්සපාපියසසිකාකමමාරහස්ස තජ්ජනීයකමමං කරොති, තජ්ජනීයකමමාරහස්ස තස්සපාපියසසිකාකමමං කරොති, -පෙ- තජ්ජනීයකමමාරහස්ස නිසස්සකමමං කරොති, නිසස්සකමමාරහස්ස තජ්ජනීයකමමං කරොති, -පෙ- නිසස්සකමමාරහස්ස පබ්බජනීයකමමං කරොති, පබ්බජනීයකමමාරහස්ස නිසස්සකමමං කරොති, -පෙ- පබ්බජනීයකමමාරහස්ස පටිසාරණීයකමමං කරොති, පටිසාරණීයකමමාරහස්ස පබ්බජනීයකමමං කරොති, -පෙ- පටිසාරණීයකමමාරහස්ස උකෙඛපනීයකමමං කරොති, උකෙඛපනීයකමමාරහස්ස පටිසාරණීයකමමං කරොති, -පෙ- උකෙඛපනීයකමමාරහස්ස පරිවාසං දෙති, පරිවාසාරහස්ස උකෙඛපනීයකමමං කරොති, -පෙ- පරිවාසාරහස්ස මූලාය පටිකස්සති, මූලාය පටිකස්සනාරහස්ස පරිවාසං දෙති, -පෙ- මූලාය පටිකස්සනාරහස්ස මානවතං දෙති, මානවතාරහස්ස මූලාය පටිකස්සති, -පෙ- මානවතාරහස්ස අබ්බෙති, අබ්බාතාරහස්ස මානවතං දෙති, -පෙ- අබ්බාතාරහස්ස උපසම්පාදෙති, උපසම්පදාරහස්ස අබ්බෙති, එවං බො උපාලි, අධම්මකමමං හොති අවිනයකමමං. එවංඤ්ඤා පන සඛෙසා සානිසාරො හොති”²

1-2 ඉමේසු (21-22) පෙදෙසු වාක්‍යයන් පෙය්‍යාලමුඛෙන පටිඤ්ඤාසු භාවිතවනාති, පාළිසාහචාර්යොභා තාති පෙමෙසා පෙය්‍යාලවෙසො නිශ්ඤිතඛානි.

21. “සාමිනි, සමගි සඛසා වූ යම් භික්ෂුසමුහයක් සතිවිනය දිය යුත්තනුට අමුලකවිනය දේ ද, අමුලකවිනය දිය යුත්තනුට සතිවිනය දේ ද, සාමිනි, එය ධම්මකමයෙන් ද ? විනයකමයෙන් ද” යි. “උපාලි, එය අධම්මකමයෙකි. අවිනය කමයෙකි.” යි බුදුහු වදාළහ. “සාමිනි, සමගි සඛසා වූ යම් භික්ෂු සමුහයක් අමුලකවිනය කළ යුත්තනුට තසාපාපියසසිකාකමය කෙරේ ද, තසාපාපියසසිකාකමය කළ යුත්තනුට අමුලකවිනය දේ ද, -පෙ- තසාපාපියසසිකාකමය කළ යුත්තනුට තජ්ජනියකමය කෙරේ ද, තජ්ජනියකමය කළ යුත්තනුට තසාපාපියසසිකාකමය කෙරේ ද, -පෙ- තජ්ජනියකමය කළ යුත්තනුට නියසාකමය කෙරේ ද, නියසාකමය කළ යුත්තනුට තජ්ජනියකමය කෙරේ ද, -පෙ- නියසාකමය කළ යුත්තනුට පබ්බාජනිය කෙරේ ද, පබ්බාජනියකමය කළ යුත්තනුට නියසාකමය කෙරේ ද, -පෙ- පබ්බාජනියකමය කළයුත්තනුට පටිසාරණියකමය කෙරේ ද, පටිසාරණියකමය කළ යුත්තනුට පබ්බාජනියකමය කෙරේ ද, -පෙ- පටිසාරණියකමය කළ යුත්තනුට උතෙඛපනියකමය කෙරේ ද, උතෙඛපනියකමය කළ යුත්තනුට පටිසාරණියකමය කෙරේ ද, -පෙ- උතෙඛපනියකමය කළ යුත්තනුට පිරිවෙස දේ ද, පිරිවෙස දිය යුත්තනුට උතෙඛපනියකමය කෙරේ ද, -පෙ- පිරිවෙසට සුදුසු වුවහු මූලායපටිකසානය කෙරේ ද, මූලායපටිකසානයට සුදුසු වුවහුට පිරිවෙස දේ ද, -පෙ- මූලායපටිකසානයට සුදුසු වුවහුට මානන දේ ද, මානනට සුදුසු වුවහුට මූලායපටිකසානය කෙරේ ද, -පෙ- මානනට සුදුසු වුවහුට අබ්භානාය කෙරේ ද, අබ්භානායට සුදුසු වුවහුට මානන දේ ද, -පෙ- අබ්භානායට සුදුසු වුවහු උපසපන් කෙරේ ද, උපසපන්දට සුදුසු වුවහුට අබ්භානාය කෙරේ ද, සාමිනි, එය ධම්මකමයෙන් ද ? විනයකමයෙන් ද” යි උපාලි තොරහු ඇසූහ. “උපාලි, එය අධම්මකමයෙකි. අවිනයකමයෙකි” යි බුදුහු වදාළහ.

22. “උපාලි, සමගි සඛසයා වූ යම් භික්ෂු සමූහයක් සනිටිනය දිය යුත්තනුට අමුලාභිනය දේ ද, අමුලාභිනය දිය යුත්තනුට සනිටිනය දේ ද, උපාලි, මෙසේ (කිරිම) අධමකමිතයකි. අවිනයකමිතයකි. ඒ සඛස තෙමේ ද මෙසේ දෙය් සනිත වේ. උපාලි, සමගි සඛසයා වූ යම් භික්ෂු සමූහයක් අමුලාභිනය කළ යුත්තනුට තසසපාපියසසකාකමිය කෙරේ ද, තසසපාපියසසකාකමිය කළ යුත්තනුට අමුලාභිනය දේ ද, -වෙ- තසසපාපියසසකාකමිය කළ යුත්තනුට තප්පනියකමිය කෙරේ ද, තප්පනියකමිය කළ යුත්තනුට තසසපාපියසසකාකමිය කෙරේ ද, -වෙ- තප්පනියකමිය කළ යුත්තනුට නියසසකමිය කෙරේ ද, නියසසකමිය කළ යුත්තනුට තප්පනියකමිය කෙරේ ද, -වෙ- නියසසකමිය කළ යුත්තනුට පබ්බාජනියකමිය කෙරේ ද, පබ්බාජනියකමිය කළ යුත්තනුට නියසසකමිය කෙරේ ද, -වෙ- පබ්බාජනියකමිය කළ යුත්තනුට පටිසාරණියකමිය කෙරේ ද, පටිසාරණියකමිය කළ යුත්තනුට පබ්බාජනියකමිය කෙරේ ද, -වෙ- පටිසාරණියකමිය කළ යුත්තනුට උභෙක්ඛපනියකමිය කෙරේ ද, උභෙක්ඛපනියකමිය කළ යුත්තනුට පටිසාරණියකමිය කෙරේ ද, -වෙ- උභෙක්ඛපනියකමිය කළ යුත්තනුට පිරිවෙස දේ ද, පිරිවෙසට සුදුසු වුවනුට උභෙක්ඛපනියකමිය කෙරේ ද, -වෙ- පිරිවෙසට සුදුසු වුවනුට මූලායපටිකසසනය කෙරේ ද, මූලායපටිකසසනයට සුදුසු වුවනුට පිරිවෙස දේ ද, -වෙ- මූලායපටිකසසනයට සුදුසු වුවනුට මානත දේ ද, මානතට සුදුසු වුවනුට මූලායපටිකසසනය කෙරේ ද, -වෙ- මානතට සුදුසු වුවනුට අබ්භානය කෙරේ ද, අබ්භානයට සුදුසු වුවනුට මානත දේ ද, -වෙ- අබ්භානයට සුදුසු වුවනු උපසපන් කෙරේ ද, උපසමපදවට සුදුසු වුවනුට අබ්භානය කෙරේ ද, උපාලි, මෙසේ කිරිම අධමකමි වේ. අවිනයකමි වේ. ඒ සඛස තෙමේ ද මෙසිග් දෙය් සනිත වේ”.

23. “යො භු බො භනෙත, සමග්ගො සමෙක්ඛා සතිවිනයාරතස්ස සතිවිනයං දෙති. ධම්මකම්මං භු බො තං භනෙත, විනයකම්මං” නති. “ධම්මකම්මං තං උපාලි, විනයකම්මං.” “යො භු බො භනෙත, සමග්ගො සමෙක්ඛා අමුලුභවිනයාරතස්ස අමුලුභවිනයං දෙති, -පෙ- තස්සපාපිය්‍යසිකාකම්මාරතස්ස තස්සපාපිය්‍යසිකාකම්මං කරොති, -පෙ- තජ්ජනියකම්මාරතස්ස තජ්ජනියකම්මං කරොති, -පෙ- නියස්සකම්මාරතස්ස නියස්සකම්මං කරොති, -පෙ- පබ්බාජනියකම්මාරතස්ස පබ්බාජනියකම්මං කරොති, -පෙ- පටිසාරණීයකම්මාරතස්ස පටිසාරණීයකම්මං කරොති, -පෙ- උකෙඛපනීයකම්මාරතස්ස උකෙඛපනීයකම්මං කරොති, -පෙ- පරිවාසාරතස්ස පරිවාසං දෙති, -පෙ- මූලාය පටිකස්සනාරතං මූලාය පටිකස්සති, -පෙ- මානන්තාරතස්ස මානන්තං දෙති, -පෙ- අබ්බානාරතං අබ්බෙති, -පෙ- උපසම්පදාරතං උපසම්පාදෙති, ධම්මකම්මං භු බො තං භනෙත, විනයකම්මං” නති. “ධම්මකම්මං තං උපාලි, විනයකම්මං.”

24. “යො බො උපාලි, සමග්ගො සමෙක්ඛා සතිවිනයාරතස්ස සතිවිනයං දෙති, එවං බො උපාලි, ධම්මකම්මං හොති. විනයකම්මං, එවංඤ්ඤා පන සමෙක්ඛා අනත්තියො තොති. යො බො උපාලි, සමග්ගො සමෙක්ඛා අමුලුභවිනයාරතස්ස අමුලුභවිනයං දෙති, -පෙ- තස්සපාපිය්‍යසිකාකම්මාරතස්ස තස්සපාපිය්‍යසිකාකම්මං කරොති, -පෙ- තජ්ජනියකම්මාරතස්ස තජ්ජනියකම්මං කරොති, -පෙ- නියස්සකම්මාරතස්ස නියස්සකම්මං කරොති, -පෙ- පබ්බාජනියකම්මාරතස්ස පබ්බාජනියකම්මං කරොති, -පෙ- පටිසාරණීයකම්මාරතස්ස පටිසාරණීයකම්මං කරොති, -පෙ- උකෙඛපනීයකම්මාරතස්ස උකෙඛපනීයකම්මං කරොති, පරිවාසාරතස්ස පරිවාසං දෙති, -පෙ- මූලාය පටිකස්සනාරතං මූලාය පටිකස්සති, -පෙ- මානන්තාරතස්ස මානන්තං දෙති, -පෙ- අබ්බානාරතං අබ්බෙති, -පෙ- උපසම්පදාරතං උපසම්පාදෙති, එවං බො උපාලි, ධම්මකම්මං හොති විනයකම්මං. එවංඤ්ඤා පන සමෙක්ඛා අනත්තියො තොති” නි.

25. අථ බො නගවා භික්ඛු ආමනෙතෙ: “යො බො භික්ඛවෙ සමග්ගො සමෙක්ඛා සතිවිනයාරතස්ස අමුලුභවිනයං දෙති, එවං බො භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මං හොති අවිනයකම්මං. එවංඤ්ඤා පන සමෙක්ඛා සාතිසාරො තොති. යො බො භික්ඛවෙ, සමග්ගො සමෙක්ඛා සතිවිනයාරතස්ස තස්සපාපිය්‍යසිකාකම්මං කරොති, -පෙ- සතිවිනයාරතස්ස තජ්ජනියකම්මං කරොති, -පෙ- සතිවිනයාරතස්ස නියස්සකම්මං කරොති, -පෙ- සතිවිනයාරතස්ස පබ්බාජනියකම්මං කරොති, -පෙ- සතිවිනයාරතස්ස පටිසාරණීයකම්මං කරොති, -පෙ- සතිවිනයාරතස්ස උකෙඛපනීයකම්මං කරොති, -පෙ- සතිවිනයාරතස්ස පරිවාසං දෙති, -පෙ- සතිවිනයාරතං මූලාය පටිකස්සති, -පෙ- සතිවිනයාරතස්ස මානන්තං දෙති, -පෙ- සතිවිනයාරතං අබ්බෙති, -පෙ- සතිවිනයාරතං උපසම්පාදෙති, එවං බො භික්ඛවෙ අධම්මකම්මං හොති අවිනයකම්මං. එවංඤ්ඤා පන සමෙක්ඛා සාතිසාරො තොති”.

23. “සාමිනි, සමගි සංඝයා වූ යම් භික්ෂුසමුහයක් සතිවිනය දිය යුත්තනුට සතිවිනය දේ ද, සාමිනි, එය ධම්මකම්මයෙක් ද? විනයකම්මයෙක් ද?” “උපාලි, එය ධම්මකම්මයෙකි. විනයකම්මයෙකි.” “සාමිනි, සමගි සංඝයා වූ යම් භික්ෂුසමුහයක් අමුලාපිනය දිය යුත්තනුට අමුලාපිනය දේ ද, -පෙ- තස්සපාපියාසිකාකම්මය කල යුත්තනුට තස්සපාපියාසිකාකම්මය කෙරේ ද, -පෙ- තස්සකම්මය කල යුත්තනුට තස්සකම්මය කෙරේ ද, -පෙ- තියස්සකම්මය කල යුත්තනුට තියස්සකම්මය කෙරේ ද, -පෙ- පඤ්චනිකම්මය කල යුත්තනුට පඤ්චනිකම්මය කෙරේ ද, -පෙ- පටිසාරණීයකම්මය කල යුත්තනුට පටිසාරණීයකම්මය කෙරේ ද, -පෙ- උකෙඛපනීයකම්මය කල යුත්තනුට උකෙඛපනීයකම්මය කෙරේ ද, -පෙ- පිරිවෙසට සුදුසු වුවනුට පිරිවෙස දේ ද, -පෙ- මුලායපටිකස්සනයට සුදුසු වුවනුට මුලායපටිකස්සනය කෙරේ ද, -පෙ- මානන දිය යුත්තනුට මානන දේ ද, -පෙ- අඛ්‍යාතයට සුදුසු වුවනුට අඛ්‍යාතය කෙරේ ද, -පෙ- උපසපන් කිරීමට සුදුසු වුවනු උපසපන් කෙරේ ද, සාමිනි, එය ධම්මකම්මයෙක් ද? විනයකම්මයෙක් ද?” “උපාලි, එය ධම්මකම්මයෙකි. විනයකම්මයෙකි” යි වදාලසේක.

24. “උපාලි, සමගි සංඝයා වූ යම් භික්ෂුසමුහයක් සතිවිනය දිය යුත්තනුට සතිවිනය දේ ද, උපාලි, මෙසේ (කිරීම) ධම්මකම්ම වේ. විනයකම්ම වේ. ඒ සංඝ තෙමේ ද මෙසේ දෙස් රහිත වේ. උපාලි, සමගි සංඝයා වූ යම් භික්ෂුසමුහයක් අමුලාපිනය දිය යුත්තනුට අමුලාපිනය දේ ද, -පෙ- තස්සපාපියාසිකාකම්මයට සුදුසු වුවනුට තස්සපාපියාසිකාකම්මය කෙරේ ද, -පෙ- තස්සකම්මයට සුදුසු වුවනුට තස්සකම්මය කෙරේ ද, -පෙ- තියස්සකම්මයට සුදුසු වුවනුට තියස්සකම්මය කෙරේ ද, -පෙ- පඤ්චනිකම්මයට සුදුසු වුවනුට පඤ්චනිකම්මය කෙරේ ද, -පෙ- පටිසාරණීයකම්මයට සුදුසු වුවනුට පටිසාරණීයකම්මය කෙරේ ද, -පෙ- උකෙඛපනීයකම්මයට සුදුසු වුවනුට උකෙඛපනීයකම්මය කෙරේ ද, -පෙ- පිරිවෙසට සුදුසු වුවනුට පිරිවෙස දේ ද, -පෙ- මුලායපටිකස්සනයට සුදුසු වුවනුට මුලායපටිකස්සනය කෙරේ ද, -පෙ- මානනට සුදුසු වුවනුට මානන දේ ද, අඛ්‍යාතයට සුදුසු වුවනුට අඛ්‍යාතය කෙරේ ද, -පෙ- උපසපදාවට සුදුසු වුවනු උපසපන් කෙරේ ද, උපාලි, මෙසේ (කිරීම) ධම්මකම්ම වේ. විනයකම්ම වේ. ඒ සංඝ තෙමේ ද මෙසේ කිරීමෙන් දෙස් නැත්තේ වේ” යි වදාලසේක.

25. ඉක්බිති නාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් අමතා “මහණෙනි, සමගි වූ යම් භික්ෂුසමුහයක් සතිවිනය දිය යුත්තනුට අමුලාපිනය දේ ද, මහණෙනි, මෙසේ (කිරීම) අධම්මකම්මයෙක් වේ. අවිනයකම්මයෙක් වේ. මෙසේ කිරීමෙන් සංඝ තෙමේ ද දෙස් සහිත වේ” යි වදාල සේක. “මහණෙනි, සමගි වූ යම් භික්ෂුසමුහයක් සතිවිනය දිය යුත්තනුට තස්සපාපියාසිකාකම්මය කෙරේ ද, -පෙ- සතිවිනය දිය යුත්තනුට තස්සකම්මය කෙරේ ද, -පෙ- සතිවිනය දිය යුත්තනුට තියස්සකම්මය කෙරේ ද, -පෙ- සතිවිනය දිය යුත්තනුට පඤ්චනිකම්මය කෙරේ ද, -පෙ- සතිවිනය දිය යුත්තනුට පටිසාරණීයකම්මය කෙරේ ද, -පෙ- සතිවිනය දිය යුත්තනුට උකෙඛපනීයකම්මය කෙරේ ද, -පෙ- සතිවිනය දිය යුත්තනුට පිරිවෙස දේ ද, -පෙ- සතිවිනය දිය යුත්තනුට මුලායපටිකස්සනය කෙරේ ද, -පෙ- සතිවිනය දිය යුත්තනුට මානන දේ ද, -පෙ- සතිවිනය දිය යුත්තනුට අඛ්‍යාතය කෙරේ ද, -පෙ- සතිවිනය දිය යුත්තනු උපසපන් කෙරේ ද, මහණෙනි, මෙසේ (කිරීම) අධම්මකම්ම වේ. අවිනයකම්ම වේ. ඒ සංඝ තෙමේ ද මෙසේ කිරීමෙන් දෙස් සහිත වේ යි වදාලසේක.

26. “යො බො භික්ඛවෙ, සමග්ගො සඬේසා අමුලුභවිතයාරහස්ස සතිවිනයං දෙති, එවං බො භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මං ගොති අවිනයකම්මං. එවංඤ්ච පන සඬේසා සාතිසාරො ගොති. යො බො භික්ඛවෙ, සමග්ගො සඬේසා අමුලුභවිතයාරහස්ස තස්සපාපියසසිකාකම්මං කරොති, -පෙ- අමුලුභවිතයාරහස්ස තජ්ජනියකම්මං කරොති, -පෙ- අමුලුභවිතයාරහස්ස නියස්සකම්මං කරොති, -පෙ- අමුලුභවිතයාරහස්ස පඤ්ඤාජනියකම්මං කරොති, -පෙ- අමුලුභවිතයාරහස්ස පටිසාරණියකම්මං කරොති, -පෙ- අමුලුභවිතයාරහස්ස උකේඨනියකම්මං කරොති, -පෙ- අමුලුභවිතයාරහස්ස පරිවාසං දෙති, -පෙ- අමුලුභවිතයාරහස්ස මුලාය පටිකස්සති, -පෙ- අමුලුභවිතයාරහස්ස මානතතං දෙති, -පෙ- අමුලුභවිතයාරහස්ස අබ්බතති, -පෙ- අමුලුභවිතයාරහස්ස උපසම්පාදෙති, එවං බො භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මං ගොති අවිනයකම්මං. එවංඤ්ච පන සඬේසා සාතිසාරො ගොති.*

27. “යො බො භික්ඛවෙ, සමග්ගො සඬේසා තස්සපාපියසසිකාකම්මාරහස්ස [සතිවිනයං දෙති,]¹ -පෙ- තජ්ජනියකම්මාරහස්ස -පෙ- නියස්සකම්මාරහස්ස -පෙ- පඤ්ඤාජනියකම්මාරහස්ස -පෙ- පටිසාරණියකම්මාරහස්ස -පෙ- උකේඨනියකම්මාරහස්ස -පෙ- පරිවාසාරහස්ස -පෙ- මුලායපටිකස්සතාරහස්ස -පෙ- මානතතාරහස්ස -පෙ- අබ්බතාරහස්ස [සතිවිනයං දෙති,] -පෙ- එවං බො භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මං ගොති අවිනයකම්මං. එවංඤ්ච පන සඬේසා සාතිසාරො ගොති.*

28. “යො බො භික්ඛවෙ, සමග්ගො සඬේසා උපසම්පදාරහස්ස සතිවිනයං දෙති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස අමුලුභවිතයා දෙති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස තස්සපාපියසසිකාකම්මං කරොති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස තජ්ජනියකම්මං කරොති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස නියස්සකම්මං කරොති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස පඤ්ඤාජනියකම්මං කරොති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස පටිසාරණියකම්මං කරොති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස උකේඨනියකම්මං කරොති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස පරිවාසං දෙති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස මුලාය පටිකස්සති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස මානතතං දෙති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස අබ්බතති, එවං බො භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මං ගොති අවිනයකම්මං. එවංඤ්ච පන සඬේසා සාතිසාරො ගොති”ති.

උපාලිපුම්භංගාණධාරං දුතියං.²

* ඉමෙසු ඡේදෙසු පෙය්‍යාලවිකානි උපක්‍ෂාප්ත වසදිකතානි

1. අනු “තජ්ජනියකම්මං කරොති”හි පොඤ්ඤාසු අධිකාන පනතං දීක්‍ෂතො අසමි. ‘27’ ඡේද “තස්සපාපියසසිකාකම්මාරහස්ස” ඉමාදි සු පවෙමකා පදමපනි පාටිනයනො “සතිවිනයං දෙති”හි ආදිනානෙයන ද්වාදසති වාසොගති කට්ඨාබ්බා.
2. අසමි. භංගවාපෙ “23, 24, 25, 26, 28” ඉමෙහි අබ්බතඡේදෙසු ව පෙය්‍යාලවිකානි පොඤ්ඤාසු අනිද්දිකානෙව.

26. “මහණෙනි, සමගි සඛ්ඤා වූ යම් භික්ෂු සමුහයක් අමුලානවිනයට සුදුසු වුවහුට සතිවිනය දේ ද, මහණෙනි, මෙසේ කිරීම අධම්මකම් වේ. අවිනයකම් වේ. ඒ සඛ්ඤා තෙමේ ද මෙසේ කිරීමෙන් දෙස් සහිත වේ. මහණෙනි, සමගි සඛ්ඤා වූ යම් භික්ෂු සමුහයක් අමුලානවිනයට සුදුසු වුවහුට තස්සාපියාසිකාකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- අමුලානවිනයට සුදුසු වුවහුට තස්සාපියාසිකාකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- අමුලානවිනයට සුදුසු වුවහුට නියස්සාකම්ය කෙරේ ද -පෙ- අමුලානවිනයට සුදුසු වුවහුට පඤ්චානියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- අමුලානවිනයට සුදුසු වුවහුට පටිසාරණියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- අමුලානවිනයට සුදුසු වුවහුට උකෙඛපනිය කම්ය කෙරේ ද, -පෙ- අමුලානවිනයට සුදුසු වුවහුට පිරිවෙස දේ ද -පෙ- අමුලානවිනයට සුදුසු වුවහුට මූලායපටිකස්සනය කෙරේ ද, අමුලානවිනයට සුදුසු වුවහුට මානත දේ ද, අමුලානවිනයට සුදුසු වුවහුට අභ්‍යානය කෙරේ ද, -පෙ- අමුලානවිනයට සුදුසු වුවහු උපසංගත් කෙරේ ද, මහණෙනි, මෙසේ (කිරීම) අධම්මකම් වේ. අවිනයකම් වේ. ඒ සඛ්ඤා තෙමේ ද මෙසේ කිරීමෙන් දෙස් සහිත වේ.*

27. “මහණෙනි, සමගි සඛ්ඤා වූ යම් භික්ෂු සමුහයක් තස්සාපියාසිකාකම්යට සුදුසු වුවහුට සතිවිනය දේ ද, -පෙ- තස්සාපියාසිකාකම්යට සුදුසු වුවහුට -පෙ- නියස්සාකම්යට සුදුසු වුවහුට -පෙ- පඤ්චානියකම්යට සුදුසු වුවහුට -පෙ- පටිසාරණියකම්යට සුදුසු වුවහුට -පෙ- උකෙඛපනියකම්යට සුදුසු වුවහුට -පෙ- පිරිවෙසට සුදුසු වුවහුට -පෙ- මූලායපටිකස්සනයට සුදුසු වුවහුට -පෙ- මානතට සුදුසු වුවහුට -පෙ- අභ්‍යානයට සුදුසු වුවහුට සතිවිනය දේ ද, -පෙ- මහණෙනි, මෙසේ (කිරීම) අධම්මකම් වේ. අවිනයකම් වේ. ඒ සඛ්ඤා තෙමේ ද මෙසේ කිරීමෙන් දෙස් සහිත වේ.*

28. “මහණෙනි, සමගි සඛ්ඤා වූ යම් භික්ෂු සමුහයක් උපසමපදාවට සුදුසු වුවහුට සතිවිනය දේ ද, -පෙ- උපසමපදාවට සුදුසු වුවහුට අමුලානවිනය දේ ද, -පෙ- උපසමපදාවට සුදුසු වුවහුට තස්සාපියාසිකාකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- උපසමපදාවට සුදුසු වුවහුට තස්සාපියාසිකාකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- උපසමපදාවට සුදුසු වුවහුට නියස්සාකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- උපසමපදාවට සුදුසු වුවහුට පඤ්චානියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- උපසමපදාවට සුදුසු වුවහුට පටිසාරණියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- උපසමපදාවට සුදුසු වුවහුට උකෙඛපනියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- උපසමපදාවට සුදුසු වුවහුට පිරිවෙස දේ ද, -පෙ- උපසමපදාවට සුදුසු වුවහුට මූලායපටිකස්සනය කෙරේ ද, -පෙ- උපසමපදාවට සුදුසු වුවහුට මානත දේ ද, -පෙ- උපසමපදාවට සුදුසු වුවහුට අභ්‍යානය කෙරේ ද, මහණෙනි, මෙසේ (කිරීම) අධම්මකම් වේ. අවිනයකම් වේ. ඒ සඛ්ඤා තෙමේ ද මෙසේ කිරීමෙන් දෙස් සහිත වේ.” ඩ්වද්දු සේක.

උපාලිපුඤ්ඤා නම් වූ දෙවැනි බණවර නිම.

1. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො හොති කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඛෙස අධිකරණකාරකො. තුඤ්ඤ වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඛෙස අධිකරණකාරකො. හන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමං කරොමා”ති. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමං කරොනති අධිමෙමන වග්ගා.

2. සො තම්හා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගව්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු සඛෙසන තජ්ජනියකමකතො අධිමෙමන වග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමං කරොමා”ති. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමං කරොනති අධිමෙමන සමග්ගා.

3. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගව්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු සඛෙසන තජ්ජනියකමකතො අධිමෙමන සමග්ගෙති හන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමං කරොමා”ති. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමං කරොනති ධිමෙමන වග්ගා.

4. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගව්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු සඛෙසන තජ්ජනියකමකතො ධිමෙමන වග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමං කරොමා”ති. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමං කරොනති ධිමෙමනිරුපකෙන වග්ගා.

5. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගව්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු සඛෙසන තජ්ජනියකමකතො ධිමෙමනිරුපකෙන වග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමං කරොමා”ති. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමං කරොනති ධිමෙමනිරුපකෙන සමග්ගා.

6. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො හොති කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඛෙස අධිකරණකාරකො. තුඤ්ඤ වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඛෙස අධිකරණකාරකො. හන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමං කරොමා”ති. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමං කරොනති අධිමෙමන සමග්ගා.

7. සො තම්හා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගව්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු සඛෙසන තජ්ජනියකමකතො අධිමෙමන සමග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමං කරොමා”ති. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමං කරොනති ධිමෙමන වග්ගා.

8. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගව්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු සඛෙසන තජ්ජනියකමකතො ධිමෙමන වග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමං කරොමා”ති. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමං කරොනති ධිමෙමනිරුපකෙන වග්ගා.

1. මහණෙනි, මෙහි ඛබර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කථාවෙන් කලහ උපදවන්නා වූ සඛ්ඝයා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වූ මහණෙක් වේ. එහි දී භික්ෂූන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ ඛබර කරන්නේ ය. කලහ කරන්නේ ය. විවාද කරන්නේ ය. කථා ප්‍රතිකථා කරන්නේ ය. සඛ්ඝයා වෙත පැමිණිලි කරන්නේ ය. එහෙයින් අපි මොහුට තජ්ජනියකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර (අසමති) වූ ඒ භික්ෂූහු ඔහුට තජ්ජනියකමය කෙරෙත්.

2. තෙනෙමේ ඒ ආවාසයෙන් අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි භික්ෂූන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙනෙමේ සඛ්ඝයා විසින් අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වීමෙන් තජ්ජනියකමය කරණ ලද්දේ වේ. එහෙයින් අපි මොහුට තජ්ජනියකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුට තජ්ජනියකමය කරත්.

3. තෙනෙමේ ඒ ආවාසයෙන් ද අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි ද භික්ෂූන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙනෙමේ සඛ්ඝයා විසින් අධම්මයෙන් සමග්‍ර වීමෙන් තජ්ජනියකමය කරණ ලද්දේ වේ. එහෙයින් අපි මොහුට තජ්ජනියකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔහුට තජ්ජනියකමය කරත්.

4. තෙනෙමේ ඒ ආවාසයෙන් ද අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි ද භික්ෂූන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙනෙමේ සඛ්ඝයා විසින් ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වීමෙන් තජ්ජනියකමය කරණ ලද්දේ වේ. එහෙයින් අපි මොහුට තජ්ජනියකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු ධම්මප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔහුට තජ්ජනියකමය කරත්.

5. තෙනෙමේ ඒ ආවාසයෙන් ද අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි ද භික්ෂූන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙනෙමේ සඛ්ඝයා විසින් ධම්මප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වීමෙන් තජ්ජනියකමය කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුට තජ්ජනියකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු ධම්මප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුට තජ්ජනියකමය කරත්.

6. මහණෙනි, මෙහි ඛබර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කථා ප්‍රතිකථා කරන්නා වූ සඛ්ඝයා වෙත අධිකරණ කරන්නා වූ මහණෙක් වේ. එහි දී භික්ෂූන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙනෙමේ ඛබර කරන්නේ ය. කලහ කරන්නේ ය. විවාද කරන්නේ ය. කථා ප්‍රතිකථා කරන්නේ ය. සඛ්ඝයා වෙත අධිකරණ කරන්නේ ය. එහෙයින් අපි මොහුට තජ්ජනියකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුට තජ්ජනියකමය කරත්.

7. තෙනෙමේ ඒ ආවාසයෙන් අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි භික්ෂූන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙනෙමේ සඛ්ඝයා විසින් අධම්මයෙන් සමග්‍ර වීමෙන් තජ්ජනියකමය කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුට තජ්ජනියකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔහුට තජ්ජනියකමය කරත්.

8. තෙනෙමේ ඒ ආවාසයෙන් ද අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි ද භික්ෂූන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙනෙමේ සඛ්ඝයා විසින් ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වීමෙන් තජ්ජනියකමය කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුට තජ්ජනියකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු ධම්මප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔහුට තජ්ජනියකමය කෙරෙත්.

9. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගව්ඡති. තත්ථි භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආට්ටිසො, භික්ඛු සඛෙසන තජ්ජීයකමමකතො ධම්මපඤ්ඤාපකෙන වග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ජීයකමමං කරොමා” ති තස්ස තජ්ජීයකමමං කරොනති ධම්මපඤ්ඤාපකෙන සමග්ගා.

10. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගව්ඡති. තත්ථි භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආට්ටිසො, භික්ඛු සඛෙසන තජ්ජීයකමමකතො ධම්මපඤ්ඤාපකෙන සමග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ජීයකමමං කරොමා”ති තෙ තස්ස තජ්ජීයකමමං කරොනති අධම්මෙත වග්ගා.

11. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු හණ්ඩනකාරකො හොති කලහකාරකො විවාදකාරකො හස්සකාරකො සඛෙස අධිකරණකාරකො. තත්ථ වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආට්ටිසො, භික්ඛු හණ්ඩනකාරකො කලහකාරකො විවාදකාරකො හස්සකාරකො සඛෙස අධිකරණකාරකො. හන්දස්ස මයං තජ්ජීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජීයකමමං කරොනති ධම්මෙත වග්ගා.

12. සො තම්හා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගව්ඡති. තත්ථ¹ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආට්ටිසො, භික්ඛු සඛෙසන තජ්ජීයකමමකතො ධම්මෙත වග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ජීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජීයකමමං කරොනති ධම්මපඤ්ඤාපකෙන වග්ගා.

13. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගව්ඡති. තත්ථි භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආට්ටිසො, භික්ඛු සඛෙසන තජ්ජීයකමමකතො ධම්මපඤ්ඤාපකෙන වග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ජීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජීයකමමං කරොනති ධම්මපඤ්ඤාපකෙන සමග්ගා.

14. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගව්ඡති. තත්ථි භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආට්ටිසො, භික්ඛු සඛෙසන තජ්ජීයකමමකතො ධම්මපඤ්ඤාපකෙන සමග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ජීයකමමං කරොමා”ති. තෙ තස්ස තජ්ජීයකමමං කරොනති අධම්මෙත වග්ගා.

15. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගව්ඡති. තත්ථි භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආට්ටිසො, භික්ඛු සඛෙසන තජ්ජීයකමමකතො අධම්මෙත වග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ජීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජීයකමමං කරොනති අධම්මෙත සමග්ගා.

16. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු හණ්ඩනකාරකො හොති විවාදකාරකො කලහකාරකො හස්සකාරකො සඛෙස අධිකරණකාරකො. තත්ථ වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආට්ටිසො, භික්ඛු හණ්ඩනකාරකො කලහකාරකො විවාදකාරකො හස්සකාරකො සඛෙස අධිකරණකාරකො. හන්දස්ස මයං තජ්ජීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජීයකමමං කරොනති ධම්මපඤ්ඤාපකෙන වග්ගා.

16. මහණෙනි, මෙහි ඛබර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කථා ප්‍රතිකථා කරන්නා වූ සංඝසංඝා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වූ මහණෙක් වේ. එහි දී භික්ෂූන්ට “අවැහැනි, මේ මහණ තෙමේ ඛබර කරන්නේ ය. කලහ කරන්නේ ය. විවාද කරන්නේ ය. කථා ප්‍රතිකථා කරන්නේ ය. සංඝසංඝා කෙරෙහි පැමිණිලි කරන්නේ ය. එබැවින් අපි මොහුට තර්ජනයකම්ප කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු ධර්මප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වුවාහු ඔහුට තර්ජනයකම්ප කෙරෙත්.

17. සො තමා ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගව්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආට්ටසො, භික්ඛු සඛෙසන තජ්ඣයකමකතො ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ඣයකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ඣයකමං කරොනති ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගා.

18. සො තමාපි ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගව්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආට්ටසො, භික්ඛු සඛෙසන තජ්ඣයකමකතො ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ඣයකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ඣයකමං කරොනති අධම්මෙන වග්ගා.

19. සො තමාපි ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගව්ඡති තත්ථ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආට්ටසො, භික්ඛු සඛෙසන තජ්ඣයකමකතො අධම්මෙන වග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ඣයකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ඣයකමං කරොනති අධම්මෙන සමග්ගා.

20. සො තමාපි ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගව්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආට්ටසො, භික්ඛු සඛෙසන තජ්ඣයකමකතො අධම්මෙන සමග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ඣයකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ඣයකමං කරොනති ධම්මෙන වග්ගා.

21. ඉධ පන භික්ඛවෙ, හක්ඛු හණ්ඩනකාරකො හොති කලහකාරකො විවාදකාරකො හස්සකාරකො සඛෙස අධිකරණකාරකො. තනු වෙ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආට්ටසො, භික්ඛු හණ්ඩනකාරකො කලහකාරකො විවාදකාරකො හස්සකාරකො සඛෙස අධිකරණකාරකො. හන්දස්ස මයං තජ්ඣයකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ඣයකමං කරොනති ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගා.

22. සො තමා ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගව්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආට්ටසො, භික්ඛු සඛෙසන තජ්ඣයකමකතො ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ඣයකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ඣයකමං කරොනති අධම්මෙන වග්ගා.

23. සො තමාපි ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගව්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආට්ටසො, භික්ඛු සඛෙසන තජ්ඣයකමකතො අධම්මෙන වග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ඣයකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ඣයකමං කරොනති අධම්මෙන සමග්ගා.

24. සො තමාපි ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගව්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආට්ටසො, භික්ඛු සඛෙසන තජ්ඣයකමකතො අධම්මෙන සමග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ඣයකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ඣයකමං කරොනති ධම්මෙන වග්ගා.

25. සො තමාපි ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගව්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආට්ටසො, භික්ඛු සඛෙසන තජ්ඣයකමකතො ධම්මෙන වග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ඣයකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ඣයකමං කරොනති ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගා.

17. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි හික්කුන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ සහිස්සා පිසින් ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර විමෙන් තැරැනියකමය කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුට තැරැනියකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග වූවාහු ඔහුට තැරැනියකමය කෙරෙත්.

18. හෙතෙමේ ඒ ද්‍රාව්‍යයෙන් ද අන්‍ය ද්‍රාව්‍යයකට යයි. එහි ද නිසිකින් “ද්‍රාව්‍යත්ව, මේ මහණ තෙමේ සමයයා විසින් බමුප්‍රතිරූපකයෙන් සමග වීමෙන් තැන්පත්කමින් කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුට තැන්පත්කමින් කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ශුභ අබිමයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ශුභට තැන්පත්කමින් හෙරෙත්.

19. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් ද අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි ද භික්ෂුවට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ සබ්බසා විසින් අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වීමෙන් තැපැනියකමය කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුට තපැනිය-කමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් සමග ධූවානු ඔහුට තැපැනියකමය කෙරෙත්.

20. ගෙනෙමේ ඒ දාවාසයෙන් ද අන්‍ය දාවාසයකට යයි. එහි ද නිකුත්ව “ඇවැත්ති, මේ මහණ තෙමේ සබ්බසා විසින් අබමියෙන් සමග වීමෙන් තැනැතියකම් කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුට තැනැතිය-කමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු බමියෙන් ව්‍යග්‍ර වුවාහු ඔහුට තැනැතියකමය කෙරෙත්.

21. මහණෙනි, මෙහි ධර්ම කරන්නා වූ කල්හ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කථා ප්‍රතිකථා කරන්නා වූ සංඝයා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වූ මහණෙක් වේ. එහි දී භික්ෂූන්ට “ආචාරිනි, මේ මහණ කෙමේ ධර්ම කරන්නේ ය. කල්හ කරන්නේ ය. විවාද කරන්නේ ය. කථා ප්‍රතිකථා කරන්නේ ය. සංඝයා වෙත පැමිණිලි කරන්නේ ය. එබැවින් අපි මොහුට තාප්පයකමීය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු ධර්මප්‍රතිරූපකයෙන් සම්මුඛව වාදානුබන්ධනට තාප්පයකමීය කෙරෙත්.

22. හෙතෙමේ ඒ දාවාසයෙන් අත්‍ය අවාසයකට යයි. එහි හික්කන්ට “ඇවැත්ති, මේ මහණ තෙමේ සබ්බකා පිහිත් ධම්මනිරුපකයෙන් සමුදානිමෙන් තප්පනීයකමය කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුට තප්පනීයකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවානු ඔහුට තප්පනීයකමය කෙරෙත්.

23. තෙතෙමේ ඒ දාවාසයෙන් ද අත්‍ය දාවාසයකට යයි. එහි ද භික්ෂූන්ට “ඇවැත්ති, මේ මහණ තෙමේ සසකයා විසින් අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර විමෙන් තජ්ජනියකමය කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුට තජ්ජනියකමය කරමු” යි ලෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුට තජ්ජනියකමය කෙරෙත්.

24. තෙතෙමේ එ' ආවාසයෙන් ද අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි ද භික්ෂුන්ට “ආවැන්නි, මේ මහණ තෙමේ සසඝයා විසින් අධිමයෙන් සමග විමෙන් තරුණියකමයකරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අධි මොහුට තරුණියකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු ධර්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔහුට තරුණියකමය කෙරෙත්.

25. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් ද අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි ද කිසිදු දේ “දැවැන්ති, මේ මහණ තෙමේ සබ්බසා විසින් බමුණෙන් ව්‍යුච්ඡිකෙන් නිජ්ජානිතකම්ම කරණ ලද්දේ මේ. එබැවින් අපි මොහුට නිජ්ජානිතකම්ම කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු බමුණුචරිතකයෙන් ව්‍යුච්ඡික මහුට නිජ්ජානිතකම්ම කෙරෙත්.

26. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු බාලො තොති අඛ්‍යතොතා ආපනති-
බහුලො අනපදනො ගිහිති සංසට්ඨා විහරති අනනුලොමකෙති ගිහිසංස-
ගෙහි. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනං එවං තොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු
බාලො අඛ්‍යතොතා ආපනතිබහුලො අනපදනො ගිහිති සංසට්ඨා විහරති
අනනුලොමකෙති ගිහිසංසගෙහි. හන්දස්ස මයං නියස්සකමමං කරොමා”ති.
තෙ තස්ස නියස්සකමමං කරොනති අධිමෙමන වග්ගා.

27. සො තඤ්ඤා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං
එවං තොති: “අයං බො ආට්ඨසො; භික්ඛු සඤ්ඤන නියස්සකමමකතො
අධිමෙමන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං නියස්සකමමං කරොමා”ති. තෙ තස්ස
නියස්සකමමං කරොනති අධිමෙමන සමග්ගා -පෙ- ධම්මෙමන වග්ගා -පෙ-
ධම්මපථිථිපකෙන වග්ගා -පෙ- ධම්මපථිථිපකෙන සමග්ගා. යථා ගෙට්ඨා
තථා වකකං කාතබ්බං*.

28. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු කුලදුසකො තොති පාපසමාවාරො
තත්‍ර වෙ භික්ඛුනං එවං තොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු කුලදුසකො
පාපසමාවාරො. හන්දස්ස මයං පබ්බාජනීයකමමං කරොමා”ති. තෙ තස්ස
පබ්බාජනීයකමමං කරොනති අධිමෙමන වග්ගා.

29. සො තඤ්ඤා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං
එවං තොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු සඤ්ඤන පබ්බාජනීයකමමකතො
අධිමෙමන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං පබ්බාජනීයකමමං කරොමා”ති. තෙ තස්ස
පබ්බාජනීයකමමං කරොනති අධිමෙමන සමග්ගා -පෙ- ධම්මෙමන වග්ගා -පෙ-
ධම්මපථිථිපකෙන වග්ගා -පෙ- ධම්මපථිථිපකෙන සමග්ගා.
වකකං කාතබ්බං.

30. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ගිහි අකෙකාසති; පරිනාසති. තත්‍ර
වෙ භික්ඛුනං එවං තොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු ගිහි අකෙකාසති
පරිනාසති. හන්දස්ස මයං පටිසාරණීයකමමං කරොමා”ති. තෙ තස්ස පටි-
සාරණීයකමමං කරොනති අධිමෙමන වග්ගා.

31. සො තඤ්ඤා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං
එවං තොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු සඤ්ඤන පටිසාරණීයකමමකතො
අධිමෙමන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං පටිසාරණීයකමමං කරොමා”ති. තෙ තස්ස
පටිසාරණීයකමමං කරොනති අධිමෙමන සමග්ගා -පෙ- ධම්මෙමන වග්ගා -පෙ-
ධම්මපථිථිපකෙන වග්ගා -පෙ- ධම්මපථිථිපකෙන සමග්ගා.
වකකං කාතබ්බං^{1,*}

32. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපනතිං ආපජ්ජිතා න ඉච්ඡති ආප-
නති පස්සිතුං. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනං එවං තොති: “අයං බො ආට්ඨසො,
භික්ඛු ආපනතිං ආපජ්ජිතා න ඉච්ඡති ආපනතිං පස්සිතුං. හන්දස්ස මයං
ආපනතියා අදස්සනෙ උභෙධපනීයකමමං කරොමා”ති. තෙ තස්ස ආප-
නතියා අදස්සනෙ උභෙධපනීයකමමං කරොනති අධිමෙමන වග්ගා.

26. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ අඟු වූයේ අව්‍යක්‍ය වූයේ ඉමක් නැති ඇවැත් ඇත්තේ ගිහින් හා නැති සිටියේ වේ. සත්‍යව අනුලොම නො වූ ගිහිකසගින් යුක්ත ව වාසය කෙරේ. එකල්හි තික්‍ෂ්ණත්ව “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ අඟු ය. අව්‍යක්‍ය ය. ඇවැත් ඛණ්ඩ කොට සිටියේ ය. පිරිසිදුය නො හැකි ඇවැත් ඇත්තේ ය. ගිහියන් හා නැති සිටියේ අනුලොම නො වූ ගිහිකසගින් යුක්ත ව වසයි. එහෙයින් අපි මොහුව නියස්සකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔහුව නියස්සකමය කෙරෙත්.

27. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි තික්‍ෂ්ණත්ව “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ සමස්සා විසින් අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වීමෙන් නියස්සකම කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුව නියස්සකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුව -පෙ- ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මනිරුපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මනිරුපකයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුව නියස්සකමය කෙරෙත්. යට කිසු පරිදි චක්‍ර කළ යුතු ය.*

28. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ පටිට්ඨ හැසිරීම් ඇත්තේ කුල-දුෂ්ක වේ. එකල්හි මහණත්ව “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ කුලදුෂ්ක ය. පටිට්ඨ හැසිරීම් ඇත්තේ ය. එබැවින් අපි මොහුව පබ්බාජනීයකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔහුව පබ්බාජනීයකමය කෙරෙත්.

29. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි තික්‍ෂ්ණත්ව “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ සමස්සා විසින් අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වීමෙන් පබ්බාජනීයකමය කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුව පබ්බාජනීයකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුව -පෙ- ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මනිරුපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මනිරුපකයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුව පබ්බාජනීයකමය කෙරෙත්. චක්‍ර කළ යුතු ය.*

30. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ගිහින්ට ආත්‍යොග කෙරෙයි. පරිභව කෙරෙයි. එකල්හි තික්‍ෂ්ණත්ව “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ ගිහින්ට ආත්‍යොග කෙරෙයි. පරිභව කෙරෙයි. එබැවින් අපි මොහුව පටිසාරණීයකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔහුව පටිසාරණීයකමය කෙරෙත්.

31. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි තික්‍ෂ්ණත්ව “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ සමස්සා විසින් අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වීමෙන් පටිසාරණීයකමය කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුව පටිසාරණීයකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුව -පෙ- ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මනිරුපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මනිරුපකයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුව පටිසාරණීයකමය කෙරෙත්. චක්‍ර කළ යුතු ය.*

32. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ඇවැත්ව පැණි ඇවැත් දක්නට නො කැමැති වෙයි. එකල්හි තික්‍ෂ්ණත්ව “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ ඇවැත්ව පැණි ඇවැත් දක්නට කැමැති නො වෙයි. එබැවින් අපි මොහුව ඇවැත් නො දැක්මෙහි උකෙඛපනීයකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔහුව ඇවැත් නො දැක්මෙහි උකෙඛපනීයකමය කෙරෙත්.

33. සො තඤ්ඤා ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආවුසො, භික්ඛු සමෙකන ආරතතියා අදස්සනෙ උකෙඛපතීයකමකතො අධිමෙමන වගෙහි. හන්දස්ස මයං ආරතතියා අදස්සනෙ උකෙඛපතීයකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස ආරතතියා අදස්සනෙ උකෙඛපතීයකමං කරොනති අධිමෙමන සමග්ගා -පෙ- ධම්මෙමන වග්ගා -පෙ- ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගා -පෙ- ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගා. වක්කං කාතබ්බං.

34. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආරතතියං ආපජ්ජිතා න ඉච්ඡති ආරතතියං පටිකාදාං. තත්ථ වෙ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආවුසො භික්ඛු ආරතතියං ආපජ්ජිතා න ඉච්ඡති ආරතතියං පටිකාදාං. හන්දස්ස මයං ආරතතියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපතීයකමං කරොමා” ති තෙ තස්ස ආරතතියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපතීයකමං කරොනති අධිමෙමන වග්ගා.

35. සො තඤ්ඤා ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආවුසො භික්ඛු සමෙකන ආරතතියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපතීයකමකතො අධිමෙමන වගෙහි. හන්දස්ස මයං ආරතතියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපතීයකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස ආරතතියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපතීයකමං කරොනති. අධිමෙමන සමග්ගා -පෙ- ධම්මෙමන වග්ගා -පෙ- ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගා -පෙ- ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගා. වක්කං කාතබ්බං.

36. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු න ඉච්ඡති පාපිකා දිට්ඨිං පටිතිස්සජ්ඣං. තත්ථ වෙ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආවුසො භික්ඛු න ඉච්ඡති පාපිකා දිට්ඨිං පටිතිස්සජ්ඣං. හන්දස්ස මයං පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සග්ගෙ උකෙඛපතීයකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සග්ගෙ උකෙඛපතීයකමං කරොනති අධිමෙමන වග්ගා.

37. සො තඤ්ඤා ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආවුසො, භික්ඛු සමෙකන පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සග්ගෙ උකෙඛපතීයකමකතො අධිමෙමන වගෙහි. හන්දස්ස මයං පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සග්ගෙ උකෙඛපතීයකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සග්ගෙ උකෙඛපතීයකමං කරොනති අධිමෙමන සමග්ගා -පෙ- ධම්මෙමන වග්ගා -පෙ- ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගා -පෙ- ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගා. වක්කං කාතබ්බං.

33. තෙනෙමේ ඒ ආවාසයෙන් අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි හිඤ්ඤානට “ඇවැත්ති, මේ මහණ තෙමේ සඬ්ඤා විසින් අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වීමෙන් ඇවැත් නො දැක්මෙහි උකෙඛපනීයකමීය කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුට ඇවැත් නො දැක්මෙහි උකෙඛපනීයකමීය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් සමග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මනිරුපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මනිරුපකයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුට ඇවැත් නො දැක්මෙහි උකෙඛපනීයකමීය කෙරෙත්. චක්‍ර කළ යුතු ය.

34. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ඇවැතට පැමිණ ඇවැතට පිළියම් කරන්නට කැමැති නො වෙයි. එකල්හි හිඤ්ඤානට “ඇවැත්ති, මේ මහණ තෙමේ ඇවැතට පැමිණ ඇවැතට පිළියම් කරන්නට කැමැති නො වෙයි. එබැවින් අපි මොහුට ඇවැතට පිළියම් නො කිරීමෙහි උකෙඛපනීයකමීය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔහුට ඇවැත් නො දැක්මෙහි උකෙඛපනීයකමීය කෙරෙත්.

35. තෙනෙමේ ඒ ආවාසයෙන් අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි හිඤ්ඤානට “ඇවැත්ති, මේ මහණ තෙමේ සඬ්ඤා විසින් අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වීමෙන් ඇවැතට පිළියම් නො කිරීමෙහි උකෙඛපනීයකමීය කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුට ඇවැතට පිළියම් නො කිරීමෙහි උකෙඛපනීයකමීය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් සමග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මනිරුපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මනිරුපකයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුට ඇවැතට පිළියම් නො කිරීමෙහි උකෙඛපනීයකමීය කෙරෙත්. චක්‍ර කළ යුතු ය.

36. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ පටිට්ඨ භික්ඛු අත් හරින්නට කැමැති නො වේ. එකල්හි හිඤ්ඤානට “ඇවැත්ති, මේ මහණ තෙමේ ලාභකදූෂ්ටය අත් හරින්නට නො කැමැති වෙයි. එබැවින් අපි මොහුට පටිට්ඨ දූෂ්ටය අත් නො හැරීමෙහි උකෙඛපනීයකමීය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔහුට පටිට්ඨ දූෂ්ටය අත් නො හැරීමෙහි උකෙඛපනීයකමීය කෙරෙත්.

37. තෙනෙමේ ඒ ආවාසයෙන් අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි හිඤ්ඤානට “ඇවැත්ති, මේ මහණ තෙමේ සඬ්ඤා විසින් අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වීමෙන් පටිට්ඨ දූෂ්ටය අත් නො හැරීමෙහි උකෙඛපනීයකමීය කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුට පටිට්ඨ දූෂ්ටය අත් නො හැරීමෙහි උකෙඛපනීයකමීය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් සමග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මනිරුපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මනිරුපකයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුට පටිට්ඨ දූෂ්ටය අත් නො හැරීමෙහි උකෙඛපනීයකමීය කෙරෙත්. චක්‍ර කළ යුතු ය.

38. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඤ්ඤාන නර්ජනියකමකතො සමමා වතනති. ලොමං පාතෙති. තෙත්ථාරං වතනති. නර්ජනියස්ස කමමස්ස පටිපස්සද්ධිං යාවති.

39. භාගු වෙ භික්ඛුනං එවං ගොති: “අයං බො ආචුසො, භික්ඛු සඤ්ඤාන නර්ජනියකමකතො සමමා වතනති. ලොමං පාතෙති. තෙත්ථාරං වතනති. නර්ජනියස්ස කමමස්ස පටිපස්සද්ධිං යාවති. හඤ්ඤාන මයං නර්ජනියකමමං පටිපස්සමොමා” ති. තෙ තස්ස නර්ජනියකමමං පටිපස්සමොනති අධමමෙන වග්ගා.

40. සො තම්බා ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං එවං ගොති: “ඉමස්ස බො ආචුසො, භික්ඛුනො සඤ්ඤාන නර්ජනියකමමං පටිපස්සද්ධිං අධමමෙන වග්ගෙති. හඤ්ඤාන මයං නර්ජනියකමමං පටිපස්සමොමා” ති. තෙ තස්ස නර්ජනියකමමං පටිපස්සමොනති අධමමෙන සමග්ගා.

41. සො තම්බාපි ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං එවං ගොති: “ඉමස්ස බො ආචුසො, භික්ඛුනො සඤ්ඤාන නර්ජනියකමමං පටිපස්සද්ධිං අධමමෙන සමග්ගෙති. හඤ්ඤාන මයං නර්ජනියකමමං පටිපස්සමොමා” ති. තෙ තස්ස නර්ජනියකමමං පටිපස්සමොනති ධමමෙන වග්ගා.

42. සො තම්බාපි ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං එවං ගොති: “ඉමස්ස බො ආචුසො, භික්ඛුනො සඤ්ඤාන නර්ජනියකමමං පටිපස්සද්ධිං ධමමෙන වග්ගෙති. හඤ්ඤාන මයං නර්ජනියකමමං පටිපස්සමොමා” ති. තෙ තස්ස නර්ජනියකමමං පටිපස්සමොනති ධමමපතිරූපකෙන වග්ගා.

43. සො තම්බාපි ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං එවං ගොති: “ඉමස්ස බො ආචුසො, භික්ඛුනො සඤ්ඤාන නර්ජනියකමමං පටිපස්සද්ධිං ධමමපතිරූපකෙන වග්ගෙති. හඤ්ඤාන මයං නර්ජනියකමමං පටිපස්සමොමා” ති. තෙ තස්ස නර්ජනියකමමං පටිපස්සමොනති ධමමපතිරූපකෙන සමග්ගා.

44. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඤ්ඤාන නර්ජනියකමකතො සමමා වතනති. ලොමං පාතෙති. තෙත්ථාරං වතනති. නර්ජනියස්ස කමමස්ස පටිපස්සද්ධිං යාවති.

45. භාගු වෙ භික්ඛුනං එවං ගොති: “අයං බො ආචුසො, භික්ඛු සඤ්ඤාන නර්ජනියකමකතො සමමා වතනති. ලොමං පාතෙති. තෙත්ථාරං වතනති. නර්ජනියස්ස කමමස්ස පටිපස්සද්ධිං යාවති. හඤ්ඤාන මයං නර්ජනියකමමං පටිපස්සමොමා” ති. තෙ තස්ස නර්ජනියකමමං පටිපස්සමොනති අධමමෙන සමග්ගා.

46. සො තම්බා ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං එවං ගොති: “ඉමස්ස බො ආචුසො, භික්ඛුනො සඤ්ඤාන නර්ජනියකමමං පටිපස්සද්ධිං අධමමෙන සමග්ගෙති. හඤ්ඤාන මයං නර්ජනියකමමං පටිපස්සමොමා” ති. තෙ තස්ස නර්ජනියකමමං පටිපස්සමොනති ධමමෙන වග්ගා.

46 හෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් අත්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි නිසිකමට “අවුල්කරී, අධිමයෙන් සමග වූ සසියයා විසින් මේ මහණනුගේ භජනීයකම සන්සිලවන ලද්දේ ය. එහෙයින් අපි මොනුගේ භජනීයකම සන්සිලවමු” යි මෙය අදහස් වේ. ඔහු ධර්මයෙන් වාගු වූවානු ඔහුගේ භජනීයකම සන්සිලවන.

47. සො නමොපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. නත්ථි භික්ඛුනං එවං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආවුසො භික්ඛුනො සංඝෙහ නාජ්ඣයකමං පටිපසස්සද්ධිං ධම්මෙත වග්ගෙති. හඤ්ඤං මයං නාජ්ඣයකමං පටිපසස්සං-මොමා” ති. භො භස්ස නාජ්ඣයකමං පටිපසස්සංමොගති ධම්මපතිරුප-කෙන වග්ගා.

48. සො නමොපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. නත්ථි භික්ඛුනං එවං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආවුසො භික්ඛුනො සංඝෙහ නාජ්ඣයකමං පටිපසස්සද්ධිං ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගෙති. හඤ්ඤං මයං නාජ්ඣයකමං පටිපසස්සංමොමා” ති භො භස්ස නාජ්ඣයකමං පටිපසස්සංමොගති ධම්ම-පතිරුපකෙන සමග්ගා.

49. සො නමොපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. නත්ථි භික්ඛුනං එවං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආවුසො භික්ඛුනො සංඝෙහ නාජ්ඣයකමං පටිපසස්සද්ධිං ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගෙති. හඤ්ඤං මයං නාජ්ඣයකමං පටිපසස්සංමොමා” ති. භො භස්ස නාජ්ඣයකමං පටිපසස්සංමොගති අධිමෙමත වග්ගා.

50. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සංඝෙහ නාජ්ඣයකමකතො සමො චත්තති. ලොමං පාතෙති. නෙත්ථාරං චත්තති. නාජ්ඣයස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති.

51. නත්‍ර වෙ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං ඛො ආවුසො, භික්ඛු නාජ්ඣයකමකතො සමො චත්තති. ලොමං පාතෙති. නෙත්ථාරං චත්තති. නාජ්ඣයස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති. හඤ්ඤං මයං නාජ්ඣයකමං පටිපසස්සංමොමා” ති. භො භස්ස නාජ්ඣයකමං පටිපසස්සංමොගති ධම්මෙත වග්ගා.

52. සො නමො ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. නත්ථි භික්ඛුනං එවං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආවුසො භික්ඛුනො සංඝෙහ නාජ්ඣයකමං පටිපසස්සද්ධිං ධම්මෙත වග්ගෙති. හඤ්ඤං මයං නාජ්ඣයකමං පටිපසස්සං-මොමා” ති. භො භස්ස නාජ්ඣයකමං පටිපසස්සංමොගති ධම්මපතිරුප-කෙන වග්ගා.

53. සො නමොපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. නත්ථි භික්ඛුනං එවං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආවුසො භික්ඛුනො සංඝෙහ නාජ්ඣයකමං පටිපසස්සද්ධිං ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගෙති. හඤ්ඤං මයං නාජ්ඣයකමං පටිපසස්සංමොමා” ති. භො භස්ස නාජ්ඣයකමං පටිපසස්සංමොගති ධම්ම-පතිරුපකෙන සමග්ගා.

54. සො නමොපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. නත්ථි භික්ඛුනං එවං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආවුසො භික්ඛුනො සංඝෙහ නාජ්ඣයකමං පටිපසස්සද්ධිං ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගෙති. හඤ්ඤං මයං නාජ්ඣයකමං පටිපසස්සංමොමා” ති. භො භස්ස නාජ්ඣයකමං පටිපසස්සංමොගති අධිමෙමත වග්ගා.

55. සො නමොපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. නත්ථි භික්ඛුනං එවං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආවුසො භික්ඛුනො සංඝෙහ නාජ්ඣයකමං පටිපසස්සද්ධිං අධිමෙමත වග්ගෙති. හඤ්ඤං මයං නාජ්ඣයකමං පටිපස-ස්සංමොමා” ති. භො භස්ස නාජ්ඣයකමං පටිපසස්සංමොගති අධිමෙමත සමග්ගා.

55. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් ද අන්ය ආවාසයකට යයි. එහි ද භික්ෂූන්ට “ආවැන්නි, අධම්මයෙන් වහු වූ සඤ්ඤා පිටින් මේ මහණනුගේ තර්ජනියකමය සන්සිදුවන ලද්දේ ය. එවැනි අපි මොහුගේ තර්ජනියකමය සන්සිදුවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් සමග වූවාහු ඔහුගේ තර්ජනියකමය සන්සිදුවත්.

56. ඉංග්‍රීසි ජන භීතියට, භීතියට සහසාරන තරුණියකමකතො, සමා
විතනනි. ලොමං පාතනනි. තෙතොරා වනනනි. තරුණියකු කමකු
පරිපාසකුයිං යාවනි.

57. තනු වේ තිඬුන. එවිං. හොනි: “අයං බො ආවුසො තිඬු සඬෙසන නජ්ඣියකමමනනො සමම. වහතති. ලොමං පානෙති. නෙත්තරං වහතති. නජ්ඣියසු කමමසු පටිපසුදධිං යාමති. භන්දසු මයං නජ්ඣියකමමං. පටිපසුසුමොමා” නි. නෙ තසු නජ්ඣියකමමං. පටිපසුසුමොනති ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා.

58. සො තමා ආවාස අයුතු ආවාස ගවේනි. තත් භික්ෂුනං ඵලං ගොති: “ඉමස්ස ටො ආවුසො භික්ෂුනො සංඝොන තජ්ජිකමං පටිපස්සාධං. ධම්මපත්ථුපකෙන චගෙහති. හතුස්ස මයං තජ්ජිකමං, පටිපස්සමෙමා” ති. තෙ නස්ස තජ්ජිකමං පටිපස්සමෙනාති ධම්මපත්ථුපකෙන සමග්ගා.

59. සෞ නම්මාපි ආවාසං අනුදුට්ඨං ආවාසං ගම්මිති. තත්ථි භික්ඛුනං ඵලං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආට්ටසො භික්ඛුනො සංඝෙන තණ්හිකමමං පටිපස්සාදධං ධම්මපථිථිපකෙන සමගෙහි, ගනුස්ස මයං තණ්හිකමමං පටිපස්සමෙහමා” ති. තෙන තස්ස තණ්හිකමමං පටිපස්සමෙනානි අධිමෙමන වග්ගා.

60. සෞ නම්බාසී ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගවේති. තත්ථ භික්ෂුකං ඵලං හොති: “ඉමෙස්ස ධො ආවුසො භික්ෂුනො සමෙක්ඝන තැරුනිඤකමං පටිපෙස්සඤ්ඨං අධිමමන වගෙහි. භාදුස්ස ටීඨං තැරුනිඤකමං පටිපෙස්සං - මෙමා”ති. තෙ තස්ස තැරුනිඤකමං පටිපෙස්සමෙනාති අධිමමන සමග්ගා.

61. සො තමනාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගවස්නි. තදාපි භික්ඛුනං ඵලං ගොති: “ඉමස්ස බො ආවුසො භික්ඛුනො සමෙක්ඛ තජ්ජනියකමං පටිපාසස්සඤ්ඤං අධිමමන සමගෙහති. නඤ්ඤං මයං තජ්ජනියකමං පටිපාසස්සමොමා” නි. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමං පටිපාසස්සමොනනි ධුමමන ව්ග්ගා.

62. ඉබ් පන භික්ඛුවෙ, භිද්දා සංඝෙහි භජ්නීයකම්මකතො සම්මා වත්තති. ලොමං පාතෙති, තෙජාරං වත්තති. තජ්ජීයස්ස කම්මස්ස පටිපාස්සයිං යාවති.

63. නත්තුවේ භික්ෂුනං ඵලං ගොථි: “අයං බො අවුසො භික්ෂු සඤ්ඤාන නජ්ඣීයකමමකතො සමමා චිත්තති, ලොමං පාතෙති, තෙතාරං චිත්තති, නජ්ඣීයසා කමමසා පටිපසසාදධිං යාචති, නඤ්ඤං මයං නජ්ඣීයකමමං පටිපසසාමොමා,” නි, තෙ නසා නජ්ඣීයකමමං පටිපසසාමොනති ධම්මපතිරුපකෙන සමකා.

64. සෞ කළානා ආචාරා අඤ්ඤාං ආචාරාං ගමන්ති. තත් භික්ෂුනං ඵලං ගොති: "ඉදෙස්ස ඛො ආට්ඨකො භික්ෂුතො සමෙසෙන භාජ්නීයකමමං පටිපස්සාදධං ධම්මපච්චරුපකෙන සමගොති. කඤ්ඤා මයං භාජ්නීයකමමං පටිපස්සාමොමා" ති. තො තස්ස භාජ්නීයකමමං පටිපස්සාමොනාති අධිමමෙන වන්නා.

64. තෙතනමේ ඒ අව්‍යාසයෙන් අන්‍ය අව්‍යාසයකට යයි. එහි නිකුත්ව “අවුත්ති, ධම්මනිරුපකයෙන් සමග වූ සමාසයා විසින් මේ මහණත්‍රයේ තැන්පිටියකම සන්සිඳුවන අද්දේ ය. එබැවින් අපි පොත්‍රයේ තැන්පිටියකම සන්සිඳුවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. මුතු අධර්මයෙන් වසග වූවානු මහතේ තැන්පිටියකම සන්සිඳුවත්.

65. සො තඤ්ඤා ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගවේති. තත්ථ භික්ඛූනං ඵලං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආට්ටසො භික්ඛුනො සඤ්ඤාන තජ්ජනියකමමං පටිපසස්සද්ධිං අධිමෙමන වග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමමං පටිපසස්ස-මෙහමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමමං පටිපසස්සමෙහනති අධිමෙමන සමග්ගා.

66. සො තඤ්ඤා ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගවේති. තත්ථ භික්ඛූනං ඵලං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආට්ටසො භික්ඛුනො සඤ්ඤාන තජ්ජනියකමමං පටිපසස්සද්ධිං අධිමෙමන සමග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමමං පටිපසස්ස-මෙහමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමමං පටිපසස්සමෙහනති ධිමෙමන වග්ගා.

67. සො තඤ්ඤා ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගවේති. තත්ථ භික්ඛූනං ඵලං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආට්ටසො භික්ඛුනො සඤ්ඤාන තජ්ජනියකමමං පටිපසස්සද්ධිං ධිමෙමන වග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමමං පටිපස-ස්සමෙහමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමමං පටිපසස්සමෙහනති ධිමපති-රුපකෙන වග්ගා.

68. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඤ්ඤාන නියස්සකමමකතො¹ සමමා වතනති. ලොමං පාතෙති. නෙත්තාරං වතනති. නියස්සස්ස කමමස්ස² පටිපසස්සද්ධිං යාවති.

69. තත්ථ වෙ භික්ඛූනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආට්ටසො භික්ඛු සඤ්ඤාන නියස්සකමමකතො සමමා වතනති. ලොමං පාතෙති. නෙත්තාරං වතනති. නියස්සස්ස කමමස්ස² පටිපසස්සද්ධිං යාවති. හන්දස්ස මයං නියස්ස-කමමං පටිපසස්සමෙහමා” ති. තෙ තස්ස නියස්සකමමං පටිපසස්සමෙහනති අධිමෙමන වග්ගා.

70. සො තඤ්ඤා ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගවේති. තත්ථ භික්ඛූනං ඵලං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආට්ටසො භික්ඛුනො සඤ්ඤාන නියස්සකමමං පටිපසස්සද්ධිං අධිමෙමන වග්ගෙති. හන්දස්ස මයං නියස්සකමමං පටිපසස්ස-මෙහමා” ති. තෙ තස්ස නියස්සකමමං පටිපසස්සමෙහනති අධිමෙමන සමග්ගා. -පෙ- ධිමෙමන වග්ගා. -පෙ- ධිමපතිරුපකෙන වග්ගා. -පෙ- ධිමපති-රුපකෙන සමග්ගා. වකකං කාතබ්බං.

71. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඤ්ඤාන පඤ්ඤානිකමමකතො සමමා වතනති. ලොමං පාතෙති. නෙත්තාරං වතනති. පඤ්ඤානිකස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති.

72. තත්ථ වෙ භික්ඛූනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආට්ටසො භික්ඛු සඤ්ඤාන පඤ්ඤානිකමමකතො සමමා වතනති. ලොමං පාතෙති. නෙත්තාරං වතනති. පඤ්ඤානිකස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති. හන්දස්ස මයං පඤ්ඤානිකමමං පටිපසස්සමෙහමා” ති. තෙ තස්ස පඤ්ඤානිකමමං පටිපසස්සමෙහනති අධිමෙමන වග්ගා.

73. සො තඤ්ඤා ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගවේති. තත්ථ භික්ඛූනං ඵලං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආට්ටසො භික්ඛුනො සඤ්ඤාන පඤ්ඤානිකමමං පටිපසස්සද්ධිං අධිමෙමන වග්ගෙති. හන්දස්ස මයං පඤ්ඤානිකමමං පටිපසස්සමෙහමා” ති. තෙ තස්ස පඤ්ඤානිකමමං පටිපසස්සමෙහනති අධිමෙමන සමග්ගා. -පෙ- ධිමෙමන වග්ගා. -පෙ- ධිමපතිරුපකෙන වග්ගා. -පෙ- ධිමපතිරුපකෙන සමග්ගා. වකකං කාතබ්බං.

65. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් ද අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි ද භික්‍ෂූන්ට “ඇවැත්ති, අධිමයෙන් ව්‍යග්‍ර වූ සඛ්‍යයා විසින් මේ මහණහුගේ තජ්ජනියකමය සන්සිඳුවන ලද්දේ ය. එබැවින් අපි මොහුගේ තජ්ජනිය-කමය සන්සිඳුවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධිමයෙන් සමග වූවාහු ඔහුගේ තජ්ජනියකමය සන්සිඳුවන්.

66. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් ද අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි ද භික්‍ෂූන්ට “ඇවැත්ති, අධිමයෙන් සමග වූ සඛ්‍යයා විසින් මේ මහණහුගේ තජ්ජනියකමය සන්සිඳුවන ලද්දේ ය. එබැවින් අපි මොහුගේ තජ්ජනිය-කමය සන්සිඳුවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔහුගේ තජ්ජනියකමය සන්සිඳුවන්.

67. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් ද අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි ද භික්‍ෂූන්ට “ඇවැත්ති, ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූ සඛ්‍යයා විසින් මේ මහණහුගේ තජ්ජනියකමය සන්සිඳුවන ලද්දේ ය. එබැවින් අපි මොහුගේ තජ්ජනිය-කමය සන්සිඳුවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු ධම්මනිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔහුගේ තජ්ජනියකමය සන්සිඳුවන්.

68. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් හෙමේ සඛ්‍යයා විසින් නියස්සකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. නියස්සකම්‍යාගේ සන්සිදීම ඉල්ලයි.

69. එකල්හි භික්‍ෂූන්ට “ඇවැත්ති, මේ මහණ හෙමේ සඛ්‍යයා විසින් නියස්සකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. නියස්සකම්‍යාගේ සන්සිදීම ඉල්ලයි. එබැවින් අපි මොහුගේ නියස්සකම්‍ය සන්සිඳුවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධිමයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔහුගේ නියස්සකම්‍ය සන්සිඳුවන්.

70. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි භික්‍ෂූන්ට “ඇවැත්ති, අධිමයෙන් ව්‍යග්‍ර වූ සඛ්‍යයා විසින් මේ මහණහුගේ නියස්සකම්‍ය සන්සිඳුවන ලද්දේ ය. එබැවින් අපි මොහුගේ නියස්සකම්‍ය සන්සිඳුවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධිමයෙන් සමග වූවාහු -පෙ- ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මනිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මනිරූපකයෙන් සමග වූවාහු ඔහුගේ නියස්සකම්‍ය සන්සිඳුවන්. වක්‍ර කළ යුතු ය.

71. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් හෙමේ සඛ්‍යයා විසින් පබ්බාජනිය-කම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. පබ්බාජනියකම්‍යාගේ සන්සිදීම ඉල්ලයි.

72. එකල්හි භික්‍ෂූන්ට “ඇවැත්ති, මේ මහණ හෙමේ සඛ්‍යයා විසින් පබ්බාජනියකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. පබ්බාජනියකම්‍යාගේ සන්සිදීම ඉල්ලයි. එබැවින් අපි මොහුගේ පබ්බාජනියකම්‍ය සන්සිඳුවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධිමයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔහුගේ පබ්බාජනියකම්‍ය සන්සිඳුවන්.

73. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි භික්‍ෂූන්ට “ඇවැත්ති, අධිමයෙන් ව්‍යග්‍ර වූ සඛ්‍යයා විසින් මේ මහණහුගේ පබ්බාජනිය-කම්‍ය සන්සිඳුවන ලද්දේ ය. එබැවින් අපි මොහුගේ පබ්බාජනියකම්‍ය සන්සිඳුවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධිමයෙන් සමග වූවාහු -පෙ- ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මනිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මනිරූපකයෙන් සමග වූවාහු ඔහුගේ පබ්බාජනියකම්‍ය සන්සිඳුවන්. වක්‍ර කළ යුතු ය.

74. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සමෙසන පටිසාරණීයකමකතො සමමා වහනති. ලොමං පානෙති. නෙත්ථාරං වහනති. පටිසාරණීයස්ස කමමස්ස පටිපයස්සද්ධිං යාවති.

75. නත්ත වෙ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු සමෙසන පටිසාරණීයකමකතො සමමා වහනති. ලොමං පානෙති. නෙත්ථාරං වහනති. පටිසාරණීයස්ස කමමස්ස පටිපයස්සද්ධිං යාවති. හන්දස්ස මයං පටිසාරණීයකමමං පටිපයස්සමොමා” ති. තෙ තස්ස පටිසාරණීයකමමං පටිපයස්සමොනති අධිමෙමන වග්ගා.

76. සො තමනා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගව්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං එවං හොති: “ඉමස්ස බො ආට්ඨසො භික්ඛුනො සමෙසන පටිසාරණීයකමමං පටිපයස්සද්ධිං අධිමෙමන වග්ගෙති. හන්දස්ස මයං පටිසාරණීයකමමං පටිපයස්සමොමා” ති. තෙ තස්ස පටිසාරණීයකමමං පටිපයස්සමොනති අධිමෙමන සමග්ගා. -පෙ- ධිමෙමන වග්ගා. -පෙ- ධිමෙපතිරුපකෙත වග්ගා. -පෙ- ධිමෙපතිරුපකෙත සමග්ගා. වකකං කාතබ්බං.

77. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සමෙසන ආපත්තියා අදස්සනෙ උකෙඛපතීයකමකතො සමමා වහනති. ලොමං පානෙති. නෙත්ථාරං වහනති. ආපත්තියා අදස්සනෙ උකෙඛපතීයස්ස කමමස්ස පටිපයස්සද්ධිං යාවති.

78. නත්ත වෙ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු සමෙසන ආපත්තියා අදස්සනෙ උකෙඛපතීයකමකතො සමමා වහනති. ලොමං පානෙති. නෙත්ථාරං වහනති. ආපත්තියා අදස්සනෙ උකෙඛපතීයස්ස කමමස්ස පටිපයස්සද්ධිං යාවති. හන්දස්ස මයං ආපත්තියා අදස්සනෙ උකෙඛපතීයකමමං පටිපයස්සමොමා” ති. තෙ තස්ස ආපත්තියා අදස්සනෙ උකෙඛපතීයකමමං පටිපයස්සමොනති අධිමෙමන වග්ගා.

79. සො තමනා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගව්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං එවං හොති: “ඉමස්ස බො ආට්ඨසො භික්ඛුනො සමෙසන ආපත්තියා අදස්සනෙ උකෙඛපතීයකමමං පටිපයස්සද්ධිං අධිමෙමන වග්ගෙති. හන්දස්ස මයං ආපත්තියා අදස්සනෙ උකෙඛපතීයකමමං පටිපයස්සමොමා” ති. තෙ තස්ස ආපත්තියා අදස්සනෙ උකෙඛපතීයකමමං පටිපයස්සමොනති අධිමෙමන සමග්ගා. -පෙ- ධිමෙමන වග්ගා. -පෙ- ධිමෙපතිරුපකෙත වග්ගා. -පෙ- ධිමෙපතිරුපකෙත සමග්ගා. වකකං කාතබ්බං.

80. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සමෙසන ආපත්තියා අප්පට්ඨකමෙම උකෙඛපතීයකමකතො සමමා වහනති. ලොමං පානෙති. නෙත්ථාරං වහනති. ආපත්තියා අප්පට්ඨකමෙම උකෙඛපතීයස්ස කමමස්ස පටිපයස්සද්ධිං යාවති.

81. නත්ත වෙ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු සමෙසන ආපත්තියා අප්පට්ඨකමෙම උකෙඛපතීයකමකතො සමමා වහනති. ලොමං පානෙති. නෙත්ථාරං වහනති. ආපත්තියා අප්පට්ඨකමෙම උකෙඛපතීයස්ස කමමස්ස පටිපයස්සද්ධිං යාවති. හන්දස්ස මයං ආපත්තියා අප්පට්ඨකමෙම උකෙඛපතීයකමමං පටිපයස්සමොමා” ති. තෙ තස්ස ආපත්තියා අප්පට්ඨකමෙම උකෙඛපතීයකමමං පටිපයස්සමොනති අධිමෙමන වග්ගා.

74. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ සඤ්ඤා විසින් පටිසාරණියකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. පටිසාරණියකමයාගේ සන්සිද්ධිම ඉල්ලයි.

75. එකල්හි හික්කුන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ සඤ්ඤා විසින් පටිසාරණියකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. පටිසාරණියකමයාගේ සන්සිද්ධිම ඉල්ලයි. එහෙයින් අපි මොහුගේ පටිසාරණියකමය සන්සිද්ධවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධිමයෙන් වාගු වූවාහු ඔහුගේ පටිසාරණියකමය සන්සිද්ධවත්.

76. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි හික්කුන්ට “ඇවැත්නි, අධිමයෙන් වාගු වූ සඤ්ඤා විසින් මේ මහණහුගේ පටිසාරණියකමය සන්සිද්ධවන ලද්දේ ය. එබැවින් අපි මොහුගේ පටිසාරණියකමය සන්සිද්ධවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධිමයෙන් සමග වූවාහු -පෙ- ධම්මයෙන් වාගු වූවාහු -පෙ- ධම්මනිරූපකයෙන් වාගු වූවාහු -පෙ- ධම්මනිරූපකයෙන් සමග වූවාහු ඔහුගේ පටිසාරණියකමය සන්සිද්ධවත්. වක්‍ර කළ යුතු ය.

77. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ සඤ්ඤා විසින් ඇවැත් නො දැක්මෙහි උකෙච්ඡායකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. ඇවැත් නො දැක්මෙහි (කළ) උකෙච්ඡායකමයාගේ සන්සිද්ධිම ඉල්ලයි.

78. එකල්හි හික්කුන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ සඤ්ඤා විසින් ඇවැත් නො දැක්මෙහි උකෙච්ඡායකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. ඇවැත් නො දැක්මෙහි (කළ) උකෙච්ඡායකමයාගේ සන්සිද්ධිම ඉල්ලයි. එබැවින් අපි මොහුගේ ඇවැත් නො දැක්මෙහි (කළ) උකෙච්ඡායකමය සන්සිද්ධවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධිමයෙන් වාගු වූවාහු ඔහුගේ ඇවැත් නො දැක්මෙහි (කළ) උකෙච්ඡායකමය සන්සිද්ධවත්.

79. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි හික්කුන්ට “ඇවැත්නි, අධිමයෙන් වාගු වූ සඤ්ඤා විසින් මේ මහණහුගේ ඇවැත් නො දැක්මෙහි (කළ) උකෙච්ඡායකමය සන්සිද්ධවන ලද්දේ ය. එබැවින් අපි මොහුගේ ඇවැත් නො දැක්මෙහි (කළ) උකෙච්ඡායකමය සන්සිද්ධවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධිමයෙන් සමග වූවාහු -පෙ- ධම්මයෙන් වාගු වූවාහු -පෙ- ධම්මනිරූපකයෙන් වාගු වූවාහු -පෙ- ධම්මනිරූපකයෙන් සමග වූවාහු ඔහුගේ ඇවැත් නො දැක්මෙහි (කළ) උකෙච්ඡායකමය සන්සිද්ධවත්. වක්‍ර කළ යුතු ය.

80. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ සඤ්ඤා විසින් ඇවැත්වට පිළියම් නො කිරීමෙහි උකෙච්ඡායකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. ඇවැත්වට පිළියම් නො කිරීමෙහි (කළ) උකෙච්ඡායකමයාගේ සන්සිද්ධිම ඉල්ලයි.

81. එකල්හි හික්කුන්ට “මේ මහණ තෙමේ සඤ්ඤා විසින් ඇවැත්වට පිළියම් නො කිරීමෙහි උකෙච්ඡායකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. ඇවැත්වට පිළියම් නො කිරීමෙහි කළ උකෙච්ඡායකමයාගේ සන්සිද්ධිම ඉල්ලයි. එබැවින් අපි මොහුගේ ඇවැත්වට පිළියම් නො කිරීමෙහි (කළ) උකෙච්ඡායකමය සන්සිද්ධවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධිමයෙන් වාගු වූවාහු ඔහුගේ ඇවැත්වට පිළියම් නො කිරීමෙහි (කළ) උකෙච්ඡායකමය සන්සිද්ධවත්.

82. සො නමො ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගව්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආවුසො භික්ඛුනො සඤ්ඤන ආපනතියා අප්පට්ඨිකායෙ උකෙඛපතියකමං පටිප්පස්සඤ්ඤං අධිමෙවන වග්ගෙති. හඤ්ඤා මයං ආපනතියා අප්පට්ඨිකායෙ උකෙඛපතියකමං පටිප්පස්සඤ්ඤොමා” ති. තෙ තස්ස ආපනතියා අප්පට්ඨිකායෙ උකෙඛපතියකමං පටිප්පස්සඤ්ඤොනති අධිමෙවන සමග්ගා. -පෙ- ධම්මෙවන වග්ගා. -පෙ- ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගා. -පෙ- ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගා. වකං කාතබ්බං.

83. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඤ්ඤන පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිකායෙ උකෙඛපතියකමං සමමා ව්‍යනති. ලොමං පාතෙති. තෙත්ථාරං ව්‍යනති. පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිකායෙ උකෙඛපතියකමං පටිප්පස්සඤ්ඤං යාවති.

84. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආවුසො භික්ඛු සඤ්ඤන පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිකායෙ උකෙඛපතියකමං සමමා ව්‍යනති. ලොමං පාතෙති. තෙත්ථාරං ව්‍යනති. පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිකායෙ උකෙඛපතියකමං පටිප්පස්සඤ්ඤං යාවති. හඤ්ඤා මයං පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිකායෙ උකෙඛපතියකමං පටිප්පස්සඤ්ඤොමා” ති. තෙ තස්ස පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිකායෙ උකෙඛපතියකමං පටිප්පස්සඤ්ඤොනති අධිමෙවන වග්ගා.

85. සො නමො ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගව්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආවුසො භික්ඛුනො සඤ්ඤන පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිකායෙ උකෙඛපතියකමං පටිප්පස්සඤ්ඤං අධිමෙවන වග්ගෙති. හඤ්ඤා මයං පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිකායෙ උකෙඛපතියකමං පටිප්පස්සඤ්ඤොමා” ති. තෙ තස්ස පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිකායෙ උකෙඛපතියකමං පටිප්පස්සඤ්ඤොනති අධිමෙවන වග්ගා. -පෙ- ධම්මෙවන වග්ගා. -පෙ- ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගා. -පෙ- ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගා. වකං කාතබ්බං.

86. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු නණ්ඩනකාරකො හොති කල්හකාරකො විවාදකාරකො හස්සකාරකො සඤ්ඤ අධිකරණකාරකො. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආවුසො භික්ඛු නණ්ඩනකාරකො -පෙ- සඤ්ඤ අධිකරණකාරකො. හඤ්ඤා මයං නණ්ඩනකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස නණ්ඩනකමං කරොනති අධිමෙවන වග්ගා.

87. තත්‍රෙට්ඨා සඤ්ඤා විවදති: “අධිමෙවන වග්ගකමං. අධිමෙවන සමග්ගකමං. ධම්මෙවන වග්ගකමං. ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගකමං. ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගකමං. අකතං කමං. දුක්ඛතං කමං. පුත්‍ර කාතබ්බං කමං” නති.

88. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු ඵලමාහංසු: “අධිමෙවන වග්ගකමං” නති, යෙ ච තෙ භික්ඛු ඵලමාහංසු: “අකතං කමං. දුක්ඛතං කමං. පුත්‍ර කාතබ්බං කමං” නති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛු ධම්මවාදිනො.

82. තෙනෙමේ ඒ ආවාසයෙන් අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි භික්ෂුන්ට “ඇවැත්ති, අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූ සඛ්‍යයා විසින් මේ මහණහුගේ ඇවැත්ව පිළියම් නො කිරීමෙහි (කළ) උකෙඛපතියකමීය සන්තිද්‍රවන ලද්දේ ය. එබැවින් අපි මොහුගේ ඇවැත්ව පිළියම් නො කිරීමෙහි (කළ) උකෙඛප-
තියකමීය සන්තිද්‍රවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් සමග වූවාහු -පෙ- ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග වූවාහු ඔහුගේ ඇවැත්ව පිළියම් නො කිරීමෙහි (කළ) උකෙඛපතියකමීය සන්තිද්‍රවත්. වක්‍ර කළ යුතු ය.

83. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ සඛ්‍යයා විසින් පවිටු මිසද්‍රව අත් නො හැරීමෙහි උකෙඛපතියකමී කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. පවිටු මිසද්‍රව අත් නො හැරීමෙහි (කළ) උකෙඛපතියකමීයාගේ සන්තිදීම ඉල්ලයි.

84. එකල්හි භික්ෂුන්ට “ඇවැත්ති, මේ මහණ තෙමේ සඛ්‍යයා විසින් පවිටු මිසද්‍රව නො හැරීමෙහි බැහැර කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. පවිටු මිසද්‍රව නො හැරීමෙහි (කළ) උකෙඛපතියකමීයාගේ සන්තිදීම ඉල්ලයි. එබැවින් අපි මොහුගේ පවිටු මිසද්‍රව නො හැරීමෙහි (කළ) උකෙඛපතියකමීය සන්-
තිද්‍රවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔහුගේ පවිටු මිසද්‍රව නො හැරීමෙහි උකෙඛපතියකමීය සන්තිද්‍රවත්.

85. තෙනෙමේ ඒ ආවාසයෙන් අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි භික්ෂුන්ට “ඇවැත්ති, අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූ සඛ්‍යයා විසින් මේ මහණහුගේ පවිටු මිසද්‍රව නො හැරීමෙහි (කළ) උකෙඛපතිය කමීය සන්තිද්‍රවන ලද්දේ ය. එබැවින් අපි මොහුගේ පවිටු මිසද්‍රව නො හැරීමෙහි උකෙඛපතියකමීය සන්තිද්‍ර-
වමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් සමග වූවාහු -පෙ- ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්ප්‍රතිරූපක-
යෙන් සමග වූවාහු ඔහුගේ පවිටු මිසද්‍රව නො හැරීමෙහි (කළ) උකෙඛපතිය-
කමීය සන්තිද්‍රවත්. වක්‍ර කළ යුතු ය.

86. මහණෙනි, මෙහි ඛබර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කතාවෙන් කලහ උපදවන්නා වූ සඛ්‍යයා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වූ මහණෙක් වේ. එකල්හි භික්ෂුන්ට “ඇවැත්ති, මේ මහණ තෙමේ ඛබර කරන්නා ය -පෙ- සඛ්‍යයා වෙත පැමිණිලි කරන්නා ය. එබැවින් අපි මොහුට නාස්තියකමීය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔහුට නාස්තියකමීය කෙරෙත්.

87. එහි සිටි සඛ්‍ය තෙමේ “අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකමීය යි. අධම්මයෙන් සමගකමීය යි. ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකමීය යි. ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍රකමීය යි. ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමගකමීය යි. කමීය නො කරණ ලදී. කමීය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමීය නැවත කළ යුතු” යි විවාද කෙරෙයි.

88. මහණෙනි, එහි යම් ඒ භික්ෂුහු “අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකමීය” යි මෙසේ කියු ද, යම් ඒ භික්ෂුහු “කමීය නො කරණ ලදී. කමීය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමීය නැවත කළ යුතු” යි මෙසේත් කියු ද, මේ භික්ෂුහු එහි ධම්මවාදී වෙත්.

89. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො හොති -පෙ- සඤ්ඤා අධිකරණකාරකො. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං ඛො ආට්ටසො භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො -පෙ- සඤ්ඤා අධිකරණකාරකො. හන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමමං කරොනති අධිමෙවන සමග්ගා.

90. තත්‍රටෙඨා සඤ්ඤා විවදති: “අධිමෙවන වග්ගකමමං. අධිමෙවන සමග්ගකමමං. ධිමෙවන වග්ගකමමං. ධිමෙවන රුපකෙන වග්ගකමමං. ධිමෙවන පතිරුපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුන කාතබ්බං කමම” නති.

91. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු එවමාහංසු: “අධිමෙවන සමග්ග-කමම” නති, යෙ ච තෙ භික්ඛු එවමාහංසු: “අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුන කාතබ්බං කමම” නති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛු ධිමෙවදිනො.

92. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො හොති. -පෙ- සඤ්ඤා අධිකරණකාරකො. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං ඛො ආට්ටසො භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො -පෙ- සඤ්ඤා අධිකරණකාරකො. හන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමමං කරොනති ධිමෙවන වග්ගා.

93. තත්‍රටෙඨා සඤ්ඤා විවදති: “අධිමෙවන වග්ගකමමං. අධිමෙවන සමග්ගකමමං. ධිමෙවන වග්ගකමමං. ධිමෙවන රුපකෙන වග්ගකමමං. ධිමෙවන පතිරුපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුන කාතබ්බං කමම” නති.

94. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු එවමාහංසු: “ධිමෙවන වග්ගකමම”-නති, යෙ ච තෙ භික්ඛු එවමාහංසු: “අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුන කාතබ්බං කමම” නති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛු ධිමෙවදිනො.

95. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො හොති -පෙ- සඤ්ඤා අධිකරණකාරකො. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං ඛො ආට්ටසො භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො -පෙ- සඤ්ඤා අධිකරණකාරකො. හන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමමං කරොනති ධිමෙවන රුපකෙන වග්ගා.

96. තත්‍රටෙඨා සඤ්ඤා විවදති “අධිමෙවන වග්ගකමමං. අධිමෙවන සමග්ගකමමං. ධිමෙවන වග්ගකමමං. ධිමෙවන රුපකෙන වග්ගකමමං. ධිමෙවන පතිරුපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුන කාතබ්බං කමම” නති.

97. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු එවමාහංසු: “ධිමෙවන රුපකෙන වග්ගකමම” නති¹, යෙ ච තෙ භික්ඛු එවමාහංසු: “අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුන කාතබ්බං කමම” නති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛු ධිමෙවදිනො.

98. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො හොති -පෙ- සඤ්ඤා අධිකරණකාරකො. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං ඛො ආට්ටසො භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො -පෙ- සඤ්ඤා අධිකරණකාරකො. හන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමමං කරොනති ධිමෙවන රුපකෙන සමග්ගා.

98. මහණෙනි, මෙහි ඛර කරන්නා වූ -පෙ- සසඝයා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වූ මහණෙක් වේ. එකල්හි භික්ෂුන්ට “ආවැන්නි, මේ මහණ තෙමේ ඛර කරන්නේ ය. -පෙ- සසඝයා වෙත පැමිණිලි කරන්නේ ය. එබැවින් අපි මොහුට ත්‍යාගීයකම්ය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු ධර්මප්‍රතිපත්තියෙන් සමග වුවාහු ත්‍යාගීයකම්ය කෙරෙත්.

99. තත්‍රට්ඨො සඤ්ඤා විවදති: “අධම්මෙන වග්ගකමමං. අධම්මෙන සමග්ගකමමං. ධම්මෙන වග්ගකමමං. ධම්මපඤ්චරූපකෙන වග්ගකමමං. ධම්මපඤ්චරූපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුත්‍ර කාතඛං කමම” නති.

100. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු ඵවමාහංසු: “ධම්මපඤ්චරූපකෙන සමග්ගකමම” නති, යෙ ච තෙ භික්ඛු ඵවමාහංසු: “අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුත්‍ර කාතඛං කමම” නති, ඉමෙ තස් භික්ඛු ධම්මවාදිනො.

101. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු බාලො හොති අව්‍යතෙනා ආපත්ති-බහුලො අනපදනො ගිහිසංසට්ඨො විහරති අනනුලොමිකෙති ගිහිසංසගෙහි. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනං ඵං. හොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු බාලො අව්‍යතෙනා ආපත්තිබහුලො අනපදනො ගිහිසංසට්ඨො විහරති අනනුලොමිකෙති ගිහිසංසගෙහි. හද්දස්ස මයං නියස්සකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස නියස්සකමමං කාරොනති අධම්මෙන වග්ගා. -පෙ- අධම්මෙන සමග්ගා -පෙ- ධම්මෙන වග්ගා. -පෙ- ධම්මපඤ්චරූපකෙන වග්ගා. -පෙ- ධම්මපඤ්චරූපකෙන සමග්ගා. තත්‍රට්ඨො සඤ්ඤා විවදති: “අධම්මෙන වග්ගකමමං. අධම්මෙන සමග්ගකමමං. ධම්මෙන වග්ගකමමං. ධම්මපඤ්චරූපකෙන වග්ගකමමං. ධම්මපඤ්චරූපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුත්‍ර කාතඛං කමම” නති. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු ඵවමාහංසු: “ධම්මපඤ්චරූපකෙන සමග්ගකමම” නති, යෙ ච තෙ භික්ඛු ඵවමාහංසු: “අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුත්‍ර කාතඛං කමම” නති, ඉමෙ තස් භික්ඛු ධම්මවාදිනො. ඉමෙ පඤ්ච වාරා සංඛින්නා.

102. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු කුලදුසකො හොති පාපසමාවාරො. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනං ඵං. හොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු කුලදුසකො පාපසමාවාරො. හද්දස්ස මයං පබ්බජනීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස පබ්බජනීයකමමං කාරොනති අධම්මෙන වග්ගා. -පෙ- අධම්මෙන සමග්ගා -පෙ- ධම්මෙන වග්ගා. -පෙ- ධම්මපඤ්චරූපකෙන වග්ගා. -පෙ- ධම්මපඤ්චරූපකෙන සමග්ගා. තත්‍රට්ඨො සඤ්ඤා විවදති: “අධම්මෙන වග්ගකමමං. අධම්මෙන සමග්ගකමමං. ධම්මෙන වග්ගකමමං. ධම්මපඤ්චරූපකෙන වග්ගකමමං. ධම්මපඤ්චරූපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුත්‍ර කාතඛං කමම” නති. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු ඵවමාහංසු: “ධම්මපඤ්චරූපකෙන සමග්ගකමම” නති, යෙ ච තෙ භික්ඛු ඵවමාහංසු: “අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුත්‍ර කාතඛං කමම” නති, ඉමෙ තස් භික්ඛු ධම්මවාදිනො. ඉමෙ පඤ්ච වාරා සංඛින්නා.

103. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ගිහී අකෙකාසනී. පරිනාසනී. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනං ඵලං නොති: “අයං බො ආවුසො භික්ඛු ගිහී අකෙකාසනී. පරිනාසනී. හඤ්ඤා මයං පටිසාරණීයකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස පටිසාරණීයකමං කරොනති අධිමෙමන වග්ගා. -පෙ- අධිමෙමන සමග්ගා -පෙ- ධිමෙමන වග්ගා -පෙ- ධිමමපතීරුපකෙන වග්ගා -පෙ- ධිමමපතීරුපකෙන සමග්ගා. තත්‍රට්ඨා සඤ්ඤා විවදති: “අධිමෙමන වග්ගකමමං. අධිමෙමන සමග්ගකමමං. ධිමෙමන වග්ගකමමං. ධිමමපතීරුපකෙන වග්ගකමමං. ධිමමපතීරුපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුන කාතබ්බං කමම” නති. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු ඵලමානංසු: “ධිමමපතීරුපකෙන සමග්ගකමම” නති. යෙ ච තෙ භික්ඛු ඵලමානංසු: “අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුන කාතබ්බං කමම” නති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛු ධිමමවාදිනො. ඉමෙ පඤ්ඤා වාරා සංඛිත්තා.

104. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපනතිං ආපජ්ජිත්වා න ඉච්ඡති ආපනතිං පසසිත්තුං. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනං ඵලං නොති: “අයං බො ආවුසො භික්ඛු ආපනතිං ආපජ්ජිත්වා න ඉච්ඡති ආපනතිං පසසිත්තුං. හඤ්ඤා මයං ආපනතියා අදස්සනෙ උකෙඛපතීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස ආපනතියා අදස්සනෙ උකෙඛපතීයකමමං කරොනති අධිමෙමන වග්ගා. -පෙ- අධිමෙමන සමග්ගා. -පෙ- ධිමෙමන වග්ගා. -පෙ- ධිමමපතීරුපකෙන වග්ගා. -පෙ- ධිමමපතීරුපකෙන සමග්ගා. තත්‍රට්ඨා සඤ්ඤා විවදති: “අධිමෙමන වග්ගකමමං. අධිමෙමන සමග්ගකමමං. ධිමෙමන වග්ගකමමං. ධිමමපතීරුපකෙන වග්ගකමමං. ධිමමපතීරුපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුන කාතබ්බං කමම” නති. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු ඵලමානංසු: “ධිමමපතීරුපකෙන සමග්ගකමම” නති, යෙ ච තෙ භික්ඛු ඵලමානංසු: “අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුන කාතබ්බං කමම” නති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛු ධිමමවාදිනො. ඉමෙ පඤ්ඤා වාරා සංඛිත්තා.

105. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපනතිං ආපජ්ජිත්වා න ඉච්ඡති ආපනතිං පටිකාත්තුං. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනං ඵලං නොති: “අයං බො ආවුසො භික්ඛු ආපනතිං ආපජ්ජිත්වා න ඉච්ඡති ආපනතිං පටිකාත්තුං. හඤ්ඤා මයං ආපනතියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපතීයකමමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස ආපනතියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපතීයකමමං කරොනති අධිමෙමන වග්ගා. -පෙ- අධිමෙමන සමග්ගා. -පෙ- ධිමෙමන වග්ගා. -පෙ- ධිමමපතීරුපකෙන වග්ගා. -පෙ- ධිමමපතීරුපකෙන සමග්ගා. තත්‍රට්ඨා සඤ්ඤා විවදති: “අධිමෙමන වග්ගකමමං. අධිමෙමන සමග්ගකමමං. ධිමෙමන වග්ගකමමං. ධිමමපතීරුපකෙන වග්ගකමමං. ධිමමපතීරුපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුන කාතබ්බං කමම” නති. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු ඵලමානංසු: “ධිමමපතීරුපකෙන සමග්ගකමම” නති, යෙ ච තෙ භික්ඛු ඵලමානංසු: “අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුන කාතබ්බං කමම” නති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛු ධිමමවාදිනො. ඉමෙ පඤ්ඤා වාරා සංඛිත්තා.

103. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ගිහිනිට ආක්‍රොශ කෙරෙයි. පරිනව කෙරෙයි. එකල්හි භික්‍ෂූන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ ගිහිනිට ආක්‍රොශ කෙරෙයි. පරිනව කෙරෙයි. එතෙසින් අපි මොහුට පරිසාරණීය-කමිය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- අධම්මයෙන් සමග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුට පරිසාරණීයකමිය කෙරෙත්. එහි සිටි සඛ්‍ය තෙමේ “අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකමිය යි. අධම්මයෙන් සමග්‍රකමිය යි. ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකමිය යි. ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍රකමිය යි. ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකමිය යි. කමිය නො කරණ ලදී. කමිය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමිය නැවැත කළ යුතු” යි විවාද කෙරෙයි. මහණෙනි, එහි යම් ඒ භික්‍ෂූහු “ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකමිය” යි මෙසේ කීහු ද, යම් ඒ භික්‍ෂූහු කමිය නො කරණ ලදී. කමිය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමිය නැවැත කළ යුතු ය” යි මෙසේත් කීහු ද, එහි මේ භික්‍ෂූහු ධම්මාදී වෙන්. මේ පස්වර සංඝෝප කරණ ලදී.

104. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ඇවැතට පැමිණ ඇවැත දක්නට කැමැති නො වේ. එකල්හි භික්‍ෂූන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ ඇවැතට පැමිණ ඇවැත දක්නට කැමැති නො වේ. එබැවින් අපි මොහුට ඇවැත් නො දැක්මෙහි උකෙඬපනීයකමිය කරමු” යි. මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- අධම්මයෙන් සමග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුට ඇවැත් නො දැක්මෙහි උකෙඬපනීයකමිය කෙරෙත්. එහි සිටි සඛ්‍ය තෙමේ “අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර-කමිය යි. අධම්මයෙන් සමග්‍රකමිය යි. ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකමිය යි. ධම්ප්‍රතිරූපක-යෙන් ව්‍යග්‍රකමිය යි. ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකමිය යි. කමිය නො කරණ ලදී. කමිය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමිය නැවැත කළ යුතු ය” යි විවාද කෙරෙයි. මහණෙනි, එහි යම් ඒ භික්‍ෂූහු “ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකමිය” යි මෙසේ කීහු ද, යම් ඒ භික්‍ෂූහු “කමිය” නො කරණ ලදී. කමිය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමිය නැවැත කළ යුතු ය” යි මෙසේත් කීහු ද, එහි මේ භික්‍ෂූහු ධම්මාදී වෙන්. මේ පස්වර සංඝෝප කරණ ලදී.

105. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ඇවැතට පැමිණ ඇවැතට පිළියම් කරන්නට කැමැති නො වේ. එකල්හි භික්‍ෂූන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ ඇවැතට පැමිණ ඇවැතට පිළියම් කරන්නට කැමැති නො වේ. එබැවින් අපි මොහුට ඇවැතට පිළියම් නො කිරීමෙහි උකෙඬපනීය-කමිය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- අධම්මයෙන් සමග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුට ඇවැතට පිළියම් නො කිරීමෙහි උකෙඬපනීයකමිය කෙරෙත්. එහි සිටි සඛ්‍ය තෙමේ “අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකමිය යි. අධම්මයෙන් සමග්‍රකමිය යි. ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකමිය යි. ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍රකමිය යි. ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍ර-කමිය යි. කමිය නො කරණ ලදී. කමිය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමිය නැවැත කළ යුතු ය” යි විවාද කෙරෙයි. මහණෙනි, එහි යම් ඒ භික්‍ෂූහු “ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකමිය” යි මෙසේ කීහු ද, යම් ඒ භික්‍ෂූහු කමිය නො කරණ ලදී. කමිය නැවැත කළ යුතු ය” යි මෙසේත් කීහු ද, එහි මේ භික්‍ෂූහු ධම්මාදී වෙන්. මේ පස්වර සංඝෝප කරණ ලදී.

106. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු න ඉච්ඡති පාපිකා දිට්ඨිං. පටි-
තිස්සාණ්ණං, නත්‍ර වෙ භික්ඛුනං ඒවාං නොති: “අයං බො ආවුසො භික්ඛු න
ඉච්ඡති පාපිකා දිට්ඨිං. පටිතිස්සාණ්ණං, හන්දස්ස මයං පාපිකාය දිට්ඨියා
අප්පටිතිස්සග්ගෙ උකෙඛපතියකමමං කරොමා” නි. නෙ තස්ස පාපිකාය
දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සග්ගෙ උකෙඛපතියකමමං කරොනති අධිමෙමන වග්ගා.
-පෙ- අධිමෙමන සමග්ගා. -පෙ- ධිමෙමන වග්ගා. -පෙ- ධිමමපනිරූපකෙන
වග්ගා. -පෙ- ධිමමපනිරූපකෙන සමග්ගා. නත්‍රට්ඨිං සබ්බෙසා විවදන්:
“අධිමෙමන වග්ගකමමං, අධිමෙමන සමග්ගකමමං, ධිමෙමන වග්ගකමමං,
ධිමමපනිරූපකෙන වග්ගකමමං, ධිමමපනිරූපකෙන සමග්ගකමමං, අකතං
කමමං, දුක්ඛතං කමමං, පන කාතබ්බං කමමං” නති. නත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
භික්ඛු ඒවාමානස්ස: “ධිමමපනිරූපකෙන සමග්ගකමමං” නති. යෙ ච තෙ භික්ඛු
ඒවාමානස්ස: “අකතං කමමං, දුක්ඛතං කමමං, පන කාතබ්බං කමමං” නති.
ඉමෙ තස් භික්ඛු ධිමමවාදිනො, ඉමෙ පඤ්ච වාරා සංඛිතතා.

107. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සබ්බෙසා නිජජනියකමමකතො සමමා
වහන්ති. ලොමං පාතෙති. තෙත්ථාරං වහන්ති. නිජජනියස්ස කමමස්ස
පටිපස්සද්ධිං යාවති. නත්‍ර වෙ භික්ඛුනං ඒවාං නොති: “අයං බො ආවුසො
භික්ඛු සබ්බෙසා නිජජනියකමමකතො සමමා වහන්ති. ලොමං පාතෙති.
තෙත්ථාරං වහන්ති. නිජජනියස්ස කමමස්ස පටිපස්සද්ධිං යාවති. හන්දස්ස
මයං නිජජනියකමමං පටිපස්සග්ගොමා” නි. නෙ තස්ස නිජජනියකමමං
පටිපස්සග්ගොනති අධිමෙමන වග්ගා. නත්‍රට්ඨිං සබ්බෙසා විවදන්: “අධිමෙමන
වග්ගකමමං, අධිමෙමන සමග්ගකමමං, ධිමෙමන වග්ගකමමං, ධිමමපනි-
රූපකෙන වග්ගකමමං, ධිමමපනිරූපකෙන සමග්ගකමමං, අකතං කමමං,
දුක්ඛතං කමමං, පන කාතබ්බං කමමං” නති. නත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
භික්ඛු ඒවාමානස්ස: “අධිමෙමන වග්ගකමමං” නති. යෙ ච තෙ භික්ඛු
ඒවාමානස්ස: “අකතං කමමං, දුක්ඛතං කමමං, පන කාතබ්බං කමමං” නති.
ඉමෙ තස් භික්ඛු ධිමමවාදිනො.

108. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සබ්බෙසා නිජජනියකමමකතො සමමා
වහන්ති. ලොමං පාතෙති. තෙත්ථාරං වහන්ති. නිජජනියස්ස කමමස්ස
පටිපස්සද්ධිං යාවති. නත්‍ර වෙ භික්ඛුනං ඒවාං නොති: “අයං බො ආවුසො
භික්ඛු සබ්බෙසා නිජජනියකමමකතො සමමා වහන්ති. ලොමං පාතෙති.
තෙත්ථාරං වහන්ති. නිජජනියස්ස කමමස්ස පටිපස්සද්ධිං යාවති. හන්දස්ස
මයං නිජජනියකමමං පටිපස්සග්ගොමා” නි. නෙ තස්ස නිජජනියකමමං
පටිපස්සග්ගොනති අධිමෙමන සමග්ගා. නත්‍රට්ඨිං සබ්බෙසා විවදන්: “අධිමෙමන
වග්ගකමමං, අධිමෙමන සමග්ගකමමං, ධිමෙමන වග්ගකමමං, ධිමමපනිරූප-
කෙන වග්ගකමමං, ධිමමපනිරූපකෙන සමග්ගකමමං, අකතං කමමං,
දුක්ඛතං කමමං, පන කාතබ්බං කමමං” නති. නත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
භික්ඛු ඒවාමානස්ස: “අධිමෙමන සමග්ගකමමං” නති. යෙ ච තෙ භික්ඛු
ඒවාමානස්ස: “අකතං කමමං, දුක්ඛතං කමමං, පන කාතබ්බං කමමං” නති.
ඉමෙ තස් භික්ඛු ධිමමවාදිනො.

106. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ, පවිටු මිසදිටු අත් හැරීමට කැමැති නො වේ. එකල්හි භික්ෂූන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ පවිටු මිසදිටු අත් හැරීන්ට කැමැති නො වේ. එබැවින් අපි මොහුට පවිටු මිසදිටු අත් නො හැරීමෙහි උකෙඬපනීයකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- අධම්මයෙන් සමග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුට පවිටු මිසදිටු අත් නො හැරීමෙහි උකෙඬපනීයකමය කෙරෙත්. එහි සිටි සඬ්ඝ තෙමේ “අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර-කමය යි. අධම්මයෙන් සමග්‍රකමය යි. ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකමය යි. ධම්ප්‍රතිරූපක-යෙන් ව්‍යග්‍රකමය යි. ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකමය යි. කමය නො කරණ ලදී. කමය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමය නැවැත කළ යුතු ය” යි විවාද කෙරෙයි. මහණෙනි, එහි යම් ඒ භික්ෂූහු “ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකමය” යි මෙසේ කිහු ද, යම් ඒ භික්ෂූහු ‘කමය නො කරණ ලදී. කමය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමය නැවැත කළ යුතු ය’ යි මෙසේත් කිහු ද, එහි මේ භික්ෂූහු ධම්මවාදී වෙත්. මේ පස්වර සංඝෝප කරණ ලදී.

107. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ සඬ්ඝයා විසින් ත්‍යජනීයකම කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. ත්‍යජනීයකමයාගේ සන්සිද්ධිම ඉල්ලයි. එකල්හි භික්ෂූන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ සඬ්ඝයා විසින් ත්‍යජනීයකම කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. ත්‍යජනීයකමයාගේ සන්සිද්ධිම ඉල්ලයි. එබැවින් අපි මොහුගේ ත්‍යජනීයකමය සන්සිද්ධිමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔහුගේ ත්‍යජනීයකම ය සන්සිද්ධවත්. එහි සිටි සඬ්ඝ තෙමේ “අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකමය යි. අධම්මයෙන් සමග්‍රකමය යි. ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකමය යි. ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍රකමය යි. ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකමය යි. කමය නො කරණ ලදී. කමය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමය නැවැත කළ යුතු ය” යි විවාද කෙරෙයි. මහණෙනි, එහි යම් ඒ භික්ෂූහු “අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකමය” යි මෙසේ කිහු ද, යම් ඒ භික්ෂූහු “කමය නො කරණ ලදී. කමය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමය නැවැත කළ යුතු ය” යි මෙසේත් කිහු ද, එහි මේ භික්ෂූහු ධම්මවාදී වෙත්.

108. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ සඬ්ඝයා විසින් ත්‍යජනීයකම කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. ත්‍යජනීයකමයාගේ සන්සිද්ධිම ඉල්ලයි. එකල්හි භික්ෂූන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ සඬ්ඝයා විසින් ත්‍යජනීයකම කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. ත්‍යජනීයකමයාගේ සන්සිද්ධිම ඉල්ලයි. එබැවින් අපි මොහුගේ ත්‍යජනීයකමය සන්සිද්ධිමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුගේ ත්‍යජනීයකම ය සන්සිද්ධවත්. එහි සිටි සඬ්ඝ තෙමේ “අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකමය යි. අධම්මයෙන් සමග්‍රකමය යි. ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකමය යි. ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍රකමය යි. ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකමය යි. කමය නො කරණ ලදී. කමය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමය නැවැත කළ යුතු ය” යි විවාද කෙරෙයි. මහණෙනි, එහි යම් ඒ භික්ෂූහු “අධම්මයෙන් සමග්‍රකමය” යි මෙසේ කිහු ද, යම් ඒ භික්ෂූහු “කමය නො කරණ ලදී. කමය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමය නැවැත කළ යුතු ය” යි මෙසේත් කිහු ද, එහි මේ භික්ෂූහු ධම්මවාදී වෙත්.

109. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඛෙසන තජ්ජනියකමකතොසමො වතනති. ලොමං පාතෙති. නෙත්ථාරං වතනති. තජ්ජනියස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආච්ඡිසො භික්ඛු සඛෙසන තජ්ජනියකමකතො සමො වතනති. ලොමං පාතෙති. නෙත්ථාරං වතනති. තජ්ජනියස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති. හන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමං පටිපසස්සභෙහමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමං පටිපසස්සභෙහනති ධම්මෙන වග්ගා. තත්‍රට්ඨා සඛෙසා විවදති: “අධම්මෙන වග්ගකමමං. අධම්මෙන සමග්ගකමමං. ධම්මෙන වග්ගකමමං. ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකමමං. ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුත්‍ර කාතබ්බං කමම” නති. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු එවමාහංසු: “ධම්මෙන වග්ගකමම නති, යෙ ච තෙ භික්ඛු එවමාහංසු: ‘අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුත්‍ර කාතබ්බං කමම’ නති. ඉමෙ තත්ථ භික්ඛු ධම්මවාදිනො.

110. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඛෙසන තජ්ජනියකමකතො සමො වතනති. ලොමං පාතෙති. නෙත්ථාරං වතනති. තජ්ජනියස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආච්ඡිසො භික්ඛු සඛෙසන තජ්ජනියකමකතො සමො වතනති. ලොමං පාතෙති. නෙත්ථාරං වතනති. තජ්ජනියස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති. හන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමං පටිපසස්සභෙහමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමං පටිපසස්සභෙහනති ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා. තත්‍රට්ඨා සඛෙසා විවදති: “අධම්මෙන වග්ගකමමං. අධම්මෙන සමග්ගකමමං. ධම්මෙන වග්ගකමමං. ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකමමං. ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුත්‍ර කාතබ්බං කමම” නති. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු එවමාහංසු: “ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකමම” නති, යෙ ච තෙ භික්ඛු එවමාහංසු: “අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුත්‍ර කාතබ්බං කමම” නති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛු ධම්මවාදිනො.

111. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඛෙසන තජ්ජනියකමකතො සමො වතනති. ලොමං පාතෙති. නෙත්ථාරං වතනති. තජ්ජනියස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති. තත්‍ර වෙ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආච්ඡිසො භික්ඛු සඛෙසන තජ්ජනියකමකතො සමො වතනති. ලොමං පාතෙති. නෙත්ථාරං වතනති. තජ්ජනියස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති. හන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමං පටිපසස්සභෙහමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමං පටිපසස්සභෙහනති ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා. තත්‍රට්ඨා සඛෙසා විවදති: “අධම්මෙන වග්ගකමමං. අධම්මෙන සමග්ගකමමං. ධම්මෙන වග්ගකමමං. ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකමමං. ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුත්‍ර කාතබ්බං කමම” නති. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු එවමාහංසු: “ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකමම” නති. යෙ ච තෙ භික්ඛු එවමාහංසු: “අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුත්‍ර කාතබ්බං කමම” නති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛු ධම්මවාදිනො.

111. මහනෙති, මෙහි මහනෙත්තේ නෙමේ සසසයා විසින් ත්‍යාගයකට කරන ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. වරදින් තිදහස් විමට සුදුසු සේ පවතී. ත්‍යාගයකට ගියේ සන්සිද්ධිම ඉල්ලයි. එකල්හි, තිසුන්ට “අවැත්ත, මේ මහනෙතෙමේ සසසයා විසින් ත්‍යාගයකට කරන ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. වරදින් තිදහස් විමට සුදුසු සේ පවතී. ත්‍යාගයකට ගියේ සන්සිද්ධිම ඉල්ලයි. එබැවින් අපි මොහුගේ ත්‍යාගයකට සන්සිද්ධිම” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු ධර්මපුත්‍රාරාජකයෙක් සමග වූවානු ඔහුගේ ත්‍යාගයකට සන්සිද්ධිම. එහි සිටි සසස නෙමේ “අධර්මයෙන් වාග්‍යකයෙකු යි. අධර්මයෙන් සමග්‍රකයෙකු යි. ධර්මයෙන් වාග්‍යකයෙකු යි. ධර්මපුත්‍රාරාජකයෙක් වාග්‍යකයෙකු යි. ධර්මපුත්‍රාරාජකයෙක් සමග්‍රකයෙකු යි. කමය නො කරන ලදී. කමය වැරදි සේ කරන ලදී. කමය නැවැත්ත කළ යුතු ය” යි විවාද කෙරෙයි. මහනෙති, එහි යම් ඒ තිසුන් “ධර්මපුත්‍රාරාජකයෙක් සමග්‍රකයෙකු ය” යි මෙසේ කීහු ද, යම් ඒ තිසුන් “කමය, නො කරන ලදී. කමය වැරදි සේ කරන ලදී. කමය නැවැත්ත කළ යුතු ය” යි මෙසේත් කීහු ද, එහි මේ තිසුන් ධර්මවාදී වෙත්.

112. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඤ්ඤන නියසාසකමමකතො සමමා වතනති. ලොමං පාතෙති. නෙත්ථාරං වතනති. නියසාසකමමසා පටිපසසාද්ධිං යාවති. තත්ත වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආචුසො භික්ඛු පාතෙති- නියසාසකමමකතො සමමා වතනති. ලොමං පාතෙති. නෙත්ථාරං වතනති. නියසාසකමමසා පටිපසසාද්ධිං යාවති. හඤ්ඤා මයං නියසාසකමමං පටිපසසාද්ධෙමා” ති. තෙ තසා නියසාසකමමං පටිපසසාද්ධෙමානති අධිමෙවන වග්ගා. -පෙ- අධිමෙවන සමග්ගා. -පෙ- ධිමෙවන වග්ගා. -පෙ- ධිමපතිරුපකෙන වග්ගා. -පෙ- ධිමපතිරුපකෙන සමග්ගා. තත්තට්ඨා සඤ්ඤා විවදති: “අධිමෙවන වග්ගකමමං. අධිමෙවන සමග්ගකමමං. ධිමෙවන වග්ගකමමං. ධිමපතිරුපකෙන වග්ගකමමං. ධිමපතිරුපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුත්ත කාතබ්බං කමම” නති. තත්ත භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු ඵලමානංසු: “ධිමපතිරුපකෙන සමග්ගකමම”- නති. යෙ ච තෙ භික්ඛු ඵලමානංසු: “අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුත්ත කාතබ්බං කමම” නති, ඉමෙ¹ තත්ථ භික්ඛු ධිමමවාදිනො. ඉමෙ පඤ්ඤ වාරා සංඛිතතා.

113. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඤ්ඤන පඤ්ඤාපනිකමමකතො සමමා වතනති. ලොමං පාතෙති. නෙත්ථාරං වතනති. පඤ්ඤාපනිකමමසා පටිපසසාද්ධිං යාවති. තත්ත වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආචුසො භික්ඛු සඤ්ඤන පඤ්ඤාපනිකමමකතො සමමා වතනති. ලොමං පාතෙති. නෙත්ථාරං වතනති. පඤ්ඤාපනිකමමසා පටිපසසාද්ධිං යාවති. හඤ්ඤා මයං පඤ්ඤාපනිකමමං පටිපසසාද්ධෙමා” ති. තෙ තසා පඤ්ඤාපනිකමමං පටිපසසාද්ධෙමානති අධිමෙවන වග්ගා. -පෙ- අධිමෙවන සමග්ගා. -පෙ- ධිමෙවන වග්ගා. -පෙ- ධිමපතිරුපකෙන වග්ගා. -පෙ- ධිමපතිරුපකෙන සමග්ගා. තත්තට්ඨා සඤ්ඤා විවදති: “අධිමෙවන වග්ගකමමං. අධිමෙවන සමග්ගකමමං. ධිමෙවන වග්ගකමමං. ධිමපතිරුපකෙන වග්ගකමමං. ධිමපතිරුපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුත්ත කාතබ්බං කමම” නති. තත්ත භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු ඵලමානංසු: “ධිමපතිරුපකෙන සමග්ගකමම” නති, යෙ ච තෙ භික්ඛු ඵලමානංසු: “අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුත්ත කාතබ්බං කමම” නති. ඉමෙ තත්ථ භික්ඛු ධිමමවාදිනො. ඉමෙ පඤ්ඤ වාරා සංඛිතතා.

114. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඤ්ඤන පටිසාරණීයකමමකතො සමමා වතනති. ලොමං පාතෙති. නෙත්ථාරං වතනති. පටිසාරණීයකමමසා පටිපසසාද්ධිං යාවති. තත්ත වෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආචුසො භික්ඛු සඤ්ඤන පටිසාරණීයකමමකතො සමමා වතනති. ලොමං පාතෙති. නෙත්ථාරං වතනති. පටිසාරණීයකමමසා පටිපසසාද්ධිං යාවති. හඤ්ඤා මයං පටිසාරණීයකමමං පටිපසසාද්ධෙමා” ති. තෙ තසා පටිසාරණීයකමමං පටිපසසාද්ධෙමානති අධිමෙවන වග්ගා. -පෙ- අධිමෙවන සමග්ගා. -පෙ- ධිමෙවන වග්ගා. -පෙ- ධිමපතිරුපකෙන වග්ගා. -පෙ- ධිමපතිරුපකෙන සමග්ගා. තත්තට්ඨා සඤ්ඤා විවදති: “අධිමෙවන වග්ගකමමං. අධිමෙවන සමග්ගකමමං. ධිමෙවන වග්ගකමමං. ධිමපතිරුපකෙන වග්ගකමමං. ධිමපතිරුපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුත්ත කාතබ්බං කමම” නති. තත්ත භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු ඵලමානංසු: “ධිමපතිරුපකෙන සමග්ගකමම” නති, යෙ ච තෙ භික්ඛු ඵලමානංසු: “අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුත්ත කාතබ්බං කමම” නති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛු ධිමමවාදිනො. ඉමෙ පඤ්ඤ වාරා සංඛිතතා.

112. මහනෙති, මෙහි මහනෙත් තෙවේ සඬයා විසින් නියසාකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. නියසාකම්යාගේ සන්සිද්ධිම ඉල්ලයි. එකල්හි භික්ෂුන්ට “අචාතනි, මේ මහන තෙවේ සඬයා විසින් නියසාකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. නියසාකම්යාගේ සන්සිද්ධිම ඉල්ලයි. එබැවින් අපි මොහුගේ නියසාකමිය සන්සිද්ධවම” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් ව්‍යගු වූවාහු -පෙ- අධම්මයෙන් සමගු වූවාහු -පෙ- ධම්මයෙන් ව්‍යගු වූවාහු -පෙ- ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යගු වූවාහු -පෙ- ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමගු වූවාහු ඔහුගේ නියසාකමිය සන්සිද්ධවත්. එහි සිටි සඬය තෙවේ “අධම්මයෙන් ව්‍යගු-කමිය යි. අධම්මයෙන් සමගුකමිය යි. ධම්මයෙන් ව්‍යගුකමිය යි. ධම්ප්‍රතිරූපක-යෙන් ව්‍යගුකමිය යි. ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමගුකමිය යි. කමිය නො කරණ ලදී. කමිය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමිය නැවත කළ යුතු ය” යි විවාද කෙරෙයි. මහනෙති, එහි යම් ඒ භික්ෂුහු “ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමගුකමිය” යි මෙසේ කිනු ද, යම් ඒ භික්ෂුහු කමිය නො කරණ ලදී. කමිය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමිය නැවත කළ යුතු ය” යි මෙසේත් කිනු ද, එහි මේ භික්ෂුහු ධම්මවාදි වෙත්. මේ පස්වර සංකෂ්ප කාණ්ඩ ලදී.

113. මහනෙති, මෙහි මහනෙති නෙමේ සමාසයා විසින් පබ්බාජනීය කම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. පබ්බාජනීයකම්යාගේ සන්සිද්ධිම ඉල්ලයි. එකල්හි භික්ෂුන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ නෙමේ සමාසයා විසින් පබ්බාජනීයකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. පබ්බාජනීයකම්යාගේ සන්සිද්ධිම ඉල්ලයි. එබැවින් අපි මොහුගේ පබ්බාජනීයකම්ය, සන්සිද්ධිම” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධිමයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- අධිමයෙන් සමග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුගේ පබ්බාජනීයකම්ය සන්සිද්ධිම. එහි සිටි සමාස නෙමේ “අධිමයෙන් ව්‍යග්‍රකම්ය යි. අධිමයෙන් සමග්‍රකම්ය යි. ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකම්ය යි. ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍රකම්ය යි. ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකම්ය යි. කම්ය නො කරණ ලදී. කම්ය වැරදි සේ කරණ ලදී. කම්ය නැවත කළ යුතුය” යි විවාද කෙරෙයි. මහනෙති, එහි යම් ඒ භික්ෂුහු “ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකම්ය” යි මෙසේ කිහු ද, යම් ඒ භික්ෂුහු “කම්ය නො කරණ ලදී. කම්ය වැරදි සේ කරණ ලදී. කම්ය නැවත කළ යුතුය” යි මෙසේත් කිහු ද, එහි මේ භික්ෂුහු ධම්මවාදී වෙත්. මේ පස්වර සංකෂ්ප කරණ ලදී.

114. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ සසිසයා විසින් පරිසාර-
ණීයකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. වරදින්
නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. පරිසාරණීයකමයාගේ සන්සිද්ධිම ඉල්ලයි.
එහි හිඤ්ඤත්ව “ආවැත්ති, මේ මහණ තෙමේ සසිසයා විසින් පරිසාරණීය-
කම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොමව පවතී. වරදින් නිදහස්
වීමට සුදුසු සේ පවතී. පරිසාරණීයකමයාගේ සන්සිද්ධිම ඉල්ලයි. එබැවින්
අපි මොහුගේ පරිසාරණීයකමය සන්සිද්ධවු” යි. මෙසේ අදහස් වේ.
ඔහු අබ්බ්සෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- අබ්බ්සෙන් සමග වූවාහු -පෙ- ධම්මෙන්
ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මුත්තිරුපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මුත්තිරුපකයෙන්
සමග වූවාහු ඔහුගේ පරිසාරණීයකමය සන්සිද්ධවත්. එහි සිටි සසිස තෙමේ
“අබ්බ්සෙන් ව්‍යග්‍රකමය යි. අබ්බ්සෙන් සමගකමය යි. ධම්මෙන් ව්‍යග්‍රකමය යි.
ධම්මුත්තිරුපකයෙන් ව්‍යග්‍රකමය යි. ධම්මුත්තිරුපකයෙන් සමගකමය යි. කමය
නො කරණ ලදී. කමය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමය නැවත කළ යුතු ය” යි
විවාද කෙරෙයි. මහණෙනි, එහි යම් එ හිඤ්ඤ “ධම්මුත්තිරුපකයෙන්
සමගකමය” යි මෙසේ කිහු ද, යම් එ හිඤ්ඤ “කමය නො කරණ ලදී.
කමය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමය නැවත කළ යුතු ය” යි මෙසේත් කිහු ද,
එහි මේ හිඤ්ඤ ධම්මාදී වෙත්. මේ පස්වර සංකෛස කරණ ලදී.

115. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඤ්ඤාන ආපත්තියා අදස්සනෙ උකෙඛ-
පනීයකමමකතො සමමා වත්තති. ලොමං පානෙති. නෙත්ථාරං වත්තති.
ආපත්තියා අදස්සනෙ උකෙඛපනීයස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති.
තත්ත වෙ භික්ඛුනං ඵලං නොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු සඤ්ඤාන
ආපත්තියා අදස්සනෙ උකෙඛපනීයකමමකතො සමමා වත්තති. ලොමං
පානෙති. නෙත්ථාරං වත්තති. ආපත්තියා අදස්සනෙ උකෙඛපනීයස්ස
කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති. ගන්දස්ස මයං ආපත්තියා අදස්සනෙ
උකෙඛපනීයකමමං පටිපසස්සමොමා” ති. නෙ තස්ස ආපත්තියා අදස්සනෙ
උකෙඛපනීයකමමං පටිපසස්සමොනති අධිමෙවන වග්ගා. -පෙ- අධිමෙවන
සමග්ගා -පෙ- ධිමෙවන වග්ගා -පෙ- ධිමමපනිරූපකෙන වග්ගා -පෙ-
ධිමමපනිරූපකෙන සමග්ගා. තත්තවෙදා සඤ්ඤා විවදති: “අධිමෙවන
වග්ගකමමං, අධිමෙවන සමග්ගකමමං, ධිමෙවන වග්ගකමමං, ධිමමපනිරූප-
කෙන වග්ගකමමං, ධිමමපනිරූපකෙන සමග්ගකමමං, අකතං කමමං, දුක්ඛතං
කමමං, පුත්ත කාතබ්බං කමමං” නති. තත්ත භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු ඵලමාහංසු:
“ධිමමපනිරූපකෙන සමග්ගකමමං” නති, යෙ ව තෙ භික්ඛු ඵලමාහංසු:
“අකතං කමමං, දුක්ඛතං කමමං, පුත්ත කාතබ්බං කමමං” නති, ඉමෙ තත්ථ
භික්ඛු ධිමමවාදිනො. ඉමෙ පඤ්ඤා වාරා සංඛිත්තා.

116. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඤ්ඤාන ආපත්තියා අප්පට්ඨකමෙව
උකෙඛපනීයකමමකතො සමමා වත්තති. ලොමං පානෙති. නෙත්ථාරං
වත්තති. ආපත්තියා අප්පට්ඨකමෙව උකෙඛපනීයස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං
යාවති. තත්ත වෙ භික්ඛුනං ඵලං නොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු
සඤ්ඤාන ආපත්තියා අප්පට්ඨකමෙව උකෙඛපනීයකමමකතො සමමා වත්තති.
ලොමං පානෙති. නෙත්ථාරං වත්තති. ආපත්තියා අප්පට්ඨකමෙව උකෙඛ-
පනීයස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති. ගන්දස්ස මයං ආපත්තියා අප්පට්-
ඨකමෙව උකෙඛපනීයකමමං පටිපසස්සමොමා” ති. නෙ තස්ස ආපත්තියා
අප්පට්ඨකමෙව උකෙඛපනීයකමමං පටිපසස්සමොනති අධිමෙවන වග්ගා -පෙ-
අධිමෙවන සමග්ගා. -පෙ- ධිමෙවන වග්ගා -පෙ- ධිමමපනිරූපකෙන වග්ගා
-පෙ- ධිමමපනිරූපකෙන සමග්ගා. තත්තවෙදා සඤ්ඤා විවදති: “අධිමෙවන
වග්ගකමමං, අධිමෙවන සමග්ගකමමං, ධිමෙවන සමග්ගකමමං, ධිමෙවන
වග්ගකමමං, ධිමමපනිරූපකෙන වග්ගකමමං, ධිමමපනිරූපකෙන සමග්ගකමමං,
අකතං කමමං, දුක්ඛතං කමමං, පුත්ත කාතබ්බං කමමං” නති. තත්ත භික්ඛවෙ,
යෙ තෙ භික්ඛු ඵලමාහංසු: “ධිමමපනිරූපකෙන සමග්ගකමමං” නති, යෙ ව
තෙ භික්ඛු ඵලමාහංසු: “අකතං කමමං, දුක්ඛතං කමමං, පුත්ත කාතබ්බං
කමමං” නති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛු ධිමමවාදිනො. ඉමෙ පඤ්ඤා වාරා සංඛිත්තා.

115. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ සඤ්ඤා විසින් ඇවැත් නො දැක්මෙහි උත්තේෂණීයකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. ඇවැත් නො දැක්මෙහි (කළ) උත්තේෂණීයකමයාගේ සන්සිද්ධිම ඉල්ලයි. එකල්හි භික්ෂූන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ සඤ්ඤා විසින් ඇවැත් නො දැක්මෙහි උත්තේෂණීයකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. ඇවැත් නො දැක්මෙහි (කළ) උත්තේෂණීයකමයාගේ සන්සිද්ධිම ඉල්ලයි. එබැවින් අපි මොහුගේ ඇවැත් නො දැක්මෙහි (කළ) උත්තේෂණීයකමය සන්සිද්ධවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- අධම්මයෙන් සමග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුගේ ඇවැත් නො දැක්මෙහි (කළ) උත්තේෂණීයකමය සන්සිද්ධවත්. එහි සිටි සඤ්ඤා තෙමේ “අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකමය යි. අධම්මයෙන් සමග්‍රකමය යි. ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකමය යි. ධම්මප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍රකමය යි. ධම්මප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකමය යි. කමය නො කරණ ලදී. කමය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමය නැවැත කළ යුතු ය” යි විවාද කෙරෙයි. මහණෙනි, එහි යම් ඒ භික්ෂූහු “ධම්මප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකමය” යි මෙසේ කිහු ද, යම් ඒ භික්ෂූහු “කමය නො කරණ ලදී. කමය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමය නැවැත කළ යුතු ය” යි මෙසේත් කිහු ද, එහි මේ මහණහු ධම්මවාදී වෙත්. මේ පස්වර සංඝේෂ කරණ ලදී.

116. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ සඤ්ඤා විසින් ඇවැත්ව පිළියම් නො කිරීමෙහි උත්තේෂණීයකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. ඇවැත්ව පිළියම් නො කිරීමෙහි (කළ) උත්තේෂණීයකමයාගේ සන්සිද්ධිම ඉල්ලයි. එහි භික්ෂූන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ සඤ්ඤා විසින් ඇවැත්ව පිළියම් නො කිරීමෙහි උත්තේෂණීයකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. ඇවැත්ව පිළියම් නො කිරීමෙහි (කළ) උත්තේෂණීයකමයාගේ සන්සිද්ධිම ඉල්ලයි. එබැවින් අපි මොහුගේ ඇවැත්ව පිළියම් නො කිරීමෙහි (කළ) උත්තේෂණීයකමය සන්සිද්ධවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- අධම්මයෙන් සමග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුගේ ඇවැත්ව පිළියම් නො කිරීමෙහි උත්තේෂණීයකමය සන්සිද්ධවත්. එහි සිටි සඤ්ඤා තෙමේ “අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකමය යි. අධම්මයෙන් සමග්‍රකමය යි. ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකමය යි. ධම්මප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍රකමය යි. ධම්මප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකමය යි. කමය නො කරණ ලදී. කමය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමය නැවැත කළ යුතු ය” යි විවාද කෙරෙයි. මහණෙනි, එහි යම් ඒ භික්ෂූහු “ධම්මප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකමය” යි මෙසේ කිහු ද, යම් ඒ භික්ෂූහු “කමය නො කරණ ලදී. කමය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමය නැවැත කළ යුතු ය” යි මෙසේත් කිහු ද, එහි මේ භික්ෂූහු ධම්මවාදී වෙත්. මේ පස්වර සංඝේෂ කරණ ලදී.

117. මහනෙති, මෙහි මහනෙත්තේ නෙමේ සඛසා විසින් පවිටු මිසදිටු අත් නො හැරීමෙහි උත්සෙහපණියකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. චරදිත් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. පවිටු මිසදිටු අත් නො හැරීමෙහි උත්සෙහපණියකමයාගේ සන්සිද්ධිම ඉල්ලයි. එකල්හි භික්ෂුන්ට “අච්චාත්ති, මේ මහන තෙමේ සඛසා විසින් පවිටු මිසදිටු අත් නො හැරීමෙහි උත්සෙහපණියකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. චරදිත් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. පවිටු මිසදිටු අත් නො හැරීමෙහි (කල) උත්සෙහපණියකමයාගේ සන්සිද්ධිම ඉල්ලයි. එබැවින් අපි මොහුගේ පවිටු මිසදිටු අත් නො හැරීමෙහි උත්සෙහපණියකමය සන්සිද්ධවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් වහගු වූවාහු -පෙ- අධම්මයෙන් සමගු වූවාහු -පෙ- ධම්මයෙන් වහගු වූවාහු -පෙ- ධම්මුතිරූපක- යෙන් වහගු වූවාහු -පෙ- ධම්මුතිරූපකයෙන් සමගු වූවාහු ඔහුගේ පවිටු මිසදිටු අත් නො හැරීමෙහි කල උත්සෙහපණියකමය සන්සිද්ධවත්. එහි සිටි සඛස තෙමේ “අධම්මයෙන් වහගුකමය යි. අධම්මයෙන් සමගුකමය යි. ධම්මයෙන් වහගුකමය යි. ධම්මුතිරූපකයෙන් වහගුකමය යි. ධම්මුතිරූපකයෙන් සමගුකමය යි. කමය නො කරණ ලදී. කමය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමය නැවත කල යුතු ය” යි විවාද කෙරෙයි. මහනෙති, එහි යම් ඒ භික්ෂුහු “ධම්මුතිරූපකයෙන් සමගුකමය” යි මෙසේ කිනු ද, යම් ඒ භික්ෂුහු “කමය නො කරණ ලදී. කමය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමය නැවත කල යුතු ය” යි මෙසේත් කිනු ද, එහි මේ භික්ෂුහු ධම්මාදී වෙත්. මේ පස්වර සංකෙසප කරණලදී.

නවවැනි වගන්තිය කඩකිය නිමි.

මේ බිහිකළේ වසර සතිසක.

එහි උද්‍යතය (වස්තුනාමාවලිය) මෙසේ ය:-

1. නාග්‍රාමිකයන් වහන්සේ වමසාවෙහි විසූ සේක. මේ වසතුව වසඟ මාමසෙහි වී ය. බාග්‍රාමසගොත්‍ර හික්කු තෙමේ ආගන්තුකයන් කැමැති දෙය සපයා දීමෙහි උත්සාහය කෙළේ ය.

2. හොඳරැගම් දන්නෝ සි දැන එකල්හි (තෙතෙමේ) උත්සාහය නොකෙළේ ය. උවැටත් නො කෙරේ ය සි උත්සාහයෙහි යකඩ කරණ ලද තෙතෙමේ බුදුරජුන් වෙත ගියේ ය.

3. අධිමිනිසයන් ව්‍යග්‍රකමිසය, අධිමිනිසයන් සමග්‍රකමිසය, ධර්මිනිසයන් ව්‍යග්‍රකමිසය, ධර්මිනිසයන් ව්‍යග්‍රකමිසය.

† ධම්පුත්රාරූපකයෙන් සමග්‍රහණීය, එහෙත් එකතු බැහැර කෙරෙයි. එහෙත් දෙදෙනාගෙන් ද නමානෝ දෙනාගින් ද, එහෙත් සංඝයා ද බැහැර කෙරෙයි.

5. දුවෙහි සමඛුලාපි සඛෙසා සඛිසඤ්ඤා උකඛිසි,
සඛිසඤ්ඤා පවරො සුඛා අධම්මනති පටිකඛිසි.
6. ඤාතතිප්පනනං යං කමමං සමුපුණ්ණං අනුසාවණං,
අනුසාවණප්පනනං සමුපුණ්ණං ඤාතතියා ව යං.
7. උතයෙන පිපනනඤ්ඤා අඤ්ඤාත්‍ර ධම්මමෙව ව,
විනා සන්ත්‍රී පටිකුට්ඨං කුප්පං අට්ඨානාරාහිකං.
8. අධම්මවග්ගං සාමග්ගං¹ පඤ්ඤාපාති යෙ දුමෙ,
ධම්මෙනෙව ව සාමග්ගිං අනුඤ්ඤාසි නාමගතො.
9. චතුරවග්ගො පඤ්ඤාවග්ගො දසවග්ගො ව චීසනි,
පරො චීසනිවග්ගො ච² සඛෙසා පඤ්ඤාසිනො නාම.
10. ථිපෙඤ්ඤා උපසම්පදං යඤ්ඤා කමමං පචාරණං,
අභිනානකමමන සත චතුරවග්ගති කමමිකො.
11. දුවෙ කමම ථිපෙඤ්ඤා මඤ්ඤාදෙසු පසම්පදං³,
අභිනානං පඤ්ඤාවග්ගිකො සඛකමමෙසු කමමිකො.
12. අභිනානෙකං ථිපෙඤ්ඤා යෙ භික්ඛු දසවග්ගිකා⁴,
සඛකමමකරො සඛෙසා චීසා සඛකමමිකො.
13. භික්ඛුණි සිකකමානා ව සාමණේරො සාමණේරිකා⁵,
පට්ටකකිත්තනිමවන්ත්‍රී⁶ උකඛිතතාපනතිදස්සනෙ.
14. අප්පටිකමෙව දිට්ඨියා පණ්ඩකපේයසංවාසකා⁷,
තිහිසතිරච්ඡානගතං⁸ මාතු ව පිතුසානකං⁹.
15. උරතං භික්ඛුණිදුසිං¹⁰ හෙදකං ලොකිකුප්පාදකං¹¹,
බ්‍රහ්මඤ්ඤා නානාසංවාසං¹² නානාසිමාය ඉද්ධියා.
16. යස්ස සඛෙසා කපෙර කමමං තොනොතො වතුචීසනි,
සමුද්ධෙත පටිකඛිතතා¹³ න තෙනෙ ගණපුරකා.
17. පාරිවාසිකචතුරේසා පරිවාසං දදෙය්‍ය වා,
මුලා මානවතං අභිනාය්‍ය අකමමං න ව කාරණං¹⁴.
18. මුලා අරහමානතතා අභිනානාරහමෙව ව,
න කමමකාරකා¹⁵ පඤ්ඤා සමුද්ධෙත පකාසිතා.
19. භික්ඛුණි සිකකමානා ව සාමණේරො සාමණේරිකා,
පට්ටකකිත්තනිම උමමනතා බිත්තවෙදනදස්සනෙ¹⁶.

1. "සමග්ගං" ම ඡ සං. PTS. 2. "අභිරොච්ඡාතිවග්ගො" සි.
3. "මඤ්ඤාදෙසු පසම්පදං" PTS. ම ඤ්ඤා ප. නො වී. ජ වී. 4. "දසවග්ගිකො" අ වී. ජ වී.
5. "සාමණේරි" ම ඡ සං. 6. "චතුර්" PTS.
7. "පණ්ඩකො පේයසංවාසකා" ම ඡ සං. 8. "තිරච්ඡානගතං" ම ඡ සං.
9. "මාතු පිතු ව සානකා" ම ඡ සං. PTS.
10. "භික්ඛුණිදුසි" ම ඡ සං. 11. "ලොකිකුප්පාදං" ම ඡ සං. PTS.
12. "සංවාසකා" PTS. 13. "පටිකඛිතතා" නො වී. ම ඤ්ඤා ප. අ වී. ජ වී.
14. "කාරණං" ම ඡ සං. PTS. නො වී.
15. "කමමකාරණං" සි. පු. අ වී. ජ වී. PTS.
16. "බිත්තවෙදනදස්සනං" ම ඡ සං. නො වී.

5. දෙදෙනෙක් දෙදෙනකු ද, බොහෝ දෙන බොහෝ දෙනකු ද, බැහැර කළහ. සඤ්ඤා නෙමේ සඤ්ඤා බැහැර කෙළේ ය. ප්‍රචර වූ සඤ්ඤා වනන්සේ ඒ අසා අධම්මා සි බැහැර කළහ.

6. ඤාතියෙන් විපතට පත් යම් කම්මක් අනුශ්‍රාවණසම්පන්නියෙන් සුඤ්ඤා ද ඒ කම්ම ද, අනුශ්‍රාවණයෙන් විපත වූ යම් කම්මක් ඤාතියෙන් සුඤ්ඤා ද ඒ කම්ම ද-

7. ඤාතියානුසාවණදෙකින් විපත වූ කම්ම ද, ධම්මයෙන් තොර වූ කම්ම ද, විනය හැර සිටි කම්ම ද, ශාස්තෘශාසනයෙන් බැහැර වූ කම්ම ද, ප්‍රතික්‍රොශ ලැබූ කම්ම ද, කොප්‍ය වූ කම්ම ද, කරුණට නො ගැළපෙන කම්ම ද-

8. අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකම්, අධම්මයෙන් සමග්‍රකම්, ධම්මප්‍රතිරූපකව්‍යග්‍රකම් ධම්මප්‍රතිරූපකසමග්‍රකම් දෙක ද (යන මේ කම්ම නො කටයුතු ය). නාමාගතයන් වනන්සේ ධම්මයෙන් සමග්‍ර වූ කම්ම අනුදත් සේක.

9. චතුරවග්‍ග, පඤ්ඤාවග්‍ග, දසවග්‍ග, විසතිවග්‍ග, අතිරෙකවිසතිවග්‍ග සි සඤ්ඤා නෙමේ පස් වැරදෑම් ය.

10. උපසම්පදාභිමය ද, අබ්බාතකම්මය හා යම් පචාරණකම්මයක් වේ ද එද හැර සෙසු සඤ්ඤාකම්ම චතුරවග්‍ගසඤ්ඤා විසින් කටයුතු ය.

11. මධ්‍යදෙශයෙහි උපසම්පදාව අබ්බාතකම්මය යන කම්ම දෙක හැර පංචවග්‍ගනිකසඤ්ඤා නෙමේ සියලු කම්මයන්හි කම්මාභී වේ.

12. දසවග්‍ගනික වූ යම් භික්ෂුහු වෙත් නම් ඔහු අබ්බාතය හැර සෙසු සියලු තන්හි කම්මාභී වෙති. සියලු කම්ම කරන්නා වූ විසතිවග්‍ගනික සඤ්ඤා නෙමේ සියලු තන්හි කම්මාභී වේ.

13. භික්ෂුණී, සිකංඛානා, සාමනේර, සාමනේරී, සිකං පච්චිකංඛානක, අනභිමච්චි අප්පට්ඨානක, ආපනනිකා අදස්සනෙ උකඛිතක-

14. ආපනනිකා අප්පට්ඨානක, උකඛිතක, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිකායෙහි උකඛිතක, පණ්ඩක, ථේයසංචාසක, නිසීයපකකන්නක, නිරව්භානගත, මාතුසාරක, පිතුසාරක-

15. අරහත්භාසානක, භික්ෂුණීදුසක, සංඝභෙදක, ලොතිතුප්පාදක, උභතොච්ඡාදනක, නානාසංචාසක, නානාසීමාසකිත ඉද්ධියා වෙහාසෙ සිත -

16. සඤ්ඤා නෙමේ යමකුට කම්ම කෙරේ ද, මොහු සුචිසි දෙනෙක් වෙති. එතැන මොහු ගණපුරක නො වෙති සි බුදුරජන් විසින් බැහැර කරණ ලදහ.

17. පිරිවෙස් පුරණ මහණ සිටුවැනි කොට සිටියේ පිරිවෙස් දෙන්නේ ද, මූලායපටිකස්සනය කෙරේ ද, මානව දෙන්නේ ද, ඔහු විසිටුවැනි කොට අබ්බාතය කෙරේද. ඒ කම්මයන් ද නො වේ. නො කටයුතු ය.

18. පිරිවෙස් පුරන්තහු, මූලායපටිකස්සනයට සුදුස්සහු, මානවට සුදුස්සහු, මානව හැසිරෙන්නහු, අබ්බාතයට සුදුස්සහු, යන පස් දෙන කම්මාරක නො වෙති සි බුදුරජන් විසින් දක්වන ලදහ.

19. භික්ෂුණී, සිකංඛානා, සාමනේර, සාමනේරී, සිකං පච්චිකංඛානක, අනභිමච්චි වසනුවට පාමිණියහු, උමචන, බිත්තච්චාන, වෙදනට්ඨ, ඇවැන ඇවැන යයි නො දක්නහු-

20. අප්පට්ඨකමෙව දිට්ඨියා පණ්ඩකා වෙව¹ බ්‍යඤ්ජනා,
නානාසංවාසිකා සිමා වෙහාසං යස්ස කමම ව.
21. අට්ඨාරසන්නං එතෙසං පටිකේකාසං න රාහති,
භික්ඛුස්ස පකතන්නස්ස රුහති පටිකේකාසනා.

 22. සුඤ්ඤා දුන්නස්සාරිතො බාලො හි සුභික්ඛාරිතො,
පණ්ඩකා ඵෙය්‍යසංවාසො පකතන්නො තීරච්ඡාතගතො.
 23. මාතු පිතු අරහන්ත දුසකො සම්ඝහෙදකො,
ලොභිකුප්පාදකො වෙව උභතොබ්‍යඤ්ජනො ව යො.
 24. එකාදසන්නං එතෙසං ඔසාරණං න සුජ්ජති,
හත්ථපාදං² නදුතයං 'කණ්ණිකාසං' තදුතයං.
 25. අඛ්ඤා අලකණධරං එණං බුජ්ජා ව වාමනො,
ගණ්ඨි ලකඤ්ඤාසං ව ලිඛිතකො ව සිපදි.
 26. පාපපරිස කාණො ච³ ඩුග්ගි බ්‍යෙඤ්ජා හතොපි ව,
ඉරියාපච්ඡද්ධලො අකො මුගො ව බාධිරො⁴.
 27. අකුමුගො අකුබ්බිරො⁵ මුගබ්බිරමෙව ව,
අකුමුගබ්බිරො ව ද්වන්තිංසෙනෙ අනුතකා⁶.
 28. තෙසං ඔසාරණං තොති සමුද්ධන්ත පකාසිතං,
දට්ඨබ්බා පටිකාතබ්බා තිස්සජේතා⁷ න විජ්ජති.
 29. තස්ස උකේඛපනා කමමා සත්තා ගොනා අධම්මිකා,
ආපන්නං අනුචත්තන්නං සත්තොතෙපි⁸ අධම්මිකා.
 30. ආපන්නං නානුචත්තන්නං සත්තා කමමා සුධම්මිකා⁹,
සමමුඛා පටිපුච්ඡා ව පටිඤ්ඤාසං ව කාරණා.
 31. සති අමුලහ පාසිකා තජ්ජනීයනියස්සෙන ව,
පබ්බාජනීය පටිසාරො උකේඛපරිවාස ව.
 32. මූලමානන්ත අබ්භානා තථෙව උපසම්පදා,
අඤ්ඤා කරෙය්‍ය අඤ්ඤස්ස සොලසෙනෙ අධම්මිකා.
 33. තං තං කරෙය්‍ය තං තස්ස සොලසෙනෙ සුධම්මිකා,
පච්චාරොපෙය්‍ය අඤ්ඤමඤ්ඤා¹⁰ සොලසෙනෙ අධම්මිකා.
 34. දො දො තමමූලකන්නස්ස¹¹ තෙපි සොලසධම්මිකා,
එකෙකමූලකං චකකා අධම්මන්ති ජනො බ්‍රවි.

1. "පණ්ඩකාපිම" ම ඡ සා. PTS.

2. "හත්ථපාද" PTS

3. "හත්ථපාද" ම ඡ සා. තො ව.

,, "හත්ථපාද" තො ව. ම නු ප.

4. "බ්බිරො" ම ඡ සා. PTS. ජ වී. අ වී. ම නු ප. තො ව.

5. "අකුමුගබ්බිරො" ම ඡ සා. ම නු ප. තො ව.

6. "අකුමුගබ්බිරො ව මුගබ්බිරො එව ව අකුබ්බිරමුගො ව.

ද්වන්තිංසෙනෙ අනුතකා" PTS.

7. "තිස්සජේතං" PTS. තො වී. අ වී. ජ වී.

8. "සත්තොතෙපි" ම ඡ සා. PTS.

9. "සත්තොතෙපි" PTS

10. "අඤ්ඤමඤ්ඤා" ම ඡ සා.

,, "අඤ්ඤමඤ්ඤා" PTS.

11. "දෙව දෙව මූලකන්නාස්ස" පි

20. ඇවැතට පිළියම් නො කළහු, දූෂටිය බැතර නො කළහු, පණ්ඩක, උතතොඛ්‍යඤ්ඤනක, නානාසංවාසක, යන මොහු ද, නානා සීමාවන්හි සිටියහු ද, සාද්ධියෙන් අතස සිටියහු ද, යමකුගේ කමිය වේ ද, ඔහු ද -

21. මේ අටළොස් දෙනාගේ පටිකේකාසනය (පිරුඬු ව කරුණු කීම) නො නැගේ. පකතතතික්ඛුහුගේ පටිකේකාසනය නගියි.

22. අනාපතතිකතික්ඛුහුගේ බැහැර කිරීම, වැරදි සේ බැහැර කිරීමෙකි. අඥ තෙමේ මනා කොට බැහැර කරණ ලද්දේ වේ. පණ්ඩක, ඵෙය්‍ය-සංවාසක, තිළිසපකකන්තක, තිරව්ජානගත-

23. මාතුසාරක, පිතුසාරක, අරහන්තසාරක, තිහඬුණිදුසක, සසිසහෙ-දක, ලොහිතුපාදක, උතතොඛ්‍යඤ්ඤනක යන-

24. මේ එකොළොස් දෙනාගේ ඔසාරණය නො යෙදේ. හත්ච්ඡන්ත, පාදච්ඡන්ත, හත්පාදච්ඡන්ත, කණණච්ඡන්ත, නාසච්ඡන්ත, කණණ-නාසච්ඡන්ත-

25. අඬුලිච්ඡන්ත, අළුච්ඡන්ත, කණ්ඩරච්ඡන්ත, එණතත්ත, බුරු, වාමන, ගලගණ්ඨි, ලකඛණහත, කසාහත, ලිඛිතක, සිපදි-

26. පාපරොති, පරිසද්දසක, කාණ, කුණි, බඤ්ඤ, පකඛහත, ඡිනතිරියාපථ, ජරාදුබ්බල, අකු, මුග, බධිර -

27. අකුමුග, අකුබධිර, මුගබධිර, අකුමුගබධිර යන මොහු නො අඩු දෙතිස් දෙනෙක් වෙති.

28. ඔවුන්ගේ ඔසාරණය මේ යයි බුදුරජුන් විසින් ප්‍රකාශ කරණ ලදී. දුක්ක යුතු වූ ද, පිළියම් කටයුතු වූ ද, දුරු කළයුතු වූ ද ඇවැතක් නො වේ.

29. ඒ මහණහුට අධාර්මික වූ උත්තේෂණියකමියෝ සතක් වෙත්. ඇවැතට පැමිණියහුට ද, උත්තේෂණියකමිය කළවුන්ට අනුවච්ඡිකවූවහුට ද මේ අධාර්මික වූ උත්තේෂණියකමියෝ සතක් වෙත්.

30. ඇවැතට පැමිණියහුට ද, උත්තේෂණියකමිය කළවුන්ට අනුව නො යන භික්ෂුන්ට කළයුතු වූ ධාර්මිකකම් සතෙකි. හමුයෙහි ද පිළිවිසීමෙන් ද ප්‍රතිඥාවෙන් ද කිරීම් වශයෙන්-

31. සතිච්ඡය, අමුලාච්ඡය, වස්සපාපියසසකාකමිය, තප්පතියකමිය, නිසස්සකමිය, පබ්බාජනියකමිය, පටිසාරණියකමිය, උකේඛටනියකමිය, පරිවාසයට සුදුස්සහු -

32. මුලායපටිකාස්සනයට සුදුස්සහු, මානවට සුදුස්සහු, අබ්භානවට සුදුස්සහු, උපසම්පදාවට සුදුස්සහු - අනෙකකුට කටයුතු කමිය අනෙකකුට කෙරේ ද, මේ සොළස අධාර්මිකකම් වෙති.

33. ඒ ඒ කමියට සුදුසු වූවාහුට ඒ ඒ කමිය කෙරේ ද- මේ ධාර්මිකකම් සොළොසෙකි. ඔදුනොදුන්ට නැවත අරොපණය කෙරේ ද- මේ අධාර්මිකකම් සොළොසෙකි.

34. දෙකක් දෙකක් මුල් කොට ඇති ඒ කමියට ද ධාර්මිකකම් සොළොසෙක් ම ය එකක් එකක් මුල් වූ වක්‍ර අධිමිය යි සම්ඥයන් වහන්සේ වදාළ සේක.

35. අකාසි¹ තජ්ජිසං කමමං සබ්බසා භණ්ඩනකාරකෙ,
අධම්මෙන වග්ගකමමං අඤ්ඤං ආවාසං ගඤ්ඤී සෙසා.
36. තත්ථාධම්මෙන සමග්ගා නස්ස තජ්ජිසං කරුං,
අඤ්ඤත්ථ වග්ගා ධම්මෙන නස්ස තජ්ජිසං කරුං.
37. පඤ්ඤාපෙන වග්ගාපි සමග්ගාපි නථා කරුං,
අධම්මෙන සමග්ගා ච ධම්මෙන වග්ගතමච ච.
38. පඤ්ඤාපෙන වග්ගා ච සමග්ගා ච ඉමෙ පදා,
ඵකෙකමුලං නත්වා චකකං බහෙවි විවකකණො.
39. මාලාව්‍යාහරස්ස නිසස්සං පබ්බාතේ භුලද්දසිකං,
පටිසාරණිසං කමමං කරෙ අකෙකාසකස්ස ච.
40. අදස්සනාපටිභමෙ යො ච දිට්ඨිං න නිස්සරේ,
තෙසං උකෙකපනිසකමමං¹ සත්ථාවගෙන භාසිතං.
41. උපරිනයකමමානං² පඤ්ඤා³ තජ්ජිසං තසෙ,
තෙසංයෙව අනුලොමං සමමා ව්‍යාහති යාචිතො⁴.
42. පස්සද්ධිං⁵ තෙසං කමමානං හෙට්ඨා කමමනයෙන ච,
තසමිං තසමිං භූ කමෙමසු තත්ථවෙයා ච විවාදති⁶.
43. අකතං දුක්ඛතඤ්ඤව ජුන කාහබ්බකන්ති ච,
කමෙම පස්සද්ධියා වාපි තෙ භික්ඛු ධම්මවාදිතො.
44. විපතතිත්ථාධිතො දිස්වා කමමප්පතො මහමුනි,
පටිපස්සද්ධිමකකාසී සලලකතොතාව ඔසධන්ති.

1. "උකෙකපනං" සි.මු. 2. "උපරිනයකමමානං" සි.

3. "පඤ්ඤා" ම.ජ.සං.

4. "යාචන" සි.

5. "සමමානතඤ්ඤාවතො" P.T.S. ම.භු.ප.

6. "පස්සද්ධි" ම.ජ.සං. අ.වි. වගා.වි. P.T.S. 6. "විවාදන" ම.ජ.සං. PTS.

35. සසස තෙත්ව නණකිනකාරක නිසුණුහට තජ්ජනියකමිය කෙළේ ය. ඒ නණකිනකාරක තෙත්ව අන් ආවාසයකට ගියේ ය. (එහි දී) අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකමී කෙළේ ය.

36. එහි අධම්මයෙන් සමග වුවාහු ඒ මහණහට තජ්ජනියකමිය කලාහු ය. අන් තැනෙක ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වුවාහු ඔහුට තජ්ජනියකමිය කලහ.

37. ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වුවාහු ද, සමග වුවාහු ද එසේ ම කලහ. අධම්මයෙන් සමග සසසයා ද, ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර සසසයා ද -

38. ප්‍රතිරූපක වශයෙන් ව්‍යග්‍ර සසසයා හා සමග සසසයා ද මේ පද. එක එක මුල් කොට ග්‍රවණැත්තෝ චක්‍රාකිතය කරන්නෝ ය.

39. අඟු වූ අව්‍යක්‍යයාහට නියස්සකමිය ද, කුලදුෂ්කයාහට පබ්බාජ-නියකමිය ද, ආක්‍රොශ කරන්නාහට පටිසාරණියකමිය ද කරන්නෝ ය.

40. ඇවැත් නො දැක්මෙහි, ඇවැතට පිළියම් නො කිරීමෙහි, පව්ව දිටු නො හැරීමෙහි යන මේ තුනෙහි බුදුරජුන් විසින් දැන්කෙපණිය-කමිය (කළ යුතු ය යි) වදාණ ලදී.

41. මත්තෙහි කමියන්ගේ ක්‍රමය පිළිබඳ ප්‍රශ්නයෙහි තජ්ජනියකමියෙහි මෙන් වේ. ඒ ඒ කමියන්ට අනුලෝම ව යාවක්‍ය කරණලද්දේ මනා කොට පවතී.

42-43. යට කි කමියන්ගේ ක්‍රමයෙන් ඒ ඒ කමියන්ගේ සන්සිද්ධිම ද, ඒ ඒ කමියන්හි, එහි සිටියේ කමිය “නො කරණ ලද්දේ ය. කමිය වැරදි සේ කරණ ලද්දේ ය. කමිය නැවත කට යුතු ය” යි කම්ප්‍රශ්නියෙහි මෙසේ විවාද කෙරේ. ඒ ඒ හිසුණු ධම්මාදී වෙත්.

44. ශල්‍යකමී කරන්නාහු බොහෝ කියන්නා සේ මහාමුනි තෙමේ කම්මිපතතියෙන් පිහිත වූ කම්ප්‍රාථනයන් දැක ඔවුන්ගේ සන්සිද්ධිම වදාළේ ය.

10

කොසමබකකකං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො හගවා කොසමබ්බං විහරති සොසිතාරාමෙ. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤානරෙ භික්ඛු ආපතති. ආපනො, සො තස්සා ආපනායා ආපනාදිට්ඨි හොති. අඤ්ඤා භික්ඛු තස්සා ආපනායා අනාපනාදිට්ඨිනො හොනති.

2. සො අපරෙත සමයෙන තස්සා ආපතායා අනාපනාදිට්ඨි හොති. අඤ්ඤා භික්ඛු තස්සා ආපනායා ආපනාදිට්ඨිනො හොනති.

3. අථ බො තෙ භික්ඛු නං භික්ඛුං ඵතදවොචුං: “ආපතං කං ආවුසො, ආපනො, පසංසෙනං ආපතති” නති. “නඤ්ඤ මෙ ආවුසො, ආපනති, යමහං පසංසයා” නති.

4. අථ බො තෙ භික්ඛු සාමග්ගිං ලභිතා නං භික්ඛුං ආපතායා අදස්සනෙ උක්ඛිපිංසු.

5. සො ච භික්ඛු බහුස්සුතො හොති ආගතාගමො ඛම්බරෙ විනයං ඛරෙ මාතිකාඛරො පණ්ණිනො ව්‍යනො මෙධාථී ලජ්ජි කුක්ඛුච්චකො සිකාකාමො.

6. අථ බො සො භික්ඛු සඤ්ඤෙයි සමානො භික්ඛු උපසංකම්භො ඵතදවොච: “අනාපතති ඵසා ආවුසො, තෙසා ආපතති, අනාපනොමිති. නමිති ආපනො, අනුක්ඛිනොමිති. නමිති උක්ඛිනො, අබමම්ඤනමිති කමෙමන උක්ඛිනො, කුප්පෙන අධිානාරහෙන. හොථ මෙ ආයස්මනො ඛම්බරො විනයො පකං” ති. අලභී බො සො භික්ඛු සඤ්ඤෙයි සමානො භික්ඛු පකෙබ්බි.

7. ජානපදනමපි සඤ්ඤෙයි සමානො භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පානෙයි: “අනාපතති ඵසා ආවුසො, තෙසා ආපතති, අනාපනොමිති. නමිති ආපනො, අනුක්ඛිනොමිති. නමිති උක්ඛිනො, අබමම්ඤනමිති කමෙමන උක්ඛිනො, කුප්පෙන අධිානාරහෙන. හොනතු මෙ ආයස්මනො ඛම්බරො විනයො පකං” ති. අලභී බො සො භික්ඛු ජානපදෙපි සඤ්ඤෙයි සමානො භික්ඛු පකෙබ්බි.

8. අථ බො තෙ උක්ඛිනොහුවනකා භික්ඛු යෙන උකෙඛපකා භික්ඛු හෙහුපසංකම්භො, උපසංකම්භො උකෙඛපකෙ භික්ඛු ඵතදවොචුං: “අනාපතති ඵසා ආවුසො, තෙසා ආපතති, අනාපනො, ඵසො භික්ඛු, තෙසො භික්ඛු ආපනො, අනුක්ඛිනො ඵසො භික්ඛු, තෙසො භික්ඛු උක්ඛිනො, අබමම්ඤන කමෙමන උක්ඛිනො, කුප්පෙන අධිානාරහෙන” ති.

10

කොසමබකකිකය

1. එකල්හි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ කොසමබකුටර කොසි-
නාගමයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් ඇවැතකට
පැමිණියේ වේ. හෙතෙමේ ඒ ඇවැතෙහි ආපතති දූමි (ඇවැත් යන ලිඛිති)
ඇත්තේ වේ. සෙසු හිසුහු ඒ ඇවැතෙහි අනාපතති දූමි (ඇවැත් නැතැ යි
යන ලිඛිති) ඇත්තෝ වෙති.

2. හෙතෙමේ මෑත කාලයෙහි ඒ ඇවැතෙහි අනාපතති දූමි ඇත්තේ
වේ. සෙසු හිසුහු ඒ ඇවැතෙහි ආපතති දූමි ඇත්තෝ වෙති.

3. ඉක්බිති ඒ හිසුහු “ඇවැත, තෝ ඇවැතකට පැමිණියෙහි ය.
තෙල ඇවැත දකුට” යි ඒ මහණහුට කීහ. “ඇවැත්ති, මම යම් ඇවැතක්
දක්නෙමි ද, මට එබඳු ඇවැතක් නැතැ” යි හෙතෙමේ කීය.

4. එකල්හි ඒ හිසුහු සමයය ලබා ඒ හිසුනම ඇවැත් නො දැක්-
මෙහි තහනම් කලහ.

5. ඒ මහණ තෙමේ ද බොහෝ ඇසුපිරිතැන් ඇත්තේ ය. ආගම
පුත්‍රණු කෙළේ වේ. ධර්මය ය. විනයය ය. උපායමාතෘකා (ප්‍රාතිමොක්‍ෂ)
ය. පණ්ඩිත ය. ව්‍යක්ත ය. නුවණැත්තේ ය. ලජ්ජා ඇත්තේ ය.
කුකුස් කරන්නෝ ය. ශික්‍ෂාකාමී ය.

6. ඉක්බිති ඒ හිසු තෙමේ දුටුමතුරු දැකිමතුරු හිසුන් වෙත එළඹ
“ඇවැත්ති, මෙය අනාපතති වේ. මෙය ඇවැතක් නොවේ. ඇවැතට
නො පැමිණියේ වෙමි. පැමිණියෙක් නො වෙමි. තහනම් නො කරණ ලද්දේ
වෙමි. තහනම් කරණ ලද්දෙක් නො වෙමි. කොප්‍ය වූ (ආක්‍රොශ කටයුතු
බවට පැමිණි) සසුනට නො ගැලපෙන්නා වූ අධාර්මිකකමයෙන් තහනම්
කරණ ලද්දේ වෙමි. (එහෙයින්) ආයුෂමන්හු ධර්මයෙන් විනයයෙන් මට පක්‍ෂ-
වටු” යි මෙය කියේ ය. ඒ හිසු තෙමේ දුටුමතුරු වූ දැකිමතුරු වූ
(තමහට) පක්‍ෂ වූ හිසුන් ලැබී ය.

7. “ඇවැත්ති, මෙය අනාපතති වේ. මෙය ඇවැතක් නො වේ.
ඇවැතට නො පැමිණියෙමි වෙමි. පැමිණියෙමි නො වෙමි. තහනම්
නො කරණ ලද්දේ වෙමි. තහනම් කරණ ලද්දේ නො වෙමි. කොප්‍ය
වූ සසුනට නො ගැලපෙන්නා වූ අධාර්මිකකමයෙන් තහනම් කරණ
ලද්දේ. වෙමි. (එහෙයින්) ආයුෂමන්හු ධර්මයෙන් විනයයෙන් මට පක්‍ෂ-
වටු” යි මෙසේ කියා දනවු වැසි දුටුමතුරු වූ දැකිමතුරු වූ හිසුන් වෙත ද
දුතයකු යැවී ය. ඒ හිසු තෙමේ දනවු වැසි දුටුමතුරු වූ දැකිමතුරු වූ
පක්‍ෂ වූ හිසුන් ද ලැබී ය.

8. ඉක්බිති ඒ උත්සම්ප්‍රානුවතීක (තහනම් කරණු ලැබුවහුට අනු ව
පවතින) හිසුහු තහනම් කළ හිසුන් වෙත එළඹියහ. එළඹ “ඇවැත්ති,
මෙය අනාපතති වේ. මෙය ඇවැතක් නො වේ. මේ මහණ තෙමේ ඇවැතට
නො පැමිණියේ වේ. මේ මහණ තෙමේ ඇවැතට පැමිණියෙක් නො වේ. මේ
මහණ තෙමේ බැහැර නො කරණ ලද්දේ වේ. මේ මහණ තෙමේ බැහැර
කරණ ලද්දෙක් නො වේ. කොප්‍ය වූ සසුනට නො ගැලපෙන්නා වූ
අධාර්මිකකමයෙන් බැහැර කරණ ලද්දේ ය” යි බැහැර කළ හිසුන්ට
මෙය කීහ.

9. එවං දුතෙන උකේඛකා භික්ඛු උකඛිත්තානුච්ඡායකෙ භික්ඛු එතදවොච්ඤා: “ආපතති එසා ආට්ඨසො, නෙසා අනාපතති, ආපනො ඵසො භික්ඛු, නෙසො භික්ඛු අනාපනො, උකඛිත්තො ඵසො භික්ඛු, නෙසො භික්ඛු අනුකඛිත්තො, ධම්මිකෙන කමෙත උකඛිත්තො අකුප්පෙන ඤානාරතෙන, මා බො කුමෙහ ආයසමනො එවාං උකඛිත්තකං භික්ඛුං අනුච්ඡන්ති, අනුපරිවාරොථා” ති.

10. එවමපි බො තෙ උකඛිත්තානුච්ඡායකා භික්ඛු උකේඛකෙහි භික්ඛුහි වුච්චමානා, තපේව තා උකඛිත්තකං භික්ඛුං අනුච්ඡන්ති, අනුපරි-
වාරස්සං.

11. අථ බො අඤ්ඤාතරො භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි, උප-
සඤ්ඤාමි භගවන්තං අභිවාදෙවා එකමන්තං නිසීදි, එකමන්තං නිසින්නො
බො සො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච්ඤා: “ඉධ භගෙන අඤ්ඤාතරො
භික්ඛු ආපතති, ආපනො අහොසි, සො තස්සා ආපතති, ආපතතිදිට්ඨි
අහොසි, අඤ්ඤා භික්ඛු තස්සා ආපතති, අනාපතතිදිට්ඨිනො අහෙස්සං.

12. “සො අපරෙත සමයෙන තස්සා ආපතති, අනාපතතිදිට්ඨි
අහොසි, අඤ්ඤා භික්ඛු තස්සා ආපතති, ආපතතිදිට්ඨිනො අහෙස්සං.

13. “අථ බො තෙ භගෙන භික්ඛු තං භික්ඛුං එතදවොච්ඤා: ‘ආපතති-
චං ආට්ඨසො අපනො, පසුසෙතං ආපතති’ නති, ‘නත්ථි මෙ ආට්ඨසො
ආපතති, යමං පසුසෙතං’ නති.

14. “අථ බො තෙ භගෙන භික්ඛු සාමග්ගිං ලභිතා තං භික්ඛුං
ආපතති, අදස්සනෙ උකඛිමිංසු.

15. “සො ව භගෙන භික්ඛු බහුස්සුතො ආගතාගමො ධම්මධරො,
විනයධරො මානිකාධරො පණ්ණිනො ව්‍යාපනො මෙධානී ලජ්ජා කුකුචවනො
සිකාකාමො.

16. “අථ බො සො භගෙන භික්ඛු සන්ධිවෙය් සමහරෙන භික්ඛු උප-
සඤ්ඤාමි එතදවොච්ඤා: ‘අනාපතති එසා ආට්ඨසො, නෙසා ආපතති, අනාප-
නොලිති, නමහි ආපනො, අනුකඛිත්තොලිති, නමහි උකඛිත්තො, අධම්මි-
කෙනලිති කමෙත උකඛිත්තො කුප්පෙන අධ්‍යානාරතෙන, හොථ මෙ
ආයසමනො ධම්මෙනා විනයෙනා පකබා’ ති.

17. “අලභි බො සො භගෙන භික්ඛු සන්ධිවෙය් සමහරෙන භික්ඛු
පකබා.

18. “ජානපදනමපි සන්ධිවෙය් සමහරෙනානං භික්ඛුනං සන්නිකෙ දුතං
පානෙසි: ‘අනාපතති එසා ආට්ඨසො, නෙසා ආපතති, අනාපනොලිති,
නමහි ආපනො, අනුකඛිත්තොලිති, නමහි උකඛිත්තො, අධම්මිකෙනලිති
කමෙත උකඛිත්තො කුප්පෙන අධ්‍යානාරතෙන, හොනතු මෙ ආයසමනො
ධම්මෙනා විනයෙනා පකබා’ ති.

9. මෙය කී කල්හි උත්තේෂකනිසුහු “ඇවැත්ති, මෙය ඇවැත්ති. මෙය අනාපතති නො වේ. මේ මහණ තෙමේ ඇවැත් අවන් ය. මේ මහණ තෙමේ ඇවැතට අවන් නො වූ යේ නො වේ. මේ මහණ තෙමේ උත්තේෂක ය. මේ මහණ තෙමේ උත්තේෂක නො වූයේ නො වේ. අකොප්‍ය වූ සසුනට ගැලපෙන්නා වූ ධාර්මිකකම්යෙන් උත්තේෂක ය. (එතෙසින්) ආයුෂමන්ත්‍ර මේ උත්තේෂක තිසුහුට අනුවර්තීය නො වවු. අනුගමනය නො කරවු” යි උත්තේෂකානුවර්තීය තිසුන්ට මෙය කීහ.

10. උත්තේෂකනිසුන් විසින් මෙසේත් කියනු ලබන්නා වූ ඒ උත්තේෂකානුවර්තීයනිසුහු ඒ උත්තේෂක වූ මහණහු අනු ව පැවැත්-තාහු ය. පිරිවැරුහ.

11. ඒ අතර එක්තරා මහණෙක් තෙමේ නාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගියේ ය. ගෝස් නාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වෘද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් ඒ මහණ තෙමේ නාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය. “සාමිනි, මෙහි එක්තරා මහණෙක් ඇවැත් අවන්තේ වේ. තෙතෙමේ ඒ ඇවැතෙහි ඇවැත් යි ලබ්ධි ඇත්තේ වී ය. සෙසු තිසුහු ඒ ඇවැතෙහි ඇවැත් නැතැ යි ලබ්ධි ඇත්තෝ වූහ.

12. “හෙතෙමේ මෑත කාලයෙහි ඒ ඇවැතෙහි ඇවැත් නැතැ යි ලබ්ධි ඇත්තේ වී ය. සෙසු තිසුහු ඒ ඇවැතෙහි ඇවැත් යි ලබ්ධි ඇත්තෝ වූහ.

13. “සාමිනි, අනතුරු ව ඒ තිසුහු ‘ඇවැත්ති, තෝ ඇවැතට පැමිණියෙහි ය. තෙල ඇවැත දකුට’ යි ඒ මහණහුට මෙය කීහ. ‘මම යම් ඇවැතක් දක්නෙමි ද, මට එබඳු ඇවැතක් නැතැ’ යි (ඒ මහණ කී ය)

14. “එවිට සාමිනි, ඒ තිසුහු සමගිය ලබා ඒ මහණහු ඇවැත් නො දක්මෙහි තහනම් කළහ.

15. “සාමිනි, ඒ තිසුහු තෙමේත් බොහෝ ඇසුපිරු තැන් ඇත්තේ ය. පුත්‍රණු කළ නිකාය ඇත්තේ ය. ධම්මර ය. චිත්තධර ය. මාතෘකාධර ය. පණ්ඩිත ය. ව්‍යක්ත ය. නුවණැත්තේ ය. ලජ්ජා ඇත්තේ ය. කුකුස් කරන්නෝ ය. හිත්මෙහු කැමැත්තේ ය.

16. “සාමිනි, ඉක්බිති ඒ තිසුහු තෙමේ දුටු පමණින් මිතුරු වූ ආශ්‍රය-යෙන් මිතුරු වූ තිසුන් වෙත එලඹ ‘ඇවැත්ති, මෙය අනාපතති වේ. මෙය ඇවැත් නො වේ. ඇවැත් අවන් වූයෙහි නො වෙමි. ඇවැතට පැමිණියෙහි නො වෙමි. තහනම් නො කරණ ලද්දෙහි වෙමි. බැහැර කරණ ලද්දෙහි නො වෙමි. කොප්‍ය වූ සසුනට නො ගැලපෙන්නා වූ අධාර්මික කම්යෙන් තහනම් කරණ ලද්දේ වෙමි. (එතෙසින්) ආයුෂමන්ත්‍ර මට ධර්මයෙන් විනයයෙන් පක්‍ෂ වදු’ යි මෙය කී ය.

17. “සාමිනි, ඒ තිසුහු තෙමේ දුටුමිතුරු වූ දූෂි මිතුරු වූ පක්‍ෂ වූ තිසුන් ලැබී ය.

18. ‘ඇවැත්ති, මෙය අනාපතති වේ. මෙය ඇවැත් නො වේ. ඇවැතට නො පැමිණියෙහි වෙමි. ඇවැතට පැමිණියේ නො වෙමි. බැහැර නො කරණ ලද්දේ වෙමි. බැහැර කරණ ලද්දෙහි නො වෙමි. කොප්‍ය වූ සසුනට නො ගැලපෙන්නා වූ අධාර්මිකකම්යෙන් බැහැර කරණ ලද්දෙහි වෙමි. (එතෙසින්) ආයුෂමන්ත්‍ර මට ධර්මයෙන් විනයයෙන් පක්‍ෂ වදු’ යි දනවුවාසි දුටුමිතුරු වූ දූෂි මිතුරු වූ තිසුන් වෙත ද දුතියකු යැවී ය.

19. “අලභි බො සො හනො භික්ඛු ජානපදෙපි සඤ්චෙය් සමහනො භික්ඛු උකෙඛ්.

20. “අථ බො තෙ හනො උකඛ්භ්නානුච්භ්නකා භික්ඛු යෙන උකෙඛ්උකා භික්ඛු තෙහුපසඛකමංසු. උපසඛකමනා උකෙඛ්උකා භික්ඛු එතදවොචුං: ‘අනාපනති එසා ආවුසො. නෙසා ආපනති. අනාපනො එසො භික්ඛු. නෙසො භික්ඛු ආපනො. අනුකඛ්භොනො එසො භික්ඛු. නෙසො භික්ඛු උකඛ්භොනො. අධම්මකෙන කමෙත උකඛ්භොනො කුප්පෙන අට්ඨානාරහොනො’ ති.

21. “එවං වුතො තෙ හනො උකෙඛ්උකා භික්ඛු උකඛ්භ්නානු-ච්භ්නකෙ භික්ඛු එතදවොචුං: ‘ආපනති එසා ආවුසො. නෙසා අනාපනති. ආපනො එසො භික්ඛු. නෙසො භික්ඛු අනාපනො. උකඛ්භොනො එසො භික්ඛු. නෙසො භික්ඛු අනුකඛ්භොනො. ධම්මකෙන කමෙත උකඛ්භොනො අකුප්පෙන ඨානාරහොනො. මා බො තුලො ආයසමනො. එතං උකඛ්භ්නකං භික්ඛුං අනුචතතිත්ථ. අනුපරිවාරෙථා’ ති.

22. “එවමපි බො තෙ හනො උකඛ්භ්නානුච්භ්නකා භික්ඛු උකෙඛ්උකෙති භික්ඛුති වුච්චමානා තපෙච තං උකඛ්භ්නකං භික්ඛුං අනුචතතති. අනුපරිවාරෙතති” ති.

23. අථ බො හගවා “භිනො භික්ඛුසඤ්ඤා. භිනො භික්ඛුසඤ්ඤා”ති උට්ඨායසනා යෙන උකෙඛ්උකා භික්ඛු තෙහුපසඛකම. උපසඛකමනා උකෙඛ්භොනො ආසනෙ නිසීදි.

24. නිසස්ස බො හගවා උකෙඛ්උකෙ භික්ඛු එතදවොච: “මා බො තුලො භික්ඛුවෙ ‘පටිභාති නො. පටිභාති නො’ ති යස්මිං වා නස්මිං වා භික්ඛුං උකඛ්භ්නකං මඤ්ඤිත්ථ.

25. ‘ඉධ පන භික්ඛුවෙ භික්ඛු ආපනති. ආපනො නොති. සො නස්සා ආපනතියා අනාපනතිදිට්ඨි නොති. අඤ්ඤා භික්ඛු නස්සා ආපනතියා ආපනතිදිට්ඨිනො නොනති.

26. “තෙ වෙ භික්ඛුවෙ භික්ඛු තං භික්ඛුං එවං ජානති. ‘අයං බො ආයසමා චුත්තස්සනො ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මානිකාධරො පණ්ඩිතො ව්‍යතො මෙධාවී ලජ්ඣ කුකකුච්චකො සිකාකාමො. සවෙ මයං ඉමං භික්ඛුං ආපනතියා අදස්සනෙ උකඛ්භිස්සාම, න මයං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධිං උපපාසථං කරිස්සාම, විනා ඉමිනා භික්ඛුනා උපොසථං කරිස්සාම, හවිස්සති සඛස්ස තතොතිදුතං හණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදො සඛස්සෙනෙදො සඛස්සරාජී සඛස්සවච්ඡානං සඛස්සනානාකරණ’ තති.

27. “තෙදගරුකෙති භික්ඛුවෙ භික්ඛුති න සො භික්ඛු ආපනතියා අදස්සනෙ උකඛ්භිතබ්බො.”

19. “සාමිනි, ඒ භික්‍ෂු තෙමේ දන්වුවාසි දුටුමතුරු වූ දූතිමතුරු වූ (තමහට) පක්‍ෂ වූ භික්‍ෂුන් ලැබී ය.

20. “සාමිනි, ඉක්බිති ඒ උත්තේසකභික්‍ෂුහු උත්තේසක භික්‍ෂුන් වෙත ගියහ. ගොස් ‘ඇවැත්නි, මෙය අනාපතනී වේ. මෙය ඇවැත් නො වේ. මේ භික්‍ෂු තෙමේ ඇවැත්ව නො පැමිණියේ වේ. මේ භික්‍ෂු තෙමේ පැමිණියේ නොවේ. මේ භික්‍ෂු තෙමේ බැහැර නො කරණ ලද්දේ ය. මේ භික්‍ෂු තෙමේ බැහැර කරණ ලද්දේ නො වේ. කොප්‍ය වූ සසුනට නො ගැලපෙන්නා වූ අධාර්මිකකමයෙන් බැහැර කරණ ලද්දේ වේ’ යි උත්තේසකභික්‍ෂුන්ට මෙය කීහ.

21. “සාමිනි, මෙසේ කී කල්හි ඒ උත්තේසකභික්‍ෂුහු ‘ඇවැත්නි, මෙය ඇවැත් වේ. මෙය අනාපතනී නො වේ. මේ භික්‍ෂු තෙමේ ඇවැත්ව පැමිණියේ වේ. මේ භික්‍ෂු තෙමේ නො පැමිණියේ නොවේ. මේ භික්‍ෂු තෙමේ බැහැර කරණ ලද්දේ වේ. මේ භික්‍ෂු තෙමේ බැහැර නො කරණ ලද්දේ නො වේ. අකොප්‍ය වූ සසුනට ගැලපෙන්නා වූ ධාර්මිකකමයෙන් බැහැර කරණ ලද්දේ වේ. ආයුෂමත්ති, තෙපි බැහැර කරණ ලද මේ මහණහුට අනුවර්තී නොවු. අනුගමනය නොකරවු’ යි උත්තේසක-නුවර්තීභික්‍ෂුන්ට කීහ.

22. “සාමිනි, උත්තේසකභික්‍ෂුන් විසින් මෙසේත් කියනු ලබන්නා වූ උත්තේසකනුවර්තීභික්‍ෂුහු උත්තේසක වූ ඒ මහණ ඒ ලෙසින් ම පිරිවරන්”.

23. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “භික්‍ෂුසංඝ තෙමේ බිඳුනේ ය. භික්‍ෂුසංඝ තෙමේ බිඳුනේ ය” යි හුනස්තෙන් තැගිට උත්තේසකභික්‍ෂුන් වෙත වැඩිසේක. වැඩ පැණ වූ අසුතෙහි වැඩහුන් සේක.

24. වැඩහිද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උත්තේසකභික්‍ෂුන්ට මෙය වදාළ සේක: “මහණෙනි, තෙපි ‘අපට වැටහෙයි. අපට වැටහේ ය’ යි යම් ඒ කරුණෙක්හි මහණෙක් බැහැර කළ යුතු ය” යි නතමක් සලකවු.

25. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් ඇවැත්ව පැමිණියේ වේ. හෙතෙමේ ඒ ඇවැත් ඇවැත් නො වේ ය යි දැකූම ඇත්තේ වේ. සෙසු භික්‍ෂුහු ඒ ඇවැත් ඇවැත් ය යි දැකූම ඇත්තෝ වෙති.

26. “මහණෙනි, ඒ භික්‍ෂුහු ඒ මහණහු ගැණ “මේ ආයුෂමත්තී තෙමේ බොහෝ ඇසුපිරිතැන් ඇත්තේ ය. පුහුණු කළ නිකාය ඇත්තේ ය. ධර්ම-ධර ය. විනයධර ය. මාතෘකාධර ය. පණ්ඩිත ය. ව්‍යක්ත ය. නුවණැත්තේ ය. ලජ්ජා ඇත්තේ ය. කුකුස් කරන්නේ ය. හික්මෙනු කැමැත්තේ ය. අපි මේ මහණහු ඇවැත් නො දැක්මෙහි බැහැර කරන්නෙමු නම්, අපි මේ මහණහු සමග පොහෝ නො කරන්නෙමු නම්, මේ මහණහු හැර පොහොය කරන්නෙමු නම්, ඒ හෙතෙමන් සංඝයාගේ ධර්මයක් කලහයක් විග්‍රහයක් විවාදයක් සංඝයාගේ බිඳීමක් සංඝයාගේ හෙදාට ඉරි වැටීමක් සංඝයා වෙන් කිරීමක් සංඝයාගේ වෙනස් බවක් වන්නේ ය යි දැනින් ද ?

27 මහණෙනි, බිඳීම බරපතල කොට සලකන භික්‍ෂුන් විසින් ඒ මහණ තෙමේ ඇවැත් නො දැක්මෙහි බැහැර නො කට යුතු ය.

28. “ඉධ උන භික්ඛවෙ භික්ඛු ආපනතිං ආපනොනා නොති. සො තස්සා ආපනතිං අනාපනතිද්විතී නොති. අඤ්ඤා භික්ඛු තස්සා ආපනතිං ආපනතිද්විතීනො හොනති.

29. “නෙ වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු තං භික්ඛුං ඵලං ජානනති: ‘අයං බො ආයස්මා ඛුද්දස්සනො ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මානිකාධරො පණ්ඩිතො ව්‍යතනා මෙධාවිතො ලජ්ජී කුකකුච්චකො සිකංකාමො. සවෙ මයං ඉමං භික්ඛුං ආපනතිං අදස්සනෙ උක්ඛිපිස්සාම, න මයං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධිං පමාසෙස්සාම. විනා ඉමිනා භික්ඛුනා පමාසෙස්සාම, න මයං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධිං සඤ්ඤාමමං කරස්සාම, විනා ඉමිනා භික්ඛුනා සඤ්ඤාමමං කරස්සාම, න මයං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධිං ආසනෙ නිසීදිස්සාම, විනා ඉමිනා භික්ඛුනා ආසනෙ නිසීදිස්සාම, න මයං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධිං යාගුපානෙ නිසීදිස්සාම, විනා ඉමිනා භික්ඛුනා යාගුපානෙ නිසීදිස්සාම, න මයං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධිං හත්තගෙහ නිසීදිස්සාම, විනා ඉමිනා භික්ඛුනා හත්තගෙහ නිසීදිස්සාම, න මයං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධිං ඵකච්ඡෙනො වසිස්සාම, විනා ඉමිනා භික්ඛුනා ඵකච්ඡෙනො වසිස්සාම, න මයං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධිං යථාබ්බස්සං අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං අඤ්ජලිකමමං සාමිච්ඡිකමමං කරස්සාම, විනා ඉමිනා භික්ඛුනා යථාබ්බස්සං අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං අඤ්ජලිකමමං සාමිච්ඡිකමමං කරස්සාම, හත්තෙති සඤ්ඤා නතොනිදනං හණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදෙ සඤ්ඤාදෙ සඤ්ඤාජී සඤ්ඤාවච්ඡානං සඤ්ඤානාකරණ’ නති.

30. “නෙදගරුකෙති භික්ඛවෙ භික්ඛුති න සො භික්ඛු ආපනතිං අදස්සනෙ උක්ඛිපිතබ්බො” ති.

31. අථ බො හගවා උක්ඛිප්පකානං භික්ඛුනං ඵතමස්මිං නාසිත්වා උට්ඨායාසනා යෙන උක්ඛිප්පනානුවතනකා භික්ඛු තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමි ඵතං පඤ්ඤානො ආසනෙ නිසීදි.

32. නිසජ්ජ බො හගවා උක්ඛිප්පනානුවතනකෙ භික්ඛු ඵතදවොච: “මා බො කුමෙහ භික්ඛවෙ ආපනතිං ආපජ්ජිත්වා ‘නමිහ ආපනනා. නමිහ ආපනනා’ ති ආපනතිං¹ න පටිකාතබ්බං මඤ්ඤිත්ථ.

33. “ඉධ උන භික්ඛවෙ භික්ඛු ආපනතිං ආපනොනා නොති. සො තස්සා ආපනතිං අනාපනතිද්විතී නොති. අඤ්ඤා භික්ඛු තස්සා ආපනතිං ආපනතිද්විතීනො හොනති.

34. “සො වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු තෙ භික්ඛු ඵලං ජානනති: ‘ඉමෙ බො ආයස්මන්තා² ඛුද්දස්සනා ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මානිකාධරො පණ්ඩිතො ව්‍යතනා මෙධාවිතො ලජ්ජීතො කුකකුච්චකො සිකංකාමො නාලං මමං වා කාරණා අඤ්ඤාසං වා කරණා ජ්ඣ දෙසා මොහා හයා අගතිං ගතතුං. සවෙ මං ඉමෙ භික්ඛු ආපනතිං අදස්සනෙ උක්ඛිපිස්සානති, න මයා සද්ධිං උපොසථං කරස්සානති, විනා මයා උපොසථං කරස්සානති, හත්තෙති සඤ්ඤා නතොනිදනං හණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදෙ සඤ්ඤාදෙ සඤ්ඤාජී සඤ්ඤාවච්ඡානං සඤ්ඤානාකරණ’ නති.

28. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් ඇවතට පැමිණියේ වේ. හෙතෙමේ ඒ ඇවත ඇවැත් නොවෙයි යන දෑකුම් ඇත්තේ වේ. සෙසු භික්ෂුහු ඒ ඇවත ඇවැත් ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්.

29. “මහණෙනි, ඒ භික්ෂුහු ඒ මහණහු පිළිවද ව ‘මේ ආයුෂමත් තෙමේ බොහෝ ඇසුපිරිතැන් ඇත්තේ ය. පුහුණු කළ නිකාය ඇත්තේ ය. ධම්මර ය. විනයධර ය. මාතෘකාධර ය. පණ්ණිත ය. ව්‍යක්ත ය. නුවණැත්තේ ය. ලජ්ජා ඇත්තේ ය. කුකුස් කරන්නේ ය. හික්මෙනු කැමැත්තේ ය. අපි මේ මහණහු ඇවැත් නො දැක්මෙහි බැහැර කරන්නෙමු නම් අපි මේ මහණහු හා නො පවරන්නෙමු නම්, මේ මහණහු හැර පවරන්නෙමු නම්, අපි මේ මහණහු සමග සමසකම් නො කරන්නෙමු නම්, මේ මහණහු හැර සමසකම් කරන්නෙමු නම්, අපි මේ මහණහු සමග එක් අසුනෙහි නො හිඳින්නෙමු නම්, මේ මහණහු හැර අසුනෙහි හිඳින්නෙමු නම්, අපි මේ මහණහු සමග යාග්‍රාහකයෙහි (කැද බිමට) නො හිඳින්නෙමු නම්, මේ මහණහු හැර කැද බිමට හිඳින්නෙමු නම්, අපි මේ මහණහු සමග බන්ධලෙහි නො හිඳින්නෙමු නම්, මේ මහණහු හැර බන්ධලෙහි හිඳින්නෙමු නම්, අපි මේ මහණ සමග එක් පියසි ඇති ගෙයි නො වසන්නෙමු නම්, මේ මහණහු හැර එක් පියසි ඇති ගෙයි වසන්නෙමු නම්; අපි මේ මහණහු සමග වැහිමහල් පිළිවෙලට වැඳීම නැගිසිටීම ඇඳිලි කිරීම සැලකිලි කිරීම (සුදුසු ගෞරවය) නො කරන්නෙමු නම්, මේ මහණ හැර වැහිමහල් පිළිවෙලට වැඳීම නැගිසිටීම ඇඳිලි කිරීම සැලකිලි කිරීම කරන්නෙමු නම්, ඒ හෙතෙමන් සමසයාගේ ඩබ්බරයක් කලහයක් විග්‍රහයක් විවාදයක් සමසනෙදයක් සමසරාජියක් සමසව්වත්තයක් සමසනානාකරණයක් වන්නේ ය’ යි මෙසේ දනිත් ද ?

30. “මහණෙනි, සමසහෙදය බරපතල කොට සලකන භික්ෂුන් විසින් ඒ මහණ තෙමේ ඇවැත් නො දැක්මෙහි නහමක් බැහැර කළ යුතු” යි.

31. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උත්සෙසපක භික්ෂුන්ට මේ කරුණ වදාරා හුනස්තෙන් තැගිට උත්සෙසනානුවර්තීක භික්ෂුන් වෙත වැඩි සේක. වැඩි පැණවූ අසුනෙහි හුන්සේක.

32. වැඩිහිඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උත්සෙසනානුවර්තීක භික්ෂුන්ට මෙය වදාළ සේක: “මහණෙනි, තෙපි ඇවැතට පැමිණ ‘තො පැමිණියමෝ වෙමු. පැමිණියමෝ නො වෙමු’ යි ඇවැතට පිළියම් නො කට යුතු ය යි සැලකුවහුයා.

33. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ඇවැතට පැමිණියේ වේ. හෙතෙමේ ඒ ඇවැත ඇවැත් නො වෙයි යන ලබ්ධි ඇත්තේ වේ. සෙසු භික්ෂුහු ඒ ඇවැත ඇවැත් ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙති.

34. “මහණෙනි, ඒ මහණතෙමේ ඒ මහණන් ගැණ ‘මේ ආයුෂමත්හු බොහෝ ඇසුපිරිතැන් ඇත්තාහ. පුහුණු වූ නිකාය ඇත්තාහ. ධම්මරයහ. විනයධරයහ. මාතෘකාධරයහ. පණ්ණිතයහ. ව්‍යක්තයහ. නුවණැත්තාහ. ලජ්ජා ඇත්තාහ. කුකුස් කරන්නාහ. හික්මෙනු කැමැත්තාහ. මා නිසා හෝ අනුන් නිසා හෝ ඡන්දයෙන් හෝ දොෂයෙන් හෝ මොහයෙන් හෝ බියෙන් හෝ අගතියට යන්ට සුදුසු නො වෙත්. මේ භික්ෂුහු මා ඇවැත් නො දැක්මෙහි බැහැර කරන්නාහු නම්, මා හා පොහොය නො කරන්නාහු නම්, මා හැර පොහොය කරන්නාහු නම්, ඒ හෙතෙමන් සමසයාගේ ඩබ්බරයක් කලහයක් විග්‍රහයක් විවාදයක් සමසනෙදයක් සමසරාජියක් සමසව්වත්තයක් සමසනානාකරණයක් වන්නේ ය යි මෙසේ දනී ද ?

35. “හෙදගරුකෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා පරෙසමපී සද්ධාය¹ සා ආපනති දෙසෙතබ්බා.

36. “ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු ආපනතීං ආපනෙනා හොති. සො තස්සා ආපනතියා අනාපනතිදිට්ඨි හොති. අඤ්ඤා භික්ඛු තස්සා ආපනතියා ආපනතිදිට්ඨිනො හොතතී.

37. “සො වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු තෙ භික්ඛු එවං ජානාතී: ‘ඉමෙ බො ආයස්මනනා බහුසස්සනා. ආගතාගමා. ධම්මධාරා. විනයධාරා. මානිකාධාරා. පණ්ඩිතා. ව්‍යග්ගනා. මෙධාවිනො. උප්පිනො. කුකකුච්චිකා. සිකකාකාමා, නාලං මමං වා කාරණා අඤ්ඤාසංචා කාරණා ඡත්ථ දෙසාමොහා හයා අගතිං ගනතුං. සචෙ මං ඉමෙ භික්ඛු ආපනතියා අදස්සනෙ උක්ඛිට්ඨස්සනති, න මයා සද්ධිං පචාරෙස්සනති, විනා මයා පචාරෙස්සනති, න මයා සද්ධිං සමික්ඛමං කර්මස්සනති, විනා මයා සමික්ඛමං කර්මස්සනති, න මයා සද්ධිං ආසනෙ නිසීදිස්සනති, විනා මයා ආසනෙ නිසීදිස්සනති, න මයා සද්ධිං යාගුපානෙ නිසීදිස්සනති, විනා මයා යාගුපානෙ නිසීදිස්සනති, න මයා සද්ධිං භත්තගෙහ නිසීදිස්සනති, විනා මයා භත්තගෙහ නිසීදිස්සනති, න මයා සද්ධිං එකව්ඡනෙන වසිස්සනති, විනා මයා එකව්ඡනෙන වසිස්සනති, න මයා සද්ධිං යථාබ්‍රහ්මිං අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං අඤ්ඤාලිකමං සාමිච්චිකමං කර්මස්සනති, විනා මයා යථාබ්‍රහ්මිං අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං අඤ්ඤාලිකමං සාමිච්චිකමං කර්මස්සනති, හට්ඨස්සති සමික්ඛස්ස නතොතිද්ධනා හණ්ඩනං කලතො විග්ගතො විවාදෙ, සමික්ඛතෙදෙ, සමික්ඛරාජී සමික්ඛච්චත්ථානං සමික්ඛනානංකරණ’ නති,

38. “හෙදගරුකෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා පරෙසමපී සද්ධාය සා ආපනති දෙසෙතබ්බා” ති.

39. අථ බො භගවා උක්ඛිභ්‍යානුච්චායකානං භික්ඛුනං එතමත්ථං නාසිත්වා උට්ඨායාසනා පකකම්.

40. තෙන බො පන සමයෙන උක්ඛිභ්‍යානුච්චායකා භික්ඛු තත්ථෙව අනෙතාසීමායං උපොසථං කරොනති. සමික්ඛමං කරොනති.

41. උක්කෙට්ඨකා පන භික්ඛු නිසසීමං ගතත්වා උපොසථං කරොනති. සමික්ඛමං කරොනති.

42. අථ බො අඤ්ඤාතරො උක්කෙට්ඨකො භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුප්-සමකම්. උපසමකමිකා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිනෙතා බො සො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච: “එතෙ භනෙන, උක්ඛිභ්‍යානුච්චායකා භික්ඛු තත්ථෙව අනෙතාසීමායං උපොසථං කරොනති. සමික්ඛමං කරොනති. මයං පන භනෙන, උක්කෙට්ඨකා භික්ඛු නිසසීමං ගතත්වා උපොසථං කරොමි. සමික්ඛමං කරොමි” ති.

43. “තෙ වෙ භික්ඛු, උක්ඛිභ්‍යානුච්චායකා භික්ඛු තත්ථෙව අනෙතා-සීමායං උපොසථං කර්මස්සනති, සමික්ඛමං කර්මස්සනති, යථා මයා ඤාතී ව අනුසාවණං ව පඤ්ඤාත්තො, තෙසං නාති කමමාති ධම්මිකාති² හට්ඨස්සනති අකුප්පාති ඡානාරහාති. කුමො වෙ භික්ඛු උක්කෙට්ඨකා භික්ඛු තත්ථෙව අනෙතාසීමායං උපොසථං කර්මස්සථ, සමික්ඛමං කර්මස්සථ, යථා මයා ඤාතී අනුසාවණං ව පඤ්ඤාත්තො, කුමොකම්පි නාති කමමාති ධම්මිකාති හට්ඨස්සනති අකුප්පාති ඡානාරහාති. තං කිස්ස හෙතු? නානාසංවාසකා එතෙ³ භික්ඛු කුමොති, කුමො ව තෙහි නානාසංවාසකා.

35. “මහණෙනි, බිදීම බරපතල කොට සලකන මහණහු විසින් අනුන් පිළිබඳ විශ්වාසයෙන් ද ඒ ඇවැත දෙසිය යුතු ය”

36. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ඇවැතට පැමිණියේ වේ. හෙතෙමේ ඒ ඇවැත ඇවැත් නො වෙසන ලබ්ධි ඇත්තේ වේ. සෙසු භික්ෂූහු ඒ ඇවැත ඇවැත් ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්.

37. “මහණෙනි, ඒ මහණ තෙමේ ඒ මහණුන් ගැණ ‘මේ ආයුෂ්මත්හු බොහෝ ඇසුපිරිතැන් ඇත්තාහ. පුහුණු කළ නිකාය ඇත්තාහ. ධර්මධරයාහ. විනයධරයාහ. මාතෘකාධරයාහ. පණ්ඩිතයාහ. ව්‍යාකරයාහ. නුවණැත්තාහ. ලජ්‍යා ඇත්තාහ. කුකුළු කරන්නාහ. හික්මෙන්නට කැමැත්තාහ. මා නිසා හෝ අනුන් නිසා හෝ ජිඤ්ඤෙන් හෝ දෝෂයෙන් හෝ මොහයෙන් හෝ භයෙන් හෝ අගනියට යන්නට සුදුසු නො වෙත්. මේ භික්ෂූහු මා ඇවැත් නො දැක්මෙහි බැහැර කරන්නාහු නම්, මා සමග නො පවරන්නාහු නම්, මා හැර පවරන්නාහු නම්, මා සමග සඛ්‍යකම් නො කරන්නාහු නම්, මා හැර සඛ්‍යකම් කරන්නාහු නම්, මා සමග එක් ආසනයෙහි නො හිඳින්නාහු නම්, මා හැර ආසනයෙහි හිඳින්නාහු නම්, මා සමග යාගු-පානයෙහි නො හිඳින්නාහු නම්, මා හැර යාගුපානයෙහි හිඳින්නාහු නම්, මා සමග බත්තලෙහි නො හිඳින්නාහු නම්, මා හැර බත්තලෙහි හිඳින්නාහු නම්, මා සමග එක් පියසි ඇති ගෙසි නො වසන්නාහු නම්, මා හැර එක් පියසි ඇති ගෙසි වසන්නාහු නම්, මා සමග වැඩිමහලු පිළිවෙලට වැදීම නැතිසිටීම ඇඳිලිකිරීම සැලකිලිකිරීම නො කරන්නාහු නම්, මා හැර වැඩිමහලු පිළිවෙලට වැදීම නැතිසිටීම ඇඳිලිකිරීම සැලකිලිකිරීම කරන්නාහු නම්, ඒ හෙතෙමන් සඛ්‍යයාගේ ඛරයක් කලනයක් විග්‍රහයක් විවාදයක් සඛ්‍යනෙදයක් සඛ්‍යරාජයක් සඛ්‍යවච්ඡානයක් සඛ්‍යනානා-කරණයක් වන්නේ ය’ යි දනී ද ?

38. “මහණෙනි, බිදීම බරපතල කොට සලකන මහණහු විසින් අනුන් පිළිබඳ විශ්වාසයෙන් ද ඒ ඇවැත දෙසිය යුතු” යි.

39. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උත්ඤ්ඤානුවච්ඡිකතික්ෂුන්ට මේ කරුණ වදාරා හුනස්නෙන් නැගිට වැඩි සේක.

40. එකල්හි උත්ඤ්ඤානුවච්ඡිකතික්ෂු එහි සීමාව තුළ ම පොහොය කෙරෙත්. සඛ්‍යකම් කෙරෙත්.

41. උත්ඤ්ඤපකතික්ෂුහු සීමාවෙන් බැහැරට ගොස් පොහොය කෙරෙත්. සඛ්‍යකම් කෙරෙත්.

42. එකල්හි එක්තරා උත්ඤ්ඤපක වූ මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් ඒ මහණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිනි, මේ උත්ඤ්ඤානුවච්ඡිකතික්ෂුහු එහි ම සීමාව තුළ පොහොය කරත්. සඛ්‍යකම් කරත්. සාමිනි, උත්ඤ්ඤපකතික්ෂුහු වූ අපි සීමාවෙන් බැහැරට ගොස් පොහොය කරමු. සඛ්‍යකම් කරමු” යි මෙය සැළ කළේ ය.

43. “මහණ, ඒ උත්ඤ්ඤානුවච්ඡිකතික්ෂුහු එහි ම සීමාව තුළ මා විසින් පැණ වූ ඤාතරියත් අනුසාවණයත් යම් සේ ද, (එසේ) පොහොය කරන්නාහු නම්, සඛ්‍යකම් කරන්නාහු නම්, ඔවුන්ගේ ඒ කම්යෝ අකොප්‍ය ද සසුනට සුදුසු ද ධාර්මික ද වෙති. මහණ, තෙපි උත්ඤ්ඤපකතික්ෂුහු එහි ම සීමාව තුළ මා පැණ වූ ඤාතරියත් අනුසාවණයත් පරිදි පොහොය කරන්නාහු නම්, සඛ්‍යකම් කරන්නාහු නම්, තොපගේ ද ඒ කම්යෝ අකොප්‍ය ද සසුනට සුදුසු ද ධාර්මික ද වෙති. නිතම් හෙතෙමන් ද ? යත් ඒ භික්ෂූහු තොප ගා නානාසංවාසක වෙති. තෙපි ද ඔවුන් ගා නානාසංවාසක වවු. (එහෙයිනි.)

44. “දොමා භික්ඛු, නානාසංවාසකභූමියො: අනන්තා වා අනන්තා නානාසංවාසකං කරොති, සමග්ගො වා නං සඛෙසා උඤ්චති අදස්සනෙ වා අප්පට්ඨකමෙම වා අප්පට්ඨිස්සග්ගෙ වා, ඉමා බො භික්ඛු, දො නානා-සංවාසකභූමියො.

45. “දොමා භික්ඛු, සමානසංවාසකභූමියො: අනන්තා වා අනන්තා සමානසංවාසකං කරොති, සමග්ගො වා නං සඛෙසා උඤ්චති. ඔසාරෙති අදස්සනෙ වා අප්පට්ඨකමෙම වා අප්පට්ඨිස්සග්ගෙ වා, ඉමා බො භික්ඛු, දො සමානසංවාසකභූමියො” ති.

46. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු භත්තගෙන අනන්තරස්සරෙ භණ්ඩනජානා කලහජානා විවාදපනා අඤ්ඤමඤ්ඤං අනනුලොමිකං කායකමම වජ්ඣකමම උපදංසෙසානති. හත්ථපරාමාසං කරොනති. මනුස්සා උජ්ඣායනති ඩියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සකාපුත්තියා භත්තගෙන අනන්තරස්සරෙ භණ්ඩනජානා කලහජානා විවාදපනා අඤ්ඤමඤ්ඤං අනනුලොමිකං කායකමම වජ්ඣකමම උපදංසෙසානති. හත්ථපරාමාසං කරිස්සනති” ති. අස්සොසුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනානං ඩියනානං විපාවෙනානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනති ඩියනති විපාවෙනති “කථං හි නාම භික්ඛු භත්තගෙන අනන්තරස්සරෙ භණ්ඩනජානා කලහජානා විවාදපනා අඤ්ඤමඤ්ඤං අනනුලොමිකං කායකමම වජ්ඣකමම උපදංසෙසානති? හත්ථපරාමාසං කරිස්සනති?” ති.

47. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං: “සච්චං කීර් භික්ඛවෙ,” -පෙ- “සච්චං භගවා” -පෙ- විගර්හිත්වා ධම්මං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙතසි: “හිනෙත භික්ඛවෙ, සඛෙස අධම්මසමානෙ¹ අසමමාදිකාය වත්තමානාය² ‘එත්තාවතා න අඤ්ඤමඤ්ඤං අනනුලොමිකං කායකමම වජ්ඣකමම උපදංසෙසාම, හත්ථපරාමාසං කරිස්සාමා’ ති. ආසනෙ නිසීදිතබ්බං, හිනෙත භික්ඛවෙ, සඛෙස ධම්මසමානෙ සමමාදිකාය වත්තමානාය ආසනනන්තරිකාය නිසීදිතබ්බං” නති.

48. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු සඛ්ඤ්මජේඤ්ඤි භණ්ඩනජානා කලහජානා විවාදපනා අඤ්ඤමඤ්ඤං මුඛසන්නති විතුදනා විහරනති. තෙන සකෙකානති නං අධිකරණං වූපසමෙතුං. අථ බො අඤ්ඤනරො භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤමි. උපසඤ්ඤමි භගවනාං අභිවාදෙත්වා එකමනං අරියාසි. එකමනං ඩියනා බො සො භික්ඛු භගවනාං එතදචොච: “ඉධ භනෙත, භික්ඛු සඛ්ඤ්මජේඤ්ඤි භණ්ඩනජානා කලහජානා විවාදපනා අඤ්ඤමඤ්ඤං මුඛසන්නති විතුදනා විහරනති. තෙන සකෙකානති නං අධිකරණං වූපසමෙතුං. සාධු භනෙත භගවා යෙන තෙ භික්ඛු තෙනුපසඤ්ඤමි අනුකමපං උපාදයා” ති. අභිවාසෙසි භගවා තුණ්හිනාවෙන.

1. “අධම්මසමානෙ” ම ඡ සං.

2. “අසමමාදිකා වත්තමානායාති - අසමමාදිකාය වත්තමානාය;

අසමම වා පාඨො” ඉති අධිකථායං දිස්සතෙ.

44. “මහණ, නානාසංවාසකභූමි දෙකෙකි: තෙමේ හෝ තමා නානා-සංවාසක කරයි. සමගි වූ සඛ්‍ය තෙමේ ඇවැත් නො දැක්මෙහි හෝ ඇවැතට පිළියම් නො කිරීමෙහි හෝ ලාමක මිසදිවු අත් නො හැරීමෙහි හෝ ඔහු බැහැර කෙරේ යනුයි. මහණ, මේ නානාසංවාසකභූමි දෙක ය.

45. “මහණ, සමානසංවාසකභූමි දෙකෙකි: තෙමේ හෝ තමන් සමාන-සංවාසක කෙරෙයි. සමගි වූ සඛ්‍ය තෙමේ හෝ ඇවැත් නො දැක්මෙහි හෝ ඇවැතට පිළියම් නො කිරීමෙහි හෝ ලාමක මිසදිවු අත් නො හැරීමෙහි හෝ බැහැර කරණ ලද්දහු ඇතුළත් කෙරේ යනුයි. මහණ, මේ සමානසංවාසකභූමි දෙක ය” යි.

46. එකල්හි භික්‍ෂූහු බත්තලෙහි ද ඇතුලු ගමිහි ද ගටගත් ඔබර ඇත්තෝ හටගත් කලහ ඇත්තෝ විවාදයට පැමිණියෝ ඔවුනොවුන්ට නො සුදුසු වූ කායකම් වාක්‍යකම් දක්වත්. අතින් ගසා ගනිත්. එකල්හි මිනිස්සු “කෙසේ නම් ශ්‍රමණශාසනයෙහි බත්තලෙහි ඇතුලුගමෙහි හටගත් ඔබර ඇත්තෝ හටගත් කලහ ඇත්තෝ විවාදයට පැමිණියෝ ඔවුනො-වුන්ට නො සුදුසු වූ කායකම් වාක්‍යකම් දක්වත් ද? අතින් ගසා ගනිත්ද” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භික්‍ෂූහු අවමන් කරණ නින්දා කරණ දෙස් කියන ඒ මිනිසුන්ගේ කතාව ඇසූහ. අලෙපවත් වූ යම් ඒ භික්‍ෂූහු වෙත් ද, ඔහු “කෙසේ නම් භික්‍ෂූහු බත්තලෙහි ඇතුලුගමෙහි හටගත් ඔබර ඇත්තෝ හටගත් කලහ ඇත්තෝ විවාදයට පැමිණියෝ ඔවුනොවුන්ට නො සුදුසු වූ කායකම් වාක්‍යකම් දක්වත් ද? අතින් ගසා ගනිත්ද” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

47. ඉක්බිති ඒ භික්‍ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, සැබැ ද?” -ප- “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය” -ප- ගරහා දූෂාමි කතා කොට භික්‍ෂූන් අමතා “මහණෙනි, සඛ්‍යයා බිදුනු කල්හි අබ්මිකම් කරණ කල්හි නො සතුට උපදවන ක්‍රියා කරණ කල්හි (සතුටු නො විය හැකි කතා පවත්නා කල්හි) ‘මෙපමණකින් ඔවුනොවුන්ට අනුලෝම නො වූ කායකම් වාක්‍යකම් නො දක්වන්නෙමු. අතින් ගසා නො ගත්තෙමු’ යි සම්ප ආසනයෙහි නො හිඳිය යුතු ය. මහණෙනි, සඛ්‍යයා බිදුනු කල්හි බ්මිකම් කරණ කල්හි සතුටු විය හැකි කතා පවත්නා කල්හි අසුනක් හැර හිඳිය යුතු ය” යි වදාළ සේක.

48. එකල්හි භික්‍ෂූහු සහමැද හටගත් ඔබර ඇත්තාහු හටගත් කලහ ඇත්තාහු විවාදයට පැමිණියාහු ඔවුනොවුන්ට මුඛසැත්වලින් (වචන නැමැති අඩයට්ටලින්) විදිමින් වෙසෙත්. ඔහු ඒ අධිකරණය සන්සිද්ධීමට නො හැකි වෙත්. ඒ අතර එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක සිටියේ ය. පසෙක සිටියා වූ ඒ මහණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සවාමීනි, මෙහි භික්‍ෂූහු සහ මැද හටගත් ඔබර ඇත්තාහු හටගත් කලහ ඇත්තාහු විවාදයට පැමිණියාහු ඔවුනොවුන්ට මුඛසැත්වලින් විදිමින් වෙසෙත්. ඔහු ඒ අධිකරණය සන්සිද්ධීමට නො හැකි වෙත්. සවාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුකම්පා උපදවා ඒ භික්‍ෂූන් වෙතට වහින සේක් නම්, මැනවැ” යි සැළ කළේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුෂණිථාවසෙන් (එය) ඉවසා වදාළ සේක.

49. අප්ථ ඛො භගවා යෙන තෙ භික්ඛු තෙනුපසඛකම්. උපඛකම්භා පඤ්ඤානෙත ආසනෙ නිසීදි. නිසජ්ඣ ඛො භගවා තෙ භික්ඛු එතදවොච: “අලං භික්ඛවෙ, මා හණ්ඩනං. මා කලනං. මා විග්ගහං. මා විවාද” නති. එවං චුතොත අඤ්ඤාතරො අධම්මවාදී භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච: “ආගමෙතු හන්තො, භගවා ධම්මස්සාමි. අප්පොස්සකෙකා භන්තො, භගවා දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරං අනුයුතොතා විතරතු. මයමෙනෙත හණ්ඩනෙන කලහෙන විග්ගහෙන විවාදෙන පඤ්ඤාසිස්සාමා” ති. දුතියමපි ඛො භගවා තෙ භික්ඛු එතදවොච: “අලං භික්ඛවෙ, මා හණ්ඩනං. මා කලනං. මා විග්ගහං. මා විවාද” නති. දුතියමපි ඛො සො අධම්මවාදී භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච. “ආගමෙතු හන්තො, භගවා ධම්මස්සාමි. අප්පොස්සකෙකා භන්තො භගවා දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරං අනුයුතොතා විතරතු. මයමෙනෙත හණ්ඩනෙන කලහෙන විග්ගහෙන විවාදෙන පඤ්ඤාසිස්සාමා” ති.

50. අප්ථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමන්තොසි: “භූහපුබ්බං භික්ඛවෙ, බාණ්ණසිසං බ්‍රහ්මදන්තො නාම කාසිරාජා අහොසි අඤ්ඤා මහඥානො මහානො මහබ්බලො මහාවාතනො මහාවිජ්ජනො පරිපුණ්ණකොසකොට්ඨාගාරො.

51. “දීඝිති නාම කොසලරාජා අහොසි දළිඳො අසුඛනො අසුනොතො අසුඛලො අසුචාහනො අසුචිජ්ජනො අපරිපුණ්ණකොසකොට්ඨාගාරො.

52. “අප්ථ ඛො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදන්තො කාසිරාජා චතුරඝිතිං සෙනං සන්තායතිථා දීඝිති- කොසලරාජානා අබ්බායාසි.

53. “අස්සොසි ඛො භික්ඛවෙ, දීඝිති කොසලරාජා ‘බ්‍රහ්මදන්තො කිර කාසිරාජා චතුරඝිතිං සෙනං සන්තායතිථා මමං අබ්බායාතො’ ති.

54. “අප්ථ ඛො භික්ඛවෙ, දීඝිතිස්ස කොසලරඤ්ඤා එතදන්තොසි: ‘බ්‍රහ්මදන්තො ඛො කාසිරාජා අඤ්ඤා මහඥානො මහානො මහබ්බලො මහාවාතනො මහාවිජ්ජනො පරිපුණ්ණකොසකොට්ඨාගාරො. අනම්පනම්ඨි දළිඳො අසුඛනො අසුනොතො අසුඛලො අසුචාහනො අසුචිජ්ජනො අපරිපුණ්ණකොසකොට්ඨාගාරො. නාහං පටිබලො බ්‍රහ්මදන්තොත කාසිරඤ්ඤා එකසම්ඝාතම්ඨි සතිතුං. යනුනානං පටිගච්චෙව නගරමහා නිප්පතෙය්‍ය’ නති.

55. “අප්ථ ඛො භික්ඛවෙ, දීඝිති කොසලරාජා මනෙසිං ආදය පටිගච්චෙව නගරමහා නිප්පති.

56. “අප්ථ ඛො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදන්තො කාසිරාජා දීඝිතිස්ස කොසලරඤ්ඤා බලං ච වාතනං ච ජනපදං ච කොසං ච කොට්ඨාගාරං ච අභිවිජ්ජ අජ්ඣාචසි.¹

49. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ භික්ෂූන් වෙත වැඩිසේක. වැඩි පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක. වැඩහිද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ භික්ෂූන්ට ‘මහණෙනි, කම් නැත. ඔබර නො කරවු. කලහ නො කරවු. විග්‍රහ (විරුද්ධග්‍රහණ) නො කරවු. විවාද නො කරවු’ යි වදාළසේක. මෙසේ වදාළ කල්හි එක්තරා අධම්මාදී මහණෙක් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ස්වාමීනි, ධම්මස්වාමී වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ (නිසි කල් එන තෙක්) ඉවසා වදාරණ සේක්වා. ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උත්සාහ රහිත ව මෙලොව සුචපතසුවෙහි එක්වන් යෙදී වසන සේක්වා. අපි මේ ඔබරයෙන් කලහයෙන් විග්‍රහයෙන් විවාදයෙන් ප්‍රකට වන්නෙමු” යි දන්වා සිටියේ ය. දෙවනු ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, කම් නැත. ඔබර නො කරවු. කලහ නො කරවු. විග්‍රහ නො කරවු. විවාද නො කරවු” යි වදාළ සේක. දෙවනු ද ඒ අධම්මාදී මහණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ස්වාමීනි, ධම්මස්වාමී වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉවසා වදාරණ සේක්වා. ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උත්සාහ රහිත ව මෙලොව සුචපතසුවෙහි එක්වන් යෙදී වසන සේක්වා. අපි මේ ඔබරයෙන් මේ කලහයෙන් මේ විග්‍රහයෙන් මේ විවාදයෙන් ප්‍රකට වන්නෙමු” යි සැළකෙළේ ය.

50. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් ඇමතුවූයේ: “මහණෙනි, පෙර බරණැස් නුවර ධනයෙන් සමෘද්ධ වූ නිදන්ගත මහත් ධන ඇති මහත් උපහොග පරිහොගසම්පත් ඇති මහත් බල ඇති මහත් වාහන ඇති මහත් රට ඇති පිරිපුන් කොටුගල් ඇති බ්‍රහ්මදත්ත නම් කසිරජේ” විය.

51. “එසේම දිළිඳු වූ ස්වල්ප ධන ඇති ස්වල්ප උපහොග පරිහොග සම්පත් ඇති ස්වල්ප බල ඇති ස්වල්ප වාහන ඇති ස්වල්ප වූ රට ඇති හිස් වූ කොටුගල් ඇති දිසිති නම් කොසොල් රජෙක් විය.

52. “මහණෙනි, එකල්හි බ්‍රහ්මදත්ත කසිරජ තෙමේ සිවුරහසෙන් සහනාඬ කොට (යුද්ධ සරසා ගෙන) දිසිති කොසොල් රජු කරා යුද පිණිස ගියේ ය.

53. “දිසිතිකොසොල් රජතෙමේ බ්‍රහ්මදත්තකසිරජ තෙමේ සිවුරහසෙන් සරසා ගෙන මා වෙත යුද පිණිස එන්නේ ල’ යි ඇසී ය.

54. “මහණෙනි, එකල්හි දිසිති කොසොල් රජුට ‘බ්‍රහ්මදත්තකසිරජ තෙමේ ධනයෙන් සමෘද්ධ ය. නිදන්ගත මහත් ධන ඇත්තේ ය. මහත් උපහොග පරිහොගසම්පත් ඇත්තේ ය. මහත් බල ඇත්තේ ය. මහත් වාහන ඇත්තේ ය. මහත් රට ඇත්තේ ය. පරිපූර්ණකොෂකොෂාගාර ඇත්තේ ය. මම දිළිඳු වෙමි. ස්වල්ප ධන ඇත්තෙමි. ස්වල්ප උපහොග-පරිහොගසම්පත් ඇත්තෙමි වෙමි. ස්වල්ප බල ඇත්තෙමි වෙමි. ස්වල්ප වාහන ඇත්තෙමි වෙමි. ස්වල්ප රට ඇත්තෙමි වෙමි. අපරිපූර්ණකොෂකොෂාගාර ඇත්තේ වෙමි. එහෙයින් මම බ්‍රහ්මදත්තකසිරජුගෙන් එක යුදපහරකුත් ඉවසන්නට අපොහොසත් වෙමි. මම පලමු කොට ම නුවරින් නික්ම යන්නෙමි නම්, යෙනෙකැ’ යි සිතා විය.

55. “මහණෙනි, ඉක්බිති දිසිතිකොසොල් රජ තෙමේ මෙතෙසිය ගෙන කලින් ම නුවරින් නික්ම ගියේ ය.

56. “මහණෙනි, ඉන් පසු බ්‍රහ්මදත්තකසිරජ තෙමේ දිසිතිකොසොල් රජුගේ සෙනාව ද වහාන ද ජනපදය ද බිනාගාරය ද බිනාගාරය ද දිනාගෙන විසී ය.

57. අථ බො භික්ඛවෙ, දිසිති කොසලරාජා සපජාපතිකො යෙන බාරාණසි තෙන පක්කාමි. අනුප්පබ්බෙන යෙන බාරාණසි තදවසරි. තනු සුදං භික්ඛවෙ, දිසිති කොසලරාජා සපජාපතිකො බාරාණසියං අඤ්ඤාතරසමිං පච්චන්තිමෙ ඔක්කාසෙ කුමාකාරනිවෙසනෙ අඤ්ඤාතකවෙසෙන පරිබ්බාජක-ච්ඡන්තන පටිවසති.

58. අථ බො භික්ඛවෙ, දිසිතිස්ස කොසලරඤ්ඤා මහෙසී න විරසෙව ගබ්භිති අතොසි. තස්සා ඵවරුපො දෙහළො උප්පන්නො හොති¹: ඉච්ඡති සුරියස්ස උග්ගමනකාලෙ චතුරඛිතිං සෙනං සන්නද්ධං වම්මිතං² සුභුමියං³ සීතං පසයිතුං, බග්ගානඤ්ච බොජනං⁴ පාතුං.

59. අථ බො භික්ඛවෙ, දිසිතිස්ස කොසලරඤ්ඤා මහෙසී දිසිතිං කොසලරාජානං ඵතදවොච: “ගබ්භිතිමිති දෙව, තස්සා මෙ ඵවරුපො දෙහළො උප්පන්නො: ඉච්ඡාමි සුරියස්ස උග්ගමනකාලෙ චතුරඛිතිං සෙනං සන්නද්ධං වම්මිතං සුභුමියං සීතං පසයිතුං, බග්ගානඤ්ච බොජනං පාතු” නති. “කුතො දෙවි, අමහාකං දුග්ගතානං චතුරඛිති සෙනං සන්නද්ධං වම්මිතං සුභුමියං සීතං, බග්ගානඤ්ච බොජන” නති⁵. “සවාහං දෙව, ත ලභියාමි, මරියාමි” ති.

60. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තස්ස⁶ කාසිරඤ්ඤා පුරොභිතො බ්‍රාහ්මණො දිසිතිස්ස කොසලරඤ්ඤා සතායො හොති.

61. අථ බො භික්ඛවෙ, දිසිති කොසලරාජා යෙන බ්‍රහ්මදත්තස්ස කාසිරඤ්ඤා පුරොභිතො බ්‍රාහ්මණො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා බ්‍රහ්මදත්තස්ස කාසිරඤ්ඤා පුරොභිතං බ්‍රාහ්මණං ඵතදවොච: “සඛිති” තෙ සමග්ගබ්භිති. තස්සා ඵවරුපො දෙහළො උප්පන්නො: ඉච්ඡති සුරියස්ස උග්ගමනකාලෙ චතුරඛිතිං සෙනං සන්නද්ධං වම්මිතං සුභුමියං සීතං පසයිතුං, බග්ගානඤ්ච බොජනං පාතු” නති. “තෙන හි දෙව, මයමපි දෙවං පසාමා” ති.

62. අථ බො භික්ඛවෙ, දිසිතිස්ස කොසලරඤ්ඤා මහෙසී යෙන බ්‍රහ්මදත්තස්ස කාසිරඤ්ඤා පුරොභිතො බ්‍රාහ්මණො තෙනුපසඛකමි. අදදසා බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තස්ස කාසිරඤ්ඤා පුරොභිතො බ්‍රාහ්මණො දිසිතිස්ස කොසලරඤ්ඤා මහෙසී දුරතොච ආගච්ඡන්ති. දිස්වාන උට්ඨායාසනා ඵකංසං උත්තරාසඛිතං කරිත්වා යෙන දිසිතිස්ස කොසලරඤ්ඤා මහෙසී තෙනඤ්ජලිමපණාමෙත්වා තික්ඛන්තුං උද්ගං උද්ගෙසී: “කොසලරාජා වත හො කුච්ඡිගතො. කොසලරාජා වත හො කුච්ඡිගතො. කොසලරාජා වත හො කුච්ඡිගතො” ති “අපිමනා⁸ දෙවි හොති. ලච්ඡසි සුරියස්ස උග්ග-මනකාලෙ චතුරඛිතිං සෙනං සන්නද්ධං වම්මිතං සුභුමියං සීතං පසයිතුං, බග්ගානඤ්ච බොජනං පාතු” නති.

63. අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තස්ස කාසිරඤ්ඤා පුරොභිතො බ්‍රාහ්මණො යෙන බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා බ්‍රහ්මදත්තං කාසිරාජානං ඵතදවොච: “තථා දෙව, තිමිත්තාති දිස්සන්ති⁹: සුචෙව සුරියස්ස උග්ගමනකාලෙ චතුරඛිති සෙනං සන්නද්ධං වම්මිතං සුභුමියං තිට්ඨතු. බග්ගා ව බොජියන්තු” ති.

1. “දෙහළො හොති” සි මු. 1.

2. “වම්මිතං” ම ඡ ස. PTS. සි මු. 2. 3 “සුභුමෙ” ම ඡ ස.

4 “බොජනං” ම ඡ ස.

5. “බොජනං පාතුන්ති” ම ඡ ස. 6 “සමයෙන බ්‍රහ්මදත්තස්ස” ම ඡ ස. තො ව

7. “සඛි” ම ඡ ස. PTS.

8. “අපිමනා” ම ඡ ස. 9. “තිමිත්තො දිස්සති” සි මු. 1.

57. මහණෙනි, අනතුරු ව දිසිතිකොසොල්ලරජ තෙමේ බිරිඳ හා එක් ව බරණැසට ගියේ ය. පිළිවෙළින් ගොස් බරණැසට පැමිණියේ ය. මහණෙනි, දිසිති කොසොල්ලරජ තෙමේ බිරිඳ හා එක් ව එහි එක්තරා පසල්දෙසක කුඹල්ගෙයක අප්‍රකටවෙශයෙන් පිරිවැජියකු සේ වාසය කරයි.

58. මහණෙනි, ඉක්බිති දිසිති කොසොල්ලරජගේ මෙහෙසි තොමෝ නොබෝ දිනකින් ම ගැබිනී වූ ය. ඇට මෙබඳු වූ දෙළදකෙක් උපන්නේ වේ: ඉරු උදු වන වේලේ යුදආඳුමෙන් සැරසුනු කවච දූරු මනා බිම්බි සිටි සිවුරහසෙන් දක්මට ද, කඩු සේදු දිය බොන්නට ද කැමැති වේ.

59. මහණෙනි, ඉක්බිති දිසිති කොසොල්ලරජගේ මෙහෙසි තොමෝ දිසිති කොසොල්ලරජට “දෙවයන් වහන්ස, මම ගැබිනී වෙමි. මට මෙබඳු දෙළදකෙක් උපත: ඉරු උදු වන වේලේ යුදආඳුමෙන් සැරසුනු කවච දූරු මනා බිම්බි සිටි සිවුරහසෙන් දක්මටත් කඩු සේදු දිය බොන්නටත් කැමැත්තෙමි” යි කීවා ය. “දෙවිය, දුප්පත් වූ අපට යුදආඳුමෙන් සැරසුනු කවච දූරු මනා බිම්බි සිටි සිවුරහසෙන් කොසින් ද? කඩු සේදු දිය කොසින් ද?” යි රජතෙමේ කී ය. “දෙවයන් වහන්ස, හො ලබන්නෙමි නම්, මම මැරෙන්නෙමි” යි දේවිය කීවා ය.

60. මහණෙනි, එකල්හි බ්‍රහ්මදත්තකසිරජුගේ පෙරෙවි බමුණු තෙමේ දිසිති කොසොල්ලරජගේ යහළුවෙක් වේ.

61. මහණෙනි, ඉක්බිති දිසිති කොසොල්ලරජ තෙමේ බ්‍රහ්මදත්ත නම් කසිරජුගේ පෙරෙවි බමුණා වෙත ගියේ ය. ගොස් බ්‍රහ්මදත්තකසිරජුගේ පෙරෙවි බමුණාට “යහළුව, ඔබගේ යෙහෙළිය ගැබිනී වූ ය. ඇයට මෙබඳු දෙළදකෙක් ඉපැද තිබේ: හිරු උදු වන වේලේ යුදආඳුමෙන් සැරසුනු කවච දූරු මනා බිම්බි සිටි සිවුරහසෙන් දක්මටත් කඩු සේදු දිය බොන්නටත් කැමැති වේ” යි කීයේ ය. “දේවයන් වහන්ස, එසේ නම්, අපි ද දේවිය දක්නෙමු” යි බමුණු තෙමේ කී ය.

62. මහණෙනි, ඉක්බිති දිසිතිකොසොල්ලරජගේ මෙහෙසි තොමෝ බ්‍රහ්මදත්තකසිරජුගේ පෙරෙවි බමුණා වෙත ගියා ය. මහණෙනි, බ්‍රහ්මදත්තකසිරජුගේ පෙරෙවි බමුණු තෙමේ එන්නා වූ දිසිති කොසොල්ලරජගේ මෙහෙසිය දුර දී ම දුටුයේ ය. දැක හුනස්තෙන් නැගිට උතුරුසළුව එකස් කොට දිසිති කොසොල්ලරජගේ මෙහෙසිය දිසාවට ඇඳිලි බැඳ “පින්වත්නි, එකැත්තී කොසොල්ලරජෙක් කුසට පැමිණියේ ය. පින්වත්නි, එකැත්තී කොසොල්ලරජෙක් කුසට පැමිණියේ ය. පින්වත්නි, එකැත්තී කොසොල්ලරජෙක් කුසට පැමිණියේ ය” යි තෙවරක් උදන් ඇති ය. “දේවිය, දුර්වූඛ නො ව. ඉරු උදු වන වේලේ යුදආඳුමෙන් සැරසුනු කවච දූරු මනා බිම්බි සිටි සිවුරහසෙන් දක්නටත් කඩු සේදු දිය බොන්නටත් ලබා” යි කීය..

63. මහණෙනි, ඉක්බිති බ්‍රහ්මදත්තකසිරජුගේ පෙරෙවි බමුණු තෙමේ බ්‍රහ්මදත්තකසිරජු වෙත ගියේ ය. ගොස් බ්‍රහ්මදත්තකසිරජුට “දෙවයන් වහන්ස, හෙට ඉරු උදු වන වේලේ යුදආඳුමෙන් සැරසුනු කවච දූරු සිවුරහසෙනාව මනා බිම්බි සිටිවා. කඩු ද සෝදනු ලැබෙත්වා එබඳු තිමිති දක්නා ලැබෙත්ය” යි මෙසේ කී ය.

64. අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදන්තො කාසිරාජා මනුසො ආණ්‍යපෙසි:
“යථා හණේ, පුරොතිතො බ්‍රාහ්මණො ආත, තථා කරොථා” ති.

65. අලභි බො භික්ඛවෙ, දීඝිනියං කොසලරඤ්ඤා මහෙසී සුරයං
උග්ගමනකාලෙ චතුර්ඛිනිං සෙනං සන්තථං වම්මිතං සුභුමියං ජිතං
පසසිද්ධං, බහ්‍යානඤ්ඤා ධොපනං පාදුං.

66. අථ බො භික්ඛවෙ, දීඝිනියං කොසලරඤ්ඤා මහෙසී තං
ගබ්‍හං පරිපාකමකාං පුත්තං විජාසී. තං දිඝාමුති නාමං අකංසු.
අථ බො භික්ඛවෙ, දිඝාමුකුමාරො න චිරසොච විඤ්ඤානං පාපුණි.

67. අථ බො භික්ඛවෙ, දීඝිනියං කොසලරඤ්ඤා එතද්දන්තොසි: “අයං
බො බ්‍රහ්මදන්තො කාසිරාජා බ්‍රහ්මො අමහාකං අනන්දං කාරකො. ඉමිනා
අමහාකං බලඤ්ඤා වාහනඤ්ඤා ජනපදෙ ච කොසො ච කොට්ඨාගාරඤ්ඤා
අවර්තනං. සවායං අලො ජාතියාති, සබ්බෙ තයො ඝාතාපෙසාති.
යනනුතායං දිඝාමු. කුමාරා බහිනගරෙ වාසෙය්‍ය” නති.

68. අථ බො භික්ඛවෙ, දීඝිති කොසලරාජා දිඝාමු. කුමාරං බහි
නගරෙ වාසෙසි. අථ බො භික්ඛවෙ, දිඝාමුකුමාරො බහිනගරෙ පට්ටපන්නො
න චිරසොච සබ්බසාති සිකිති.

69. තෙන බො පන සමයෙන, භික්ඛවෙ, දීඝිනියං කොසලරඤ්ඤා
කප්පකො බ්‍රහ්මදන්තො කාසිරඤ්ඤා පට්ටපති. අද්දසා බො භික්ඛවෙ,
දීඝිනියං කොසලරඤ්ඤා කප්පකො දීඝිති කොසලරාජානං සපජාපතිකං
බාරාණසියං අඤ්ඤාතරසම්. පට්ටනනිමෙ ඔකාසෙ කුමාකාරනිවෙසනෙ
අඤ්ඤාතකවෙසනෙ පරිබාජකවර්තනෙ පට්ටපනං. දිඝාන යෙන
බ්‍රහ්මදන්තො කාසිරාජා තෙහුපසසිකම්. උපසසිකම්භා බ්‍රහ්මදන්තං
කාසිරාජානං එතද්දන්තො: “දීඝිති දෙව, කොසලරාජා සපජාපතිකො
බාරාණසියං අඤ්ඤාතරසම්. පට්ටනනිමෙ ඔකාසෙ කුමාකාරනිවෙසනෙ
අඤ්ඤාතකවෙසනෙ පරිබාජකවර්තනෙ පට්ටපති” න

70. අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදන්තො කාසිරාජා මනුසො ආණ්‍යපෙසි:
“තෙන හි හණේ, දීඝිති කොසලරාජානං සපජාපතිකං ආනෙථා” ති.
“එවං දෙවා” ති බො භික්ඛවෙ, තෙ මනුසො බ්‍රහ්මදන්තං කාසිරඤ්ඤා
පටිස්සුතා දීඝිති කොසලරාජානං සපජාපතිකං ආනෙසුං.

71. අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදන්තො කාසිරාජා මනුසො ආණ්‍යපෙසි:
“තෙන හි හණේ, දීඝිති කොසලරාජානං සපජාපතිකං දළ්භාය රජ්ජයා
පච්ඡාබාහං ගාලබ්බකං බහිනං බුරුමුණං කරිනං බරසංරෙන පණ්වෙන
රජියා රජියා¹ සිඛ්ඝාපකෙන සිඛ්ඝාපකං පරිනෙතා දඬුණෙන දාරෙන
තික්කාමෙතා දඬුණෙන නගරං චතුරං ඡෙදිතා චතුර්ධා බිලාති
තික්කපථා” ති.

72. “එවං දෙවා” ති බො භික්ඛවෙ, තෙ මනුසො බ්‍රහ්මදන්තං
කාසිරඤ්ඤා පටිස්සුතා දීඝිති කොසලරාජානං සපජාපතිකං දළ්භාය
රජ්ජයා පච්ඡාබාහං ගාලබ්බකං බහිනං බුරුමුණං කරිනං බරසංරෙන
පණ්වෙන රජියා රජියා සිඛ්ඝාපකෙන සිඛ්ඝාපකං පරිනෙතති.

73. අථ බො භික්ඛවෙ, දිඝාමුසං කුමාරං එතද්දන්තොසි: “චිරදිට්ඨා
බො මෙ මාතාපිතරො, යනනුතායං මාතාපිතරො පසෙය්‍ය” නති.

64. මහණෙනි, ඉක්බිති බ්‍රහ්මදත්තකසිරජ තෙමේ “සහයෙනි, පෙරෙහි ඔවුණා යමක් කියා ද, එය එසේ කරවු” යි මිනිසුන්ට අණ කෙළේ ය.

65. මහණෙනි, දීඝිති කොසොල්ලරජුගේ මෙහෙසි නොමෝ ඉරු උද වන වේලේ යුද්ධාදිමෙන් සැරසුනු කවච දෑරු මනා බිම්හි සිටි සිවුරහසෙන් දක්නටත් කඩු සේද දිය බොන්නටත් ලැබු ය.

66. මහණෙනි, ඉක්බිති දීඝිති කොසොල්ලරජුගේ මෙහෙසි නොමෝ ඒ ගැබ මේරීමට පැමිණීමෙන් පුතකු වැද ය. ඔහුට “දීඝාමු” යි නම් කලහ. මහණෙනි, ඉක්බිති දීඝාමුකුමාර තෙමේ නොබෝ කලකින් ම නුවණැතිවට පැමිණියේ ය.

67. මහණෙනි, ඉක්බිති දීඝිති කොසොල්ලරජුට “මේ බ්‍රහ්මදත්ත කසිරජ තෙමේ අපට බොහෝ අවැඩ කෙළේ ය. මොහු පිසින් අපගේ සෙනා ද වාහන ද ජනපදය ද ධනාගාරය ද ධානාගාරය ද අසිද (පැහැර) ගන්නා ලද්දේ ය. මෙතෙමේ අප දන්නේ නම්, තිදෙනා ම මරවන්නේ ය. එහෙයින් මම දීඝාමු කුමරු නුවරින් පිටත වාසය කරවන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි සිත් වී ය.

68. මහණෙනි, ඉක්බිති දීඝිති කොසොල්ලරජු තෙමේ දීඝාමු කුමරු නුවරින් පිටත වාසය කරවී ය. මහණෙනි, දීඝාමු කුමාර තෙමේ බිහිනුවර වසන්නේ නොබෝ කලකින් ම සියලු සිප් උගත්තේ ය.

69. මහණෙනි, එකල්හි දීඝිති කොසොල්ලරජුගේ කරනැවැත් තෙමේ බ්‍රහ්මදත්තකසිරජු වෙත වෙසෙයි. මහණෙනි, දීඝිති කොසොල්ලරජුගේ කරනැවැත් තෙමේ බරණැස් නුවර එක්තරා පසල්දෙසක කුඹල්කරු ගෙදරක අප්‍රකටවෙශයෙන් පිරිවැජ්ඣකු සේ බිරිද හා එක් ව වසන දීඝිති කොසොල්ලරජු දුටුයේ ය. දැක බ්‍රහ්මදත්තකසිරජු වෙත ගියේ ය. ගොස් බ්‍රහ්මදත්ත කසිරජුට “දේවයන් වහන්ස, දීඝිති කොසොල්ලරජු තෙමේ බිරිද හා එක් ව බරණැස් නුවර එක්තරා පසල්දෙසක කුඹල්කරුගෙදරක අප්‍රකටවෙශයෙන් පිරිවැජ්ඣකු සේ වාසය කෙරේ ය” යි දැන්වී ය.

70. මහණෙනි, එකල්හි බ්‍රහ්මදත්තකසිරජු තෙමේ “කොල, එසේ නම් බිරිද සහිත වූ දීඝිති කොසොල්ලරජු අල්ලා ගෙණෙවු” යි මිනිසුන්ට අණ කෙළේ ය. මහණෙනි, ඒ මිනිස්සු “දෙවයන් වහන්ස, එසේ ය” යි බ්‍රහ්මදත්ත කසිරජුට පිළිවදන් දී බිරිද සහිත වූ දීඝිති කොසොල්ලරජු අල්ලා ගෙණ ආහ.

71. මහණෙනි, අනතුරු ව බ්‍රහ්මදත්තකසිරජු තෙමේ “කොල, එසේ නම් බිරිද සහිත වූ දීඝිති කොසොල්ලරජු දළ රූහනකින් දෙඅත් පිටිතල හයා දැඩි ව බැද හිස මුඩු කොට රථහඬ ඇති වදබෙරහඬින් යුක්ත ව විවිධයන් විවිධයට සිවුමංහන්දියෙන් සිවුමංහන්දියට පමුණුවා දකුණුදිගදෙරින් බැහැර කරවා නුවර දකුණුදිග දී සිටිකඩක් කොට සිද සිටුදිග කැබැලි බහාලවු” යි මිනිසුන් ඇණවී ය.

72. මහණෙනි, ඒ මිනිස්සු “දෙවයන් වහන්ස, එසේ ය” යි බ්‍රහ්මදත්ත කසිරජුට පිළිවදන් දී බිරිද සහිත වූ දීඝිති කොසොල්ලරජු දළ රූහනකින් පිටිතල හයා දැඩි ව බැද හිස මුඩු කොට රථහඬ ඇති වදබෙරයෙන් යුක්ත ව විවිධයන් විවිධයට සිවුමංහන්දියෙන් සිවුමංහන්දියට ගෙණ යෙත්.

73. මහණෙනි, එකල්හි දීඝාමුකුමාරයාහට “මා විසින් බොහෝ කලකට පෙර මවුපියෝ දක්කා ලදහ. මම මවුපියන් දකින්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි සිත් වී ය.

74. අථ බො භික්ඛවෙ, දීඝාට්ඨකුමාරො බාරාණසිං¹ පච්ඡිනා අද්දස මාතාපිතරො දළහාය රජ්ජයා පච්ඡාඛානං ගාලනවකිනං බනිනා බුරමුණං කරිනා බරස්සරෙන පණ්ණවෙන රථියා රථියං සිඛ්ඝාටකෙන සිඛ්ඝාටකං පරිනෙනෙන. දිස්වාන යෙන මාතාපිතරො තෙනුපසඛකම්.

75. අද්දසා බො භික්ඛවෙ, දීඝිතිකොසලරාජා දීඝාට්ඨ කුමාරං දුර-
තොව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන දීඝාට්ඨ කුමාරං එතදවොච: “මා බො නිං
තාත, දීඝාට්ඨ, දීඝං පස්ස. මා රස්සං. න හි තාත දීඝාට්ඨ, වෙරෙන වෙරා
සමමනති. අවෙරෙන හි තාත, දීඝාට්ඨ, වෙර සමමනති” ති.

76. එවං වුත්තෙ භික්ඛවෙ, තෙ මනුස්සා දීඝිතිං කොසලරාජානං
එතදවොට්ඨ: “උමමන්තකො අයං දීඝිති කොසලරාජා විප්පලපති. කො ඉමස්ස
දීඝාට්ඨ? කං අයං එවමාන: මා බො නිං තාත දීඝාට්ඨ, දීඝං පස්ස, මා රස්සං.
න හි තාත, දීඝාට්ඨ, වෙරෙන වෙරා සමමනති, අවෙරෙන හි තාත, දීඝාට්ඨ,
වෙර සමමනති?” ති. “නාහං භණ්ණ, උමමන්තකො. න විප්පලපාමි. අපි ච
යො විඤ්ඤා, සො විනාවෙස්සති” ති.

77. දුතියමපි බො භික්ඛවෙ, -පෙ- තතියමපි බො භික්ඛවෙ, දීඝිති
කොසලරාජා දීඝාට්ඨ කුමාරං එතදවොච: “මා බො නිං තාත දීඝාට්ඨ, දීඝං
පස්ස, මා රස්සං. න හි තාත දීඝාට්ඨ, වෙරෙන වෙරා සමමනති. අවෙරෙන හි
තාත, දීඝාට්ඨ, වෙරා සමමනති” ති. තතියමපි බො භික්ඛවෙ, තෙ මනුස්සා
දීඝිතිං කොසලරාජානං එතදවොට්ඨ: “උමමන්තකො අයං දීඝිති කොසලරාජා
විප්පලපති. කො ඉමස්ස දීඝාට්ඨ? කං අයං එවමාන: මා බො නිං තාත
දීඝාට්ඨ, දීඝං පස්ස මා රස්සං. න හි තාත, දීඝාට්ඨ, වෙරෙන වෙරා සමමනති.
අවෙරෙන හි තාත, දීඝාට්ඨ, වෙරා සමමනති” ති. “නාහං භණ්ණ,
උමමන්තකො. න විප්පලපාමි. අපි ච යො විඤ්ඤා, සො විනාවෙස්සති” ති.

78. අථ බො භික්ඛවෙ, තෙ මනුස්සා දීඝිතිං කොසලරාජානං සපජා-
පතිකං රථියා රථියං සිඛ්ඝාටකෙන සිඛ්ඝාටකං පරිනෙනා දකඛිණෙන
ආරෙන නික්ඛාමෙතා දකඛිණතො නගරස්ස වතුධා ඡ්ඤිතා වතුඤ්ඤා
බිලාති නික්ඛිපිතා ගුමං ධපෙතා පකකමිංසු.

79. අථ බො භික්ඛවෙ, දීඝාට්ඨකුමාරො බාරාණසිං පච්ඡිනා සුරං
නිහරිතා ගුමිකෙය පාසෙසි. යද්ද තෙ මත්තා අනෙසුං පතිතා, අථ කට්ඨාති
සංකඛ්ඝිතා විතකං කරිනා මාතාපිතූන්තං සරීරං විතකං ආරොපෙතා
අග්ගිං දතා පඤ්ඤාලිකො නික්ඛන්තුං විතකං පදකඛිණං අකාසි.

80. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛවෙ, බුහමදත්තො කාසිරාජා
උපරිපාසාදවරගතො හොති. අද්දසා බො භික්ඛවෙ, බුහමදත්තො කාසිරාජා
දීඝාට්ඨ කුමාරං පඤ්ඤාලිකං නික්ඛන්තුං විතකං පදකඛිණං කරොන්තං.
දිස්වානස්ස එතදගොසි: “නිස්සංසයං බො සො මනුස්සො දීඝිතිස්ස
කොසලරඤ්ඤා ඤාති වා සාලොතිතො වා. අතො මෙ අනත්තො². න හි
නාම මෙ කොපි ආරොවෙස්සති” ති.

74. මහණෙනි, ඉක්බිති දීඝාටුකුමාර තෙමේ බරණැසට පිවිස දැඩි රුතැනින් පිටිතල හයා දැඩි ව බැඳ හිස මුඩු කොට රථහඩ ඇති වදබෙරයකින් යුක්ත ව විවිධයන් විවිධයට සිටුමංගන්දියෙන් සිටුමංගන්දියට ගෙන යන මුටු පියන් දුටුයේ ය. දැක මුටුපියන් වෙත ගියේ ය.

75. මහණෙනි, දීඝිති කොසොල්ලරජ තෙමේ එන්නා වූ දීඝාටුකුමාරයා දුර දි ම දුටුයේ ය. දැක දීඝාටු කුමාරයාහට “පුත, දීඝාටු, ඔබ ඉක්මන් නො වව. දුර බලව. ලහ නො බලව. පුත, දීඝාටු, වෛරයෙන් වෛරයෝ නො සන්සිඳෙත් ම ය. පුත, දීඝාටු, අවෛරයෙන් ම වෛරයෝ සන්සිඳෙත් මය”යි කී ය.

76. මහණෙනි, මෙසේ කී කල්හි ඒ මිනිස්සු දීඝිති කොසොල්ලරජට “මේ දීඝිති කොසොල්ලරජ තෙමේ උමතු ව නන් දෙඩයි. මොහුගේ දීඝාටු කවරෙක් ද? මෙතෙමේ පුත, දීඝාටු, ඉක්මන් නො වව. දුර බලව. ලහ නො බලව. පුත, දීඝාටු, වෛරයෙන් වෛරයෝ නො සන්සිඳෙත් ම ය. පුත, දීඝාටු, අවෛරයෙන් වෛරයෝ සන්සිඳෙත් මය”යි කවරකුට කියා දු”යි කීහ. “සහයෙනි, මම උමතු නො වෙමි. නන් නො දෙඩමි. වැලි, යමෙක් නුවණැත්තේ නම් හෙතෙමේ සලකන්නේ ය” යි රජ තෙමේ කී ය.

77. දෙවනු ද මහණෙනි, -පෙ- තෙවනු ද මහණෙනි, දීඝිති කොසොල්ලරජ තෙමේ දීඝාටු කුමාරයාහට “පුත, දීඝාටු, ඔබ ඉක්මන් නො වව, දුර බලව, ලහ නො බලව, පුත දීඝාටු, වෛරයෙන් වෛරයෝ නො සන්සිඳෙත් ම ය. පුත, දීඝාටු, අවෛරයෙන් වෛරයෝ සන්සිඳෙත් ම ය”යි කී ය. තෙවනු ද මහණෙනි, මිනිස්සු දීඝිතිකොසොල්ලරජට “මේ දීඝිති කොසොල්ලරජ තෙමේ උමතු ව නන් දෙඩයි. මොහුගේ දීඝාටු කවරෙක් ද, මෙතෙමේ ‘පුත, දීඝාටු, ඔබ ඉක්මන් නො වව. දුර බලව. ලහ නො බලව. පුත, දීඝාටු, වෛරයෙන් වෛරයෝ නො සන්සිඳෙත් ම ය. පුත, දීඝාටු, අවෛරයෙන් වෛරයෝ සන්සිඳෙත් ම ය”යි කවරකුට මෙසේ කියා දු”යි කීහ. “සහයෙනි, මම උමතු නො වෙමි. නන් නො දෙඩමි. වැලි, යමෙක් නුවණැත්තේ නම්, හෙතෙමේ සලකන්නේ ය”යි කී ය.

78. මහණෙනි, ඉක්බිති ඒ මිනිස්සු බිරිඳ සහිත වූ දීඝිතිකොසොල්ලරජ විවිධයන් විවිධයට සිටුමංගන්දියෙන් සිටුමංගන්දියට ගෙන ගොස් දකුණු දෙරිත් බැහැර කරවා නුවරට දකුණෙහි සිටු කඩ කොට සිඳ සිටු දිග කැබැලි බහා රුකවල් තබා තික්ම ගියහ.

79. එකල්හි මහණෙනි, දීඝාටු කුමාර තෙමේ බරණැසට පිවිස සුරා ගෙනවුත් රුකවල සිටියවුන්ට පෙළී ය. යම් විටෙක ඔහු මත් වී වැටුනාහු ද, එවිට දරකඩ රැස් කොට දරසැයක් කොට මුටුපියන්ගේ සිරුරු දරසැයට තහා ගිනි දල්වා බදාදිලි ඇත්තේ තෙවරක් සැය පැදකුණු කෙළේ ය.

80. මහණෙනි, එවේලෙහි බ්‍රහ්මදත්තකාසිරජ තෙමේ පහය මතුමහලට නැගී සිටියේ වේ. මහණෙනි, බ්‍රහ්මදත්තකාසිරජ තෙමේ බදාදිලි ව තෙවරක් සැය පැදකුණු කරණ දීඝාටු කුමාරයා දුටුයේ ය. දැකීමෙන් ඔහුට “ඒ මිනිසා, තිසැකයෙන් ම දීඝිතිකොසොල්ලරජගේ නැයෙක් හෝ සහල් නැයෙක් හෝ වන්නේ ය. හා! මට නපුරෙක. කිසිවෙක් මට නො දන්වන්නේ ය”යි මෙසේ සිත් වී ය.

81. අථ බො භික්ඛවෙ, දීඝාට්ඨකුමාරො අරඤ්ඤං ගන්තවා යාවදන්තං කන්දිත්වා රොදිත්වා බ්‍යං¹ පුඤ්ඤිත්වා ඛාරාණසිං පටිසිත්වා අනෙතාපුරස්සා සාමන්තා හත්තිසාලං ගන්තවා හන්තාවරියං එතදවොච: “ඉච්ඡාමහං ආවරිය, සිසං සික්ඛිතු”න්ති. තෙන හි හණේ, මාණවක, සික්ඛස්සු” ති.

82. අථ බො භික්ඛවෙ, දීඝාට්ඨකුමාරො රත්තියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය හත්තිසාලායං මඤ්ජුතා සරෙන ගාසි. චිණ්ඤව වාදෙසි.

83. අස්සොසි බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා රත්තියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය හත්තිසාලායං මඤ්ජුතා සරෙන ගිතං චිණ්ඤව වාදිතං. සුත්වාන මනුස්සො පුච්ඡී: “කො හණේ, රත්තියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය හත්තිසාලායං මඤ්ජුතා සරෙන ගාසි? චිණ්ඤව වාදෙසි?”ති.

84. “අමුකස්ස දෙව, හන්තාවරියස්ස අනෙතවාසී මාණවකො රත්තියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය හත්තිසාලායං මඤ්ජුතා සරෙන ගාසි. චිණ්ඤව වාදෙසි”ති. තෙන හි හණේ, තං මාණවකං ආනෙථා”ති. “එවං දෙවා”ති බො භික්ඛවෙ, තෙ මනුස්සා බ්‍රහ්මදත්තස්ස කාසිරඤ්ඤො පටිස්සුත්වා දීඝාට්ඨං කුමාරං ආනෙත්සං.

85. “ඤාං හණේ, මාණවක, රත්තියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය හත්තිසාලායං මඤ්ජුතා සරෙන ගාසි. චිණ්ඤව වාදෙසි” ති. “එවං දෙවා” ති. “තෙන හි ඤාං හණේ, මාණවක, ගායස්සු චිණ්ඤව වාදෙති”ති. “එවං දෙවා”ති බො භික්ඛවෙ, දීඝාට්ඨකුමාරො බ්‍රහ්මදත්තස්ස කාසිරඤ්ඤො ආරාධනාපෙබ්බො² මඤ්ජුතා සරෙන ගාසි. චිණ්ඤව වාදෙසි. “ඤාං හණේ, මාණවක, මං උපට්ඨගා”ති. “එවං දෙවා”ති බො භික්ඛවෙ, දීඝාට්ඨකුමාරො බ්‍රහ්මදත්තස්ස කාසිරඤ්ඤො පච්චස්සොසි.

86. අථ බො භික්ඛවෙ, දීඝාට්ඨකුමාරො බ්‍රහ්මදත්තස්ස කාසිරඤ්ඤො පුබ්බුට්ඨාසී අගොසි පච්ඡා නිපාතී කිලිකාරපටිස්සාචී මනාපචාරී පියවාදී.

87. අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා දීඝාට්ඨං කුමාරං න චිරස්සොව අබ්බන්තරිකෙ³ විස්සාසිකට්ඨානෙ ධූපෙසි.

88. අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා දීඝාට්ඨං කුමාරං එතද-වොච: “තෙන හි හණේ, මාණවක, රථං යොජෙති. මීගට්ඨං ගමිස්සාමා”ති. “එවං දෙවා”ති බො භික්ඛවෙ, දීඝාට්ඨකුමාරො බ්‍රහ්මදත්තස්ස කාසිරඤ්ඤො පටිස්සුත්වා රථං යොජෙත්වා බ්‍රහ්මදත්තං කාසිරාජානං එතදවොච: “සුත්තො බො තෙ දෙව, රථො. යස්සදාති කාලං මඤ්ඤසී”ති.

89. අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා රථං අභිරුහි. දීඝාට්ඨකුමාරො රථං පෙසෙසි. තථා තථා රථං පෙසෙසි, යථා⁴ අඤ්ඤානෙව සෙනා අගමාසි, අඤ්ඤානෙව රථො.

90. අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා දූරං ගන්තවා දීඝාට්ඨකුමාරං එතදවොච: තෙන හි හණේ, මාණවක, රථං මුඤ්ඤවස්සු. කිලන්තොච්චි. නිපජ්ජස්සාමි”ති.

1. “බ්‍යං” ම ඡ සං.

2 “පටිස්සුත්වා ආරාධාපෙබ්බො” ඡ ම සං. 3. “අබ්බන්තරිකෙ” ම ඡ සං.

4. “යථා යථා” ම ඡ සං.

81. මහණෙනි, අනතුරුව දීඝාටු කුමාර තෙමේ වනයට ගොස් හැකි තාක් විලාප කියා හඬා බාෂ්(=කඳුලු) පිස දමා බරණැසට පිවිස ඇතුළු-නගරය සමීපයෙහි වූ ඇත්තලට ගොස් ඇතැදුරාට “ඇදුර, මම සිප් ඉගෙනීමට කැමැත්තෙමි”යි කියා සිටියේ ය. “සගය මාණවකය, එසේ නම් උගණුව” යි හෙතෙමේ කී ය.

82. මහණෙනි, ඉක්බිති දීඝාටුකුමාර තෙමේ ඊ අලුයම නැගිට ඇත්තලෙහි මිහිරිහඬින් ගායනා කෙළේ ය. විණාව ද වැසී ය.

83. මහණෙනි, බ්‍රහ්මදත්තකසිරජ තෙමේ ඊ අලුයම නැගිට ඇත්තලෙහි මිහිරිහඬින් ගැයීම හා වැසූ වෙණතඩ ද ඇසී ය. අසා “සගයෙනි, කවරෙක් ඊ අලුයම නැගිට ඇත්තලෙහි මිහිරිහඬින් ගැයී ද? වෙණ වැසී ද?” යි මිනිසුන් විචාළේ ය.

84. “දෙවයන් වහන්ස, අසවල් ඇතැදුරාගේ අතැවැසි වූ මාණවක තෙමේ ඊ අලුයම නැගිට ඇත්තලෙහි මිහිරිහඬින් ගැයී ය. විණාව ද වැසී ය” යි ඔහු කී හ. “සගයෙනි, එසේ නම් ඒ මාණවකයා ගෙණ එව්” යි රජතෙමේ කී ය. මහණෙනි, ඒ මිනිස්සු “දෙවයන් වහන්ස, එසේ ය” යි බ්‍රහ්මදත්ත කසිරජට පිළිවදන් දී දීඝාටු කුමාර ගෙණ ආහ.

85. “සගය, මාණවකය, ඊ අලුයම නැගිට ඇත්තලෙහි මිහිරිහඬින් ගායනා කෙළෙහි ද? වෙණ වැසූයෙහි ද?”. “දෙවයන් වහන්ස, එසේ ය”. “සගය, මාණවකය, එසේ නම් ගයව. වෙණ ද වයව”. මහණෙනි, දීඝාටු කුමාර තෙමේ “දෙවයන් වහන්ස, එසේ ය” යි බ්‍රහ්මදත්තකසිරජ සතුටු කිරීම බලාපොරොත්තු වන්නේ මිහිරිහඬින් ගැයී ය. වෙණ ද වැසී ය. “සගය, මාණවකය, තෝ මට උවැටන් කරව”. මහණෙනි, දීඝාටු කුමාර තෙමේ “දෙවයන් වහන්ස, එසේ ය” යි බ්‍රහ්මදත්තකසිරජට පිළිවදන් දුන්නේ ය.

86. මහණෙනි, එතැන් සිට දීඝාටු කුමාර තෙමේ බ්‍රහ්මදත්තකසිරජට පෙරාතුව නින්දෙන් නැගී සිටිනුයේ පසු ව නිදන්නේ ‘කුම් කෙරෙමි ද’ යි පිළිවිස කරන්නේ මනාප වූ හැසිරීම් ඇත්තේ පියවදන් කියන්නේ වී ය.

87. මහණෙනි, ඉක්බිති බ්‍රහ්මදත්තකසිරජ තෙමේ දීඝාටු කුමාර නොබෝ කලකින් ම ඇතුළත් වී විශ්වාසිකයානගයෙහි තැබී ය.

88. මහණෙනි, එකල බ්‍රහ්මදත්තකසිරජ තෙමේ දීඝාටු කුමාරාට “සගය, මාණවකය, එසේ නම් රිය යොදව, මුවදඩයමට යන්නෙමු” යි කීයේ ය. මහණෙනි, දීඝාටු කුමාර තෙමේ “දෙවයන් වහන්ස, එසේ ය” යි බ්‍රහ්මදත්ත කසිරජට පිළිවදන් දී රිය යොදා, බ්‍රහ්මදත්තකසිරජට “දෙවයන් වහන්ස, යම් ගමනකට සුදුසු කලැ යි සලකන සේක් නම්, ඒ ගමනට නුඹවහන්සේට රිය යොදන ලද්දේ” ය යි කී ය.

89. මහණෙනි, ඉන් පසු බ්‍රහ්මදත්තකසිරජ තෙමේ රියට නැංගේ ය. දීඝාටු කුමාර තෙමේ රිය පැදවී ය. යම් සේ අත් පසෙකින් සෙනාවත් අත් පසෙකින් රියත් ගියේ ද, එලෙසින් රිය පැදවී ය.

90. මහණෙනි, ඉක්බිති බ්‍රහ්මදත්තකසිරජ තෙමේ දුරක් ගොස් දීඝාටු කුමාරාට “සගය, මාණවකය, රිය මුදව. විඩාපත් වීම නිදන්නෙමි” යි කීයේ ය.

91. “එච් දෙව්”ති බො භික්ඛවෙ, දීඝාට්ඨකුමාරො බ්‍රහ්මදත්තායා කාසි රඤ්ඤා පටිසංසුතා රථං මුඤ්චිතා පඨවියං පලලඤ්ඤා නිසිදි.

92. අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා දීඝාට්ඨා කුමාරයා උච්ඡේදන සීයං කතා සෙය්‍යං කප්පෙයි. තස්ස කිලන්තායා මුහුත්තෙනෙව තිද්දා ඔක්කමි.

93. අථ බො භික්ඛවෙ, දීඝාට්ඨා කුමාරයා එතදහොසි: “අයං බො බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා ඛහුනො අමහාකං අනන්ධයා කාරකො. ඉමිනා අමහාකං බලඤ්ඤා වාහනඤ්ඤා ජනපදෙ ව කොසො ව කොට්ඨාගාරඤ්ඤා අවජින්නං. ඉමිනා ව මෙ මාතාපිතරො හතා. අයඤ්චස්ස කාලො, යවාහං වෙරං අප්පෙය්‍ය”නති කොසියා බග්ගං නිබ්බාති.

94. අථ බො භික්ඛවෙ, දීඝාට්ඨා කුමාරයා එතදහොසි: “පිතා බො මෙ මං¹ මරණකාලෙ අවච්ච: ‘මා බො නා තාත, දීඝාට්ඨ, දීඝං පස්ස, මා රස්සං. න හි තාත, දීඝාට්ඨ, වෙරෙන වෙරා සමමනති. අවෙරෙන හි තාත, දීඝාට්ඨ, වෙරා සමමනති’ති. න බො මෙතං පතීරුපං, යවාහං පිතුච්චනං අතික්කමෙය්‍ය”නති කොසියං බග්ගං පවෙසෙසි.

95. දුතියමපි බො භික්ඛවෙ, -පෙ- තතියමපි බො භික්ඛවෙ, දීඝාට්ඨා කුමාරයා එතදහොසි: “අයං බො බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා ඛහුනො අමහාකං අනන්ධයා කාරකො. ඉමිනා අමහාකං බලඤ්ඤා වාහනඤ්ඤා ජනපදෙ ව කොසො ව කොට්ඨාගාරඤ්ඤා අවජින්නං. ඉමිනා ව මෙ මාතාපිතරො හතා. අයඤ්චස්ස කාලො, යවාහං වෙරං අප්පෙය්‍ය”නති කොසියා බග්ගං නිබ්බාති. තතියමපි බො භික්ඛවෙ, දීඝාට්ඨා කුමාරයා එතදහොසි: “පිතා බො මෙ මං මරණකාලෙ අවච්ච: ‘මා බො නා තාත, දීඝාට්ඨ, දීඝං පස්ස, මා රස්සං. න හි තාත, දීඝාට්ඨ, වෙරෙන වෙරා සමමනති. අවෙරෙන හි තාත, දීඝාට්ඨ, වෙරා සමමනති’ති. න බො මෙතං පතීරුපං, යවාහං පිතුච්චනං අතික්කමෙය්‍ය”නති පුනදෙව කොසියං බග්ගං පවෙසෙසි.

96 අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා භීතො උබ්බිග්ගො උස්සඬ්ඬි උත්තස්සා සහසා උට්ඨාසි.

97. අථ බො භික්ඛවෙ, දීඝාට්ඨකුමාරො බ්‍රහ්මදත්තං කාසිරාජානං එතද-
වොච: “කිස්ස නාං දෙව, භීතො උබ්බිග්ගො උස්සඬ්ඬි උත්තස්සා සහසා ට්ට්ඨාසි” ති. “ඉධ මං හණ්ණ, මාණ්ඩක, දීඝිනිස්ස කොසලරඤ්ඤා පුත්තො දීඝාට්ඨ කුමාරො සුපිනන්නෙන බග්ගෙන පරිපාතෙසි. තෙනානං භීතො උබ්බිග්ගො උස්සඬ්ඬි උත්තස්සා සහසා ට්ට්ඨාසි”නති.

98. අථ බො භික්ඛවෙ, දීඝාට්ඨකුමාරො වාමෙන හත්ථෙන බ්‍රහ්මදත්තායා කාසිරඤ්ඤා සිරං පරාමසිතා දකඤ්ඤෙන හත්ථෙන බග්ගං නිබ්බාතෙතා බ්‍රහ්මදත්තං කාසිරාජානං එතදවොච: “අයං බො සො දෙව, දීඝිනිස්ස කොසලරඤ්ඤා පුත්තො දීඝාට්ඨකුමාරො. ඛහුනො නාං අමහාකං අනන්ධයා කාරකො. තයා අමහාකං බලඤ්ඤා වාහනඤ්ඤා ජනපදෙ ව කොසො ව කොට්ඨා-
ගාරඤ්ඤා අවජින්නං. තයා ව මෙ මාතාපිතරො හතා. අයඤ්චස්ස කාලො, යවාහං වෙරං අප්පෙය්‍ය”නති.

91. මහණෙනි, දීඝාටු කුමාර තෙමේ “දෙවයන් වහන්ස, එසේ ය”යි බ්‍රහ්මදත්තකසිරජ්ජට පිළිවදන් දී රිය මුදු බිම හසරම්ණිය නොතා හුන්නේ ය.

92. මහණෙනි, ඉක්බිති බ්‍රහ්මදත්තකසිරජ තෙමේ දීඝාටු කුමාරයාගේ ඇකයෙහි හිස තබා සයනය කෙළේ ය. වෙහෙසට පත් ව සිටි ඔහුට මොහොතකින් ම තින්ද ගියේ ය.

93. මහණෙනි, එකල්හි දීඝාටුකුමාරයාහට මේ සිත් විය: “මේ බ්‍රහ්මදත්තකසිරජ තෙමේ අපට බොහෝ අවැඩ කෙළේ ය. මොහු විසින් අපගේ සෙනා ද වාහන ද ජනපදය ද ධනාගාරය ද ධාන්‍යාගාරය ද අසිද ගන්නා ලද්දේ ය. මොහු විසින් මාගේ මවුපියෝ ද නසන ලදහ. මම පලි ගන්නෙමි නම්, ඊට මේ කාලය”යි. (මෙසේ සිතා) කොපුවෙන් කඩුව ඇද ගත්තේ ය.

94. මහණෙනි, ඉක්බිති දීඝාටුකුමාරයාහට “මාගේ පියා මැරෙණ වේලෙහි මට ‘පුත, දීඝාටු, ඉක්මන් නො වව. දුර බලව. ලහ නො බලව. පුත, දීඝාටු, වෛරයෙන් වෛරයෝ නො සන්සිඳෙත් ම ය. පුත, දීඝාටු, අවෛරයෙන් වෛරයෝ සන්සිඳෙත් ම ය”යි කීයේ ය. මම පියාගේ වචනය ඉක්මවන්නෙමි නම්, එය මට සුදුසු නො වේ”යි කඩුව කොපුවෙහි බැසී ය.

95. දෙවනු ද මහණෙනි, -පෙ- තෙවනු ද මහණෙනි, දීඝාටු කුමාරයා-හට මේ සිත් විය: “මේ බ්‍රහ්මදත්ත කසිරජ තෙමේ අපට බොහෝ අවැඩ කෙළේ ය. මොහු විසින් අපගේ සෙනා ද වාහන ද ජනපදය ද ධනාගාරය ද ධාන්‍යාගාරය ද අසිද ගන්නා ලද්දේ ය. මොහු විසින් මාගේ මවුපියෝ නසන ලදහ. මම පලි ගන්නෙමි නම්, ඊට මේ කාලය”යි මෙසේ සිතා කඩුව කොපුවෙන් ඇද්දේ ය. තෙවනු ද මහණෙනි, දීඝාටුකුමාරයාහට මේ සිත් විය: “මාගේ පියා මැරෙණ වේලේ මට ‘පුත, දීඝාටු, ඉක්මන් නො වව. දුර බලව. ලහ නො බලව. පුත, දීඝාටු, වෛරයෙන් වෛරයෝ නො සන්සිඳෙත් ම ය. පුත, දීඝාටු, අවෛරයෙන් වෛරයෝ සන්සිඳෙත් ම ය” යි කීයේ ය. මම පියාගේ වචනය ඉක්මවන්නෙමි නම් මට ඒ නො සුදුසු ය”යි මෙසේ සිතා නැවතත් කඩුව කොපුවෙහි බැසී ය.

96. මහණෙනි, ඒ අතර බ්‍රහ්මදත්තකසිරජ තෙමේ බිය පත් වූයේ නැති ගත්තේ මහත් සැක ඇත්තේ වෙටුලන්තේ වහා නැගී සිටියේ ය.

97. මහණෙනි, එකල්හි දීඝාටුකුමාර තෙමේ බ්‍රහ්මදත්ත කසිරජ්ජගෙන් “දෙවයන් වහන්ස, බියපත් වූවෙහි නැති ගත්තෙහි සැක ඇත්තෙහි වෙටුලන්තෙහි වහා නැගී සිටියෙහි කුමක් හෙයින් ද?”යි ඇසී ය. “සගය, මාණවකය, මෙහි දී දිසිතිකොසොල්ලරජ්ජගේ පුත් වූ දීඝාටුකුමාර තෙමේ සිතෙන් මා කඩුවෙන් කරා හෙළී ය. එයින් මම බියපත් වීම. නැති ගත්තෙමි. සැක ඇත්තේ වීම. සැලුනේ වීම. වහා නැගී සිටියෙමි”

98. මහණෙනි, ඉක්බිති දීඝාටු කුමාර තෙමේ වම්අතින් බ්‍රහ්මදත්ත කසිරජ්ජගේ හිස අල්වා දකුණු අතින් කඩුව ඇද බ්‍රහ්මදත්ත කසිරජ්ජට “දෙවයන් වහන්ස, දිසිතිකොසොල්ලරජ්ජගේ පුත් වූ දීඝාටුකුමාරයා මම වෙමි. යුෂ්මතා අපට බොහෝ අවැඩ කෙළෙහි ය. ඔබ විසින් අපගේ සෙනා ද වාහන ද ජනපදය ද ධනාගාරය ද ධාන්‍යාගාරය ද අසිද ගන්නා ලද්දේ ය. ඔබ විසින් මාගේ මවුපියෝ නසන ලද්දහ. මම පලි ගන්නෙමි නම්, ඊට මේ කාලය”යි කී ය.

99. අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදන්තො කාසිරාජා දිසාට්ඨං කුමාරං පාදෙසු සිරසා නිපතීන්තා දිසාට්ඨං කුමාරං එතදවොච: “ජීවිතං මෙ තාන, දිසාට්ඨං, දෙති. ජීවිතං මෙ තාන, දිසාට්ඨං, දෙති”ති. “කායානං උස්සනාමි දෙවස්ස ජීවිතං දුඛා? දෙවො බො මෙ ජීවිතං දදෙය්‍යා”ති. “තෙන හි තාන, දිසාට්ඨං, කිං ච මෙ ජීවිතං දෙති. අනඤ්ච තෙ ජීවිතං දමමි”ති.

100. අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදන්තො ච කාසිරාජා දිසාට්ඨං කුමාරො අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස ජීවිතං අදංසු. පාණිඤ්ච අනුගෙසුං. සප්ථඤ්ච අකංසු අද්දනාය.¹

101. අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදන්තො කාසිරාජා දිසාට්ඨං කුමාරං එතදවොච: “තෙන හි තාන, දිසාට්ඨං, රථං යොජෙති. ගමස්සාමා”ති. “එවං දෙවා”ති බො භික්ඛවෙ, දිසාට්ඨකුමාරො බ්‍රහ්මදන්තස්ස කාසිරඤ්ඤෙ පටිසස්සන්තා රථං යොජෙත්වා බ්‍රහ්මදන්තං කාසිරාජානං එතදවොච: “යුත්තො බො තෙ දෙව, රථො. යස්සදාති කාලං මඤ්ඤසි”ති.

102. අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදන්තො කාසිරාජා රථං අභිරුහි. දිසාට්ඨ කුමාරො රථං පෙසෙසි. නථා නථා රථං පෙසෙසි, යථා න චිරස්සෙව සේනාය සමාගච්ඡ.

103. අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදන්තො කාසිරාජා චාරාණස්ස පටිසින්තා අමච්චෙව පාරිසජ්ජේ සන්තිපාතාපේන්තා එතදවොච: “සවෙ භණේ, දිසිතිස්ස කොසලරඤ්ඤෙ පුත්තං දිසාට්ඨං කුමාරං පස්සෙය්‍යාථ, කිනති තං කරෙය්‍යාථා”ති.

104. එකච්ච එවමාහංසු: “මයං දෙව, හත්ථ ජිනෙය්‍යාම. මයං දෙව, පාදෙ ජිනෙය්‍යාම. මයං දෙව, හත්ථපාදෙ ජිනෙය්‍යාම. මයං දෙව, කණේණ ජිනෙය්‍යාම. මයං දෙව, නාසං ජිනෙය්‍යාම. මයං දෙව, කණ්ණනාසං ජිනෙය්‍යාම. මයං දෙව, සිසං ජිනෙය්‍යාමා”ති.

105. “අයං බො සො භණේ, දිසිතිස්ස කොසලරඤ්ඤෙ පුත්තො දිසාට්ඨ කුමාරො, නාසං උබ්බා කිඤ්චි කාභුං. ඉමිනා ච මෙ ජීවිතං දින්නං. මයා ච ඉමස්ස ජීවිතං දින්න”නති.

106. අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදන්තො කාසිරාජා දිසාට්ඨං කුමාරං එතදවොච: “යං බො තෙ තාන, දිසාට්ඨං, පිතා මරණකාලෙ අවච: ‘මා බො කිං තාන, දිසාට්ඨං, දිසං පස්ස. මා රස්සං. න හි තාන, දිසාට්ඨං, වෙරෙන වෙරා සමමනති. අවෙරෙන හි තාන, දිසාට්ඨං, වෙරා සමමනති’ති. කිං තෙ පිතා සකාය අවචා” ති.

107. “යං බො මෙ දෙව, පිතා මරණකාලෙ අවච: ‘මා දිස’නති - මා ‘විරං වෙරං අකාසි’ති. ඉමං බො මෙ දෙව, පිතා මරණකාලෙ අවච ‘මා දිස’නති. යං බො මෙ දෙව, පිතා මරණකාලෙ අවච: ‘මා රස්ස’නති - ‘මා බිප්පං මිත්තෙහි භිජ්ජිත්වා’ති. ඉමං බො මෙ දෙව, පිතා මරණකාලෙ අවච ‘මා රස්ස’නති. යං බො මෙ දෙව, පිතා මරණකාලෙ අවච: ‘න හි තාන, දිසාට්ඨං, වෙරෙන වෙරන් සමමනති. අවෙරෙන හි තාන, දිසාට්ඨං, වෙරන් සමමනති’ති. - ‘දෙවෙන මෙ මානාපිතරො හතා’ති සවානං දෙවං. ‘ජීවිතා වොරොපෙය්‍යං, යෙ දෙවස්ස අත්ථකාමා, තෙ මං ජීවිතා වොරොපෙය්‍යං. යෙ මෙ අත්ථකාමා, තෙ තෙ ජීවිතා වොරොපෙය්‍යං. එවං තං වෙරං වෙරෙන න වූපසමෙය්‍ය. ඉදුති ච පන මෙ දෙවෙන ජීවිතං දින්නං. මයා ච දෙවස්ස ජීවිතං දින්නං. එවං තං වෙරං අවෙරෙන වූපසන්නං. ඉමං බො මෙ දෙව, පිතා මරණකාලෙ අවච ‘න හි තාන, දිසාට්ඨං, වෙරෙන වෙරා සමමනති. අවෙරෙන හි තාන දිසාට්ඨං, වෙරා සමමනති’ති.

1. “අද්දනාය” ඡ ම සං, “අද්ධනාය” ඉත්‍යපි දිස්සතෙ

99. මහණෙනි, එකල්හි බ්‍රහ්මදත්ත කසිරජ තෙමේ දිසාවුකුමාරයාගේ පාමුල හිසින් වැටී දිසාවුකුමාරයාගට “පුත, දිසාවු, මට දිවි දෙව. පුත, දිසාවු, මට දිවි දෙව”යි කී ය. “කිම, මම දෙවයන් වහන්සේට දිවි දීමට උත්සාහ කෙරෙමි ද? දෙවයන් වහන්සේ මට දිවි දෙන්නා.” “පුත, දිසාවු, එසේ නම් තෝ මට දිවි දෙව. මමත් තට දිවි දෙමි”යි රජතෙමේ කී ය.

100. මහණෙනි, එකල්හි බ්‍රහ්මදත්ත කසිරජ තෙමේත් දිසාවුකුමාරයාත් ඔවුනොවුන්ට දිවි දුන්හ. අතින් අත ගත්හ. ද්‍රෝහ නො කරණු සඳහා දිවුලහ.

101. මහණෙනි, අනතුරු ව බ්‍රහ්මදත්ත කසිරජ තෙමේ දිසාවු කුමාරයාගට “පුත, දිසාවු, එසේ නම් රිය යොදව. යන්නෙමු”යි කී ය. මහණෙනි, දිසාවු කුමාර තෙමේ “දෙවයන් වහන්ස, එසේ ය”යි බ්‍රහ්මදත්ත කසිරජට පිළිවදන් දී රිය යොදා බ්‍රහ්මදත්තකසිරජට “දෙවයන් වහන්ස, ඔබවහන්සේට රිය යොදන ලද්දේ ය. දැන් ගමනට කල් දන්නා සේක්වා”යි සැලකෙළේ ය.

102. මහණෙනි, ඉක්බිති බ්‍රහ්මදත්තකසිරජ තෙමේ රියට නැංගේ ය. දිසාවුකුමාර තෙමේ රිය පැදවී ය. නොබෝවේලාවකින් සේනාව හා එක් වන ලෙසට රිය පැදවී ය.

103. මහණෙනි, නැවැත බ්‍රහ්මදත්තකසිරජ තෙමේ බරණැසට පිවිස ඇමැතිපිරිස රැස් කරවා “සගයෙනි, දීඝිතිකොසොල්ලජ්ඣේ පුත් වූ දිසාවු කුමරු දක්නු නම්, ඔහුට කුමක් කරන්නු ද?”යි පිළිවිසී ය.

104. ඇතැම් කෙනෙක් “දෙවයන් වහන්ස, අපි අත් සිඳින්නෙමු. දෙවයන් වහන්ස, අපි පා සිඳින්නෙමු. දෙවයන් වහන්ස, අපි අත්පා සිඳින්නෙමු. දෙවයන් වහන්ස, අපි කන් සිඳින්නෙමු. දෙවයන් වහන්ස, අපි නාසය සිඳින්නෙමු. දෙවයන් වහන්ස, අපි කන්නාස් සිඳින්නෙමු. දෙවයන් වහන්ස, අපි හිස සිඳින්නෙමු”යි මෙසේ කීහ.

105. “සගයෙනි, මේ ඒ දීඝිතිකොසොල්ලජ්ඣේ පුත් වූ දිසාවු කුමාරයා ය. මේ තෙමේ කිසි දඬුවමක් කිරීම නො ලබයි. මොහු විසින් මට දිවි දෙන ලද්දේ ය. මා විසිනුත් මොහුට දිවි දෙන ලද්දේ ය”

106. ඉක්බිති මහණෙනි, බ්‍රහ්මදත්ත කසිරජ තෙමේ දිසාවු කුමාරයාගෙන් “දරුව, දිසාවු, තාගේ පියා මැරෙණ වේලේ “පුත දිසාවු, ඉක්මන් නො වව. දුර බලව. ලහ නො බලව. පුත, දිසාවු, වෛරයෙන් වෛරයෝ නො සන්සිඳෙත් ම ය. පුත, දිසාවු, මේත්‍රියෙන් වෛරයෝ සන්සිඳෙත් ම ය”යි යමක් කීයේ ද, තාගේ පියා කුමක් සඳහා (ඒ) කීයේ දැ”යි ඇසී ය.

107. “දෙවයන් වහන්ස, මාගේ පියා මැරෙණ කල්හි ‘මා දිසං’ යි යමක් කීයේ ද, (එයින්) ‘බොහෝ කල් වෛර නො කරව’ යනු කීයේ ය. දෙවයන් වහන්ස, මාගේ පියා මැරෙණ කල්හි මේ සඳහා ම ‘මා දිසං’ යනු කීයේ ය. දෙවයන් වහන්ස, මාගේ පියා මැරෙණ කල්හි ‘මාරයං’ යි යමක් කීයේ ද, (එයින්) ‘වහා මිත්‍රයන් හා නො බිඳෙව’ යනු කීයේ ය. දෙවයන් වහන්ස, මාගේ පියා මැරෙණ කල්හි මේ සඳහා ම “මාරයං” යනු කීයේ ය. දෙවයන් වහන්ස, මාගේ පියා මැරෙණ කල්හි ‘න හි තාත, දිසාවු, වෙරෙන වෙරා සමමනති. අවෙරෙන හි තාත, දිසාවු, වෙරා සමමනති’ යි යමක් කීයේ ද, (එයින්) ‘දෙවයන් වහන්සේ විසින් මාගේ මවුපියෝ නසන ලද්දහ’යි මම දෙවයන් වහන්සේ ජීවිතයෙන් තොර කරන්නෙමි නම්, දෙවයන් වහන්සේට වැඩ කැමැති වූ යම් කෙනෙක් වෙත් නම්, ඔහු මා ජීවිතයෙන් තොර කරන්නාහු ය. මට වැඩ කැමැති වූ යම් කෙනෙක් වෙත් නම්, ඔහු ඔවුන් ජීවිතයෙන් තොර කරන්නාහු ය. මෙසේ ඒ වෛරය වෛරයෙන් නො සන්සිඳෙන්නේ ය. දැන් දෙවයන් වහන්සේ විසින් මට දිවි දෙන ලද්දේ ය. මා විසිනුත් දෙවයන් වහන්සේට දිවි දෙන ලද්දේ ය. මෙසේ ඒ වෛරය අවෛරයෙන් සන්සිඳුනේ ය’ යනු කීයේ ය. දෙවයන් වහන්ස, මාගේ පියා මැරෙණ කල්හි මේ සඳහා ම ‘න හි තාත, දිසාවු, වෙරෙන. වෙරා සමමනති. අවෙරෙන හි වෙරා සමමනති’ යනු කීයේ ය.”

108. අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදිනෙතා කාසිරාජා. “අව්ඡරියං වත නො, අබ්බතං වත නො, යාව පණ්ඩිතො අයං දීඝාමුකුමාරො යත්‍ර හි නාම පිතුතො සංඛිනිතොතා හාසිතස්ස විජාරෙන අත්ථං ආජාතීස්සති”ති පෙනතිකං බලඤ්ච වාහනඤ්ච ජනපදඤ්ච කොසඤ්ච කොට්ඨාගාරඤ්ච පටිපාදෙසි. ඩිතරඤ්ච අද්දසි.

109. තෙසං හි නාම භික්ඛවෙ, රාජ්ජනං ආදින්නදණ්ඩානං ආදින්න සත්ථානං එවරුපං බහ්නිසොරවං හවිස්සති. ඉධ බො පන තං භික්ඛවෙ, සොනෙථ “යං තුළමහ එවං සමාකම්භෙ ධම්මවිනයෙ පබ්බජිතා සමානා බමා ව හවෙය්‍යාථ සොරතා වා”ති.

110. තතියමපි බො හගවා තෙ භික්ඛු එතදවොච: “අලං භික්ඛවෙ, මා හණ්ඩනං. මා කලහං. මා විශ්‍රහං. මා විවාද”නති.

111. තතියමපි බො සො අධම්මවාදී භික්ඛු හගවන්නා එතදවොච: “ආගමෙතු හනෙතා, හගවා ධම්මස්සාමි. අප්පොස්සකෙකා හනෙතා, හගවා දිට්ඨධම්මසුඛ විහාරමනුසුතො විහරතු. මයමෙතෙන හණ්ඩනෙන කලහෙන විශ්‍රහෙන විවාදෙන පඤ්ඤාසිස්සාමා”ති.

112. අථ බො හගවා “පරිසාදින්නරුපා බො ඉමෙ මොඤ්ජරිසා. නයිමෙ සුකරා සඤ්ඤාපෙතු”නති උට්ඨායාසතා පකකාමි.

දීඝාමුකුමාරො නිට්ඨිතො පඨමො

—

108. ඉක්බිති මහණෙනි, බ්‍රහ්මදත්ත කසිරජ තෙමේ “පින්වත්නි, අරුම යකි. පින්වත්නි, පුද්ගමයකි. යමෙක් පියා විසින් සැකෙවින් කියූ වචනයෙහි අභිය විසාරවශයෙන් දන්නේ ද, ඒ මේ දීඝාචුකුමාර තෙමේ අනිශඨන් පණ්ඩිත ය”යි පියසතු වූ සෙනා ද වාහන ද ජනපදය ද ධනාගාරය ද ධාන්‍යාගාරයද නැවැත දුන්නේ ය. දුටු ද දුන්නේ ය.

109. මහණෙනි, දඬු ගත් අවි ගත් ඒ රජුන්ගේත් මෙබඳු වූ ඉවසීමෙන් හා සුරත බවෙන් වන්නේ ය. මහණෙනි, තෙපි මනා කොට දෙසු මෙබඳු සසුන්හි පැවිදි වූවහු කමා ඇත්තෝ සුරත වූවෝ වහු නම්, ඒ තෙපි මේ සස්ත හොබවන්නහු ය යි වදාළසේක.

110. තෙවනු ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ භික්ෂූන්ට “මහණෙනි, වැඩෙක් නැත. ඩබර නො කරවු. කලහ නො කරවු. විග්‍රහ නො කරවු. විවාද නො කරවු”යි වදාළහ.

111. තෙවනු ද ඒ අධම්මාදී මහණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සවාමිනි, ධම්මසවාමි වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉවසා වදාරණ සේක්වා. සවාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උත්සාහ රහිත ව සමවත් සුවචිහරණයෙහි යෙදී වෙසෙන සේක්වා. අපි මේ ඩබරයෙන් කලහයෙන් විග්‍රහයෙන් විවාදයෙන් ප්‍රසිද්ධ වන්නෙමු”යි කීසේ ය.

112. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මේ හිස් පුරුෂයෝ විනාශයට ලං ව සිටියාහ. මොහු (කරුණ) හඟවන්නට පහසු වූවෝ නො වෙති. (මොවුන් සන්තිදුරීම පහසු නො වේ.) යි හුනස්තෙන් නැගිට වැඩි සේක.

පළමු දීඝාචු බණවර නිමිසේ ය.

—

1. අථ බො භගවා පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙකා පත්තව්වරං ආද්ය කොසමිං පිණ්ඩාය පාටිසි. කොසමියං පිණ්ඩාය වරිකා පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩපාතපටිකකන්තා සෙනාසනං සංසාමෙකා පත්තව්වරං ආද්ය සමිසමජේකි සීතකොව ඉමා ගාථායො අනාසි:

2. පුච්ඡඤ්ඤ සමජනො න බාලො කොචි මඤ්ඤථ,
සමිසමිං භිජ්ජමානසමිං තාඤ්ඤං භිජ්ජයා අමඤ්ඤරුං.

3. පරිමුට්ඨා පණ්ණිතාභාසා වාචාගොවරභාණ්ණිනො,
යාව්ච්ඡන්ති මුඛායාමං¹ යෙන නිතා න තං පිදු.

4. අකෙකාවජ් මං අවධි මං අජ්නි මං අහාසි මෙ,
යෙ තං² උපනග්ගන්ති වෙරං තෙසං න සමමති.

5. අකෙකාවජ් මං අවධි මං අජ්නි මං අහාසි මෙ,
යෙ තං න උපනග්ගන්ති වෙරං තෙසුපසමමති.

6. න හි වෙරෙන වෙරාති සමමන්තිං කුදුවනං,
අවෙරෙන ච සමමන්ති එස ධමෙමා සිත්තනනො.

7. පරෙ ච න විජානන්ති මයමෙත්ථ යමාමසෙ,
යෙ ච තත්ථ විජානන්ති තෙනා සමමන්ති මෙධගා.

8. අට්ඨිච්ඡන්තා³ පාණහරා ගවාස්සධ්නහාරිනො,
රට්ඨං විලුච්ඡමානානං තෙසමපි ගොති සමගති.

කසමා තුමනාක නො සියා?

9. සවෙ ලහෙථ නිපකං සහායං
සද්ධිං වරං සාධු විහාරි ධීරං,
අභිභුය්‍ය සබ්බානි පරිස්සයානි
වරෙය්‍ය තෙනත්තමනො සනිමා.

10. නො වෙ ලහෙථ නිපකං සහායං
සද්ධිං වරං සාධු විහාරි ධීරං,
රාජාව රට්ඨං විජිතං පතාය
එකො වරෙ මාතඞ්ගරඤ්ඤෙව නාගො.

11. එකස්ස වරිතං සෙය්‍යො
නත්ථි බාලෙ සහායනා,
එකො වරෙ න ච පාපානි කසිරා
අප්පොසුසකකා මාතඞ්ගරඤ්ඤෙව නාගොති.

12. අථ බො භගවා සමිසමජේකි සීතකොව ඉමා ගාථායො භාසිත්වා
යෙන බාලකලොණකාරගාමො⁴ තෙනුපසමිති.

13. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමා භගු බාලකලොණකාරගාමෙ
විහරති.

1. “මුඛායාමං” නො වි. 2. “යෙ ව තං” ම ඡ සා.

3. “අට්ඨිච්ඡද්” අ වි. ජ වි. නො වි. P T S.

4. “බාලකලොණකාරගාමො” ම ජ සා. බාලකලොණකාරාම - කොසමෙකජාතකට්ඨකථා.

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු හැද පොරොවා පාසිවුරු ගෙන පිඬු පිණිස කොසමා නුවරට පිවිසිණි. කොසමානුවර පිඬු පිණිස හැසිර පස්වරු පිණිස පාතයෙන් හැරී ආ සේක් සෙනසුන් නැත්පත් කොට පා සිවුරු ගෙන සහමාද සිටිසේක් ම මේ ගාථාවන් වදාළසේක:

2. මේ එක සමාන (කලහකාරී) ජන තෙමේ මහනඬ ඇත්තේ ය. (පණ්ඩිතමානී වූ) ඔවුනතුරෙන් කිසිවෙක් “මම අඟු වෙමි” යි නො සිතී ය. තව ද, සමසයා බිඳෙන කල්හි අනෙක් එකෙක් වත් (“මා නිසා සමසයා බිඳේ ය” යි මේ කරුණ) නො සිතී ය.

3. මූලාසිති ඇති පණ්ඩිතමහත්‍ය වූ වචන ම ගොවර කොට ඇත්තානු හැකි තාක් මුට අයා (නො නවත්වා) බණනසුලු වෙන් මැයි. (ඔහු) යම් කලහයකින් නිලීඡ්ඡතාවයට පමුණුවන ලද්දහු ද, එය (මෙබඳු දෙස් සහිත ය යි) නො දන්න.

4. “මට ජාත්‍යාදියෙන් ගවා බැන්නේ ය. මා පහළේ ය. මා දිනී ය. මා සතු වසනුව. පැහර ගත්තේ ය” යි යම් ගිහි පැවිදි කෙනෙක් ඒ වෛරය සිත බිඳිත් ද, ඔවුන්ගේ වෛරය නො සන්සිදේ.

5. “මට ජාත්‍යාදියෙන් ගවා බැන්නේ ය. මා පහළේ ය. මා දිනී ය. මා සතු දෙය පැහර ගත්තේ ය” යි යම් ගිහි පැවිදි කෙනෙක් ඒ වෛරය සිත නො බිඳිත් ද, ඔවුන්ගේ වෛරය සන්සිදේ.

6. මේ සත්‍යවලොකයෙහි කිසි කලෙකත් වෛරයෝ වෛරයෙන් නො සන්සිඳෙත්. අවෛරයෙන් (මෙහිගියෙන්) ම සන්සිඳෙත්. අවෛරයෙන් වෛරය, සන්සිඳෙයි යන මේ ධර්මය පැරණිදහමෙකි.

7. (පණ්ඩිතයන් හැර) අන්‍ය වූ කලහකාරකජනයෝ මෙහි (සහමාද) කලහ කරන්නෝ “අපි නැසෙමු (මරා වෙත යමු)” යි නො දනිත්. ඔවුන් අතුරෙහි යම් කෙනෙක් එය දනිත් ද, එයින් කලහයෝ සන්සිඳෙත්.

8. (යම්කෙනෙකුන්ගේ මවුපියන්ගේ) ඇට සිඳින ලද ද, (යම් කෙනෙක්) ප්‍රාණය පැහර ගනිත් (=දිවි තොර කෙරෙත්) ද, ගව-අශ්ව-ධනයන් පැහර ගන්නා සුලු වෙත් ද, (එබඳු වූ) රට වොලෝ ගන්නා වූ ඒ රජුන්ගේ ද සමගිය වේ. කුමක් හෙයින් නොපගේ සමගිය නො වන්නේ ද ?

9. සථානොච්ඡතප්‍රඥ ඇති සමග හැසිරීමට සුදුසු වූ මනා විහරණ ඇති නුවණැති යහළුවකු ලබන්නේ නම්, ප්‍රකට අප්‍රකට හැම උවදුරු මැඩ ඔහු සමග සතුටු සිත් ඇත්තේ සිහි ඇත්තේ හැසිරෙන්නේ ය.

10. සථානොච්ඡතප්‍රඥ ඇති සමග හැසිරීමට සුදුසු වූ මනා විහරණ ඇති බාතිසමපන්න වූ යහළුවකු නො ලබන්නේ නම්, දිනු රට හැර ගියා වූ (මහාජනක අරිඤ්ඤාදී) රජුන් මෙන් ද වනයෙහි (=සීලව හෝ පාරිලෙය්‍යක) ශ්‍රෙණිහස්සියා මෙන් ද එකලා ව හැසිරෙන්නේ ය.

11. එකලා වූ වහුගේ හැසිරීම උතුම් ය. අඟු කෙරෙහි යහළුවෙක් නැත. වනයෙහි ශ්‍රෙණි හස්සියා මෙන් (ගණයා සමග එක් වීමේ) උත්සාහ රහිත ව එකලා ව හැසිරෙන්නේ ය. පච්ඡ නො කරන්නේ ය.

12. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සහ මාද සිටි සේක් ම මේ ගාථාවන් වදාරා බාලකලොණකාරගමට වැඩිසේක.

13. එකල්හි ආයුෂමත් හගු සථවිර තෙමේ බාලකලොණකාරගමෙහි වාසය කෙරෙයි.

14. අද්දසා බො ආයසමා හගු හගවනනං දුරතොව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන ආසනං පඤ්ඤපෙසි. පාදෙදකං පාදපිඨං පාදකඨලිකං උපනිකම්පි. පච්චුග්ගන්තවා පත්තව්වරං පටිග්ගහෙසි. නිසීදි හගවා පඤ්ඤානෙත ආසනෙ. නිසජ්ජ පාදෙ පකඛාලෙසි.

15. ආයසමාපි බො හගු හගවනනං අභිවාදෙත්වා ඵකමන්තං නිසීදි. ඵකමන්තං නිසින්නං බො ආයසමන්තං හගුං හගවා ඵතදවොච: “කච්චි භික්ඛු, බමනීයං? කච්චි යාපනීයං? කච්චි පිණ්ඩකෙත න කිලමාමි”ති. “බමනීයං හගවා. යාපනීයං හගවා. න වාහං හනෙත පිණ්ඩකෙත කිලමාමි”ති.

16. අථ බො හගවා ආයසමන්තං හගුං බමෙය්‍යා කථාය සන්දස්සොත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙතෙත්වා සමපගංසෙත්වා උට්ඨායාසනා යෙන පාවිනවංස දුස්සො තෙනුපසඬකමි.

17. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමා ව නන්දියො ආයසමා ව කිම්බිලො¹ පාවිනවංසදුස්සෙ විහරන්ති.

18. අද්දසා බො දයපාලො හගවනනං දුරතොව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන හගවනනං ඵතදවොච: “මා සමණ, ඵතං දයං පාවිසි. සනෙතත්ථ තයො කුලපුත්තා අත්තකාමරූපා විහරන්ති. මා තෙසං අථාසුමකාසි”ති.

19. අස්සොසි බො ආයසමා අනුරුද්ධො දයපාලස්ස හගවතා සද්ධිං මන්තයමානස්ස. සුත්වාන දයපාලං ඵතදවොච: “මා ආවුසො දයපාල, හගවනනං වාරෙසි. සත්ථා නො හගවා අනුප්පනො”ති.

20. අථ බො ආයසමා අනුරුද්ධො යෙනායසමා ව නන්දියො ආයසමා ව කිම්බිලො තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිත්වා ආයසමන්තං ව නන්දියං ආයසමන්තාඤ්ඤා කිම්බිලං ඵතදවොච: “අභිකකමථායසමනො. අභිකකමථා-යසමනො. සත්ථා නො හගවා අනුප්පනො”ති.

21. අථ බො ආයසමා ව අනුරුද්ධො ආයසමා ව නන්දියො ආයසමා ව කිම්බිලො හගවනනං පච්චුග්ගන්තවා ඵකො හගවතො පත්තව්වරං පටිග්ගහෙසි. ඵකො ආසනං පඤ්ඤපෙසි. ඵකො පාදෙදකං පාදපිඨං පාදකඨලිකං උපනිකම්පි. නිසීදි හගවා පඤ්ඤානෙත ආසනෙ. නිසජ්ජ පාදෙ² පකඛාලෙසි.

22. තෙපි බො ආයසමන්තා හගවනනං අභිවාදෙත්වා ඵකමන්තං නිසීදිංසු. ඵකමන්තං නිසින්නං බො ආයසමන්තං අනුරුද්ධො හගවා ඵතද-වොච: “කච්චි වො අනුරුද්ධා බමනීයං? කච්චි යාපනීයං? කච්චි පිණ්ඩකෙත න කිලමාමි”ති.

“බමනීයං හගවා. යාපනීයං හගවා. න ව මයං හනෙත පිණ්ඩකෙත කිලමාමා”ති.

“කච්චි පන වො අනුරුද්ධා සමග්ගා සමමොදමානා අවිචදමානා ඩිරොදකිභුතා අඤ්ඤමඤ්ඤං පියවකුඤ්ඤි සමපස්සන්තා විහරංථා”ති.

“තග්ග මයං හනෙත සමග්ගා සමමොදමානා අවිචදමානා ඩිරොදකි-භුතා අඤ්ඤමඤ්ඤං පියවකුඤ්ඤි සමපස්සන්තා විහරංථා”ති.

“යථා කථමපන තුමෙත අනුරුද්ධා සමග්ගා සමමොදමානා අවිචදමානා ඩිරොදකිභුතා අඤ්ඤමඤ්ඤං පියවකුඤ්ඤි සමපස්සන්තා විහරංථා”ති.

1. “කිම්බිලො” ම ඡ සං. කුම්බිල-සංඥානඤ්ඤා කාව්‍ය, 16-87

2. “නිසජ්ජ බො හගවා පාදෙ” ම. ඡ. සං.

14. ආයුෂමත් හගු සථවිර තෙමේ වහන්තා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුර දි ම දුටු සේක. දැක අසුනක් පැණී ය. පාදේතාදිය පාපුටුව පාපුවරුව එළවා තැබී ය. ඉදිරියට ගොස් පාසිවුරු පිළිගත්තේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක. වැඩ හිඳ පා සේදූහ.

15. ආයුෂමත් හගු සථවිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ පසෙක හුන්තේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක හුන් හගු තෙරුන්ගෙන් “මහණ, කිම, ඉවසිය හැකි ද? කිම යැපිය හැකි ද? කිම, ආහාරයෙන් විඩාපත් නො වූයෙහි ද” යි අසා වදාළ සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඉවසිය හැකි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යැපිය හැකි ය. ස්වාමීනි, මම ආහාරයෙන් ද වෙහෙසට නො පත් වූයෙමි” යි තෙරහු කීහ.

16. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් හගුතෙරුන් දැනුම් කතාවෙන් කරුණු දක්වා සමාදන් කරවා නියුණු කරවා සතුටු කරවා හුනස්තෙන් තැනිට පාවිනවංස නම් වනයට වැඩී සේක.

17. එකල්හි ආයුෂමත් අනුරුඬසථවිරතෙමේ ද ආයුෂමත් නන්දිය සථවිර තෙමේ ද ආයුෂමත් කිම්බිල සථවිර තෙමේ ද පාවිනවංස මුවවනයෙහි වෙසෙත්.

18. උයන්පල් තෙමේ වහන්තා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුර දි ම දුටුයේ ය. දැක “ශ්‍රමණය, මේ උයනට නහමක් පිවිසෙව. මෙහි කුලපුත්‍රයෝ තිදෙනෙක් වෙත්. ඔහු තමනට හිත කැමැත්තාහු වෙසෙත්. උන්වහන්සේලාට කරදර නො කළ මැතැවැ” යි කී ය.

19. ආයුෂමත් අනුරුඬසථවිරතෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා කතා කරණ උයන්පල්ලාගේ ඒ කතාව ඇසී ය. අසා උයන්පල්ලාට “ඇවැත, උයන්පල්ල, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නො වළකුව. අපගේ ශාස්තෘ වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩිසේකැ” යි කී ය.

20. ඉක්බිති ආයුෂමත් අනුරුඬසථවිරතෙමේ ආයුෂමත් නන්දිය තෙරුන් වෙත ද ආයුෂමත් කිම්බිලතෙරුන් වෙත ද ගියේ ය. ගොස් ආයුෂමත් නන්දිය තෙරුන්ට ද ආයුෂමත් කිම්බිල තෙරුන්ට ද “ආයුෂමත්නි, මෙහි පැමිණෙවු. ඉදිරියට එවු. අපගේ ශාස්තෘ වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩිසේකැ” යි දැන්වී ය.

21. ඉක්බිති ආයුෂමත් අනුරුඬසථවිර තෙමේ ද ආයුෂමත් නන්දිය සථවිර තෙමේ ද ආයුෂමත් කිම්බිලසථවිර තෙමේ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉදිරියට ගොස් එක් නමක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාසිවුරු පිළිගත්තේ ය. එක් නමක් අසුන් පැණී ය. එක් නමක් පාදේතාදිය පාපුටුව පාපුවරුව එළවා තැබී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක. වැඩ හිඳ පා සේදූහ.

22. ඒ ආයුෂමත්හු ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ පසෙක හුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක හුන් ආයුෂමත් අනුරුඬ තෙරුන්ගෙන් “අනුරුඬයෙනි, කිම, තොපට ඉවසිය හැකි ද? කිම, යැපිය හැකි ද? කිම, ආහාරයෙන් වෙහෙසට පත් නො වහ ද” යි ඇසූහ.

“භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඉවසිය හැකි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යැපිය හැකි ය. ස්වාමීනි, අපි ආහාරයෙන් වෙහෙසට පත් නො වමිහ”.

“අනුරුඬයෙනි, කිම තෙපි සමගි ව සතුටු ව විවාද නො කරමින් කිරි හා ජලය සේ හැනී එක් ව සිටියහු ඔවුනොවුන් පියඇසින් බලමින් වසවු ද?”

“ස්වාමීනි, එසේ ය. අපි සමගි ව සතුටු ව විවාද නො කරමින් කිරි හා ජලය සේ හැනී එක් ව සිටියමෝ ඔවුනොවුන් පියඇසින් බලමින් වසමු”.

“අනුරුඬයෙනි, තෙපි කෙසේ නම් සමගි ව සතුටු ව විවාද නො කරමින් කිරි හා ජලය සේ හැනී එක් ව සිටියහු ඔවුනොවුන් පියඇසින් බලමින් වසවු ද?”

23. “ඉධ මග්ගං භනෙන ඵලං තොති: ‘ලාභා වත මෙ. සුලඳ්ධං වත මෙ. යොනං ඵවරුපෙති සබ්බමවාට්ඨි සද්ධං විහරාමි’ති. තස්ස මග්ගං භනෙන, ඉමෙසු ආයස්මනොසු මෙතනං කායකමමං පච්චුපට්ඨිතං ආථී වෙව රතො ව. මෙතනං චජිකමමං -පෙ- මෙතනං මනොකමමං පච්චුපට්ඨිතං ආථී වෙව රතො ව. තස්ස මග්ගං භනෙන, ඵලං ගොති: ‘යනනුනාහං සකං චිත්තං නිකම්පිත්වා ඉමෙසං යෙව ආයස්මනනානං චිත්තස්ස වසෙන වතෙතය්’නති. සො බො අහං භනෙන, සකං චිත්තං නිකම්පිත්වා ඉමෙසං යෙව ආයස්මනනානං චිත්තස්ස වසෙන වතනාමි. නානා හි බො නො භනෙන කායා, ඵකඤ්ච පන මෙඤ්ඤ චිත්ත’නති.

24. ආයස්මාපි බො නන්දියො -පෙ- ආයස්මාපි බො කිම්බිලො භගවන්තං ඵනදවොච. “මග්ගමපි බො භනෙන, ඵලං තොති: ‘ලාභා වත මෙ. සුලඳ්ධං වත මෙ. යොනං ඵවරුපෙති සබ්බමවාට්ඨි සද්ධං විහරාමි’ති. තස්ස මග්ගං භනෙන, ඉමෙසු ආයස්මනොසු මෙතනං කායකමමං පච්චුපට්ඨිතං ආථී වෙව රතො ව. මෙතනං චජිකමමං -පෙ- මෙතනං මනොකමමං පච්චුපට්ඨිතං ආථී වෙව රතො ව. තස්ස මග්ගං භනෙන, ඵලං ගොති: ‘යනනුනාහං සකං චිත්තං නිකම්පිත්වා ඉමෙසං යෙව ආයස්මනනානං චිත්තස්ස වසෙන වතෙතය්’නති. සො බො අහං භනෙන, සකං චිත්තං නිකම්පිත්වා ඉමෙසං යෙව ආයස්මනනානං චිත්තස්ස වසෙන වතනාමි. නානා හි බො නො භනෙන, කායා, ඵකඤ්ච පන මෙඤ්ඤ චිත්ත’නති. ඵලං බො මයං භනෙන, සමග්ගා සමෙවාදමානා අවිචදමානා ඕරොදකිභූතා අඤ්ඤමඤ්ඤං පියවකක්ඛති සමපස්සනනා විහරාමා”ති.

25. “කච්චි පන වො අනුරුද්ධා, අස්සමන්තා ආනාපිනො පතිතන්තා විහරාමා?”ති. “තඤ්ඤ මයං භනෙන, අස්සමන්තා ආනාපිනො පතිතන්තා විහරාමා”ති.

26. “යථා කථමපන භූමෙහ අනුරුද්ධා අස්සමන්තා ආනාපිනො පතිතන්තා විහරාමා?”ති.

27. “ඉධ භනෙන, අම්බාහං යො පඨමං ගාමතො පිණ්ඩාය පටික්කමති, සො ආසනං පඤ්ඤපෙති. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපතික්කප්පති. අවකකාරපාතිං බොවිත්වා උපට්ඨාපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. යො පඨමං ගාමතො පිණ්ඩාය පටික්කමති, සචෙ තොති භූතාවසෙසො, සචෙ ආකඞ්ඛති, භුඤ්ජති. නො වෙ ආකඞ්ඛති, අප්පහරිතෙ වා ඡබ්බති. අස්සාණ්ඤ වා උදකෙ ඔපිලාපෙති. සො ආසනං උද්ධරති. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙති. අවකකාරපාතිං බොවිත්වා පටිසාමෙති. පානීයං පරිභොජනීයං පටිසාමෙති. භත්තභංගං සමමජ්ජති. යො පස්සති පානීයසංචං වා පරිභොජනීයසංචං වා වච්චසංචං වා රිත්තං භූවජ්ඣ, සො උපට්ඨාපෙති. සමස්ස ගොති අවිසයං, හත්ථිකාරෙන දුතීයං ආමනෙත්වා හත්ථිපිලඤ්ඤෙන උපට්ඨාපෙති. නත්තෙව මයං භනෙන, නප්පච්චියා වාචං භීඤ්ඤ, පඤ්ඤාතිකං බො පන මයං භනෙන, සබ්බරත්තීයා ධම්මියා කථාය සංගතිසීදම. ඵලං බො මයං භනෙන අස්සමන්තා ආනාපිනො පතිතන්තා විහරාමා”ති.

23. “සාමිති, මෙහි දී මට ‘යම් මම මෙබඳු වූ සමුම්භරුන් හා එක් ව වෙසෙමි ද, මට (එය) ලාභයෙකි. මා ලත් යහපත් ලැබීමෙකැ’ යි සිත් වෙයි. ‘සාමිති, මේ ආයුෂමතුන් කෙරෙහි ඒ මාගේ මෙත්‍රිකායකමය ප්‍රකට වත් අප්‍රකට වත් ඵලඹ සිටියේ ය. මෙත්‍රිවාක්‍යකමය -පෙ- මෙත්‍රිමනාකමය ප්‍රකට වත් අප්‍රකට වත් ඵලඹ සිටියේ ය. සාමිති, ඒ මට ‘මම සිය සිත බහා තබා මේ ආයුෂමතුන්ගේ ම සිත් වශයෙන් පවතින්නෙමි නම් යෙහෙකැ’ යි සිත් වේ. සාමිති, ඒ මම සිය සිත බහා තබා මේ ආයුෂමතුන්ගේ ම සිත් වශයෙන් පවතිමි. සාමිති, අපගේ ශරීරයෝ වෙන් ව පවත්නෝ ම වෙති. අපගේ සිත නම් එකක් ම යයි සිතමි.”

24. ආයුෂමත් නැරඹියාසම්භරුන්ගේ ද -පෙ- ආයුෂමත් කිමිලසම්භරුන්ගේ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිති, මටත් ‘යම් මම මෙබඳු වූ සමුම්භරුන් හා එක් ව වෙසෙමි ද, මට (එය) ලාභයෙකි. මා ලත් යහපත් ලැබීමෙකැ’ යි සිත් වෙයි. සාමිති, මේ ආයුෂමතුන් කෙරෙහි ඒ මාගේ මෙත්‍රිකායකමය ප්‍රකට වත් අප්‍රකට වත් ඵලඹ සිටියේ ය. මෙත්‍රිවාක්‍යකමය -පෙ- මෙත්‍රිමනාකමය ප්‍රකට වත් අප්‍රකට වත් ඵලඹ සිටියේ ය. සාමිති, ඒ මට ‘මම සිය සිත බහා මේ ආයුෂමතුන්ගේ ම සිත් වශයෙන් පවතින්නෙමි නම් යෙහෙකැ’ යි සිත් වේ. සාමිති, ඒ මම සිය සිත බහා මේ ආයුෂමතුන්ගේ ම සිත් වශයෙන් පවතිමි. සාමිති, අපගේ ශරීරයෝ වෙන් ව පවත්නෝ ම වෙති. අපගේ සිත නම් එකක් ම යයි සිතමි. සාමිති, අපි මෙසේ සමඟි ව සතුටු ව විවාද නො කරමින් කිරි හා දිය සේ එකතු ව ඔටුනොටුන් පියඇසින් බලමින් වෙසෙමු”.

25. “අනුරුඬයෙහි, කිම, තෙපි අප්‍රමතන වූවහු කෙලෙස් තවන වැර ඇත්තනු භාවනාවට යැවූ සිත් ඇත්තනු වසවු ද?” “සාමිති, එසේය. අපි අප්‍රමතන වූවමෝ කෙලෙස් තවන වැර ඇත්තමෝ භාවනාවට යැවූ සිත් ඇත්තමෝ වසන්නෙමු”.

26. “අනුරුඬයෙහි, තෙපි කෙසේ අප්‍රමතන වූවාහු කෙලෙස් තවන වැර ඇත්තනු භාවනාවට යැවූ සිත් ඇත්තනු වසවු ද?”

27. “සාමිති, මෙහි අපගෙන් යමෙක් පලමු කොට ගමෙහි පිඬු පිණිස හැසිර පෙරලා ඒ ද, තෙතෙම අසුන් පණවයි. පාදේනාදිය පාපුටුව පා තබන පුරුව ඵලවා තබයි. ඉඳුල් ලන බඳුන සෝද තබයි. පැන් හා පිරිබෝදිය ඵලවයි. යමෙක් පසු ව ගමෙහි පිඬු සිහා හැසිර පෙරලා ඒ ද, වලද ඉතිරි වූවක් වේ නම්, කැමැත්තේ නම්, වලදයි. නොකැමැත්තේ නම්, නිල්තණ නැති නැත හෝ බසයි. සතුන් නැති දියෙහි හෝ පා කොට හරයි. තෙතෙම අසුන් ඔසොවා තබයි. පාදේනාදිය පාපුටුව පාපුරුව හැත්පත් කරයි. ඉඳුල් ලන බඳුන සෝද හැත්පත් කරයි. පැන් හා පිරිබෝදිය හැත්පත් කරයි. බත්හල හමදයි. යමෙක් සිස් වූ පැන්කලය හෝ පිරිබෝදිය-කලය හෝ වැසිකිළිදියකලය හෝ දකි ද, හෙතෙම එය ඵලවා තබයි. ඔහුට නො ඉසිලිය හැකි නම් හසනාසංඥාවෙන් දෙවැන්නකු අමතා අත්විලවුවෙන් ඵලවා තබයි. සාමිති, ඒ හෙතෙමෙන් අපි වචන නො බිඳින්නෙමු. (කතා නො කරන්නෙමු.) සාමිති, පස් දවසකට වරක් සියලු රූ දහැණිකාවෙන් යුක්ත ව හිඳිමු. සාමිති, මෙසේ අපි අප්‍රමතන ව කෙලෙස් තවන වැර ඇති ව භාවනාවට යැවූ සිත් ඇති ව වාසය කරමු”යි.

28. අථ ඛො භගවා ආයසමන්නඤ්ච අනුරුද්ධං ආයසමන්නඤ්ච නන්දියං ආයසමන්නඤ්ච කිම්බිලං ධම්මියා කථාය සන්දසෙය්‍යත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තොජේත්වා සමපතංසෙත්වා උට්ඨායාසනා යෙන පාරිලෙය්‍යකං තෙන වාරිකං පකකාමි. අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන පාරිලෙය්‍යකං තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා පාරිලෙය්‍යකෙ විහරති රක්ඛිතවනසණ්ඨො හද්දසාලමුලෙ.

29. අථ ඛො භගවතො රතොගතස්ස පතිසලලීනස්ස එවං වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: “අහං ඛො පුබ්බෙ ආකිණේණා න එාසුං විහාසිං තෙති කොසමිකෙති¹ භික්ඛුති හණ්ඩනකාරකෙති කලහකාරකෙති විවාදකාරකෙති හස්සකාරකෙති සමෙස අධිකරණකාරකෙති. සොමති එතරති එකො අද්වතියො සුඛං එාසුං විහරාමි අඤ්ඤත්‍රෙව තෙති කොසමිකෙති භික්ඛුති හණ්ඩනකාරකෙති කලහකාරකෙති විවාදකාරකෙති හස්සකාරකෙති සමෙස අධිකරණකාරකෙති”ති.

30. අඤ්ඤතරොපි ඛො හත්ථිනාගො ආකිණේණා විහරති හත්ථිති හත්ථිකලහෙති හත්ථිච්ඡාපෙති. ජින්නාය්‍යාති වෙව තිණාති බාදති. ඔහගොහග්ගඤ්ච සාබාහඛං බාදනති. ආවිලාති ව පාතියාති පිචති. ඔගාහා වස්ස උතතිණ්ණස්ස² හත්ථිතියො කායං උපතිස්සනතියො ගච්ඡනති.

31. අථ ඛො තස්ස හත්ථිනාගස්ස එතදතොසි: “අහං ඛො ආකිණේණා විහරාමි හත්ථිති හත්ථිතීති හත්ථිකලහෙති හත්ථිච්ඡාපෙති. ජින්නාය්‍යාති වෙව තිණාති බාදමි. ඔහගොහග්ගඤ්ච මෙ සාබාහඛං බාදනති. ආවිලාති ව පාතියාති පිචාමි. ඔගාහා ව මෙ උතතිණ්ණස්ස හත්ථිතියො කායං උපතිස්සනතියො ගච්ඡනති. යනන්තාහං එකොව ගණ්ඨො චූපකට්ඨො විහරෙය්‍ය”නති.

32. අථ ඛො සො හත්ථිනාගො යුථා අපකකමම යෙන පාරිලෙය්‍යකං රක්ඛිතවනසණ්ඨො හද්දසාලමුලං යෙන භගවා තෙත්‍රපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා සොණ්ඩාය භගවතො පාතියං පරිභොජනියං උපට්ඨාපෙති. අප්පහරිතඤ්ච කරොති.

33. අථ ඛො තස්ස හත්ථිනාගස්ස එතදතොසි: “අහං ඛො පුබ්බෙ ආකිණේණා න එාසුං විහාසිං. හත්ථිති හත්ථිතීති හත්ථිකලහෙති හත්ථිච්ඡාපෙති. ජින්නාය්‍යාති වෙව තිණාති බාදිං. ඔහගොහග්ගඤ්ච මෙ සාබාහඛං බාදිංසු. ආවිලාති ව පාතියාති අපාසිං. ඔගාහා ව මෙ උතතිණ්ණස්ස හත්ථිතියො කායං උපතිස්සනතියො අගමංසු. සොමති එතරති එකො අද්වතියො සුඛං එාසුං විහරාමි අඤ්ඤත්‍රෙව හත්ථිති හත්ථිතීති හත්ථිකලහෙති හත්ථිච්ඡාපෙති”ති.

34. අථ ඛො භගවා අත්තනො ව පටිවෙකං විදිත්වා තස්ස ව හත්ථිනාගස්ස වෙනසා වෙනො පරිචිතකකමඤ්ඤාය නායං වෙලායං ඉමං උදනං උදනෙසි:

“එතං³ නාගස්ස නාගෙන ඊසාදනතස්ස හත්ථිනො, සමෙති විත්තං විතෙතන යදෙකො රමතී වනෙ”ති.

1. “කොසමිකෙති” සි. අ ව. ප ව. තො ව.

2. “ඔගාහඤ්චස්ස ඔතිණ්ණස්ස” සි.

“ඔගාහනාස්ස ඔතිණ්ණස්ස” ම නු ප. PTS.

3. “එවං” ම නු ප. PTS.

28. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් අනුරුඳු තෙරුන් ද ආයුෂමත් තඤ්ඤ තෙරුන් ද ආයුෂමත් කිම්බල තෙරුන් ද දෘෂ්මිකතාවෙන් කරුණු දක්වා සමාදන් කරවා තිසුණු කරවා සතුටු කරවා හුනස්නෙන් නැගිට පාරිලෙය්‍යකවනය බලා වාරිකාවෙහි වැඩි සේක. පිළිවෙළින් වාරිකා කරණසේක් පාරිලෙය්‍යකවනයට වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි පාරිලෙය්‍යකවනයෙහි රක්ඛිත වනලාභාබෝගි මෑනාවෙන් වැඩුනු මහත් සල් රුකක් මුල වසන සේක.

29. ඉක්බිති එකලා ව විවෙකයට පැමිණ හුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිත්හි “මම පෙර ඔබර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සඞ්ඝයා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වූ කොසඹා නුවර වැසි භික්ෂූන් හා එක් වූයෙම් පහසුවෙන් නො විසූයෙමි. ඒ මම දැන් එකලා වූයෙම් දෙවැන්නෙන් නැත්තෙම් ඔබර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සඞ්ඝයා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වූ ඒ කොසඹානුවර වැසි භික්ෂූන් හැර සුව සේ පහසුවෙන් වෙසෙමි”යි පරිව්‍යාජයෙන් උපත.

30. එක්තරා මහත් ඇතෙක් ද ඇතුන් හා ඇතිනියන් හා තරුණ ඇතුන් හා ඇත්පැටවුන් හා එක් වූයේ ඔවුන් විසින් සිදු දූමු අත් ඇති තණ කසි. ඔහු විසින් (උස් නැතින් බිඳ හෙළා) අතුකැබලි (අතික් ඇත්තු) කත්. කැලඹුනු දිය බොසි. ඇතිනියෝ දියෙහි ගැලීමෙන් නොතොත් නොටින් ගොඩ නැංගා වූ ඔහුගේ සිරුර ගටා යෙත්.

31. එකල්හි ඒ මහ ඇතුට “මම ඇතුන් හා ඇතිනියන් හා තරුණ ඇතුන් හා ඇත්පැටවුන් හා එක් ව වසමි. (ඔවුන් විසින්) සිදු දූමු අත් ඇති තණ ද කමි. මා විසින් බිඳි අතු කැබලි ඔහු කත්. කැලඹුනු දිය ද බොමි. දියට බස්නා ඇතිනියෝ දියෙන් ගොඩ වූ මාගේ කය ගටා යෙත්. එහෙයින් මම එකලා ව ම සමූහයාගෙන් වෙන් වූයේ ම වසන්නෙම් තම් යෙහෙකැ”යි සිත් වී ය.

32. ඉක්බිති ඒ මහඇත් තෙමේ රුළෙන් ඉවත් ව පාරිලෙය්‍යකවනයෙහි රක්ඛිත වනලාභාබෝගි විසල්සල්ලාක්මුල හුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ සොඕන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පැන් පිරිබෝදිය එළවයි. තණ ද බැහැර කරයි.

33. එකල්හි ඒ මහඇතුට “මම පෙර ඇතුන් හා ඇතිනියන් හා තරුණ ඇතුන් හා ඇත්පැටවුන් හා එක් වූයෙම් පහසුවෙන් නො විසිමි. සිදු දූමු අත් ඇති තණ ද කැවෙමි. මා විසින් කඩා දූමු අතුකැබලි ඔහු කෑහ. කැලඹුනු දිය ද බිමි. දියට බස්නා ඇතින්නෝ දියෙන් ගොඩ වූ මාගේ කය ගටා ගියහ. ඒ මම දැන් එකලා ව දෙවැන්නෙකු නැති ව ඇතුන් ඇතින්නන් තරුණඇතුන් ඇත්පැටවුන් හැර සැප සේ පහසුවෙන් වසමි”යි සිත් වී ය.

34. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නමන්වහන්සේගේ පව්වෙකය ද දැන ඒ මහඇතුගේ සිතෙහි අදහස ද දැන ඒ වේලෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පැවැත්වූහ:

“යම් හෙයකින් එකලා වූයේ වනයෙහි සිත් අලවා වෙසේ ද, එහෙයින් (ඒ විවෙකරතියෙන්) රියඉස් වැනි (හේරිය කඳ මෙන් දික් වූ) දළ ඇති හස්තිනාගයාගේ සිත බුද්ධිනාගයාගේ සිත හා සම වේ” යි.

35. අථ බො භගවා සාඤ්ඤායානෙ යථාභිරතතං විහරිතො යෙන සාවතී තෙන වාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන සාවතී තදවසරි. තත්තු සුදං භගවා සාවතීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාථ-පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ.

36. අථ බො කොසමබ්බා උපාසකා “ඉමෙ බො අය්‍යා කොසමබ්බා භික්ඛු ඛත්තො අමාකං අනත්ථස්ස කාරකා. ඉමෙහි උබ්බාලොතා භගවා පක්කන්තො. තඤ්ඤං මයං අය්‍යා කොසමබ්බෙ භික්ඛු තෙව අභිවාදෙය්‍යාම, න පච්චුට්ඨෙය්‍යාම, න අඤ්ඤාලිකමං සාමීචිකමං කරෙය්‍යාම, න සක්කරෙය්‍යාම, න ගරු කරෙය්‍යාම, න මානෙය්‍යාම, න පුජෙය්‍යාම¹, උපගතානමපි පිණ්ඩකං² න දදෙය්‍යාම³, එවං ඉමෙ අමොග්ගි අසක්කරියමානා අගරුකරියමානා අමානියමානා අපුජියමානා අසක්කාරපකතා පක්කමීස්සන්ති වා විබහමිස්සන්ති වා භගවන්තං වා පසාදෙස්සන්ති”ති.

37. අථ බො කොසමබ්බා උපාසකා කොසමබ්බෙ භික්ඛු තෙව අභිවාදෙසුං. න පච්චුට්ඨෙසුං. න අඤ්ඤාලිකමං සාමීචිකමං අකංසු. න සක්කරිංසු. න ගරු කරිංසු. න මානෙසුං. න පුජෙසුං. උපගතානමපි පිණ්ඩකං න අදංසු.

38. අථ බො කොසමබ්බා භික්ඛු කොසමබ්බෙහි උපාසකෙහි අසක්කරියමානා අගරුකරියමානා අමානියමානා අපුජියමානා අසක්කාර-පකතා එවමානංසු: “තඤ්ඤං ආවුසො, සාවතීං ගන්තවා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං අධිකරණං වූපසමෙය්‍යාමා”ති.

39. අථ බො කොසමබ්බා භික්ඛු සෙනාසනං සංසාමෙතො පන්නවිවරං ආදය යෙන සාවතී තෙනුපසඛිකමංසු.

40. අස්සොසි බො ආයස්මා සාරිපුත්තො “තෙ කිර කොසමබ්බා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සබ්බෙ අධිකරණකාරකා සාවතීං ආගච්ඡන්ති”ති.

41. අථ බො ආයස්මා සාරිපුත්තො යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිතො භගවන්තං අභිවාදෙතො එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො බො ආයස්මා සාරිපුත්තො භගවන්තං එතදවොච: “තෙ කිර හන්තො, කොසමබ්බා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා -පෙ- සබ්බෙ අධිකරණ-කාරකා සාවතීං ආගච්ඡන්ති. කථාහං හන්තො, තෙසු භික්ඛුසු පට්ඨප්පාමි”ති. “තෙන හි තං සාරිපුත්ත, යථා ධම්මො නථා නිට්ඨාති”ති. “කථාහං හන්තො, ජානෙය්‍යං ධම්මං වා අධම්මං වා?”ති.

1. “ත භජෙය්‍යාම, න පුජෙය්‍යාම” ම ඡ සං.

2. “පිණ්ඩපාතං” PTS. 3. “දජෙය්‍යාම” ම ඡ සං. PTS.

35. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පාටිලෙය්‍යකචනයෙහි කැමැති තාක් කල් වාසය කොට සැවැත්නුවර බලා වාරිකාවෙහි වැඩි සේක. පිළිවෙළින් වාරිකාවෙහි වඩිනා සේන් සැවැත්නුවරට වැඩියාන. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි සැවැත්නුවර පේතවනයෙහි වූ අනේපිඬුසිවුහුගේ ආරාමයෙහි වැඩ වසන සේක.

36. එකල්හි කොසඹැනුවර වැසි උපාසකයෝ “කොසඹැනුවර වැසි ආයාසී වූ මේ භික්ෂූහු අපට බොහෝ අවැඩ කළෝ ය. මොවුන් විසින් පෙළනු ලැබූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විනයට වැඩි සේක. එබැවින් අපි ආයාසී වූ කොසඹැනුවර වැසි භික්ෂූන් නො වදින්නෙමු නම්, දෑක හුනස්තෙන් නො නැගිටින්නෙමු නම්, ඇඳිලි කිරීම් ගෞරව කිරීම් නො කරන්නෙමු නම්, සත්කාර නො කරන්නෙමු නම්, ගරු නො කරන්නෙමු නම්, බුහුමන් නො කරන්නෙමු නම්, නො පුදන්නෙමු නම්, අප වෙත එළඹියවුන්ට ද ආහාර නො දෙන්නෙමු නම්, මෙසේ අප විසින් සත්කාර නො කරණු ලබන ගරු නො කරණු ලබන බුහුමන් නො කරණු ලබන නො පුදනු ලබන මොහු අසත්කාරයෙන් මැඩුනෝ බැහැර යන්නාහු හෝ වෙති. සිවුරු හරින්නාහු හෝ වෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හෝ පහදවන්නාහු වෙති”යි (සිතුහ.)

37. ඉක්බිති කොසඹැනුවර වැසි උපාසකයෝ කොසඹැනුවර වැසි භික්ෂූන් නො වැන්දූහ. දෑක හුනස්තෙන් නො නැගිටිවහ. ඇඳිලි කිරීම් ගෞරව කිරීම් නො කළහ. සත්කාර නො කළහ. ගරු නො කළහ. බුහුමන් නො කළහ. නො පිඳූහ. වෙත පැමිණියවුන්ට ආහාර ද නො දුන්හ.

38. ඉක්බිති කොසඹැනුවර වැසි උපාසකයන් විසින් සත්කාර නො කරණු ලබන ගරු නො කරණු ලබන බුහුමන් නො කරණු ලබන නො පුදනු ලබන කොසඹැනුවර වැසි භික්ෂූහු අසත්කාරයෙන් මැඩුනෝ “ඇවැත්ති, එසේ නම්, අපි සැවැත්නුවරට ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි මේ ආරාධුල සන්සිඳුවන්නෙමු”යි මෙසේ කීහ.

39. අනතුරු ව කොසඹැනුවර වැසි භික්ෂූහු සෙනසුන් තැන්පත් කොට තබා පාසිවුරු ගෙණ සැවැත්නුවරට ගියහ.

40. ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ “බර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සමසයා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වූ ඒ කොසඹැනුවර වැසි භික්ෂූහු සැවැත්නුවරට එත් ල”යි අයුහ.

41. ඉක්බිති ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්න. පසෙක හුන් ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් “සාමිනි, බරකරු වූ -පෙ- සමසයා වෙත පැමිණිලි කරන්නාවූ ඒ කොසඹැනුවර වැසි භික්ෂූහු සැවැත්නුවරට එත් ල. සාමිනි, මම මේ භික්ෂූන් කෙරෙහි කෙසේ පිළිපදිමි ද”යි විචාලහ. “ශාරීපුත්‍රය, එසේ නම් තෙපි ධම්ම පරිදි සිටිවු”යි. “සාමිනි, මම (මෙය) ධම්ම සි හෝ අධම්ම සි හෝ කෙසේ දනිමි ද ? ”

42. “අට්ඨාරසති ඛො සාරිපුත්ත, වජ්ඣති අධම්මවාදී ජාතිතඛො: ඉධ සාරිපුත්ත, භික්ඛු අධම්මං ධම්මොති දීපෙති, ධම්මං අධම්මොති දීපෙති, අවිනයං විනයොති දීපෙති, විනයං අවිනයොති දීපෙති, අනාසිතං අලපිතං තථාගතෙන භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙති, භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙති, අනාවිණ්ණං තථාගතෙන ආවිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙති, ආවිණ්ණං තථාගතෙන අනාවිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙති, අප්පඤ්ඤතං තථාගතෙන පඤ්ඤතං තථාගතෙනාති දීපෙති, පඤ්ඤතං තථාගතෙන අප්පඤ්ඤතං තථාගතෙනාති දීපෙති, අනාපනතිං ආපනතිං දීපෙති, ආපනතිං අනාපනතිං දීපෙති, ලහුකං ආපනතිං ගරුකා ආපනතිං දීපෙති, ගරුකං ආපනතිං ලහුකා ආපනතිං දීපෙති, සාවසෙසං ආපනතිං අනවසෙසා ආපනතිං දීපෙති, අනවසෙසං ආපනතිං සාවසෙසා ආපනතිං දීපෙති, දුට්ඨලං ආපනතිං අදුට්ඨලා ආපනතිං දීපෙති, අදුට්ඨලං ආපනතිං දුට්ඨලා ආපනතිං දීපෙති, ඉමෙති ඛො සාරිපුත්ත, අට්ඨාරසති වජ්ඣති අධම්මවාදී ජාතිතඛො.

43. “අට්ඨාරසති ච ඛො සාරිපුත්ත, වජ්ඣති ධම්මවාදී ජාතිතඛො: ඉධ සාරිපුත්ත, භික්ඛු අධම්මං අධම්මොති දීපෙති, ධම්මං ධම්මොති දීපෙති, අවිනයං අවිනයොති දීපෙති, විනයං විනයොති දීපෙති, අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙන අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙති, භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙති, අනාවිණ්ණං තථාගතෙන අනාවිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙති, ආවිණ්ණං තථාගතෙන ආවිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙති, අප්පඤ්ඤතං තථාගතෙන අප්පඤ්ඤතං තථාගතෙනාති දීපෙති, පඤ්ඤතං තථාගතෙන පඤ්ඤතං තථාගතෙනාති දීපෙති, අනාපනතිං අනාපනතිං දීපෙති, ආපනතිං ආපනතිං දීපෙති, ලහුකං ආපනතිං ලහුකා ආපනතිං දීපෙති, ගරුකං ආපනතිං ගරුකා ආපනතිං දීපෙති, සාවසෙසං ආපනතිං සාවසෙසා ආපනතිං දීපෙති, අනවසෙසං ආපනතිං අනවසෙසා ආපනතිං දීපෙති, දුට්ඨලං ආපනතිං දුට්ඨලා ආපනතිං දීපෙති, අදුට්ඨලං ආපනතිං අදුට්ඨලා ආපනතිං දීපෙති, ඉමෙති ඛො සාරිපුත්ත, අට්ඨාරසති වජ්ඣති ධම්මවාදී ජාතිතඛො”ති.

44. අස්සොසි ඛො ආයසමා මහාමොග්ගලානො “තෙ කිර කොසමබකා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා -පෙ- සබ්බෙ අභිකරණකාරකා සාවඤ්ඨං ආගච්ඡන්ති”ති. -පෙ- අස්සොසි ඛො ආයසමා මහාඛාය්‍යපො -පෙ- අස්සොසි ඛො ආයසමා මහාඛව්වානො -පෙ- අස්සොසි ඛො ආයසමා මහාකොට්ඨිනො -පෙ- අස්සොසි ඛො ආයසමා මහාඛස්සිනො -පෙ- අස්සොසි ඛො ආයසමා මහාමුද්දො -පෙ- අස්සොසි ඛො ආයසමා අනුරුද්ධො -පෙ- අස්සොසි ඛො ආයසමා රෙවතො -පෙ- අස්සොසි ඛො ආයසමා උපාලි -පෙ- අස්සොසි ඛො ආයසමා ආනිඤ්ඤො -පෙ- අස්සොසි ඛො ආයසමා රාහුලො “තෙ කිර කොසමබකා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා -පෙ- සබ්බෙ අභිකරණකාරකා සාවඤ්ඨං ආගච්ඡන්ති”ති.

42. “ශාරීපුත්‍රය, වස්සු අටළොසකින් අධිමාවාදී පුද්ගල තෙමේ දත යුතු ය. ශාරීපුත්‍රය, මෙහි මහණෙක් තෙමේ අධිමය ධම්මය සි දක්වයි ද, ධම්මය අධිමය සි දක්වයි ද, අවිනය විනය සි දක්වයි ද, විනය අවිනය සි දක්වයි ද, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නො වදාරණ ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලදු සි දක්වයි ද, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නො වදාරණ ලදු සි දක්වයි ද, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නො වදාරණ ලදු සි දක්වයි ද, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නො පණවන ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පණවන ලදු සි දක්වයි ද, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නො පණවන ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පණවන ලදු සි දක්වයි ද, අනාපතනිය ආපතනිය සි දක්වයි ද, ආපතනිය අනාපතනිය සි දක්වයි ද, ලුහුකාපතනිය ගරුකාපතනිය සි දක්වයි ද, ගරුකාපතනිය ලුහුකාපතනිය සි දක්වයි ද, සාවසෙසාපතනිය අනවසෙසාපතනිය සි දක්වයි ද, අනවසෙසාපතනිය සාවසෙසාපතනිය සි දක්වයි ද, දුට්ඨලොපතනිය අදුට්ඨලොපතනිය සි දක්වයි ද, අදුට්ඨලොපතනිය දුට්ඨලොපතනිය සි දක්වයි ද, ශාරීපුත්‍රය, මේ වස්සු අටළොසින් අධිමාවාදී පුද්ගල තෙමේ දත යුතු ය.

43. “ශාරීපුත්‍රය, වස්සු අටළොසකින් ම ධම්මාවාදී පුද්ගල තෙමේ දත යුතු ය. ශාරීපුත්‍රය, මෙහි මහණෙක් තෙමේ අධිමය අධිමය සි දක්වයි ද, ධම්මය ධම්මය සි දක්වයි ද, අවිනය අවිනය සි දක්වයි ද, විනය විනය සි දක්වයි ද, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නො වදාරණ ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නො වදාරණ ලදු සි දක්වයි ද, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලදු සි දක්වයි ද, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නො පුරුදු කරණ ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නො පුරුදු කරණ ලදු සි දක්වයි ද, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පුරුදු කරණ ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පුරුදු කරණ ලදු සි දක්වයි ද, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නො පණවන ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පණවන ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පණවන ලදු සි දක්වයි ද, අනාපතනිය අනාපතනිය සි දක්වයි ද, ආපතනිය ආපතනිය සි දක්වයි ද, ලුහුකාපතනිය ලුහුකාපතනිය සි දක්වයි ද, ගරුකාපතනිය ගරුකාපතනිය සි දක්වයි ද සාවසෙසාපතනිය සාවසෙසාපතනිය සි දක්වයි ද, අනවසෙසාපතනිය අනවසෙසාපතනිය සි දක්වයි ද, දුට්ඨලොපතනිය දුට්ඨලොපතනිය සි දක්වයි ද, අදුට්ඨලොපතනිය අදුට්ඨලොපතනිය සි දක්වයි ද, ශාරීපුත්‍රය, මේ වස්සු අටළොසින් ධම්මාවාදී පුද්ගල තෙමේ දත යුතු ය”යි වදාලසේක.

44. ආයුෂමත් මහාමොද්ගලායනසථවිරයන් වහන්සේ “ඛබර-කරු වූ -පෙ- සඛසයා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වූ ඒ කොසඹැනුවර වැසි භික්ෂුහු සැවැත්නුවරට එත් ල”යි ඇසූහ. ආයුෂමත් මහාකාශාපසථවිරයන් වහන්සේ -පෙ- ඇසූහ. ආයුෂමත් මහාකාභ්‍යායනසථවිරයන් වහන්සේ -පෙ- ඇසූහ. ආයුෂමත් මහාකොට්ඨිකසථවිරයන් වහන්සේ -පෙ- ඇසූහ. ආයුෂමත් මහාකප්පින සථවිරයන් වහන්සේ -පෙ- ඇසූහ. ආයුෂමත් මහා-මුඤ්ඤසථවිරයන් වහන්සේ -පෙ- ඇසූහ. ආයුෂමත් අනුරුද්ධසථවිරයන් වහන්සේ -පෙ- ඇසූහ. ආයුෂමත් රෙවතසථවිරයන් වහන්සේ -පෙ- ඇසූහ. ආයුෂමත් උපාලිසථවිරයන් වහන්සේ -පෙ- ඇසූහ. ආයුෂමත් ආනඤ්ඤසථවිරයන් වහන්සේ -පෙ- ඇසූහ. ආයුෂමත් රාහුලසථවිරයන් වහන්සේ ඛබරකරු වූ -පෙ- සඛසයා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වූ ඒ කොසඹැනුවර වැසි භික්ෂුහු සැවැත්නුවරට එත් ල”යි ඇසූහ.

45. අථ ඛො ආයස්මා රාහුලො යෙන ගතවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිනා ගතවන්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා රාහුලො නගවන්තං එතදවොච: “තෙ කීර හන්තො, කොසමබකා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා - ථෙ - සඤ්ඤා අබ්බරණකාරකා සාවච්ඤිං ආගච්ඡන්ති. කථාං හන්තො තෙසු භික්ඛුසු පටිපජ්ජාමි?”ති. “තෙන හි ඛං රාහුල, යථා ධම්මො තථා නිට්ඨාති”ති. “කථාං හන්තො, ජාතෙය්‍යං ධම්මං වා අධම්මං වා?”ති.

46. “අට්ඨාරසති ඛො රාහුල, වජ්ඣති අධම්මවාදී ජාතිතඤ්ඤා: ඉධ රාහුල භික්ඛු, අධම්මං ධම්මොති දීපෙති, ධම්මං අධම්මොති දීපෙති, අවිනයං විනයොති දීපෙති, විනයං අවිනයොති දීපෙති, අනාසිතං අලපිතං තථාගතෙන නාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙති, නාසිතං ලපිතං තථාගතෙන අනාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙති, අනාච්ඤාණං තථාගතෙන ආච්ඤාණං තථාගතෙනාති දීපෙති, ආච්ඤාණං තථාගතෙන අනාච්ඤාණං තථාගතෙනාති දීපෙති, අප්පඤ්ඤාතං තථාගතෙන පඤ්ඤාතං තථාගතෙනාති දීපෙති, පඤ්ඤාතං තථාගතෙන අප්පඤ්ඤාතං තථාගතෙනාති දීපෙති, අනාපතති. ආපතතිති දීපෙති, ආපතති. අනාපතතිති දීපෙති, ලහුකං ආපතති. ගරුකා ආපතතිති දීපෙති, ගරුකං ආපතති. ලහුකං ආපතතිති දීපෙති, සාවසෙසං ආපතති. අනවසෙසා ආපතතිති දීපෙති, අනවසෙසං ආපතති. සාවසෙසා ආපතතිති දීපෙති, දුට්ඨලං ආපතති. අදුට්ඨලා ආපතතිති දීපෙති, අදුට්ඨලං ආපතති. දුට්ඨලා ආපතතිති දීපෙති, ඉමෙති ඛො රාහුල අට්ඨාරසති වජ්ඣති අධම්මවාදී ජාතිතඤ්ඤා.

47. “අට්ඨාරසති ච ඛො රාහුල, වජ්ඣති ධම්මවාදී ජාතිතඤ්ඤා: ඉධ රාහුල, භික්ඛු අධම්මං අධම්මොති දීපෙති, ධම්මං ධම්මොති දීපෙති, අවිනයං අවිනයොති දීපෙති, විනයං විනයොති දීපෙති, අනාසිතං අලපිතං තථාගතෙන අනාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙති, නාසිතං ලපිතං තථාගතෙන නාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙති, අනාච්ඤාණං තථාගතෙන අනාච්ඤාණං තථාගතෙනාති දීපෙති, ආච්ඤාණං තථාගතෙන ආච්ඤාණං තථාගතෙනාති දීපෙති, අප්පඤ්ඤාතං තථාගතෙන අප්පඤ්ඤාතං තථාගතෙනාති දීපෙති, පඤ්ඤාතං තථාගතෙන පඤ්ඤාතං තථාගතෙනාති දීපෙති, අනාපතති. අනාපතතිති දීපෙති, ආපතති. ආපතතිති දීපෙති, ලහුකං ආපතති. ලහුකං ආපතතිති දීපෙති, ගරුකං ආපතති. ගරුකා ආපතතිති දීපෙති, සාවසෙසං ආපතති. සාවසෙසා ආපතතිති දීපෙති, අනවසෙසා ආපතති. අනවසෙසා ආපතතිති දීපෙති, දුට්ඨලං ආපතති. දුට්ඨලා ආපතතිති දීපෙති, අදුට්ඨලං ආපතති. අදුට්ඨලා ආපතතිති දීපෙති, ඉමෙති ඛො රාහුල අට්ඨාරසති වජ්ඣති ධම්මවාදී ජාතිතඤ්ඤා”ති.

48. අය්‍යොසි ඛො මහාපජාපති ගොතමි “තෙ කීර කොසමබකා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා නසස්සකාරකා සඤ්ඤා අබ්බරණකාරකා සාවච්ඤිං ආගච්ඡන්ති”ති.

45. ඉක්බිති ආයුෂමත් රාහුල සථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්හ. පසෙක හුන් ආයුෂමත් රාහුල සථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් “ස්වාමීනි, ඔබරකරු වූ -පෙ- සඬ්ඝයා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වූ ඒ කොසඹැනුවර වැසි භික්ෂුහු සැවැත්නුවරට එක් ල. ස්වාමීනි, මම ඒ භික්ෂුන් කෙරෙහි කෙසේ පිළිපදිමි ද?”යි විචාරාහු ය. “රුහුලය, එසේ නම් හෝ ධම්ම පරිදි සිටුව”. “ස්වාමීනි, මම (මෙය) ධම්ම යි හෝ අධම්ම යි හෝ කෙසේ දනිමි ද?”

46. “රාහුලය, වසතු අටළොසකින් අධම්මාදී පුද්ගල තෙමේ දන යුතු ය: රාහුලය, මෙහි මහණෙක් අධම්ම ධම්ම යි දක්වයි ද, ධම්ම අධම්ම යි දක්වයි ද, අවිනය විනය යි දක්වයි ද, විනය අවිනය යි දක්වයි ද, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නො වදාරණ ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද යි දක්වයි ද, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නො වදාරණ ලද යි දක්වයි ද, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පුරුදු කරණ ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පුරුදු කරණ ලද යි දක්වයි ද, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නො පුරුදු කරණ ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පුරුදු කරණ ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නො පණවන ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පණවන ලද යි දක්වයි ද, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නො පණවන ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පණවන ලද යි දක්වයි ද, අනාපනතිය ආපනතිය යි දක්වයි ද, ආපනතිය අනාපනතිය යි දක්වයි ද, ලහුකාපනතිය ගරුකාපනතිය යි දක්වයි ද, ගරුකාපනතිය ලහුකාපනතිය යි දක්වයි ද, සාවසෙසාපනතිය අනවසෙසාපනතිය යි දක්වයි ද, අනවසෙසා-පනතිය සාවසෙසාපනතිය යි දක්වයි ද, දුට්ඨලොපනතිය අදුට්ඨලොපනතිය යි දක්වයි ද, අදුට්ඨලොපනතිය දුට්ඨලොපනතිය යි දක්වයි ද, රාහුලය, මේ වසතු අටළොසින් අධම්මාදී පුද්ගල තෙමේ දන යුතු ය.

47. “රාහුලය, වසතු අටළොසකින් ම ධම්මාදී පුද්ගල තෙමේ දන යුතු ය: රාහුලය, මෙහි මහණෙක් තෙමේ අධම්ම අධම්ම යි දක්වයි ද, ධම්ම ධම්ම යි දක්වයි ද, අවිනය අවිනය යි දක්වයි ද, විනය විනය යි දක්වයි ද, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නො වදාරණ ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නො වදාරණ ලද යි දක්වයි ද, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද යි දක්වයි ද, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නො පුරුදු කරණ ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පුරුදු කරණ ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පුරුදු කරණ ලද යි දක්වයි ද, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නො පුරුදු කරණ ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පුරුදු කරණ ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නො පණවන ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පණවන ලද යි දක්වයි ද, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පණවන ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පණවන ලද යි දක්වයි ද, අනාපනතිය ආපනතිය යි දක්වයි ද, ආපනතිය අනාපනතිය යි දක්වයි ද, ලහුකාපනතිය ලහුකාපනතිය යි දක්වයි ද, ගරුකාපනතිය ගරුකාපනතිය යි දක්වයි ද, සාවසෙසාපනතිය සාවසෙසාපනතිය යි දක්වයි ද, අනවසෙසාපනතිය අනවසෙසාපනතිය යි දක්වයි ද, දුට්ඨලො-පනතිය දුට්ඨලොපනතිය යි දක්වයි ද, අදුට්ඨලොපනතිය අදුට්ඨලොපනතිය යි දක්වයි ද, රාහුලය, මේ වසතු අටළොසින් ධම්මාදී පුද්ගල තෙමේ දන යුතු ය”.

48. මහාපජාපනිගොතමි හොමේ “ඔබරකරු වූ කලකකරු වූ විචාද-කරු වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සඬ්ඝයා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වූ ඒ කොසඹැනුවර භික්ෂුහු සැවැත්නුවරට එක් ල.”යි අසී ය.

49. අථ බො මහාපජාපතීගොතමි යෙන භගවා තෙනුපසඝිකමි. උපසඝිකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ධීතා බො මහාපජාපතීගොතමි භගවන්තං එතදවොච: “තෙ කීර භනෙන්, කොසමබකා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා -පෙ- සඤ්ඤා අධිකරණකාරකා සාවඤ්ඤා ආගච්ඡන්ති. කථාහං භනෙන්, තෙසු භික්ඛුසු පටිපජ්ජාමි?”ති. “තෙන හි ත්වං ගොතමි, උභයස්ථ ධම්මං සුඤ්. උභයස්ථ ධම්මං සුඤ්ඤා යෙ තස්ථ භික්ඛු ධම්මවාදිතො, තෙසං දිට්ඨිඤ්ච බන්ධනිඤ්ච රුචිඤ්ච ආදායඤ්ච රොවෙති. යං ච කිඤ්ච භික්ඛුනීසඤ්ඤාන භික්ඛුසඤ්ඤානො පච්චාසිංසිතබ්බං¹, සබ්බං තං ධම්මවාදිතොව පච්චාසිංසිතබ්බං”ති.

50. අස්සොසි බො අනාඨපිණ්ඩකො ගහපති “තෙ කීර කොසමබකා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා -පෙ- සඤ්ඤා අධිකරණකාරකා සාවඤ්ඤා ආගච්ඡන්ති”ති.

51. අථ බො අනාඨපිණ්ඩකො ගහපති යෙන භගවා තෙනුපසඝිකමි. උපසඝිකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීතො බො අනාඨපිණ්ඩකො ගහපති භගවන්තං එතදවොච: “තෙ කීර භනෙන්, කොසමබකා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා -පෙ- සඤ්ඤා අධිකරණකාරකා සාවඤ්ඤා ආගච්ඡන්ති. කථාහං භනෙන්, තෙසු භික්ඛුසු පටිපජ්ජාමි?”ති. “තෙන හි ත්වං ගහපති, උභයස්ථ දානං දෙති. උභයස්ථ දානං දත්වා උභයස්ථ ධම්මං සුඤ්. උභයස්ථ ධම්මං සුඤ්ඤා යෙ තස්ථ භික්ඛු ධම්මවාදිතො, තෙසං දිට්ඨිඤ්ච බන්ධනිඤ්ච රුචිඤ්ච ආදායඤ්ච රොවෙති”ති.

52. අස්සොසි බො විසාඛා මිභාරමාතා “තෙ කීර කොසමබකා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කල්හකාරකා විවාදකාරකා නස්සකාරකා සඤ්ඤා අධිකරණකාරකා සාවඤ්ඤා ආගච්ඡන්ති”ති.

53. අථ බො විසාඛා මිභාරමාතා යෙන භගවා තෙනුපසඝිකමි. උපසඝිකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීතො බො විසාඛා මිභාරමාතා භගවන්තං එතදවොච: “තෙ කීර භනෙන්, කොසමබකා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කල්හකාරකා විවාදකාරකා නස්සකාරකා සඤ්ඤා අධිකරණකාරකා සාවඤ්ඤා ආගච්ඡන්ති. කථාහං භනෙන්, තෙසු භික්ඛුසු පටිපජ්ජාමි?”ති. “තෙන හි ත්වං විසාඛෙ, උභයස්ථ දානං දෙති. උභයස්ථ දානං දත්වා උභයස්ථ ධම්මං සුඤ්. උභයස්ථ ධම්මං සුඤ්ඤා යෙ තස්ථ භික්ඛු ධම්මවාදිතො, තෙසං දිට්ඨිඤ්ච බන්ධනිඤ්ච රුචිඤ්ච ආදායඤ්ච රොවෙති”ති.

54. අථ බො කොසමබකා භික්ඛු අනුපුසබ්බත යෙන සාවඤ්ඤා තදවසරු.

49. ඉක්බිති මහාපජාපතීගොතමි තොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලඹියා ය. ඵලඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක සිටියා ය. පසෙක සිටියා වූ මහාපජාපතීගෝතමි තොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් “සාමිනි, ඔබරකරු වූ -පෙ- සඞ්ඝයා වෙත නඩු පවරන්නා වූ ඒ කොසඹානුවර භික්ෂුහු සැවැත්නුවරට එත් ල. සාමිනි, මම ඒ භික්ෂුන් කෙරෙහි කෙසේ පිළිපදිමි ද”යි විචාලා ය. “ගෞතමීය, එසේ නම්, ඔබ දෙපක්‍ෂය වෙත ම දහම් අසන්න. දෙපක්‍ෂය වෙත දහම් අසා එහි යම් භික්ෂුහු ධම්මාදී වෙත් නම්, ඔවුන්ගේ ලබ්බිය ද ඉවසීම හෝ හැගීම ද කැමැත්ත ද ගැණීම ද රුචි කරන්න. භික්ෂුණිසඞ්ඝයා විසින් භික්ෂුසඞ්ඝයාගෙන් යමක් බලා-පොරොත්තු විය යුතු නම්, ඒ සියල්ල ධම්මාදීන් කෙරෙන් ම බලා-පොරොත්තු විය යුතු ය.”

50. අනේපිඩුගැහැරි තෙමේ “ඔබරකරු වූ -පෙ- සඞ්ඝයා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වූ ඒ කොසඹානුවර වැසි භික්ෂුහු සැවැත්නුවරට එත් ල”යි අසී ය.

51. අනතුරු ව අනේපිඩුගැහැරි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලඹියේ ය. ඵලඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් අනේපිඩුගැහැරි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් “සාමිනි, ඔබරකරු වූ -පෙ- සඞ්ඝයා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වූ ඒ කොසඹානුවර වැසි භික්ෂුහු සැවැත්නුවරට එත් ල. සාමිනි, මම ඒ භික්ෂුන් කෙරෙහි කෙසේ පිළිපදිමි ද”යි විචාලේ ය. “ගැහැරිය, එසේ නම් තොප දෙපක්‍ෂයට ම දන් දෙන්න. දෙපක්‍ෂයට දන් දී දෙපක්‍ෂය වෙත දහම් අසන්න. දෙපක්‍ෂය වෙත දහම් අසා එහි යම් භික්ෂුහු ධම්මාදී වෙත් ද, ඔවුන්ගේ ලබ්බිය ද ඉවසීම හෝ හැගීම ද කැමැත්ත ද ගැණීම ද රුචි කරන්න”.

52. මාගාරිමාතෘ වූ විශාඛා තොමෝ “ඔබරකරු වූ කලහකරු වූ විවාදකරු වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සඞ්ඝයා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වූ ඒ කොසඹානුවර භික්ෂුහු සැවැත්නුවරට එත් ල”යි අසී ය.

53. ඉක්බිති මාගාරිමාතෘ වූ විශාඛා තොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලඹියා ය. ඵලඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නී ය. පසෙක හුන් මාගාරිමාතෘ වූ විශාඛා තොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් “සාමිනි, ඔබරකරු වූ කලහකරු වූ විවාදකරු වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සඞ්ඝයා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වූ ඒ කොසඹානුවර භික්ෂුහු සැවැත්නුවරට එත් ල. සාමිනි, මම ඒ භික්ෂුන් කෙරෙහි කෙසේ පිළිපදිමි ද”යි විචාලා ය. “විශාඛාව, එසේ නම් තෙපි දෙපක්‍ෂයට ම දන් දෙව්. දෙපක්‍ෂයට දන් දී දෙපක්‍ෂය වෙත දහම් අසව්. දෙපක්‍ෂය වෙත දහම් අසා එහි යම් භික්ෂුහු ධම්මාදී වෙත් නම්, ඔවුන්ගේ ලබ්බිය ද ඉවසීම ද කැමැත්ත ද ගැණීම ද රුචි කරව්”

54. එකල්හි කොසඹානුවර භික්ෂුහු පිළිවෙලින් සැවැත්නුවරට පැමිණියහ.

55. අථ බො ආයස්මා සාරිපුත්තො යෙන භගවා තෙනුපසඬකම්. උපසඬකම්භා භගවන්තං අභිවාදෙභා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසින්නො බො ආයස්මා සාරිපුත්තො භගවන්තං එතදවොච: “තෙ කීර් භන්තෙ, කොසලබ්බා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භය්සකාරකා සබ්බෙ අධිකරණකාරකා සාවඤ්ථං අනුප්පන්නා. කථනනු බො භන්තෙ, තෙසු භික්ඛුසු සෙනාසනෙ¹ පටිපජ්ජිතබ්බෝ”නති. “තෙන හි සාරිපුත්ත, විවිත්තං සෙනාසනං දුතබ්බෝ”නති. “සවෙ පන භන්තෙ, විවිත්තං න තොති, කථං පටිපජ්ජිතබ්බෝ”නති. “තෙන හි සාරිපුත්ත, විවිත්තං කභාපි දුතබ්බං. න තෙවොභං සාරිපුත්ත, තෙනවි පරියායෙන වුඬ්ඤ්ඤා භික්ඛුනො සෙනාසනං පටිබාහිතබ්බනති, වදාමි. යො පටිබාහෙය්ස, ආපතති දුක්ඛටස්සා”ති. “ආමසෙ පන භන්තෙ, කථං පටිපජ්ජිතබ්බෝ”නති. “ආමසං බො සාරිපුත්ත, සබ්බෙසං සමකං භාජෙතබ්බෝ”නති.

56. අථ බො තස්ස උක්ඛිත්තකස්ස භික්ඛුනො ධම්මස්සු විනයස්සු පටිච්චෙවකිත්තස්ස එතදහොඬී: “ආපතති එසා, තෙසා අනාපතති. ආපන්නොමිති. නමි අනාපන්නො. උක්ඛිත්තොමිති. නමි අනුක්ඛිත්තො. ධම්මකෙනමිති කමෙමන උක්ඛිත්තො අකුප්පෙන ධාතාරහෙන”ති.

57. අථ බො සො උක්ඛිත්තකො භික්ඛු යෙන උක්ඛිත්තානුවත්තකා භික්ඛු තෙනුපසඬකම්. උපසඬකම්භා උක්ඛිත්තානුවත්තකො භික්ඛු එතදවොච: “ආපතති එසා ආවුසො, තෙසා අනාපතති. ආපන්නොමිති. නමි අනාපන්නො. උක්ඛිත්තොමිති. නමි අනුක්ඛිත්තො. ධම්මකෙනමිති කමෙමන උක්ඛිත්තො අකුප්පෙන ධාතාරහෙන. එථ, මං ආයස්මන්තො ඔසාරෙථා”ති.

58. අථ බො තෙ උක්ඛිත්තානුවත්තකා භික්ඛු හං උක්ඛිත්තකං භික්ඛුං ආදාය යෙන භගවා තෙනුපසඬකම්සු. උපසඬකම්භා භගවන්තං අභිවාදෙභා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නා බො තෙ භික්ඛු භගවන්තං එතදවොචු: “අයං භන්තෙ, උක්ඛිත්තකො භික්ඛු එවමාහ: ‘ආපතති එසා ආවුසො, තෙසා අනාපතති. ආපන්නොමිති. නමි අනාපන්නො. උක්ඛිත්තොමිති. නමි අනුක්ඛිත්තො. ධම්මකෙනමිති කමෙමන උක්ඛිත්තො අකුප්පෙන ධාතාරහෙන. එථ, මං ආයස්මන්තො ඔසාරෙථා’ති. කථනනු බො භන්තෙ² පටිපජ්ජිතබ්බෝ”නති. “ආපතති එසා භික්ඛවෙ, තෙසා අනාපතති. ආපන්නො එසො භික්ඛු. තෙසො භික්ඛු අනාපන්නො. උක්ඛිත්තො එසො භික්ඛු. තෙසො භික්ඛු අනුක්ඛිත්තො. ධම්මකෙන කමෙමන උක්ඛිත්තො අකුප්පෙන ධාතාරහෙන. යතො ච බො සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපන්නො ච, උක්ඛිත්තො ච, පස්සති ච, තෙන හි භික්ඛවෙ, හං භික්ඛුං ඔසාරෙථා”ති.

1. “සෙනාසනා” “සෙනාසනෙසු” කපිථි. ඩ.

2. කථනනුබො තෙහි භන්තෙ,” P T S.

55. අනතුරු ව ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලබ්‍යත. ඵලඛ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්හ. පසෙක හුන් ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් “සවාමීනි, ඔබරකරු වූ කලහකරු වූ විවාදකරු වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සඬ්ඝයා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වූ ඒ කොසඹැ හුවර හිඤ්ඤ සැවැත්තුවරට පැමිණියාහු ය. සවාමීනි, ඒ හිඤ්ඤ කෙරෙහි සෙනසුන් දීම කෙසේ කළ යුතු ද?”යි විවාදාහු ය. “ශාරීපුත්‍රය, එසේ නම් විවික්ත සෙනසුනක් දිය යුතු ය”. “සවාමීනි, විවික්ත සෙනසුනක් නො වේ නම්, කෙසේ කළ යුතු ද?” “ශාරීපුත්‍රය, එසේ නම් විවික්ත කොට ද දිය යුතු ය. ශාරීපුත්‍රය, මම කිසි ලෙසකින් ඉතා වැහිහිටි මහණුන් සෙනසුන් වැළැක්විය යුතු ය යි නො කියමි. යමෙක් වළකා නම්, දුකුළා - ඇවැත් වේ”. “සවාමීනි, ආමිෂයෙහි කෙසේ කළ යුතු ද?” “ශාරීපුත්‍රය, ආමිෂය සියල්ලන්ට සම ව බෙදිය යුතු ය”.

56. ඉක්බිති ධම්ම ද විනයය ද ප්‍රත්‍යාවෙක්ඛා කරන්නා වූ ඒ උත්ඤ්ජන හිඤ්ඤකට “මෝ ඇවැත් ය. මෝ නොඇවැත් නො වේ. ඇවැතට පැමිණියෙමි වෙමි. නො පැමිණියෙමි නො වෙමි. බැහැර කරණ ලද්දෙමි වෙමි. බැහැර නො කරණ ලද්දෙමි නො වෙමි. අකොප්‍ය වූ සසුනට ගැලපෙන ධාර්මික කමියෙන් බැහැර කරණ ලද්දෙමි වෙමි”යි සිත් වී ය.

57. ඉක්බිති ඒ උත්ඤ්ජන හිඤ්ඤ තෙමේ උත්ඤ්ජිතානුවර්තීක හිඤ්ඤත් වෙත ඵලබ්‍යයේ ය. ඵලඛ උත්ඤ්ජිතානුවර්තීක හිඤ්ඤත්, “ඇවැත්නි, මෝ ඇවැත් ය. මෝ නොඇවැත් නො වේ. ඇවැතට පැමිණියෙමි වෙමි. ඇවැතට නො පැමිණියෙමි නො වෙමි. බැහැර කරණ ලද්දෙමි වෙමි. බැහැර නො කරණ ලද්දෙමි නො වෙමි. අකොප්‍ය වූ සසුනට ගැලපෙන ධාර්මික කමියෙන් බැහැර කරණ ලද්දෙමි වෙමි. එහෙයින් ආයුෂමත්හු මා ඇතුළත් කරත්වා”යි කියේ ය.

58. එකල්හි ඒ උත්ඤ්ජිතානුවර්තීක හිඤ්ඤ ඒ උත්ඤ්ජිත හිඤ්ඤනම ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලබ්‍යත. ඵලඛ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්හ. පසෙක හුන්නා වූ ඒ හිඤ්ඤ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සවාමීනි, මේ උත්ඤ්ජිතහිඤ්ඤ හෙතෙම ‘ඇවැත්නි, මෝ ඇවැත් ය. මෝ නොඇවැත් නො වේ. ඇවැතට පැමිණියෙමි වෙමි. ඇවැතට නො පැමිණියෙමි නො වෙමි. බැහැර කරණ ලද්දෙමි වෙමි. බැහැර නො කරණ ලද්දෙමි නො වෙමි. අකොප්‍ය වූ සසුනට ගැලපෙන ධාර්මික කමියෙන් බැහැර කරණ ලද්දෙමි වෙමි. එවු, ආයුෂමත්හු මා ඇතුළත් කරත්වා’යි මෙසේ කී ය. සවාමීනි, කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද?” “මහණෙනි, මෝ ඇවැත් ය. මෝ නොඇවැත් නො වේ. මේ මහණ ඇවැතට පැමිණියේ ය. මේ මහණ ඇවැතට නො පැමිණියේ නො වේ. මේ මහණ බැහැර කරණ ලද්දේ ය. මේ මහණ බැහැර නො කරණ ලද්දේ නො වේ. අකොප්‍ය වූ සසුනට ගැලපෙන ධාර්මික කමියෙන් බැහැර කරණ ලද්දේ ය. මහණෙනි, යම් ගෙයකින් ඒ මහණ (ඇවැතට) පැමිණියේ ද, බැහැර කරණ ලද්දේ (ඇවැත) දැකී ද, මහණෙනි, එසේ නම් ඒ මහණහු ඇතුළත් කරවු”.

59. අපි බොහෝ උකස්නානුචරතාකා හික්කු හිං උකස්නාකං හික්කු ඔසාරෙතා යෙන උකෙඛපකා හික්කු හෙතෙසමිසංසු. උපසමිසමිතා උකෙඛපකෙ හික්කු එතදවොචු: “යසමිං ආචුසො, වජ්ජසමිං අහොසි සමිසංසු හණ්ඩනං කලහො විගහතො විවාදෙ සමිසහෙදෙ සමිසරාජ් සමිසවච්ඡානං සමිසනානාකරණං, සො එසො හික්කු ආපනො ව, උකස්නො ව, පසයි ව, ඔසාරිතො ව. හන්ද මයං¹ ආචුසො නස්ස වජ්ජසං වූපසමාය සමිසසාමග්ගිං කරොමා”ති.

60. අපි බොහෝ උකෙඛපකා හික්කු යෙන හගවා හෙතෙසමිසංසු. උපසමිසමිතා හගවනං අභිවාදෙතා එකමනං නිසිදිංසු. එකමනං නිසිනා බොහෝ උකෙඛපකා හික්කු හගවනං එතදවොචු: “හෙ හනො, උකස්නානුචරතාකා හික්කු එවමානංසු: ‘යසමිං ආචුසො, වජ්ජසමිං අහොසි සමිසංසු හණ්ඩනං කලහො විගහතො විවාදෙ සමිසහෙදෙ සමිසරාජ් සමිසවච්ඡානං සමිසනානාකරණං, සො එසො හික්කු ආපනො ව, උකස්නො ව, පසයි ව, ඔසාරිතො ව. හන්ද මයං ආචුසො, නස්ස වජ්ජසං වූපසමාය සමිසසාමග්ගිං කරොමා’ති. කපං නු බොහනො, පටිපජ්ඣ-නබ්බි”නති. “යහො ව බොහො හික්කවෙ, හික්කු ආපනො ව, උකස්නො ව, පසයි ව, ඔසාරිතො ව, තෙන හි හික්කවෙ, සමිසංසු නස්ස වජ්ජසං වූපසමාය සමිසසාමග්ගිං කරොමා. එවක්කු පන හික්කවෙ, කාතබ්බො: සබ්බෙහෙව එකඤ්ඤා සන්තිපතිතබ්බං ගිලානෙති ව අගිලානෙති ව. න කෙතිවි ඡන්දෙ දතබ්බො. සන්තිපතිතා ව්‍යහෙතන හික්කුනා පටිබලෙන සමිසංසු සද්ධෙතබ්බො:

61. ‘සුඤ්ඤා මෙ හනො, සමිසංසු. යසමිං වජ්ජසමිං අහොසි සමිසංසු හණ්ඩනං කලහො විගහතො විවාදෙ සමිසහෙදෙ සමිසරාජ් සමිසවච්ඡානං සමිසනානාකරණං, සො එසො හික්කු ආපනො ව, උකස්නො ව, පසයි ව, ඔසාරිතො ව. යදි සමිසංසු පනතකලං, සමිසංසු නස්ස වජ්ජසං වූපසමාය සමිසසාමග්ගිං කරෙය්‍ය. එසා ඤාති.

‘සුඤ්ඤා මෙ හනො, සමිසංසු. යසමිං වජ්ජසමිං අහොසි සමිසංසු හණ්ඩනං කලහො විගහතො විවාදෙ සමිසහෙදෙ සමිසරාජ් සමිසවච්ඡානං සමිසනානාකරණං, සො එසො හික්කු ආපනො ව, උකස්නො ව, පසයි ව, ඔසාරිතො ව. සමිසංසු නස්ස වජ්ජසං වූපසමාය සමිසසාමග්ගිං කරොති. යසංසු සමිසංසු බමති නස්ස වජ්ජසං වූපසමාය සමිසසාමග්ගියා කරණං, සො භුණ්හස්ස. යසංසු නකම්මති, සො හාසෙය්‍ය.

‘කතා සමිසංසු නස්ස වජ්ජසං වූපසමාය සමිසසාමග්ගි. නිගතා සමිසරාජ්. නිගතො සමිසහෙදෙ². බමති සමිසංසු. නසමා භුණ්ති. එවමෙතා ධාරයාමි’ති. නාවදෙව උපොසථො කාතබ්බො. පාතිමොක්ඛං උද්දිසි-නබ්බි”නති.

1. “හන්ද මයං” අ. වි. ජ. වි. ම. සු. ප. හො. වි.

2. දිසංසු ආදිමි “නිගතො සමිසහෙදෙ”ති. ඡන්දිසමිතිසං මරමිකකරොපොභකෙ.

59. ඉක්බිති ඒ උත්ඝ්ථිතානුවභිකතික්ඛුහු ඒ බැහැර කළ මහණහු ඇතුළත් කොට උත්ඝ්ථිතානුවභිකතික්ඛුහු වෙත ගියහ. ගොස් “ඇවැත්ති, යම් වස්තුවක් නිමිති කොට සමස්තයාගේ ධර්මයක් කල්පයක් විග්‍රහයක් සමස්තයාගේ බිදීමක් සමස්තරාජියක් සමස්තවච්ඡානයක් සමස්තානාකරණයක් වී ද, ඒ මේ මහණ ඇවැත්ව පැමිණියේ ද බැහැර කරණ ලද්දේ ද (ඇවැත්) දක්නේ ද වේ. (සමස්තයාට) ඇතුළත් කරණ ලද්දේ ද වේ. ඇවැත්ති, එබැවින් අපි ඒ වස්තුව සන්සිදුවනු පිණිස සමස්තසාමග්‍රිය කරමු”යි උත්ඝ්ථිතානුවභිකතික්ඛුහුට කීහ.

60. එකල්හි ඒ උත්ඝ්ථිතානුවභිකතික්ඛුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගියහ. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්න. පසෙක හුන්නා වූ ඒ උත්ඝ්ථිතානුවභිකතික්ඛුහු “ස්වාමීනි, ඒ උත්ඝ්ථිතානුවභිකතික්ඛුහු ඇවැත්ති, යම් වස්තුවක් නිමිති කොට සමස්තයාගේ ධර්මයක් කල්පයක් විග්‍රහයක් විවාදයක් සමස්තයාගේ බිදීමක් සමස්තරාජියක් සමස්තවච්ඡානයක් සමස්තානාකරණයක් වී ද, ඒ මේ මහණ තෙමේ (ඇවැත්ව) පැමිණියේ ද බැහැර කරණ ලද්දේ ද දක්නේ ද ඇතුළත් කරණ ලද්දේ ද වේ. ඇවැත්ති, එබැවින් අපි ඒ වස්තුව සන්සිදුවනු පිණිස සමස්තසාමග්‍රිය කරමු”යි මෙසේ කීහ. ස්වාමීනි, කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් විචාලාහු ය. “මහණෙනි, යම් හෙයකින් ඒ මහණ (ඇවැත්ව) පැමිණියේ ද බැහැර කරණ ලද්දේ ද දක්නේ ද ඇතුළත් කරණ ලද්දේ ද, මහණෙනි, එසේ නම් සමස්ත තෙමේ ඒ වස්තුව සන්සිදුවනු පිණිස සමස්තසාමග්‍රිය කෙරේවා. මහණෙනි, මෙසේ කළ යුතු ය: ගිලන් වූ ද නොගිලන් වූ ද සියල්ලන් ම එක් තැනක රැස් විය යුතු ය. කිසිවකු විසින් ඡන්දය නොදිය යුතු ය. රැස් වී ව්‍යක්ත ප්‍රතිබල භික්ෂු නමක් විසින් සමස්ත තෙමේ දැන්විය යුතු ය:

61. ‘ස්වාමීනි, සමස්ත තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. යම් වස්තුවක් නිමිති කොට සමස්තයාගේ ධර්මයක් කල්පයක් විග්‍රහයක් විවාදයක් සමස්තයාගේ බිදීමක් සමස්තරාජියක් සමස්තවච්ඡානයක් සමස්තානාකරණයක් වී ද, ඒ මේ මහණ තෙමේ ඇවැත්ව පැමිණියේ ද බැහැර කරණ ලද්දේ ද දක්නේ ද ඇතුළත් කරණ ලද්දේ ද වේ. ඉදින් සමස්තයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සමස්ත තෙමේ ඒ වස්තුව සන්සිදුවනු පිණිස සමස්තසාමග්‍රිය කරන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය.

‘ස්වාමීනි, සමස්ත තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. යම් වස්තුවක් නිමිති කොට සමස්තයාගේ ධර්මයක් කල්පයක් විග්‍රහයක් විවාදයක් සමස්තයාගේ බිදීමක් සමස්තරාජියක් සමස්තවච්ඡානයක් සමස්තානාකරණයක් වී ද, ඒ මේ මහණ තෙමේ ඇවැත්ව පැමිණියේ ද බැහැර කරණ ලද්දේ ද දක්නේ ද ඇතුළත් කරණ ලද්දේ ද වේ. සමස්ත තෙමේ ඒ වස්තුව සන්සිදුවනු පිණිස සමස්තසාමග්‍රිය කරයි. යම් ආයුෂ්මතකුකට ඒ වස්තුව සන්සිදුවනු පිණිස සමස්තසාමග්‍රිකරණය රැවි වේ නම්, තෙතෙමේ නිශ්ශබ්ද වන්නේ ය. යම් ආයුෂ්මතකුකට රැවි නොවේ නම්, තෙතෙමේ කියන්නේ ය.

‘සමස්තයා විසින් ඒ වස්තුව සන්සිදුවීම පිණිස සමස්තසාමග්‍රිය කරණ ලදී. සමස්තරාජිය තසත ලදී. සමස්තෙදය තරණ ලදී. සමස්තයාට (එය) රැවි වේ. එහෙයින් නිශ්ශබ්ද වේ. මෙය මෙසේ දරමි”යි. එකෙණෙහි පොතොය කළ යුතු ය. පාමොක් උදෙසිය යුතු ය”යි වදාළසේක.

62. අථ බො ආයසමා උපාලි යෙන හගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛක-
මිත්වා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිනොති බො
ආයසමා උපාලි හගවන්තං එතදවොච: යසම් හනෙන වජ්ඣසම්. හොති
සඛසස්ස භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදෙ සඛසහෙදෙ සඛසරාජ් සඛස-
වචන්තං සඛසනානාකරණං, සඛෙසා තං වජ්ඣං අවිනිවර්තිත්වා අමුලා මුලං
ගන්ත්වා සඛසසාමග්ගිං කරොති, ධම්මිකා නු බො සා හනෙන, සඛසසාමග්ගි?”ති.

“යසම් උපාලි, වජ්ඣසම් හොති සඛසස්ස භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො
විවාදෙ සඛසහෙදෙ සඛසරාජ් සඛසවචන්තං සඛසනානාකරණං, සඛෙසා
තං වජ්ඣං අවිනිවර්තිත්වා අමුලා මුලං ගන්ත්වා සඛසසාමග්ගිං කරොති,
අධම්මිකා සා උපාලි, සඛසසාමග්ගි”ති.

“යසම් පන හනෙන වජ්ඣසම් හොති සඛසස්ස භණ්ඩනං කලහො
විග්ගහො විවාදෙ සඛසහෙදෙ සඛසරාජ් සඛසවචන්තං සඛසනානාකරණං,
සඛෙසා තං වජ්ඣං විනිවර්තිත්වා මුලා මුලං ගන්ත්වා සඛසසාමග්ගිං කරොති,
ධම්මිකා නු බො සා හනෙන, සඛසසාමග්ගි?”ති.

“යසම් උපාලි, වජ්ඣසම් හොති සඛසස්ස භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො
විවාදෙ සඛසහෙදෙ සඛසරාජ් සඛසවචන්තං සඛසනානාකරණං, සඛෙසා
තං වජ්ඣං විනිවර්තිත්වා මුලා මුලං ගන්ත්වා සඛසසාමග්ගිං කරොති, ධම්මිකා
සා උපාලි, සඛසසාමග්ගි”ති.

63. “කති නු බො හනෙන, සඛසසාමග්ගියො?”ති. “දොමා උපාලි,
සඛසසාමග්ගියො. අඤ්චාලි සඛසසාමග්ගි, අත්ථාපෙනා ව්‍යඤ්ඤානුපෙනා.
අඤ්චාලි, සඛසසාමග්ගි අඤ්චපෙනා ව්‍යඤ්ඤානුපෙනා ව.

64. “කතමා ව සා උපාලි, සඛසසාමග්ගි අත්ථාපෙනා ව්‍යඤ්ඤානුපෙනා ?
යසම් උපාලි, වජ්ඣසම් හොති සඛසස්ස භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදෙ
සඛසහෙදෙ සඛසරාජ් සඛසවචන්තං සඛසනානාකරණං, සඛෙසා තං
වජ්ඣං අවිනිවර්තිත්වා අමුලා මුලං ගන්ත්වා සඛසසාමග්ගිං කරොති, අයං
ථුවචති උපාලි, සඛසසාමග්ගි අඤ්චපෙනා ව්‍යඤ්ඤානුපෙනා.

65. “කතමා ව සා උපාලි, සඛසසාමග්ගි අඤ්චපෙනා¹ ව්‍යඤ්ඤානු-
පෙනා ව? යසම් උපාලි, වජ්ඣසම් හොති සඛසස්ස භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො
විවාදෙ සඛසහෙදෙ සඛසරාජ් සඛසවචන්තං සඛසනානාකරණං, සඛෙසා
තං වජ්ඣං විනිවර්තිත්වා මුලා මුලං ගන්ත්වා සඛසසාමග්ගිං කරොති, අයං
ථුවචති උපාලි, සඛසසාමග්ගි අඤ්චපෙනා ව්‍යඤ්ඤානුපෙනා ව. ඉමා බො
උපාලි, දො සඛසසාමග්ගියො”ති.

66. අථ බො ආයසමා උපාලි, උඨ්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසඛං
කරිත්වා යෙන හගවා තෙනඤ්ඤිං පණාමෙත්වා හගවන්තං ගාථාය
අජ්ඣතාසි:-

62. ඉක්බිති ආයුෂමත් උපාලි සථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලභියහ. ඵලභි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්හ. පසෙක හුන්හ වූ ආයුෂමත් උපාලි සථවිරයන් වහන්සේ “සාමිනි, යම් වස්තුවක් නිමිති කොට සමස්තයාගේ ඛරයක් කලහයක් විග්‍රහයක් විවාදයක් සමස්තයාගේ බිඳීමක් සමස්තරාජ්‍යක් සමස්තව්‍යාපනයක් සමස්තානාකරණයක් වේ ද, සමස්තෙමේ ඒ වස්තුව විනිශ්චය නො කොට අමුලයෙන් මුලට ගොස් සමස්තසාමග්‍රිය කෙරේ ද, සාමිනි, ඒ සමස්තසාමග්‍රිය ධාර්මික ද?”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් ඇසූහ.

“උපාලි, යම් වස්තුවක් නිමිති කොට සමස්තයාගේ ඛරයක් කලහයක් විග්‍රහයක් විවාදයක් සමස්තයාගේ බිඳීමක් සමස්තරාජ්‍යක් සමස්තව්‍යාපනයක් සමස්තානාකරණයක් වේ ද, සමස්තෙමේ ඒ වස්තුව විනිශ්චය නො කොට අමුලයෙන් මුලට ගොස් සමස්තසාමග්‍රිය කෙරේ ද, උපාලි, ඒ සමස්තසාමග්‍රිය අධාර්මික ය”

“සාමිනි, යම් වස්තුවක් නිමිති කොට සමස්තයාගේ ඛරයක් කලහයක් විග්‍රහයක් විවාදයක් සමස්තයාගේ බිඳීමක් සමස්තරාජ්‍යක් සමස්තව්‍යාපනයක් සමස්තානාකරණයක් වේ ද, සමස්තෙමේ ඒ වස්තුව විනිශ්චය කොට මුලෙන් මුලට ගොස් සමස්තසාමග්‍රිය කෙරේ ද, සාමිනි, ඒ සමස්තසාමග්‍රිය ධාර්මික ද?”

“උපාලි, යම් වස්තුවක් නිමිති කොට සමස්තයාගේ ඛරයක් කලහයක් විග්‍රහයක් විවාදයක් සමස්තයාගේ බිඳීමක් සමස්තරාජ්‍යක් සමස්තව්‍යාපනයක් සමස්තානාකරණයක් වේ ද, සමස්තෙමේ ඒ වස්තුව විනිශ්චය කොට මුලින් මුලට ගොස් සමස්තසාමග්‍රිය කෙරේ ද, උපාලි, ඒ සමස්තසාමග්‍රිය ධාර්මික ය”

63. “සාමිනි, සමස්තසාමග්‍රිය කෙතෙක් ද?” “උපාලි, මේ සමස්තසාමග්‍රිය දෙකෙකි. උපාලි, අතීතයෙන් තොර වූ පදයෙන් යුක්ත වූ (නමින් පමණක් වූ) සමස්තසාමග්‍රියක් ඇත. උපාලි, අනතීත වූත් පදයෙන් යුක්ත වූත් සමස්තසාමග්‍රියක් ඇත.

64. “උපාලි, අතීතයෙන් තොර වූ පදයෙන් යුක්ත වූ ඒ සමස්තසාමග්‍රිය කවරි ද? උපාලි, යම් වස්තුවක් නිමිති කොට සමස්තයාගේ ඛරයක් කලහයක් විග්‍රහයක් විවාදයක් සමස්තයාගේ බිඳීමක් සමස්තරාජ්‍යක් සමස්තව්‍යාපනයක් සමස්තානාකරණයක් වේ ද, සමස්තෙමේ ඒ වස්තුව විනිශ්චය නො කොට අමුලයෙන් මුලට ගොස් සමස්තසාමග්‍රිය කෙරේ ද, උපාලි, මේ අතීතයෙන් තොර වූ පදයෙන් යුක්ත වූ සමස්තසාමග්‍රිය යි කියනු ලැබේ.

65. “උපාලි, අතීතයෙන් තොර නො වූ පදයෙන් යුක්ත වූ ඒ සමස්තසාමග්‍රිය කවරි ද? උපාලි, යම් වස්තුවක් නිමිති කොට සමස්තයාගේ ඛරයක් කලහයක් විග්‍රහයක් විවාදයක් සමස්තයාගේ බිඳීමක් සමස්තරාජ්‍යක් සමස්තව්‍යාපනයක් සමස්තානාකරණයක් වේ ද, සමස්තෙමේ ඒ වස්තුව විනිශ්චය කොට මුලයෙන් මුලට ගොස් සමස්තසාමග්‍රිය කෙරේ ද, උපාලි, මේ අතීතයෙන් යුක්ත වූ ද පදයෙන් යුක්ත වූ ද සමස්තසාමග්‍රිය යි කියනු ලැබේ. උපාලි, මේ සමස්තසාමග්‍රිය දෙක ය”

66. ඉක්බිති ආයුෂමත් උපාලි සථවිරයන් වහන්සේ හුන්සේනන් නැගිට උතුරුසහසිටුර එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදීලි කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථාවෙන් මෙසේ කීහ:

67. “සඛ්ඤා කිවෙව්සු ව මනනණාසු ව
අනෙව්සු ජාතෙසු විනිව්ඡයෙසු ව,
කප්මපකාරොධ නරො මහජිකො
භික්ඛු කපං ගොතිං පග්ගහාරහො”ති.
68. “අනානුවර්ණො¹ පඨමෙන සීලතො
අවෙක්ඛිතාවාරො සුසංවුත්ඤ්ඤො,
පච්චජිකා නොපවදෙනති² ධම්මතො
න සිස්ස තං ගොති වදෙය්සු යෙන නං.
69. සො තාදිසො සීලවිසුද්ධියා සිතො
විසාරදො ගොති විසංගා භාසති,
නව්ඡම්භති පරිසගතො න වෙධති
අත්ථං න භාපෙති අනුය්සං භණං.
70. නථෙව පඤ්ඤං පරිසාසු පුච්ඡතො
න වෙව පජ්ඣාසති න මඬ්ඛු ගොති,
සො කාලාගතං³ බ්‍යාකරණාරහං වවො
රඤ්ඤති විඤ්ඤපරිසං විවකඛණො.
71. සගාරවො වුඤ්ඤාතරෙසු භික්ඛුසු
ආවෙරකමති ව සකෙ විසාරදො,
අලං පමෙදුං පගුණො කපෙතවෙ
පච්චජිකානාඤ්ච විසජ්ඣකොවිදො⁴.
72. පච්චජිකා යෙන වජ්ජනි නිග්ගහං
මහාජනො සඤ්ඤපනඤ්ච⁵ ගච්ඡති,
සකඤ්ච ආදයං සමයං⁶ න රිඤ්චති
සො බ්‍යාකරං⁷ පඤ්ඤමනුපසාතිකං.
73. දුතෙය්ස කපමවසු අලං සමුග්ගතො
සඛ්ඤා කිවෙව්සු ව ආහුතං යථා,
කරං වවො භික්ඛුගණෙන පෙසිතො
අතං කරොමිති න තෙන මඤ්ඤති.
74. ආපජ්ජතො⁸ යාවතකෙසු වජ්ජසු
ආපනතිසා ගොති යථා ව වුට්ඨිති,
එතෙ විතඬා උභයෙස්ස සාගතා
ආපනතිවුට්ඨානපදෙස්ස කොවිදො.
75. නිස්සාරණං ගච්ඡති යාති වාචරං
නිස්සාරිතො තොති යථා ව වජ්ජනා⁹,
මසාරණං තංවුසිතස්ස ජනතුනො
එතමි ජානාති විතඬගකොවිදො.
76. සගාරවො වුඤ්ඤාතරෙසු භික්ඛුසු
නවෙසු ථෙරෙසු ව මජ්ඣිමෙසු¹⁰,
මහාජනස්සත්ථරොධ පණ්ණිතො
සො තාදිසො භික්ඛු ඉධ පග්ගහාරහො”ති.

කොසමබකකඩකො නිට්ඨිතො දසමො.

1. “අනානුවර්ණො” සි.මු. 2. “නුවරදෙනති” ම ඡ සං.
3. “කාලාගතං” ම නු ර. තො.වි. ජ.වි. 4. “විතරදසිකොවිදො” ම ඡ සං. P T S.
5. “පඤ්ඤපනඤ්ච” P T S. 6. “ආදයමයං” ම ඡ සං.
7. “බ්‍යාකරං” ම ඡ සං. “වෙය්සාකරං” සි. 8. “අපජ්ජති” ම ඡ සං. P T S.
9. “වජ්ජනා” ම ඡ සං. ම නු ර. තො.වි.
10. “මජ්ඣිමෙසු ව” ම ඡ සං. P T S. අ.වි. ජ.වි. තො.වි. ම නු ර.

67. “සඛ්ඤායෝ කර්තව්‍යයන්හි ද විනයමනුෂ්‍යයන්හි ද උපන් විනයාභියන්හි ද ඒ අභියන් විනිශ්චය කිරීමහි ද මහත් උපකාර ඇත්තා වූ මිනිස් තෙමේ මේ ශාසනයෙහි කෙබඳු වේ ද? මේ ශාසනයෙහි අනුබල දීමට සුදුසු වූ මහණ තෙමේ කෙබඳු වේ ද?”

68. “පළමු කොට සිලයෙන් උපවාද රහිත වූයේ ‘ආලෝකිතෙ විලෝකිතෙ සමපජානකාරී හොති’ යනාදීන් බලාපොරොත්තු වන හැසිරීම් ඇත්තේ මනා කොට හික්මවූ ඉඳුරන් ඇත්තේ වේ ද, ඔහුට පසම්තුරෝ කරුණු වශයෙන් වෛදනා නො කෙරෙත් (දෙස් නො කියත්). යම් හෙයකින් ඔහුට කියන්නාහු ද ඔහුට ඒ වෛදනාව නැත්තේ ය.

69. එබඳු වූ ශිලවිශුද්ධියෙහි පිහිටියා වූ හෙතෙමේ විශාරද වෙයි. අභිනවනය කොට කියයි. පිරිස් මැදට ගියේ තැනි නො ගනියි. නො සැලෙයි. අනුදන්තා ලද්දක් කරුණු සහිත ව කියන්නේ අභිය නො තසයි.

70. එපරිද්දෙන් ම පිරිස් මැද පුළුස්සනා ලද්දේ සිතිවිලි නො සිතයි. තෙදරහිත නො වේ. මකු නො වේ. කිය යුතු කල්හි පැමිණියා වූ අභ්‍යානුලෝම වූ ව්‍යාකරණයට සුදුසු වූ වචන කියන්නා වූ ඒ නුවණැත්තේ නුවණැති පිරිස සතුටු කෙරෙයි.

71. වැඩි මහලු මහණන් කෙරෙහි ගෞරව සහිත වූයේ වාසය කරයි. සවකිය ආවායඝීවාදයෙහි විශාරද වේ. ඒ ඒ කරුණු නුවණින් ප්‍රමාණ කරන්ට (විනිශ්චය කරන්ට) සමභී වේ. කිය යුත්තෙහි කළ පරිචය ඇත්තේ වේ. පසම්තුරන් වැරදවූ නැත් දැක්මෙහි දක්‍ෂ වේ.

72. යම් වචනයකින් පසම්තුරෝ නිග්‍රහයට යෙත් ද, මහාජන තෙමේ අවබෝධයට යේ ද, හෙතෙමේ හිංසා නො කරන්නා වූ ප්‍රශ්නයන් ප්‍රකාශ කරමින් සවකිය ආවායඝීවාදය වූ ලබ්ධිය සිස් නො කෙරෙයි.

73. සඛ්ඤායෝ දුතකම්මයන්හි සමභී වේ. සඛ්ඤායෝ කාන්‍යයන්හි ආනුතිපිණ්ඩය (හෝමගින් නෙති පු ගිනෙල්) සේ ඉගෙනීම හෝ පිළිගැනීම ඇත්තේ වේ. පෑවිදි සමූහයා විසින් යචන ලද්දේ සඛ්ඤායෝ වචන කරමින් ‘මම සඛ්ඤායෝ කටයුතු කරමි’ යන හෙතුවෙන් තමන් උසස් කොට නො සිතයි.

74. යම් පමණ වූ වස්තූන්හි ඇවැතට පැමිණේ ද, යම් ලෙසකින් ඇවැතින් නැගී සිටීම වේ ද, ආපනතිආපජ්ජන ආපනතිවුට්ඨාන යන මේ විනිශ්චයෝ (අභිද්දේහකයෝ) දෙදෙන ඔහු විසින් මනා කොට අවබෝධ කරණ ලද්දහු වූ සි ඇවැතින් නැගී සිටීම කරුණෙහි දක්‍ෂ වේ.

75. විනිශ්චයෙහි දක්‍ෂ වූයේ යම් ඔබර කිරීම ආදිය කරන්නෝ තජ්ඣියකම්මාදීන්ගේ වශයෙන් බැහැර කිරීමට පැමිණේ ද, යම් ලෙසකින් වසනුවශයෙන් බැහැර කරණ ලද්දේ වේ ද, ඒ නිසාරණයට නියමිත වත් සම්පූර්ණ කළා වූ මහණහුගේ ඇතුළත් කරගැනීම ද දැනිය.

76. මේ ශාසනයෙහි වැඩිමහලු වූ සඨවිරහික්‍ෂුන් කෙරෙහි ද නවකයන් කෙරෙහි ද මධ්‍යමයන් කෙරෙහි ද ගෞරව සහිත වූ ද, නුවණැත්තා වූ ද, මහාජනයාගේ වෘද්ධි හැසිරෙන්නා වූ ද, එබඳු වූ මහණ තෙමේ අධිකරණ විනිශ්චය පිණිස ගත යුත්තේ වේ”

දස වැනි වූ කොසමබකකුසල නිමි.

තස්ස උද්දානං:-

1. කොසලබ්බසං ජිනවරො විවාදපතනිදස්සනෙ,
උකඛිපෙය්‍ය¹ යසම්මිං තසම්මිං සද්ධායාපතනි දෙසසෙය්.
2. අනෙතාසීමාය² තතෙව බාලකඤ්ච වංසදු³,
පාරිලෙය්‍යඤ්ච⁴ සාවඤ්ච සාරිපුත්තො ව කොලිතො.
3. මහාකස්සපකච්චානා කොට්ඨිතො කපපිනෙනව⁵,
මහාචූඤ්ච ව අනුරුද්ධො රෙවතො උපාලි චූහයෙ⁶.
4. ආනඤ්ච රාහුලො චෙව ගොතමී නාථපිණ්ඩකො,
විසාඛා මිඨාරමානා ව⁷.....

සෙනාසනං විපිත්තඤ්ච ආමිසං සමකං දදෙ.⁸

5. න කෙති⁹ ඡඤ්ච දුතබ්බො උපාලිපරිපුච්ඡිතො,
අනානුවච්ඡොධිසීලෙන¹⁰ සාමග්ගි ජිනසාසනෙත්ති.

මහාවග්ගො සමනෙතො.

-
1. “නුකඛිපෙය්‍ය” ම ඡ සං. 2. “සීමායං” ම ඡ සං. PTS.
 3. “සමෙද” අ. ජ. වො. “පෙඤ්චනඤ්ච වංසදු” PTS
 4. “පාලිලෙය්‍යච” ම ඡ සං. 5. “කපපිනො” ම ඡ සං.
 6. “උපාලිචූහො” ම ඡ සං. “උපාලිචූහයො” PTS.
 7. “විසාඛා මිඨාරමානා ව” - සීහලපොඤ්ඤාසු මරමිකාරපොඤ්ඤා ව න දිස්සනෙ.
“සුදුන්නො ව” සී ඉ. ම ඡ සං. PTS.
 8. “ආමිසං සාමනාපිච්” ම ඡ සං. PTS. 9. “න කෙතා ඡඤ්ච” PTS
 10. “අනානුවච්ඡොධිසීලෙන” ම ඡ සං. “අනුපච්ඡොධිසීලෙන” අ. ජ. නු. වො.

එහි උඤ්ඤාය (වස්සුනාමාවලිය) මෙසේ ය:-

1. ශ්‍රේෂ්ඨ වූ සඵලයන් වහන්සේ කොසමබ්බවර වැඩ වසන කල්හි විවාදපත්තිදශීනයෙහි යම් තම් අවකාශයෙකි උකෙඛපතීයකමීය කෙළේ ය. හෙදගරුක පාවිද්ද අනුන් බස් පිළිගෙණ ඇවැත් දෙසන්නේ ය.

2. එහි සීමාව තුළ උපොසථාදිවිනයකමී කරන්නේ ය. බාලකලොණ කාරග්‍රාමය, පාචිතවංසදය, පාරිලෙය්‍යකවනය, සාවැත්තුවර, සාරිපුත්ත, කොලීත-

3. මහාකස්සප, මහාකච්චාන, මහාකොට්ඨීන, මහාකායපීන, මහාවුඤ්ඤ, අනුරුඬ, රෙවත, උපාලි.

4. ආනඤ්ඤ රාහුල දෙනම ද, මහා පජාපතීගොතමී, අනාථපිණ්ඩක, විශාඛා මාගාරිමාතා ... (යන මොහු වෙත්).

විවෙකසෙනසුත්තක් දෙන්නේ ය. ආමිසය සමාන ව දෙන්නේ ය.

5. කිසිවකු විසින් ඡන්දය නො දිය යුතු ය. උපාලි තෙරුන් ප්‍රශ්න විචාරීම; සමගි කරවන මහණ ජිනසසුන්හි අබිභිලයෙන් උපවාද රහිත විය යුතු ය.

මහවග නිමි

—

මහවග

උපග්‍රන්ථය 1

1 ගාථාදිදපාසුච්චි

පිටුබෙක		පිටුබෙක	
අකතං දුක්ඛතං වෙච	840	අබ්‍යානෙකං ධර්මෙන	836
අකරණීයො පක්කමති	392	අරහං භික්ඛුණීදුසිං	836
අකාසි තජ්ජනීයං කමමං	840	අසමමතා ගාමසීලා	342
අනෙකාවජ් මං අවසි මං	870	අනතාකප්පපිලොති	668
අගනිත්‍රතනමුඛා යඤ්ඤ	614	අහං හි අරහා ලොකෙ	16
අඛුලි අලකණ්ණරං	838	ආගතො ඛො මහාසමනො	90
අච්ඡතරච්ඡමංසං ව	626	ආගනතුගමිතිලානං	754
අජේඛාකාසෙ වසාචාසො	392	ආදාය ව සමාදාය	670
අඤ්ඤාන අතිරෙකෙන	754	ආදාය විවරං යාති	668
අඤ්ඤානු පඤ්චාතිරෙකෙ	668	ආදාය න පච්චෙස්සනති	670
අට්ඨාරසන්නං එතෙසං	838	ආදාය නිසසීමගතං	670
අට්ඨිච්ඡින්නා පාණනරු	870	ආදාය නිසසීමං නෙව	668
අථ රතනියා අවච්ඡෙත	54	ආදාය යාති පච්චෙස්සං	670
අදස්සනාප්පට්ඨකමෙම	840	ආනන්දෙ රුහුලො වෙච	894
අධිමෙමන වග්ගකමමං	834	ආපජ්ජතෙ යාවතකෙසු චන්ද්‍රස්ස	892
අධිමමචග්ගං සාමග්ගං	836	ආපන්නං තානුචත්තන්නං	838
අධිකාරං ච සීවෙය්‍යං	752	ආවාසිකා චතුද්දෙසො	472
අනාචාරං ආචරති	244	ආවාසිකෙන ආගනතු	344
අනානුච්චේජ් පඨමෙන-		ඉට්ඨා ධම්මා අනිට්ඨා ච	486
සීලනො	892	ඉදං චන්ද්‍ර කසීතස්ස	668
අනාසාය ව ආසාය	670	උච්චාවචා ව සනතුට්ඨි	752
අනිස්සග්ගිකප්පකතො	668	උට්ඨෙති චීර විජ්ජනසංඛාම	12
අනුපජ්ඣායසබ්බෙසන	246	උපගනතුං කදා වෙච	392
අකුබ්බරං යං චුත්තං	246	උපතීස්සො කොලීනො	244
අකුමුගො අකුබ්බිරො	838	උතයෙන විපන්නං ව	836
අනතලීකඛවරො පාසො	44	උභින්නං සජ්ජෙති භූතානං	54
අනෙතාසීමාය තනෙච	894	උපරිතයකමානං	840
අපචිතා නව වෙඤ්ච	670	උපසම්පදං පඤ්චති	516
අපාරුතා තෙසං අමතස්ස-		උලලීඛා ඛොවතා	668
චාරා	12	එකච්චා චුට්ඨිතා සබ්බෙ	344
අප්පට්ඨකමෙම දිට්ඨියා	836, 838	එකස්ස චරිතං සෙය්‍යො	840
අප්පං වා බහුං වා භාසස්සු	86	එකාදසන්නං එතෙසං	838
අප්පෙච තං විතෙඨෙය්‍ය	864	එතං නාගස්ස නාගෙන	870

පිටිබ්බෙකා

එතෙ දො සංඝායා ආගමිකනි	88
එත්ථ ච තෙ මනො රමිත්ථ	76
එසෙව ධම්මො යදි-	
තාවදෙව	84, 88
ඔරුපෙතො ජාජනං ච	752
කසීනං අනත්තං හොති	668
කතච්චරමාදය	668
කතමි කිවතිකා	342
කති කමොති උදෙදසො	342
කතිකා පටිසුණිනි	392
කමල කම්බල සොවණණ	516
කිවෙත්ත මෙ අධිගතං	10
කිමෙව දිස්සා උරුවෙලවාසී	76
කිමති වාති කතමං ච	472
කොණ්ඩඤ්ඤ භද්දියො වසො	244
කොසම්බියං ජිනවරෙ	894
බඤ්ඤං පකඛහනං වෙව	246
බක්කිකෙ විනයෙ වෙව	244
ගඛොකොට්ඨසච්චකථා	626
ගලගණ්ඨ ලකඛණං වෙව	246
ගමිතර ඤ්ඤානිපියෙ	88
ගාථියානං ගිලානො ච	516
ගිලානො මාතා පිතා ච	392
ගිහිනං වමමබ්බෙගි	516
ගුරුං කරොතොනා ලොජ්ඣකු	626
චතුරතං අරියසච්චානං	578
චතුරගො පංචවගො	836
චමපායං භගවා ආසී	834
චුණ්ණං වාලිනී මංසං ච	626
චොදනා කතෙ මකාසෙ	342
චොර වෙව පිසාවා ච	392
චොලං සාසපකුඛිං ච	626
ඤ්ඤානිපිපනනං යං කමමං	836
යපෙකා උපසම්පදං	836
තණ්හකකියාධිමුත්තස්ස	486
තනො තං අනුකම්පනති	576
තත්ථාධිමෙත්ත සම්මානං	810
තපෙව පඤ්ඤං පරිසාසු-	
පුච්ඡිතො	892
තස්මා සංඝාතනා හෙතු	244
තස්මා හි යාගං අලමෙව දාතුං	564
තස්ස උකෙසනා කමමා	838

පිටිබ්බෙකා

තස්ස සමමා විමුත්තස්ස	486
තං තං කරෙය්‍ය තං තස්ස	838
තිණ්ණො තිණ්ණොති සහ	80
තිත්ථියා බිම්බිසාරෙ ච	342
තිංස පාවෙය්‍යකා භික්ඛු	668
තෙලපාකෙසු මජ්ඣං ච	626
තෙසං ඔසාරණං හොති	838
ථවිකං සචට්ටකං සුත්තං	626
ථුලලකච්ඡුමිං බොමං	754
දකකොට්ඨං ලොභිතං ච	626
දනො දනොති සහ	80
දසවාසො දසබ්බො	80
දිබ්බං සා ලානතෙ ආයුං	726
දිස්සා ආදීනවං ලොකෙ	510
දිස්සා ඉසිං පට්ටියං අතිතාගො	54
දිස්සා පදං සන්තමනුපට්ඨකං	76
දිස්සනති උපසම්පනතා	246
දීඝපුප්ථථණ්දසා	754
දුට්ඨෙ කමෙව යපෙකාන	836
දුට්ඨෙ පි සම්බුලාපි	836
දුතෙය්‍යකමෙමසු අලං-	
සමුග්ගහො	892
දො දො තමිමුලකන්තස්ස	838
දො භාතුකා රුජගහෙ	754
ධම්මචක්කං පවත්තෙතුං	16
න කෙති ඡන්දෙ දාතබ්බො	894
න කබ්බතානං මුඛං චන්දෙ	614
න බො මෙ මහාසමණ ගරු	54
නග්ගා කුසං වාකචීරං	754
න මෙ ආචරියො අත්ථි	16
නයනති ටෙ මහාචීරං	90
න චත්තනති පනාමෙතුං	246
නවා රුජගහෙ වෙව	342
න හි වෙරෙන වෙරාති	870
තිස්සාරණං ගමිත්ති යාති-	
වාචරං	892
තිලකා අථ ලොභිතිකා	54
තෙකමමං අධිමුත්තස්ස	486
තෙරඤ්ඤරායං භගවා	54
තො වෙ ලහෙථ නිපකං-	
සංඝායං	870
පකතඤ්ඤානොති ඤානි	834

පිටියමෙකා

පකතතනං වරං යාචි	752
පකකමනනති නිට්ඨානං	668
පකෙඛ දදනති සමික්ඝං	754
පච්චක්ඛිකා යෙන වජ්ඣනි-	
නිග්ගහං	892
පඤ්ච වතුතයො දොවෙකො	472
පටිච්ඡාදනි පබ්බාරා	626
පටිභාණමස්ස උපජායතෙ-	
තතො	564
පටිසොතගාමිං නිසුණං	10
පණ්ඩකො ථෙය්‍යපකකනෙතො	246
පත්තමති ඔදනිනා	54
පතිරුපකෙන සමග්ගං	834
පතිරුපෙන වග්ගා ව	840
පතිරුපෙන වග්ගාපි	840
පබ්බජාරභිභිජ්ජංසු	516
පමුට්ඨමති ව. සුත්තනනෙත	244
පරිභාණං ඔවට්ටෙය්‍යං	668
පරිමුට්ඨා පණ්ඩිතාභාසා	870
පරෙ ව න විජානනති	870
පචාරෙනනාසතෙ දො ව	472
පස්සඤ්ඤා තෙසං කමමානං	840
පංසුකුලං පොකබරණි	244
පාතුරකොසි මගධෙසු පුබ්බෙ	24
පාප පරිසකාණො ව	838
පාටිවාසිකවතුජො	836
පාටිවාසානුපොසථො	344
පුග්ගලලස්සන්තාරා සමමා	668
පුතෙතො සාලවතිකාය	752
පුත්ථසද්දෙස සමජනො	870
පුත්තානුඤ්ඤාසි දුබ්බිකෙඛ	626
පොත්ථකං නිලපිතං ව	754
පකෙඛ දදනති සමික්ඝං	754
ඵලිකුපාහනාසිලා	516
ඵරුසාවජ්ඣනවි ඛද්ධා	752
ඵරුසකං ඛාකපිට්ඨං	626
ඵාලියනතු උජ්ජලනතු	244
ඛද්ධොසි මාරපාසෙති	46
ඛද්ධොසි සබ්බපාසෙති	42
ඛාලාච්ඡන්තස්ස නියස්සං	840
ඛොසි ව රාජායතනං	244
භගවතො අබ්බිඨානෙන	70
භණ්ඩාගාරං අග්ගතං ව	752

පිටියමෙකා

භික්ඛුණි සික්ඛමානා ව	836
මක්ඛං ව අසහමානො	54
මගධෙසු පංච ආබාධා	246
මහාකස්ස ප කච්චානා	894
මහාරඬා මහානාමං	516
මාතා පිතු අරතනන	838
මාදිසා වෙ ජිනා හොනති	16
මුතෙතො මුතෙතති සහ	80
මුතෙතානං මාරපාසෙති	46
මුතෙතානං සබ්බපාසෙති	44
මූලමානතත අබ්බානා	838
මූලා අරතමානතතා	836
මෙසො යසො මෙණ්ඩකො ව	626
යථා පරිසා සාමග්ගං	342
යද්‍ය තවෙ පාතුහවනති ඛමමා	4
යසමිං පදෙසෙ කපෙපනති	576
යස්ස සමෙකා කතෙර කමමං	836
යා අනතපානං දදති-	
පමොදිනා	720
යා තත්‍ය දෙවතා ආසුං	576
යාවදන්තං ව උප්පාදෙ	668
යෙ ඛමමා තෙතුප්පහවා	84
යෙ තරනති අණ්ණංචං සරං	574
යො ගවං න විජානාති	244
යො සිරො සබ්බසි දනෙතො	80
යො බ්‍රාහ්මණො බාහිත-	
පාරධමෙමා	6
යො සඤ්ඤාතානං පරදන්ත-	
හොජිතං	564
රඤ්ඤා භගඤ්ඤාබාධං	752
රාජගහකො නෙගමො	752
රාජගහිකො ව සෙට්ඨි	752
රාජගහෙ ජනපදෙ	752
රාජා ව මාගධො සොණො	516
රාජා වොරා බුත්තා නිසි	392
රුපා සද්දා රසා ගඤ්ඤා	44
රුපෙ ව සද්දෙ ව අපො රසෙ ව	76
ලක්ඛණා ඉණ දසා ව	246
ලුප්පනති නප්පහොනති ව	754
ලුබ්බස්සනසප්පාය	392
වත්ථබ්බං ව තථාඤ්ඤානං	246
වත්ථකමමං ව සුප්පි ව	626
වත්ථ නිදනං ආපනති	244

පිටියබෙකා	පිටියබෙකා
වන්ඳු මාරෙහි තිංසා ව	සනතිට්ඨානං නාසනං ව
වන්ඳුසමිං දුරකො සිකකා	සබ්බාභිභු සබ්බවිදුකමසමි
වස්සං චූඡා කොසලෙසු	සබ්බො සබ්බො වෙමතිකො
විවජ්ජා මොර විත්තා ව	සමාදාය විපසකතා
විජ්ජාසිංසු පඤ්ච මන්දමුඛි-	සවරෙහි වෙපිතා මෙසො
සනාති	සාධාරණෙ වෙව
විනයමති මහජෙසු	සාරදිකෙ විකාලෙපි
විපතති බ්‍යාධිතෙ දිසවා	සාසනාධාරණෙ වෙව
සකාභිරෙකභාගෙන	සුඛා විරාගතා ලොකෙ
සගහට්ඨා අනජ්ඣිට්ඨා	සුඛො විවෙකො භූට්ඨස්ස
සගාරවො චූඛසිතරෙසු-	සුඛස්ස දුනතිස්සාරිතො
භික්ඛුසු	සෙනාසනං විවිතනඤ්ච
සබ්බෙසු ව අපො බාලො	සෙලෙ යථා පබ්බතමුඛාති-
සබ්බෙසු කිවෙවසු ව-	ටඪිතො
මනනණාසු ව	සෙලො යථා එකසතො
සවෙ ලහෙථ නිපකං සනායං	සො තාදිසො සීලවීරුඛියා-
සජ්ජිකං වස්සපොසිථො	සිතො
සතතානතාගතාවෙව	සො හි තතකසීලං ගනන්ති
සති අමුලුහපාපිකා	හන්තා පාදි හන්තපාදි
සනොතා සනොතති සත	

2 සඤ්ඤානාමසූචි

පිටසබ්බකා	
අඛිත-මගධ	58, 60
අඛිතිරස	614
අඛිතුත්තරාප	608
අඛිතුලිමාල	184
අචිරවතී	498, 718
අජපාලනිග්‍රොධ	6
අඤ්ඤකොණ්ඩඤ්ඤ	24, 26
අට්ඨක	612
අනාපපිණ්ඩික	884
අනුරුඳ්‍ධ	872, 880
අනොත්තනදහ	69
අකිකච්ඡද	264, 562, 568, 718
අකිචන	728
අභය	674, 680
අබ්බපාලි	580, 672, 682
අවනතිද කතිණාපථ	506, 508, 512
අවනතී	506
අසාජ්	82, 84, 86
ආකාසගොත්ත	552
ආතුමා	620
ආනඤ	542, 544, 562, 596
ආපණ	616, 694, 708, 712, 728, 734, 880
ආලාර	14, 244
ඉසිදුස	730
ඉසිනදුද	730
උක්කලා	8
උජ්ජේනී	688
උත්තරකුරු	60
උද්ධි	276
උදෙන	350
උදුක	14, 244
උපක	16, 244
උපත්ඤ	88, 244
උපනඤ	384, 732
උපසෙන වසිගත්තපුත්ත	128

පිටසබ්බකා	
උපාලි	214, 216, 246, 788 790, 792, 794, 880
උපාලිදුරක	190
උරුවෙලකසාප	46, 50, 64, 68, 74, 76
උරුවෙලා	42, 48, 50
උසිරඳුප්	512
කතුධ	244
කඛිඛාරෙවන	542
කජඛාල	512
කණ්ටක	194, 212, 246
කපිලවත්තු	204
කලඤකනිමාප	542, 544, 552, 557, 672
කාසාප	612
කාක	690
කාසිරාජ	698, 854, 858, 860, 862, 864, 866, 868
කාසී	544, 546, 756, 758, 760
කිම්බිල	872
කුභකුටාරාම	730
කුටිකණ්ණ	506
කුමාරකසාප	230
කුරුරසර	506
කුසිනාරා	616
කෙණ්ඩ	612
කොටිගාම	578
කොණ්ඩඤ්ඤ	244
කොලිත	88, 244
කොසමි	690, 842, 870
කොසලරාජ	854, 856
කොසල	228, 272, 350, 372, 374, 394, 396, 448, 450, 464, 468, 472
කොසිනාරක	6, 16
ගහ	294, 296, 342
ගඛිගානදී	578

පිට්ඨකො		පිට්ඨකො	
ගයා	244	නිග්‍රොධාරාම	204
ගයාකයාප	50, 70	නිමමානරති	24
ගයාසීස	72, 74	නීලවාසී	730
ගවමපති	38	නෙරඤ්ජරා	1, 66
ගිජ්ඣකුට	248, 256, 472, 478	පජ්ජොත	688, 690, 692
ගිඤ්ජකාවසථ	582	පපාතපබ්බත	506
ගිරිබ්බජ (මගධානං)	90	පරනිමිතවසවනති	24
ගොතමකෙ	710	පාචීතවංසදාය	812
ගොතමතිස්ස	578	පාටලිගාම	572
ගොතමආර	578	පාටලිපුත්ත	730
ගො.පක	730	පාරිලෙය්‍යක	876
කොසිතාරාම	842	පාමෙය්‍යක	628
වමපා	760	පිලිඤ්ඣාම	536, 538
වාතුමමන රාජික	24	පිලිඤ්චවජ්	536, 540
වොදනාවඤ්ච	280	පුණණජ්	38
ජමබුද්දිප	64	ඵලිකසඤ්ඤ	730
ජාතියාවන	496, 604	බාරාණසී	16, 494, 554 712, 856
ජීවක	180, 674, 676, 678, 680, 682, 684, 690, 692, 696, 698	බාලකඤ්ඤාණකාරගාම	870
ජෙතවන	208, 348, 394, 396, 498, 510, 520, 548, 550, 622, 628, 714, 716, 878	බිම්බිසාර	74, 78, 80, 82, 178, 342, 348, 474, 536, 538, 600, 672, 682, 684, 686, 690
ජකකසිලා	677	බොලයා කවචාන	568, 570
තපස්ස-හලලික	8	බ්‍රහ්මදත්තො	854, 858, 860, 862, 864, 866, 868
තාවතීංස	24, 580	හගු	612, 730, 870, 873
තුසිත	24	හද්දසාලමූල	876
පුණ්	512	හද්දවතිකා	690
දකඛණාගිරි	196, 708	හද්දියනගර	600, 602
දිසාබ්‍රකුමාර	858, 860, 862, 864, 866, 868	හද්දිය	244
දිසිති	854, 856	හාරආජ	612
දෙවදත්ත	278	මද්දකුච්ඡ	342
නදීකයාප	50, 70	මඤ්ඤිති	550
නානදිය	872	මල	616
නාතිකා	582		
නිගණ්ඨනානපුත්ත	584		

පිටියවෙත	
මහක	194
මහාකොට්ඨික	880
මහාකම්මාන	508, 512, 880
මහාකප්පින	256, 880
මහාකසාප	264, 880
මහාචූඤ	880
මහානාම	26
මහාපජාපතිගොතමි	882, 884
මහාමොග්ගල්ලාන	550, 880
මහාවන	582
මහාසාල	512
මාගධ	90
මාර	42, 44, 46
මිගද්ද	16, 32
මිහාරමාඤ	714, 716, 724
මුච්චිඤ	6
මෙණ්ඩක	600, 602, 604, 606, 608, 610, 626
යමනග්ගි	612
යස	30, 32, 34, 36, 244, 626
යසෝප	598
යාම	24
රක්ඛිතවනසංඝ	876
රාජගහ	82, 120, 124, 190, 194, 204, 248, 256, 262, 280, 342, 346, 348, 474, 494, 536, 542, 544, 546, 548, 554, 572, 672, 696, 708, 730
රාජායතන	8, 244
රාධ	118
රාහුලමාඤ	204
රාහුල	208, 880, 882
රෙවත	746, 880
රොජ	616, 618, 620
ලට්ඨිවන	74
ලිච්ඡවි	580, 582, 584, 626
චජ්ජ	574, 576
චප්ප	244
චාමක	612
චාමදෙව	612

පිටියවෙත	
චාසනගාම	756, 758, 760
චාසෙධ්ඨ	612
චිමල	38
චිකාඛා	714, 724, 884
චෙස්සාමිත්ත	612
චෙසාලි	672, 708, 714
චෙච්චන	82, 88, 544
සක්ක-දෙව්නම්ඤ	56, 58,
සංඤ්ඤ	88
	244
සලලවතී	512
සාකෙත	218, 220
සාගත	474
සාණ්චාසී	730
සාරිපුත්ත-මොග්ගල්ලාන	82, 88
සාරිපුත්ත	82, 84, 120, 550, 712, 878, 886
සාලවතී	674
සාවඤ්චි	208, 348, 396, 510, 548, 628
සීතවත	478
සීත සෙනාපති	584, 590, 592, 594
සුඤ්ඤාදන	204, 206
සුනිධි-චස්සකාර	574, 576, 578
සුප්පනිධි වෙතිස්	74
සුප්පිය	554, 556
සුප්පියා	554, 556
සුථස්ස	558
සුබාහු	38
සෙනකණ්ණික	512
සෙනානී-නිගම	42
සොණ-කොළුච්ඡ	474, 480, 482, 506, 508, 510, 512

3 පද්‍යානුකූලිකා

අ	පිටියකො		පිටියකො
අංසවටකො	530	අභිලානො	468
අකවසුසං	536	අයුතනං	704
අකතකපං	552	අග්ගං	692, 696
අකතා වා	728	අග්ගනගරං	576
අකතකමමං	818, 820, 822, 824, 826, 828, 830, 832, 834	අග්ගලගුහතිවිහාරො	728
අකතං වා තොති	666	අග්ගලං කුහනං	712
අකප්පකතෙන	630	අග්ගිකා	176
අකප්පියං	552, 622, 740, 742, 762, 764	අග්ගිකකිකා	56
අකමමං	764, 766, 774, 776, 778	අග්ගිකො වා	576
අකරණියො පක්කමති	392	අග්ගිසරණලිහි	54
අකරණියං	552, 622, 740, 742, 762	අග්ගිසාලා	102, 112, 138, 148, 352, 356
අකරණේ	760, 762	අග්ගිහුතනමුඛා	614
අකාමා	700, 730	අග්ගාගාරෙ	52, 54, 64, 244
අකාරකො	734	අග්ගනාරායො	272
අකාලමෙසො	68	අඛණ්ඩානං	498, 500
අකිකුචනං	76	අඛණ්ඩානො	532
අකිරියාය	584, 604	අඛණ්ඩරසො	612
අකිරියං	586	අඛණ්ඩරසං	54
අකිරියවාදෙ	584, 586, 604	අඛණ්ඩලී	246
අකිලනො	716	අඛණ්ඩලීච්ඡිනො	226
අකුකුකතෙන	632	අඛණ්ඩලී	580, 582
අකුපොන	758, 760, 844, 846, 886	අචගමා	762
අකුසලානං	586	අචගයො	762
අකකනාලං	742	අචගයං	762
අකෙකන අකකං	580	අචිරපක්කනො	574
අකෙකාවඡි	870	අචිරිඛණං	708
අකෙකාසති	804	අච්ඡං	560
අගතිං	848	අච්ඡකඤ්ඤි	536
අගරුකරියමානා	878	අච්ඡතරච්ඡමංසකුට	626
අගාමකො	268	අච්ඡතති	400
අගාරසමා	478, 482, 486, 506	අච්ඡමංසං	506
අගාරිකා	680	අච්ඡරියං	680, 716
		අච්ඡවසං	524
		අච්ඡනනකං	708, 726
		අච්ඡනනං	864
		අච්ඡනනදසාති	742

පිටිය බෙකා

අවජිනනදසදිසදසානි	742
අජිනකබ්පං	740
අජිනප්පවෙණිං	500, 502
අජිනි	870
අජේගුවජි	736
අජ්ජනගෙහ	570, 590, 592, 596, 606, 608,
අජ්ජ මෙ උපොසඨො	300
අජ්ජ මෙ පචාරණා	412
අජ්ඣාසාසී	74, 80
අජ්ඣාචාරෙ	480
අජ්ඣාපනාකො	404, 406, 744
අජ්ඣාපනාකාපි	742
අජ්ඣාපනාකාසා	340
අජ්ඣාරාමෙ	492
අජ්ඣාවසී	854
අජෙකාකාසෙ	380, 392, 490, 494, 510
අඤ්ජනං	528
අඤ්ජනත්ථිකං	550
අඤ්ජනිසලාකා	530
අඤ්ජනුපපිංසනෙති	528
අඤ්ජලිකමමං	818, 850, 878
අඤ්ජලිමපනාමෙතො	856
අඤ්ඤං ව්‍යාකරොනනි	486
අඤ්ඤනරො ඵාසුචිතාරො	468
අඤ්ඤනිඤ්ඤපුබ්බො	130, 172, 174, 176
අඤ්ඤනිඤ්ඤා	248, 346, 348, 590
අඤ්ඤත්‍ර අනනරායා	336
අඤ්ඤත්‍ර අට්ටඨිතාය පරිසාය	340
අඤ්ඤත්‍ර පඤ්චකෙන	630
අඤ්ඤත්‍ර පුග්ගලසා අත්ථාරා	630
අඤ්ඤත්‍ර සමසසාමග්ගියා	340
අඤ්ඤත්‍ර සමසාටියා	336
අඤ්ඤත්‍ර සමෙකන	336
අඤ්ඤත්‍රාපි ධම්මා	766
අඤ්ඤත්‍රාපි විනයා	766
අඤ්ඤත්‍රාපි සත්‍යසාසනා	766
අඤ්ඤමඤ්ඤානුලොමනා	398
අඤ්ඤානං	332

පිටිය බෙකා

අඤ්ඤානකවෙසෙන	858
අඤ්ඤාති ඔවදියො-	
අනුසාසියො	128
අට්ටො	354, 356
අට්ඨවග්ගිකානි	510
අට්ඨඛ්‍යුලං	726
අට්ඨපදකං	712
අට්ඨපිතාය	268
අට්ඨානං	722
අට්ඨානාරහෙන	758, 760, 764, 766, 842, 844
අට්ඨාරසති	840, 882
අට්ඨිකානං	80, 672, 674
අට්ඨිච්ඡිනනා	870
අට්ඨිකා	124
අට්ඨිමයං	528, 530
අට්ඨිමා භික්ඛවෙ මානිකා	748
අඬ්ඬකාසිං	708
අඬ්ඬකාසියං	698
අඬ්ඬකුභිමපි	708
අඬ්ඬනෙලසෙති	562, 564, 568, 572, 604, 608, 616, 620
අඬ්ඬමණ්ඩලමපි	708
අඬ්ඬයොගො	352, 354, 356
අඬ්ඬො	854
අණනොසි	230, 234
අණණවං	578
අතරමානො	616, 618
අනනකාමරුපා	872
අනනනා	232
අනනනා න අසෙකෙකන	156
අනනනා වා අනනානං	272
අනනමනො	590, 592
අනනා ව අනුපනිතො	486
අතිකාලෙන	174
අතිකකනනමානුසකෙන	574, 576
අතිකකනනවරා	204, 696, 716
අතිවුදදකං	724
අතිදිට්ඨියා	158
අතිදිවා	174
අතිපකඛිතනමජ්ජං	532

පිටිබිඳකො	
අතිරේකවිවරං	710, 712
අතිරේකපඤ්චකෙන වා	632
අතිරේකභාගෙන	704
අතිරේකවිසතිවග්ගො	772, 774
අතිවිසං	524
අථ කො වරහි	76
අථ බො ආයසමනො වපසසා	26
අථ බො කොමාරනච්චො	696
අථ බො භගවා භික්ඛු	
ආමනෙනසි	42
අථ බො නාගරාජා	6
අථ බො සාරිපුත්තො-	
පරිබොජකො	82
අථ බො සුඤ්ඤාදනො සකෙකා	204
අථ ව පතිධෙකච්චො-	
මොඝපුරිසා	436
අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු	308
අථසා කඛ්ඛා වපසනති	4
අත්තකසීනො	632, 634, 636, 638, 640, 642, 644, 646, 648, 650, 652, 654, 656, 658, 660, 662, 664
අත්තකසීනානං	628, 728
අත්තකාමා	736
අත්තං නොති	630
අත්ථිතබ්බං	630
අත්ථිතුං	628
අත්ථවසං	718
අත්ථාපෙනා	890
අත්ථිකානං	672
අත්ථිකෙති උපඤ්ඤානං මග්ගං	82
අත්ථි නෙව සරති	294
අත්ථෙසු ජානෙසු	892
අදස්සනා	578
අදස්සනෙ	744
අද්ධං	594
අද්ධංපුබ්බා	580
අද්ධංචුලං ආපනතිං	880, 882
අද්දභාය	866
අධම්මකම්මං	768, 784, 786, 783, 790, 792, 794, 796
අධම්මනනා	764

පිටිබිඳකො	
අධම්මෙන වග්ගකම්මං	762, 766, 818, 820, 822, 824, 826, 828, 830, 832, 834
අධම්මෙන වග්ගා	800, 802, 804, 806, 808, 810, 812, 814, 816, 818, 820, 822, 824, 826, 828, 830, 834
අධම්මෙන වග්ගං	270
අධම්මෙන සමග්ගකම්මං	762, 766, 798, 800, 802, 804, 806, 808, 810, 812, 818, 820, 822, 824, 826, 828, 830, 832, 834
අධම්මෙන සමග්ගා	814, 816, 818, 822, 824, 826, 830, 832, 834
අධම්මවාදී	854, 880
අධම්මං ධම්මොති	880, 882
අධම්මිකං	766
අධම්මිකෙන	758, 760, 842, 844, 846
අධම්මියමානෙ	852
අධිකරණං	852
අධිකරණකාරකා	464, 466, 800, 802, 818, 820, 878, 880, 882, 884, 886
අධිකරණකාරකෙති	876
අධිකාරං	690
අධිගතො බො මහායං ධම්මො	10
අධිවිනෙත	174
අධිට්ඨානබ්බාති	726
අධිට්ඨාති	748
අධිපඤ්ඤාය	174
අධිවත්ථා	62
අධිවාසක ජාතිකො	192
අධිවුත්ථොමති	582
අධිසීලෙ	158, 174
අධියනනසා	676
අඤ්ඤානං	546, 718, 760
අඤ්ඤානමග්ගපටිපත්තා	8, 693, 700, 708, 710, 736
අනගාරියං	478, 482, 506
අනඛණං	720

පිට්ඨකො

අනුච්ඡිදයා	10
අනුච්ඡිදයා	272
අනුච්ඡිදයා	76
අනුච්ඡිදයා	76
අනුච්ඡිදයා	548, 550
අනුච්ඡිදයා	790, 794
අනුච්ඡිදයා	566
අනුච්ඡිදයා	860
අනුච්ඡිදයා	630
අනුච්ඡිදයා	864
අනුච්ඡිදයා	622
අනුච්ඡිදයා	208
අනුච්ඡිදයා	730
අනුච්ඡිදයා	650
අනුච්ඡිදයා	736
අනුච්ඡිදයා	622, 740, 742, 762, 764
අනුච්ඡිදයා	578
අනුච්ඡිදයා	552, 622, 740, 742, 762, 764, 852
අනුච්ඡිදයා	780, 804, 822
අනුච්ඡිදයා	16
අනුච්ඡිදයා	96
අනුච්ඡිදයා	780, 804, 822
අනුච්ඡිදයා	584
අනුච්ඡිදයා	666
අනුච්ඡිදයා	584
අනුච්ඡිදයා	588, 590
අනුච්ඡිදයා	708
අනුච්ඡිදයා	722
අනුච්ඡිදයා	693
අනුච්ඡිදයා	880, 882
අනුච්ඡිදයා	92
අනුච්ඡිදයා	720
අනුච්ඡිදයා	880
අනුච්ඡිදයා	396, 520, 548, 622, 628, 714, 878
අනුච්ඡිදයා	892
අනුච්ඡිදයා	780
අනුච්ඡිදයා	842, 846, 848, 850, 880, 882
අනුච්ඡිදයා	758, 760, 836

පිට්ඨකො

අනුච්ඡිදයා	676
අනුච්ඡිදයා	628,
අනුච්ඡිදයා	720
අනුච්ඡිදයා	356, 338, 440, 442, 444
අනුච්ඡිදයා	648, 652, 654, 656
අනුච්ඡිදයා	650
අනුච්ඡිදයා	768, 770
අනුච්ඡිදයා	632
අනුච්ඡිදයා	632
අනුච්ඡිදයා	122
අනුච්ඡිදයා	758, 760, 842, 814, 816, 886
අනුච්ඡිදයා	704
අනුච්ඡිදයා	46, 94, 130, 132, 154, 212, 348, 530, 610, 614
අනුච්ඡිදයා	88
අනුච්ඡිදයා	604, 612
අනුච්ඡිදයා	584
අනුච්ඡිදයා	452
අනුච්ඡිදයා	666
අනුච්ඡිදයා	92
අනුච්ඡිදයා	194, 260
අනුච්ඡිදයා	46
අනුච්ඡිදයා	52
අනුච්ඡිදයා	844, 846
අනුච්ඡිදයා	664
අනුච්ඡිදයා	212
අනුච්ඡිදයා	588, 590
අනුච්ඡිදයා	204
අනුච්ඡිදයා	340
අනුච්ඡිදයා	630
අනුච්ඡිදයා	214
අනුච්ඡිදයා	854
අනුච්ඡිදයා	624
අනුච්ඡිදයා	846
අනුච්ඡිදයා	630
අනුච්ඡිදයා	726
අනුච්ඡිදයා	590
අනුච්ඡිදයා	708
අනුච්ඡිදයා	850
අනුච්ඡිදයා	766

පිටිය බෙකා		පිටිය බෙකා	
අනුසාවණසම්පන්නං	766	අනෙතවාසිකමහි	144
අනුසාවෙහි	770, 772	අනෙතවාසි	882
අනුපසාදිකං	892	අනෙතවාසිං	160, 166, 168
අනුපට්ඨකං	76	අනෙතා	544
අනෙකපට්ඨයායෙන	570, 584, 590, 608, 740, 742	අනෙතා කොට්ඨාගාරිකා	540
අනෙකවිනිභානං	588	අනෙතා කොමුදියා	472
අනතක	44, 46	අනෙතාපක්කං	544, 594, 596
අනතගණ්ඨිං	686	අනෙතාටුථං	544, 594, 596
අනතගණ්ඨාබාධො	686	අනෙතා සීමගතා	850
අනතපානං	720	අනෙතා සීමයං	750
අනතමසො ආනන්තරිකස්සාපි	780	අකො	226, 782
අනතරසරෙ	852	අකා	226
අනතරට්ඨකාසු	710	අකාකාරෙ	478, 492
අනතරවාසකො	712	අකාබ්බිරං	226, 246, 782
අනතරවාසකෙන	632	අකාමුගො	226, 782
අනතරවාසකස්ස	728	අකාමුගබ්බිරං	226, 782
අනතරවාසකං	708, 710	අනතකථං	494
අනතරභිනො	578	අකාඨිකං	726
අනතරාමගෙන	218, 220, 240, 264, 292, 383, 384, 500, 542, 544, 546, 628	අකාය	858
අනතරායා	576	අපකසිංහනි	724
අනතරාසිකො	254	අපකසි	680, 682
අනතරායො	372, 374, 376	අපකකං වා	706
අනතරාවස්සං	346, 348, 382	අප නතකාලකං	570, 592, 606
අනතලිකා	680	අපගබ්බතාය	586, 590
අනතලිකාවරො	44	අපවයාය	740, 742
අනතලිකෙබ්බ	476	අපවිනයනවකං	662
අනතාහි	686	අපවිනයමානො	660, 662
අනතිමවඤ්ඤං	742, 744	අපවිකඛිත්තං	624
අනතිමවඤ්ඤං අජ්ඣාපනන- කස්ස	444, 780	අපවිඤ්ඤාය	788, 790
අනතිමවඤ්ඤං අජ්ඣාපනනක- වතුන්තො	774	අපවිපුඤ්ඤා	790
අනතිමවඤ්ඤං අජ්ඣාපනනක- විසො	778	අපනතකො	222
අනෙත පුරෙ	186, 680	අපනතකං	222
අනෙතවාසිකො	132, 150, 154, 734	අපනාමෙති	736
අනෙතවාසිකා	152	අපනාමෙතො	118
අනෙතවාසිකෙන	138, 140	අපමාරිකා	230
අනෙතවාසිකස්ස	142, 146, 148	අපමාරො	178
		අපරජ්ජුගතාය	346
		අපරපථවයො	570, 592, 606, 608
		අපරිකථාකතෙන	632
		අපරිසංසන්නෙන	96, 98, 100, 108, 110, 132, 134, 136, 138, 142, 144, 146

පිටිමිමෙකො	පිටිමිමෙකො
අපරිපුණ්ණකොසකොට්ඨා-	අපසසුනො
ගාරො	854
අපරිසඛිතිනං	594
අපලාලෙනති	212
අපලොකිතා වා	584
අපලොකෙථ	580
අපලිමොධා	656
අපසාදෙනති	212
අපසොනථලකං	98, 100, 110,
	136, 146
අපාතිතෙ	730
අපාථෙය්‍යන	610, 676
අපායං	574
අපි ව පටිගච්චිට මයා ඝඤ්ඤො	680
අපිධානං	528
අපුත්තකතාය	90
අපුජ්ජමානා	878
අපසකතඤ්ඤානො	756, 758
අපසකිණ්ණං	80
අපසකිලමථෙන	758, 760
අපසඤ්ඤාතං තථාගතෙන	
	880, 882
අපසඤ්ඤානො	346
අපසට්ඨකමෙම	742, 744, 784, 786,
	788, 806, 816, 818, 832, 852
අපසට්ඨිකසග්ගෙ	742, 744, 784,
	786, 788, 826, 834, 852
අපසට්ඨෙකකිකා	556
අපසට්ඨෙධා	578
අපසතිරුපං	552, 740, 742, 762,
	764
අපසධනො	854
අපසනිග්ගෙසාසං	80
අපසබලො	854
අපසනකඛා	610, 676
අපසනොගො	854
අපසමත්තා	874
අපසං වා ඛන්තං වා භාසස්සු	84
අපසවාහනො	854
අපසවිජ්ඣො	854
	අපසසුනො
	158
	අපසසද්දං
	80
	අපසසද්දො
	616
	අපසනරිතෙ
	398, 570, 874
	අපසාණකෙ
	398, 570, 874
	අපපිච්ඡතාය
	740, 742
	අපපිච්ඡස්ස
	740, 742
	අපපිච්ඡා
	732, 852
	අපොදකා
	610, 676
	අපොස්සුකකතාය
	10
	අතිජං
	552
	අබ්බාතෙත්වා
	550
	අබ්බාසුත්තං
	532
	අබ්බන්තරතො වා
	576
	අබ්බන්තරිතෙ
	862
	අබ්බාවිකඛනතා
	584
	අබ්බාවිකඛනති
	584
	අබ්බානං
	772
	අබ්බානාරතවතුන්තො
	778
	අබ්බානාරතස්ස
	792, 796
	අබ්බානාරතං
	788, 790, 794
	අබ්බුතං
	716
	අබ්බුය්‍යානො
	854
	අබ්බුය්‍යාසී
	854
	අබ්බෙති
	788, 790, 792, 794,
	796
	අබ්බෙය්‍ය
	778
	අබ්බන්තො
	780, 804
	අබ්බන්තන යාවජ්චං
	196
	අබ්බාපජ්ජං
	8
	අභස්සුචරා
	184
	අභාජිතෙ
	744
	අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙන
	880, 882
	අභිකක්කනා
	574
	අභිකක්කනං
	590, 606, 608
	අභිකක්කමති
	736
	අභිකක්කමථ
	872
	අභිකක්කමනීයං
	80
	අභිජ්චතිකස්ස
	492
	අභිඤ්ඤානා
	584, 616
	අභිධමෙම
	160
	අභිතිසිද්ධිං
	504

උඩමොසො	පිටමොසො
අභිභූත සබ්බානි පරිසරයානි 870	අරහන්තභික්ඛුණී 246
අභිරුද්ධො 590, 598	අරියං 576
අභිරුපා 672, 674	අරියසම්මසං 578
අභිවාදනං 850, 884	අරියසම්මානං 578
අභිවිජ්ජය 854	අරුණො 710
අභිවිතයෙ 160	අරොගො 680, 682, 686, 688, 690
අභිසං 672, 674	අරොගාපිතො 680, 688
අභිසම්පරායො 720	අලඛිකාරො 538
අභිසංනාකායො 536	අලජ්ජිනං 228, 246
අභුතෙන 584, 594	අලං තෙ එත්තනං 676
අභෙසජ්ජං 676	අලං පණ්ණාමෙත්තං 118
අමච්ච 866	අලං පමෙත්තං 892
අමඤ්ඤරුං 870	අලං හණේ ජීවක 688
අමනාපං 656, 658, 674	අලමම දුත්තං 564
අමානියමානා 872	අලබ්භමානාය සාමග්ගියා 242
අමනාපානං 736	අලානාය පරිසකකති 208
අමනුස්සෙන 690	අලාභා වත නො 760
අමුලාමුලං 890	අලාභා වත මෙ 566
අමුලුහිතසාරහස්ස 788, 790, 792, 794, 796	අලාති 716
අමුලුහිතයං 788, 790, 792, 794, 796	අලුකණ්ඩරං 246
අමබ්බකාය 580, 582	අලුච්ඡින්නා 226, 782
අමබ්බානං 614	අවකකාරපාතී 874
අමබ්බාලියා 582, 626, 672	අවවාති 174
අමමො 244, 626	අවණණකාමා 594
අසබ්බවස්ස කාලො 512	අවණණ හඤ්ඤාමානො 174
අසං පුග්ගලො පඤ්ඤායති 464	අවජ්ජුසම්මි 760
අසංපුත්තා 508	අවධි 870
අසං 382, 506, 618	අවසිට්ඨා 550
අරඤ්ඤ 228, 168, 560	අවසිට්ඨො 568
අරහං 604, 612	අවකාපෙය්‍යං 370
අරහතො 722	අවාසාය 208
අරහතො වා 720	අවිජ්ජාපච්චයා 2
අරහතො 218	අවිජ්ජායතෙව අසෙසපිරාග- තිරොධා 2
අරහන්තසානකො 218, 288, 292, 404, 406, 744, 782	අවිතිච්ඡිතිත්තා 890
අරහන්තසානකස්ස 340, 780	අවිමනා 856
අරහන්තසානකුප්පකායෙන 222	අවිච්ඡේදනා 628, 872, 874
අරහන්තසානකච්ඡායො 774	අවිසංජ්ජකං 740
අරහන්තසානකපඤ්ඤාමො 776	අවිසංසා 544
අරහන්තසානකච්ඡො 778	අවිසංයා 674

පිටපිබෙකා

අවිසාරදො	574
අවෙකකිතාචාරො	892
අවෙදී	4
අවෙහඬිකිකං	740
අවෙරෙන හි	860, 864, 866
අව්‍යතනා	130
අව්‍යතනනා	822
අසංවිතිනා	466
අසකකරියමානා	878
අසකකාරපකතා	878
අසකාපුත්තියො	240
අසඬකමනියායො	498
අසඬකතෙන	260
අසඬසට්ඨනෙන	98, 100, 110, 136, 138, 146
අසතා	594
අසනියා	728
අසනුතිකතෙන	632
අසප්පායකාරී	736
අසප්පායං	736
අසමාදුනචාරො	628
අසමමතාය	268
අසමමුඛා	788, 790
අසමමුලෝකා	574
අසමමොදිකාය	852
අසමපජානනා	722
අසතානං	736
අසිප්පෙන	674
අසිතිගාමිකසහසාරානි	476
අසිතිසකට්ඨාගෙ	486
අසුචි	716, 718, 722
අසුතං	594
අසෙසපිරාගනිරොධො	2
අසමිමානසායො විනයො	8
අසාජ්ඣසා	26
අසාජරං	500, 502
අසානේවා	586, 590
අසාදො	158
අසාහණෙඬ	212
අසාමණො	240
අසාමංසං	558
අසාමසා	56

පිටපිබෙකා

අසාමෙ	614
අසාමො	614
අසාරථං ච	680
අසාවණතා	42
අසායා	558, 626
අසායාසකා	78
අසායාමණකං	552, 622, 740, 742, 762, 764
අසායාවො	526, 724
අසායාසාය	586, 590
අසායාසෙන	590
අහතකප්පානං	712
අහතකප්පෙන	632
අහතානං	712
අහතෙන	632
අහතෙන අජරතං	632
අනාසි	870
අති	246
අතිනාගො	54
අතිමංසං	558
අතිවාතකරොගෙන	192
අනො නුත	58, 60
ආ	
ආකඬති	702, 724
ආකාසෙ	476
ආකිණ්ණමනුසායා	676
ආකිණ්ණො	876
ආකොට්ඨං	706
ආකොට්ඨි	618
ආකොට්ඨි	616
ආගනතුකකිලමථො	756, 758
ආගනතුකහතනං	716, 720
ආගනතුකනිෂ්ඨතනං	332, 334
ආගනතුකලිඬගං	332, 334
ආගනතුකාකාරං	332, 334
ආගනතුකා	436, 628, 716, 758
ආගනතුකානං	330, 332, 334, 720, 760
ආගනතුකුද්දසං	332, 334
ආගනතුකෙති	330, 436, 546
ආගනපටිපාටියා	704
ආගනපුඬා	720
ආගතාගමා	850

පිටිබ්බෙකා

ආගතාගමෝ	842, 844, 846, 848
ආගතාගතානං	740
ආගතො බො මනාසමණෝ	90
ආගමෙ ජුණේ	466
ආගමෙනබ්බං	734
ආගමෙ භු	854, 867
ආගමෙනතානං	700
ආගමෙසුං	700
ආවරිය	178
ආවරියකෙ	620
ආවරියමා	156
ආවරියමිති	134
ආවරියසා	138
ආවරියපඤ්ඤායා	194, 283, 526
ආවරියං	142
ආවරියෙන	148, 150
ආවරියෙසු	152, 492
ආවරියෙහි	684
ආවරියො	132, 136, 140, 156, 734
ආවිණ්ණං	758, 760
ආවිණ්ණං තථාගතෙන	880, 882
ආවෙරකමිති	892
ආච්චිකා	16, 714, 716
ආණ්ණෙනා	690
ආනාපිනො	4, 874
ආතුමායං	622, 626
ආදාය ඡකකං	636
ආදාය තිකං	610
ආදාය පණ්ණරසකං	642
ආදාය භාණ්ඩාගාරො	646
ආදායං	884
ආදිකල්‍යාණං	604
ආදිවෙවා	614
ආදිනාදණ්ඩානං	868
ආදිනාසත්ථානං	838
ආදිබ්‍රහ්මවර්ගිකාය	160
ආදිසා දෙති	748, 750
ආදිනමං	570, 574, 592, 604, 606, 618, 722

පිටිබ්බෙකා

ආනඤ්ඤා	722
ආනඤං	192, 194, 196, 510, 520, 522, 576, 596, 598, 692, 708
ආනඤසා	194, 230, 526, 616
ආනිසංසං	570, 592, 604, 606, 618, 720
ආනුසුඛිකථං	570, 592, 604, 606, 618
ආපණේ	354, 356, 616
ආපණං	612
ආපණසාලා	354, 356
ආපතතිද්වයි	842, 844
ආපතතිද්වයිනො	846, 848, 850
ආපතතිබහුලො	780, 804, 822
ආපතති වුට්ඨානතා විනයං	
පුරෙකකාරතා	398
ආපතතිවුට්ඨානපදසා	892
ආපතතියා අදසානෙන	774, 776, 778, 780, 784, 786, 824
ආපතතියා අප්පටිකමම	774, 776, 778, 780
ආපතතියා අප්පටිතිසාගෙන	788
ආපතති සාමනතා භණ්ඩානෙන	96
ආපතති අනාපතතිති	888
ආපතතිං න ජානාති	160
ආපනනා	758, 760, 888
ආබාධො	724, 734
ආබාධං	682, 718, 726, 736
ආභිසමාචාරිකාය	160
ආමකමංසං	528
ආමකලොභිතං	528
ආමලකං	526, 690
ආමලකි	64
ආමලො	244
ආමාවසෙසං	562
ආමිසනාරො	736
ආමිසබාරං	534
ආමිසං	886
ආයතනං	576
ආයතීං සංවරෙය්‍යාසි	300, 762

පිටපිබෙකා

ආයාමෙන	726
ආයසමා	256, 264, 280, 410, 412, 452, 454, 474, 476, 482, 506, 508, 510, 512, 536, 540, 542, 544, 550, 596, 598
ආයසමකා	382
ආයසමනො	258, 262, 478, 480, 484, 526, 530, 532, 536, 548
ආයසමනනා	298, 410, 468
ආයසමනනං	410, 412, 520, 522
ආයසමනනානං	298, 408, 466
ආයසමනෙන	408, 410
ආයසමනෙනා	252, 294, 400, 406, 408 464
ආරඤ්ඤකා	628
ආරාමා	626, 672
ආරාමවච්ඡු	352, 354, 356
ආරාමසනානි	672
ආරාමසහසානි	672
ආරාමො	352, 354, 356, 396
ආරාමිකකුලං	536, 538, 540
ආරාමිකසා	540
ආරාමිකගාමො	536, 538, 540
ආරාමිකෙන	536
ආරාමිකො	536, 538
ආරාමෙ	208, 348, 394, 398, 510, 520, 548, 582, 622, 710, 714, 716, 878
ආරොපෙභුං	726
ආලපිතො	724
ආලයරතාය	10
ආලයරාමාය	10
ආලයසමමුද්දිතාය	10
ආලිඤ්ඤං	616, 618
ආලෙපෙන	682
ආලොකසංකිකණ්ණනාගා	100, 110, 136, 146
ආලහකථාලිකං	600, 602
ආවනනා	708, 710
ආවරණං කාභුං	208
ආවසථාගාරං	572

පිටපිබෙකා

ආවාස අපට්ඨිවොධො	666
ආවාස පට්ඨිවොධො	666
ආවාසික නිමිතනං	332
ආවාසිකලිඛිතං	332
ආවාසිකාකාරං	332
ආවාසිකා	308, 310, 312, 314, 316, 318, 320, 322, 324, 326, 328, 330, 332, 334, 418, 420, 422, 424, 426, 428, 430, 432, 434, 436, 472, 730
ආවාසිකානං	330, 332
ආවාසිකෙති	330, 436
ආවාසිකුද්දසං	332, 334
ආවාසෙ	262, 272, 280, 284, 286, 288, 298, 300, 302, 304, 306, 308, 310, 312, 314, 316, 318, 320, 322, 324, 326, 328, 330, 372, 374, 376, 378, 384, 394, 396, 410, 412, 414, 416, 418, 420 422, 424, 426, 428, 430, 432, 434, 436, 448, 450, 464, 468, 632, 634, 642, 652, 654, 660, 662, 666
ආවාසො	336, 338, 442, 444, 756, 758
ආවාසං	228, 384, 386, 388, 390, 472, 662, 664, 798, 800, 802, 804, 806, 808, 810, 814, 816, 818
ආවිඤ්ඤනි	706
ආවිලානි	876
ආවිකතනා	736
ආවෙණිකං	176
ආසනා	564, 566, 572, 578, 580, 592, 616
ආසනානි	572
ආසනෙ	256, 402, 480, 502, 536, 540, 546, 556, 564, 570, 576, 606
ආසනෙසු	400
ආසනං	96, 106, 134, 284, 342, 394, 398, 412, 466, 476

පිටිමිබෙකා	
ආසිනනනරිකාය	852
ආසනදි	502
ආසනදිං	500
ආසාදනාපෙකෙකා	566
ආසාය	648, 652, 656
ආසාවචෙස්සිකා	632
ආසාවචෙස්සිකො	648, 650, 652, 654, 656, 658
ආසාලනියා	346
ආසිඤ්චි	734
ආසිනනං	680
ආනරහනේවා	62
ආහාරත්ඤ්ඤා ඵරෙය්‍ය	520
ආනුනං	892

ඉ

ඉවණ්මහං ආවරිය සිසං-	
සිකිකිතුං	676
ඉණ්දාසා	246
ඉණ්ධිකො	186
ඉණ්ධිකං	188
ඉනරිතරෙන	696
ඉතිනවාහවකථං	494
ඉතතරො	194
ඉත්ථාගාරං	178, 682
ඉත්තනරෙන	500
ඉත්තං නාමං ආපනතිං	300
ඉත්ථි	370, 390
ඉත්ථිසුතෙනන	500
ඉත්ථසනාති	682
ඉදපපච්චයනා පටිච්චසමුප්පාදො	10
ඉදතිකිකවෙ සසිසානනියං-	
අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බස්ස-	
ආරාධනීයසමිං	174
ඉදං චජ්ඣ පඤ්ඤායති	462
ඉදං චජ්ඣ ච පුග්ගලො ච-	
පඤ්ඤායති	464
ඉදුනෙව නං චදෙභි	464
ඉධ භො නං භිකිකවෙ	492
ඉධ පන භිකිකවෙ භිකිකු-	
භණ්ඩනකාරකො	820
ඉධ පන භිකිකවෙ භිකිකුස්ස-	
න ගොති ආපනති දථ්ඨබ්බා	
	784, 786

පිටිමිබෙකා

ඉද්ධා	672
ඉද්ධානුනාවො	600, 602
ඉද්ධානුභාවං	602
ඉද්ධිපාටිනාරියං	540
ඉද්ධියා වෙහාසෙ සීත-	
චතුනේවා	774
ඉද්ධියා වෙහාසෙ සීත-	
පඤ්ඤමො	776
ඉද්ධියා වෙහාසෙ සීතස්ස	780
ඉද්ධියනාවනා	720
ඉමං උදුනං උදුනෙභි	4
ඉමං විවරං ඉත්තනනාමස්ස දමමි	748
ඉසයො	612
ඉස්සරියාධිපච්චං	474

ඊ

ඊසාදනනස්ස	876
ඊසාය ඊසං	580

උ

උකකණ්ඩිතරුපා	628
උකකනතිථා	554
උකකපිණ්ඩිකා	544, 598
උකකාසිථා	616
උකකුටිකං	46
උකෙකාටනකං	464
උකිත්තන කස්ස	340
උකිත්තනකාපි	742
උකිත්තනකො	288, 292,
	404, 406, 744
උකිත්තනා	758, 760, 844,
	846, 886, 888
උකිත්තනං	852
උකිත්තනානුචතනකා	642,
	844, 846, 850, 888
උකෙඛපකානං	848
උකෙඛපනීයකමකතො	
	806, 816, 818, 832, 834
උකෙඛපනීයකමමං	788,
	790, 792, 794, 796, 804, 806,
	818, 826, 832, 834
උකෙඛපනීයකමමාරහස්ස	
	788, 790, 792, 794, 796

පිට්ඨකො

උකඛිපාම	756
උකඛිපිංචු	842, 844
උග්ගමනකාලෙ	856, 858
උග්ගතින පටිග්ගතිනකං	546, 594, 596
උච්චාරෙණි	734
උච්චාරොපි	686
උච්චාවචානි	674, 698
උච්චාසද්දං	598
උච්චාසයන මහාසයනානි	500
උච්චිනිචා	704
උච්ඡ්ඛෙත	864
උච්ඡිනනමුලා	588, 590
උච්ඡිනනා	578
උච්ච්ඡදං	588
උච්ච්ඡදාය	586, 588
උච්ච්ඡදවාදං	588
උච්ච්ඡදවාදො	586, 588
උච්ඡුරසං	614
උච්ඡිචා	702
උච්ඡායනනි	708, 710, 732, 742, 762, 766, 852
උඤ්ඤන	594
උඤ්ඤාපෙතුං	194
උඤ්ඤාදකං	694
උතුකාලං	730
උතුභ්භවානං	712
උතුනි	680
උතුපමාණං	238
උතනමදමථසමථං	508
උතනරාය	484, 512
උතනරුලුමපං	706
උතනරාසඛං	94, 96, 708, 710, 762, 856
උතනරාසඛසං	728
උතනරාසඛෙත	554
උතනරාසඛො	712
උතනරිතුකාමො	704
උතනරිසං	578
උතනරීයනි	706
උතනුසොනා	864
උතනානො	684, 686

පිට්ඨකො

උතනානං	678
උතතිට්ඨපතනං	92, 94, 132
උතතිණ්ණසං	876
උදකකොට්ඨකං	532
උදකචිකඛලෙ	628
උදකතො වා	576
උදකෙ	98, 398, 570, 706
උදකෙත	372
උදකනිමිතනං	258
උදකනනරායො	272
උදකමණිකං	572
උදකවාහකො	68
උදකසාටිකං	716, 718, 720
උදකසඛෙත	628
උදකසමිතනං	542
උදකුකෙඛපො	268, 342
උදග්ගචිතනං	570, 592, 606, 618
උදග්ගා	696, 716
උදග්ගො	174
උදරානසාලා	352, 354, 356
උදරානො	352, 354, 356
උදරච්ඡමිං	686
උදරවාතානාමො	542
උදුනං උදුනෙසි	578, 856, 876
උදුකඛලමුසලං	526
උභ්භාම	688
උභ්භරිතුං	726
උභ්භෙත	710
උද්දරෙහි	264, 540, 702
උද්දලොමිං	500, 502
උද්දිසිතඛං	888
උද්දිසංකටං	594
උද්දියනි	370
උද්දෙකං	688
උද්දෙකං	690
උද්දෙසෙ	174, 176
උද්දො	244
උද්දොසිතො	354, 356
උපකට්ඨාය	380, 628
උපකණ්ණකෙ	594

පිටියිකෙතො		පිටියිකෙතො	
උපගතානං	592	උපභේදිතමානං	718
උපගතානි	678, 680	උපභේද්‍යභේද්‍යකපානං	520
උපවිකාති	706	උපභේද්‍යභේද්‍යකපානො	686
උපවජ්ජිති	648, 654, 658	උපභේදිති	552
උපජානාම	680	උපභේදිතති	680
උපජායතෙ	564	උපභේදිතං	718
උපජ්චිතුං	674	උපරිතොජනෙ	92, 94
උපජක්ඛායමුලකං	176	උපරිපාසාදවරගතො	860
උපජක්ඛායමනා	156	උපප්‍රභසාති	692
උපජක්ඛායමති	96, 98	උපප්‍රාපෙතබ්බො	286
උපජක්ඛායස්ස	102, 104, 182, 724	උපප්‍රිතිසං	12
උපජක්ඛායං	104	උපසම්පදපෙබ්බො	230, 232, 234, 236
උපජක්ඛායා	116, 130	උපසම්පදං	508, 772
උපජක්ඛායෙ	212, 246	උපසම්පන්න සමනන්නරා	122
උපජක්ඛායෙන	106, 112, 114, 120, 122, 124, 734	උපසම්පදරහස්ස	788, 792, 794, 796
උපජක්ඛායෙසු	492	උපසම්පාදෙති	788, 790, 792
උපජක්ඛායො	94, 156, 214, 234, 508, 512, 734	උපසිඝ්ඝතු	692
උපට්ඨාකතුලං	584	උප්පාටෙත්ථා	686
උපට්ඨාකො	734	උප්පාදය	748
උපට්ඨානසාලා	102, 112, 138, 148, 352, 284, 356	උපාලිනා	218
උපට්ඨිතසති	722	උපාසකා	572
උපට්ඨිතමානො	736, 738	උපාසකස්ස	456
උපඬ්ඨං	734, 750	උපාසකෙ	478, 574, 608
උපඬ්ඨකාසීනං	698	උපාසකෙන	350, 352, 370
උපඬ්ඨපට්ඨිංසං	704	උපාසකො	490, 506, 554, 556
උපඬ්ඨාමුලකං	690	උපාසකං	606
උපතිට්ඨථ	610	උපාසිකාය	350, 354, 356, 456
උපදංසෙස්සනති	852	උපාහනා	96
උපනඤ්ඤස්ස	194, 212, 548	උපොසථකමමං	280
උපනඤ්ඤන	382	උපොසථග්ගං	492
උපනග්ගනති	870	උපොසථපමුඛං	262
උපනාමෙති	736	උපොසථං	846, 848, 850
උපනාමෙසි	562, 690	උපොසථාගාරං	260, 262, 284
උපතිකම්පති	874	උබ්බාලොතා	878
උපතිකම්පනති	610	උබ්බිග්ගො	864
උපතිකම්පි	756, 758, 872	උබ්බිජ්ජනති	184
උපතිසංසනනියො	876	උබ්බභේදිතෙ	708 710
උපතිච්ඡිත්ථා	686	උබ්බතං	635, 646, 652, 654
උපතිසිද්ධිත්ථා	602	උබ්බාරාය	632, 728, 730
		උබ්බිදං	526
		උභතොබ්බඤ්ජනකවතුත්ථො	774

පිටියබෙකා

උභතොඛ්‍යඤ්ඤනකපඤ්චමො	776
උභතොඛ්‍යඤ්ඤනකච්ඡො	778
උභතොඛ්‍යඤ්ඤනකස්ස	340, 446,
උභතොඛ්‍යඤ්ඤනකා	742
උභතොඛ්‍යඤ්ඤනකුප්පකායෙන	222
උභතොඛ්‍යඤ්ඤනකො	220, 290,
	404, 406, 744, 782
	780
උභතො ලොභිනකුපධානං	500, 502
උභතො සඛ්‍යස්ස	748, 750
උභයස්	884
උභයානි බො පන-	
පානිමොක්ඛානි	168
උභො අස්ථා	718
උමමත්තකො	288, 292, 294,
	296, 404, 406, 736, 742,
	744, 860
උයොජේස්ථා	64
උරුචෙලකස්සපස්ස	52, 54,
	56, 58, 60
උරුචෙලකස්සපං	54, 64, 66
උරුචෙලවාසී	76
උරුචෙලං	244
උරුචෙලායං	2, 14
උලලිඛිතමත්තෙන	630
උලුමපභු	122, 234, 246
උලුමපං	578
උලුබමමපරිකඛවා	490
උලුබපකං	740
උලොකා	100, 110, 136, 146
උස්සාරෙස්ථා	686
උස්සාවනනනිකං	598
උසිරං	534
උස්සඛිති	864
උස්සනනං	704
උස්සකකං	102, 104, 106,
	756, 758, 760
උස්සුරෙ	718
උස්සානනි	604
උලාරං	616

පිටියබෙකා

උ	
උභතදසවස්සො	164
උභතපණ්ණරසවස්සො	192
උභතච්ඡතිවස්සො	192
උභරුමංසං	554
උභරුං	554
උ	
උකච්චියං	710, 712
උකච්චියො	712
උකච්ඡනෙන	848, 850
උකච්චරෙ	710
උකච්ඡං සනතිපතිස්සා-	
උපොසපො කාතබ්බො	362
උකතිස්සෙ	718
උකුන්තලොමි	502
උකුන්තලොමිං	500
උකපලාසිකං	486
උකපලලඤ්ඤන	2
උකපුගලෙ	252, 354
උකමනං නිකඛිපිතබ්බං	
	98, 108, 110, 136, 144
උකපිභාරෙ	510
උකසඤ්ඤාතමපි	854
උකං සමුහනිස්ථා	260
උකාධිපායං	732
උකුන්තංසකකුන්තං	694
උතසමිං නිදුනෙ	614
උරගු	508
උලකසංවාසං	398
උචං අනාරාධකො බො-	
භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතිස්සියපුබ්බො-	
ආගතො න උපසමපා-	
දෙනබ්බො	174
උචං බො භික්ඛවෙ-	
ආරාධකො හොති උචං-	
අනාරාධකො	174
උචං ව පන භික්ඛවෙ අස්ථං-	
හොති කසිනං උචං අනස්ථං	630
උචං ව පන භික්ඛවෙ කසිනං-	
අසුරිතබ්බං	630

පිටිකමෙකා	පිටිකමෙකා
එව. ව පන භික්ඛවෙ තිව්ව-	මපිලාපෙති 570
රෙන අවිසාසාසො සමු	මහගෙයාහගනං ව 876
හනනබ්බො 260	මහොගෙ කායබ්බිකනං-
එවමපි භික්ඛවෙ අඤ්ඤ-	කාතබ්බං 96, 106, 134, 144
තිත්ථියපුබ්බො අනාරාධකො-	මමද්දිත්වා 452
හොති 174	මමුක්කං 490
එවරුපා කතිකා 382	මමුඤ්චාපෙත්වා 682
එවරුපං නදීපාරං සිමං	මරකො 38
සමනනිකුං 258	මරසං 576
එවං වාදී මහාසමණො 84, 86	මරුපාරං ගනතුකාමා 578
එසෙව ධම්මො යදි තාවදෙව	මරිමතිරෙ 578
84, 86	මරොපෙනතා 706
ඔ	මලුපෙපකා 690
මකපුණ්ණෙති 628	මලොකෙථ 580
මකාරං 32, 38, 40, 42, 50, 76,	මවට්ඨිකරණමනෙතන 630
476, 570, 592, 604, 606, 618	මවට්ඨිකං 712
මකාසෙ 856, 858	මවරකං 554
මකිරියනති 726	මවසාපෙථ 714
මකකමනති 722	මවසාපෙතෙන 716
මකකමනානං 700	මසාදෙකුං 706
මකකමු 864	මසාරණං 782, 892
මකකමි.පු 698, 700	මසාරිතො 888
මගණෙන 196	මසාරෙතබ්බො 242
මගාහෙත්වා මාරෙනති 498	මසාරෙති 782, 852
මගුලියනති 504	මසාරෙථ 886
මසෙසු 716	මහාය 240
මතරනති 710	මලාරිකං 692
මදහථ භික්ඛවෙ සොනං 18, 20	ක
මද්දනවත්ථා 580	කංසමයා 498
මද්දනවණ්ණං 580	කකුධෙ 62
මද්දතා 580	කඤ්චුකං 742
මද්දතාලඛකාරා 580	කටාකටං 536
මනීතපනනපාණි. 546,	කට්ඨාපි 708, 710
556, 562, 566, 576, 582, 594,	කට්ඨමනෙතපු 716
608, 610, 612, 614, 620, 716	කටුකරොතිණි. 524
මනීයමානෙ 218	කටුකානං 736
මනොජෙසි 82	කට්ඨකුමිං 532
මපතිත්වා 600, 602	කට්ඨමයං 528
මපාසිකනති 132	කට්ඨාති 66, 860
මපානතුතං 592	කට්ඨිසං 500, 502
මපිලාපෙති 874	කභිනදුසං 630
	කභිනසං 666, 728, 730

පිටියබෙකා

කසිනං	628, 630, 652
කසිනුඛාරො	632, 636,
638, 640, 642, 644, 646, 648,	
650, 652, 654, 656, 658, 660,	
662, 664	
කසිනුඛාරං	634
කණටකිං	212
කණටකො	194, 212, 246
කණ්ඩරච්ඡන්දනා	226, 782
කණ්ඩරච්ඡන්දනං	226
කණ්ඩු	526, 724
කණ්ඩුපටිච්ඡාදීනි වං	726
කණ්ඩුපටිච්ඡාදිං	724
කණ්ඩුසකං	712
කණ්ඩුසකරණමනෙතන	630
කණ්ණච්ඡන්දනා	226, 782
කණ්ණච්ඡන්දනං	226
කණ්ණනාසච්ඡන්දනං	246
කණ්ණනාසච්ඡන්දනො	226, 722
කණ්ණණ	706
කණ්ණණසු	498, 500
කණ්ණණසුත්තකං	706
කණ්ණුත්තරං	508
කතච්චරෙ	634, 636, 654, 664
කතච්චරං	634
කතීකං	700
කතීකාය	748
කතීකාය දෙති	748, 750
කතී නු බො වස්සුප්පනාසිකා	346
කතෙපි ඔකාසෙ සුගාලං-	
තුලසිඛා	276
කතො හොති න සුත පටිග්ගා-	
භාජෙනබ්බො	534
කත්තරසුප්ප	674
කත්තාරා	610, 616
කථාසුචි භික්ඛවෙ උඛන්තං-	
ගොති කසිනං	632
කථං පභිණං	76
කථානං භනෙන රාහුලකුමාරං-	
පබ්බාජෙත්ථි	204
කන්තාරෙ	608
කන්තාරො	612

පිටියබෙකා

කපලං	528
කපලකං	524
කප්පකතෙන	632
කප්පාසිකං	698
කප්පාසිපණ්ණං	524
කප්පියං	624
කප්පියකාරකො	544, 546, 552
කප්පියකාරකානං	610
කප්පියකුටි	352, 356
කප්පියභුමිං	596
කප්පියභුමියා	598
කප්පියානි	716
කප්පිකං	534
කමලපාදකා	496, 498
කමමකරෙ	608
කමමකරානං	680
කමමපත්තා	768, 770, 772
කමමපත්තො	774
කමමවාචාය	772
කමමවාචං	770, 772
කමමං	774, 778, 790
කමබලං	698
කමබලපාදකා	496, 498
කමබලමද්දනමනෙතන	630
කසිරමානං	632, 650, 656, 662
කරණීය ආදසිකං	658
කරණීයෙන	656, 658
කරොතිපි	220
කලහකාරකා	464, 466,
878, 882, 884, 886	
කලහකාරකෙහි	876
කලහකාරකො	798, 800,
802, 818	
කලහජානා	852
කලහො	846, 848, 850,
888, 890	
කලකායා	714, 716
කලවිත්තා	606
කලවිත්තං	570, 592,
606, 618	
කලං නු තං සමනුපසසිකුං	28
කලං වචනාය	464

පිටියබෙකා	
කසන්තසා	600, 602
කසාහතො	186, 246, 782
කසාහතං	226
කසාවගනිං	688
කසාවරසං	688
කසාවචණ්ණං	688
කසාවං	690
කසාවොදකං	534
කසාප	54, 62, 64, 68, 76, 244, 246
කසාපගොතො	756, 760
කසාපගොතනං	758, 760
කා	
කාකපෙය්‍යා	578
කාකුඛිපකං	194
කාකෙ	194
කාකෙහි	674
කාකොරවසද්දො	598
කාවමයා	498
කාපේහි ගාතාපෙතා	612
කාණකුණි	246
කාණො	226, 782
කාණං	226
කාදලිමිගපවර පච්චක්ඛරණං	
	500, 502
කාමහවෙ අසත්තං	76
කාමහොගිනො	490, 502, 504, 526, 530, 708, 742
කාමානං	32, 38, 40, 42, 50, 76, 476, 570, 592, 604, 606, 618
කාමානං සමතික්කමො	8
කායකමමං	852
කායගුත්තියා	722
කායඛාහාමාමො	500, 548
කායදුච්චරිතසා	586
කායසුචරිතසා	586
කායෙ	724
කායෙන විඤ්ඤපෙති	94, 288
කායො	692, 694, 696, 720
කායො වා දුග්ගකො	526
කායං	716

පිටියබෙකා	
කාරකා	554
කාරකො	350, 858, 864
කාරණෙ	760
කාරා	246
කාරාපෙනිපි	220
කාරාපෙතුකාමා	620
කාලකතො	738, 740, 748
කාලකිරියා	554, 718
කාලඤ්ඤනං	528
කාලලොණං	526
කාලසොච චුට්ඨාය උපාහතං- ඔමුඤ්චිතා	96
කාලාගතං	892
කාලෙන කාලං	736
කාලො	546
කාසීනං පුරං	16
කාසීසු	544, 546, 756, 758, 760
කාලානුසාරියං	528
කි	
කිඛකාරපටිසාරී	862
කිච්චසු	892
කිත්තකං	726
කිත්තිත්‍ර ඛො	102
කිත්තිත්‍ර ඛො මයා ඔහුං පුඤ්ඤං- වා අපුඤ්ඤා වා පසුතං	566
කිම්පනිමාය	554
කිම්පිමායං	678, 680
කිම්බිලං	876
කිරියවාදො	584, 586, 604
කිරියාය	586
කිලනො	716, 718, 862
කිලනතරුපා	628
කිලාසිකාපි	230
කිලාසො	178
කිසකොට්ඨනො	76
කිසා ඵාසු ගොති	254
කිසො	686
කි	
කිට්කමපි	494
කිලනතසා	689

පිටිපිටිකො

පිටිපිටිකො

කු	
කුකකුකතෙන	630
කුකකුච්චකා	850
කුකකුච්චකො	842, 844, 846, 848
කුකකුච්චො	566, 624, 760
කුකකුච්චපණණරසකං	320
කුකකුච්චපකතා	320
කුච්චිතතො	856
කුච්චිකාරාඛාමො	734
කුච්චිකාරො	734
කුච්චකසාවං	524
කුච්චපණණං	524
කුච්චං	178
කුච්චිකාපි	230
කුණිං	226
කුණි	782
කුතතකං	500, 502
කුතකිපිලලිකං	240
කුපෙත	758, 760, 842, 844, 846
කුපං	764, 766
කුමාරිකා	674
කුමාරි	392
කුමාරධානකථං	494
කුමාරකාරනිවෙසනෙ	856, 858
කුමිං	706
කුලද්විකො	804, 822
කුලප්‍රතනා	90, 486, 710
කුලං	592
කුලිපවේදය	90
කුලෙ	478, 480
කුලං හි ජනො පබ්බතී	578
කුසවීරං	740
කුසපාතං	704
කුසලාතං	586
කුසිනාරුයං	618, 620
කුසිමපි	708
කුසෙ	730
කු	
කුටාගාර සතානි	672
කුටාගාර සතසානි	672

කුටාගාරානි	672
කො	
කොණි	626
කොණියං	686
කොනවි දෙව කරණියෙන	474
කොවලකපං	2
කොවලපරිපුණ්ණං	604
කොවලසං	2
කොසකමලං	740
කොසමසං	70
කො	
කොජවං	696
කොටි	626
කොටිගාමං	580
කොටිගාමෙ	582
කොට්ඨකො	716
කොට්ඨකො	102, 112, 138, 148, 352, 354, 356
කොට්ඨාගාරං ච	854, 864, 868
කොට්ඨාගාරිකා	540
කොණ්ඩකුසුමං	24
කොමාරහවිසං	680, 688, 692, 694, 698
කොමාරහවෙච	676
කොමාරහවෙචා	674, 676, 678, 682, 684, 690, 692, 696, 698
කොමාරහවිචං	682, 686, 688
කොමුදියා	390, 466, 470
කොලමෙඛ	540, 546, 548, 568
කොලාහලං	704
කොසො ච	858, 864
කොසකුච	868
කොසමකො	878, 880, 882, 884
කොසමකොති	876
කොසමිඛියං	690, 842, 870
කොසලරකොසා	858
කොසලසං	382, 384
කොසිනාරකා	616
කොසියං	864
කොසෙය්‍යපාචාරො	696

පිටිබෙකා		පිටිබෙකා	
කොසෙය්‍යං	500, 502, 698	බුරහණ්ඩං	620, 622
කෘතං උස්සාමි දෙවස්සං- ජිවිතං දුභං	866	බුරමුණ්ඩං	658, 860
බ		බෙ	
බග්ගං	864	බෙලං වා	732
බජ්ජති	706	බො	
බජ්ජනති	702	බොමපිලොතිකා	724
බඤ්ඤා	226, 782	බොමං	698
බඤ්ඤං	226, 246	භ	
බණ්ණිතති	676	භග්ගරාය	756
බතති සර්පිං	574	භග්ගානදී	578
බතතිසොරවං	868	භග්ගං නදිං	578
බතති	884	භග්ගාමිතියා	500
බකෙපි	708, 710	භණ්ඩනණුපාහනා	486
බකුරජනං	706	භණ්ණොජනං	628
බමති	596, 888	භණ්ණපේකි	252, 254
බමනීයං	628, 758, 760, 872	භණ්ණිකා	580, 672
බමමානං	698	භණ්ණිකාය	582
බමං ව	868	භණ්ණිකං	582, 674
බරස්සරෙණ	858, 860	භණ්ණිකා	704
බරානං	736	භණ්ණන	512
බලලිකාභිඤා	488	භණ්ඩාබාධො	534
බා		භණ්ඩිකාපි	230
බාදනීයං	562	භණ්ණිකා	178
බාරිකාජං	70	භතනාති	714, 716
බි		භද්‍රහවසං	524
බිත්තවිත්තස්ස	780	භකිකථං	494
බිත්තවිත්තාපි	742	භකිලෙපං	534
බිත්තවිත්තො	288, 292, 404	භබ්බස්ස	858
	406, 744	භබ්බසෙය්‍යා	590
බි		භබ්බිනී	674, 856
බිණකොලඤ්ඤා	214	භමිකහත්තං	716, 718, 720
බිණං	578	භමිකානිසසිකාරො	584
බියනති	708, 710, 732, 742,	භමිකො	718
	762, 766, 852	භමිතරෙ ඤ්ණවිසයෙ	88
බිරං	610	භයා	244
බිරොදකිභූතා	872, 874	භරුකං ආපතනිං	880, 882
බු		භරුකො	726
බුජ්ජො	226, 782	භරුපරිකකාරං	740
බුජ්ජං	226, 246	භරුහණ්ඩං	740
බුද්ධං	562, 564	භලගණ්ඩි	226, 246, 782
බුද්දකං	684	භලගණ්ඩි	226
		භලති	706
		භවාසාතනං	478, 480

පිටිවිකිකා

පිටිවිකිකා

ගවාසාධනකාරිනෝ	870
ගහපති	600, 602, 604, 606, 608, 610
ගහපති විවර.	696, 698
ගහපති පරිස.	574
ගතිහඤ්ච මෙ න පමුසානි	676
ගතිතාගතිහඤ්ච	700

ගා

ගාමකථා	494
ගාමකාවාසං	730, 732
ගාමනෝ	394, 398
ගාමසහගසාසු	474
ගාමසීමා	342
ගාමිකසහසානං	476, 478
ගාමුපචාරං	264, 266
ගාමං	96, 106, 134, 144
ගාමෝ	104, 372
ගාරයාං සානං	584
ගාථී	504, 816
ගාථිනං	498, 500
ගාහකෙ	744
ගාලහබ්බකානං	858, 860

ගි

ගිහනමපි	346, 348
ගිමතිකෝ	30
ගිලානහනනං	716, 720
ගිලානහෙසජ්ජං	716, 718, 720
ගිලානං	356
ගිලානුපට්ඨාකහනනං	716, 718, 720
ගිලානුපට්ඨාකසා	736
ගිලානුපට්ඨාකා	738, 740
ගිලානුපට්ඨාකෝ	718, 736
ගිලානෝ	288, 290, 354, 358, 392, 402, 466, 468, 472, 500
ගිථී	492, 502, 504, 530
ගිථිසංසග්ගෙති	780, 804, 822
ගිථිසංසට්ඨා	822

ගි

ගිනං	612
------	-----

ගිනෙ	672, 674
ගිවාය	498, 500
ගිවෙය්‍යකමපි	708

ගු - ගු - ගෙ

ගුත්තං	508
ගුත්තාගුත්තං ච	704
ගුලිකියෙ	860
ගුලිකං	860
ගුතා	238, 352, 354, 356
ගුතං	260, 596, 702
ගුලකරණං	542
ගුලකුමාං	568
ගුලකුමාපුරෙති	568
ගුලජ්ඣකෙන	610
ගුලෙ	542
ගුලෝ	568, 570, 572
ගුලෝදකං	572
ගුථං	534
ගෙරුකං	528

ගො

ගොකණ්ටකනනා	508
ගොවරකුසලෝ	716
ගොවරෙ	756, 758
ගොට්ඨථලං	526
ගොණකෝ	502
ගොණකං	500
ගොතම	204, 546, 548, 576
ගොතමසා	594
ගොතමෝ	16, 74, 90, 546, 552, 562, 576, 578, 586, 588, 590, 592, 604, 612, 614
ගොතෙනනපි අනුසාවෙකුං	230
ගොධාමුඛං	552
ගොතිසාදිකං	598
ගොපාලකසනාති	608, 610
ගොපාලකා	380
ගොපෙති	724

ඝ

ඝට්ඨ	540, 546, 548, 568
ඝරණී	680
ඝරදිනනකාමාධො	534

පිටිවැටි		පිටිවැටි	
සරාවාසයේ	562	වාතුදාසය	402
සරාවාසය	510	වාතුදාසයේ	464
සානාපෙය	690	වාතුදාසයේ ව පණණරසි-	
ව		කො ව	268
වකකං	580, 804, 806, 814,	වාතුදාසය	740
	816, 818	වාතුදාසයේ	714
වකකන වකකං	580	වි	
වකකුතා	574, 576	විතතකො	502
වකකුමනො	478, 570	විතතකං	500
වකකුරොගො	528	විතතරූපං	564
වකකමනසාලා	352, 354, 356	විත්‍රා	488
වකකමො	352, 354, 356, 480	විරපටිකා	68
වණ්ණා	690	වො	
වතතාරි ව අකරණියානි-		වොදෙති	784, 786, 788
ආවිකිකුං	240	වොරකථං	494
වතතාරො නියසයෙ	126	වොරෙති	372
වතතාරො මහාරාජා	8, 56	ජ	
වතෙතන	666	ජකනං	526
වතුගුණං	712	ජකනෙපි	706
වතුදාසා	8	ජකිනීයධමමං	680
වතුදෙණිකං	600, 602	ජතෙන	380, 392
වතුමාසං	726	ජන්දසො	614
වතුරඛුලවිසථං	726	ජන්දහාරකො	292
වතුරඛුලං කණණං උසා-		ජන්ද	848, 850
දෙව්වා	96, 106, 134, 144	ජන්දගතිං	700, 702, 704
වතුරඛිනියා	602	ජන්දරතානං	768, 770, 772
වතුරඛිනිං	854, 856, 858	ජන්දෙ	768, 770, 772, 888
වතුචග්ගකරණං	774	ජබ්ගතියා	212, 228, 254, 258,
වතුචග්ගො	728, 730, 772		272, 274, 276, 302, 346, 348,
වතුච්ඡිකති ආකාරා	630		400, 450, 452, 488, 494, 498,
වතුති පඤ්චති පටිකෙකාසිකුං	276		500, 502, 504, 530, 552, 704,
වන්ද	614		710, 742, 766
වන්දනං	528	ජමාය	706
වමපං	758	ජමායං	284
වමපායං	474, 756, 762	ජමාසිකං	600, 602
වමමානි	512	ජමකුටිකා	380, 392
ව		ජමාගතා	380
වාරියා	382, 392	ජවිද්‍යොපාධො	534
වාතුදාසෙ	452	ජා	
වාතුදාසෙ වා පණණරසෙ වා	254	ජායාමෙනබ්බා	238
වාතුදාසො	330, 472		
වාතුදාසිකා ව පණණරසිකා ව			
	402		

පිටපිබෙකා

පිටපිබෙකා

ජාතිකං	534
ජාතිකමපි	542
ජි	
ජිනනකමපි	708
ජිනනග්ගානි	876
ජිනනිරියාපථං	226
ජිනනිරියාපථො	226
ජේදනමනෙතන	630
ජේප්පායපි	498, 500
ජ	
ජබ්බසංයකමපි	708
ජට්ටිකං	176
ජට්ටිසං	58, 60
ජට්ටි	66, 70
ජට්ටිලො	64, 68, 70, 612, 614
ජට්ටි	616
ජණ්ණකමනෙතනුපි	716
ජතුමයා	528
ජනපදෙ	470, 472
ජනපදෙසු	350, 372, 374, 394, 396, 448, 450, 464, 468, 500, 508, 512, 514, 698, 700
ජනපදකථං	494
ජනපදෙ	858, 864
ජනනාසරං	98, 108, 136, 144, 352, 354, 356
ජනනාසරසාලා	352, 354, 356
ජලු	244
ජලුඵලං	64
ජලුපානං	614
ජලුයා	64
ජරාකුමුගබ්බිරා	246
ජරාද්ධබලො	226, 782
ජා	
ජාතරුපරජනං	610
ජාතසාරො	268
ජාතො	690
ජාතපදා	562
ජාතං	594
ජාතනනා	622
ජි	
ජිගුච්ඡාමි	588
ජිණ්ණා	718

ජිනා	16
ජි	
ජිරනති	594
ජිවකසං	680, 688, 692, 694, 698
ජිවකං	178, 686, 688
ජිවති හණේ	674
ජිවිතනනරායො	272
ජිවිතනෙතුපි	594
ජේ	
ජේගුච්ඡං	688, 716, 718
ජේගුච්ඡතාය	586, 588
ජේගුච්ඡි	588, 736
කු	
කායනො	4
කු	
කුතතිවතුනො	770, 772
කුතතිදුතියො	768, 770, 772
කුතතියා	768
කුතතිවිපනනමපි	766
කුතතිසමපනනමපි	866
කුතතිං ධරෙති	770, 772
කු	
කුණෙන	618
කුතකා	294, 342, 374, 406
කුතකො	370, 392
කුතමනුසංයානං	590
කුතමනුසංයා	616
කුති වා	860
කුතිකථං	494
කුතිසාලොකිතා දෙවතා	8
කුතිති	616
ධ	
ධරෙතො ධකුකුඵලරසං	614
ධරෙතො මධුකපුපඵරසං	614
ධා	
ධානා	404
ධානාරහෙන	758, 760, 844, 846, 886
ධානාරහානි	850
ධානාරතං	766
ධි	
ධිතං වා ධිතොති	736

	පිටියබෙකා
බා	
බාකං ව	618, 620
බාකරසං	614
න	
නකපණ්ණිං	526
නකපතතිං	526
නකං	526
නකකං	610
නකකසිලා	676
නකකසිලායං	676
නගරං	528
නවරජනං	706
නස්නීයකමමනො	798, 800,
802, 808, 810, 812, 826, 828	
නස්නීයකමාරහස්ස	788,
790, 792, 794, 796	
නස්නීයකමමං	788, 790, 792,
794, 796, 798, 800, 802, 808,	
810, 812, 814, 820, 826	
නණ්ඩුලසිකෙන	610
නණ්ඩුලමි	542, 544, 562, 596,
608, 620	
නනො නීනටං	548, 594, 996
නනොපරං	726
නථාගනස්ස	556, 570
නථාගතා	90, 196, 396, 542,
622	
නථාගනසාවකස්ස	570
නථානනෙද නථා රාහුලෙ	204
නතෙව පකකමති	292
නත්‍රායං සමමා වතතනා	96, 106,
132, 142	
නත්‍රාපායාය	174
නදගෙහන	566
නදනුගායනති	612
නදනුගාසනති	612
නදනුපටිග්ගතිනං	624
නදනු පචාරණාය ආපතතිං	412
නදුහසෙහන	698
නනතිබදො	756, 758
නනතිස්සරෙ	480
නපතං	614

	පිටියබෙකා
නපතියා	588
නපසිනාය	586, 588
නපසි	586, 588
නපසුහලලිකා	8
නරනති	578
නරච්ඡං	560
නරච්ඡමංසං	560
නරුණපසනෙනන	564
නරුණපසනෙනා	564, 566
නරුණො	680
නරුණචච්ඡා	616
නස්ස ආදායස්ස	174
නස්ස වතතාරො මාසෙ-	
පරිවාසො ද්වතෙබ්බො	172
නස්ස ඛනතියා	174
නස්ස දිට්ඨියා	174
නස්ස භික්ඛුනො නික්ඛනෙන	216
නස්ස රුචියා	174
නස්ස සඤ්චනො	174
නස්ස පාපියසිකා කමමං	788,
790, 792, 794, 796	
නස්ස පාපියසිකාකමමාරහස්ස	
788, 790, 792, 794, 796	
නස්මා න සිටෙයි න හුත්තං-	
ආරක්ඛණං	76
නං චතුත්තරා	774
නං දසිමො	776
නං පඤ්චමො	776
නං දෙසං	8
නං පටිදෙසෙති	300
නං විසො	778
නං වුසිනස්ස	892
නං වො හට්ඨස්සති දීඝරතනං-	
භිතාය සුඛාය	8
නා	
නායං වෙලායං	4, 6
නාලාවඤ්චකතා	588, 590
නාලො	240
නාවතීංස පරිසං	580
නාවතීංසෙති	576
නාවතීංසං	594
නාමිසං	528

පිටිමිකා

කි	
කිකොට්පරිප්පු	594
කිතුණ	486
කිවිවරණ	710
කිවිවර	726, 738, 740
කිණ්ණප්පු	538
කිණ්ණපාදකා	498
කිණ්ණසාරකං	700
කිණ්ණවිවිකිවත්	608
කිණ්ණවිවිකිවත්	570, 592, 606, 618
කිණ්ණ	578
කිණ්ණ මෙධාවිනො ජනා	578
කිණ්ණ මෙ වසානං-	
අව්වයෙන	508
කිකතිරපනකිකා	488
කිත්ථායකනං	130, 172, 174, 176
කිත්ථියානං සුත්වා පරිසමකසි	456
කිත්ථියපකකනනකුප්පකා	
යෙන	222
කිත්ථියපකකනනක-	
චතුත්ථා	774, 776
කිත්ථියපකකනනකවිසො	778
කිත්ථියපකකනනකසා	
	340, 446, 780
කිත්ථියපකකනනකො	214
	288, 292, 404, 406, 744, 782
කිත්ථියපකකනනාපි	742
කිත්ථියසමාදානං	398, 740
කිත්ථියසාවකානං	456
කිත්ථියා	224, 342, 382, 604
කිත්ථියෙසු	116, 210
කිප්පානං	736
කියොජනපරමං	258
කිර්මානගනවතුත්ථා	774
කිර්මානගනපඤ්චමො	776
කිර්මානගනවිසො	778
කිර්මානගනසා	340, 446, 780
කිර්මානගනාස්පි	240

පිටිමිකා

කිර්මානගනපඤ්චමො	222
කිර්මානගනො	216, 288, 292, 404, 406, 742, 744, 788
කිරිටකං	742
කිරොකරණං	686
කිලකකකං	534
කිලා	546
කිලෙ	546, 548
කිලමපි	542
කිංසමනනා පාවෙය්‍යකා	628

කි

කිණ් උපලගත්ථාති	692
කිරෙ	550
කිඪි සත්තානෙහි	686

කු

කුවත්	594
කුවත්	874
කුට්ඨසා	8
කුත්තං	712
කුමාරදිසානං	590
කුමලා ව බවත් තානා-	
අපිරුලුතිබ්බො	216
කුලසිත්ථා	704

කු

කුලප්පණ්ණිකා	488
කුලිකා	502
කුලිකං	500

කෙ

කෙකුලාය	542
කෙව්වරිකා	628
කෙජසා කෙජං	52
කෙබ භික්ඛු ගෙමනනමපි-	
තිමෙමපි වසාමපි	346
කෙන බො පන සමයෙන-	
ඵකසට්ඨි ලොකෙ අරතනෙනා-	
හොනති	42
කෙන ජනනති අත්ඤ්ඤ-	
ආවාසිකා භික්ඛු අනොසිමං-	
ඕකකමනතිති	330

පිටියබෙකා	
තෙත බො පත සමයෙන	8, 222
තෙත සමයෙන බුද්ධෝ හගවා	2
තෙත හි. නිං සාරිපුත්ත රාහුල-	
කුමාරං පබ්බාපේති	204
තෙත හි වො කුමාරා නිසීදථ	48
තෙලසීකෙන	610
තෙලපපේජානං	570, 590, 606
තෙලපාදීපං	572
තෙ ලහනති අඤ්ඤාතිත්ථියෙසු-	
පරීබ්බාජකෙසු පෙමං	248
තෙසං ව යො නිරොධො	84, 86
තෙ සංවික්ඛිනා	466
තෙසං හෙතුං තථාගතො-	
ආත	84, 86
තෙති කතිකා කතා හොති	82
තෙති වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛුති-	
පචාරියමානෙ	466
තො	
තොසෙති:	726
ථ	
ථමො	686
ථවිකාතිපි	726
ථවිකායො	540
ථාලකෙසු	580
ප්‍ර	
ප්‍රිලකච්ඡාබො	526, 724
ප්‍රිලකුමාරිකගොවරො වා	174
ප්‍රිලකුමාරි	374
ප්‍රිලව්වයං	740
ප්‍රිලං පසුං	594
පෙ	
පේයපකකන්තකො	214, 246
පේයසංවාසකවතුඤ්ඤා	774
පේයසංවාසකපඤ්ඤමො	778
පේයසංවාසකවිසො	778
පේයසංවාසකසං	340, 446, 780
පේයසංවාසකා	742
පේයසංවාසකපුප්ඤ්ඤායෙන	222
පේයසංවාසකො	214, 288, 292, 404, 406, 744, 782,
පේරා	212, 252, 262, 730

පිටියබෙකා	
පේරාසිකං	278
පේරෙන	272, 282, 284, 286, 298, 400, 408, 410
පේරෙති භික්ඛුති පඨමනරං-	
සන්නිපතිතුං	292
පේරො	230, 298, 402, 412, 536
පේවකං	706
පේවෙ	706
ද	
දකඩා	620
දකඛිණමාදිසෙ	576
දකඛිණා	100, 112
දකඛිණාය	512
දකඛිණාතිරිං	194
දජ්ජානං හදන්තානං තං-	
හණං	370
දට්ඨබ්බා	784, 786, 788
දට්ඨකාමො	678
දඩ්ඨං වා	666
දණ්ඩකථාලිකං	706
දණ්ඩනායා	616
දග්ගි	610
දන්තකට්ඨං දුතබ්බං	96, 106, 132, 142
දන්තකාසාවානි	708
දන්තමයං	528
දමකාපි	544
දමිඤ්ඤා	854
දළුතිකරණමනෙතන	630
දළුතිකමමං	712
දලාය	858, 860
දසකත්තං	672
දසධම්මවිදු	80
දසති චුරෙතො	80
දසවග්ගො	772
දසවග්ගකරණං	776
දසවාසො	80
දසුනකාමො	616
දසුනායා	672, 674, 676
දසුනෙන	618
දසානිසංසෙ	718

	පිට්ඨකො
දසානපරමං	712
දහරකො	677
දහරානං	580
ඳ	
දාතුකාමො	726
දානකථං	32, 38, 40, 42, 50, 76, 476, 570, 592, 604, 606, 618
දානානි	696
දායකා	392, 554
දායකො	350
දායපාලො	872
දායං	872
දාරකා	190
දාරකො	192, 246
දාරකං	194, 208
දාසකම්මකරපොරිසං	600
දාසස්ස	602
දාසානං	680
දාසෙ	608
දාසො	188, 606, 690
දාසං	374
දාසියා	554
දී	
දීගුණං	710
දීට්ඨබ්බමසුබ්බිතාරං	854, 868
දීට්ඨබ්බමිකෙ අනෙථි	474
දීට්ඨබ්බමො	570, 592, 606, 608, 618
දීට්ඨං	806, 826, 884
දීට්ඨිමපි ආචිකාතුං	276
දීට්ඨියා	742, 744, 818, 826, 834
දීට්ඨො	684
දීනතා හොති පචාරණං	404
දීබ්බන	574, 576
දීවසනාගො ආචිකම්මනබ්බො	238
දීවසසනනනෙනා	570
දීවාදීවස්ස	584
දීසඛගමිකො	660, 662
දීසා	104, 244
දීසාපාමොකෙඛා	676, 678, 682, 688

	පිට්ඨකො
දීසාස	484, 512
දී	
දීඝරතනං	592, 594, 698, 724
දීඝාමුනි	858
දීඝාමු	860
දීඝිනිස්ස	858, 866
දීපිච්ඡාපො	502
දීපිමංසං	560
දීපිං	560
දීපිකං	626
දු	
දුක්කටං හොති	254
දුක්කතං කම්මං	818, 820, 822, 824, 826, 828, 830
දුක්කරං	756, 758
දුක්ඛකඛනිස්ස	2
දුක්ඛනිරොධගාමිනියා-	
පටිපදාය	578
දුක්ඛනිරොධස්ස	578
දුක්ඛසමුදයස්ස	578
දුක්ඛස්ස	578
දුක්ඛං	592, 606, 618
දුග්ගකිං	706
දුග්ගතස්ස	540
දුග්ගතානං	856
දුග්ගතිනං	746, 748
දුල්ඛොලො	728
දුට්ඨගතණ්ණිකා	534
දුට්ඨිලං අපනතිං අදුට්ඨිලං-	
ආපනතිනි	880, 882
දුට්ඨන	690
දුට්ඨො	756
දුතියෙන	684
දුතියං දාතුං	240
දුනතිස්සාරිකො	780
දුප්පඤ්ඤා	158
දුප්පට්ටං	712
දුප්පරිතාරං	552
දුබ්බණ්ණො	686
දුබ්බිකකි	544, 548, 550, 558

පිටිබ්බෙකා

පිටිබ්බෙකා

බමමපතිරූපකෙන සමග්ගකමමං-

762, 766, 768, 772, 820, 822,
824, 826, 828, 830, 832, 834

බමමපතිරූපකෙන සමග්ගා

798, 800, 802, 804, 806, 808,
810, 812, 814, 816, 818, 820,
822, 824, 826, 828, 830, 832,
834බමමවාදිනො 818, 820, 822,
824, 826, 828, 830, 832, 834,
884

බමමවාදී 880

බමමපිනසෙ 710, 868

බමමසාමි 854, 868

බමම 4

බමමානං 586, 588

බමමිකා 890

බමමිකාති 850

බමමිකෙන 758, 760, 844, 846,
886

බමමියමානෙ 852

බමමෙන වග්ගකමමං 762, 766,
818, 820, 822, 824, 826, 828,
830, 832බමමෙන වග්ගා 798, 800, 802,
804, 806, 808, 810, 812, 814,
816, 818, 820, 822, 824, 826,
828, 830, 832, 834බමමෙන සමග්ගකමමං 766, 768,
772

බමමෙන සමග්ගො 772, 774

බමමෙන සමග්ගං පචාරණ-
කමමං 402

බමමං 588, 590

බමමං අබමමොති 880, 882

බමමං භාසනති 882

බා

බාතා 564

බාතීනං 674

බාරුණෙනන 608, 610

බි

බිද්දා 354, 356

බිතරං ව 868

බු

බුතකාය 740

බුතසා 740, 742

බුතතනාය 742

බුතතා 294, 374, 392, 403, 472

බුච්ඡාරා 750

බුච්ඡාවා 258

බුච්ඡානෙනන 608

බුච්ඡාගු වා 716, 718, 720

බුච්ඡෙදා 258

බු

බුමනෙතනත්ථිකං 532

බුමනෙතනං 530

බෙ

බෙහුසනාති 608

බෙහුං 610

බො

බොතනත්ථං 562, 612, 620

බොපනං 856, 858

බොවනමනෙනන 630

න

න අකාමා දුතබ්බං සාමග්ගි 330

න අකාමා භාගං දුදුං 700

න අච්ඡිනෙන ථෙවෙ පකක-

මිතබ්බං 104

න අඤ්ඤානු අනතරවාසකෙන 630

න අඤ්ඤානු උතතරාසබ්බෙන 630

න අඤ්ඤානු පඤ්චකෙන වා-

අතිරෙකපඤ්චකෙන වා 630

න අඤ්ඤානු පුග්ගලස්ස අත්ථාරා 630

න අඤ්ඤානු සබ්බාපියා 980

න අභිමතනං පෙමං හොති 116

න අභිමතනා භාවනා හොති 116

න අතලසො 174

න අලං කාතුං අලං සංවිධාතුං 174

පිටිබැඳිකො		පිටිබැඳිකො	
න අසෙකෙකින පඤ්ඤාකි- කෙකින	156	න දුකෙකින හොති	174
න අසෙකෙකින සමාධිකි- කෙකින	156	නදියා	342, 498, 718
න අසෙකෙකින සීලකි- කෙකින	156	නදියා වා භික්ඛවෙ	268
න උපජ්ඣායං අනාපුච්ඡා- ඵකච්චස්ස පනෙතා දුතබ්බො	104	නදිං	244
න උපජ්ඣායස්ස භණ්මානස්ස- අනන්තරා කථා ඔපාතෙතබ්බො	96, 134	නදිං තරනෙතා	264
න උපසම්පාදෙතබ්බො	156	න දිසා පක්කමිතබ්බො	104
න උලුච්ඡිතමිතෙතන	630	නදී	268, 512
නකිත්තානං	614	නදීනං	614
නබ්බිසිකාය වා	706	නදීතිමිතනං	258
නබ්බෙන	682, 690	නදීපාරං	258
නගරං	574	නදීපාරගතං වා	728
නගරකථං	494	න නිස්සයො දුතබ්බො	156
නග්ගිකං	716, 718, 740	නජ්ඣුඛිසා	710
නග්ගො	246, 740	නජ්ඣං	876
නභගලෙන	600, 602	නජ්ඣෙ	204
න ව කරණීයං	766	න පගුණො	686
න ව භික්ඛවෙ අපචාරණං- පචාරෙතබ්බො අඤ්ඤානු- සංඝසාමග්ගියා	446	න පචෙට්ඨං	632
න ව භික්ඛවෙ නභාපිත- පුබ්බෙන චූරිතණං පරිහරි- තබ්බං	622	න පුච්ඡනති	334
න විරසෙස්ව පක්කතනෙතා- අනොසි	696	න භගවා උස්සහති	632
නවෙව	672, 674	න භික්ඛවෙ අඤ්ඤාස්ස- පරිසා අපලාලෙතබ්බො	212
නජ්ජා	2, 66	න භික්ඛවෙ අනනුඤ්ඤානො- මානාපිතුති පුනෙතා පබ්බො- ජෙතබ්බො	206
නට්ඨං වා	666	න භික්ඛවෙ අනුපජ්ඣායකො	222
න තිබ්බච්ඡන්දො හොති	174	න භික්ඛවෙ ඉණොසිකො	186
නත්තමාලකසාවං	524	න භික්ඛවෙ උපජ්ඣායං-	
න තානං සකෙකාමි	84	අනාපුච්ඡා ආචරණං කාතබ්බං	212
නත්ථදානි පුත්තබ්බවො	578	න භික්ඛවෙ කාරතෙදකො වොරො	184
නත්ථුකමමං	530	න භික්ඛවෙ ඡවකුටියා	380
නත්ථුකමෙමන	680	න භික්ඛවෙ ඡනෙත	380
නත්ථුකරණී	530	න භික්ඛවෙ තෙති භික්ඛුති- තස්මිං ආවාසෙ වස්සං වසිතබ්බං	288
නත්ථුතො	678	න භික්ඛවෙ දුසො	188
නත්ථව ව බො අරහා යථා- අනං	52, 60, 62, 64, 66, 68	න භික්ඛවෙ පඤ්චති ආබාධෙති- චුට්ඨො පබ්බාජෙතබ්බො	180
		න භික්ඛවෙ මුඛආරිකො ආනාරො ආචරණං කාතබ්බො	201

පිටියබෙකා

න භික්ඛවෙ මූගබ්බතං තිස්සිය- සමාදානං සමාදිසිතබ්බං	398
න භික්ඛවෙ රාජහටො- පබ්බාජෙතබ්බං	184
න භික්ඛවෙ රුක්ඛසුසිරෙ	380
න භික්ඛවෙ ලිඛිතකො	186
න භික්ඛවෙ සභාගා ආපතති- දෙසෙතබ්බං	302
න වත නො ලානා	760
න වත නො සුලභං	760
න වත මෙ ලානා	566
නවකෙන	298, 400, 408, 412
නවනීතං	522, 540, 610
නවං භික්ඛුං ආණාපෙතුං	284
නවා ව	252, 284, 342, 490
න සමමා වත්තනති	114, 152
න සුවිනිවිජ්ඣාති සුත්තසො- ආනුබ්‍යාසාදිතසො	163
න සුවිනිවිජ්ඣාති	163
න සුසාතං ගන්තබ්බං	104
නභාපිතකමෙම	620
නභාපිතපුබ්බං	620
නභාපිතපුබ්බෙන	622
නභාපිතො	626
නලමයං	528

නා

නාගයොනියා අට්ටියති	214
නාගරාජා	6, 52, 54, 558
නාගා	558
නාගො	214, 216, 218, 550
නාගං	508
නාගමෙනානං	698
නාගමෙසුං	698
නාතපුත්තො	584
නානිදුරෙ ගන්තබ්බං	96, 184
නානත්තකථං	494
නානා දිසා නානා ජනපදා	44
නානාතෙසජ්ජති	678, 688, 692
නානාසංවාසකවතුන්දො	774
නානාසංවාසකපඤ්චමො	776
නානාසංවාසකභූමියො	852

පිටියබෙකා

නානාසංවාසකසා	780
නානාසංවාසකා	850
නානා සීමාය සිතවතුන්දො	774
නානාසීමාය සිතපඤ්චමො	776
නානාසීමාය සිතවිසො	778
නානාසීමාය සිතසා	780
නාභිවිතරනති	334
නාවං	578
නාවා	392
නාවාය වසා	380
නාසවජිනො	226, 782
නාසවජිනා	226
නාසනනනිකො	632, 634, 636, 638, 640, 642, 644, 646, 648, 650, 652, 654, 656, 658, 660, 662, 664
නාහං ආවරිය සකෙකාමී	684
නාහං තං කච්චාන	570
නාලියා වාපකෙන	620

නි

නිකකසාවො	6
නිකකුජ්ජනං වා	570, 590, 606, 608
නිකකනතිං කරෙය්‍යං	216
නිකඛිත්තවිවරෙ	714, 716
නිකඛිත්තා	724
නිකෙකිපාය	728
නිගණ්ඨසාවකො	584
නිගණ්ඨා	594
නිගණ්ඨා නාතපුත්තො	584
නිගමො	512
නිධමං	268
නිගමකථං	494
නිග්ගහං	892
නිවජාරෙසි	690
නිට්ඨානනනිකො	632, 634, 636, 638, 640, 642, 644, 646, 648, 650, 652, 656, 658, 660, 662, 664
නිදහනති	702

පිටිබිඳකො		පිටිබිඳකො	
නිදනං උද්දිසිනා සෙසං-		නිසාසදායකො	228
සුතෙන සාවෙනබ්බං	270	නිසාසං අලහමානෙන	228
නිසි	392	නිසාරණං	780
නිසිං	376	නිසාරණං	780, 892
නිපකං	870	නිසාරිතො	892
නිපජ්ජාපෙතො	678	නිසාරිතෙ	780
නිප්පිනා	678	නිසිමිට්ඨො අනුමොදනි	630
නිප්පි	688	නිසිමිමං	406, 408, 436
නිප්පති	854	නිහතා	888
නිප්පතීනො	690	නිතිතානිතිතං ච	702
නිප්පතෙය්‍යං	854	නිහුහුබ්බො	6
නිපානෙසුං	734		
නිබ්බට්ඨිජං	552	නි	
නිබ්බාති	864	නිවා	570, 574
නිබ්බානෙතො	864	නිතා	870
නිබ්බකසාවං	524	නිය්‍යාසි	580
නිබ්බකොසමපි	380	නිලවට්ටිකා	488
නිබ්බකොසෙපි	702	නිලවණ්ණං	580
නිබ්බජ්‍යාණං	524	නිලවත්ථං	580
නිමිත්තකතෙන	630	නිලවාසි	730
නිමිත්තානි	856	නිලා	580
නිමිත්තා කිත්තෙනබ්බං	262	නිලාලබ්බාරා	580
නියසාකමමකතො	804, 814, 830	නිසරිතො	686
නියසා කමාරහසා	788, 790, 792, 794, 796	නිසාදාං	736
නියසාකමමං	788, 790, 792, 794, 796, 804, 822	නෙ	
නිරයං	574	නෙකබ්බෙම	570, 592, 604, 606, 618
නිරොධබ්බමං	570, 592, 606, 618	නෙගමසා	682
නිරොධො හොති	2	නෙගමො	672, 674
නිරොධං	592, 606, 618	නෙත්ථාරං චත්තනි	808, 810, 812, 814, 816, 818, 826, 828, 830, 832, 834
නිවාරෙනබ්බො	96, 134	නෙරඤ්ජරායං	54
නිවාසනං	96, 98, 106, 108, 134, 136, 146	නෙව ආලපෙය්‍යාම	394
නිවෙසනං	354, 356, 502, 540, 546, 564, 606	නෙවිමං විවරං කාරෙය්‍යං	634
නිසදපොතකං	524	නො වෙ ලහෙඨ	466
නිසදං	524	භ	
නිසිදනං	722, 724, 726	භකතඤ්ඤානො	756, 758
නිසාගතිසෙන	630	භකතනො	694, 696
නිසාසකරණීයො	228	භකතනසා	780
		භකතනො	156, 578
		භකතමනනනිකා	632

පිටියකො	
පකකමනනනිකො	632, 634
පකකමනනිපි	742
පකකං වා	706
පකකාපි මුග්ගා ජායනති	542
පකාසිකුං	10
පකකසසකනනෙත්‍ය	130
පකකිහතො	226, 782
පකකිහතං	226, 246
පකකාලෙසි	872
පකෙක	746
පගගහාරහො	892
පගගහෙන	594
පගුණො	892
පච්චකකානකො	292, 744
පච්චකකානො	682
පච්චගෙස	8
පච්චජුරණං	724, 726
පච්චජුකා	892
පච්චජුකානං	708
පච්චනනං උච්චිනථ	186
පච්චනනිමෙ	856, 858
පච්චබ්‍යථා පදමසොකං	84, 86
පච්චයා	728
පච්චයානං බයං	4
පච්චවකකනනාසං	886
පච්චාසිංසිතබ්බං	884
පච්චානරති	692
පච්චුග්ගනනචා	872
පච්චුග්ගමනං	616
පච්චුට්ඨානං	848, 850
පච්චුට්ඨාය	574, 576, 598, 862
පච්චුට්ඨාසි	578
පච්චුට්ඨොය්‍යාම	878
පච්චුසසමයං	510, 574, 576 598, 862
පච්චෙසංසනති	634, 636, 638, 640, 642, 644, 646, 648, 650, 652, 654, 656, 658, 660, 662, 664, 666
පච්චොරොහිනා	580, 582, 584, 604
පච්ඡානිපානී	862
පච්ඡාබාහං	858, 860

පිටියකො	
පච්ඡාහනනං	870
පච්ඡා සමනෙත	104, 142
පච්ඡිමකො	714
පච්ඡිමා	100, 112
පච්ඡිමාය	484, 512
පඡ්ලි	54
පඡං අභිසංඛරිකුං	532
පඡේජාතසං	688, 690, 692
පඡොතෙන	696
පඡ්ඤායති	892
පජාපති	48
පඤ්චකෙන වා	632
පඤ්චගොරසෙ	610
පඤ්චනනං සතතාගකර - ණීයෙන	358
පඤ්චවග්ගකරණං	776
පඤ්චවග්ගො	772
පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු	14, 16, 20, 28
පඤ්චසංඝො	772
පඤ්චාතිකං	874
පඤ්ඤිකො	860
පඤ්ඤනනං තථාගතෙන	880, 882
පඤ්ඤසයොජනිකා	690
පඤ්ඤාසංය ව රතතිං ගච්ඡති	672
පටලිකා	502
පටලිකං	500
පටාකං	590
පටිකසෙය්‍යය	778
පටිකකමති	736, 874
පටිකා	502
පටිකං	500
පටිකාකාතබ්බා	784, 786, 788
පටිකුට්ඨකටං	766
පටිකුලං	688, 716, 718
පටිකෙකාසනා	780
පටිකෙකාසනති	768, 770, 772
පටිකෙකාසිකුං	276
පටිගච්චෙව	854, 688
පටිගච්චෙව්‍යාසි මයා ඤානො	686
පටිග්ගහෙ	678
පටිග්ගහෙසි	690

පිටිවැඩකො	පිටිවැඩකො
පටිගාහකං 700	පටිසාරණීයකමකමනා 804,
පටිවකමමං 594	816, 830
පටිවකමුප්පාදං 2	පටිසාරණීයකමාරහස්ස 788,
පටිවජ්ජනං 570, 590, 606, 608	790, 794, 796
පටිවජ්ජනීයං 536	පටිසාමෙති 874
පටිජානනති 742	පටිසුඤ්ඤ 684, 686
පටිඤ්ඤාය කරණීයං 788, 790	පටිසෙවිතා 736
පටිතිවාසනං 96, 98, 106, 108,	පටිසොතගාමිං 10
134, 136, 146	පටිහනති 562
පටිතිස්සජෙනා 784, 786, 788	පටොලකසාවං 524
පටිපාසාදාං 808, 810, 812,	පටොලපණ්ණං 524
814, 816, 818	පඨමං උපජ්ඣං ගාතාපෙ
පටිපාසාදාං 808, 810, 812,	තබ්බං 232
814, 816, 818, 826, 828, 830,	පඨමං කෙසමස්සුං 172
832, 834	පඨමතරං ආගනත්වා 96, 134
පටිපාසාදාං 756, 758	පඨමං නිමිත්තනා කිත්තනතබ්බං 258
පටිපාසාමති 584	පඨමස්ස ක්කිත්තස්ස අභිගමාය 254
පටිපාසාමොම 808, 810, 812,	පණ්ණෙත 858, 860
814, 816, 818, 826, 828, 830,	පණ්ණිකගොවරො 174
832, 834	පණ්ණිකවතුජො 774
පටිපාරිං 562	පණ්ණිකපඤ්චමො 776
පටිපාදෙසි 868	පණ්ණිකවිසො 778
පටිපුච්ඡාකරණීයං 788, 790	පණ්ණිකස්ස 340, 780
පටිච්චෙත 596, 702	පණ්ණිකාති 742
පටිච්චො 834	පණ්ණිකුපජ්ඣායෙන 222
පටිබාහති 624, 886	පණ්ණිකො 212, 246, 288, 292,
පටිබුජ්ඣති 722	374, 404, 406, 744
පටිභාණං 562, 564	පණ්ණිකජාතියො 576
පටිභාණෙය්‍යකා 620	පණ්ණිතා 854
පටිභාති නො 846	පණ්ණිතාභාසා 870
පටිහංසු 10	පණ්ණිතාය 714, 716
පටිච්චං 578	පණ්ණිතො 708, 842, 844, 846,
පටිපිනෙති 562	848, 863
පටිවෙකම් 556	පණ්ණිමන්තිකාය 706
පටිවෙදෙය්‍යං 674	පණ්ණිතොගාබාධො 534, 688
පටිසතෙන රතතිං ගච්ඡති 674	පණ්ණරසිකා 402
පටිසමොදිතුං 758, 760	පණ්ණරසෙ 452
පටිසාවෙ ව ආපතති දුක්ඛං-	පණ්ණරසො 330, 436
ටස්ස 384, 386, 388, 390	පත්තකල්ලං 120, 124, 172,
පටිසල්ලානසාරුපං 80	232, 234, 236, 258, 296, 298,
පටිසාරණීයකමමං 788, 790,	400, 702, 738, 888
792, 794, 796, 804, 816, 824	පත්තබ්බමං 608

පිට්ඨකො

පිට්ඨකො

පතනබ්බෙමා	570, 592, 606, 618
පතනපරියාපනාං	96, 134
පතනමති	54
පතනරජනං	706
පතනරසං	614
පතනා	726
පතතිකාව	580, 582
පතතිකොව	584, 604
පතිමානෙථ	8
පතිරූපං	692, 864
පතිවට්ටෙසි	580
පතිසල්ලානා	596
පතිසල්ලීනස්ස	594, 876
පඤ්ඤා	564
පඤ්ඤානි	706
පඤ්ඤානං	706
පදකම්මණං	592, 606, 608, 672, 674, 692, 696, 698, 714, 724, 760, 860
පදකම්මණා	672, 674
පදං	76
පදීපකරණෙ වා	680
පදුමිනියං	12
පදෙසෙ	576
පඤ්ඤා	600, 602
පඤ්ඤානිවිඤ්ඤානො	16, 18
පනාමෙනෙබ්බා	116
පබ්බකිති	578
පබ්බජිතා	492, 710, 868
පබ්බතනිමිත්තං	258
පබ්බතෙ	506
පබ්බතො	484, 512
පබ්බවාතො	532
පබ්බාජනීයකමමං	788, 790, 792, 794, 796, 804, 814, 822, 830
පබ්බාජනීයකමමකතො	804, 814, 830
පබ්බාජනීයකමමාරහස්ස	788, 790, 792, 794, 796
පබ්බාරං	536, 626
පබ්බාරා	636

පභිජ්ජති	706
පමාද්ධිකරණං	572
පමුඛෙ	256, 480
පමුඛො	50
පමුදිකාය	720
පමෙඤ්ඤං	892
පමොදිතා	720
පඤ්ඤාපාසති	648, 650, 652, 654, 656, 658
පරකුලෙසු	756, 758
පරදත්තභොජිතං	564
පරහණ්ඩං	726
පරමමරණං	574
පරමාය	672, 674
පරමෙන	590
පරාජිතමන	580, 582
පරාමසික්ඛා	864
පරිකථාකතෙන	630
පරිකඛාරවොලකං	726
පරිකඛාරෙ	106
පරිකම්පිකා	686
පරිග්ගහිතා	718
පරිගණනානිකා	574, 576
පරිවචනනානි	554
පරිණාමෙති	564
පරිණාමෙනං	688, 690
පරිත්තං	676, 700
පරිදසයි	512
පරිබොධි	734
පරිතෙතනි	858
පරිපාකමනාය	674
පරිපාකං	858
පරිපාතනනි	560
පරිපාතෙසි	864
පරිපුච්ඡාය	174
පරිපුණ්ණකොසකොට්ඨා--	
ගාරො	854
පරිපුණ්ණං	726
පරිබ්බාජකච්ඡෙනෙන	856, 858
පරිබ්බාජකා	248
පරිබාහිරා භවිස්සාම	468
පරිහණ්ඩකරණමනෙන	630

පිටිබිඹෙකා		පිටිබිඹෙකා	
පරිභාෂාව	692	පරිභාෂානති	42
පරිභාසනී	804	පරෙ ව	870
පරිභිජ්ජනී	706	පරෙත වා	232
පරිභුක්තං	718, 720	පරෙසමපි සද්ධාය	850
පරිභොජනීයසං	874	පලලකං	500
පරිමුඛා	870	පලලකෙතන	474, 864
පරියාදානා	684	පලලකො	502
පරියාදින්නාරූපා	686	පලලොති	578
පරියාදිසිසානි	684	පචත්තමංසං	554, 592
පරියාදියෙය්‍යං	52	පචත්තාරො	612
පරියායෙන	610, 886	පචරං	692, 696
පරියායො	586, 588, 590	පචාරණං	772
පරියෙසමානො	718	පචාරණං දෙනෙතන	406
පරියොගාලිකධමෙමා	570, 592,	පචාරණාය	628
	606, 608, 618	පචාරණාභාරකො	404, 406
පරියොදානසිසා	620	පචාරිතෙන	596
පරියොසානකල්‍යාණං	604	පච්චෙකං	876
පරිවාසාරතං	788, 790, 792	පචුත්තං	612
පරිවාසාරහස්ස	790, 792, 794,	පසතෙන	672
	796	පසන්නචිත්තං	570, 592, 606,
පරිවාසං	778, 788, 790, 792,		618
	794, 796	පසාදනීයං	508
පරිචිතකකමඤ්ඤාය	8, 10	පසාරිතං	578, 716
පරිචිතකෙකා	10, 594, 876	පස්සනො	8
පරිචිතකකං	694	පස්සඤ්ඤායා	720
පරිචෙණං	102, 112, 138, 148,	පස්සමනිසානි	720
	332, 352, 354, 356, 384, 386,	පස්සසි	300
	388, 390, 438	පස්සාවං වා	736
පරිචෙසනා	576, 582, 610	පස්සාවො	686
පරිසද්දසකං	226	පසුසංවාසං එව	398
පරිසද්දසකො	226, 782	පසසනදිස්ස	382, 384
පරිසද්දසි	246	පසෙසන	684
පරිසාය	252, 254, 278, 310,	පභිතත්තා	874
	312, 314, 316, 318, 320, 324,	පභිණං	588, 590
	326, 328, 344, 424, 426, 428,	පභුතං යාගුඤ්ඤ මධුගොලඤ්ඤ-	
	432, 446	පටියාදිපෙත්වා	562
පරිසං	274	පමුපන්නං	734
පරිසංයානී	870	පමුබොධා	666
පරිසායං	584	පංසුකිතං	706
පරිසංයාවනානී	540, 568	පංසුකුලං	698
පරිසංයාවනෙහිපි	726	පංසුකුලෙ	712
පරිසුඤ්ඤා	604	පංසුකුලෙන	632
පරිචිතකකං	876		

දිව්‍යමණිකා

පංසුකුලකතො	726
පංසුකුලිකා	628
පසුංකුලිකො	696

පා

පාටලිගාමෙ	574, 576
පාටලිපුනෙත	730
පාටිකාය නිමුණිකා	474
පාටිපදෙ	384, 386, 388, 390
පාටිපදෙ	330, 436
පාණකා	530
පාණකෙ	684
පාණභූතෙත්ත සංයමො	8
පාණහරා	870
පාණහරානං	736
පාණ්‍යපෙතං	570, 590, 592, 606, 608
පාණො	240, 346, 348
පාණං	594
පාතරුසං	690
පාතීතෙ	730
පාතීමොකකං	260, 280, 302, 304, 888
පාතීමොකත්‍රදදසං	280
පාතියාපි	706
පාතුනවනති	4
පාථෙය්‍යං	676
පාථෙය්‍යං පරියෙසිතුං	610
පාදකකුලිකං	756, 758, 872, 874
පාදභිලාබාමො	492
පාදච්ඡින්නො	226, 782
පාදච්ඡින්නං	226
පාදතලෙසු ලොමාති	474
පාදපිඨං	756, 758, 872, 874
පාදබහඤ්ඤානං	532, 680
පාදා	246
පාදානං ධොතං උදකං	
නිසෙසකං	332
පාදකායො	498
පාදොදකං	756, 758, 872, 874
පානකථං	494

පිට්‍යමණිකා

පානීයසං	874
පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බො	96, 98, 108, 136, 144
පානීයං පරිභොජනීයං	300, 874
පාපකං	690, 722
පාපකානං	586
පාපණිකෙ	712
පාපණිකෙන	632
පාපභිකත්‍රු	228, 502
පාපභිකත්‍රුං	502, 504
පාපරොහි	226, 782
පාපරොහිං	226
පාපසමාවාරො	804, 822
පාපිකං	806, 826
පාපිකාය දිට්ඨියා අපපටි- නිසංගෙ උකඛිතතකං- චතුත්තො	774
පාපිකාය දිට්ඨියා අපපටි- නිසංගෙ උකඛිතතකං- පඤ්චමො	776
පාපිකාය දිට්ඨියා අපපටි- නිසංගෙ උකඛිතතකච්ඡො	778
පාපිකාය දිට්ඨියා අපපටි- නිසංගෙ උකඛිතතකසං	780
පාපිකාය	742, 744, 818, 836, 834
පාසුපාසකසං	502
පාමුණං	720
පාමොකෙධා	50
පාසිතොමති	690
පායෙකා	690
පාරතො අන්තං ඔරතො භොගං	96, 100, 108, 110, 134, 144, 148
පාරාජිකාති	454
පාරිච්ඡින්නකපුළුථං	64
පාරිමතීරෙ	578
පාරිලෙය්‍යකං	176
පාරිලෙය්‍යකෙ	878
පාරිවාසිකචතුත්තො	778
පාරිසල්ඡ	866
පාරිසුද්ධිකාරකො	288, 290
පාරිසුද්ධිං දෙනෙතන	292

පිටියබෙකා		පිටියබෙකා	
පාලිබද්ධං	708	පිලිඤ්ඤාමං	540
පාවකො	54	පිලිඤ්චවුත්ඝ්‍යා	530, 532, 538
පාවාරො	696	පිලොතිකාය	632
පාසාණනිමිත්තං	258	පිසාවිලලිකා	380
පාසාදසකානි	672	පිසාවෙහි	372
පාසාදසහස්සානි	672	පිලකා වා	724
පාසාදිකා	672, 674	පි	
පාසාදිකතාය	740, 742	පිතමනාය	720
පාසාදිකස්ස	740, 742	පිතං	688, 690
පාසාදිකෙන	82	පිතවණ්ණං	580
පාසාදිකං	508	පිතවත්ථා	580
පාසාදො	238	පිතා	580
පාසාදං	260, 540, 596	පිතාලඛකාරා	580
පාලිගුණනිමා	488	පු	
පි		පුග්ගලස්ස	630
පිචුතා	678, 680	පුග්ගලස්ස අත්ථාරා	632
පිටකානි	568	පුග්ගලං	274, 276
පිටකං	600, 602	පුග්ගලං ධර්මෙත්වා සබ්බස්සා-	
පිටියබාදනීයං	618, 620	පවාරෙය්‍ය	464
පිටසි	500	පුග්ගලං කුලසිත්වා ඔකාසං-	
පිටියමපි	542	කාරාපෙතුං	276
පිණ්ඩකෙන	628	පුග්ගලෙ	452
පිණ්ඩකං	592	පුග්ගලො	192, 230, 452, 462, 464, 780, 782
පිණ්ඩපාතපටිකකනෙතා	870	පුග්ගලිකාය	622
පිණ්ඩපාතං අද්දිය පටිකකමි	82	පුච්ඡාමි තං	76
පිණ්ඩපාතිකා	628	පුඤ්ඤා	862
පිතරං	218	පුඤ්ඤකං	682
පිතා	246, 370, 392	පුඤ්ඤකාමා	720
පිතා පුත්තා ව සෙසා නොනති	192	පුඤ්ඤමාකඛමානානං	614
පිතුසාතකවතුත්ථා	774	පුඤ්ඤානි	696
පිතුසාතකපඤ්චමො	776	පුට්ඨබද්ධා	488
පිතුසාතකච්ඡො	778	පුට්ඨෙදනං	576
පිතුසාතකස්ස	340, 446, 870	පුණ්ඩරිකිනීයං වා	12
පිතුසාතකාපි	742	පුත්තවිත්තං උපට්ඨපෙස්සති	
පිතුසාතකුපජ්ඣායෙන	222		94, 132
පිතුසාතකො	218, 292, 404, 406, 744, 782	පුත්තස්ස	354, 356, 600, 602
පිතුච්චනං	864	පුත්තො	206, 368, 370, 606
පිප්ථලිං	526	පුථුජ්ජනා	722
පිපාසං	562, 564	පුථුච්ඡි	256
පියවකඛුහි	872, 874	පුථුසද්දො	870
පියවාදි	862		

පිට්ඨකො

පුත කාතබ්බං කමමං	590, 818,
820, 822, 824, 826, 828 830,	
832, 838	
පුත පමාරෙනබ්බං	418
පුපථදසානි	742
පුපථරජනං	706
පුපථරසං	614
පුපථං දෙවස්ස උප්පන්නං	680
පුබ්බණ්ණසමයං	502, 538, 540
	546, 576, 592
පුබ්බපෙතකථං	494, 606
පුබ්බානුපුබ්බකානං	40
පුබ්බුට්ඨාසී	862
පුරජිමා	100, 112
පුරජිමාය	484, 512
පුරාණකුලපුතො	214
පුරාණජට්ඨෙහි	72, 80
පුරාණදුතිසිකා	38
පුරාණදුතිසිකාය	240
පුරායං සුත්තනො පලුජ්ජි	356
පුරිසකථං	494
පුරිසදම්මසාරපී	604, 612
පුරිසන්නරෙන	500
පුරිසයුතෙනන	500
පුරිසයුත්තං හත්ථවට්ඨකං	500
පුරිසසස	180, 268
පුරිසොසී	230, 234
පුරෙහත්තං	548, 626
පුරෙහත්තං පටිග්ගහිතං	594, 596
පුරොතිතො	856
පු	
පුජිතා	576
පෙ	
පෙත්තිකං	868
පෙසලා	276
පො	
පොකරට්ඨං	550, 594, 596
පොකරණියා	550, 672, 756
පොකරණී	62, 244, 354, 356
පොකරණීසනානි	672
පොකරණීසහස්සානි	672

පිට්ඨකො

පොඨෙසුං	580, 582
පොත්ථකං	742
පොත්ථනිකං	554
පොරාණං	612
පොසාපිතො	674
පොසාවනිකං	680
පොසො	576
ඵ	
ඵණදසානි	740
ඵණහත්ථකො	226, 782
ඵණං	246
ඵලකචිරං	740
ඵලබාදනීයං	544, 546, 552,
	622
ඵලකුඬං	532
ඵලමයං	528
ඵලරජනං	706
ඵලරසං	614
ථා	
ථාණිතං	522, 540
ථාරුසකපානං	614
ථාසුට්ඨාරිකො	664
ථාලෙතා	684
ථාලො	570
චී	
චීතා	672
ඛ	
ඛඛිරො	226, 782
ඛඛිරං	226
ඛකිනමත්තෙන	630
ඛකිනසුත්තං	530, 532
ඛකිනා	240
ඛපං	862
ඛලාචනා	720
ඛලං	562, 564, 858, 864, 868
ඛහාරුමකොට්ඨකො	596
ඛභිඤ්ඤාරකොට්ඨකා	694
ඛභිනගරෙ	858
ඛභිසීමගගස්ස	632, 636, 638,
	640, 642, 644, 646, 656, 658,
	664

පිටියබෙකා		පිටියබෙකා	
බහිසිමගතො	634, 636, 638, 650, 652, 654	බෝධිරුක්කමුලෙ	2
බහුකතො	616	බොධිං	16
බහුකාරො	738, 740	බ්‍ය	
බහුජනා	672	බ්‍යඤ්ඤාපෙතා	890
බහුඤ්ඤා ගණනාති	676	බ්‍ර	
බහුපරික්කාරො	740	බ්‍රහ්මකායිකා	24
බහුභණ්ඩා	740	බ්‍රහ්මචරියං	604, 718
බහුමායා	690	බ්‍රහ්මචරියනන්දයො	272
බහුස්සුතො	200, 842, 844, 846, 848, 850	බ්‍රහ්මචාරයො	576
බා		බ්‍රහ්මදත්තස්ස	856
බාරාණසියං	14, 24, 30, 38, 48, 496, 562, 714, 854, 858	බ්‍රා	
බාරාණසිං	860, 862, 866	බ්‍රාහ්මණපරිසං	574
බාරාණසෙය්‍යකො	686, 688	බ්‍රාහ්මණස්ස	4, 54, 124, 546, 562
බාලො	452, 454, 804, 822, 870	බ්‍රාහ්මණං	120, 564
බාහනනමපි	708	භ	
බාහා පග්ගස්ස	594	භගඤ්ඤාබාධො	552, 680
බාහිතපාපබලෙමා	6	භගඤ්ඤාබාධං	632
බාහුලිකො	16, 18	භගවතො එතදනොසි	8
බාහුලාය ආවතොයා යදිදං		භගවතො පුරතො පාතුරතොසි	10
ගණබ්‍රහ්මකං	128	භගවනනං පටිවෙදෙති	474
බිම්බිසාරස්ස	182, 248, 540, 602, 680, 682, 684, 686	භගවනනං භුක්තං ඔතිනං	
බිම්බිසාරෙත	186, 188, 662	පත්තපාණිං භගවා භනෙනං	
බිලානි	858, 860	පංසුකුලිකො භික්ඛු-	
බිලාලං	526	සබ්බෙසාමාති	696
බි		භගිනියො	378
බිජ්භනනං	600, 602	භගිනී	370
බිජානි	622	භගිං	698
බ්‍ර		භග්ගොදකං	532
බ්‍රහ්මපබ්බජිතො	620, 622	භණ්ඩකං	550
බ්‍රහ්මපමුඛඤ්ඤා සබ්බං	682	භණ්ඩනකාරකා	464, 466, 878, 880, 882, 884
බ්‍රහ්මං සරණං ගච්ඡාමි	46	භණ්ඩනකාරකෙහි	876
බෙ		භණ්ඩනකාරකො	798, 800, 802, 818, 820
බෙලට්ඨිසිසස්ස	526, 724	භණ්ඩනජානා	852
බො		භණ්ඩාගාරං	702
බොජ්ඣංගනාමනා	720	භණ්ඩාගාරිකං	704
බොධිරුක්කමුලො	6	භණ්ඩාගාරෙ	704
		භණ්ඩනං	846, 848, 850, 888, 890

පිටිම

භතතයෙහි	92, 94, 132, 564,
	848, 850, 852
භතතයා	394, 562, 618, 874
භතතපටිපාටි	618
භතතං	520
භද්දකො	756, 758
භද්දකො	680, 682
භද්දමුත්තකං	524, 528
භද්දවග්ගියා	48
භද්දියසා	26
භද්දියා	602, 604
භද්දියෙ	498, 608
භද්දියං	496, 602, 604
භයකථං	494
භයා	848, 850
භයාගතියං	700, 702, 704
භරියා	606, 680
භරියාය	600, 602
භවනණ්ඩා	578
භවනෙත්ති	578
භසාකාරකා	464, 466, 878,
	882, 884, 886
භසාකාරකෙහි	876
භසාකාරකො	798, 800, 802

භා

භාගෙන	704
භාගො	730
භාගං දක්වා	622
භාගං	698, 700, 732
භාජනං	96, 106, 132, 142
භාජනාභාජනං ව	704
භාජ්‍යමානෙ	730
භාජේතුං	704
භාතා	730
භාසිතමනුභාසිතනි	612
භාසිතං ලපිතං කථාගතෙන	880, 882
භාසිතසා	708
භාසිතාය ලපිතාය අපරියො-	
සිතාය	452

භි

භික්ඛාපඤ්ඤාතරියා	748, 750
භික්ඛුණී	362, 364

පිටිම

භික්ඛුණී ගොවරො වා	174
භික්ඛුණීවතුදෙව්වා	774
භික්ඛුණීදසමො	776
භික්ඛුණීදසකාපි	742
භික්ඛුණීදසකුපජ්ඣායෙන	222
භික්ඛුණීදසකො	212, 220, 288,
	292, 404, 406, 744, 782
භික්ඛුණීදසකසා	340, 446, 780
භික්ඛුණීපඤ්ඤාවමො	776
භික්ඛුණීයා නිසිත්තපරිසාය	340
භික්ඛුණීවිසො	778
භික්ඛුණීසඤ්ඤා	716
භික්ඛුණීසමෙකන	884
භික්ඛුණීසමසං	352, 356
භික්ඛුපච්චජ්ඣිකා	294, 408, 472
භික්ඛුනතිකො	370, 392
භික්ඛුසමසං	546
භික්ඛුසමෙකන	196, 556, 562,
	566, 568, 572, 576, 578, 580,
	582, 604, 608, 610, 616
භික්ඛුසමෙකා	548, 564, 614
භික්ඛුසමසං	384, 476, 506, 508,
	512, 566, 570, 592, 594, 606,
	608, 610, 612
භික්ඛුතං පාදෙ වතුපෙඤ්ඤා	46
භික්ඛාරං	82
භිත්ති	100, 110, 136, 146
භිත්තො භික්ඛුසමෙකා	846
භිසෙහි	550

භු

භුජ්ඣොසි	234
භුත්තාවසෙසො	874
භුත්තාවිතා	596
භුත්තාවිං	546, 556, 566, 576,
	582, 594, 608, 610, 614, 716
භුමාදෙව්වා	24
භුසාපෙඤ්ඤා	682

භු

භුත්තප්‍රබ්ධං	854
---------------	-----

භො

භොදගරුකෙන	850
භොදගරුකෙහි	846, 848

පිටිපිටි		පිටිපිටි	
හෙදපුරේ කඩාර පණණරසකං	328	මඩුකපුපරසං	614
හෙදෙති	208	මඩුගොලකං	562, 564
තෙසජ්ජානි	522, 524, 526	මඩුරානං	614
හෙසජ්ජං	632, 690, 736	මනසාකාසි	2
හො		මනං වූලොකා අනොසි	264
හොජ්ජායා	566	මනාපවාදී	862
ම		මනුස්සනාගො	54
මකඛියති	722	මනුස්සනනරාගො	272
මකඛියනති	680	මනුස්සමංසං	556
මග්ගනිමිතනං	258	මනුස්සරාහසෙය්‍යකං	80
මගධකෙබ්බනං	708	මනුස්සසොභග්ගමුච්ඡනා	564
මගධමහාමනනා	574, 576, 578	මනොසුචරිතස්ස	586
මගධානං ගිරිබ්බජං	90	මනනණාසු	892
මගධෙසු පඤ්ච ආබාධං-		මනනපදං	612
උස්සනනා නොනති	178	මනනයමානස්ස	872
මඩකු	680, 718, 892	මනනානං	612
මඩකුභුතො	574	මනෙත ව මඩුපිණ්ඩිකාය ව	8
මඤ්චකෙ	678, 734	මජ්ඣුමිකායො	66
මඤ්චකෙත	684	මරණකාලෙ	866
මච්ඡමංසං	524	මරියාදබ්බං	708
මච්ඡරං	792	මරියාදං ජිවෙය්‍ය	708, 710
මච්ඡවසං	524	මරිවං	526
මජ්ජං	532	මලො	616, 618, 620
මඤ්ජනා	620	මහග්ගාති	678, 680
මඤ්ජනා	862	මහභිකො	892
මඤ්ජරට්ඨිකා	486	මහභිකො	854
මඤ්ඤාථ	870	මහපථලං	592
මජ්ඣිමා	252, 574	මහබ්බලො	854
මජ්ඣිමස්ස පුරිසස්ස සමනනා-		මහලකං	684
උදකුකෙබ්බා	268	මහානාමරතනා	486
මජ්ඣිමෙසු	508, 512	මහානුභාවනා	556, 716
මජ්ඣිකාලයාණං	604	මහාපඤ්ඤා	708
මණ්ඩපො	352, 354, 356	මහාසුඤ්ඤා	732
මණ්ඩලමපි	708	මහාභිකුට්ඨසබ්බෙසා	262, 450
මනකච්චරං	748	මහානොගො	854
මනනා	860	මහාමනනකථං	494
මනනං	736	මහාමනනා	602
මනතිකං	526, 534	මහාමනෙන	182
මත්ථලඛනං	684	මහාමනෙනන	564
මදදකුච්ඡයම්	256	මහාමනෙනා	566, 602
මඩු	522, 540, 548	මහාමනනං	536, 600
		මහාමෙසො	714
		මහායඤ්ඤා	58

පිටියබෙකා

මහාරභිරතනා	486
මහාරාජා	244
මහාවණෝ	556
මහාවතං	582
මහාවාහනෝ	854
මහාවිකටානි	534
මහාවිජිතෝ	854
මහාවිතාරෝ	370
මහාවිරා	90
මහාසමණෝ	84, 86, 90
මහාසද්දෝ	598
මහාසෙදං	532
මහිද්ධිකතා	556, 716
මහිද්ධියෝ	616
මහෙසකකා	574, 576
මහෙසී	856, 858

මා

මා එකෙන දෝ අගමිත්ථ	42
මා කලතං	854
මා බ්‍යං මිනෙතනි භිජ්ජත්ථ	866
මා සාතෝ අජ්ජානි	554
මා චිරං වෙරං අකාසි	866
මාණවකෝ	80, 126, 216
මාතාපිතුනතං	190, 726
මාතාපිතුහි	206, 230, 234
මාතිකා	576, 632, 748
මාතිකාධරෝ	842, 844, 846, 848, 850
මාතුකුච්ඡිමිං	230
මාතුසාතකචතුරේ	774
මාතුසාතකපඤ්චමෝ	776
මාතුසාතකච්ඡයා	778
මාතුසාතකස්ස	340, 446, 780
මාතුසාතකාපි	742
මාතුසාතකෝ	218, 288, 292, 404, 406, 744, 782
මාතුසාතකුපජ්ඣායෙන	222
මානතතවාරිකචතුරේ	778
මානතතාරභවතුරේ	778
මානතතං	778, 788, 792, 794, 796
මානතතාරභස්ස	794, 796

පිටියබෙකා

මානතතාරතං	788, 790, 792
මානයනනි	576
මානිතා	576
මා තගවනතං සිතං	6
මා හණ්ඩනං	854, 868
මා මජ්ඣිමනිකා අභොසි	96, 106, 134, 144
මා රස්සං	860, 864, 866
මාරෙති	244
මාරෝ	42, 44, 46
මාලා	538
මාලාකථං	494
මාලෝ	354, 356
මා විග්ගහං	854, 868
මාසගතාය	346
මාසඤ්ඤෙන	610

මි

මිගදයෝ	14, 256, 494, 554, 712
මිගලුද්දකා	380
මිගවං	862
මිගාරමාතරං	720, 247
මිගාරමාතුයා	716
මිතතා	376, 378
මිථුනෙදා	576

මු

මුඛපුඤ්ඤනවොලකං	724, 726
මුඛතෝ උග්ගඤ්ඤි	678
මුඛචාරිකං ආහාරං ආවරණං කරොති	210
මුඛසතනිති	852
මුඛායාමං	870
මුග්ගඤ්ඤෙන	610
මුග්ගං	542
මුවලිඤ්ඤලා	8
මුඤ්ඤස්ස	862
මුට්ඨස්සනි	722
මුත්තකරිසෝ	734
මුත්තහරිපකං	534
මුත්තතා	666
මුත්තං	534
මුද්දිභිතං	32

පිටිබ්බෙකා	පිටිබ්බෙකා
මුදිනිසෙ 12	මොව්පානං 614
මුද්දිකපානං 614	මොරපිඤ්ඤපරිසිඤ්ඤිතං 488
මුදුචිතතා 38	මොහා 848, 850
මුදුචිතෙන 40, 50, 76, 606	මොහාගත්තං 700, 702, 704
මුදුචිතතං 32, 570, 592, 618	මංසගඤ්ඤිත 560
මුඛාති 530	මංසපාතිසකාති 564
මුතිගලෙ 212	ස
මසා 594	යජතං 614
මුහුතෙනන 688	යඤ්ඤ 614
මුලාලිකාති 550	යතනෙනා 6
මු	යතො පජානාති සහෙතුධමං 4
මුතො 226, 782	යතො පාතිමොක්ඛං සුණාති 262
මුගං 226	යත්‍ර භිනාම-පෙ-නො ධම්මදෙසනාය 10, 554
මුගබ්බිරො 782	යග්ගෙ 594
මුගබ්බිරං 226, 246	යථාධම්මො කාරෙනබ්බො 566
මුගබ්බතං 398	යථාපඤ්ඤානං පඤ්ඤාපෙතබ්බං 100, 110, 138, 146
මුගසුකරා 250	යථාබුද්ධිං 704, 848, 850
මුලරජනං 706	යථාභූතං 578, 736
මුලාති 688	යථාචාරං 714, 716
මුලාමුලං 890	යත්ථ වා පන ථෙරො භික්ඛු විහරති 262
මුලාය 778	යත්ථ වා වසති යත්ථ වා පටිකකමති 210
මුලායපටිකස්සනාරතවතුන්ද්‍රො 778	යත්ථස්ස ධූවනාවා වා 258
මුලායපටිකස්සනාරතස්ස 788, 790, 792, 794, 796,	යදග්ගෙන 566
මුලාය පටිකස්සති 788, 790, 792, 794, 796	යද නිබ්බෙමතිකො 300
මුලුකස්ස 478, 590, 606, 608	යද හවෙ පාතුභවනති ධම්මො 4
මෙ	යමකත්ථිකං 532
මෙසො 244, 450, 472, 596 626	යමකං නන්දකරණිං 530
මෙණ්ඩපිසාණවට්ඨිකා 438	යමාමසෙ 810
මෙනතචිතෙනා 736	යසුස්සද නත්ථි කුභිඤ්ඤි ලොකෙ 6
මෙධගා 870	යසස්ස 40
මෙධාචිතිසා 714, 716	යසෙන 38
මෙධාචිතො 578, 850	යා
මෙධාචී 842, 844, 848, 858	යාගු 96, 106, 132, 142, 520
මො	යාගුපානං 620
මොකඩ්චිකාය 636	යාගුපානෙ 848, 850
මොකඩං 692, 696	යාචිතකෙන 224
මොකපුරිසා 94, 130, 192, 398, 400, 486, 492, 496, 498, 566, 708, 762, 868	යාචිසමානෙන 228

පිට්ඨකො

යානකථං	494
යානානි	580, 604
යානෙන	582, 584, 604
යාපනීයං	628, 758, 760, 872
යාමකාලිකෙන යාවජ්චිකං	624
යාමානික්‍ෂකනෙන	624
යාවකාලිකෙන යාමකාලිකං	624
යාවකාලිකෙන යාවජ්චිකං	624
යාවජ්චං	716, 718, 734, 756, 758
යාවතකෙ පන උස්සනති	208
යාවදත්ථිවිරං	628
යාවදත්තං	862
යාව භික්‍ෂුසනාගතං ජානාමි	228
සු	
සුගෙන සුගං	580
සුභිකථං	494

සෙ

සෙ ධම්මා හෙතුප්පත්තවා	84, 86
සෙන ගාමො	372
සෙන චජො	380
සො ච තත්ථ චිවරුප්පාදො	628
සො භික්‍ෂුවෙ අඤ්ඤපි-	

අඤ්ඤතිජචියපුබ්බො 172

යං ච හතෙන කප්පති	204
යං ජඤ්ඤ සකෙකාමි අජෙජච	
ගනතුං	338
යං තුමෙහ-පෙ-විහරෙය්‍යාථ	492
යනනුනාහං සික්‍කං සිකෙකියං	674
යං භික්‍ෂුවෙ මයා ඉදං න කප්පති	624
යං සබ්බෙසා ආකඛබ්බි	596

ර

රජනකුමරිං	706
රජනකොලමිං	706
රජනසථං	706
රජනදොණිකං	706
රජනනිප්පකකං	526
රජනහාජනං	706

පිට්ඨකො

රජනානි	706
රජනුච්චකං	706
රජ්ජයා	858, 860
රජෙනති	706
රතනියා අච්චයෙන	546, 606,
614, 620, 622	
රතනියා පච්චුසසමයං	214,
	510, 574, 598
රතනියා මජ්ඣිමං යාමං	4
රතනියා පඨමං යාමං	2
රතනුපරතා	612
රථත්ථරං	500, 502
රථසතෙති	584
රථියා රථියං	594, 858, 860
රසඤ්ජනං	528
රසවතී	354, 356
රහොගතස්ස	594, 876

රා

රාගස්ස	288
රාජකථං	494
රාජකුමාරො	674, 680, 682
රාජකුලානි	674
රාජගහෙ	82, 86, 120, 124,
190, 194, 204, 248, 256, 262, 280	
342, 346, 348, 474, 494, 536, 542,	
548, 554, 672, 674, 696, 708	

	730
රාජගභිකස්ස	682
රාජගභිකො	672, 674
රාජඛං	558
රාජනනරායො	272
රාජහථා	182
රාජභොමත්තානං	456, 574, 576
රාජායතනමූලෙ	8
රාජ්ජපට්ඨානං	674

ඊ

ඊඤ්චති	892
ඊත්තං	874

රු

රුක්ඛග්ගෙසු	346, 348
රුක්ඛතිත්තං	258

පිටියකො		පිටියකො	
රුකකුලසෙනාසනය	238	ල	
රුකකුල	300, 412, 500, 568, 702	ලජ්ජනි	726
රුකකුල	380	ලද්දකා	560
රුකකුලිකා	380	ල	
රුකකුලිකර	380	ලබවිවරො	728
රුකකුලික	496	ලබායං	690
රුකිං	884	ලබො	686
රු		ලෙ	
රුහනි	780	ලෙණං	536
රුලෙහා	556	ලො	
රො		ලොකකඩාසිකං	494
රොපියනති	622	ලොකවිදු	604, 612
ල		ලොණමපි	544, 562, 596, 608
ලකකණ	246		620
ලකකණාහතො කතදණකමො	186	ලොණනිකෙන	610
ලකකණාහතො	226	ලොණසකතිකාය	534
ලකකණාහතං	226	ලොණසොවිරකං	542
ලගනනති	724	ලොමජනො	556
ලගෙනනති	706	ලොමහට්ඨජානො	570
ලව්ඡසි	856	ලොමං පානෙති	808, 810, 812, 814, 816, 818, 826, 828
ලජ්ජ වා	228, 842, 844, 846 848		830, 832, 834
ලජ්ජනො	850	ලොහතුමං	532
ලට්ඨ	244	ලොහමයං	528
ලසිකාය	526, 724	ලොතිතකවණණං	580
ලහුකං ආපනතිං ගරුකා		ලොතිතකාලසිකාරා	580
ආපනතිනි	880, 882	ලොතිතුපාදකවතුනො	774
ලහුසුද්ධ ගණනාමි	676	ලොතිතුපාදකථකුටමො	776
ලහුතාය වා පරිනාමෙය්‍ය		ලොතිතුපාදකවිසො	778
	102, 114, 140, 150	ලොතිතුපාදකසා	340, 446, 780
ලහුපරිකාරං	740	ලොතිතුපාදකපි	742
ලහුහණං	740	ලොතිතුපාදකුප්පකායෙන	222
ලි		ලොතිතුපාදකො	220, 288, 292, 404, 406, 744, 782
ලිඛිතකො	782	ලොතිතෙන	680
ලිඛිතකං	226	ලොතිතං මොවෙතුං	532
ලිඛිතසංවාසකා	472	ව	
ලිච්ඡිපරිසං	580	වග්ගකමං	768, 770
		වග්ගනා	764
		වග්ගං බන්ධනං	704

පිටිවිකිකා

පිටිවිකිකා

වග්ගාවග්ගසංස්කෘතීපණ්ණරසකෙ	
	316
වග්ගා සමග්ගසංස්කෘතීනො	308
වච්චකුටි	102, 112, 138, 148,
	352, 354, 356
වච්චකටං	874
වච්චං	524
වච්චමග්ගං	552
වචං	524
වච්චකමං	852
වච්චවච්චකසා	586
වච්චවච්චකසා	586
වච්චකො	500
වච්චකර්මපි	498
වච්චකර්ම	500
වච්ච	380
වච්ච	392
වච්චං	530
වච්චමංසං	534
වච්චකෙලං	534
වච්චකකිකවංශකං	534
වච්චකකිකානි	56, 58
වච්චකපොකකර්මකා	672, 674
වච්චකපාදී	740, 742
වච්චකං	562, 564
වච්චකාවච්චකං	704
වච්චකපො	576
වච්චකමානෙසු	716
වච්චකටං	494
වච්චකමං	552
වච්චං	562, 564
වච්චකමි	760, 888, 890
වච්චං ධිපෙතා සමෙකා පචාරෙය්‍ය	
	462
වච්චනි	574, 576
වච්චනි	880
වච්චං	550, 594, 596
වච්චනිමිතං	258
වච්චනන	666
වච්චනං වා	736
වච්චකෙණ්ඩ	56, 58, 60, 62, 64
වච්චකණ්ඩං	48, 58
වච්චකා	26

වමිකනිමිතං	258
වමිකං	856, 858
වසාමපි	246, 348
වසාං වසනති බාලං	288
වසාං වුත්ථං	720, 742
වසාං වුත්ථං	660, 732
වසාකසාපිකා වා	720, 726
වසාකසාපිකාය	728
වසාකසාපිකං	716
වසාකසංකෙතං වා	728
වසාකො	30
වසාකපනාසිකාය	628
වා	
වාකපීරං	740
වාචාගොවර්තාණිනො	870
වාචාය විසාකපෙති	288, 690
වාචිතමිත්තවාචෙතනි	612
වාචාපානෙසු	540
වාචාබාධො	532
වාද්‍යවාදො	584
වාදිනෙ	672, 674
වාමනො	226, 782
වාමනං	226, 246
වාරෙය්‍යං	354, 356
වාලකමලං	740
වාසභාගමෙ	760
වාගනාගාරෙසු	688
වාගනෙන	688
වාගනකුට	858, 864, 868
වාලං	392
වාලනාගාරෙය්‍යං	272
වාලෙති උබ්බාලනා ගොතනි	372
වි	
විකණ්ණො	726
විකනිකා	502
විකනිකං	500
විකපෙතබ්බානි	726
විකපෙතං	712
විකලකෙ	704
විකාරං	678, 680, 684, 686
විකාලනොජනා	612

පිටිබ්බෙකා		පිටිබ්බෙකා	
විකාලෙ	626, 718	විනිව්ඡයෙසු	892
විකාලෙ නි කප්පති	624	විනිව්ඡිනනෙතසු	448
විකාසිකං	534	විනිපානෙතබ්බං	726
විගහනො	846, 848, 850, 888	විනිපාතං	574
	890	විනිවෙදෙකු	686
විගතකප්ඛකපො	570, 592,	විනිවරණවිනෙත	40, 50, 76
	606, 608, 618		608
විගතවලාහකං	6	විනිවරණවිතතං	40, 50, 76,
විසාසාදසතානි	562		570, 592, 606, 618
විසාසාදානං	568	විනෙතුං පටිඛලො	160
විසාසාදෙ	570	විප්පකතවිවරං	638, 642, 644
විවකඛණො	892		646
විවිනාථ	690	විප්පකත ආදිය පණණරසක-	
විවජ්ජාප්පිකා	488	පෙය්‍යාලං	642
විජනිතානං	80	විප්පකතසමාදියජ්ජකකං	646
විජ්ඣෙ	600, 602	විප්පකතසමාදියනිකං	644
විජ්ඣං	870	විප්පකතසමාදියපණණරසකං	646
විජ්ජාවරණසමපනෙතා	604, 612	විප්පකතා වා	728
විඤ්ඤානති	756, 758	විප්පකතං වා	666
විඤ්ඤාපෙතනසා	780	විප්පටිසාරො	566, 760
විඤ්ඤානං	674, 858	විප්පලපති	860
විඤ්ඤාපරිසං	892	විප්පාලෙනති	708, 710, 732,
විට්ඨියා	392		742, 762, 766, 852
විතුදනනා	852	විහඛනකොවිදෙ	892
විත්‍යායනති	232	විහඛනා	892
විත්‍යාරෙන	708, 868	විබ්භමති	744
විද්දතබ්බමො	570, 592, 606	විබ්භමනතිපි	742
	608, 618	විඛාමිසානති	878
විබ්බලොවරො වා	174	විභාවෙසානති	860
විබ්බපයං නිට්ඨති මාරෙසෙනං	4	විභිට්ඨං	526
විභුං	6	විමනො	860
විනිට්ඨං වා	668	විමුතතිසුබ්බපටිසංවෙදී	2, 6
විනායකමමං	788, 790, 792	විසතතාය	714, 716
	794	විරජං	570, 592, 606, 618
විනායකො	842, 884		720
විනායධරපඤ්චමෙන	512	විරතො	612
විනායධරා	850	විරිනෙතා	694
විනායධරෙති	448	විරියාරමනසා	740, 742
විනායධරො	842, 844, 846	විරුලුති	756, 758
විනායාය	586, 588	විරොචනං	536, 554, 692
විනායං අවිනායොති	880, 882		694
විනාමෙකා	684	විදුලපමානානං	870

පිටිබිබිකා

විවමපි	704
විවාදකාරකා	464, 878, 882 884, 886
විවාදකාරෙහි	876
විවාදකාරකො	798, 800, 802 818
විවාදපනනා	852
විවාදො	846, 848, 850, 888 890
විවෙවාපෙනබ්බං	102, 112, 138, 148
විවෙවෙනබ්බං	102, 112, 138 148
විසංජේය්‍ය	62
විසංජේය්‍ය නිදදං ඔක්කමි	216
විසාරමකාසි	216
විසංසං	724
විසංසිකට්ඨානෙ	826
විසජ්ජ පලලොති	578
විසක්කිකොවිදො	892
විසංයා භාසති	892
විසාණමයං	528
විසාණෙන	532
විසාණෙසු	498, 500
විසාරදො	892
විසිබාකථං	494
විසුඤානං	462, 464, 574, 576
විසුඤෙන	574, 576
විහාරවාදිකං	540
විහාරපච්ඡායායං	476
විහාරෙන විහාරං	554, 616
විලඛිතං	528
වි	
විණං	32
විණාය	480
විතමලං	24, 26, 32, 38, 40 42, 50, 76, 86, 570, 592, 606, 618
විතරාගා	722
විවික්කුසලො	716
විමංසාය	174, 176
විසතිවග්ගකරණං	778
විසතිවග්ගො	778

පිටිබිබිකා

වු	
වුට්ඨානමස්ස ආගමෙනබ්බං	104 114, 142, 150
වුට්ඨානං න ජානාති	166
වුට්ඨානං	734
වුට්ඨාපෙනබ්බො	704
වුට්ඨාපෙනති	704
වුට්ඨාපෙය්‍යාථ	672
වුට්ඨාපෙසි	674
වුට්ඨිති	892
වුත්තවාදිනො	584
වුඤ්ඤි	762
වුඤ්ඤිං	756, 758
වුසිතවුග්ගමරිකො	6
වු	
වුපකාසාපෙනබ්බො	102, 112, 138, 148
වුපකාසෙනබ්බො	102, 112, 138, 148
වෙ	
වෙජ්‍යං	532, 678, 682, 688
වෙජ්‍යො	676, 678
වෙජ්‍යං	676, 680, 686, 690
වෙනතං	600, 670
වෙදනට්ඨො	292, 404, 406, 742, 744
වෙදනට්ඨපි	742
වෙදනතගු	6
වෙදනානං	736
වෙදසිසංග්ගි	720
වෙධබ්‍යාය	90
වෙනසිකො	586, 588
වෙසුලං	756, 758
වෙමතිතපණ්ණරසකං	318
වෙරං අප්පෙය්‍ය	864
වෙරෙන වෙරා න සම්මනති	860, 864, 866
වෙසාරජ්ජපනෙතා	26, 38, 40, 42, 50, 78, 570, 592, 606, 608, 618
වෙසාලිකා	582
වෙසාලියා	580, 584

පිටිමිමිකා

වෙසාලියං	582, 584, 590,
	594, 604, 672, 712
වෙසාලිං	590
වෙසියගොවරො වා	174
වෙසියා හි	718
වෙළුමයං	528
වෙළුවනෙ	346, 542, 552,
	572, 672
වොරොපෙය්‍යං	866
ව්‍ය	
ව්‍යය්‍යමංසං	560
ව්‍යය්‍යං	560
ව්‍යනෙතන	120, 596, 630,
	702, 738, 888
ව්‍යනෙතා	842, 844, 846, 848,
	850
ව්‍යපනෙති	564
ස	
සඋතතරළුදං	500, 502
සඛකඛ්ඛිනි	860
සඛකනෙතා හොති	174
සඛකාරකුටෙ	674
සඛකාසඛිස්සනති	346, 348
සඛකිලෙසං	570, 592, 604,
	606, 618
සඛකනාභිමයං	528, 530
සඛකාරනිරොධො	2
සඛකිනෙතන	708
සඛගති	870
සඛගරං	616
සඛගනෙතබ්බො	106, 286
සඛගායනෙතති	448
සඛගිති	238
සඛසකමමං	848, 850
සඛසකරණියෙත	370
සඛසනවකං	280
සඛසනානාකරණං	846, 848,
	850, 888, 890
සඛසප්පනෙතා පනකමති	290, 292
සඛසහෙදකවතුනෙථා	774, 776,
	778

පිටිමිමිකා

සඛසහෙදකපඤ්චමො	776
සඛසහෙදකවිසො	778
සඛසහෙදකස්සා	340, 446, 780,
සඛසහෙදකාපි	742
සඛසහෙදකුපර්කායෙන	222
සඛසහෙදකො	220, 288, 404,
	406, 744, 782
සඛසනෙදො	846, 848, 850,
	888, 890
සඛසමජේඛි	232, 234, 252,
	254, 272, 274, 278, 290,
	404, 462, 646, 780
සඛසරුඡී	846, 848, 850, 888,
	890
සඛසරිතබ්බං	96, 106, 134,
	144
සඛසවචන්දානං	846, 848, 850,
	888, 890
සඛසස්සා	370, 584
සඛසසාමග්ගි	890
සඛසසාමග්ගියා	340
සඛසසාමග්ගිං	888
සඛෙසා	102, 112, 114, 120,
	122, 124, 140, 150, 232,
	234, 236, 250, 258, 260
	262, 264, 266, 268, 272,
	274, 288, 290, 294, 302,
	304, 306, 344, 360, 364,
	376, 378, 400, 402, 414,
	416, 448, 450, 452, 458, 462,
	464, 470, 472, 548, 596
සඛසාරි	708, 712
සඛසාරිං	708, 710
සඛසාරියා	632
සඛසාරියො	96, 106, 134, 144
සඛසාදිසෙසා	454
සඛසාරුමං	210
සඛසිකාති	622, 728, 730, 732
සඛසුපට්ඨාකා	350, 554
සඛෙසිත උපර්කායෙන	222

පිටියබෙකා

සබෙසන	246, 264, 336, 338,
	362, 404, 406, 408, 440,
	442, 444, 458, 468, 472
සබෙසන නැති ගන්නා උපොසපො	
කානබෙකා	288
සබෙසාසාල පනතවිවර	738
සබසං	172, 350, 352, 354,
	356, 460
සබසං අපලොකෙකුං හණ්ඩකමය	
	188
සඤ්ඤානාදරියාපථං	246
සඤ්ඤානෙතන	630, 632
සඤ්ඤායනාති	90
සඤ්ඤානානං	564
සඤ්ඤානෙ	576
සඤ්ඤාපනං	892
සඤ්ඤාමයා	680
සමාගනාවා	746
සමාදරෙතා	698, 872, 876
සමාදය	634, 636, 638, 642,
	644, 646, 670
සමාදය ඡිකතං	638
සමාදය පණ්ණරසකපෙය්‍යාලං	642
සමාපනතියා	588
සමාධිසිසසති	720
සමිඤ්ඤානං	578, 716
සමිතිනං	612
සමුග්ගහො	892
සමුතෙතජෙතා	698, 872, 876
සමුදයධමමං	24, 26, 32, 38
	40, 42, 50, 76, 86, 592,
	606, 618
සමුදයං	592, 506, 618
සමුදෙද	342
සමුදෙදා	268
සනතුට්ඨසා	740, 742
සනතුට්ඨියා	740, 742
සනතුට්ඨිං	696, 698
සන්දාගාරෙ	584
සන්දසෙසානා	698, 872, 876
සන්දිට්ඨියා	842, 844, 846
සන්දිට්ඨියා	724
සන්ධාවිතං	578

පිටියබෙකා

සක්‍රීයායති	570
සන්තථං	856, 858
සන්තයතිනා	854
සන්තතථ	716
සන්තිට්ඨානනතිකා	632
සන්තිට්ඨානනතිකො	634, 636,
	638, 640, 642, 644, 646, 648,
	650, 652, 656, 658, 660,
	662, 664
සන්තිධිකතෙන	630
සන්තිධිකාරකං	540
සන්තිසජ්ජමපි	492
සමපජානමුසාවාදෙකිං නොති	
	254
සමපජානා	722
සමපට්ඨිපාදෙතා	684
සමපට්ඨිපායති	570
සමපනතං	764
සමපරිකිණ්ණං	674
සමපරිවතනකං	104, 706
සමපසානතා	716, 872, 874
සමපතංසෙතා	872, 876
සප්පුරිසා	120
සමිහුලා	594, 604, 756, 758
සමිහුලාති හිකුණ්ණිති	378
සමොධසා සමනතා ආභිතුලා	552
සමොධෙ	552
සමානෙතන	842, 844, 846
සමානෙතනා	724
සමානරසෙදං	532
සමානවේදා	628
සමානවේසි	608, 690
සමානනාති	636, 638, 642, 646,
	654, 664
සමදදනති	706
සමමතා සා සිමා සබෙසන	
නිවිවරෙන අවිප්පවාසා ධරෙතා	
ගාමිඤ්ඤා ගාමිපවාරඤ්ඤා	266
සමමනතිනා	596
සමමනෙතය්‍ය	702
සමමුඛකරණියං	788, 790
සමමුඛිකා	768, 770, 772

පිටිවිකිකා		පිටිවිකිකා	
සමමුඛිකුතෙන	704, 730, 740, 750	සජානියා	216
සමමුඛි	596, 598, 702	සජ්ජිකං	282
සමමුඛියා	598	සට්ඨියොජනිකො	690
සමමුඛිං	592	සතසහසොන	580
සමමුලුකා	574	සතසහසං	686
සමමොදනීයං	576, 612	සතිවිතසාරකසං	788, 790, 792, 794
සමමොදමානා	628, 872, 874	සතිවිතසං	792, 794, 796
සමමොදිකාය	852	සතත ව මෙ වසානි අසියනතසං	
සලොබසං	740, 742	නසිමසං සිප්පසං අනො	
සලොබාය	740, 742	පඤ්ඤායති	676
සංවිගො	570	සතතමාසෙ	684, 686
සංවිදනිනානි	708	සතතරස ආකාරා	632
සංවිදනිකුං	708	සතතවසසිකො	676, 682
සංවිධාකුං	756	සතතවසසිකං	680
සංවුතආරො	616, 618	සතතහස්සිකං ව අණිකං	486
සංසට්ඨා	780, 804	සතතාහසාලිකෙන භික්ඛවෙ	
සංසරිතං	578	යාවජ්චිකං නදනුපටිග්ගතිතං	624
සංසාමෙත්වා	758	සතතානවදදලිකා	6
සංසිතං	578	සතතාහසං	684, 686
සංහරථ	620	සතතාහං අනාගතාය පමාරණය	
සංහරුම	688		388
සකට්ඨවතනකං	596	සතතාහානිකකතෙන	624
සකදගාමිථලෙ වා	720	සත්ථකමමං	534, 552
සකකාරො	674	සත්ථලුබං	708
සකුන්තකා	346, 348	සත්ථා	476, 490, 604, 612, 718
සග්ගකථං	32, 38, 40, 42, 50, 76, 476, 570, 592, 604, 606, 618	සත්ථෙන	380
සග්ගං	574	සත්ථෙ වසං උපගනතුං	380
සග්ගා තෙ ආරඬා	566	සත්ථො	392
සගාරවා	94, 132	සදෙවකෙ	22, 24, 570, 604, 612
සගාරවො	892	සදෙවකං	604, 612
සගුණං කන්ථා	96, 106, 134, 144	සදෙවමනුසංයාය	22, 24, 570, 604, 612
සවජ්ජ මයං ගණනියෙය්‍යාම	220	සදෙවමනුසං	604, 612
සවෙ උපජ්ඣායසං පනොනො හොති	106	සඬාදෙය්‍යං	726
සවෙ පිණ්ඩපානො හොති	96, 108, 134, 144	සඬුවිහාරිකසං	112, 114
		සඬුවිහාරිකමහි	94, 106
		සඬුවිහාරිකෙන	96, 102, 104
		සඬුවිහාරිකො	94, 108, 116, 118, 128, 130, 734

	පිටිවැඩකරු
සංගීතය	160, 166, 168
සන්නාහන	870
සන්නා පනිදුපෙ ගාතකෙ දුතබං	744
සන්න	76
සන්නරුතකරෙන	728
සන්නානකං	100, 110, 136
	146
සන්නිජ්‍යයං	508
සප්පාපනිකො	856, 858
සප්පාපනිකා	858, 860
සප්පාපාසංවාසං එව	398
සප්පං	866
සප්පුනං	540
සප්පානිසා	94, 132
සප්පායකාරී	736
සප්පායානි	718
සප්පායාසප්පායං	736
සප්පායෙ	736
සප්පි	522, 540, 610, 690
සප්පිපිකෙන	610
සප්පිනා	678
සප්පිං	678, 680, 688, 690
සබ්බකණ්ණානි	742
සබ්බසකං	538, 600
සබ්බදි දුතෙනා	80
සබ්බනිලකානි	742
සබ්බනිලිකා	486
සබ්බපච්චනනිමෙසු	512
සබ්බපිනිකා	486
සබ්බපිනකානි	742
සබ්බමසෙසුරුපිකානි	742
සබ්බමකානාමරතතානි	742
සබ්බලොභිතකානි	742
සබ්බලොභිනිකා	486
සබ්බසංඝරං	572
සබ්බසිප්පානි	858
සබ්බා භික්ඛවෙ නදී අසීමා	268
සබ්බාලභිකාරං භුක්තං තොභු	682
සබ්බෙහෙව එකජකං සන්නි-	
පනිතබ්බං	470
සබ්බං ව ඛානං	620

	පිටිවැඩකරු
සබ්බං වණපටිකමමං	534
සබ්බාසෙසුරං	604
සබ්බහමකෙ	22, 24, 570, 604, 612
සබ්බහමවාරිනං	456
සබ්බහමවාරිති	874
සභාගවුතනිනො	94, 132
සභාවපාසුකමමාය	216
සබ්බහමකං	74, 604
සමකො	730
සමකං	746
සමග්ගකමමං	768, 770
සමග්ගා	628, 872, 874
සමග්ගො	788, 790, 794, 796, 792
සමග්ගතතා	766
සමජනො	870
සමණපරිසං	574
සමණසාරුපං	708
සමණභිලිකතෙන	630, 632
සමනිතනිකා	578
සමනිසකකතනුං	694
සමනිසංඝං	692, 694
සමනනායොජනසතං	
ආභිණ්ඩනො	676
සමනනායතා	750
සමානලාභා	750
සමානසීමාය සිතසං	780
සමානසංවාසකදිට්ඨිං	334
සමානසංවාසකභුමියො	852
සමානසංවාසකසංඝං	780
සමානාවරියකො	734
සමානුපජ්ඣායකො	734
සමාරකෙ	22, 24, 570, 604, 612
සමාරකං	74, 604, 612
සග්ගිසරං	354, 356
සරතිපි උපොසථං නපි සරති	294
සරුවකෙසු	528
සලාකායො	530
සලාකොධානියං	528, 530
සවණනනිකා	632

පිටිමකො	
සවණනානිකො	634, 636, 638, 642, 646
සවරහය	272
සසුමණ්ඩාහමණියා	22, 24, 570, 604, 612
සසුමණ්ඩාහමණං	74, 604, 612
සසු	630
සහධම්මකො	584
සහ භික්ෂුහි කඨිනුඤාතො	634, 636, 638, 642, 646, 664
සහායනා	870
සහායො	724, 856
සහිතුං	854
සහුබ්බාරු	632
සහසුසුඤ්චිකං	600, 602
සහමපති	58, 244
සමමා සමුද්ධො	18, 604, 612
සමමා සමුද්ධං	506, 508
සමමා වෙව අත්තං හොති කඨිනං	630, 632
සමමා පරිණාමං ගවෙස්සය	570
සමමා චන්තති	808, 810, 812, 814, 816, 818, 826, 828, 830, 832, 834
සා	
සාකච්ඡන්තනති	448
සාකෙතා	218, 220
සාබාහමගං	876
සාගරො	614
සාටකා	680
සාණවාසි	730
සාණං	698
සානිසාතො	790, 792, 794, 796
සාන්තං	42, 74, 604
සාධු භන්තො අය්‍යං අනුඤ්ඤාතං - මාතාපිතුහි පුත්තං න පබ්බාජෙය්‍යං	204
සාධු විහාරි	870
සාප්පෙය්‍යඤ්ච	684
සාපෙබො වා	666

පිටිමකො	
සාමණෙරවතුන්තො	774
සාමණෙරපක්ඛමො	776
සාමණෙරවිසො	778
සාමණෙරො පටිජානාති	288, 292
සාමන්තො ආවාසො	282, 302
සාමන්තො භික්ෂු ඵම්මස්සං - ච්චනිගො	302
සා මමස්ස විගෙසො	10
සාමිච්ඡිකමමං	848, 850, 878
සාමුද්දං	526
සාමිකකංසිකා	32, 38, 40, 50, 76, 570, 592, 606, 618
සාමං ගන්තො	534
සාමං පක්කං	544, 594, 596
සායණකසමයං	508, 596
සාරදිකෙන ආබාධෙන	520, 522
සාරදිකෙ	626
සාරුණියං	576, 612
සාරිපුත්තස්ස	208, 548, 746
සාරිපුත්තං	86, 204
සාරිජිකාතං	736
සාලවතිං කුමාරිං ගණිකං -	වුට්ඨාපෙසි 674
සාලිකපාතං	614
සාලොභිතා වා	860
සාවකාතං	592
සාවකෙ	584, 586, 588, 590, 604
සාවකො	476
සාවජියං	394, 498, 520, 542, 552, 626, 628, 730, 732
සාවජිං	218, 220, 500, 720, 728, 730, 738, 880, 882
සාව නස්ස ආයසමතො උපසමදං - අහොසි	26
සාව තෙසං ආයසමන්තානං - උපසමපද අහොසි	88
සාවසෙසං ආර්ථනිං අනවසෙසා - ආපනතිති	88

පිටිමිකො		පිටිමිකො	
සාපිනති	614	සිරිංසපෙති	372
සාසපකුච්චිත	534	සිලා	62, 244
සාහාරං දජේජය්‍යාථ	580	සි	
සි		සිලං	62
සිකමානා	364, 366	සිතභිරුකා	710
සිකමානාවතුන්‍යො	776	සිතවානදුද්දිති	6
සිකමානාදසමො	776	සිතාලුකා	710
සිකමානා පඤ්චමො	776	සිතායො	600, 602
සිකමානාය	340, 350, 358, 368, 414, 780	සිතාලොලිං	534
සිකමානාය	352	සිතාසු	710
සිකමානා වීසො	778	සිතූද්දිකාය	706
සිකමානං	356	සිපදිකො	782
සිකං පච්චිකාතකවතුන්‍යො	774	සිපදි	226, 246
සිකං පච්චිකාතකපඤ්චමො	776	සිපදිං	226
සිකං පච්චිකාතකවීසො	778	සිමටෙඨා	632
සිකං පච්චිකාතකය්‍ය	340, 444, 780	සිමනනරිකං ධිපෙතා සිමං	
සිකං පච්චිකාතකො	288, 404, 406	සමනතිතුං	268
සිකසු	676, 862	සිමං බකේය්‍ය	708, 710
සිකාකාමා	850	සිමා	264, 342
සිකාකාමො	842, 844, 846, 848	සිමාතිකකනතිකා	632
සිකාපදං	622	සිමාතිකකනතිකො	634, 636, 638, 642, 646, 654, 664, 748, 750
සිග්ගවකසාවං	524	සිමාය සිමං අජේකාඤ්ඤාත්ථරනති	268
සිඛිවෙරං	524	සිමාය සිමං සමතිද්දනති	268
සිඛිතිකසවණේණො	80	සිලකථං	32, 38, 40, 42, 50, 76, 476, 570, 592, 604, 606, 618
සිඛ්‍යාටකෙන සිඛ්‍යාටකං	594, 858, 860	සිලවතො	574
සිඛ්‍යාටබද්ධං	708	සිලවා	574
සිකුචං	526	සිලවිපතතියා	574
සිකුං පටිග්ගතිතං	556	සිලවිපනො	574
සිතිඤ්ඤා	692	සිලවිසුද්ධියා	892
සිතෙතෙථ	692	සිලසමපදය	574
සිනනං හොති	96, 106, 134, 144	සිලසමපනො	574
සිපං	676, 862	සිලුපපනො	720
සිපං සිකේය්‍යං	674	සිවෙය්‍යකං	692, 696
සිඛ්‍යාතිං විනාමෙත්වා	684	සිසව්ඡිටිං	684
සිඛ්‍යාතියා	684, 686	සිසාබාධො	676, 682
සිරිංසපනනරායො	272	සිසාබාධං	680
සිරිංසපා	392	සිසාතිනාපො	530
		සිසො	708, 710
		සිතවමමපරිකකටා	490
		සිතබ්‍යය්‍යං	626
		සිතය්‍ය	592

	පිටියකො
සු	
සුකරු	594, 610, 676
සුඛාවතං	720
සුඛා තෙ සමණ ඡායා	204
සුඛා විරුගතා ලොකෙ	8
සුඛඤ්ඤානෙ	564
සුඛො විවෙකො	8
සුඛං	562, 564
සුඛිනියා	720
සුඛිනී	720
සුගතීං	574
සුගතෙන	564
සුගතො	604, 612
සුගතඛතුලනෙ	726
සුග්ගතිතං	748
සුච්ඡ්චි	556
සුඤ්ඤාගාරං	574
සුඤ්ඤාගාරෙ	240
සුඤ්ඤා	714, 716
සුච්ඡ්චි ව උපධාරෙති	676
සුවණ්ණමාලා	538
සුවණ්ණමාලාය	540
සුණාඛු මෙ භනෙන අජ්ජ පචාරණා යදි සබ්බස්ස පත්තකල්ලං	-
සබ්බස්ස පචාරෙය්‍ය	400
සුඤ්ඤා	606, 680
සුඤ්ඤාය	600, 602
සුතධම්මස්ස	8
සුතතනතිකෙති	448
සුතතලුඛං	726
සුතො න ආරොචෙති	292
සුද්ධෙය්‍යා	684
සුද්ධො	780
සුද්ධොදනස්ස	204
සුතබ්මංසං	558
සුනඛා	626
සුනිස්සාරිකො	750
සුනිඛවස්සකාරෙ	578
සුපිනනෙනන	722, 864
සුපිනං	722
සුප්පි	626
සුභිකා	594, 676
සුභුමියං	856, 858

	පිටියකො
සුරං	860
සුරියොව ඔහාසයමනනලිකං	4
සුලභං වත මෙ	874
සුලභපිණ්ඩා	594
සුලභිපණ්ණං	524
සුවිකාලිතං විකාලෙකා	550
සුසස්සා	594
සුසානං	698, 700
සුසිරෙ	392
සුසුකාවසං	524
සුසංවුනිඤ්ඤො	892
සු	
සුකරවසං	524
සුකරසුනං	528
සුපට්ඨා	736
සුපභිකුප්පරකං	600, 602
සුපට්ඨි	92, 94
සෙ	
සෙබෙන	618
සෙය්‍යං	692, 696
සෙය්‍යී ගහපති	34, 680, 682
	681, 686
සෙය්‍යී පුතො	30, 688
සෙය්‍යීහරියාය	676, 678, 680
සෙය්‍යං 'කඤ්ඤාන	570
සෙය්‍යාකො	128, 396, 542,
	622
සෙදකම්මං	532
සෙනාකථං	32, 38, 40, 42, 50,
	76, 476, 570, 592, 604, 606, 618
සෙනාපතිතා	594
සෙනාපතිස්ස	592
සෙනාය	602
සෙනාසනගුහනියා	722
සෙනාසනවාරිකං	480, 526,
	712, 722, 724
සෙනාසනෙ	228
සෙනාසනං	372, 384, 386,
	388, 492, 510
සෙනෙසිකානි	522
සෙමානං	734
සෙය්‍යාපි නිජ්ඣා	222
සෙලමයෙ පතෙන	8

සෙලො	484, 486	හත්ථාවරියං	862
සොකනුදං	720	හත්ථි	558, 626
සොතඤ්ඤානං	528	හත්ථිකලහෙති	876
සොතං	376, 378	හත්ථිවත්ථාපෙති	876
සොතාපතතිථලෙ වා	720	හත්ථිනාගො	876
සො දෙසො සමමුත්ථිකා	300	හත්ථිනිකා	690
සො මමස්ස කිලමපො	10	හත්ථිනීති	876
සො නො භගවා අනතරුසිකෙ		හත්ථිහණේඛි	212
ධමෙම අනුසාසිස්සති	474	හත්ථිමංසං	558
සොරතා ව	868	හත්ථිසාලං	690, 862
සොවහනිකං	729	හත්ථිති	876
සොසාරිතො	790	හමෙයං	238, 260, 352, 354, 356, 596, 702
සොසිකාපි	230	හරිටකං	526
සොසො	178	හරිතකි	64
සොලස සහස්සානි	680, 688	හලිද්දිං	524
හට්ඨා	696, 716	හසමානකා	486
හත්ථව්විතො	226, 782	හිඛු	526
හත්ථව්විතං	226	හිඛුජතු	526
හත්ථගතා	600	හිඛුසිපාටිකං	525
හත්ථතරං	500, 502	හිනතාලපාදකා	498
හත්ථවට්ඨකං	500	හිමපාතසමයෙ	710
හත්ථපාදව්විතො	226, 782	හිරඤ්ඤං	610, 676, 678, 682, 688
හත්ථපරමාසං	852	හුහුඛකජායිකො	6
හත්ථපිකාරෙන	874	හෙමනනමපි	346, 348
හත්ථවිලඛකෙන	394, 874	හෙමනතිකාසු	710
හත්ථා	246	හෙමනතිකො	30
හත්ථාවරියස්ස	862		